3000
204. 21. B. 2

NAZ. CENTR
BIBLIOTECA VITT. EMAN. II
204
21B
22
ROMA

204. 21. B. 22

R 68. 9. D. 1

PALLADII
DIVI EVAGRII
DISCIPVLI LAVSIACA quæ dicitur hiſtoria,

ET

THEODORETI EPISCOPI CYRI ΘΕΟΦΙΛΗ'Σ, ID
eſt religioſa hiſtoria. Quorum vtérque continet inſtituta, res geſtas, & miracula piorum virorum ſui temporis.

Gentiano Herueto Aurelio interprete.

AL DVS

PARISIIS,
Apud Bernardum Turriſanum, via Iacobæa, in Aldina bibliotheca.

1 5 5 5.

CVM PRIVILEGIO.

LE trentieſme d'Aouſt, mil cinq cens cinquante & cinq, Reuerend pere en Dieu meſsire Iehan du Tilet Eueſque de ſainct Brieu, a permis à Martin le Ieune Libraire & Imprimeur, ſuyuant le priuilege du Roy, l'impreſsion & vente d'vn liure intitulé, PALLADII *diui Euagrij diſcipuli Lauſiaca quæ dicitur hiſtoria, & THEODORETI Epiſcopi Cyri* Θεοφιλής, *id eſt religioſa hiſtoria. Quorum vterque continet inſtituta, res geſtas, & miracula piorum virorum ſui temporis.* Auec defenſe à tous autres d'y attenter ou cōtreuenir, ſur les peines contenues es lettres patentes dudict Seigneur. Données à Paris le dixneufieſme iour de Ianuier, mil cinq cens cinquāte & deux. Enterinées en Parlement le troiſieſme iour de Mars, audict An.

RENALDO POLO CARDINALI AMPLISSIMO, & ſanctæ Rom. eccleſiæ in Anglia Legato, Gentianus Heruetus S. D. P.

CVm ſit omnis hiſtoria, plurimis & iuſtiſsimis de cauſis, vitæ humanæ in primis neceſſaria, Antiſtes excellentiſsime, nulla certè Chriſtianis hominibus ea poteſt eſſe cõducibilior, quę illorum qui cùm Chriſto nomen dediſſent, integrè, innocenter & ſanctè vitam egerunt, refert mores & inſtituta & res pręclarè geſtas. Nam cùm Chriſtiani hic vnus debeat eſſe ſcopus ad quem omnia ſua conſilia & actiones dirigat, vt Chriſtum Ducem ſequens, vitam æternam poſsideat: quem quidem nunquã attinget qui non eius præceptis parens, & eius adiutus gratia, difficultates omnes forti animo ſuperauerit: dici nõ poteſt quãtum ad eam rem incitamenti & adiumẽti afferant bonorum virorũ exempla nobis propoſita ad imitandum. Quis enim eſt qui ea legens quæ ab illis admirabiliter geſta ſunt, & conſiderans eos non ex aliis quàm cæteros cõſtitiſſe elementis, nec aliis fretos præſidiis, quàm quæ nobis, ſi velimus, minimè ſint defutura, illa geſsiſſe: non erubeſcat, ſi cùm ij tanta fecerint, ipſe non præſtet ſaltem mediocria? Atque non defuerunt quidem ex omnibus hominum generibus & ordinibus, qui per Chriſtũ, qui

ſolus eſt vera via,ſibi viam in cœlum munientes,eò tandem peruenerunt : nulli autem maiori laude & admiratione digni ſunt, iis qui ad perfectionē Euā gelicā omni animi ſtudio contendentes,rebus omnibus mundanis ſua ſponte abiectis & repudiatis, ita in terra vixerūt,vt eorum animus ſemper in cœlis verſaretur. Quorum qui pulcherrimā legerit hiſtoriam, facilè intelliget etiam in terris aliquid eſſe præter naturam:Deúmque iis qui ipſo per ſuā gratiam digni ſunt hominibus ea concedere, quæ homo animalis & qui ſolius naturæ ductū ſequitur, fieri non poſſe arbitratur.Neque enim animalis homo percipit ea quæ Dei ſunt.Quorum enim Deus venter eſt, & qui non poſſunt inſatiabilem explere ingluuiem, cùm veterum monachorum audierint tantā fuiſſe abſtinentiā, vt alij ſolùm tertio,alij non niſi ſexto quoque die cibum caperent : nec defuiſſe aliquos qui totā quadrageſimā ſine cibo & potu ſæpius tranſegerint, iis ea res videbitur adeò incredibilis vt etiam irrideant. Qui verò ſunt adeò molles & delicati, vt ne minimam quidē ferre poſsint aëris iniuriā, ij vt aliquos ſine tecto atque adeò ſub dio plurimos annos perpetuò vitā egiſſe credant, quî poterunt in animū inducere ? Metiuntur enim ex ſua aliorum tolerantiā. Qui autē in libidinibus totos dies & noctes volutātur,poterúnt ne ſibi perſuadere fieri poſſe vt aliquis ſibi perpetuam indicat continentiā ? Qui verò accumulandis inhiant pecuniis,quorum auaritię ne totus quidem mundus ſuffecerit, cùm audierint plurimos ex antiquis mo

nachis

nachis, poſtquã omnes ſuas facultates pauperibus diſtribuiſſent, manuũ ſuarum laboribus ſibi tenuẽ victum ſuppeditaſſe, & quæ ſupererãt pauperibus erogaſſe, ij aut nullos vnquã tales extitiſſe, aut ſtultos fuiſſe pronunciabũt. Quaſi verò propter Chriſtum eſſe ſtultum, vt mundus putat, non ſit ſumma ſapientia. Iam verò qui honores ambiunt eccleſiaſticos, & ſpecie quidem pulchros, ſed iis qui illis malè vtuntur pernicioſos, quouis modo cupiunt habere titulos, cùm audierint hos viros planè diuinos, non niſi reluctantes & inuitos, vt ſibi mandatum Epiſcopatum ſuſciperent fuiſſe inductos, ridentes dicent hæc eſſe vetera & à noſtri temporis moribus aliena. Rurſus cùm eoſdem legent, poſtquam inuiti creati fuerant Epiſcopi, ſui officij memores, relicta ſolitudine & quæ eis erat gratiſsima contemplatione, ad ſuum gregem verbo & exemplo paſcendum totos ſe contuliſſe, multi, ni fallor, cuiuſmodi ſunt hæc noſtra tempora, non tam ſibi eos proponent imitandos, quàm eos ducent audiendos qui illos à grege paſcendo quouis prætextu auocant. Quorum autẽ intelligentia non altius extollitur, quàm quantum poteſt ſenſus apprehendere, cùm ea audierint facta eſſe miracula, quibus maiora ne Chriſtus quidem ipſe cùm in terris eſſet aſpectabilis, imo verò quæ ipſe Chriſtus per eos fecit, quàm eſt veriſimile eos illis fidem non eſſe habituros? Verum enimuerò non eſt ſpectandũ quid natura per ſe poſsit, quæ eũ ſequi ſolet curſum quẽ ei ſuus Architectus conſtituit: ſed quid in diuinis

hominibus, Dei cui ſerua paret natura poſsit virtus efficere. De monachorum autem vita, moribus & inſtitutis cùm multi multa ſparſim ſcripſerint, duo celeberrimi & magni nominis authores, Palladius & Theodoretus, ea literarum monimentis mandauerunt, quæ cùm ij de quibus ſcribunt, vel illorum temporibus, vel paulò ante eorũ tempora vixerint, aut à viris fide dignis qui ea viderant acce pere, aut ipſi ſuis oculis præſentes aſpexere. Quorũ alter quidẽ, nempe Palladius, anteà Latine verſus, ſub Heraclidis nomine in lucem exiit, ſed non integer, cùm in eo plus quàm triginta patrum vita deſideretur. Theodoreti autem Φιλόθεος, id eſt religioſa hiſtoria, cuius ipſe ſæpius meminit in hiſtoria eccleſiaſtica, cùm chriſtianæ reip. vtilem cenſerem me nauare operam ſi mea opera in lucem prodiret, eam verti Latinè: & cùm, vt dixi, mancus ac mutilus fuiſſet antea editus Palladius, non ſatis habui id quod ei deerat ſupplere, niſi eũ denuo à capite verterem. Quos ambos multa me mouerunt vt ſacroſancto tuo nomini dedicatos vellem in lucẽ exire. Primùm quidem, quòd ij qui de monachis ſcribũt auctores, neſcio ad quem mitti debeant conueniẽtius, quàm ad eum, qui, quod vt difficillimum, ita eſt in primis admirandum, vel in mediis grauiſsimarum rerum agendarum occupationibus, antiquam illam vitam propè agit monaſticam. Accedit his, quod cùm multis iam ſeculis lapſam veterẽ eccleſiaſticam diſciplinam in integrum reſtitui cupere, magnopere ſemper præ te tuleris, & vt fieret,

quantum

quantum licuit, pro viribus contenderis, Palladij & Theodoreti hiſtoria non parùm adiumenti ad id ſit allatura, quæ præſtantiſsimorum virorum pulcherrima quæ ſequamur adducit exẽpla. Quæ etſi non dubito tibi ſatis eſſe cognita, vt qui ea ex ipſo Græco fonte hauſeris, mihi tamen perſuadeo non fore tibi iniucundum ſi ea Latinè quoque verſa relegas, quæ nunc tuis felicibus auſpiciis in publicum prodeunt. Quod quidem vt facerem eo lubentius ſum adductus, quòd Ioannes Moruillerius Aureliæ Epiſcopus, vir, vt ſcis, & doctiſſimus & longè humaniſsimus, & tui obſeruantiſſimus qui me iampridem in ſuã aſciuit familiam, tuis potiſsimùm auſpiciis hoc opus in lucẽ emittendum cenſuerit. Quod vt grata manu ſumas, & meam in te obſeruantiam, quam quomodo poſſum ſignifico, non auerſeris, etiam atque etiam rogo. Vale. Lutetiæ Pariſiorum Idibus Auguſti 1555.

HAnc Theodoreti hiſtoriã, quæ Θεοφιλὴς id eſt religioſa dicitur, ſua auctoritate, eã citãdo, cõprobat & cõfirmat ſynodus ſeptima quæ fuit ſecunda Nicęna: & Ioannes Damaſcenus in libro qui inſcribitur aduerſus vituperatores imaginum.

Hoc autem eſſe opus Palladij nemo dubitauerit qui viceſimum tertium caput legerit hiſtoriæ eccleſiaſticæ Socratis ſcholaſtici: qui loquens de ſanctis de quibus paulò antè ſcripſerat, hæc dicit.
„ Si quis autem velit ſcire ea quæ ipſi egerint & fece-
„ rint, & quæ ad eorum qui audierũt locuti ſint vti-
„ litatem, & quemadmodum eis obedirent beſtiæ, à
„ Palladio Monacho ſcriptus eſt liber vnus, qui Eua
„ grij quidem erat diſcipulus, de iis autem omnia
„ accuratè pertractauit. In quo etiam meminit mu-
„ lierum quæ par vitæ inſtitutum cum viris prius di-
„ ctis ſuſceperunt. Quòd autem hic liber ſcriptus ſit ad Lauſum, probatur teſtimonio Ioannis Damaſceni in libro qui inſcribitur, De iis qui in fide dormierunt. Quòd ſi quis dixerit id quod Macario ab eo aſcribitur, non inueniri in hoc noſtro opere, duorum alterũ neceſſe eſt, vel id fuiſſe in hoc opere tẽpore Damaſceni, & fuiſſe poſtea ab Hęretico aliquo malitioſè ſublatum, vel eum librum qui inſcribitur, De doctrina patrum, fuiſſe etiam à Palladio conſcriptum, quem conſtat fuiſſe è Græco conuerſum: cùm de capite mortui miraculum quod Ma-

cario aſcribit Damaſcenus,iiſdem verbis in eo opere referatur,libro quarto, capite de exemplis & doctrinis vitæ ſpiritualis.

Non eſt autem quòd à Palladio noſtro Ciceroniana expectetur eloquentia. Nam cùm ipſe nullo adhibito orationis ornamento, humilíque ac planè plebeio ſtilo ſcripſerit, viſus ſum mihi fidelis interpretis non functurus officio, ſi aliter vertiſſem quàm ſcripſiſſet. Leges ergo non vt ex eius lectione ſit eloquẽtior, ſed vt melior, & in iis quæ ad pietatem & pulcherrimæ hiſtoriæ cognitionem pertinent, eruditior. Theodoretus autem eſt huiuſmodi, vt præter res præclaras & admirabiles quas narrat, ſtilus ipſe facilè arguat eloquentiſsimi magiſtri, Ioannis, inquam, Chryſoſtomi, egregium fuiſſe diſcipulũ. Vixit autẽ Palladius imperante Theodoſio maiore, quo tempore vixit etiam Diuus Hieronymus. Theodoretus verò imperante Martiano, quo tempore Romæ pontificatum gerebat Leo primus, ad quem etiam elegantiſsimam epiſtolam ſcripſit idem Theodoretus, quã Romæ vertimus; & eiuſdem in epiſtolas Pauli commẽtario à nobis verſo & in lucem edito adiunximus. Vale.

CATALOGVS TAM VIrorum, quàm mulierum quorum vita narratur in hoc opere.

A

ABramius. 207
Abraames. 380
Acepſemas. 375
Adolius abbas. 206
Adolia. 228
Aeneſius abbas. 209
Alexandra. 20
Albina. 226
Amon & eius coniux. 27
Ammona abbas. 133
Ammonius & fratres ſimul cum ſororibus. 37
Ammonius abbas. 175
Ammona abbas presbyter. 177
Amun abbas. 53
Anuph abbas. 158
Anachoreta qui illudebatur. 203
Apelles abbas. 162
Aphrates. 330
Apollo abbas. 136
Apollonius ἀπὸ πραγματευτῶν. 40
Apollonius abbas. 170
Aphtonius abbas. 104
Arſacius abbas. 25
Aſclepius. 423
Aſella. 228
Auita. ibidem

B

BAradatus. 443
Baſanilla. 228
Be abbas. 133
Beniamin abbas. 38
Biſarion abbas. 217

C

CAndida. 243
Cheremon. 196
Chronius abbas. 195
Copre abbas presbyter. 154
Conſtantius. 227
Chronius presbyter. 73

D

DIdymus orbus. 19
Diocles abbas. 203
Dioſcurus abbas presbyter. 173
Domnion abbas. 185
Domnina. 451
Dorotheus. 16
Dorotheus abbas. 201
Dorotheus abbas. 100

E

ELias abbas. 211
Elia Abbas. 135
Eleemon monachus. 216
Elpidius abbas. 208
Ero. 94
Eſaia abbas. 157
Euagrius diaconus. 187
Eulogius Alexandrinus. 74
Eulogius presbyter. 179
Euſebius. 386
Euſebius. 303
Euſtathius abbas. 209
Euſtochium. 228

F

FIlia presbyteri & Euſtathius diaconus. 234
Fœmina nobiliſsima quę fuit ſemper virgo. 245

Frater

Frater qui cum Palladio verſabatur. 250

G

GAddana abbas. 210
Gelaſia. 244

H

HEllen abbas. 159
Hieronymus. 181

I

IAcobus Niſibita. 262
Iacobus. 392
Innocentius abbas. 205
Ioannes abbas. 177
Ioannes abbas vrbis Lyco. 1:1
Ioannes monachus. 163
Ioannes. 416
Iſidorus presbyter & Xenodochus. 14
Iſidorus abbas. 176
Iubinus. 239
Iuliana. 245
Iulianus Saba. 271
Iulianus abbas. 205

M

MAcarius iunior. 43
Macarius Aegyptius & Macarius Alexandrinus. 47
Macarius ex vicaria. 227
Macedonius. 361
Mæſymas. 372
Magna. 228
Marcus abbas. 66
Maro. 378
Marana & Cyra. 448
Marcianus. 288
Maris. 390
Melania Romana. 119
Melania parua. 225
Mercator. 169
Moſes abbas Libycus. 194
Moſes abbas. 67

N

NAthanael abbas. 44

O

OR abbas. 31
Opianus. 227
Olympia. 240

P

PAchomius abbas. 101
Pachon abbas. 87
Pæſius & Eſaias. 40
Palladius. 327
Pambo abbas. 34
Pammachius. 227
Paphnutius Cephala. 195
Paphnutius abbas. 165
Paulus ſimplex. 81
Paulus abbas. 157
Paulus abbas. 72
Paula Romana. 227
Petrus Galata. 340
Philemon martyr. 171
Philoromus presbyter. 212
Photina. 228
Piamun Amma. 100
Pior abbas. 193
Pityrion abbas. 177
Pityrum anachoreta. 107
Pœmanie. 132
Poſidonius abbas. 181
Potamiæna. 18
Protocomes. 167
Ptolemæus qui excidit. 95
Publius. 314

R

ROmanus. 355
Rufinus presbyter. 221

S

SAbbatius. 212
Salamanus. 388

Serapion ſindonites. 182
Seuerianus & eius vxor. 214
Siluania. 239
Siſinus abbas. 210
Solomon abbas. 101
Stephanus abbas. 90
Stephanus lapſus. 196
Symeones priſcus. 320
Symeones ſtelites. 424
Sur abbas. 157

T

Talida. 231
Taor Amma. 232
Thalaſsius aut Limnæus. 412
Thalelæus. 446
Theona abbas. 134
Theodoſius. 350
Theodora. 228
Tibicen. 165

V

Valens qui excidit. 92
Venerea. 228
Virgo quædam quæ laborabat amore diuitiarum. 22
Virgo de qua fuerat dictũ falſum teſtimonium. 106
Virgo quæ renunciauerat. 232
Virgo quæ excepit Athanaſiũ epiſcopum. 231
Virgo lapſa q̃ egit pœnitentiã. 233
Virgo quæ faciebat ſeptingentas orationes. 73
Virgo lapſa. 97
Vſia. 228
Vxor viri Senatorij. 247

Z

Zebinas & Polychronius. 417
Zeno. 357

FINIS.

INDEX EORVM QVAE IN HOC LIBRO VIDENTVR NOtatu digna, & quæ vel ad mores pertinent, vel ad dogmata eccleſiaſtica.

A

ABſtinentia à carne & vino quomodo vtendum. pag. 10
Adorare oportet fratres. 149
Aegyptij cur animalia alliúmque & cepe adorabant. 141
Angelorum ordines à quibus diſcant. 4
Animam in vano accipit qui eam putat diſſolui cum corpore. 23
Anima eius qui rectè in virtute exercetur, vel diſcit, vel docet. 5
Aqua benedicta capiti infuſa mulierem curauit Macarius. 51
Aqua benedicta expelluntur locuſtæ. 339
Aqua benedicta. 366. 369. 400
Ab aqua omnino abſtinuit Abraames. 383
Aquã bibebant Pythagoras, Diogenes, Plato, & Manichæi. 10
Arrogantiæ mater eſt ignorãtia. 5
Aures ſunt minus fideles oculis. 120. 253

B

BAlſamum quomodo plãtetur & colatur. 28
Baſilius epiſcopus Cęſarieñſis promouit in lectorẽ Euagrium diaconum. 188
Bellum aduerſus dæmones. 256

C

CAput ſerpentis conterere, ſignificat malas cogitationes ab initio vincere. 139
Carnis eſus & vini potus quouis foco melius corpus calefaciunt. 457
Caſu omnia fieri ſentire oritur à vana gloria. 96
Calumnia cauenda & patienter ferenda. 238. & 239
Charitas eſt ieiunio præſtantior. 298.
Charitas in Deum in quo maximè conſiſtat. 305
Charitas in Deum quanta efficiat. 459
Charitatis in Deum euidens ſignum eſt eius mandatorum obſeruatio. 477
Cibi aut potus materia nõ eſt vituperanda vel laudãda, ſed mens eorum qui rectè vel malè vtuntur. 10
Cogitationibus eſt in principio repugnandum. 139
Cogitationibus quomodo reſiſtendum. 66
Communicare bona an iis renunciare vtrum melius. 41
Cognatorum amoris pręte xtus efficit vt naſcatur auaritia. 22

Contēplatiua vita eſt melior actiua. 130
Corpus affligendum quod nos affligit. 64
Crucis ſigno munita virgo quædam euaſit incorrupta. 247
Crucis trophæum digito oſtendere. 277
Crucis figura digito expreſſa quid fecerit. 292
Crucis ſignum aquæ impoſitum qua curatus fuit equus. 338
Crucis ſigno curata mater Theodoreti, quæ laborabat dolore oculorum. 343.345
Crucis ſigno facto curatur morbus ingluuiei. 366
Crucis ſigno curatur dęmoniaca. 369
Crucis ſigno curatus morbus cholicus. 414
Crucis ſigno curatus morſus viperæ. ibidem
Crucis ſignaculo ſe munit Dorotheus aquam bibiturus in qua fuerat Aſpis. 17
Crucis figura imponebatur cucullis monachorum Tabenneſiotarum. 102
Crucis ſigno ſignatus Copres, flām̄am ingreſſus abiit illæſus. 156

D

DAemonum differentiæ. 52
Dæmon principalis. 85. & 86.
Dæmon ſuperbiæ. 137
Dæmon fornicationis. 191
Dæmon blaſphemiæ. ibidem
Dæmones ignorantes vt qui aufugerint à magiſtris. 5
Dæmonum multitudo per totum orbem diſperſa. 408
Dæmones expelluntur vincendo animi affectiones. 178
Dei placito vel Dei permiſsione fiunt quæcunque fiunt. 197
Deo ſunt adſcribenda omnia noſtra bona opera. 198
Deus cur ſanctos quandóque derelinquit. 200
Deſertum plures habebat qui ſeruabantur quā terra habitata. 141
Deus ſolus non poteſt doceri. 4
Diaboli fraude prætexitur cognatorum amor ad inducendā auaritiam. 22
Diaboli tela ſunt membra noſtra. 257
Doctrina non conſiſtit in ſyllabis aut verbis, ſed in moribus. 5
Doctrinæ diuinæ non eſt ornata vti oratione, ſed verbis perſuadere veritatis. 8
Dona ſpiritus ſancti ſunt varia, & Deus maiora largitur perfectioribus. 260

E

ECcleſia ædificata in illa petra ſub qua Moſes Deū vidit. 281
Elatione animi tanquam cane & accipitre venandū in ſtolidos. 221
Eleemoſynæ admirabiles. 216. 217.220.222.226.229.241. 415
Epiſcopus eligi poteſt etiam qui eſt truncatus naribus, ſi modo ſit præditus bonis moribus. 37
Epiſcopi quales eſſe debeant ſolicitudines. 266
Epiſcopatus repudiat9 ab abbate Ammonio. 37

Euchariſtia

Euchariſtia à viris ſpiritalibus olim ſumebatur priuſquã aliquod aliud alimentum acciperent. 33
ab Euchariſtiæ participatione diu ceſſare eſt periculoſum. 51.177
Euchariſtia ex altari Marco data ab angelo, quæ etiã ibidem vocatur oblatio. 66
ab Euchariſtia abſtinebatur propter turpia ſomnia. 71
Euchariſtiæ communicabãt prius quã aliud alimentũ ſumerẽt. 148
Euchariſtiæ ſacramento cõſequimur remiſsionem peccatorũ. 150
Euchariſtiæ ne communicet monachus qui phantaſiã habuit mulieris. 173
ad Euchariſtiæ ſacramentum non accedẽdum ei qui malas habuit cogitationes nocte præcedente. 178

F

Fides conſecuta actionem, facit vt non condemnetur qui comedit & bibit, propter fidem. 12
Fiduciam in ſe & operibus ſuis habere non oportet. 121.198
Fornicatus presbyter iubetur eſſe laicus à Macario. 62
Fornicationi ſolitæ quàm ſit difficile reſiſtere. 69
ad Fornicationem tripliciter impellimur. 88
Fornicationi difficile reſiſtere. 89
Fumo oculos præſtringere. 221
Fucari cur non debeant mulieres. 344

H

Hermipolim ingreſſo Seruatore cum Maria corruerunt omnia idola. 136
Homicidiũ eſt aliquando virtutis occaſio. 43
Hoſpites quomodo exciperẽtur in monaſteriis Netriæ. 26
Humilitas quantopere ſit amplectenda. 121.198

I

Ianne & Mambre ſepulchrum adiit Macarius. 56
Idola ceciderunt in Aegypto Hermipolim ingreſſo Seruatore. 136
Ignorantia eſt mater arrogãtiæ. 5
Ieiunium & abſtinẽtia à cibis admirabilis. 16.55.60.69.82.83.84
Ieiunio & abſtinentia à cibis domatur libido. 69
Ieiunium admirabile. 94.136.138.159.181.184.192.207.208.272.290.297.302.307.342.360.362.388.427.
Ieiunium eſt poſtponendum charitati. 298
Ieiuniũ quartæ & ſextæ feriæ non eſſe ſoluendum. 150
Imagines Symeonis Romæ erant poſitæ ante fores cuiuſlibet. 432
Intercedunt ſancti pro nobis. 403
Ira nunquam motus Dauides ſpacio quadraginta quinque annorum. 310
Ira eſt motus naturæ non noſtri arbitrij. 312
Iuſtorum & peccatorũ locus reuelatus Antonio. 80

L

Lectus Domnionis curauit ægrotos poſt mortem. 186
Lucas & Marcus qui audierunt, fide digni ſicut Matthæus & Ioãnes

nes qui viderunt. 261

M

Maledictio ſanctorum virorũ tam in res inanimatas quã animatas quantam vim habeat. 264.265.377
Marcus & Lucas qui audierunt, ſunt fide digni, ſicut Matthęus & Ioannes qui viderunt. 261
Manſuetudo quid efficiat. 356
Matutinorum & veſpertinorum hymnorum cantatio. 317
Membra noſtra ſunt tela diaboli 257
Membrũ quodlibet docebat virtutem Ammianus. 309
Mens non natura conſequitur victoriam aduerſus dæmones. 256
Mens quæ recedit à Dei contemplatione, fit vel dæmon vel beſtia. 202
Monachi in monte Netrię victum ſibi parabant faciendo veſtem lineam. 26
Monachi operabantur ſuis manibus. 82.91.102.105.195.214.351. 454
Monachorum Tabenneſiotarum quale fuerit inſtitutum. 38
Monachi memoriter ſciebant ſcripturas. 105
Monachi quomodo procedebant obuiam venientibus. 148
ad Monaſterium fœminarũ nullus tranſibat præter presbyterũ & diaconum, idque die dominico. 105
Monachæ erant tonſæ & cucullis indutæ. 107
Mortem virgo ſibi conſciſcit ad cõſeruandam virginitatem. 248
Mortis perpetua meditatio efficit vt in magnis non peccemus. 7
Mortuum eſſe mundo, ſignificat impatibilitatem. 186
Moſes ſplendore gratiæ accepto ſcripſit res geſtas ſanctorum. 162

N

Negotij gerendi cupiditatem quæ mala conſequantur. 9
Netriæ montis monaſteria cuiuſmodi. 25
Nona hora canebantur pſalmi & hymni. 27
Nonæ peragere officium. 297

O

Oblatio dicitur fieri à presbytero. 27
Oblatio non fit pro eo qui ſibi mortem conſciuit. 106
Obliuionis remedium ſunt ſcripta. 254
Oleo benedicto morbi curantur ab abbate Beniamin. 39
Oleo ſancto à Macario curata paralytica. 63
& Oleo ſancto vngitur ab eo curatus dæmoniacus. 64
Oleo benedicto vngens multos curauit Ioannes. 117
Oleum benedictum. 338
Oleum ſanctificatum. 339
Olei martyrum lecythus. 403
Oleũ benedictũ à Symeone. 439
per Opera bona omnes qui Chriſtum diligunt, Deo vniri properant. 7
Oratio incantationis abolet operationem. 339
Oratio ſanctorum eſt commune omnium

omnium morborum remediũ. 379
Oratio non debet interrumpi, ſed eſſe perpetua 411
Orationes numeratę calculis. 73
Orationes fiebãt in ingreſſu cellę eremitarum. 20
Oratio pro meſſe. 155
Orationes abſque vita honeſta, ſunt ſpicæ quæ à vento intereunt. 199
Oratoria ædificata vt in ea ſanctorum transferrentur reliquiæ. 300
Ordo presbyteri impoſitione manuum conferebatur ab epiſcopo. 377
Ordo ſacerdotalis conferebatur ab epiſcopis impoſitione manuum. 296.364

P

Patrum vitæ cur narrentur. 9
Peregrinatio ex voto Romam & Alexandriam & Hieroſolymam. 214
Peregrinationis Hieroſolymitanę quænam ſit cauſa. 324.341
Petrus rogauit carnifices ne crucifigeretur eo modo quo dominus. 469
Philoſophus quiſnã verè ſit. 470
Piorum hominum varia ſunt vitæ inſtituta. 443
Pœnitẽtia poteſt eſſe tãta vt propter eam Deo plus placeat qui peccauit, quàm ſi perpetuã exercuiſſet virginitatem 234
Pœnæ quibus afficiebantur delinquẽtes in monaſteriis Netrię. 26
Presbyter fornicator peccatũ confeſſus curatur à Macario, ſed prohibitus ne ſacrum amplius celebraret. 62
Presbyter dicitur offerre oblationem. 27
Presbyteri octo erant in eccleſia monaſterij montis Netriæ, ſed vnus ſolus offerebat. 26
Profectus virtutum quodnam ſit argumentum. 140
Propoſito bono agẽs non incidit in impoſturam dæmonum, contrà qui malo agit. 197

Q

Quadrageſima variè ieiunabatur à Tabenneſiotis, & quomodo eam ieiunauit Macarius 60
Quadraginta totos dies ieiunus permanebat Symeones. 429.430

R

Reliquiæ Abramis. 385
Reliquiæ Ioannis Baptiſtæ. 403
Reliquiæ Symeonis 443
Reliquiæ Ioãnis Baptiſtæ in quodam martyrio. 206
Reliquiarum ſanctorũ cauſa extructa oratoria. 300.301
Reliquiæ Theodoſij. 354
Renunciare mundo quid ſit. 315
Renunciare bonis an ea communicare, vtrum melius. 41

S

Sabbato & die dominico conueniebant monachi in eccleſiam. 27.177
Sabbato & dominica accedebãt monachi ad communionẽ. 103
Sanctorũ preces inuocandæ. 262

Sanctorum

Sāctorum benedictionē & interceſsionem implorat Theodoretus in fine vniuſcuiuſque vitæ.
Sancti pro nobis intercedūt. 403
Sacrificare dicitur presbyter. 61
Sacrificium diuinum & myſticū offertur à Theodoreto. 391
Sepeliendi monachas ritus. 105
Sciētia abſque bonitate eſt inutilis. 199
Serpētis caput conterere quid ſignificet. 139
Scripta ſunt medicamenta aduerſus obliuionem. 254
Spiritus ſancti dona varia. 260
Spiritus ſanctus maiora dona largitur perfectioribus. ibid.
Superbia ſanctis viris eſt valde cauenda. 140

T

Theodoretus cur ſic appellatus. 370
Theodoretus quantum laborauit aduerſus Marcioniſtas. 401. 403
Theologia conſequitur naturalē cognitionem, theologiā autem beatitudo. 203
Triceſimus dies obitus Palladij tempore celebrabatur. 79

V

Vanæ gloriæ tētationi quàm fortiter reſtiterit Macarius. 64
Vana gloria quātę impietatis cauſa fuerit Valenti. 92
Vana gloria Eronis qui nullum alium attendi volebat magiſtrū præter Chriſtum. 94
Vana gloria in quantum errorem impulerit Ptolemeū. 95. & 96
vanæ gloriæ ſeruiens in peccata grauia facile prolabitur. 97
Veſpertinorum hymnorum cantatio. 275. 317
Virginitatis honor. 453
Virtus quādoque fit occaſio prolapſionis. 93
Virtutum profectus quodnam ſit argumentum. 140
Virtutes, aliæ ex inſtituto, aliæ ex caſu naſcuntur. 44
Virtus eſt bonum conſtans & ſtabile. 470
Vita verborū veritati non reſpondens, eſt panis ſine ſale. 199
Voti cauſa veniebatur Romam, Alexandriā, Hieroſolyma. 214. 221
Votū ab Iſmaēlita factum quòd nihil animatum comederet, violatum, & à Deo punitum. 437

FINIS.

Errata inter relegendum animaduerſa.

Pag.33.lin.25. Melaniun leg. Melanium. pag.34.lin.10. Melanian leg. Melanium pag.64.lin.10. In eum leg.in eo.pag.84.lin.16.nachus. & mihi ſufficit leg.nachus. Deinde dicit Paulus. Et mihi ſufficit pag. 133.lin.8.iuclinantes leg.inclinarent.pag.153.lin.25.dedcunt leg.deducunt.pag.104.lin.16. In fixis leg.infixis. pag.220.lin.4.vxor cuiuſdam leg.vxor verò cuiuſdam.pag.242.lin.18.ratione leg.ratio ne pag. 283. lin.25. Acacio leg. Aſterio. pag. 308 lin.18. eam leg. meam. pag.309. lin.8.perfecti leg. præfecti. pag.322. lin.1.annueus leg. annuens. lin.2. ab er leg aber.lin.20.ídque quod olim erat refertum leg.cúmque qui olim erat refertus.pag.3,1.lin.5.in erudita leg.inerudita pag.335.lin.9. proſiluit leg.proſilijt pag 337.lin.1.inſiluit leg.inſiliit. pag.414.lin.10. tant,ur leg.tantur, pag.447.lin.26. Celix leg.Cilix.pag.452.lin.27.ad ipſum leg.ad ipſam.pag.456.lin.30.& domos leg.& in domos.

PROOEMIVM HISTORIAE SANCTORVM

Patrum, quæ dicitur Lauſiaca.

IN hoc libro ſcripta eſt qua in virtute vtebātur exercitatio, & admirabilis vitę agēdę ratio, beatorum & ſanctorum patrũ, qui degebant in ſolitudine. vt eos æmulentur ac imitentur, qui cœleſtē volunt vitam agere, & quæ ad regnum cœlorum deducit, vitam ingredi. anuúmque mulierum memoria, & inclitarum matrum à Deo inſpiratarũ, quæ magno & forti animo virtutis exercitationis peregere certamina. vt exemplar proponatur, & amor excitetur iis quæ continentiæ ac caſtitatis volunt coronam redimire. ex ſententia & voluntate viri qui eſt varia ac multiplici doctrina præditus, moribus pacificus, & corde pius, mentéque religioſus, & in iis quæ ſunt opus egentibus cōmuni-

candis liberalis, & propter morum bonitate multis viris eximiis eſt in ſummis honoribus præpoſitus, & omninò cuſtoditur virtute diuini ſpiritus. Qui quidem nobis iuſsit, vel ſi verum potius dicere oporteat, ad eorum quæ ſunt meliora contemplationem, hebes noſtrum & obtuſum excitauit ingenium, vt ad proponendam ad imitandum virtutum exercitationis decertationē ſanctorum & immortalium & ſpiritalium patrum noſtrorum, qui vt Deo placerent, in dura & aſpera tractatione corporis vitam egerunt, præclarorum athletarum vitam à nobis deſcriptam ad eum mitteremus, vniuſcuiuſque ex magnis euidentes prædicādo virtutes. Diuini autem huius & ſpiritalis deſiderij amator eſt Lauſus, cui poſt diuinū auxilium, mandata eſt cuſtodia diuinitus afflati & religioſi imperij. Ego igitur qui & lingua ſum ineruditus, & ſpiritalem cognitionem ſummis quodam modo labris attigi, & indignus ſum qui recenſeam ſpiritalem vitam ſanctorum patrum, etſi reformidem præcepti magnitudinem quod meas vires ſuperat, & iuſſum ægrè feram, qui & magnam externam ſapientiam, & ſpiritalem requirit intelligentiam, reueritus tamen primum, & eius qui ad hoc exequendum nos excitauit, virtutem, & reputans eorum qui hæc legent vtilitatem, & extimeſcens periculum quod eſſem aditurus etſi iure parere recuſarem, cùm egregium primùm iuſſum diuinæ adſcripſiſſem prouidentiæ, magnáque vſus eſſem diligētia, ſanctorum patrū interceſsione erectus, ad

ea

ea ſum aggreſſus, veluti quodã compẽdio præclarorum athletarũ & magnorum virorũ ſumma ſolùm certamina & ſigna deſcribẽs. Nec ſolummodo clarorum virorum, qui optimam ac præſtantiſsimam ex virtute vitam egere: ſed etiam beatarum mulierum quæ in excellentiſsimæ vitæ genere ſe honeſtè exercuere. Et aliquorum quidem ex iis ſacros vultus vt ipſe coram viderẽ ſum dignatus, qui iam antè ſunt conſummati in certamine pietatis. aliquorum autem cœleſtem vitæ inſtitutionem didici à diuinis athletis. Multas autem vrbes & multos vicos, & omnem ſpeluncam, & omnia tabernacula deſerti monachorum pedeſtri itinere obiens, diligentiſsimè conſideraui eorum pietatem ac religionem. Atque cùm quæ partim quidem ipſe vidi ſcripſiſsem, partim autem quæ à ſanctis Patribus audiui, magnorum virorum certamina, & mulierum, quæ propter ſpem in Chriſtum erant fortiores quàm earum ferebat natura, huius libri ſcriptis mandaſſem, miſi ad tuas aures amicas diuinorum eloquiorum, optimorum virorum & religioſorum decus, fideliſsimíque & religioſi imperij ſplẽdor, germane & Chriſti amice ſerue Dei Lauſe, pro ea quæ mihi ineſt exiguitate, vniuſcuiuſque ex Chriſti athletis tam maſculis quam fœminis inſigne nomen exprimens, & ex multis & magnis vniuſcuiuſq; certaminibus pauca breuiter exponens. Plurimorum quoque genus etiam adiiciens, & vrbem, & locum manſionis. Meminimus autem virorum & mulierum, qui ex

virtute quidem vitam perfectè inſtituerunt, propter arrogantiæ autem matrem inanem quæ vocatur gloriam, in infimum inferorum barathrum & fundum præcipitati fuerant, & quæ longo tempore & plurimo labore ſibi pepererāt, amplectenda, & acerrimo ſtudio comparanda exercitationis benefacta, vno temporis momento arrogantia & vana de ſe perſuaſione amiſerant. gratia autem noſtri Seruatoris, & ſanctorum patrum prouidentia, & viſcerum miſeratione, erepti ſunt à ſpiritalibus diaboli laqueis, & ſanctorum precibus recuperauerunt priorem vitam quam agebant ex virtute.

EXEMPLAR EPISTOLAE ſcriptæ ad Lauſum præpoſitum, ab Heraclide Epiſcopo Cappadociæ.

BEatum cenſeo tuum eſſe inſtitutum. Par eſt enim vt incipiat epiſtola à beatitudine, quòd cū omnes vanis rebus inhient, & lapides ædificent, ex quibus nullam capient vtilitatem, ipſe velis doceri rationes ædificij. Solus enim eſt vniuerſorum Deus qui nequit doceri. quandoquidem & ipſe per ſe eſt, & ante ſe non habet alium. Alia autē omnia doceri poſſunt, quoniam ſunt & facta & creata. Atque primi quidem ordines magiſtram habent ſummam trinitatem. Secundi autem diſcunt à primis. Tertij autem à ſecundis. Et ſic deinceps, & per ordinem, vſque ad extremos. Qui enim ſunt præſtantiores honore &

Forte dicendū, verbi ædificiū. vt ſit Græce λόγȣ οἰκοδομὴν.

re & virtute, docent eos qui ſunt inferiores cognitione. Qui ergo exiſtimant ſe non egere magiſtris, aut non parent iis qui docent in charitate, laborant morbo ignorationis, quæ eſt mater arrogantiæ. Inter quos primas partes tenent ad interitum, qui eodem vitio exciderunt à cœleſti habitatione in aëre volantes dæmones, vt qui aufugerint ab iis qui erant in cœlo magiſtris. Non enim dictiones aut ſyllabæ ſunt doctrinæ, quas nonnunquam habent etiam qui ſunt peſsimi: ſed mores rectè compoſiti, & moleſtiæ, & terroris, metus, & iræ vacuitas, & in rebus omnibus fiducia ac dicendi libertas, & quæ rationes non ſecus gignit quàm ignis flammam, manſuetudo. Nam ſi ita non eſſet, non diceret magnus magiſter ſuis diſcipulis. Diſcite à *Matth.11.* me, quoniam mitis ſum & humilis corde. non verborum ornatu inſtituens & dirigens apoſtolos, ſed morum bonitate neminem moleſtia afficiens, præter eos qui verbum habent odio, & oderunt magiſtros. Oportet enim animam quæ Deo conuenienter exercetur, vel fideliter diſcere ea quę non nouit, vel apertè docere ea quæ ſcit. Si enim alterutrum horum nolit, laborat inſania. Defectionis enim principium eſt doctrinæ ſatietas, & verbi faſtidium, quod ſemper eſurit anima eius qui Deum diligit. Vale ergo, & ſis ſanus, & fortis. & tibi Deus concedet vt perſequaris Chriſti cognitionem.

EXEMPLAR EPISTOLAE ſcriptæ ad Lauſum Præpoſitum, à Palladio Epiſcopo Cappadociæ.

CVm multi multa & varia diuerſis temporibus ſcripta vitæ reliquerint, quorum alia quidem, ex Dei ſupernæ gratiæ inſpiratione, ſunt ad ædificationem & ſecuritatem eorum qui fideli propoſito ſequuntur dogmata ſeruatoris: alia autem, ex corrupto & quod hominibus placere cupit propoſito, luxuriant ad eorum conſolationem qui inanis gloriæ morbo laborant: alia autem ex importuna quadam inſania, & dæmonis, qui quæ ſunt honeſta habet odio, impulſione, ad leuium hominum perniciem, & intemeratę catholicæ eccleſiæ labem, ira & arrogantia irruperunt in mentes ſtultorum, vt vitam honeſtam & puram obſcurarent: viſum eſt mihi quoque humili propter ſpem in Chriſtum, magnificentiæ tuæ iuſſum reuerenti, vir ſtudioſiſsime, primum omnium narrare ea quæ ad me pertinent, & ætatem, & mentis meæ ad virtutem in Deum profectum, incipiendo à iuuenili ætate. Cùm triceſimum quidem & tertium annum agerem in conuerſatione cum fratribus & vita ſolitaria, viceſimum autem epiſcopatus, totius autem vitæ meæ quinquageſimum tertium: neceſſariũ exiſtimaui, ſpiritalis vtilitatis gratia, tibi cupienti in ſcriptis narrare, quæ à ſanctis patribus rectè & ex virtute geſta ſunt, tam maſculis quàm fœminis, quos & ipſe vidi, & de

quibus

quibus audiui ab animis fideliſsimis, cum quibus verſatus ſum in Aegypti ſolitudine, & in Libya, & Thebaide, & Syene, ſub qua ſunt etiam qui dicuntur Tabenneſiotæ. deinde in Meſopotamia, Palæſtina, & Syria, & in partibus Occidentis, & Romæ, & in Campania, & in iis quæ ſunt circa eas partibus: vt tibi ab initio accuratiſsime in hoc libro exponam inſtar narrationis. Vt cùm habeas honeſtum & animæ vtile monimentum, perpetuum & non intermittendum pietatis & religionis medicamentum, omnem quidem obliuionis dormitationem, quæ ex cupiditate rationis experte in anima ingeneratur, omnem autem in fide dubitationem, omnéſque in rerum vſu ſordes & parcitatem, omnémque dubitationem puſillíque & abiecti animi vitium, & nimiam ad iram propenſionem, perturbationémque, & ægritudinem rationis expertem, & intempeſtiuum timorem per id expellas. & ne à corrupti mundi vana ſpe pendeas, effugias: perpetuo autem deſiderio in ſpe ad Deum proficias, & in propoſito pietatis, ſis & in via dux tuus, & eorum qui tecum ſunt, & eorum qui tibi ſubiiciuntur, & maximè piorum Imperatorum. Per quæ quidē benefacta omnes qui Chriſtum diligunt, Deo vniri properant, expectantes ſcilicet quotidie reſolutionem animæ à corpore,
» prout ſcriptum eſt. Coarctor cupiens diſſolui & eſſe cum Chriſto. eſt enim multo melius. Et illud, *Philip.1.*
» Para in exitum opera tua, & præpara te in agrum. *Prouerb.24.*
Qui enim ſemper mortis meminit, quæ neceſſariò

omnino

omnino veniet, & non tardabit, in magnis non of
Eccle.7. „ fendet, ſicut ſcriptum eſt. In omnibus operibus
tuis, memento nouiſsima, & in æternum non peccabis. Neque verò præter alia omnia hæc te fallat breuis admonitio narrationum: neque reſpuas rudem & inornatam dictionem. Non eſt enim diuinæ doctrinę, ornata, & ad oſtẽdendam ſapientiam compoſita vti oratione, ſed verbis perſuadere veri-
Prouer.31. „ tatis, vt ſcriptum eſt. Aperi os tuum verbo Dei, &
Eccle.8. „ iudica omnia ſanè. Et Rurſus. Ne declines à narratione ſenum. Ipſi enim didicerunt à patribus eorũ. Ego itaque, vir cognitionis Dei ſtudioſiſsime, aliquà ex parte ſequens hoc dictum, multos conueni ſanctos. Neque verò ea cogitatio mihi aliud agenti in mẽtem venit. ſed cùm triginta atque adeo bis totidem dierum viam confeciſſem, & Dei gratia pedeſtri itinere, omnem Romanorum regionẽ peruaſiſſem, viæ moleſtiam nihili feci ſi conuenire poſſem virum pium ac Dei amicum, vt lucrifacerẽ quod non habebam. Si enim qui me eſt longè pręſtantior, atque adeò forte etiam vniuerſo mundo, multóſque ſuperauit & vitæ agendæ ratione, & cognitione, & ſpiritali intelligentia, & fide in Chriſtum, beatus apoſtolus Paulus, Tarſo in Iudæam profectus eſt, vt conueniret Petrum & Ioannem & Iacobum: & ideo veluti glorians id narrat, referens ſuos labores, ad eos incitandos qui in ſocordia &
Galat.2. „ ocio vitam tranſigunt, dicendo, Aſcendi Hieruſalem vt viderem Cepham, non contentus ſola fama illius virtutis, ſed deſiderans eius quoque intueri faciem:

faciem: quanto magis ego qui ſum innumerabiliũ talentorũ debitor, debui hoc facere, non illos ſanctos beneficio afficiens, ſed mihi peccatori vtilitatem afferens. Nam ij quoque qui patrum vitas conſcripſerunt, Abrahæ, & Iſaac, & Iacob, & Moſis, & Heliæ, & Ioannis, & eorum qui deinceps conſequuntur, non narrarunt vt eorum illuſtraretur gloria, ſed vt prodeſſent iis qui eas legerent. Hæc ergo cùm ſcias fideliſsime & in primis venerande Chriſti ſerue Lauſe, teipſum ſæpe admonens, feras patienter noſtras ineptias, vt piam tuam mentem cuſtodias, cui natura eſt inſitum vt diuerſis vitiis quæ ſub aſpectum cadunt & quę non cadunt, tanquàm vndis agitetur, poteſt autem ſedari ſola perpetua oratione & propria tui ipſius cura. Multi enim etiam ex fratribus paulo religioſioribus, qui & de exercitationis & eleemoſynæ laboribus ſibi placebant, & de cœlibatu perfectáque & abſoluta virginitate ſe iactabāt, & in diuinorum eloquiorũ meditatione animũ vehemēter intēdebant, & rerũ bonarũ diſciplina freti erāt, aberrarũt ab impatibilitate temerarię ſuæ ſentētiæ, ſeruiētes. vt qui alicuius ſcilicet pietatis prętextu negocij gerēdi cupiditate laborarēt. ex qua oriũtur & gerendi negocij nimię ſolicitudines, & ad mala negocia animi applicationes. quas conſequuntur curæ alienorũ negociorum, quæ honeſtorum negociorũ curam euellunt radicitus, quæ eſt mater propriæ ſuipſius curæ. Eſto ergo rogo te fortis in omni intelligentia, non pingues & nitidas efficiēs diuitias. quod qui-

dem certe feciſti, eas ſatis minuens, impertiendo iis qui indigent. eæque ad exercendam virtutem tibi fuere miniſterio, cùm nec impetu aliquo, nec vlla quæ ratione careret anticipatione, neque vllo prætextu quo placeres hominibus, iureiurando obligaſſes tuam liberã eligendi voluntatem, ſicut multis euenit hominibus, qui cùm non comedendi vel bibendi contentioſæ vanæ gloriæ ſeruire feciſſent liberum arbitrium, neceſsitate iuriſiurandi, ei rurſus miſerabiliter ſuccubuerunt, vel vitæ amore & ignauia, vel imbecillitate corporis, vel cupiditate alicuius voluptatis periurium parientes. Si ergo & ratione participes, & ratione abſtineas, nunquam peccabis. Diuina eſt enim in nobis ratio, quæ ab iis quæ ſunt in nobis motionibus exterminat quidẽ ea quæ ſunt noxia, aſſumit autẽ ea quæ ſunt vtilia.

1.Tim.1. „ Iuſto enim, inquit, lex non eſt poſita. Melius eſt ergo vinum bibere cum ratione, quàm aquam cum faſtu & ſuperbia. Atque mihi quidem aſpice, eos qui cum ratione pietatis ac religionis vinũ bibunt, eſſe viros ſanctos: eos autem qui inconſideratè & citra rationem cum arrogantia aquam biberunt, eſſe homines prophanos & corruptos. & nec amplius vituperes aut laudes materiã cibi aut potus: ſed beatam vel miſeram iudices mentẽ eorum qui rectè vel malè vtuntur materia. Bibit aliquãdo Ioſeph vinum apud Aegyptios: ſed non fuit mente læſus. erat enim animo munitus. Aquam autem biberunt Pythagoras & Diogenes & Plato, inter quos etiam Manichæi, & reliquus cœtus Theologorum

gorum Philoſophorum, & eo vanæ eos perduxit opinionis intemperantia, vt ipſum Deum vniuerſorum effectorem ignorarent, & inanima ſimulachra adorarent. Vſum vini tetigerũt ij quoque qui cum beato Petro apoſtolo erant diſcipuli, adeò vt ipſi Domino, & eorum magiſtro, omnium autem Seruatori, id probro daretur, ob participationem ,, increpantibus Iudæis & dicentibus, Quare diſci- *Matth.11.* ,, puli tui non ieiunant, ſicut Ioãnis diſcipuli? Et rur- *Matth.6.* *Marc.2.* ſus inſultabant diſcipulis, & exprobrantes dicebãt *Luc.5.* ,, infideles. Magiſter veſter cum publicanis & pec- ,, catoribus comedit & bibit. De pane autẽ & aqua non reprehendiſſent, niſi de obſonio & vino ſcilicet, ij qui vini quidem potionem vituperant, aquæ verò laudant & admirantur. Reſpondet autẽ Ser- ,, uator pulchrè dicens. Venit Ioannes in via iuſtitię, *Matth.11.* ,, neque comedens, nec bibens. carnem ſcilicet & vinum. nam abſque aliis non potuiſſet viuere. & di- ,, cunt, dæmonium habet. Venit filius hominis co- ,, medens & bibens. & dicunt. Ecce homo vorax & ,, vini potor, amicus publicanorum & peccatorum, propterea quòd comedat & bibat. Quid nos ergo faciemus? Nec eos qui vituperant ſequamur: nec eos qui laudant. Sed vel cum Ioanne ratione ieiunemus, etiamſi nobis dicant Iudæi, Dæmoniũ habetis. vel cum ſapientia Ieſu vinum bibamus, ſi cor- ,, pus indigeat, etiáſi nobis dixerint, Ecce homines ,, voraces & vini potores. Neque enim re vera eſca eſt aliquid, nec potus, ſed fides quæ per charitatem extenditur operibus. Cum enim omnẽ actionem

fides fuerit conſecuta, condemnari non poteſt qui
Rom.16. „ comedit & bibit, propter fidem. Quidquid enim non eſt ex fide, peccatum eſt. Sed quãdo aliquis ex voluptariis, vel ex iis qui quodlibet aliud peccant, dicit, Fide participo, vel aliquid aliud ago, à ratione aliena cupiditate, vel corrupta conſcientia innitens fidei, labitur. Seruator enim diſtinxit, dicens.
Matth.7. „ A fructibus ipſorum cognoſcetis eos. Quòd autẽ fructus eorum qui diuina ratione vitam inſtituunt & ſpiritali intelligentia, ſit ex diuini Apoſtoli ſententia, charitas & gaudiũ & pax, & longanimitas, benignitas, bonitas, fides, manſuetudo, cõtinentia, caſtitas, eſt extra controuerſiã. Ipſe enim dixit bea-
Galat.5. „ tus Paulus. Fructus autem ſpiritus eſt hoc & hoc. Quòd autem qui ſtudet tales habere fructus, citra rationem, aut inconſideratè, aut intempeſtiuè non comedet carnes, nec bibet vinum, neque cum vlla mala cohabitabit conſcientia, rurſus dixit idẽ bea-
1.Cor.9. „ tus Paulus. Omnis qui certat, ab omnibus abſtinet. cùm ſana quidem eſt caro, abſtinens ab iis quæ pinguefaciunt. Quòd ſi ſit ægra, vel mœrore confecta, vel aliquo caſu afflicta, tunc vtetur quidem vel cibo vel potione tanquam medicamento, ad ea curanda quę moleſtiam afferunt. abſtinebit autem ab iis quæ ſunt animo noxia, ira & inuidia, vana gloria, triſtitia, & detractione, ſuperbia & elatione, Deo agens gratias. Cùm de his itaque ſatis diſſeruerim, tuæ rurſus pietati aliã affero adhortationem. Fuge pro viribus eorum virorum cõgreſsiones qui nullam habent vtilitatem, & pellem exornant.

nant aliter quàm conueniat. etiamſi ſint orthodo-
xi, non ſolum hæretici: & lædũt hypocriſi, etiamſi
cano capite & corrugata fronte præ ſe ferant lon-
gitudinem temporis. Nam vt propter mores gene-
roſos ab eis nihil lædaris: id certè quod videtur eſſe
minimum, te ſauciabit. Inſolés enim redditus, ani-
mo effereris, eos irridés. Quod quidem tibi detri-
mentum afferet, vt qui in ſuperbiam incideris. Su-
per lucidam autem feneſtram perſequere & virorũ
& mulierum ſanctas congreſsiones. vt per eorum
veluti ſubtiliter ſcriptum librum, poſsis tuum cor
apertè videre, & per collationem probare ſocordiã
tuam vel diligentiam. Multa enim ſunt quæ pro-
bitati ferunt teſtimoniũ. color vultus qui in ea vita
quæ degitur efflorescit, & veſtium ornatus, & mo-
res compoſiti, & modeſtia orationis, & verba non
exquiſita & affectata, elegans ſententia, cogitata
ſenſaque ſapiẽtia. Dominus autem vires dabit tuæ
manſuetudini, & omnibus qui ſequuntur ſcopum
pietatis, etiamſi vel deſidia vel caſus aliquis acci-
derit. Amictus enim, & greſſus pedis, & riſus dẽ- Eccl. 10.
tium annunciabit de ipſo, vt ait Prouerbium. Inci-
piẽs itaque tibi narrare vitam ſanctorum patrum,
neque eos, qui ſunt in vrbibus, vel vicis, vel ſpelun-
cis, vel ſolitudinibus tibi ignoti, prætermittam o-
ratione. adiiciens eos etiam qui ſunt in cœnobiis.
Neque enim locus quæritur in quo ſe rectè & ex
virtute geſſerunt, ſed modus rectæ eorum inſtitu-
tionis, per quam Chriſti auxilio vitam egerunt
angelicam.

VITA ISIDORI PRESBYteri & Xenodochi.

1. CVm ergo primum veniſſem in Alexandrinam ciuitatem, ſecundo conſulatu magni Theodoſij magni imperatoris, qui propter ſuam rectam in Chriſtũ fidem nunc eſt cum angelis: in ipſa ciuitate incidi in quendam virum admirandum, & omni ex parte ornatum, ſermone, moribus, & cognitione, nempe Iſidorum, qui erat & presbyter & Xenodochus Alexandrinæ eccleſiæ. Is dicebatur prima quidẽ iuuentute verſans in ſolitudine, peregiſſe certamina exercitationis. Cuius etiã cellam vidi ego in monte Nitriæ. Offendi autem eũ ſenem ſeptuaginta annos natum. qui cùm vixiſſet alios quindecim annos, in pace obiit. Hic ſanctus vſque ad horam obitus nihil lineum geſtauit extra vittã. non balneo eſt vſus. non tetigit carnes. nunquam à menſa receſsit repletus ad ſatietatem. Erat autem corpore à Dei gratia tam bene cõtemperato, vt omnes qui ignorabãt eius victus rationem, perſuaſum haberent eum lautè viuere & opipare. Huius virtutes animæ ſi velim ſigillatim narrare, narrantem me tẽpus deficiet. qui erat adeò mitis benignus & pacificus, vt etiam infideles eius inimici, propter rectam in Chriſtum fidẽ, vel eius vmbram reuererẽtur ob inſignem viri bonitatem. Tantam autem habuit ſpiritalem gratiã & cognitionem ſanctarum ſcripturarum, & comprehenſionem diuinorum dogmatum, vt etiam in ipſo

conuiuio

conuiuio hora ſolita refectionis fratrum, ſancti huius fieret mentis exceſſus, mutúſque euaderet ipſe & obſtupeſceret, & cum rogaretur vt quæ in exceſſu euenerant narraret, diceret. Mente ſum peregrinatus ab aliqua raptus contemplatione. Scio ego eum ſæpe in mēſa fuiſſe lachrymatum. & cùm rogaretur cauſam cur eſſet lachrymatus, audiui eū dicētem. Pudet me veſci cibo à ratione alieno, cùm ſim ratione præditus: & ſim futurus in paradiſo deliciarum, & replendus ambroſiæ nutrimento, propter eam quæ nobis à Domino data eſt poteſtatem. Is erat Romæ notus cuncto ſenatui & procerum vxoribus, quo tempore cum beato Athanaſio epiſcopo prius receſſerat, deinde cum ſancto Demetrio epiſcopo. Is cum abundaret opibus & iis quæ ſunt ad vſum neceſſaria, non ſcripſit teſtamentum decedens, non pecuniā reliquit, non rem vllā ſuis ſororibus quæ erant virgines: ſed eas Chriſto commendauit, dicens, Deus qui nos creauit, vobis quoque victum prouidebit ſicut & mihi. Erat autem conuentus virginum quæ erant cum ſororibus eius, ſeptuaginta. Is, cū ad eum veniſſem adoleſcens, & rogarem vt ad vitam cooptarer monaſticam, mea adhuc ætate laſciuiente, & nō opus habente ſermonibus, ſed laboribus qui carnē ſubigerēt, duráq; & aſpera viuēdi ratione quæ corpus compeſceret: is, inquā, tanquàm bonus domitor pullorū, duxit me extra ciuitatē ad eas quæ dicuntur cellæ eremiticæ circiter quinto ab vrbe lapide. & me tradit cuidam Dorotheo exercitatori Thebano

bano ſexageſimum annum agenti in ſpelunca, & iubet me implere apud ipſum tres annos ad domādas animi perturbationes. Sciebat enim ſenē agere vitam admodum duram & aſperam. & poſtquàm annorum numerum impleſſem, rurſus ad eum reuerterer mandauit ob reliquam doctrinam ſpiritalem. Cùm autem non potuiſſem apud eum implere numerum trium annorū, eo quòd in morbum incidiſſem vehementem, ab eo receſsi ante tēpus præſtitutum. Erat enim eius vitæ ratio longè aſperrima, ſquallida, & planè arida. Toto enim die, atque adeo in ipſo æſtu meridiei, in ſolitudine quæ eſt propter mare, colligebat lapides, & ex eis ſemper ædificans, & cellas faciens, eas cedebat iis qui non poterant ædificare, ſingulis annis cellam faciens. Cùm autem ego aliquando huic ſancto dixiſſem, Quid agis pater, in tāta ſenectute corpuſculum tuum occidens caloribus intolerabilibus, reſpondit mihi, dicēs. Illud me occidit, ego quoque ipſum occidam. Comedebat autem ſingulis diebus ſex vncias panis, & minutorum olerum decē. Aquæ autem bibebat quantum ſufficiebat. Deum autem teſtor me nunquam eum cognouiſſe pedes extendiſſe. non dedita opera dormiiſſe, aut ſuper lectum. ſed per totam noctem ſedens, contexebat catenam ex ramis palmarum vt ex eo ſibi victum pararet. Cùm autem ſuſpicarer, eum, cùm adeſſem ſolummodo, tam extrema vſum eſſe exercitatione, ſciſcitatus ſum vt ſcirem à compluribus eius diſcipulis, an perpetuò vteretur tam accurata exactáq; exercitatione.

Vita Abbatis Dorothei. 11.

exercitatione. qui quidem manebant ipſi quoque deinceps ſeorſum, ſe rectè & ex virtute gerentes. Hi mihi dixerunt quòd à iuuentute vitam ſuam ita inſtituit, nunquàm dedita opera dormiens, niſi quod inter operandum vel comedendum aliquã-do cõniuebat oculis deiectis. adeò vt ſæpe fruſtum quoque ex eius ore excideret eſus tempore propter nimiam dormitationem. Cùm autem ego aliquã-do cogerem hunc ſanctum paululum iacere ſuper ſtoream, ægrè ferens mihi dixit. Si quando perſua-ſeris angelis vt dormiant, tum virtutis ſtudioſo quoque perſuaſeris. Quodam autem die, ad puteũ ſuum me miſit circa horam nonam, vt implerem cadũ, quò eo in refectione vteretur cũ inſtaret hora cibi capiendi. Accidit autem vt cùm acceſsiſſem, infrà in puteo viderem aſpidem, & præ metu aquã minimè haurirem, ſed currendo reuerſus ei nun-ciarem, dicens. Periimus Aba, vidi enim aſpidem inferius in puteo. Ille autem honeſtè ſubridẽs, quo-niam mei magnã habebat rationem, & caput qua-tiens, dixit. Si viſum fuerit diabolo in omnem pu-teum iniicere ſerpentes, & aſpides, vel teſtudines, aut alia venenata animalia, in omnes fontes aqua-rũm: tu manebis nunquam bibens. Ipſe autẽ è cella egreſſus, cùm per ſe hauſiſſet, bibit ieiunus, cùm prius ſignaculo muniiſſet, & dixiſſet, Quo venit Seruator, illic viribus caret diaboli improbitas.

C ACTA

ACTA ET TEMPERANtia Potamiænæ.

III. BEatus ergo Iſidorus Xenodochus, qui beatum Antonium conuenerat, narrauit mihi. ſe ab eo audiuiſſe rem dignam quæ mandetur litteris. Potamiæna quædam puella formoſiſsima, tempore Maximini perſecutoris, fuit ancilla cuiuſdã intemperantis & libidinoſi. Quam cùm multum rogaſſet, & ei varia promiſiſſet eius Dominus, eam non potuit decipere. Quo factum eſt vt is tandem furore percitus, eam traderet præſidi Alexandrino qui erat eo tempore, tanquã Chriſtianam, & quæ tempora & imperatores inſectaretur maledictis propter perſecutiones. pollicitus. ſe ei magnam pecuniæ vim daturũ ob eius calamitatem, dicens. Si ei perſuaſeris vt meo deſiderio aſſentiatur, eam cuſtodi nullo affectam ſupplicio.. Quòd ſi manſiſſet in ea quam ab initio oſtenderat auſteritate, rogauit vt ea ſupplicio affecta moreretur: ne, dicens, viua meam irrideat intemperantiã. Producta autem ante tribunal virgo fortis, diuerſis ad pœnas ſumendas comparatis inſtrumentis corpore fuit excruciata. & aduerſus multas ac varias rationes mente tanquam turris firma ac ſtabilis reſiſtebat. Inter inſtrumenta autem ſuppliciorum, crudelius quoddam cæteris tormentum ab eo qui tunc erat iudex inuentũ eſt. Iubet enim magnum lebetem pice repletum vehementiſsimo igne accendi. Cum bulliret ergo pix & valde arderet,

ret, conuerſus ad illam beatam ſæuus præſes, dixit. Abi, pare voluntati Domini tui. alioqui, vt intelligas, iubeo te deuolui in lebeté. Illa verò reſpondit, dicens. Abſit vt ſit iudex adeò iniquus, qui me iubeat parere libidini & intéperantiæ. Ille itaque furore percitus, iubet eá exui, & in lebetem iniici. Illa verò vocem emittit, dicens. Per caput imperatoris quem tu times, ſi ſtatuiſti ſic me ſupplicio afficere, ne iuſſeris me exui. ſed iube me paulatim in picem feruenté demitti. vt videas quantam mihi largitus eſt patientiam Chriſtus quem tu ignoras. Quæ ſic paulatim demiſſa, ſpacio trium horarũ, emiſit ſpiritum, cùm pix perueniſſet ad eius collum.

VITA DIDYMI ORBI.

PLurimus ergo cœtus ſanctorum virorũ & IIII. mulierũ, tunc fuit conſummatus in eccleſia Alexandrina, qui ſunt inuenti digni terra mitium. Inter quos conſummatur etiam beatus ſcriptor Didymus qui fuit orbus. Cum quo fuit mihi quater congreſsio, cùm decem annorũ interiecto interuallo ad eum proficiſcerer. Is autem conſummatur natus annos octoginta quinque. Fuit autem is orbus, vt qui cũ eſſet quatuor annos natus, oculos amiſerit, vt ipſe mihi narrauit. & neque literas didicit, neque ventitauit ad præceptores. Habebat enim ſecũdũ naturam magiſtram, firmã ac validam propriam conſcientiam. Tanta autem ſpiritalis cognitionis fuit exornatus gratia, vt re vera impleretur in eo quod ſcriptum eſt. Dominus

Pſalm.145. » illuminat cæcos. Vetus enim & nouum teſtamen-
Græce eſt σο- tum interpretabatur ad verbum. Dogmata autem
φίζει. ſed lego tam ſubtiliter & tam ſtrenuè exponebat, vt omnes
φωτίζει. veteres ſuperarit cognitione. Is cùm aliquando me cogeret in cella facere orationem, ego autem nollē, mihi dixit narrans. Ter in hanc cellā ingreſſus eſt beatus Antonius vt me viſeret. qui à me rogatus vt faceret orationē, ſtatim genu flexit in hac cella, neque commiſit vt quod dixeram iterum repeterem, re ipſa quidem docens in obedientia. Quare ſi tu quoque eius vitæ veſtigia ſequeris, vt qui ſis monachus & hoſpes ob virtutem, omnē depone contentionē. Hic ipſe hoc quoque mihi narrauit. Cùm quodam die, aiebat, de vita miſeri Iuliani imperatoris, vtpote perſecutoris, eſſem ſollicitus, & animo angerer: accidit vt propter hanc ſollicitudinem ad veſperam vſque ſeram nihil comederem, & cùm in ſedili ſederē, me ſomnus opprimeret, & viderem in extaſi equos albos cū inſeſſoribus percurrentes, & annūciantes. Dicite Didymo. Hodie hora ſeptima mortuus eſt Iulianus. Surge ergo & comede: & quod tu ſcis domū mitte ad epiſcopū Athanaſiū, vt ille quoque hoc ſciat. Notaui autem, inquit, & horā & diem & hebdomadem & menſem. & ſic inueni.

ALEXANDRAE VITA.

v. NArrauit autem mihi quoque hic beatus de quadam ancilla nomine Alexandra, quæ relictā ciuitate in monimento ſe incluſit,

cluſit, per foramen accipiens quæ erant neceſſaria, neque in virorum neque in mulierum conſpectū veniens ſpacio duodecim annorum. Duodecimo autem anno aiunt beatam cum dormiiſſet, ſeipſam compoſuiſſe. adeò vt quæ ſolita erat ad eam venire, cùm ea illi non reſpondiſſet, nobis renunciauerit. Cùm nos ergo acceſsiſſemus, & monimenti oſtiū amouiſſemus: ingreſsi ſumus, & inuenimus eā obdormiiſſe. De ea autem dicebat etiam beatiſsima Melania Romana, cuius vitam narrabo tempore & loco conuenienti. Huius, inquit, beatæ faciem non potui intueri. ſtans autem ego circa foramen, eam rogaui vt mihi diceret cauſam propter quam ſeceſsit quidem à ciuitate, ſeipſam autem incluſit monimento. Illa autem, inquit, per foramen me eſt allocuta, dicens. Quidā, inquit, inſano mei amore tenebatur. & ne eum viderer moleſtia afficere, vel in inuidiam vocare, malui me viuam in hoc monimentum inferre, quàm offendere animā quæ facta eſt ad Dei imaginem. Cùm autem ego ei dixiſſem, Quomodo ferre potes ſerua Chriſti Dei, cū nullo omnino colloqui, ſed ſola pugnare cum deſidia & cogitationibus? mihi reſpondit, dicens. A mane vſque ad horam nonam oro; per horam nens linū. Reliquis autem horis mente reuoluo vitā ſanctorum patrum & patriarcharum, & certamina beatorum apoſtolorum & prophetarū & martyrum. Poſtquam autem aduentarit veſpera, cùm Dominum meum glorificauero, cibum capio. plurimas horas noctis perſeuerans in oratione, & finem ex-

pectans quando hinc diſſoluar cũ ſpe bona, & apparebo ante faciem Chriſti Dei. Non prætermittã autem in narratione eos quoque qui ita vixerunt, vt ſpeciem quidem præ ſe ferrent pietatis ac religionis, ſed eam contemnerent. ad laudem quidem eorum qui rectè & ex virtute ſe gerunt, & vt cauti ſint & attenti ij qui legunt.

DE QVADAM VIRGINE QVAE laborabat amore diuitiarum.

VI. ERat quædam Alexandriç virgo ſolùm nomine, habitu quidem humilis, animi autẽ inſtituto parca, glorioſa & inſolens & laborans auaritia, auri potius quàm Dei amans. ex rebus ſuis nulli vnquã exhibens, non hoſpiti, non pauperi aut afflicto, non mõnacho, non virgini, nõ eccleſiæ vel obolum vnum. Ea multis ſanctorum patrum admonitionibus incitata, non repellebat graue pondus diuitiarum. Erat autem ei quoque genus, ex quo ſororis ſuæ filiam in filiam adoptauerat. cui noctu & diu ſua pollicebatur, cùm ipſa excidiſſet ab opibus cœleſtibus. Nam hæc quoque eſt vna ſpecies fraudis diaboli, qui prætextu amoris in cognatos, efficit vt naſcatur auaritia. Nam quòd ei nulla ſit cura generis, hinc patet. Ipſe enim docuit & fratrem & matrem & patrem occidere.
Deut. cap. 12. d Idque eſt ex ſcripturis extra controuerſiã. Sed etſi videatur nonnullis curam cognatorũ inſerere, non hoc facit quòd illis bene velit, ſed vt eorum qui ei parent

parent animam aperte exerceat ad iniuſtitiã, cùm
„ ipſe ſciat latam ſententiã, quæ dicit, Iniuſti regnũ 1.Cor.6.
„ Dei non poſsidebunt. Poteſt autem aliquis & ſpiritali motus intelligentia, & diuino deſiderio, neque ſuam negligere animã, & cognatis opem ferre, ſi quid eis defuerit. Quando autem quis ita totam ſuam inſtituit animã, vt ea deſpiciatur & obruatur præ cura cognatorũ, is incidit in legem, vt qui ſuam pro vano æſtimet animam. Canit autem Dauid quoque pſalmographus de iis qui animæ
„ curã gerunt, dicens in timore Dei, Quis aſcendet Pſalm.23.
„ in montem Domini? Pro eo quod eſt, Raro. Aut
„ quis ſtabit in loco ſancto eius? Innocens manibus
„ & mundo corde. qui non accepit in vano animam ſuam. Illi enim animam ſuã in vano accipiunt, qui exiſtimant eã diſſolui vnà cum hac caruncula. qui virtutes ſpiritales negligunt. Huic virgini quæ ſolo nomine ſibi parauerat appellationem, moribus autem erat aliena ab exercitatione, cùm venam, vt dicitur, vellet incidere ad leuandam auaritiã, ſanctiſsimus Macarius presbyter & præfectus Ptochotrophij eorũ qui ſunt corpore mutilati, talem actum excogitat. Erat enim ei à iuuentute lapidarius. Ad eam autẽ accedens dixit. In me inciderunt pulchræ gẽmæ, ſmaragdi & hiacinthi. nec ſcio an ſint furtiui, an alicuius mercatoris. Non conſtituitur enim eis pretiũ, cùm æſtimationem ſuperent. Qui habet autem, vendit eas quingentis nummis. Si ergo tibi viſum fuerit eas accipere, da quingentos nummos. potes ex vna gemma accipere quingentos,,

gentos, reliquis autem vti ad variandũ mundum filiæ tuæ ſororis. Cùm autem quę dicebatur virgo, tota penderet à puella: ineſcatur eius ornandæ cupiditate: & procidit ad eius pedes, & dicit. Rogo te ne quis alius eas accipiat. Eam ergo adhortatur ſanctus dicens. Veni vſque ad domum meam, & eas aſpice. Illa autẽ noluit. ſed ei prębet quingentos denarios, dicens. Rogo te, ipſe eas vt vis cape. Nolo enim videre hominem qui eas vendit. Cùm autem quingentos denarios ab ea accepiſſet ſanctus Macarius, dat eas ad vſum Ptochotrophij. Cùm autẽ multum tempus præteriiſſet, quoniam exiſtimabatur Alexãdriæ ſenex vir eſſe ſummè pius ac miſericors, vixit autem ad centum vſque annos, cuius tẽpore nos quoque fuimus, verebatur eum admonere. Tandem cùm eum inueniſſet in eccleſia, dicit ei. Rogo te, quid iubes de lapidibus, pro quibus dedimus nummos quingentos? Ille ei reſpondit, dicens. A quo die mihi dediſti aurum, eos impendi in precium gemmarum. etſi velis eas videre, veni in hoſpitium. illic enim ſitæ ſunt gemmæ, & vide. Quòd ſi tibi non placeant, tolle aurum tuum. Venit autem illa lubentiſsime. Habebat autem Ptochotrophium, in ſuperiori quidem parte mulieres, in inferiori autem viros. Cùm ea autem acceſsiſſet, introducit eam in veſtibulum, & dicit ei ſanctus Macarius, Quid vis primum videre, hyacinthos, an ſmaragdos? Ea verò illi dicit, Quod tibi videtur. Ille verò eam ducit in partem ſuperiorem, & oſtendit ei mulieres mancas ac mutilatas & orbatas

tas oculis. & dici ei, Ecce hyacinthi. Deinde deducit eam in partem inferiorem, & oſtendit ei viros, dicens. Ecce ſmaragdi. & exiſtimo nō inueniri his precioſiores. Quòd ſi tibi non placeant, accipe aurum tuū. His ergo ſic geſtis, pudore affecta virgo exiit, & domum reuerſa magnum accepit dolorē, quòd hanc rem ex Deo non feciſſet, ſed adducta neceſsitate. Poſtea autem gratias egit presbytero, cùm puella cuius curā gerebat, poſt nuptias mortua eſſet ſine liberis. ipſáque deinceps vitam ſuam rectè inſtituit.

VITA ABBATIS ARSACII, & eorum qui cum eo erant.

CVm ego cum multis ſanctis eſſem congreſſus, & verſatus tres annos in monaſteriis quæ ſunt Alexandriæ, & manſiſſem cum magnis ſtudioſiſsimíſque & optimis viris circiter bis mille, omni virtute ornatis: illinc recedens veni in montem Netriæ. Inter hunc montem autē & Alexandriam poſitus eſt lacus, qui dicitur Maria. Is autem cōtinet ad millia ſeptuaginta. Quem cùm tranſmiſiſſem, per diem vnum & dimidium, veni in montem ad partem meridionalem. In quo monte ſita eſt ingens ſolitudo quæ pertinet vſque ad Aethiopiam & Mazicos & Mauritaniā. In eo autē habitant ad quinque milia virorū, qui vtuntur vario vitæ genere, vnuſquiſq; vt poteſt & vult. adeò vt liceat & ſolum manere, & cum duobus, & VII.

tribus, & cũ quo velit numero. In hoc monte ſunt ſeptem piſtrinæ, quæ & illis ſeruiunt, & Anachoretis qui ſunt in vaſta ſolitudine, viris perfectis, numero ſexcentis. Cùm ergo toto anno in monte habitaſſem apud beatos & ſanctos patres, magnum Arſaſiũ, & Putuphaſtum, & Hagionem & Cronium, & Serapionẽ: & multis antiquiorũ patrum ſpiritalibus narrationibus, ab ipſis eſſem ſtimulatus: veni in intimã ſolitudinẽ. In hoc monte Netrię vna eſt maxima eccleſia. & in ipſa eccleſia ſunt tres palmæ. ex quibus vnaquæq; habet flagellũ ſuſpenſum. Et eſt vnũ quidem ad caſtigandos monachos qui delinquunt. Alterũ verò ad puniendos latrones, ſi quando inciderint. Tertiũ verò ad corrigendos eos qui forte veniunt, & in aliqua delicta incidunt. Adeò vt quicunque delinquunt & conuincuntur meruiſſe vt dent pœnas, palmã amplectantur, & tergo plagas præfinitas accipiant, & ſic dimittantur. Prope eccleſiã autem poſitũ eſt Xenodochium. in quo venientem hoſpitem toto tẽpore accipiunt, etiamſi biennium aut trienniũ voluerit manere, donec velit ſua ſponte recedere. permittentes ei vna hebdomada manere in ocio. Aliis autem diebus ipſum deinceps attrahunt ad opera, aut in orto, aut in piſtrino, aut in coquina. Quòd ſi fuerit quiſpiam cuius ſit habenda ratio, dant ei librũ legendũ, non permittentes ei vt cum vllo colloquatur vſque ad horam ſextam. In hoc monte degunt etiam medici & placentarij. Vtuntur etiam vino, & vinum illic venditur. Hi autem omnes ſuis manibus

nibus faciunt veſtem lineã, adeò vt ſint omnes minime egentes. Circa horã autem nonam licet ſtare, & audire in vnoquoque monaſterio hymnos & pſalmos Chriſto canentes, & preces ad hymnos emittentes, adeò vt exiſtimet quiſpiam ſe ſublime elatum transmigraſſe in paradiſum deliciarum. veniunt autem ad eccleſiã ſabbato ſolum & die dominico. Sunt autem octo presbyteri qui præſunt huic eccleſiæ. in qua quandiu viuit primus preſbyter huius eccleſiæ, nullus alius offert, nec iudicat, nec habet ſermonem: ſed tacitè ſolum cum eo ſedent. Hic magnus Arſiſius, & alij multi cum eo ſenes, quos nos vidimus, fuerunt æquales tempore magno Antonio. Atque mihi quidẽ narrauit hic magnus Arſiſius ſe Amon quoque vidiſſe Netriotem, cuius animã vidit aſſumi Antonius, & deduci ab angelis. Is dicebat ſe etiã Pachomium vidiſſe Tabenneſiotem, virum prophetã, ter mille virorũ Archimandritam. cuius narrabo poſtea virtutes.

DE SANCTO AMON & eius coniuge.

DIcebat autẽ Amon hoc modo vixiſſe. Cùm VIII. eſſet, inquit, parentibus orbatus adoleſcens circiter viginti duos annos natus, vi à ſuo patruo mulieri iunctus eſt matrimonio. & cũ non poſſet reſiſtere neceſsitati quã ei afferebat patruus, viſum eſt ei & corona redimiri, & ſedere in thalamo, & omnia ſuſtinere quæ fiunt in matrimonio.

Poſtquam autem omnes eſſent egreſsi, qui in thalamo & lecto dormituros collocauerāt, ſurgit beatus Amon, & claudit fores: & ſedens vocat beatā & germanam ſuam coniugem, & ei dicit. Adeſdū domina ſoror. Deinde rem tibi narrabo. Hoc quo coniuncti ſumus matrimoniū, nihil habet eximiū. Rectè ergo faciemus ſi abhinc vnuſquiſque noſtrū ſeorſum dormierit. vt Deo placeamus, intactam noſtram reddentes virginitatem. Et cùm è ſinu ſuo paruum libellum protuliſſet, tanquam ex perſona Apoſtoli & Seruatoris, legebat puellæ quæ erat ignara literarum, plurimam lectionis partem adiiciens ex ſua diuinitus inſpirata doctrina, & in vita in virginitate & caſtitate degenda eam inſtituens. Quo factum eſt vt illa Chriſti gratia repleta, diceret. Ego quoque Domine mi perſuaſum habeo fore vt caſtam vitam libenter agam. etſi quid iubes, hoc deinceps faciam. Ille verò, Ego, inquit, iubeo & rogo vt vnuſquiſque noſtrum ſeorſum maneat. Ea verò hoc non tulit, dicens. Maneamus in eadem domo, ſed in diuerſis lectis. Viuens ergo cū ea decē & octo annos in iiſdem ædibus, toto die vacabat orto & balſameto. Operabatur enim balſamū. quæ balſamus inſtar vitis plantatur, vt in qua colenda & putanda multū laboris ponatur. Veſpere ergo domum ingrediens, & faciens orationes, cum ea comedebat. Et rurſus nocturnas preces fundens & ſynaxim peragēs, ſummo mane ibat in ortū. Cùm hæc ſic fierent, & perueniſſet vterque ad impatibilitatem, vim & efficaciā habuere preces Amonis.

Poſtremo

Poſtremo autē ei dicit illa beata. Eſt aliquid quod tibi dicam Domine mi. vt ſi me audieris, mihi planè conſtabit, quòd verè ex Deo me diligas. Is verò ei dicit, Dic quod velis. Ea verò dicit illi. Aequum eſt vt tu qui es vir pius & religioſus, & exerces iuſtitiam, & ſimiliter ego qui eandē viā inſtituti ſum ſecuta, ſeorſum maneamus, & multi ex eo capiant vtilitatē. Non par eſt enim vt propter me tanta & talis occultetur tua virtus philoſophiæ, qui mecū propter Chriſtū cohabitas in caſtitate. Is verò cùm ei gratias egiſſet, & gloriam Deo dediſſet, ei dicit. Rectè tibi viſum eſt domina ſoror. etſi hoc tibi placet, tu habeto hanc domū. ego verò abibo, & aliam mihi domū faciam. Qui cùm ab ea eſſet egreſſus, ingreſſus eſt in interiora montis Netriæ. Nondum enim tunc illic erant frequentia monaſteria, & ſibi fecit duos cellarum tholos. Et cùm vixiſſet alios viginti duos annos, & rectè ſummam exercitationis virtutē exercuiſſet, in vita obiit monaſtica, vel potius tranſlatus eſt ſanctus Amon, natus ſexaginta duos annos, bis in anno videns beatā vitæ ſuæ conſortē. Cùm is ergo ſolus eſſet in Netriis, ferunt ad eum puerum rabie exagitatum, vinctum catenis. Canis enim rabioſus mordendo illi rabiē dederat. Seipſum ergo totū laniabat, vt qui intolerabilem morbū ferre non poſſet. Poſtquam ergo vidit eius parentes ad ſupplicandū procedentes, Quid mihi, inquit, labores exhibetis ò homines. ea petētes quę mea merita ſuperant, cùm in veſtris manibus præſto ſit auxilium. Reddite enim viduæ bouem quē

clanculũ occidiſtis: & ſanus reddetur vobis puer. Illi verò cũ conuicti eſſent, læti fecerunt quæ iuſſa fuerant: & eo orante puer ſanus euaſit. Acceſſerunt autẽ alij eius viſendi gratia. Ad quos dixit vir ſanctus, tentandi eorum animi gratia. Afferte ad me dolium vnum, vt habeam ſatis aquæ ad eos qui veniunt excipiendos. Ij autẽ promiſerunt ſeipſos allaturos. Cùm autem alterum pœnituiſſet, vbi in vicum veniſſet, dicit alteri. Nolo occidere camelum, neque ei doliũ imponere, ne moriatur. His auditis, alius, ſuis iunctis aſinis, magno labore dolium ſurſum portauit. Præueniens autem Amon ei dixit, Quid, quòd ſocij tui camelus eſt mortuus, interim dum huc veniſti? Is autem reuerſus inuenit eũ à lupis deuoratũ. Multa quoque alia hic vir fecit. Hoc autẽ miraculum narrauit beatus Athanaſius Alexandriæ epiſcopus, ſcribens in vita Antonij, quòd cùm aliquando monachi ad ipſum miſsi eſſent ab Antonio, erat enim in interiori ſolitudine Antonius, cùm ad ipſum veniſſent, ſurrexit ſenex, & ambulabat cũ eis. & cùm eſſet tranſiturus Lycum fluuium, cũ eius diſcipulo Theodoro, verebatur exui, ne ſe ipſum videret aliquando nudũ. & interea dũ de ea re diſſereret, inuentus eſt trans fluuium. vt qui abſque cymba in ecſtaſi traieciſſet, trãſlatus ab angelo. Fratres autem natatu tranſmiſerunt. Poſtquã autem acceſsit ad Antonium, primus ei dixit Antonius. Cùm Deus mihi multa de te reuelaſſet, & tuã tranſlationem mihi ſignificaſſet, te ad me accerſiui neceſſariò, vt cùm nobis inuicem frui licuiſſet,

pro

pro nobis inuicē intercederemus. Cùm autē eum collocaſſet in quodā loco longè ſeparato, hortatus eſt ne recederet ante tranſlationem. Cùm autē ipſe ſeorſum fuiſſet cōſummatus, vidit Antonius eius animā in cœlum aſſumptam ab angelis. Hic eſt ergo Amon qui ſic vixit & ſic obiit. Hunc Lycum fluuium ego cum metu pontone aliquando tranſmiſi. eſt enim foſſa magni Nili.

VITA ABBATIS OR.

IN hoc monte Netriæ fuit vir admirabilis IX.
Abbas Or nomine, habens monaſteria mille fratrū, habitu Angelico præditus. vt qui cùm eſſet nonaginta annos natus, nihil amiſiſſet de corpore. erat enim vultu nitido & alacri. adeò vt cùm vel ſolū videretur vir eſſet reuerendus. Is cùm longè antè ſe in vlteriore exercuiſſet ſolitudine, poſtea in propiori ſolitudine cōgregauit monaſteria, palude propriis plantata manibus, cùm ligna non eſſent in eo loco, adeò vt eſſet denſa ſylua in ſolitudine. Dixerunt enim nobis qui cū eo erant patres, quod ne germen quidē illic erat, quando vir ille venit ex ſolitudine. Ipſam autem plantauit, ne propter res neceſſarias, qui ad ipſum conueniebant fratres, cogerentur circuire. ſed eorū omnē gerebat curam, Deum orans, & pro eorū ſalute decertans, vt nihil eis deeſſet neceſſarium: nec eſſet eis vllus ſocordiæ prætextus. Is primum quidē degens in ſolitudine, veſcebatur herbis & dulcibus radicibus.

aquã quoque bibebat quando inueniebat.in precibus & hymnis toto tempore perſeuerans. Poſtquã autem peruenit ad perfectã ætatem ſenectutis, angelus ei apparuit in ſomnis, dicens in ſolitudine. Eris in gentem magnã, & magnus tuæ fidei credetur populus. Qui per te autem ſalui fient, erunt decies mille. quos ſi hic lucrifeceris, totidem tibi parebunt in futuro ſeculo. Neque quidquam dubitaueris, ait ei angelus. Nihil enim tibi deficiet eorũ quæ ſunt ad vſum neceſſaria vſque ad mortem tuã, quoties Deũ inuocaueris. Hæc cùm audiiſſet, venit ad propinquã ſolitudinem, ſeorſum primum degens, ſibi quodam paruo conſtructo tuguriolo, ſolum cõpoſitis contentus oleribus. ſæpe etiã ſemel ſolum veſcens in hebdomada. Atque erat quidem primum illiteratus. Poſtquam autem venit ex ſolitudine in terram habitatam, ei gratia fuit data diuinitus, & ſcripturas expromebat memoriter. Ei enim libro dato à fratribus, ita deinceps legebat tanquã peritus literarũ. Aliam quoque acceperat gratiam, nempe dæmonum expellendorum, adeò vt multi ex iis qui laborabant, etiã eo nolente, clamantes eius vitam oſtenderent. Alias quoque curationes non ceſſabat peragere. Quo factum eſt vt ad eum conuenirent tria milia monachorũ. Cùm eos autem vir ille vidiſſet, lætitia affectus eos ſalutauit & cõplexus eſt. Cùm verò pedes eorum propriis lauaſſet manibus, conuerſus eſt ad doctrinã. erat enim valde peritus literarum, vt qui hanc gratiam accepiſſet diuinitus. Cùm autem ſcripturarũ

multa ſoluiſſet capita, & fidem tradidiſſet orthodoxã, adhortatus eſt ad preces. Viris enim magnis mos eſt, nihil carnis admittere, priuſquam ſpiritale alimentum animæ tradiderint. Hæc autẽ eſt Chriſti cõmunio. Cùm eius ergo fuiſſent participes, & egiſſent gratias, hortatus eſt ad menſam. ipſe ſemper inter ſedendum eos admonens eorũ quæ ſunt bona & honeſta, & dicens eis ea quæ pertinent ad ſalutẽ. Fuit ergo hic vir clarus inter multos patres, adeò vt cùm multi ad eũ venirent monachi, omnes præſentes fratres conuocans, in vno die eis cellas faceret. vno quidem ſubminiſtrante lutum, altero verò laterem, alio autem hauriente aquã. Perfectis autem cellis, ipſe præbebat venientibus quæ erant neceſſaria. Is falſum fratrem qui ad eũ aliquando venerat, & veſtes ſuas occultauerat, cùm corã omnibus arguiſſet, in mediũ produxit. Quo factum eſt vt nemo auderet deinceps apud eum mentiri, cùm tantam haberet gratiam, quam per honeſtam ſuam vitã ſibi collegerat. licebat autẽ videre multitudinem eorum qui cum ipſo erant monachorũ in eccleſia, tanquam angelorũ choros Deum laudantium. Magnam huic ſancto, ſuo teſtimonio tribuit virtutem vniuerſa fraternitas. præcipuè autẽ homo Dei Melaniun, quæ hunc montem ante me eſt ingreſſa. Ego enim eum non offendi viuũ. Hæc autẽ præclara de hoc viro narrabat, quòd nec vnquam ſit mentitus: neque iurauerit: neq; vlli malè ſit precatus: neque locutus ſit niſi opus eſſet.

VITA ABBATIS PAMBO.

x. HVius montis accola fuit etiam Abbas Pambo, qui fuit magiſter Dioſcuri epiſcopi, & Ammonis, & Ioannis filij fratris Dracontij viri admirabilis. Hic Pambo multa quidem habebat & varia priuilegia. Inter cætera autē quæ rectè & ex virtute ab eo gerebātur, hoc habebat quo erat reliquis ſuperior. quòd ſcilicet aurū & argentum tantum deſpiciebat quantum poſtulat ratio dominica. Vnde mihi narrauit beata Melanian, quòd cùm ab initio Roma veniſſet Alexandriam, & de eius virtute audiiſſet à beato Iſidoro presbytero & Xenodócho, qui de eo mihi narrauit, & ad ipſum deduxit in ſolitudinem. Ad eum, aiebat, attuli vaſa argentea trecentarum librarum argenti, rogans eū vt rerum mearū eſſet particeps. Ille autem, inquit, operās & ramos texens mihi bene dixit, voce magna dicens. Deus det tibi mercedem. & dixit ſuo oeconomo Theodoro, Accipe & ea diſpenſa vniuerſæ fraternitati quæ eſt in Libya & in inſulis. hęc enim monaſteria magis indigent. ei præcipiens vt ex eo nihil daret iis qui erāt in Aegypto, propterea quòd ſit regio ditior & abundantior. Ego autē, inquit, ſtans expectabā, vt vel benedictionibus ab eo honorarer, vel verbo ſaltem laudarer ob tantum donum. Cùm verò nihil omnino ab eo audiiſſem, ei dixi. Domine, vt ſcias quantum ſit. Sunt trecentę libræ argenti. Is autē rurſus: cùm ad hoc ne omnino quidem annuiſſet, & nec ad vaſis quidē thecam attendiſſet,

attendiſſet, reſpondit. Ea à te attuliſti ò fili. Non opus eſt vt à te diſcam quantitatem ponderis. Qui enim montes appendit & ſyluas ſtatera, multo magis ſcit quantitatem tui argenti. Si enim hæc mihi dares, rectè mihi pondus dixiſſes. Sed ſi Deo ea obtuliſti, qui ne duos quidē obolos deſpexit, ſed eos plus quàm omnia æſtimauit, tace. Sic ergo, inquit, diſpenſauit gratia Domini, dum ingreſſa ſum in hunc montem. Breui autem pòſt tempore dormiit homo Dei, nec ægrotans, nec in vlla parte corporis dolorem ſentiens. ſed ſportam cōtexens me accerſiit, & cum adeſſet iam extremus ſtimulus, dicit mihi. Cape hanc ſportam à meis manibus, vt mei memineris. Nihil enim habeo aliud quod tibi relinquā. Et cùm hoc dixiſſet, excedit ſine febre cùm eſſet annorum ſeptuaginta, Domino cōmendans ſpiritū. Quem cùm ego ſepeliiſſem, & linteis ſancti corpus inuoluiſſem & depoſuiſſem, receſsi à ſolitudine, vſque ad diem mortis mecum habens illā ſportam. Hic Pambo cum eſſet moriturus, in ipſa hora exceſſus, eū circunſtantibus beato presbytero & Ammonio, viris inclitis, & reliquis fratribus, dicitur hoc dixiſſe. Ex quo veni in hunc locū ſolitudinis, & meā ædificaui cellam, & hic habitaui, nullus fuit dies quo non aliquid operis fecerim meis manibus. nec memini me ab aliquo panem gratis datum comediſſe. nec me in hanc horā pœnitet alicuius ſermonis quē dixerim. & ſic ad Deū recedo, vt qui nec pius quidem ac religioſus eſſe cœperim. Hoc quoq; de eo ferebant teſtimoniū Chriſti ſerui:
 ui:

ui:Origenes & Ammonius,quòd nunquã de re aliqua interrogatus,quæ vel ad ſcripturam vel ad actioné negociumúe aliquod pertineret, ſtatim reſponderit,ſed dixerit.Nondũ inueni quod reſpondeam.ſæpe autem hoc quoque adiecit.Præteribant enim tres menſes,& non dabat reſponſum,dicens. Nondum cõprehendi. Tam conſideratè quidẽ ex Deo dabat reſpõſa, vt à Deo cũ omni metu omnes acciperent. Dicebatur enim hanc virtutẽ etiam ſupra magnum Antonium, & ſuper omnes ſanctos exercuiſſe, nempe vt eſſet in loquendo accuratus & perfectus.

VITA ABBATIS PIOR.

XI. FErtur autem præter alia hæc quoque actio ſancti Pambon,quòd Pior qui ſe in vita exercebat monaſtica, ad eius cellam aliquando accedens,proprium panem detulit. Cùm eum autem Pambon reprehendiſſet,dicens, Cur hoc feciſti?reſpondit Pior, Ne te grauarem. Itaque tacitus eum dimiſit.Poſt aliquantum autem temporis accedens magnus Pambon ad cellam Pior, panẽ ſuũ ſecum madefactum attulit. Ab eo autem rogatus quánam de cauſa panem attuliſſet madefactum, reſpondit Pambon. Ideo madefeci ne ego quoque te grauarem.

VITA

VITA ABBATIS AMMONII & fratrum ſimul cum ſororibus.

AMmonius qui fuit magni Pambo diſcipu- XII.
lus,ſimul cũ tribus fratribus & duabus ſo-
roribus,cum perueniſſent ad ſummũ pieta-
tis ac religionis,venerunt in ſolitudinẽ,& ſeorſum
fecerunt vtrunque monaſterium, virorũ ſcilicet &
mulierum, ita vt ſatis magnũ intercederet ſpaciũ.
Quoniam autem inſigniter doctus erat virorum
optimus Ammonius,quædam ciuitas deſiderauit
eum habere epiſcopum. Qui cùm acceſsiſſent ad
beatum Timotheum epiſcopũ, rogarũt eum vt eis
epiſcopum ordinaret Ammonium. Ille autẽ dicit,
Adducite eum ad me.& ego eum vobis ordinabo.
Cùm ergo cum magno auxilio iuiſſent ad eum cõ
prehendendum, is conuerſus eſt in fugã. Cùm vi-
diſſet autem ſe iam eſſe cõprehenſum, ſtans eos ro-
gabat.Cùm ij autem non parerent, iurauit ſenex ſe
rem non ſuſcipere, neque poſſe egredi è ſolitudine.
Vbi autem non cedebant,ipſis videntibus,arrepto
forfice ſiniſtrã aurem ſibi abſcidit ad imum vſque,
eis dicens. Nũc intelligite fieri non poſſe vt ego fiã
quod me cogitis,cùm lex prohibeat ne ad ſacerdo-
tium proueharur is cui ſunt aures amputatæ.Cùm
ſic ergo eum dimiſiſſent,receſſerunt, & ad epiſco-
pum venientes hæc ei renũciarunt. Is autem eis di-
cit. Hæc lex in vſu ſit apud Iudæos. Mihi autem ſi
vel truncatum naribus adduxeritis qui ſit bonis
moribus,ego eũ ordinabo. Eũtes ergo eum rurſus

ui:Origenes & Ammonius,quòd nunquã de re aliqua interrogatus,quæ vel ad ſcripturam vel ad actioné negociumúe aliquod pertineret, ſtatim reſponderit,ſed dixerit.Nondũ inueni quod reſpondeam.ſæpe autem hoc quoque adiecit.Præteribant enim tres menſes,& non dabat reſponſum,dicens. Nondum cõprehendi. Tam conſideratè quidẽ ex Deo dabat reſpõſa, vt à Deo cũ omni metu omnes acciperent. Dicebatur enim hanc virtutẽ etiam ſupra magnum Antonium, & ſuper omnes ſanctos exercuiſſe, nempe vt eſſet in loquendo accuratus & perfectus.

VITA ABBATIS PIOR.

xi. FErtur autem præter alia hæc quoque actio ſancti Pambon,quòd Pior qui ſe in vita exercebat monaſtica, ad eius cellam aliquando accedens,proprium panem detulit. Cùm eum autem Pambon reprehendiſſet,dicens, Cur hoc feciſti?reſpondit Pior, Ne te grauarem . Itaque tacitus eum dimiſit.Poſt aliquantum autem temporis accedens magnus Pambon ad cellam Pior, panẽ ſuũ ſecum madefactum attulit. Ab eo autem rogatus quánam de cauſa panem attuliſſet madefactum, reſpondit Pambon. Ideo madefeci ne ego quoque te grauarem.

VITA ABBATIS AMMONII
& fratrum ſimul cum ſororibus.

AMmonius qui fuit magni Pambo diſcipu- XII.
lus,ſimul cũ tribus fratribus & duabus ſo-
roribus,cum perueniſſent ad ſummũ pieta-
tis ac religionis,venerunt in ſolitudinẽ,& ſeorſum
fecerunt vtrunque monaſterium, virorũ ſcilicet &
mulierum, ita vt ſatis magnũ intercederet ſpaciũ.
Quoniam autem inſigniter doctus erat virorum
optimus Ammonius,quædam ciuitas deſiderauit
eum habere epiſcopum. Qui cùm acceſsiſſent ad
beatum Timotheum epiſcopũ, rogarũt eum vt eis
epiſcopum ordinaret Ammonium. Ille autẽ dicit,
Adducite eum ad me.& ego eum vobis ordinabo.
Cùm ergo cum magno auxilio iuiſſent ad eum cõ
prehendendum, is conuerſus eſt in fugã. Cùm vi-
diſſet autem ſe iam eſſe cõprehenſum, ſtans eos ro-
gabat.Cùm ij autem non parerent, iurauit ſenex ſe
rem non ſuſcipere, neque poſſe egredi è ſolitudine:
Vbi autem non cedebant,ipſis videntibus,arrepto
forfice ſiniſtrã aurem ſibi abſcidit ad imum vſque,
eis dicens. Nũc intelligite fieri non poſſe vt ego fiã
quod me cogitis,cùm lex prohibeat ne ad ſacerdo-
tium prouehatur is cui ſunt aures amputatæ.Cùm
ſic ergo eum dimiſiſſent,receſſerunt, & ad epiſco-
pum venientes hæc ei renũciarunt. Is autem eis di-
cit. Hæc lex in vſu ſit apud Iudæos. Mihi autem ſi
vel truncatum naribus adduxeritis qui ſit bonis
moribus,ego eũ ordinabo. Eũtes ergo eum rurſus

rogabant. Cùm ipſe autẽ non pareret, aggreſsi ſunt eum vel vi adducere. Is autem eis iurauit, dicens. Si me coëgeritis, etiam linguã meam exſcindam. Eo itaque poſt hæc dimiſſo, receſſerunt. Huius Ammonij fertur hoc miraculũ. Nunquam, inquiunt, turpis voluptatis carũculæ ſuæ inſurrectio eius corpus inuaſit: ſed ferrũ candens ſuis membris admouebat adeò vt eſſet totus vlceratus. Eius autẽ menſa talis fuit à iuuentute vſque ad mortẽ. quòd crudis ſcilicet veſceretur. Nihil enim vnquam comedebat quod igni fuiſſet admotũ præter panem. Vetus autem & nouũ teſtamentũ dicebat memoriter: & in doctorum virorum Athanaſij & Baſilij ſcriptis ita erat verſatus, vt decies mille & ſexcẽtos verſus proferret: vt de eo ferunt teſtimoniũ magni quoque patres in ſolitudine. Huius autem feruntur etiã prophetiæ. Tantum autẽ valebat in conſolandis fratribus qui erant in ſolitudine, quantũ vllus alius. Hoc ei ſuo ſuffragio tribuebat Euagrius, qui erat vir diſcernendi vi præditus, ſe nullum hominem vidiſſe qui eſſet magis impatibilis, & alienus ab omnibus animi perturbationibus.

VITA ABBATIS BENIAMIN.

XIII. IN hoc monte Netriæ fuit vir admirabilis, qui vocabatur Beniamin. qui rectè & ex virtute vitam egit annis octoginta. Qui cum ſummè virtutem exercuiſſet, dignatus fuit gratia curationũ. adeò vt cuicunque manus impoſuiſſet,

aut

aut quod benedixerat oleum dediſſet, qui laborabat, liberaretur ab omni ægritudine. Hic qui tanta gratia dignus fuerat habitus, octo menſibus ante obitũ fuit hydropicus. & eius corpus vſque adeo intumuit, vt propter dolores inueniretur alius Iob noſtris temporibus. Cùm nos autem aſſumpſiſſet Dioſcorus epiſcopus, qui tunc erat presbyter mõtis Netriæ, me, inquam, & beatũ Euagrium, dicit nobis. Adeſte, videte nouum Iob qui in tanto corporis morbo & tanto tumore, immenſam habet patientiã cum gratiarum actione. Accedẽtes ergo vidimus tantã molem eius corporis, vt paruũ eius digitum non poſſemus cõplecti digitis duarũ manuum. Cùm autẽ morbi grauitatem nõ poſſemus fixis oculis intueri, noſtros oculos auertebamus. Tũc dicit nobis beatus ille Beniamin. Orate fili ne meus internus homo ſit hydropicus. Hoc enim corpus neque cùm bene ſe haberet, mihi quidquã profuit, neque cum male, me læſit. Illis ergo octo mẽſibus factus eſt illi currus latiſsimus, in quo ſedebat aſsiduè, vt qui nõ poſſet in lecto accumbere, propter ea quæ ſunt corpori neceſſaria. Cùm autẽ laboraret hoc morbo immedicabili, medebatur aliis qui tenebantur quibuſuis ægritudinibus. Neceſſarium itaque duxi morbum huius ſancti exponere, ne nobis alienum videatur ſi viris iuſtis aliquis caſus accidat. Egregio ergo illo viro mortuo, ſublatum eſt limen oſtij & poſtes, vt poſſet corpus efferri ex cella. Tanta erat moles corporis beati & incliti patris Beniamin.

VITA

VITA APOLLONII QVI cognominabatur ἀπὸ πραγματευτῶν, id eſt, à negociatoribus.

XIIII. QVidam Apollonius nomine ἀπὸ πραγματευτῶν, id eſt, à negociatoribus, cùm mūdo renunciaſſet, & montem Netriæ habitaſſet, & nec artem diſcere poſſet, nec literas, quòd ætate eſſet prouectus: viginti annis quibus vixit in monte, hanc habuit exercitationē. Suis pecuniis & ſuis laboribus emens Alexandrię vaſa medica omne genus, vniuerſæ fraternitati ea ſuppeditabat ad morbos. & licebat eum videre vſque ad horam nonam diſcurrentem obeundo monaſteria, & oſtium ingredientē, & viſentem num quis decūberet. Portabat autem vuam paſſam, mala punica, oua, panem ſiligineū & ea quibus opus habent ægroti. Hanc ſibi conferentem inuenit vitę rationem vſque ad ſenium Chriſti ſeruus. Qui cū eſſet moriturus, alteri ſibi ſimili ſua reliquit friuola, rogans eum vt idem obiret miniſterium. Nam cùm quinque milia monachorum illum montem habitent, tali quoque opus eſt curatione, quòd ſit locus deſertus.

VITA PAEESII ET ESAIAE.

XV. & XVI. ALij Pæſius & Eſaias nomine, fuerunt fratres patre mercatore, qui quidem cùm pater eorū eſſet mortuus, diuiſerunt facultates

tates quas habebant in mobilibus. in nummis quidem quinque milia. in veſtibus autē & ſeruis quæ inuenta fuerant. Ij inter ſe deliberarunt, & ſibi conſulentes, dicebant. Quódnam vitæ iter ingrediemur, ò frater. Si exerceamus mercaturam quam pater noſter exercuit, nos relinquemus aliis noſtros labores: & forte incidemus in pericula vel latronũ vel maris. Age ergo frater, vitam aggrediamur monaſticam. vt & patris noſtri lucremur facultates, & noſtras animas non perdamus. Placuit ergo vtriſq; ſcopus vitæ ſolitariæ. Sed inuenti ſunt alius in alio diſcrepãtes. Cùm itaque pecunias diuiſiſſent & reliqua omnia, hunc quidem ſibi ſcopũ propoſuerũt vt Deo placerent, ſed diuerſo vitæ inſtituto. Vnus enim omnia diſpergens, dedit monaſteriis & eccleſiis & cuſtodiis. & cùm artem didiciſſet ex qua ſibi panem pararet, exercitationi operam dabat & orationi. Alter autem eius nihil diſperſit, ſed facto ſibi monaſterio, & paucis aſſumptis fratribus, quemlibet excipiebat hoſpitem. quemlibet curabat ægrotum. quẽuis ſenem retinebat. cuiuis pauperi dabat. Sabbato & dominica, tres aut quatuor menſas ſtatuens, eos qui erãt egeni excipiebat. Hoc modo vitam ſuam conſumpſit. Ambobus autem mortuis, diuerſæ beatitudines vtriſque dabãtur à fratribus, vtpote quòd eſſent inuenti ambo virtute perfecti. & aliis quidẽ placebat vita eius qui renunciauerat. aliis verò, ea quæ communicabat omnibus egentibus. Cum ergo inter fratres incidiſſet contentio, propter horum beatorũ diuerſum vitę inſtitutum,

& maximè propter laudes diuerſas, vadunt ad beatum Pambo, & ad eum referunt vt de hac re reſpõdeat, volentes ſcire vtrãnam ſit melior vitæ ratio. Is autem eis dicit. vtrique ſunt perfecti apud Deum. Alter quidẽ functus eſt munere Abrahæ, qui omnes excipiebat. Alter verò ſuſcepit firmiſsimum & conſtantiſsimum Zelum Eliæ prophetæ, vt Deo placeret. Et cùm alij quidem ei dicerent, Quo modo fieri poteſt vt ex tuis pedibus hi ſint æquales? vt qui exercitatorẽ præferrent, & dicerent, Præceptũ impleuit euangelicum, vt qui omnia vendiderit & dederit pauperibus, noctu & diu perſeuerans in orationibus, crucem ferens & ſequens Seruatorem: contrà autem alij de altero contenderent, dicentes. Hic ex tuis pedibus, tot & talia viſcera oſtendit in omnes egentes, vt exiret & ſederet in viis regiis, & qui erant afflicti colligeret & opem ferret. neque ſolum ſuam recreauit animam, ſed etiam aliorum, ægrotos curans & eis dans auxilium: eis dicit beatus Pambo. Rurſus vobis dicam. Ambo ſunt apud Dominum. vnicuique autem veſtrum de iis ſatis faciam. Hic ſi non vſque adeò ſe exercuiſſet, non fuiſſet dignus illud bonum conſequi. Ille rurſus qui recreabat ac reficiebat hoſpites, & egenis miniſtrabat, oſtenſus eſt Domino pro viribus æqualis. Ipſe enim dixit. Ego non veni miniſtrari, ſed

Matth. 20. „ miniſtrare. Hic ergo miniſter etſi videbatur habere onus ex labore, attamen ex ipſo quoque habuit recreationem. Expectate autem vt à Deo quoque de his habeam reuelationem. & poſt ea ſcietis cum veneritis.

veneritis. Intermiſsis ergo aliquot diebus redierũt, de his magnum illum rogantes. Senex autem reſpondit illis dicens. Apud Deum vidi vtroſque ſimul ſtantes in paradiſo.

VITA MACARII, IVNIORIS.

QVidam ætate iunior, nomine Macarius, XVII. decem & octo annos natus, cùm luderet cum ſuis æqualibus ad lacũ qui dicitur Mariam, paſcens pecora, cædem fecit inuoluntariam. Is cùm nemini hoc dixiſſet, venit in ſolitudinẽ, & eò proceſsit metus & Dei & hominum, vt non ſenſerit ſe tribus annis manſiſſe ſine tecto in ſolitudine. Eſt autem illa terra arida, ídque ſciunt omnes, tam qui auditione acceperunt, quã qui ex ipſa norunt experientia. Hic ipſe Macarius ſibi poſtea ędificauit cellulam: & cùm in ea vixiſſet alios viginti & quinque annos, tãta gratia dignus eſt habitus vt deſpueret dæmones ſolitudini inſultantes. Ego cum eo verſatus longo tempore, ab eo didici quo modo affecta eſſet eius ratio ob peccatũ cædis. Dicebat autem tantum abeſſe vt doleret, vt etiã gratias ageret de crimine cædis. Fuit enim cædes inuolũtaria mihi cauſa ſalutis. Dicebat autem, ex ſcripturis afferens teſtimoniũ cædis quæ à magno Dei ſeruo Moſe facta fuit in Aegypto, quòd niſi propter cædem & metũ Pharaonis nõ dignus habitus fuiſſet Moſes viſione Domini, & tanto dono, & conſcriptione ſanctorum eloquiorũ ſpi-

ritus. Nam cùm effugiſſet ex Aegypto, peruenit in montem Sina. Hæc autem dico nō muniens viam ad cædem aliquam: ſed potius oſtendens eſſe etiam virtutes quæ oriūtur ex caſu, quando nō vult quis ſua ſponte ad bonum accedere. Ex virtutibus enim aliæ quidem ſunt quæ ex voluntate & ex noſtro animi inſtituto proficiſcūtur: aliæ verò quæ ex caſu naſcuntur.

VITA ABBATIS NATHANAEL.

XVIII. EX veteribus ſanctis fuit quidā alius, optimus Chriſti athleta, nomine Nathanaël. Eum ego non offendi in carne. Dormierat enim quindecim annis ante meū aduentū in montem. Cùm autē in eos incidiſſem qui cum hoc ſancto ſe exercuerant, & fuerant ei tempore æquales: de viri virtute lubenter ſum eos ſciſcitatus. Mihi autem eius quoque cellam oſtēderunt, in qua nullus adhuc habitat, quòd ſit terræ habitatæ propinquior. Ille enim beatus tunc eam condidit quando rari fuerunt anachoretæ. Narrarunt autem mihi egregiam eius exercitationem: nempe quòd tantam habuerit in cella tolerantiam, vt nūquam dimotus ſit à propoſito. cùm ab initio fuiſſet illuſus à dæmone qui omnes illudit, qui eum labi fecerat in ſocordiam & animi mœrorem, & eum è cella exegerat. viſus eſt enim eſſe triſtis & animo angi in prima cella. Illinc itaque recedens, ædificauit aliam propius vicum. Poſtquam ergo perfecit cellam,

lam, & in ea habitauit tres vel quatuor menſes, accedit noctu dæmon taurina pelle indutus ſicut lictores, præ ſe ferens ſpeciem militis pannos induẽtis, taurina pelle edens ſtrepitus. Cui ſuccẽſens, dixit beatus Nathanaël. Quis tu es qui hæc facis in meo hoſpitio? Dæmon autem reſpondit. Ego ſum qui te ex tua prima cella exegi: & nunc veni vt te ex hac quoque fugem. Cùm ergo cognouiſſet beatus Nathanaël ſe fuiſſe illuſum, reuerſus eſt ad primam cellam: & ſpacio triginta ſeptem annorum non eſt egreſſus extra fores, contendens cum dæmone, qui tot & tanta ei fecerat vt eum cogeret è cella egredi, vt ne ea narrare quidem liceat. Atque inter cætera quidem hoc machinatus eſt bonorum inimicus, nempe vt eum probro ac dedecore afficeret ad eius abrumpendũ inſtitutum. Cùm ſeptẽ ſancti epiſcopi ſanctum inuiſiſſent, aut ex Dei prouidentia, aut ex ſuggeſtione illius tentationis, eum propemodum deturbauit à propoſito. Cùm enim epiſcopi poſtquam eũ inuiſiſſent, oraſſent, & poſt orationem exirent, ne greſſum quidem vnũ pedis eos comitatus eſt vir egregius, ne daret locũ inimico bonorum. Ei ergo dicũt diaconi epiſcoporum. Superbè te geris ò Abbas, qui non deducis epiſcopos. Is verò dicit eis: Ego & Dominos meos epiſcopos colo, & omnẽ clerũ honoro. Sũmque ego peccator omniũ hominũ peripſema. his autẽ omnibus & toti vitæ, quod in me eſt, propoſito ſum mortuꝰ. Ego enim habeo ſcopũ occultũ, quẽ ſcit Dominꝰ, q nouit occulta mei cordis, cur eos nõ ſum comitatꝰ.

Cùm ergo hic quoque actus non ſucceſsiſſet dæmoni, rurſus talem ſuſcipit figuram. Nouem menſibus ante dormitioné athletæ, transformatus eſt in puerum duodecim annos natum, tanquã agentem aſinum panem in ſporta ferenté. Qui puer cũ ſero veſpere eſſet prope cellam, ſimulabat cecidiſſe aſinum, & ſe clamare. Abba Nathanaël, miſerere mei, & porrige mihi manum. Ille auté audiuit vtique vocem pueri: & aperto oſtio cellæ, ſtans intus ei dicebat. Quis es, & quid vis tibi faciam? Reſpondet Dæmon. Ego ſum huius monachi miniſter: & fero panes. quoniã eſt agape tui noti fratris: & cras illuceſcente ſabbato opus eſt oblationibus. Rogo ergo te ne me deſpicias, ne deuorer ab hyænis. Sunt enim hyænæ in his locis. Stans ergo mutus beatus Nathanaël, præ ingéti eius miſericordia caligabat conturbatus viſceribus, & reputabat apud ſe quid faceret, dicens. Aut futurũ eſt vt tranſgrediar mandatũ, aut à meo propoſito excidã. Poſtea pia apud ſe reputans cogitatione, dixit. Melius eſt ne labefactem tot annorum propoſitũ, ad ignominia afficiendum & vincendum diabolũ. Cùm itaque Dominum rogaſſet, dicit puero qui cum eo loquebatur. Audi puer, aut quicunque ſis. Credo in Deum quem colo, qui dominatur cuiuis ſpiritui, quòd ſi auxilio re vera egeas, Deus tibi mittet auxilium. & neque hyænæ, neque aliquid aliud tibi male faciet. Sin autem es tentatio, hoc quoque Deus mihi exhinc iam reuelabit. & clauſo cellæ oſtio eſt ingreſſus. Pudore autem affectus dæmon quòd ſic quoque

que eſſet victus, reſolutus eſt in turbinem.onagriſque exultantibus ac fugientibus & ſtrepitū edentibus aſsimilatus, ſic euanuit. Hoc fuit certamen beati Nathanaël. & hæ ſunt virtutes eius exercitationis: & pugna inuicta aduerſus aduerſarium.

VITA ABBATIS MACARII Aegyptij, & Macarij Alexandrini.

SAnctorum & immortaliū patrum, Macarij Aegyptij & Macarij Alexandrini, egregiorum & inuictorum athletarum, honeſtæ vitæ certamina, quę ſunt multa & magna, & incredulis propè incredibilia, & narrare vereor, & ſcriptis mandare, ne forte mei tanquam mendacis fiat mentio. Quòd autem Deus perdat omnes qui loquuntur mendacium, licet apertè videre ſanctum ſpiritū pronunciantem. Cùm ego ergo per Dei gratiam non mentiar, hominum fideliſsime Lauſe, ne ſis quoque ipſe incredulus patrum certaminibus: ſed gloriare potius in æmulatione exercitationis eorum qui verè ſunt Macarij, hoc eſt beati. Atque primus quidē Chriſti athleta, nomine Macarius, erat genere Aegyptius. Secundus autem ætate, ſed in iis quæ ſunt monachorū præcipua primas partes obtinens, qui ipſe quoque vocabatur Macarius, erat Alexandrinus qui vendebat bellaria. Et primū quidē narrabo virtutes Macarij Aegyptij, qui vixit nonaginta annos integros. Ex his in ſolitudine annos egit ſexaginta. Cùm triginta annos natus aſcēdiſſet,

XIX. & XX.

Pſalm. 5.

diſſet, eſſetque ætate iunior, tam toleranter tulit labores exercitationis totum decennium, vt magna quadam & inſigni dignus haberetur diſtinctione, adeò vt vocaretur παιδαριογέρων, id eſt, in puerili ætate ſenex. quoniam citius quã pro ætate profecerat virtutibus. Cùm eſſet quadraginta annos natus, & poteſtatem accepit contra ſpiritus, & gratiam curationũ, & ſpiritũ futurorũ prædictionis. Dignus quoque eſt habitus honorando ſacerdotio. Cum eo habitarunt duo diſcipuli in intima ſolitudine, quæ vocatur Scete. Ex quibus vnus quidem erat ei miniſter, qui ſemper prope ipſum inueniebatur, propter eos qui veniebant vt curarentur. Alter autem ſeorſum ſecedebat in cellam. Procedẽte autem tempore, cùm ſanctus perſpicaci oculo pręuidiſſet, dicit ſuo miniſtro Ioãni nomine, qui poſtea factus eſt presbyter in loco ſancti Macarij. Presbyteratu enim dignus fuerat habitus magnus Macarius. Audi me frater Ioannes, & fer æquo animo meam admonitionem. eáque tibi proderit. Tẽtaris enim, inquit, & te tentat ſpiritus auaritiæ. Sic enim vidi: & ſcio quòd ſi meã æquo animo tuleris adhortationem, in Dei timore conſummaberis & in eius opere, & laudaberis, & in tuum tabernaculum nõ appropinquabit flagellum. Quòd ſi non audieris,
4. Reg. 5. in te veniet finis Giezi, cuius vitio laboras. Cõtigit autem vt ſancto quidẽ non obedierit poſt eius mortem: ſed obedierit ei qui Iudę alligauit laqueũ propter auaritiam. & poſt alios quindecim aut viginti annos, cùm bona pauperũ ſibi vſurpaſſet, ita laborauit

rauit elephantia, vt non inueniretur integer locus in eius corpore, in quo quis poſſet figere digitum. Hæc eſt prophetia ſancti Macarij. Ac de cibo quidem & potione ſuperuacaneum eſt dicere, cũ nec apud iis ſocordiores monachos qui ſunt extrà, inueniri poſsit ingluuies, aut vlla citra delectum & diſcrimen viuendi ratio alia ab iis qui ſunt in illis locis, cùm propter inopiam rerum neceſſariarum, tum etiam propter zelum virorũ qui eſt ex Deo, vnoquoque contendente vincere proximũ diuerſis vitæ inſtitutis. De alia autẽ exercitatione cœleſtis huius viri, Macarij inquam: dicebatur hic ſanctus eſſe aſsiduè in ecſtaſi, & maiori tempore, vel cum Deo, vel in rebus verſari cœleſtibus. cuius etiã feruntur res diuerſę. Aegyptius quidam libidinoſus captus amore cuiuſdã mulieris ingenuæ quæ viro nupſerat, cùm non poſſet eam ineſcare propter pudicitiam & caſtitatem erga ſuũ maritum Parthenicum: cõuenit improbus præſtigiatorem, dicens. Aut eã incita vt mę amet: aut arte tua effice vt eius maritus eam dimittat. Cùm ergo pręſtigiator ſatis ab eo accepiſſet, vſus eſt ſuis præſtigiis & incantationibus. & cùm non poſſet eius animũ mouere vt ei aſſentiretur, efficit vt videretur equa iis qui eam intuebantur. Cùm ergo foris veniſſet eius maritus, aſpexit vxorem ſuã in forma equæ. cúmque in ſuo lecto cubuiſſet, alienum ei videbatur quòd in ſuo cubili equa iaceret. Flet ergo eius maritus, & lamentatur quòd rem non inueniat: & quòd exiſtimans ſe alloqui beſtiam, reſpõſum non aſſequatur.

 præter-

prçterquam quòd ſolummodo eam videbat iraſci. vnde magis angebatur animo, cũ intelligeret eam eſſe ſuam vxorem, curioſis autem hominũ artibus eſſe mutatam in equam. His de cauſis accerſit vici presbyteros, & domũ adducit, & eis eam oſtendit. Sed nec ij cognouerunt calamitatem quæ eis acciderat. Tribus ergo diebus neque fœnum comedit vt equa: neque panem, vt homo, vtroque alimento priuata. Tandem vt Deus glorificaretur, & videretur virtus ſancti Macarij, aſcendit in cor mariti eius ducere eã in ſolitudinem ad ſanctũ virum: & cùm eam capiſtro ligaſſet vt equã, duxit in ſolitudinẽ. Dũ autem appropinquaſſent, ſteterũt fratres prope cellam ſancti Macarij cũ eius marito cõtendentes, & dicẽtes. Cur huc adduxiſti hanc equã? Is autem dicit, Vt miſericordiã cõſequatur ſancti oratione. Illi verò dicunt ad eum, Quid mali habet? Ille eis dicit. Quam videtis equã, ea miſera eſt vxor mea. neque ſcio quemadmodum mutata ſit in equam. & iam ſunt tres dies ex quo nihil comedit. Ij autẽ cùm hæc audiiſſent, referunt ad ſeruum Dei Macarium, eo iam intus pro illa orante. Ei enim Deus reuelauerat, ipſis ad eum venientibus. & ideo orabat vt ſibi declararetur cauſa propter quam hoc euenerat. Reſpondit autẽ ſanctus Macarius fratribus qui ei renunciauerant. Adduxít ne aliquis huc equam? dicunt, ita. Is verò eis dicit. Equi vos eſtis, qui habetis equorum oculos. Illa enim eſt fœmina ita vt eſt creata, non transformata, ſed ſic ſolum apparens oculis eorum qui ſunt decepti. Quæ cum eſſet adducta,

ducta, aquámque benedixiſſet, & in eius nudũ caput infudiſſet, ſuper eius caput eſt precatus: ſtatímque effecit vt omnibus videntibus videretur fœmina. Cùm autẽ iuſsiſſet ei cibũ afferri, fecit eam comedere. & eam ſic curatam dimiſit cũ ſuo marito, Deo agentes gratias. Eam autẽ admonuit vir Dei, ſic dicens. Nunquam eccleſiam deſeras. nunquam abſtineas à communione Chriſti ſacramentorum. Hæc enim tibi acciderũt, quòd iam quinque hebdomadis nõ acceſsiſti ad intemerata noſtri Seruatoris ſacramenta. Alia eſt actio magnæ eius exercitationis. Magno vitæ ſuæ tempore à cella ſua in dimidium vſque ſtadium fodiens cuniculum, ſummam effecit ſpeluncam. etſi quando complures ei eſſent moleſti, occultè è ſua cella egrediens, ibat in ſpeluncã, neque quiſquam eũ inueniebat. Narrauit autem nobis quidam ex ſtudioſis eius diſcipulis, quòd recedens vſque ad ſpeluncam per cuniculũ, dicebat viginti quatuor orationes: & rediens, totidem. De eo exiit fama quòd mortuũ ſuſcitauit: vt perſuaderet hæretico qui non confitebatur eſſe reſurrectionem corporũ. Et fuit cõſtans hæc fama in ſolitudine. Ad hunc ſanctũ adductus eſt aliquãdo à matre propria lamentante adoleſcens qui vexabatur à dæmone, à duobus adoleſcentibus ex vtraque parte conſtrictus. Hunc autem ita vexabat dæmon. Triũ modiorũ panes poſtquam comediſſet, & calicem aquæ bibiſſet, vtraque eructans, cibos reſoluebat in vaporẽ. Ab eo enim, nõ ſecus ac igne. cõſumebantur quę comederat & biberat. Eſt enim

ordo quoque dæmonum qui dicitur igneus. Sunt enim dæmonũ quoque ſicut hominũ differentiæ, non mutata eſſentia, verum mente diuerſa. Hic ergo adoleſcens cùm ei mater non ſuppeditaret, ſæpe ſua comedebat excreméta, & lotiũ bibebat. Flente ergo eius matre, & alienam ſui filij mœrente calamitatem, & ſanctum valde obteſtante & rogante, illum accipiens inuictus Chriſti athleta Macarius, ſupplex pro eo Deum orauit. Poſt vnũ autem aut alterum diem, remiſit dæmon vexationem. Tunc ergo dicit matri adoleſcentis Dominus Macarius. Quantũ vis vt filius tuus comedat? Illa autem reſpondit, dicens: Rogo te iube eũ ſolum comedere decem libras. Eam autem increpans vt quæ nimiũ dixerat, dixit. O mulier, cur hoc dixiſti? Cúmque ſeptem dies oraſſet cum ieiunio, expulſo ab eo pernicioſo dęmone ingluuiei, conſtituit ei viuendi rationẽ ad tres vſque libras panis, quas deberet ipſe comedere ſi operaretur. Cùm hoc modo Dei gratia puerũ emundaſſet, eum matri reddidit. Has res admirabiles & præter opinionem fecit Deus per ſanctum Macarium. Eum ego non conueni. dormierat enim anno antè quam ego ingrederer in ſolitudinem. Conueni autem eũ qui erat eius ſocius in fidei operibus, & idem venerabile nomen quod ipſe habebat. Dico autem ſanctũ Macarium Alexandrinum, qui erat presbyter earùm quæ dicuntur cellarum. In quibus cellis ego nouem annos habitans, ex quibus tres annos mecũ vixit ille Macarius, in quiete ſedens, eius quidẽ optimæ viuẽdi

rationis

rationis alia quidem vidi opera & ſigna: alia verò didici ab iis qui cum eo vixerunt. Is cùm apud magnum virum & patrem Antonium electos palmæ ramos vidiſſet, quos ipſe laborauerat, petiit ab eo vnum manipulum ramorũ palmæ. Dixit autem ei
» Antonius. Scriptum eſt, Nõ concupiſces res proximi tui. Et cùm id ſolũ dixiſſet, rami omnes ſtatim tanquã ab igne torrefacti ſunt. Quod quidem cũ vidiſſet Antonius, dixit Macario. Ecce ſpiritus ſanctus requieuit ſuper te: eríſq; mihi deinceps hæres mearum virtutum. Hinc rurſus eum inuenit diabolus in ſolitudine corpore valde defatigato. & dicit ad eum. Ecce accepiſti gratiam Antonij: cur nõ vteris auctoritate, & à Deo petis cibum, & vires ad iter ingrediendum? Is autem dicit ad eum. Virtus mea, & laus mea Dominus. Tu autẽ ne tentaueris ſeruũ Dei. Facit ergo diabolus vt ei phantaſma appareat, camelus onera baiulans & errans per ſolitudinem, habens omnia ad vſum neceſſaria. Qui cùm vidiſſet Macariũ, prope eum aſſedit. Is autem ſuſpicatus eſſe phantaſma, ſicut erat, conſtitit ad orandũ. Is verò protinus à terra fuit abſorptus. Aliquando rurſus venit hic Macarius Alexandrinus ad magnum Macarium qui erat in Scete. & cùm ambo eſſent Nilum tranſmiſſuri, accidit vt ipſi maximũ Pontonem ingrederentur: in quem ingreſsi ſunt duo tribuni cum magno faſtu & apparatu. vt qui intus haberent rhedam totam æneã, & equos frænis aureis, & quoſdam eos ſtipantes milites ſatellites, & pueros torquibus & aureis zonis orna-

Deut.7.

tos. Poſtquam ergo Tribuni viderunt ipſos veteribus pannis indutos, & ſedentes in angulo: humilē illam & tenuem viuendi rationem beatam iudicabant. vnus autem ex ipſis Tribunis, dixit ad ipſos. Beati eſtis vos qui mundum illuditis. Reſpondens autē Macarius qui erat vrbanus, dixit eis. Nos quidem mundū illuſimus: vos autem illuſit mundus. Scias autem te non tua ſponte hoc dixiſſe, ſed propheticè. Ambo enim vocamur Macarij, hoc eſt, beati. Is autem eius ſermone cōpunctus cùm domū veniſſet, veſtes exuens, delegit vitam agere ſolitariam, multas faciens eleemoſynas. Rurſus cùm aliquādo cupiiſſet veſci vuis recentibus perbellíſq; ad ſe miſſis, oſtendens cōtinentiam, eas miſit ad alium fratrem laborantē, qui ipſe quoque vuas deſiderabat. Qui cùm eas accepiſſet, & magna affectus eſſet lętitia, ſuam celare volens continentiam, eas miſit ad alium fratrem laborantem, qui ipſe quoque eū cibum appeteret. Cùm ille quoque accepiſſet, rurſus hoc ipſum fecit, etſi ipſe valde veſci cuperet. Poſtquam autē ad multos fratres deinde venerunt vuę, cùm nullus eis veſci voluiſſet, poſtremus qui eas acceperat, eas rurſus miſit ad Macarium, tanquam magnum ei donū largiens. Qui cùm rem curioſè inquiſiiſſet, admiratus, & Deo actis gratiis ob tantam eorum continentiā, ne ipſe quidem ex iis tandem comedit. Atque hæc quidem eſt magni Macarij exercitatio, quam ego & multi accuratè apud ipſum didicimus. Si quod opus exercitationis aliquem vnquam feciſſe audiit, omnino id ardenter

effecit.

effecit. Cùm ab aliquibus audiiſſet Tabenneſiotas per totam quadrageſimam nulla re veſci quæ igni eſſet admota, ſtatuit hic ſanctus ſeptem annis nihil comedere quod per ignem tranſiſſet: & toto illo ſeptennio nihil guſtauit præter cruda olera vel legumina humectata. Cùm hoc ergo rectè geſsiſſet, aſpernatus eſt hanc viuendi rationẽ. Audiit autem ab aliquo alio hic monachorũ optimus, quòd quidam monachus comedat libram panis. Quem æmulatus, fregit quod habebat buccellatum, & immiſit in lagenam, ſtatuens ſolummodo tantum comedere, quantũ manus eius ſurſum ferret. Magna eſt autẽ hæc in tractando corpore aſperitas Feſtiuè enim nobis narrabat. Plura quidẽ fruſta apprehendebam: ſed non ſinebar efferre ob anguſtiam foraminis. Publicanus enim mihi nõ permittebat omnino veſci. Totos ergo tres annos hanc exercuit cõtinentiam, quatuor vel quinque vncias comedens, & aquã quæ eis reſpõderet. Olei autem ſextarium toto anno conſumebat in alimentum. Alia athletæ exercitatio. Statuit indomitus hic vir ſomnum ſuperare. Etenim vtilitatis gratia hoc ipſe narrauit. Totis viginti diebus & noctibus non ſum tectum ingreſſus, vt ſomnum vincerem. cùm interdiu quidem æſtu arderẽ, noctu verò algore rigerẽ. Quòd niſi, inquiebat, tectum citius eſſem ingreſſus, & ſomno vſus eſſem, ita mihi erat arefactum cerebrũ, vt deinceps agerer in ecſtaſim. & quod ad me quidem attinet, vici ſomnum, quod autem ad naturã opus habentem, ei ceſsi. Ei aliquando moleſtiam

exhibuit

exhibuit ſpiritus fornicationis: & tũc condẽnauit ſeipſum ſedere nudũ ſex menſes in palude Scetes, quæ eſt in vaſta ſolitudine, in qua poſſunt culices vel ſauciare pelles aprorũ, vt qui ſint ęquè magni vt veſpæ, adeò vt in toto eius corpore infixerint aculeos: vt nõnulli exiſtimauerint eũ eſſe leproſum. Reuerſus ego in ſuam cellulam poſt ſex menſes, ex voce cognitum eſt eum eſſe Dominum Macariũ. Is cupiit aliquãdo, vt ipſe nobis narrauit, quod in ortis erat, ingredi monimentum quod dicitur κηποτάφιον, Ianne & Iambre, magorum qui erant tẽpore Pharaonis, vt id videret, vel etiam vt conueniret eos qui illic ſunt dæmones. Dicebatur enim plurimos, eóſque ferociſsimos, in eo loco ab illis collocatos eſſe dæmones per infamis artis eorum excellentiã. Hoc autem monimentũ factũ eſt à Ianne & Iambre fratribus, qui propter Magicæ artis excellentiã primas partes habebãt illo tempore apud Pharaonem. Vt qui ergo illo vitæ ſuæ tempore maximã in Aegypto haberent poteſtatem, conſtruxerũt illud opus ex lapidibus quatuor pedũ magnitudine: & ſuum illic fecerunt monimentũ: & cùm multum illic auri depoſuiſſent, & omne genus arbores plãtaſſent, maximũ quoque puteum aquæ foderunt. eſt enim locus qui cedit facile. Hæc autem omnia fecerunt, ſperantes poſt ſuum hinc diſceſſum, frui deliciis in illo paradiſo. Tandem ergo quoniã neſciebat viam quæ ad eum ducit ortum, Dei ſeruus Macarius, coniectura quadam ſequebatur aſtra: & ſicut Nautæ qui tranſmittũt maria, totam peruaſit

σφονδύλους.

κηποτάφιον. in orto ſepulchrum.

ſanctus ſolitudinem. & cùm aliquot etiam accepiſſet arundines, vnam ſtatuit in vnoquoque milliari, vt per eam rediret. Cùm ergo intra nouem dies totam illam peruaſiſſet ſolitudinem, & eſſet prope illum ortum, ſuccedente nocte parũ dormiit. Immanis verò dęmõ qui ſemper aduerſatur Chriſti athletis, cũ collegiſſet omnes illas arundines dormiente Macario, & circiter ad vnũ lapidem à monimento ad eius caput poſuiſſet, receſsit. Poſtquã ergo ſurrexit, inuenit colligatas arundines quas ipſe fixerat ſigni cauſa. Fortaſſe autẽ hoc quoque fuit Dei permiſsio ad maiorem eius exercitationẽ, vt non ſperaret in arundinibus, ſed in Dei gratia, quæ per columnam nubis deduxit Iſraël quadraginta annis in terribili illa ſolitudine. Dicebat autẽ Macarius, Cùm propius acceſsi ad illud monimentum, ex eo egreſsi mihi occurrerunt ad ſeptuaginta dæmones variis formis præditi. alij quidẽ clamantes: alij verò exilientes: alij verò cum magno fremitu in me ſtridentes dentibus. Alij verò tanquam corui volãtes, audebant meo vultui inſultare, dicentes. Quid vis Macari, tentatio monachorũ? Quid ad nos acceſsiſti? An non nos quoque aliquem ex monachis vexauimus? Quæ noſtra ſũt tu cũ tuis ſimilibus illic habes, nẽpe ſolitudinẽ. & illinc noſtros cognatos fugauiſtis. Nihil eſt nobis tecum commune. Quid loca noſtra inuadis? Tanquã Anachoreta, contentus eſto ſolitudine. Qui hunc locum ædificarunt, eũ nobis aſsignarunt. non potes hic manere. Quid quęris ingredi in hanc poſſeſsionem, in quã nullus

ex viuis hominibus eſt ingreſſus, ex quo fratribus qui hoc condiderūt ſunt à nobis hic factæ exequię. Et cùm multa adhuc facerent & inſultarēt dæmones, dixit eis ſanctus Macarius, Ingrediar tantum, & videbo, & hinc recedam. Dixerunt autē dæmones. Hoc nobis promitte in tua conſcientia. Dicit autem Chriſti ſeruus, Hoc faciam. Dæmones autē euanuerunt. Ingrediente autem eo in paradiſum; ei occurrit diabolus cum ſtricta romphæa, ei minitans. Ad quem hanc vocem reſpondit ſanctus Macarius. Tu venis ad me in ſtricta romphæa: & ego contra te ingrediar in nomine Domini Sabaoth, in acie Dei Iſraël. Ingreſſus autem contemplatus ſum omnia. In quibus inueni etiam cadū æneum, catena ferrea pendentem ex puteo, iam tempore conſumptum. & fructum malorū punicorum quæ nihil intus habebant. fuerant enim areſacta à ſole. & plurima aurea donaria. Cùm ſanctus ergo illinc receſsiſſet abſque tumultu & citra vllam perturbationem, reuerſus eſt per viginti dies in ſuā cellam. Cùm autem defeciſſent panes & aqua quā portabat, in magna erat afflictione. Viginti enim diebus ingrediens per ſolitudinē, vt exiſtimo nihil omnino guſtauit, vt etiam res oſtendit. Fortaſſe autem tentabatur quoque intolerantia. Et cùm iam parū abeſſet quin collaberetur, viſa eſt ei quædā puellæ ſpeciem præ ſe ferens, vt ipſe narrabat, munda linea veſte induta, & tenens vrnā aqua ſtillantē. quā dicebat Macarius abfuiſſe ab eo circiter vnū ſtadiū. Qui tres dies ingreſſus eſt eā vidēs cū vrna tanquā ſtantem,

ſtantem, & eũ prouocantem, non valentem eã aſſequi: ſpe autẽ bibendi, triũ dierum laborẽ fortiter ſuſtinuit. Poſt quã apparuit multitudo bufalarũ, ex quibus vna ſtetit ex aduerſo eius habens vitulum. ſunt enim multæ in illis locis. & vt dicebat nobis Macarius, vber eius lacte fluebat. & deſuper ſonuit vox ei dicens. Macari accede ad bufalã, & lactare. Cùm ergo, inquit, ad eã acceſsiſſem & lactatus eſſẽ, mihi ſuffecit. Vt autẽ maiorem gratiam oſtenderet Dominus, docens meã paruitatẽ, iubet bufalã me ſequi vſq; ad cellã. Illa verò parens iuſſui ſecuta eſt, me quidẽ lactans, ſuũ autẽ nolẽs vitulũ. Aliquãdo rurſus cùm puteũ foderet hic vir virtute præditus, ad recreandos Monachos: is autẽ erat prope folia & ſarmẽta illic poſita: morſus eſt ab aſpide: eſt autẽ venenatũ & exitioſum animal: aſpidẽ apprehẽdẽs ſanctus ambabus manibus, eã diſcerpſit, dicẽs. Cùm te non miſiſſet Deus meus, quomodo ad me auſus es accedere? Cùm ipſe rurſus magnus audiiſſet Macarius, quòd haberent præclarũ vitæ inſtitutum Tabenneſiotæ, veſte mutata, & aſſumpto mũdano habitu operarij, ſpacio quindecim dierum peruenit Thebaidẽ, ingreſſus per ſolitudinem. Et cùm veniſſet in monaſteriũ Tabenneſiotarũ, quæſiit eorũ Archimandritã, nomine Pachomiũ, virũ probatiſsimũ, & qui gratiã habebat propheticam. Cui quidem ſancto tunc reuelatus fuerat magnus Macarius. Cùm ergo eũ conueniſſet, dicit ei Macarius. Oro te, ſuſcipe me quęſo in tuũ monaſteriũ, vt fiam monachus. Dicit ei magnus Pachomius. Nõ

potes deinceps fieri monachus qui ſis tam prouectus ætate. non potes te exercere. Sunt fratres qui ſe exercent à iuuentute, & laboré tolerant. Tu auté in hac ætate nõ potes ferre tentationes. offenderis, & exibis, & nobis maledices. Neque eum accepit, nec primo die, nec ſecundo vſque ad ſeptem dies. Ille verò fuit conſtans, manens ieiunus. Poſtea auté dicit ei ſenex Macarius. Suſcipe me Abbas. & niſi ieiunauero, & fecero ea quæ ipſi opera, iube me eiici ex monaſterio. Perſuadet fratribus magnus Pachomius vt eum admittãt. Eſt autem vnius monaſterij cõuentus, mille quadringenti viri vſque in hodiernum dié. Ingreſſus eſt ergo. Cùm auté præteriiſſet aliquãtum tẽporis, aduenit quadrageſima. & vidit ſenex Macarius vnunquenque ſuſcepiſſe diuerſas viuẽdi rationes. alium quidem comedere veſpere, alium verò poſt duos dies: aliũ poſt quinque: alium ſtare per totã noctem, interdiu verò ſedere ad opus. Ipſe auté cùm aliquot palmæ ramos ſibi madefeciſſet, ſtetit in vno angulo. & donec quadraginta dies ĩpleti eſſent, & aduenıſſet paſcha, non ſumpſit panem, nõ aquã. non genu flexit. non ſedit. nõ accubuit. nihil aliud guſtauit præter pauca cruda crãbes folia, quæ ſumebat die dominico, vt videretur comedere, & nõ incideret in arrogãtẽ de ſe perſuaſionẽ. & ſi quando egrediebatur ad aliquid neceſſariũ, cito rurſus ingrediens, ſtabat ad opus, os non aperiens, ſed ſtans ſilentio, nihil aliud faciens preterquã ſilentiũ in corde exercens, & faciens orationẽ, & ramos palmæ operans quos habebat

bebat in manibus. Cùm auté hæc vidiſſent omnes exercitatores illius Monaſterij, ſeditionem excitarunt aduerſus ſuũ præfectũ. Vndénã nobis adduxiſti hũc hominẽ ſine carne ad noſtri cõdẽnationẽ? Aut eũ hinc eiice, aut, vt ſcias, nos omnes hinc recedimus. Cùm hæc auté à fratribus audiiſſet magnꝰ Pachomius, de eo eſt ſciſcitatꝰ. Et cũ didiciſſet eius vitæ agendæ rationẽ, Deũ rogauit vt ei reuelaretur quíſnã ſit. Reuelatũ eſt auté ei eũ eſſe Macariũ monachũ. Tũc ei manũ prehẽdit magnus Pachomius, & eũ foras educit. & cũ eũ deduxiſſet in domũ oratorij vbi eſt ara, & eſſet amplexus, ei dicit. Adeſdũ venerande ſenex. Tu es Macarius, & me id celaſti. Multis abhinc annis cupij te videre cùm de te audirẽ. Ago tibi gratias, quòd filios meos ſubegeris, ne ſe iactẽt & magnifice circũſpiciãt propter ſuã exercitationẽ. Rogo ergo te, recede in locũ tuũ. Nos enĩ ſatis ædificaſti. & ora pro nobis. Tũc ab ipſo rogatus, & cũ omnibus fratribus orantibus, ſic receſsit.

Aliquando rurſus narrauit nobis hic vir ĩpatibilis: Quãdo rectè geſsiſſẽ omnẽ vitæ monaſticæ agẽdæ rationẽ, tũc veni ad aliud ſpiritale deſideriũ. Statui enim quinque dies ſolũ mẽtẽ meã ita cõponere vt à Deo auelli nõ poſſet, & nihil aliud omnino cogitaret. & cũ id apud me ſtatuiſſẽ, clauſi meã cellã & aulã extrinſecus, vt nulli darem reſponſum. Et ſteti incipiens à ſecunda, & menti præcipiens, & ei dicens. Vide ne deſcendas de cœlis. Habes Angelos, Archangelos, omnes ſupernas poteſtates, Cherubim & Seraphim. Deum horũ omniũ effectorem.

Illic verſare: ne ſub cœlos deſcenderis. ne incideris in mundanas cogitationes. Cùm duos autem, inquit, dies & duas noctes perſeueraſſem, ita irritaui dæmonem, vt ipſe fieret flamma ignis, & combureret omnia quæ habebam in cella, adeò vt etiã ſtorea ſupra quam ſtabã igne arderet, & ſic me quoque exiſtimarem totum conflagrare. Tandem timore affectus tertio die deſtiti ab hoc propoſito: cùm non poſſem amplius mentem meã tenere indiuulſam: ſed deſcendi ad huius mundi contẽplationem. Deo fortaſſe permittente, ne hoc mihi reputaretur in ſuperbiã. Ego ad eum acceſsi aliquãdo: & inueni extra eius cellam iacẽtem quendam vici presbyterũ, cuius caput ita erat exeſum à morbo qui dicitur cancer, vt etiam ipſum os totum appareret in vertice. Is acceſsit ad ipſum vt curaretur: nec eum admittebat ad colloquium. Rogaui autẽ eum, dicens. Miſerere huius miſeri: & ſaltem da ei reſponſum. Is vero mihi reſpondit, dicens. Eſt indignus qui curetur. amandata eſt enim eius diſciplina. Quòd ſi velis eum curari, perſuade ei vt deinceps abſtineat à miniſterio ſanctorum ſacramẽtorum. Ego autem ei dico, Quamobrẽ quæſo: is verò dicit: Fornicans ſacrum peregit miniſteriũ, & ideo caſtigatur. Nunc ergo ſi metu deſiſtat ab eo quod auſus eſt facere per contemptum, Deus ipſum curabit. Poſtquam ergo dixi ei qui affligebatur, iureiurãdo eſt pollicitus ſe nõ amplius ſacrificaturum. Tunc eum accepit, & dixit ei. Credis ne eſſe Deum quem nihil latet? Reſpondet ille. Maxime. rogo te.

Deinde

Deinde ei dicit Macarius. Nõ potuiſti Deum illudere. Dicit ille, Non potui domine mi. Dicit ei Macarius. Si agnoſcis tuum peccatum, & Dei diſciplinam propterquam hæc ſubiiſti, corrigitor in poſterum. Qui confeſſus eſt peccatum, & ſpopõdit ſe non amplius peccaturum, neque altari miniſtraturum, ſed ſortem laicam amplexurum. Deinde ſic ſanctus ei manus impoſuit: & paucis diebus fuit curatus: capillíque ei creuerunt: & ſanus domum rediit Deũ glorificans: egit autem magno quoq; Macario gratias. Hic ſanctus habebat diuerſas cellas. Vnam quidem in Scete quæ eſt interior in ſolitudine: & vnam in Liba: & vnã in celliis: & vnã in monte Netrię. Et aliæ quidẽ carebant oſtio, in quibus dicebatur ſedere in quadrageſima in tenebris. alia autem erat anguſtior, in qua nõ poterat pedem extendere. alia autem latior, in qua conueniebat eos qui ad ipſum ventitabant. Hic curauit tantam multitudinẽ eorum qui vexabantur à dæmonibus, vt ea non cadat in numerũ. Cùm nos autem illic eſſemus, virgo nobilis deducta eſt ad eum è Theſſalonica, quæ multis annis laborarat paralyſi. Hanc viginti diebus vngens oleó ſancto ſuis manibus, & orans, ſanã remiſit in ſuam ciuitatẽ. Quæ cùm receſsiſſet, ad eum copioſam miſit oblationẽ. Me autem præſente, adductus eſt ad eum puer qui vexabatur à ſpiritu. Ei autem manum imponens in capite, & alterã ſupra cor, tãdiu orauit donec feciſſet ipſum pẽdere ab aëre. Tanquam vter ergo puer inflatus, adeò intumuit, vt eſſet maximi põderis. &

cùm repente exclamaſſet, per omnes ſenſus aquam emiſit. & cùm rurſus deſiiſſet, rediit ad eam in qua prius erat menſuram. & tradidit eum patri, cùm vnxiſſet oleo ſancto: & cùm aquam infudiſſet, præcepit ne quadraginta diebus carnes tangeret, nec vinum. & ſic eum curauit. Eum aliquando ſubierunt cogitationes vanæ gloriæ, quæ eũ è cella eiiciebant, & ſuggerebant vt honeſto conſilio & iuſta de cauſa Romam veniret pro beneficio eorum qui ægrotabant. valde enim in eũ operabatur gratia aduerſus ſpiritus. Poſtquam autem longo tempore non obediit, valde agitabatur. Cadẽs verò in limine cellæ, foras pedes emiſit, & dicit. Trahite & vellite ô dæmones. Ego enim non abeo meis pedibus. iurans fore vt iaceat vſque ad veſperam. & niſi eum excutiant, non eſſe auditurum. Cùm autẽ diu procubuiſſet, ſurrexit. Cùm nox autem aduentaſſet, ei rurſus exhibuere negocium. & cùm duorũ modiorum ſportam impleſſet arena, & impoſuiſſet humeris, peruadebat totam ſolitudinem. Huic occurrit Theoſebius Coſmetor genere Antiochenus, & ei dicit. Quid portas Abba? Cede mihi onus, & ne vexeris. Ille autem dixit, Vexo eum qui me vexat. nam cùm ſit remiſſus & ignauus, ſuggerit mihi peregrinationes. Cùm autem diu permouiſſet, ingreſſus eſt cellam contrito corpore. Narrauit autem nobis Dei quoque ſeruus Paphnutius, præclari huius ſancti diſcipulus, quòd cùm quodã die ſederet in aula ſanctus Macarius, & Deum alloqueretur, hyęna acceptum ſuum catulum qui erat

cæcus,

cæcus attulit ad ſanctum Macarium: & cùm capite pulſaſſet oſtium aulæ, ingreſſa eſt, eo adhuc ſedente, & proiecit catulum ad eius pedes. Cùm autem accepiſſet catulum ſanctus Macarius, & ſpuiſſet in eius oculos, orauit, & ſtatim vidit. & cùm mater eum lactaſſet & accepiſſet, ita exiit. Die autẽ ſequenti pellem magnæ ouis attulit ad ſanctũ Macarium. & cùm ſanctus vidiſſet pellem, hæc dixit hyænæ. Vndénam hanc habuiſſes, niſi ouem alicuius deuoraſſes? Quod ergo proficiſcitur ab iniuria, ego à te non accipio. Hyæna autem humi inclinato capite, genu flectebat ad pedes ſancti, & ponebat pellem. Ipſe autem ei dicebat. Dixi me non accepturum, niſi iuraueris te non amplius offenſuram pauperes comedendo eorum oues. Illa verò ad hoc quoque capite ſuo annuit, vt quæ ſancto aſſentiretur Macario. Tunc accepit pellem ab hyæna. Beata autẽ Chriſti ancilla Melana dixit mihi ſe illã pellem accepiſſe à Macario illo, quod appellabatur munus hyænæ. Quid verò mirum eſt apud viros mundo crucifixos, ſi hyæna beneficio affecta, ad Dei gloriam & honorem ſeruorũ eius, id ſentiens ad eum munera attulerit? Nã qui in Daniele Propheta manſuefecit leones, huic quoque hyænæ largitus eſt intelligentiam. De eo autem dictum eſt, quòd ex quo fuit baptizatus, humi non ſpuerit, cũ eſſent ſexaginta anni ex quo fuerat baptizatus. Forma autem eius erat huiuſmodi. Oportet enim me quoque tibi hoc ſignificare, Chriſti ſerue, vt qui hoc ſciam optime, cùm mea paruitas ei fuerit tem-

pore æqualis. Erat autem eius forma ſatis minuta ac mutila & rara, pilos ſolũ habens in labro. Quinetiàm in ſuprema parte genæ habebat paucos. Nã propter ingẽtes labores exercitationis, ne pili quidem ei enati ſunt in genis. Ad hunc ſanctum Macarium cùm quodam die veniſſem, & eſſem animo valde anxius, dico illi: Abba Macari, Quid faciam, quoniam me affligũt cogitationes, mihi dicentes. Nihil facis. recede hinc. Reſpõdet mihi dicens ſanctus pater Macarius. Dic tu tuis cogitationibus. Propter chriſtum cuſtodio parietes. Hæc ô ſtudioſe & amantiſsime Chriſti ſerue, ex multis & magnis ſignis & certaminibus incliti & virtute præditi Macarij ſignificaui. Hic Macarius nobis narrauit. erat enim presbyter, ſe obſeruaſſe tempore cõmuniõis Chriſti ſacramentorum, ſe Marco exercitatori nunquam dediſſe oblationem, ſed ei Angelum dediſſe ex ara: ſolum autem ſe vidiſſe digitũ manus eius qui dabat.

VITA ABBATIS MARCI.

XXI. CVm eſſet autem hic Marcus iunior, dicebat memoriter vetus & nouum teſtamentum, erátque inſigniter mitis, & ſummè tẽperãs. Quodã ergo die cùm ſatis ocij haberẽ in cella mea, in extrema iã eius ſenectute ad eum venio, & oſtio eius cellæ aſsideo. Quem ego, vt pote qui eſſem adhuc rudis, exiſtimabam eſſe ſupra hominem, ſicut erat: & auſcultabam quídnam diceret vel faceret.

Is autem

Is autem intus ſolus, cùm iam cẽtum annos tranſegiſſet, & dentes amiſiſſet, ſecũ pugnabat, & cum diabolo, & dicebat. Quid vis deinceps κακόγηρε, id eſt, male ſenex. Ecce iam & vinum bibiſti, & oleũ tetigiſti. Quid vis deinceps πολιόφαγε, id eſt, vorax in canicie, & κοιλιόδουλε, id eſt, vẽtri ſeruiens, probro & contumelia te ipſum afficiens? Et diabolo dicens, Recede à me diabole, cõſenuiſti mecum in diſſenſionibus: Iniecisti mihi imbecillitatem corporis. Feciſti me bibere vinum, & ſumere oleũ, me reddens voluptarium. Adhuc ne tibi aliquid debeo? Apud me nihil inuenis quod velis diripere. Recede à me deinceps inimice hominum. Ac veluti ſe prouocans & irritans, ſecum loquebatur, dicendo. Adeſdum ô nugator, in canicie vorator, & helluo in ſenectute. Quandiu ero tecum!

VITA ABBATIS MOSIS, QVI FVIT EX LATRONIBVS.

FVit quidam Moſes nomine, Aethiops genere, niger, ſeruus cuiuſdã qui gerebat rempublicã. quem propter morum improbitatem & latrocinij crimen proiecit eius Dominus. XXII.
Dicebatur enim etiam vſque ad cædes progredi: cogor enim dicere facta eius improbitatis, vt poſtea oſtendam virtutem eius pœnitentiæ. Narrarunt ergo aliqui eum fuiſſe præfectum magnæ cateruæ latronum. Cuius inter cætera latrocinandi opera, hoc quoque fertur, quòd infeſto & vindi-

ctæ cupido animo erat in paſtorem, qui ne rem aliquam effectam redderet, ei fuerat impedimento, dum cum canibus gregis noctu abiret. Quem cũ vellet occidere, obibat locum in quo eius oues habebant ſtationem. Ei autem ſignificatum eſt ipſũ eſſe trans Nilum. & cùm fluuius illo tempore inundaret, & plus quàm mille paſſus pateret latitudine, enſem tenens mordicus, & tunicam qua erat indutus imponens ſuo capiti, natando ſic tranſmiſit fluuium. Dum autem tranataret, potuit paſtor ſe abſcondere alicubi infodiens. Cùm ergo Moſi cœptum nõ ſucceſiſſet, occiſis quatuor egregiis arietibus, & catena alligatis, Nilum rurſus tranauit: & cùm in paruam quandã villam veniſſet, excoriauit arietes: & cùm quæ erãt carnis optima comediſſet, & pelles pro vino venum dediſſet: cùm ſaitia octodecim ebibiſſet, illinc ad quinquaginta lapides eſt profectus, vbi habebat collegium. Hic princeps latronum ſero tandem caſu aliquo qui ei acciderat compunctus, tradidit ſeipſum monaſterio: & ad tantam proceſsit pœnitentiam quantam res ipſæ indicarunt. Inter cætera autẽ dicitur, quòd cùm quatuor latrones in eum in cella ſedentem irruiſſent, ignorantes eum eſſe Moſem, beatus Moſes eos tanquam ſaccum paleæ ligatos, & humeris impoſuit, & ad fratrum portauit eccleſiam, dicens. Quoniam nõ licet mihi alicui facere iniuriam, inueni autem eos me aggreſſos, quid de iis iubetis fieri? Hoc modo autem comprehenſi à ſancto Moſe, Deo confeſsi ſunt. Et cùm cognouiſſent eum eſſe Moſem,

σαίτιον ab Epiphanio vocatur Saites quem dicit cõtinere ſextarios viginti duos

Moſem, qui fuit aliquando inſignis princeps latronum, Chriſtum eo nomine glorificantes, illi quoque mundo renunciarunt propter eius pœnitentiam, & euaſerunt monachi probatiſſimi. ſic cogitãtes. Si hic qui tãtũ valebat viribus, latrocinia parui faciens, ſic Deum timet: quid nos adhuc noſtrã ſalutem differimus? Beatum autem Moſem (ſic enim oportet eum vocare) deinceps adorti ſunt dæmones, ad fornicatoriæ intemperantiæ impellentes eum conſuetudinẽ. qui vſque adeò ab ipſis fuit tẽtatus, ſicut ipſe narrauit, vt parum abfuerit quin eum ab inſtituto dimouerent. Cùm autem acceſſiſſet ad magnum Iſidorum, qui ſedebat in Scete, tertio ad eum retulit de bello fornicationis. Cui reſpõdit ſanctus: Ne conturberis ô frater. ſunt principia: & ideo te vehementius inuaſerũt, priorẽ requirẽtes cõſuetudinẽ. Sicut enĩ canis cũ aſſueuerit in macello oſſa rodere, nõ recedit à cõſuetudine. ſed ſi fuerit clauſũ macellũ, & nemo ei dederit, fame enectus non amplius accedit. Sic tu quoque, ſi per manſeris in tuæ continentiæ exercitatione, mortificãs mẽbra tua quæ ſũt ſupra terrã, & excludẽs ab ingreſſu ingluuiẽ quæ parit intẽperãtiã, ægre ferẽs dæmon, vt qui cibos non habeat qui accendãt, à te recedet. Cùm ergo ſeceſsiſſet Criſti ſeruus Moſes, & ab illa hora ſeipſũ ĩcluſiſſet in cella, maxima in oĩbus exercebatur tolerãtia, maximè autẽ in abſtinẽtia à cibis. vt qui nihil aliud ſumeret præter panis ſicci vncias XII. plurimũ operãs, & quinquaginta orationes quotidie peragẽs. Porrò autẽ quãuis ſuum Col. 3.

uis ſuum liquefeciſſet corpuſculum, permanſit tamen inflãmatus, & præcipuè in ſomnis. Cùm autẽ ſurrexiſſet, conuenit quendam alium monachum ſanctum probatiſsimum, & ei dicit, Quid faciam Abbas? Rationi meæ tenebras offundunt ſomnia animi, vt qui eis ex veteri cõſuetudine delecter. Dicit ei ille ſanctus. Non cohibuiſti mentẽ tuam à viſis quæ in eis verſãtur: eã de cauſa hæc ſuſtines. Fac ergo quod dico. Dede te paulatim vigiliæ, & ora ſobrius: & ab his citò liberaberis. Cùm hoc autẽ monitum audiiſſet vir præclarus, tanquàm ab eo qui erat artifex experientia: in cellam reuerſus, dixit ſe, quod quidem ſua ſciat conſcientia, tota nocte non dormiiſſe: non orationis prætextu genu flexiſſe, vt ſomni fugeret tyrannidem. Cùm annis ergo ſex mãſiſſet in cella, totas noctes ſtans in medio cellæ, & Deum orans aſsidue, & nõ claudens oculos, nõ potuit intemperantem vincere cupiditatẽ. Re vera enim nõ poteſt verè caſtigari cupiditas. Cùm enim ſeipſum liquefeciſſet laboribus, turpem illam affectionem nõ potuit ſubigere. Poſt hæc aliã ſibi ſuggeſsit rationem aſperæ vitæ agendæ. Egrediens hic pugil Satanæ (variè enim cũ eo decertauit) noctibus abibat ad cellas monachorum qui ſe exercendo conſenuerant in laboribus, & per ſe aquam nõ poterant amplius importare. & accipiens hydrias eis neſcientibus, illas aqua implebat. Habent enim in illis locis aquam certa diſtantem longitudine. Alij quidẽ ad duos lapides: Alij verò ad quinque: Alij verò ad dimidiũ. Vna ergo nocte qua hoc faciebat,

ciebat, dæmon qui eum obſeruauerat, nõ amplius ferens athletæ fortitudinem, cùm ipſe ſe inclinaſſet in puteum, vt vnius monachi impleret hydriam, clauam quandam ei impegit in lumbos: & eum in eo loco reliquit iacentem mortuum, nihil omnino ſentientem, neque quid, neque à quo id paſſus ſit. Cùm ergo alio die veniſſet quidam monachus ad aquam hauriendam, eum illic inuenit iacentẽ, linqui animo. Is autem id renunciauit magno Iſidoro presbytero Scetæ. Qui abiens cum aliquot aliis, eũ accepit, & tulit in eccleſiam. Ille verò anno toto ægrotauit, vt vix corpus eius & anima conualuerit. Tunc dicit illi magnus Chriſti Sacerdos Iſidorus. Ceſſa deinceps frater Moſes, contendere cum Dæmonibus: & ne ſic eis inſultaueris. Eſt enim modus quoque fortitudinis in exercitatione. Is autem illi dicit. Nõ ceſſabo cum eis pugnare, donec mihi ceſſauerit phantaſia ſomniorum. Tunc ei dicit ſãctus Iſidorus Presbyter. In nomine Domini noſtri Ieſu Chriſti. ab hoc temporis articulo ceſſarunt turpia tua ſomnia. Bono deinceps & fidenti animo communica ſacramẽtis. Ne enim gloriareris, vt qui tua exercitatione viciſſes affectionem, ideo vehemẽter in te ſuã exercuit poteſtatem, ad tuam vtilitatem, ne incideres in animi elationem. His auditis reuerſus eſt in cellam, quietè deinceps attendens moderato inſtituto exercitationis. Poſt duos autem vel tres menſes rogatus à beato Iſidoro preſbytero exercitator Moſes, Nunquid amplius ei moleſtiam exhibuiſſet ſpiritus, reſpõdit. Ab illa hora qua mihi precatus

hi precatus eſt Chriſti ſeruus, nihil mihi accidit eiuſmodi. Dignatus eſt autem hic ſanctus gratia aduerſus dæmones: adeò vt ſicut nos muſcas hyeme contemnimus: ita, atque adeò amplius, hic magnus Moſes contemneret dæmones. Hæc eſt vita quam egit Moſes Aethiops, qui ipſe quoque numerabatur inter magnos. Obit ante ſeptuaginta quinque annos natus in Scete, cũ factus eſſet preſbyter, relictis ſeptuaginta quinque diſcipulis.

VITA ABBATIS PAVLI.

xxiii. MOns eſt in Aegypto, abducens in vaſtã Scetes ſolitudinem, qui appellatur Pherme. In hoc monte ſedent circiter quingenti homines qui exercentur. Inter quos fuit etiam quidam nomine Paulus, monachus optimus, qui toto ſuo tempore hãc egit vitã. Nũquã opus attigit. nec vllum ſuſcepit negocium. nil vnquam accepit ab aliquo, præterquam quod poſſet in ipſo die comedere. Fuit autem eius opus & exercitatio orare perpetuò. Hic habebat trecentas preces expreſſas & præſtitutas, totidem habens in ſinu calculos, & in vnaquaque oratione iaciẽs vnum calculum. Is cùm acceſsiſſet ad ſãctũ Macariũ qui dicitur politicus, eius cõueniẽdi gratia, & propter ſpiritalem vtilitatẽ, ei dicit. Abba Macari, valde affligor. coẽgit eũ Chriſti ſeruus dicere cauſam propter quã moleſtia afficiebatur. Is verò ei dicit.

DE

DE VIRGINE QVAE FACIEBAT ſeptingentas orationes.

IN quodam vico habitat quædã virgo, quæ XXIIII. tricesſimum annum iam exercetur. De qua multi mihi narrarunt, quòd præter ſabbatũ & dominicam nullo alio die veſcitur. ſed toto tempore trahens hebdomadas, & poſt quinque dies comedens, facit ſeptingentas orationes. Hoc cùm didiciſſem, meipſum reprobaui, quòd vir creatus his viribus corporis, non potuerim facere plusquã trecentas orationes. Ei reſpõdet ſanctus Macarius, dicens. Sexageſimus annus agitur ex quo centum conſtitutas facio orationes, & laborans manibus ea quæ ſunt ad alimentum neceſſaria, & fratribus vtilitatem reddens congreſsionis. nec mea me iudicat ratio quòd fuerim negligens. Si tu autem cùm trecentas facias orationes, iudicaris à conſcientia: apertè oſtendis te non purè orare, vel poſſe plures orationes facere quàm facias.

DE CRONIO PRESBYTERO.

CRonius quidam mihi narrauit presbyter XXV. Netriæ. Cùm eſſem, inquit, iunior ab initio, & propter animi angorem & triſtitiam fugerem ex monaſterio mei Archimandritæ, errans perueni ad montem ſancti Antonij. Sedebat autẽ beatus Antonius inter Babylonem & Herculeas in vaſta ſolitudine, quæ fert ad mare rubrum, circiter triginta

ter triginta milliaribus à fluuio. Cùm ergo veniſ-
ſem ad eius monaſterium quod eſt propter fluuiũ,
in quo ſedebãt eius diſcipuli Macarius & Amatas,
qui eum etiam cùm dormiiſſet ſepelierunt: expecta
ui quinque dies vt conuenirem ſanctum Anto-
nium. Dicebatur autem accedere ad hoc monaſte-
rium, aliquando quidem poſt decem dies, aliquã-
do verò poſt viginti, aliquãdo verò poſt quinque,
prout expediebat pro beneficio eorum qui venie-
bant ad monaſterium. Conueneramus ergo diuer-
ſi fratres diuerſis de cauſis. Inter quos fuit etiam
Eulogius Alexandrinus monachus, & cũ eo alius
membris mancus. qui quidem propter talem cau-
ſam acceſſerunt.

DE EVLOGIO ALEXANDRINO, & eo qui erat membris mancus.

XXVI. HIc Eulogius fuit diſciplinarum liberalium
ſcholaſticus, qui diuino amore ſauciatus,
propter deſiderium immortalitatis, renun-
ciauit tumultibus. & cùm omnes ſuas diſperſiſſet
facultates, ſibi reliquit paucos nummos, cùm non
poſſet operari. Cùm ergo per ſe angeretur animo
& eſſet triſtis, & neque vellet cũ aliis congredi, ne-
que vt ſolus eſſet ſatis ſibi perſuaderet: inuenit quẽ-
dam mancum ac mutilatum in foro proiectum,
qui nec manus habebat nec pedes. Ei ſolùm lingua
remanſerat integra ad alloquendum eos qui inci-
debant. Eulogius autem ſtans, eum fixis intuetur
oculis,

oculis,& deum rogat: & cum Deo hoc modo paciſcitur,dicens. Domine propter nomen tuum accipio hunc mutilatum,& eum me recreaturum ac refecturum ſpōdeo vſque ad horam mortis eius:vt ego quoque per eum ſaluus fiam.Largire ergo mihi Chriſte patientiam vt ei inſeruiam. Et ad eū accedens,dicit ei.Vis ego te domo accipiam, & te recreem ac reficiam? Ille ei dicit.Vtinam dignareris, ſed ego ſum indignus.Vado ergo,inquit,& adducam aſinum,& te hinc auferam. Cum magno autem gaudio eſt aſſenſus is qui erat mutilatus. Eum ergo ſuſtulit & portauit in ſuum hoſpitiolū: eiúſque curam geſsit in omnibus quibus opus habuit. Perpetuis ergo quindecim annis,is qui erat mutilatus,beneuolè ab eo curabatur tanquam pater, vt qui lauaretur, vngeretur,foueretur, & portaretur manibus Eulogij, & ſupra ſuam dignitatem quidem cuſtodiretur,morbo autem conuenienter reficeretur. Poſt quindecim autem annos inuaſit dæmon eum qui erat mutilatus,volens priuare Eulogium mandato & propoſito,& mutilatum à refectione,& Dei gratiarum actione.ſeditionéque excitat in Eulogium. multíſque eum probris cœpit inſequi,adeò vt eum etiā appeteret maledictis, dicens deinceps.Abi hinc ſcelerate fugitiue.Suffuratus es alienas pecunias: & dominum ſpoliaſti: & meo prætextu vis latere,vt qui prætextu bene faciē di me acceperis in tuum hoſpitiolum. & propter me vis eſſe ſaluus.Eulogius autem cor eius lenibat, dicens.Ne Domine,ne hæc dixeris. ſed dicas quá-

nam in re tibi fuerim moleſtus, & eam corrigam. Mancus autem dicebat arroganter. Non fero has aſſĕtationes: aufer me hinc, & proiice in foro. recuſo tuam curationē. Dicebat autem Eulogius. Rogo te, patere tui curā geri, & dic ſi quid ſit tibi graue Domine mi. Mutilatus autem magis incenſus, ei dicebat. Nō poſſum amplius ferre tuam ſubdolam & ironicam adulationem. Non placet mihi hæc vita parca & ſordida. ego volo veſci carnibus. Patiens autem Eulogius carnes ad eū attulit. Cùm eas autem vidiſſet qui vexabatur, Non ſatis eſt mihi tecum eſſe ſolum. turbas volo. Ei autem dicit Eulogius. Ego ad te iam adducam monachorum multitudinem. Ille autem rurſus ægre ferens, dicit, Væ mihi miſero. Tuum aſpectum ferre non poſſum: & tu ad me adducis tui ſimiles, qui cùm ſint ocioſi, comedunt. Et inſolenti voce ſeipſum laniās, vociferabatur, dicens. Nolo. nolo. in forum deduci volo. O violĕtia. abiice me vbi īueniſti. Dico quòd ſi habuiſſet manus, in animū induxiſſet vel ſe ſuffocare, vel ſibi enſe manus afferre. Cùm dæmon ſic eum efferaſſet, poſtea ſe confert Eulogius ad propinquos monachos: & dicit eis. Quid faciam? Ad deſperationem me deduxit mutilatus. Dicunt ei, Quáobrē? Ille autē, Me, inquit, grauiter afficit. nec ſcio quid faciā. Abiiciā ipſū. ſed Deo dedi dexterā: & timeo. Nō abiiciā. me dies noctéſque malè habet. Neſcio quid faciā Ei dicūt illi abſolutè. Adhuc viuit magnus ille. Sic enim vocabāt ſāctū Antoniū. Aſcēde ad ipſū, mutilatū īponēs ī nauigiū: & defer eum in.

eum in.

cũ in monaſteriũ: & expecta donec magnus venerit è ſpelunca, & ad eũ refer iudiciũ. & quod tibi dixerit, ſta illius ſẽtẽtiæ. Deus enim tibi dicit per ipſum. Verbis eorũ morẽ geſsit Eulogius, & mutilato blãdiẽs, cùm eũ immiſiſſet in cymbã paſtoralẽ, noctu egreſſus eſt ex vrbe, & tulit eũ in monaſteriũ diſcipulorũ magni Antonij. Accidit autẽ vt alio die veniret magnus ſero veſpere, vt narrauit Cronius, amictus chlamyde pellicea. Ingreſſus eſt ergo in ſuũ monaſteriũ. Erat autẽ hæc eius cõſuetudo vt alloqueretur Macariũ, & eũ interrogaret. Frater Macari, venerũt ne huc aliqui? Reſpõdebat Macarius, Venerũt. Dicebat autem magnus, Sũt ne Aegyptij, an Hieroſolymitani? Dederat autẽ magnus ei ſignũ, dicẽs, Cũ videris veniſſe aliquos quibus eſt minus negocij, dic, Adſũt Aegyptij. Quãdo autẽ videris veniſſe aliquos religioſiores & paulò conſideratiores, dic, Sũt Hieroſolymitani. Rogabat ergo magnus pro more, dicẽs fratri Macario, Sũt Aegyptij fratres, an Hieroſolymitani? reſpõdet Macarius dicẽs, Eſt mixtura. Quando ergo dicebat Macarius, Sũt Aegyptij, dicebat ei magnus. Para eis lentẽ, & da eis quod comedãt. & faciebat eis vnã orationẽ, & dimittebat eos. Quãdo autẽ dicebat, Sũt Hieroſolymitani, ſedebat per totã noctẽ, & eis dicebat ea quæ pertinent ad ſalutẽ. Sedens ergo illo veſpere, dicit. Vos omnes accerſit magnus. cúmque nullus ei dixiſſet quod nomen haberet ſcholaſticus, cùm ſerũ eſſet veſper, vocat eũ dicens, Eulogi, Eulogi. & cùm ter proclamaſſet, & ſcholaſticus Eulogius nõ

 reſpondiſſet,

reſpōdiſſet, putans aliquē aliū vocari hoc nomine, dicit ei magnus. Tibi dico Eulogi, qui veniſti ab Alexandria. Tunc ei dicit Eulogius, Quid iubes quæſo? Dicit ei magnus. Quid huc veniſti? Reſpōdit ei Eulogius, dicens. Qui tibi reuelauit nomen meū, rē quoque propter quā veni reuelauit. Dicit ei ſanctus Antonius. Didici quare veniſti. Sed dic coram fratribus, vt ipſi quoque audiant. Iuſſus autem à magno Eulogius, dixit corā omnibus. Hūc mutilatum inueni ego in foro proiectū & neglectui habitum. Eius autem miſertus, Deum ſū precatus vt daret mihi gratiam in ipſum tolerantiæ. Dexteram quoque dedi Deo, quòd in morbo eius curā gerā, vt & ego per ipſum ſaluus fiam, & ipſe à me recreetur. Sunt autē quindecim anni ex quo ſimul verſamur: ſicut etiā tuæ ſanctitati reuelata ſūt omnia. Sed neſcio quídnam mali à me paſſus, poſt tot annos me ſummè vexat. & in animo habui ipſum eiicere, ipſo me ad hoc cogente. Ea de cauſa veni ad tuā ſanctitatē, vt mihi conſulas quidnā debeā facere, & ores pro me. me enim vexat grauiter. Dicit ei magnꝰ Antonius graui & auſtera voce, Abiicias tu eū Eulogi. At qui eū creauit, non abiicit. Si tu eū abiicis, Deus ei excitabit te meliorē qui eū colligat. Conticuit Eulogius, & extimuit cùm hæc audiiſſet. Relicto autē Eulogio magnus Antonius incipit lingua flagellare mutilatū, & ad eum exclamare. Mutilate, maculate, cœlo & terra indigne, Non ceſſas cū Deo pugnare, & tuū fratrē irritare? Neſcis eſſe Chriſtū qui tibi miniſtrat? Quomodo audes

audes hæc loqui aduerſus Chriſtum? Non propter Criſtũ ſe tuo mancipauit ſeruitio? Cùm ergo eum quoque verbis coercuiſſet increpãtibus, eos dimittit. & cùm diſſeruiſſet cum fratribus de iis quæ erant vnicuique neceſſaria, rurſus accedit ad Eulogiũ & mutilatũ, & dicit eis. Ne vſquã immoremini ô fratres, ſed abite in pace, & ne inuicẽ ſeparemini, depoſita omni moleſtia quã vobis iniecit dæmon: & cũ bona dilectione reuertimini in cellam in qua longo tempore verſati eſtis. Iam enim Deus mittet ad vos. Hæc enim tentatio in vos excitata eſt à Satana, quoniã ſcit vos iam ad finẽ perueniſſe, & futurũ eſſe vt coronas à Chriſto accipiatis, ipſũ per te, & te per eũ. Nihil ergo aliud cõgitaueritis. Quòd ſi veniens Angelus non inuenerit vos in eodẽ loco, futurũ eſt vt coronis priuemini. Citò ergo feſtinãtes ingreſsi ſunt, & venerũt in ſuã cellã in fine agapes. & intra viginti quatuor dies, obit beatus Eulogius reſolutus ad Dominũ, & ĩtra tres alios obit is qui erat corpore mutilatus, ſed anima firmus ac robuſtus, qui ipſe quoque in manus Dei ſuũ commendauit ſpiritũ. Cùm ergo aliquanto tẽpore verſatus eſſet Cronius circa loca Thebaidis, deſcendit in monaſteriũ Alexandriæ, & accidit vt beati quidem Eulogij obitus à fraternitate celebraretur triceſimus dies, manci autẽ tertius. Cũ hoc ergo didiciſſet Cronius, obſtupuit: & acceptũ Euãgelium, vt fidẽ haberent audientes, poſuit in medio fratrũ: & eis iurauit, narrans magni Antonij de his præſcientiã, & de omnibus quæ acciderunt, & dicens. Horum

Agape, conuiuium ad quod conueniebant pauperes chriſtiani.

Horum ergo verborum fui interpres cùm beatus Antonius Græcè neſciret. ego verò ſciebam vtranque linguam, & eis ſum interpretatus. iis quidem qui Græcè, quæ à magno dicta ſunt: ipſi autem ſancto Aegyptiacè, quæ dicta ſunt ab Eulogio.

DE CONTEMPLATIONE quam vidit Abbas Antonius.

XXVII. HOc quoque narrauit Cronius illa nocte magnum eis narraſſe Antoniũ. Ego, aiebat, anno integro oraueram vt reuelaretur mihi locus iuſtorum & peccatorum. Vidi autem Gigãtem nigrũ altiſsimũ, qui ad nubes vſque pertingebat, habebat autem manus ad cœlũ vſque extenſas. infra autem erat lacus qui mare æquabat magnitudine. Vidi quoque animas tanquã aues ſurſum volantes. Et quæcunque quidẽ eius manus & caput ſuperuolabant, ſeruabantur ab Angelis. Quæ autem à manibus eius verberabantur, incidebant in lacum. Ad me itaque vox peruenit quæ dicebat. Quas vides animas ſuperuolaſſe caput gigantis & eius manus, eæ ſunt animæ iuſtorum, quæ quidem ab Angelis ſeruantur in paradiſo. Quæ autem à manibus eius percutiuntur, eæ in inferno demerguntur. quæ quidem attractæ fuerunt à voluntate carnis, & odium ſecutæ ſunt, & referendæ iniuriæ cupiditatem.

VITA ABBATIS PAVLI Simplicis.

NArrauit autem ſanctus Dei Hierax, & Cronius, & plures alii ex fratribus de quibus ſũ dicturus, quòd quidã Paulus agreſtis agricola, inſigniter innocens, & vita ſimplex, vxorem duxerat mulierem formoſiſsimam, ſed moribus improbã. quæ longiſsimo tẽpore peccans eũ latuit. Aliquando autẽ de improuiſo ingreſſus domum ſuã, inuenit eos turpia perpetrantes, deducẽte Paulum prouidentia ad id quod erat ſibi conducibile. eámque cùm vidiſſet cum eo cũ quo habebat ſtupri conſuetudinẽ, honeſtè ac decorè riſit, & eis exclamauit, dicens: Bene eſt, bene eſt. reuera non eſt mihi curæ. Per Ieſum, ego eã non accipiã amplius. abi. eam tibi habe & eius filios. ego enim recedo, & efficior monachus. Cũ nulli autẽ dixiſſet aliquid, pertranſit octo monaſteria, & abit ad ſanctũ Antonium, & pulſat oſtium. Egreſſus autem ſanctus Antonius, eum interrogat. Quid vis? Ei dicit Paulus. Volo fieri monachus. Reſpondet ei Antonius. Senex ſexagenarius non poteſt hic fieri monachus. ſed potius abi in vicum, & operare, & vitam dege operariam, Deo agens gratias. Non potes enim ſuſtinere afflictiones ſolitudinis. Reſpondet ſenex, & dicit. Si quid me docueris, illud faciã. Dicit ei Antonius. Dixi tibi te eſſe ſenẽ, & nõ poſſe eſſe monachum. abi. Si enim vis eſſe monachus, ingredere cœnobiũ vbi ſunt complures fratres qui XXVIII.

poſſunt tuã ferre imbecillitatẽ. Ego enim ſolus hîc ſedeo. quinque dierũ ſpacio ĩteriecto comedẽs, idq; eſuriẽs. His ergo verbis Paulũ abigit. Poſtquã autẽ eũ non admiſit, clauſo oſtio Antonius tribus dieb⁹ foras nõ eſt egreſſus, propter ſe, nec propter ea quæ eſſent ſibi vſui. Senex autẽ permanſit non recedẽs. Quarto verò die cùm eũ premeret neceſsitas, aperto oſtio egreſſus eſt. & cùm rurſus vidiſſet Paulũ, ei dicit. Abi hinc ſenex. Quid mihi es moleſt⁹? nõ potes hic manere. Dicit ei Paulus. Fieri non poteſt vt ego alibi quàm hic moriar. Cùm aſpexiſſet autam Antonius, & vidiſſet eum non ferre ea quæ ſunt ad victum neceſſaria, non panem, nõ aquam, non aliquid aliud, & iam quartum diem perſeueraſſe ieiunum, cogitauit apud ſe, Ne forte moriatur vt qui non ſit aſſuetus ieiunare, & meam maculet animam. Eum ergo admittit. Tunc ei dicit Antonius. Potes eſſe ſaluus ſi habeas obedientiam, & quod à me audieris hoc feceris. Paulus autem reſpondens dixit. Faciam quæcunque iuſſeris. Talẽque vitæ aſperæ agẽdæ rationẽ in illis diebus ſuſcepit Antonius, qualem, quando erat in principio iuuentutis. Eius ergo mentem probans Antonius, ei dixit. Sta, & ora in hoc loco, donec ingrediar, & afferam tibi quod opereris. Ingreſſus autẽ ſpeluncam, per feneſtram animaduertit eum in eo loco totam hebdomadam manere immobilem, cùm ab æſtu torreretur. Egreſſus autẽ poſt hebdomadam, cùm ex palmis ramos madefeciſſet, ei dicit. Accipe, & cõtexe catenam, vt me vides. Texit ſenex ad horam

ram vſque nonam quindecim vlnas magno labore. Cùm autem vidiſſet Antonius id quod contexuerat, id minimè ei placuit, & ipſi dicit. Male contexuiſti, retexe & denuo contexe. cùm iam ſeptimo die ieiunus ageret, ídque cùm eſſet grandis ætate. Tantum autem eum hac de cauſa afflixit, vt ægrè ferens ſenex fugeret Antonium, & vitam monachorum. Is autem eoſdem ramos & retexuit & iterum contexuit cum magno labore, quòd ex cõtextura prima fuiſſent corrugati. Cùm ergo vidiſſet magnus Antonius eum nec murmuraſſe, neque animum abieciſſe, neque vultũ ſuum omnino auertiſſe, & neque vel tantillum ſuccẽſuiſſe, propter eũ eſt compunctus. & ſole occidente ei dicit, Patercule, vis comedamus fragmentum panis? Dicit ei Paulus. Vt tibi videtur, Abbas. Hoc quoque rurſus inflexit Antonium, quòd non ad cibi nunciũ protinus accurrerit, ſed ei poteſtatem permiſerit. Para ergo, inquit, menſam: & obediit. Fert panes Antonius, & imponit mẽſæ quatuor paxamidia, ſex vnciarũ: & ſibi quidẽ vnũ madefecit, erant enim ſicci. Illi autẽ tres. Pſalmũ pſallit Antonius quẽ nouerat: & cùm eum duodecies eeciniſſet, duodecies orauit vt in hoc quoque Paulum probaret. Senex autem ſimul precatus eſt ipſo magno promptius & alacrius. Mallebat enim, vt arbitror, paſcere ſcorpios, quàm vnà viuere cum adultera. Poſt duodecim autem orationes, Paulo dicit magnus Antonius. Sede, inquit, & ne comedas vſque ad veſperam. ſed ſolum attende eſculentis. Cùm autem fuiſſet veſpera,

& Paulus non comediſſet, dixit ei Antonius. Surge, ora, & dormi. Ille autem menſa relicta ſic fecit. Media autem nocte excitauit eum ad orationem, & vſque ad horam nonam produxit orationes. Menſa autem rurſus appoſita, cùm & rurſus cecinisſet & oraſſet, ſero veſpere ſederunt ad comedendum. Cùm ergo comediſſet magnus Antonius vnum paxamidium, aliud non tetigit. Senex autem comedẽs tardius, adhuc tenebat paxamidiũ quod ceperat. Expectabat ergo Antonius donec perfeciſſet, & dicit ei. Comede Patercule, etiam aliũ vnũ paxamidiũ. Dicit ei Paul⁹. Si tu comedas ego quoque comedã. te autẽ nõ comedente, nec ego comedã. Dicit ei Antonius. Mihi ſufficit. Sum enim monachus. & mihi ſufficit. Nã ego quoque volo fieri monachus. Surgit rurſus, & facit duodecĩ orationes. & pſallit duodecĩ pſalmos. Et poſt orationes primi ſomni parũ dormiunt. & rurſus expergiſcũtur ad pſallendũ à media nocte ad diẽ vſq;. Deinde miſit eũ ad obeundam ſolitudinem, dicens ei: Veni huc poſt tres dies. Cùm hoc autem factum eſſet, & quidam fratres ad eum veniſſent, obſeruabat Paulus Antonium quídnã vellet eum facere. Is autem dixit ei. Tacens miniſtra fratribus. neque aliquid guſtaueris donec fratres fuerint iter ingreſsi. Poſtquam autem tertia iam impleta eſſet hebdomada ex quo non comederat Paulus, fratres eum rogabant, Qua de cauſa taces? Dicit ei Antonius, Quid taces? colloquere cum fratribus. Ille verò eſt collocutus. Cùm aliquando ei fuiſſet allata vrna mellis, dixit

dixit ei Antonius. Frange vas. & mel effundatur. Sic autē fecit. Et ei rurſus dicit, Collige rurſus mel concha, ne ſordes aliquas inferas. Et rurſus iuſsit eum aquam haurire toto die. Et rurſus cùm veſtē eius diſſoluiſſet, iuſsit conſuere. Tantam denique hic vir poſſedit obedientiā, vt ei etiam data ſit gratia diuinitus, nempe vt eiiceret dæmones. Poſtquā ergo vidit ſenem magnus Antonius, prompte cū eſſe ad omnia ſecutum in vitæ exercendæ ratione, ei dicit. Vide frater, ſi ſic indies potes, mane mecū. Dicit ei Paulus. An quid mihi poſsis amplius oſtendere, neſcio. Nam ea quæ vidi ego quoque facio facile & citra laborem, Deo mihi opem ferente. Tunc ei dicit Antonius alio die. In nomine Ieſu, ecce factus es monachus. Cùm autem ſatis ſupérque compertum haberet in omnibus magnus & beatus Antonius, eſſe admodum perfectam animā Chriſti ſeruum, vt qui eſſet admodū ſimplex: poſt certos menſes, Dei gratia opem ferente beato Antonio, facit ei deinceps cellam ad tres vel quatuor lapides à ſua cella. Et dicit ei. Ecce Chriſti virtute opem ferente tu factus es monachus. mane deinceps ſeorſum, vt etiam facias periculum dæmonū. Cùm ergo anno vno per ſe habitaſſet Paulus ſimplicisſimus, & gratia dignatus eſt aduerſus dæmones & aduerſus omne genus morbos, ſe perfectè gerens in virtute exercitationis. Quodam ergo die adoleſcentulus qui ſupra modum grauiter vexabatur à dæmone, allatus eſt ad beatū Antoniū, habens principalem ſæuiſsimum dæmonem, qui

etiam ipſum cœlũ maledictis & probris inſeque-batur. Cùm igitur adoleſcentem obſeruaſſet magnus Antonius, dicit iis qui eum ducebant. Non eſt hoc meum opus. nã contra hunc ordinem dæmonum, nempe principalem, nondum ſum donatus gratia. ſed hæc eſt Pauli gratia Simplicis. Abiẽs ergo magnus Antonius ad probatiſsimum Paulum, ipſos quoque deduxit, & dicit ei. Abbas Paule, Eiice hunc dæmonem ab hoc homine, vt ſanus ad ſua redeat, & Dominum glorificet. Dicit ei Paulus. Tu verò quid? Dicit ei Antonius. Non eſt mihi ocium. eſt aliud quod agam. & relicto illic puero, reuerſus eſt magnus Antonius in ſuam cellã. Cùm ergo ſurrexiſſet innocens ſenex, & efficacem fudiſſet orationem, dicit prouocans dæmoniacum. Dixit abbas Antonius, Egredere ab homine. Dæmon autem cum probris ac maledictis exclamabat dicens. Non egrediar improbe nugator ſenex. Accepta itaque pelle ſua ouilla, verberabat eum in tergo, dicens. Egredere. dixit Abbas Antonius. Dæmon autem maledictis inſequebatur Paulum & Antonium. Helluones iſti in ſenectute. Veternoſi. inſatiabiles. qui propriis nunquam ſunt contenti. Quid eſt vobis commune nobiſcum? Quid in nos exercetis tyrannidem? Tandẽ dicit ei Paulus. Aut exibis, aut abeo vt id dicam Chriſto. íſque faciet vt ſit tibi væ. At Ieſum quoque probris & maledictis inſectabatur immitis ille dæmõ, clamans, Nõ exibo. Ea de cauſa indignatus Paulus aduerſus dæmonem, egreſſus eſt è ſuo hoſpitio in ipſo puncto meridiei.

ridiei. Aeſtui autẽ Aegyptiorum intercedit cogna tio cum fornace Babylonio. Stans ergo ſanctus ſenex tãquam columna ſuper petram, ſic orat Chriſtum, dicens. Tu vides Ieſu Chriſte qui fuiſti crucifixus ſub Poncio Pilato, me non deſcenſurum ex hac petra, neque eſurum nec bibiturum donec mo riar, niſi me nunc audieris, & hunc dæmonem ab homine eieceris, & à ſpiritu immundo ipſum liberaueris. Adhuc cum Ieſu loquente ſimplici & humili Pauló, priuſquam ipſe preces perfeciſſet, excla mauit dæmon dicens. Recedo, recedo. vi egredior. & per tyrannidem expellor: diſcedo ab homine. non amplius ad eum accedo. Pauli ſimplicitas & humilitas me expellit. neque ſcio quò abeã. Protinúſque exiit dæmõ, & mutatus eſt in maximũ dra conẽ circiter ſeptuaginta cubitorum. recedítque reptãs in mare rubrum, vt impleretur quod dictũ *Pro.12.*
„ eſt per ſanctum ſpiritum. Fidem quæ demonſtra-
„ tur iuſtus annunciabit. Et rurſus alibi. Super quem
„ reſpiciam, inquit Dominus, niſi ſuper manſuetum *Eſai.66.*
„ & humilem & trementem verba mea? Solent enim humiliores dæmones eiici ab hominibus fide prin cipalibus: principales rurſus dæmones fugari ab humilibus. Hæc ſunt miracula ſancti Pauli ſimpli cis & humilis, aliáque plura & his maiora. Hic vo catus eſt ſimplex à tota fraternitate.

VITA ABBATIS PACHON.

QVidam Pachon nomine cùm perueniſſet ad annum ſeptuageſimum, ſedebat in Scete. xxix.

Accidit

Accidit autem vt ego vexatus ab affectione fœminæ cupiditatis,cogitationibúſque & viſis nocturnis,ferrē difficiliter. Cúmque parum abeſſet quin propter hanc tentationē exirem è ſolitudine,quòd me hæc animi perturbatio ageret vehementiſsime, vicinis quidem meis rem non expoſui .ſed neque meo magiſtro Eulogio.ſed latenter veniens in ſolitudinem,quindecim diebus verſatus ſum cū Patribus ſeneſcentibus in ſolitudine,qui erāt in Scete. Inter quos incidi etiam in ſanctum virum pachonem.Cùm ergo inueniſſem eum ſinceriorem & magis verſatum in exercitatione, auſus ſum ei meum animum aperire.Dixit autem mihi ille ſanctus.Ne tibi videatur res aliena. Hoc enim non tibi accidit ob delicias ociúmque & negligentiam. Nam & mores tibi ferunt teſtimonium, & penuria eorū quæ ſunt neceſſaria, & quòd nulla ſit hic tibi conſuetudo cum fœminis. ſed potius hoc tibi accidit ab aduerſario ob ſtudiumvirtutis.Eſt enim triplex hoſtis qui impellit ad fornicationem. Aliquando enim nos caro inuadit luxurians, & quæ nimis lautè & delicatè eſt curata. Aliquando autē in nos inſurgunt motus animi propter cogitationes. Aliquando autem ipſe quoque dæmon in nos exercet tyrannidem propter inuidiam. Nam ego quoque multa obſeruans, hoc inueni. Ecce me, vt vides,hominem ſenem. Cùm iam quadrageſimum annum degam in hac cella,curā gerens meæ ſalutis,& ad hāc ætatem peruenerim,tentor vſque in hodiernum diem. & iurauit dicens. Iam duodecim

decim annis poſtquam tranſegi annum quinquageſimũ, nullam diem nec noctem intermiſit qua me nõ inuaſerit. Cùm itaque ſuſpicatus eſſem Deũ à me receſsiſſe, quandoquidẽ tanta in me dæmon vteretur poteſtate, potius delegi mori abſque ratione, quàm vitio affectionéque corporis me turpiter gerere. Egreſſúſque à cella mea, & obiens ſolitudinem, inueni ſpeluncã hyænæ. In quam ſpeluncam me nudum immiſi toto die, vt feræ egreſſæ me deuorarent. Poſtquã autem fuit veſpera, prout ſcriptũ
„ eſt. Sol cognouit occaſum ſuum. Poſuiſti tenebras, *pſalm.*103.
„ & facta eſt nox. In ipſa tranſibũt omnes beſtiæ ſyl-
„ uæ. Catuli leonum rugientes vt rapiant & quęrant
„ à Deo eſcam ſibi. Egreſſæ ergo feræ in illa hora, & maſculus & fœmina, me à pedibus ad caput vſque odorati ſunt, circunlingentes. Cúmque expectarẽ fore vt deuorarer, à me receſſerunt. Cùm ergo illic tota nocte iacuiſſem, non fui deuoratus. Exiſtimãs ergo Deum omnino mihi parſiſſe, ſurrexi. Rurſus verò in cellam redij. Cùm autẽ ſe paucis diebus cõtinuiſſet dæmon, me eſt adortus vehementius quã antea, vt parum abfuerit quin blaſphemarẽ. Tranſformatus enim cũ eſſet in puellam Aethiopiſſam, quam in mea iuuentute viderã æſtate ſpicas legentem, ea mihi viſa eſt meis inſidere genibus. méque vſque adeo cõmouit vt putarem me cũ ea coiuiſſe. Furore ergo percitus impegi ei colaphũ. eáque ſic euanuit. Hoc autẽ mihi crede dicenti. Biennio non poterã ferre manus meæ fœtorem. Cùm ergo hac de cauſa puſilli & abiecti animi euaſiſſem, & de

me omnẽ ſpem abieciſſem, egreſſus ſum pererrans vaſtam ſolitudinẽ: & inueni paruam aſpidẽ. Quã cùm accepiſſem, eã admoueo meis genitalibus, vt vel ſic morſus morerer. & cùm eius caput virilibus applicaſſem, vt quę mihi fuiſſent cauſa tentationis, ne ſic quidẽ morſus ſum gratiæ prouidentia. Poſt hæc autem audiui vocẽ dicentem mihi in mea cogitatione. Abi Pachon, decerta. Ideo enim permiſi in te tantã exerceri poteſtatẽ, ne tibi eſſet elatior & arrogãtior ſpiritus, perinde ac ipſe poſſes hanc ſuperare affectionẽ: ſed tuã agnoſceres imbecillitatẽ, & in tuæ vitæ inſtituto nunquã haberes fiduciam, ſed recurreres ad Dei auxiliũ. Sic autẽ admonitus & confirmatus, ad cellã ſum reuerſus. & deinceps ſedens cũ fiducia, & nullam belli curã gerens, reliquos dies egi in pace. Dæmon autẽ cũ cognouiſſet meam eius deſpicientiã, pudore deinceps affectus, ad me non acceſsit amplius. His verbis cũ ad luctã aduerſus Satanã me confirmaſſet, & ad bellum inſtruxiſſet, & aduerſum dæmonẽ fornicationis me paraſſet ac docuiſſet, dimiſit, iubens vt forti animo me gererem in omnibus.

VITA ABBATIS STEPHANI.

XXX. STephanus quidam Libs genere, ſedit ſexaginta annos ex trãſuerſo Marmaricę & Mareotæ. Is cùm fuiſſet ſummè verſatus in exercitatione, & eſſet diſcernendi poteſtate præditus, hanc gratiã eſt conſecutus, vt quicunque eum conueniret, à quacunque cruciaretur moleſtia, is mo-

leſtia vacuus ab eo recederet. Fuit autem is quoque notus beato Antonio. Peruenit autẽ etiã ad noſtra vſque tempora. Atque ego quidẽ cum eo non ſum verſatus propter viæ longitudinẽ. Sanctus autem Ammonius & Euagrius qui eũ conuenerunt, narrauerunt ſe eũ inueniſſe in talem prolapſum ægritudinem in ipſis locis teſticulorũ, & penis ſummũ vlceraſſe cancrũ, qui φαγέδαινα dicitur. Eum, aiebãt, inuenimus dũ à quodã medico curaretur. & manibus quidẽ operabatur, & palmæ ramos contexebat, & nobiſcũ etiam loquebatur. reliquo autẽ corpori manũ adhibebat chirurgus. Erat autem Dei gratia, ea præditus patientia, vt perinde affectus videretur, ac ſi corpus alterius ſecaretur. & cùm eius membra reſcinderentur, non ſecus ac ſi eſſent pili inſenſiles, ita manſit immutabilis: tã inſigniter & admirabiliter erat à Deo inſtructus. Cùm nos autem, inquit, partim angeremur, partim verò terreremur, quòd tanti viri talis vita in tantum morbũ incidiſſet, & tales medicorũ exectiones, noſtras autem cogitationes ſenſiſſet beatus Stephanus: dicebat nobis. Ne ex hac re offendamini ò filij. Nihil enim quod Deus facit, ad malũ vnquã facit, ſed ad bonum finẽ. Fortaſſe enim membra merentur ſupplicium. & melius eſt ea hic dare pœnas, quã poſt exceſſum ex hoc ſtadio. Cùm nos ergo ſic eſt hortatus, & verbis confirmauit ad tolerantiã, ędificauit ad fortiter ferendas afflictiones. Hæc autẽ narraui, ne videatur nobis alienũ, quando viderimus aliquos ſanctos incidiſſe in tales calamitates.

DE VALENTE QVI EXCIDIT.

XXXI. FVit quidã Valens, genere quidem Palæſti-
1.Cor.4. nus, mẽte autẽ Corinthius. Corinthiis enim vitiũ inflationis tribuit ſanctus Paulus. Qui cùm veniſſet in ſolitudinẽ, ipſe quoque plures annos habitauit nobiſcũ. Eò autẽ proceſsit ſuperbiæ vt deceptus ſit à dęmonibus. Ex eo enim quòd ipſe paulatim deciperetur, fecit vt ipſe de ſe magnificè ac præclarè ſentiret, tanquã cum eo verſarentur angeli. Quodã certè die, vt narrabãt, cùm operaretur in tenebris, acum dimiſit qua conſuebat ſportam. Quam cùm ipſe nõ inueniſſet, dæmon ei fecit lãpadem, & inuenit acum. Hoc nomine rurſus inflatus magnificam de ſe induit opinionẽ, & vſque adeò elatus eſt, vt etiã contẽneret ipſam ſacramentorum cõmunionem. Cùm autẽ Chriſtus Dominus eius eſſet miſertus, ſic prouidit vt eius detrimentum citò fieret manifeſtũ vniuerſæ fraternitati. Accidit vt quidã veniẽtes hoſpites afferrent ad fraternitatẽ bellaria in eccleſiã. Porrò autem cùm eas accepiſſet ſanctus Macarius presbyter noſter, miſit ad vnũquenque in cellam circa manipulum. inter quos etiam ad Valentem. Cum autẽ accepiſſet Valens, eũ qui attulerat contumelia affecit, & verberauit, & ei dicit. Abi & dic Macario. Non ſum te deterior, vt tu ad me mittas benedictiones. Cùm cognouiſſet ergo ſanctus Macarius eum eſſe ſeductũ, acceſsit vno die poſtea ad eũ exhortãdũ. & ei dicit. Valens, illuſus es, deſine. Poſtquã autẽ non audiuit

eius

eius admonitiones, receſsit. Cũ ergo certò ſibi perſuaſiſſet dæmon, eũ eius deceptioni maximè fidem habuiſſe, abit, & figurã Seruatoris induit. & noctu accedit in phantaſmate, mille angelis lampadas tenentibus, & rotam igneam, in qua viſus eſt figurã exprimere Seruatoris. vnúſque eũ præcedit & dicit. Chriſtus dilexit tuũ inſtitutũ, tuámque viuendi libertatem & confidentiã. & venit vt te videat. Egredere ergo è cella. & nihil aliud feceris, niſi cũ procul eũ videris, procũbens eum adora, & ingredere in tuam cellã. Egreſſus ergo cùm vidiſſet apparatũ lampadum, circiter à ſtadio procul Antichriſtum adorauit. Alio itaque die adeò fuit emotę mẽtis, vt ingrederetur eccleſiã, & fraternitate cõgregata diceret. Ego non habeo opus cõmunione. Chriſtum enim vidi hodie. Tunc patres eũ anno vno vinxerunt, & in ferreos cõpedes coniecerunt, & curarũt. precibus, eiúſque contẽptione, vitáque auſteriore detrahentes eius perſuaſionẽ. nam, vt dicitur, ſunt contrariorũ contraria medicamẽta. Neceſſe eſt autem eorũ quoque qui ſunt tales vitam in hoc libro inſerere, ad ſecuritatem eorũ qui incidunt. ſicut etiã ſanctis plantis acceſsit lignũ paradiſi, nẽpe cognitio boni & mali. vt ſi quando contigerit eos in aliqua re ſe rectè gerere, non ſe efferant & ſe iactent de virtute. Nam ſæpe quoque virtus efficitur occaſio prolapſionis, quando non recto ſcopo facta fuerit. Scriptum eſt enim, Vidi iuſtum pereuntem in ſua iuſtificatione. id quoque eſt vanitas.

Gen. 2.

Eccl. 7.

DE ERONE.

XXXII. EVit quidam Ero nomine, mihi vicinus, Alexandrinus genere, vrbanus adoleſcens, bono ingenio, vita mundus. Qui ipſe quoque poſt magnos labores & præclaros ſudores, ab arrogantia arreptus & elatione, præcipitauit: & aduerſus patres ſuperbus euaſit & inſolens: & Macariũ quoque presbyterũ affecit contumelia, dicẽs. Qui tuæ doctrinæ parent, decipiũtur. Nõ oportet enim alios magiſtros attendere præter Chriſtũ. Abuſus eſt autẽ teſtimonio quoque ad peruerſum ſcopum
Matth.25. ›› ſuæ ſtultitię, dicens. Ne vocaueritis magiſtrũ ſuper
›› terram. Qui ipſe quoque mentẽ adeò habuit obtenebratam vana perſuaſione ſuæ opinionis, vt fuerit etiam ferro vinctus cùm nollet conuenire ad ſacramenta. Amica autem veritas. Fuit is vitæ inſtituto admodum ſubtili & accurato, adeò vt multi dicãt quibus cum eo interceſsit conſuetudo, quòd ſæpe non niſi poſt tres menſes comedebat, contentus cõmunione ſacramentorum, & ſicubi ei apparuiſſet olus agreſte. Accepi autẽ ego quoque eius experiẽtiam cũ beato Albino, cum irẽ in Scetem. Aberat autẽ Scete à nobis quadraginta miliaria. In his quadraginta miliaribus nos bis comedimus, & ter aquam bibimus. Ille verò cùm nihil guſtaſſet, pedes ingrediens, pronunciauit memoriter quindecim pſalmos. Deinde magnũ pſalmum. Deinde epiſtolam ad Hebræos. Deinde Eſaiam, & partem Hieremię. Deinde Lucam Euangeliſtam. Deinde Prouerbia.

uerbia. Eum autem ambulantē non poteramus cōſequi. Is poſtremò arreptus à mali dæmonis operatione, vt qui ageretur ab igne vehementiſsimo, in ſua quidem cella ſedere non poterat: profectus autem Alexandriā diuino quodam conſilio, clauum clauo extruſit. Sua ſponte enim incidit in promiſcuum & indifferentem rerū vſum, inuenta poſtea ſalute inuoluntaria. Acceſsit enim ad theatra & equeſtria certamina, & verſabatur in cauponis. Is autem cùm gulæ eſſet deditus & ebrietati, incidit in cœnū fœminæ cupiditatis. & cùm peccare conſtituiſſet, cum quadam Mima cōgreſſus, vlcus ſuum aperuit. Cùm hæc ſic fierēt, diuino quodā conſilio enatus eſt ei anthrax in glande: & tēpore ſemeſtri vſque adeò ægrotauit, vt eius virilia membra cōputruerint, & ſua ſponte ceciderint. Cùm poſtea autē conualuiſſet, reuerſus eſt ad hoc vt ea ſentiret quæ Dei ſunt, & venit in ſolitudinem, hæc omnia confitens patribus. & cùm non perueniſſet ad operationem, paucis poſt diebus obdormiit.

DE PTOLEMAEO QVI EXCIDIT.

ALius quidam rurſus nomine Ptolemæus, cū narratu difficilē, vel potius quæ narrari non poteſt vitam tranſegiſſet, habitauit enim vltra Scetem in ea quæ dicitur κλίμαξ, id eſt ſcalæ. Eſt autē locus qui ſic dicitur, in quo nemo poteſt habitare, propterea quòd puteus fratrum diſtet decē & octo miliaribus. Cùm is ergo multa vaſa fictilia xxxiii.

portaſſet,

portaſſet, & Decembri & Ianuario menſe rorē collegiſſet, eſt enim permultū roris in illis partibus, & ſpongia ex lapidibus expreſsiſſet, perſtitit illic habitās annos quindecim. Qui abalienatus à doctrina & congreſsione virorum ſanctorū, & vtilitate, & cōtinua ſacramentorum cōmunione, à recta via vſque adeò receſsit, vt quod nonnulli dicunt impij caſu omnia fieri, is quoque infelix id fateretur, dæmone erroris deinceps in eum obtinente imperiū. Hic enim inimicus vano huic homini ſuggeſsit, vt diceret res nullam habere eſſentiā: ſed omnino eſſe omnia ex eo quod mundus ferretur ſua ſponte. In huius ergo animā hæc immiſit omniū vitæ hoſtis, dicendo. Cū res ita ſe habeant, quid fruſtrà teipſum foris domas? Quíd nam te iuuabit Ptolemęe, ſi nō ſit renumeratio? Quænā autem tibi ſufficeret merces tot & tantorū laborum, etiamſi eſſet qui redderet? Quodnam autē eſt iudicium quod minantur ſcripturæ, ſi nulla ſit prouidētia? His Satanicis circunſeptus cogitationibus miſerrimus Ptolemæus, dicitur eſſe emotæ mentis, & hucuſque errare in Aegypto, & ſeipſum dedidiſſe gulæ & ebrietati. cum nemine conuerſans, ſed mutus forum obiens, miſerabile & lachrymabile ſpectaculum Chriſtianorum oculis, ludibriū autem iis qui vitam noſtrā neſciunt. Hæc autem calamitas immedicabilis miſerum inuaſit Ptolemæum, ex rationis experte ſui perſuaſione, quòd à ſeductore dæmone illuſus, exiſtimaret ſe habere cognitionē ſuper omnes ſanctos patres. Per quam inflatus, ſuiipſius hoſtis, præceps datus

datus eſt in profundum interitus. cùm nullum vnquam conueniſſet ex ſanctis patribus qui ſapienter gubernauerãt, nec eorum fuerit fundatus ſpiritali doctrina, ſed inuentus abſque gubernatore, in extremum mortis profundum cecidit, & ſicut arbor viridibus foliis comata, & fructibus ornata, quæ vno temporis momento omnibus ſimul eſt nuda- » ta, reddita eſt arida. Nam vt ſcriptum eſt, Quibus Prouer. 11.
» non eſt gubernatio, ij cadunt vt folia.

DE VIRGINE LAPSA.

NOui rurſus quandam virginem Hieroſolymis quæ ſaccũ geſtauit ſexennio, & fuit incluſa: nec aliquid accepit ex iis quæ tendunt ad voluptatem, ſed ſummam continentiã exercuit inter fœminas. poſtea autẽ à diuino deſerta auxilio propter ſummam ſuperbiam, lapſa eſt, & aperta feneſtra admiſit eũ qui ei inſeruiebat, & cum eo fuit cõmixta. eo quòd non diuino propoſito & ex charitate ſe exercuerat, ſed vt humanæ ſcenæ ſeruiret. quod quidem eſt vanę glorię & praui inſtituti. Nã cùm eius cogitationes occupatæ eſſent in damnãdis aliis, incitaretur autẽ furore à dæmone ſuperbiæ, eóque valde delectaretur: ab ea receſsit ſanctus angelus cuſtos tẽperantiæ. Ideo autem ſcripſimus ò virorum fideliſsime, & vitam eorum qui ſe rectè & ex virtute geſſerunt, & eorum qui poſt multos labores per ocium & ſocordiam à ſummo & perfectiſsimo vitæ inſtituto exciderũt, capti à diabolo xxxiiii.

omne genus laqueis.vt vnuſquiſque ex ſuę vitę inſtituto intelligẽs occulta retia hoſtis bonorum, fugiat eius laqueos. Cùm ſint ergo multi,iíq; magni viri & mulieres, qui ab initio ſe rectè geſſerunt in honeſto inſtituto exercitationis, tandem autẽ fuerunt euerſi radicitus ab omnium hominũ aduerſario:ex multis facta mentione paucorum,plurimos prætereibo ſilentio. vt qui neque ipſos erigã, neque mihi proſim,dum in iis multum immoror, & eximiòs Chriſti athletas negligo , non narrans virtutes diuinæ eorum exercitationis.

VITA ABBATIS ELIAE.

XXXV. ELias quidam optimus exercitator,fuit virginum amantiſsimus, curam gerens partis imbecillioris. Sunt enim tales animæ, quibus fert finis teſtimoniũ quòd id faciãt ex virtute. Is cũ miſertus eſſet ordinis fœminarũ quæ ſe exercent, haberet autem facultates in Athlebe ciuitate, ædificauit magnum monaſterium. & illic congregauit omnes quæ errabant virgines . conſequenter eorum in omnibus curam gerens. ſuppeditans eis omnia quæ ad vſum pertinent neceſſariũ. ortos,& earũ oracula,& vt ſemel dicam, omnia quæ poſtulat vita exercitationis . Eæ autẽ ex diuerſis vitæ inſtitutis & priuata deductæ conſuetudine, inter ſe depugnabant aſsiduè. Cùm ergo oporteret hunc ſanctum & eas audire, & efficere vt pacem inter ſe ſeruárent:collegerat enim ad trecentas: & neceſſe ei fuerat

fuerat eſſe earũ interceſſor biennio, licet ætate iuueni. erat enim circiter triginta aut quadraginta annos natus: is tentatus fuit à voluptate. A monaſterio autem recedens ieiunus, errauerat per ſolitudinem duos dies, hoc rogans, & dicens. Aut occide me, ne ipſas videam afflictus. aut meam aufer affectionem, vt earum curam geram vt poſtulat ratio. Cùm fuiſſet ergo veſpera, eũ ſomnus oppreſsit in ſolitudine. Venientes autem ad eum tres angeli, vt ipſe mihi narrauit, eũ retinentes, ei dicũt. Cur exiiſti ex monaſterio fœminarum? Rem itaque eis narrauit, dicens. Timui ne & illas lędere & meipſum. Dicunt ei angeli. Si te ergo liberauerimus ab hac affectione, redibis, & earum curam geres? His aſſenſus eſt. Ab eo autem iuſiurandum exigũt. narrabat autem iuſiurandum. Iura nobis tale iuſiurandum. Per eum qui mei curam gerit, earũ curam geram. Hoc eis iurauit. Tunc angeli eum tenuerunt: vnus manus: & alter pedes: tertius autem accepta nouacula, excidit eius teſticulos tanquam in ecſtaſi, non verè, ſed quadã viſione. Viſus eſt ergo in illa ecſtaſi veluti exciſus fuiſſe & curatus. Poſt hoc interrogãt ipſum angeli dicentes. Senſiſti vtilitatem aliquam? Eis dicit ille. Valde magnam accepi vtilitatem. valde enim leuatus ſum. & perſuaſum habeo me eſſe liberatum à labore & affectione. Tunc angeli ei dicũnt. Abi ergo ad tuum monaſteriũ. Reuerſus eſt autem poſt quinque dies, eum lugente toto monaſterio, quandoquidem cùm eſſet propè, eas corrigebat aſsiduè quantũ in illo erat. Cùm autẽ poſtea

 vixiſſet

vixiſſet alios quadraginta annos, affirmabat patribus, quòd ab eo tempore nō aſcenderat in cor eius affectio cupiditatis fœminæ. Hæc eſt gratia ſancti viri Eliæ, & hæc exercitatio, & quemadmodum curam geſsit monaſterij virginum.

VITA ABBATIS DOROTHEI.

XXXVI. QVi ſucceſsit Dorotheus vir probatiſsimus, qui in bona vita, & quę in agendo verſatur, conſenuit. Qui cùm non poſſet quidem ſic curam gerere monaſterij vt hic beatus, neque manſiſſet in illa cella: in ipſo monaſterio in ſuperiori cœnaculo ſeipſum incluſit: & fecit feneſtram quæ ſpectabat ad monaſterium fœminarū, quam claudebat & aperiebat. Perpetuò ergo aſsidebat feneſtræ, procurans vt inter eas pugnę ceſſarent. Sícque in ſuperiori cœnaculo cōſenuit, neque ſurſum aſcédentibus fœminis, neque illo potente deſcendere. Non enim ſtabant ſcalæ.

DE AMMA PIAMVN.

XXXVII. FVit quædam virgo Piamun, quæ annos vitę ſuæ vixit cum matre propria, ſola cum ſola veſpere comedens, & linum nens. Hæc dignata eſt gratia prædictionis futurorum inter homines. Accidit aliquando in Aegypto cùm Nilus aſcenderet, vt vicus vicum inuaderet. Pugnāt enim pro aquarum diuiſione, adeò vt ſequātur cædes & ſauciationes.

ſauciationes. Potentior ergo vicus eius vicũ inuaſit, & venit virorum multitudo cum lanceis & clauis, vt eius vicum excinderet. Adſtitit autem ei angelus reuelans eorum inuaſionem. & accerſitis vici presbyteris, eis dicit. Exite, & ex hoc vico occurrite eis qui veniunt contra vos, ne vos quoque vnà cum vico pereatis. & rogate eos vt deſiſtant à pugna. Territi autem presbyteri ei ad pedes procumbunt, eam rogantes & dicentes. Nos nõ audemus eis ire obuiam. Scimus enim eorũ temulentiam & petulantiam. Sed ſi facis miſericordiam & in totũ vicum & in domũ tuam, ipſa eis egredere obuiam. Illa autem cùm non aſſenſa eſſet, veniens in ſuam domunculam, ſtetit tota nocte orans & genu flectens, Deúmque rogans, dicendo. Domine qui iudicas terrã, cui nihil placet quod eſt iniuſtũ. Cùm hæc ad te venerit oratio, virtus tua eos ſiſtat immobiles tanquam colũnam, vbicunque eos deprehenderit. Ij autem circa horam primam, à tribus miliaribus, in loco fixi tanquam colũna, labefactari non poterant. Illis quoque reuelatum eſt quòd illius interceſsionibus factũ eſt eis impedimentũ. Iíque ad vicũ mittentes pacẽ petierunt, dicentes. Agite Deo gratias, & precibus Piamun quę nos impedierunt.

VITA ABBATIS PACHOMII, & eorum qui cum ipſo erant.

TAbenneſis eſt locus qui ſic vocatur in Thebaide. in quo fuit Pachomius Monachus, vir ex iis qui vixerũt in ſummo & perfecto XXXVIII.

vitæ inſtituto. adeò vt is fuerit dignatus & futurorum prędictionibus & angelicis viſionibus. Is fuit valde amans pauperum, & magna charitate in homines. Eo ergo ſedente in hac ſpelunca, viſus eſt ei angelus Domini, qui ei dicit. Pachomi. ea quidem quæ ad te pertinent rectè & ex virtute geſsiſti. Superuacaneè ergo ſedes in hoc loco. Age ergo egredere, & congrega omnes iuniores monachos, & habita cũ eis. & ſequens formam quam dabo tibi, eis leges conſtitue. Eíque dedit tabulam æneam, in qua hæc ſcripta fuerant. Concede vnicuique vt comedat & bibat pro viribus. & pro viribus comedentiũ, eis quoque manda opera quæ proportione conueniant ac reſpondeant. & neque ieiunare prohibe nec comedere. Sic quidẽ fortibus fortia mãda opera. imbecilla autẽ & leuia iis qui ſe magis exercent, & ſunt imbecilliores. Fac autem diuerſas cellas in eadem aula. & tres in cella maneant. Ab omnibus autẽ cibus in vna domo capiatur. Dormiant autem, non recumbentes, ſed extructis ſibi ſedibus paulo ſupinioribus, & illic ſuis impoſitis ſtragulis dormiant ſedentes. Noctu autem geſtent lebitones lineos, ſuccincti. Habeat vnuſquiſque ex his pellẽ ouillam albam laboratã. Abſque ea neque comedant, neque dormiãt. Ingredientes autẽ ad Chriſti cõmunionem, ſabbato & dominica zonas ſoluãt: & pellem ouillam deponant. & cum ſola cuculla ingrediantur. Fecit autem eis cucullas molles tanquam pueris: in quibus etiam iuſsit imponi figurã crucis purpureæ. Iuſsit autem eſſe viginti quatuor ordines

ordines fratrũ,ex numero viginti quatuor literarũ. præcepítq; vnicuique ordini imponere nomen elementum Græcũ. ab Α.Β. & quæ deinceps ſequuntur,vſque ad Ω.vt dum interrogat Archimandrita de aliquo in tanta multitudine,ſciſcitetur eum qui eſt ab eo ſecũdus, Quomodo ſe habet ordo A, aut quomodo ſe habet ordo B.Rurſus ſaluta R,ſequẽdo quoddam propriũ nomen literarum:& ſimplicioribus quidẽ & ſincerioribus impones nomẽ Ι. difficilioribus autẽ Ξ. & ſic conuenienter inſtitutis eorũ & vitæ & moribus,vnicuique ordini elementum literæ accommodabis.Solis ſpiritalibus intelligentibus ea quæ ſignificantur. Scriptum autem erat in tabula. Si venerit hoſpes alterius monaſterij quod habet aliam formã,cum eis nec comedat nec bibat,& nec ingrediatur in monaſteriũ, niſi fuerit inuentus in via. Porrò eũ qui ſemel ingreditur, nec poteſt cum eis ad trienniũ ſuſtinere certamen, non admittes. Sed cùm opera fecerit difficiliora, ſic prodeat in ſtadiũ poſt trienniũ. Comedẽtes autem velent capita cucullis: ne frater fratrem videat mãdentem.Comedenti non licet loqui,nec extra quadram & menſam vſquam aliò oculos conuertere. Conſtituit autem vt per totum diem facerent duodecim orationes. & in nocturnis vigiliis duodecim,& in matutino duodecim, & hora nona tres. Quando autem videretur comedendũ eſſe multitudini, conſtituit vt vnuſquiſque ordo in vnaquaque oratione pſalmum prius caneret: Cùm autem magnus Pachomius contra angelum diceret, eſſe

paucas

paucas orationes,ei dicit angelus. Has conſtitui,vt parui quoque poſsint procedere ad perficiendá regulam, nec eis ſit moleſtũ. Qui auté ſunt perfecti, non opus habent vt leges eis ferantur. Nã cùm per ſe ſunt in cellis, totam ſuam vitam attribuunt contemplationi. His autem legem tuli,qui menté minimè habent intelligentem.vt ſicut ſerui contumaces,metu Domini totum vitæ inſtitutũ implentes, ſecurè & libere degant. Cùm hæc ordinaſſet angelus, & impleſſet miniſterium,receſsit à magno Pachomio. Sunt autem hęc monaſteria quæ formam hanc obtinuerunt, habentia virorũ circiter ſeptem millia. Eſt autem primũ & magnũ monaſteriũ, in quo ipſe habitat beatus Pachomius, quod alia peperit monaſteria, continens numerũ circiter mille quadringentorum virorum.

VITA ABBATIS APHTONII.

XXXIX. INter quos eſt etiam ſeruus Dei qui vocatur Aphtonius, qui eſt mihi germanus ac ſincerus amicus, qui nunc obtinet ſecundum locum in illo monaſterio. Quem vt qui ſit potens in Chriſto firmúſque ac ſtabilis, nec facilè offendi poſsit,mittunt ad ſuos vſus Alexandriã. vt vendat quidem eorum opera,emat autem quę ſunt eis neceſſaria. Sunt autem alia quoque monaſteria quæ conſtant ex ducentis & trecentis animabus. Atque in Spaniam quidé ingreſſus ſum ciuitatem, in qua monaſterium conſtat ex viris trecentis. Exercent

autem

autem omnẽ artẽ. & ex iis quæ ſuperſunt, ędificant etiam mulierũ monaſteria, & cuſtodias. Mane ergo ſurgentes ij quibus ſua vice hoc munus obtingit, alij quidẽ ſunt occupati in culina. alij verò verſantur in menſis parandis, menſæ imponentes panes & olera agreſtia, oliuas, caſeos, & comminuta olera. Atque ingrediũtur quidem qui minus ſunt robuſti, hora ſexta, & comedunt, vt qui ſint imbecilliores. Alij nona. Alij ſero veſpere. Alij poſt biduum. Alij poſt triduum. Alij poſt quatriduum. Alij poſt quinque dies. adeò vt vnumquodque elementũ horam propriam ſignificet. Sic autem erant eorum quoque opera. Alius quidẽ laborat in agro colendo. Alius in orto. Alius in piſtrino. Alius in æris officina. Alius in fabricando. Alius in conſuẽdis calceis. Alius in pulchrè ſcribendo. Alius contexebat magnas ſportas. Alius caniſtros & ſportulas. Memoriter autẽ omnes expromunt ſcripturas. Horum eſt mulierum quoque monaſterium circiter quadringentarum, quod habet eandem viuendi formam & idem inſtitutũ, præter pellem ouillam. Et ſunt quidem mulieres trans fluuiũ Nilum. Viri autem ex aduerſo earũ. Si virgo autem obierit, reliquæ virgines cùm eam ad ſepulturam concinnauerint, efferunt, & eam ponunt ad ripam fluuij. Traiicientes autem fratres cũ palmis & ramis oliuæ & pſalmodia, eam tranſmittunt, & in ſuis monimentis ſepeliunt. Præter presbyterum autem & diaconum nullus tranſit ad monaſteriũ fœminarum. idque die dominico.

DE VIRGINE, DE QVA FVErat dictum falſum teſtimonium.

XLI. IN hoc monaſterio fœminarum hæc res accidit. Sutor ſecularis cũ traieciſſet per ignorantiam, quærebat opus. Egreſſa autem vna iunior quàm eius poſtularet ratio, eſt enim locus deſertus, inuita eum conuenit, dedítque ei reſponſum. Nos habemus noſtros ſutores. Alia autẽ quæ eius viderat colloquiũ, cùm proceſſu temporis inter eas exorta eſſet contentio, ex diaboli ſuggeſtione, præ ſumma malitia & animi excandeſcentia, eá calumniata eſt apud fraternitatem propter id colloquium. Cum qua concurrerunt paucæ quæ non adeò magna ferebantur malitia. Illa autem dolore confecta, vt quę talem ſubiiſſet calũniam, quę ne in eius quidem mentẽ venerat, nec rem potuiſſet tolerare, ſe clam iecit in fluuiũ, & ſic obiit. Cùm autem id ſenſiſſet ea quæ ipſam fuerat calũniata, & vidiſſet ſe malitioſè eam fuiſſe calũniatam, & fraternitati tantum attuliſſet dolorem, ipſa quoque ſe clam ſuffocauit, cùm factum ęgrè ferret. Cùm autem veniſſet presbyter, reliquæ virgines ei rem renunciauerũt. Iuſsit itaque pro nulla harũ fieri oblationem. Eas autem quæ non pacem agebant, vt quæ cõſciæ erant illius quæ fuerat calumniata, & quæ dicta ſunt crediderant, ſeptenniũ ſegregauit, eas excommunicans. In hoc monaſterio fuit alia virgo quæ propter Chriſtũ ſimulabat ſtultitiam, & ſe emotæ eſſe mentis præ ſe ferens, per hæc virtutem optimè

exercuit,

exercuit, ſe in ea præclarè gerens, ſéque reddens abiectam & humilem. Hanc vſque adeò reliquę ſunt aſpernatæ, vt nec cum ea quidem veſcerentur, id illa excipiente cum lætitia. Diſcurrens itaque in culinā, exhibebat aliis omne genus miniſteriū, adeò vt nec horā quidem vnā intermitteret, ſed tāquam ancilla ſeruiret. erátque hæc beata, vt dicitur, ſpongia monaſterij, re vera implens id quod ſcriptū eſt
„ in Euangelio. Qui vult inter vos eſſe magnus, ſit Matth. 2.
„ omniū ſeruus, & omniū miniſter. Et rurſus alibi. Si Marc. 10.
„ quis videtur eſſe inter vos ſapiens in hoc ſeculo, ſit 1. Cor. 3.
„ ſtultus vt fiat ſapiens. Atque aliarū quidem virginum erat eiuſmodi habitus, vt eſſent tonſæ, & haberēt cucullos in capite. Ipſa verò panno caput obuoluta, obibat earum omniū miniſterium. Eā nulla ex trecentis vidit mandentem omnibus annis vitæ ſuę. In menſa nunquā ſedit. neque vnquā fragmentum panis comedit. ſed micarum menſas ſpongia colligens, & ollas lauans, his erat contenta. Neque verò ea vnquā induit calceos, neque aliquē affecit contumelia. nō murmurauit. non paruum vel magnum quid eſt locuta, etſi contumelia afficeretur & pugnis tunderetur, & maledictis appeteretur, & plurimi eam abominarentur.

DE SANCTO PITIRVM.

DE hac ſancta, ſancto Pitirum Anachoretæ, XLII. qui ſedebat in Porphyrite, viro probatiſſimo in virtute exercitationis, adſtitit reuelās

 angelus,

angelus, qui ei dixit. Cur tibi places & te magnificè circunſpicis ob ea quæ à te rectè & ex virtute geruntur, vt qui ſis pius & religioſus, & ſedeas in hoc loco? Vis videre mulierē te magis piam ac religioſam? Abi in monaſterium fœminarum Tabenneſiotarum. & inuenies illic vnā quæ habet diadema in capite. ea eſt te melior, quæ cum tanta turba decertans, & omnibus indiſcriminatim ſeruiens, cor nunquam abduxit à Deo, etſi ab omnibus ſuperbè contēnatur. Tu autem etiamſi hic ſedeas, per vrbes tamen vagaris cogitatione, qui orbem habitabilē nunquam calcaſti pedibus. Surgens autē magnus Pityrum, venit vſque ad monaſteriū Tabenneſiotarū: & rogat magiſtros vt liceat ei trāſire vſque ad monaſteriū fœminarū. Vt qui eſſet ergo inter patres magnę exiſtimationis, & conſenuiſſet in exercitatione, bono ac fidenti animo tranſmiſſo fluuio eum intro duxerunt. Cùm autē oraſſent, petiit magnus Pitirum vt virgines omnes corā ex facie videret. Cùm omnes ergo in mediū acceſsiſſent, illa non apparuit. Tandem dicit eis ſanctus Pitirum. Cunctas ad me adducite. Cùm autē dicerent, Adſumus omnes, dicit ei, Deeſt vna quā oſtendit mihi angelus: eæ verò dicunt. Vnā habemus Salem, quæ eſt in culina. Sic enim vocant illic eas quę non ſunt ſanę mentis. Dicit ei magnus. Illam quoque adducite. ſinite vt eā videam. Iuerunt itaque ad eam vocandam. Illa verò nequaquā obediit, vt quæ rē ſentiret. Nam forte ipſi quoq; fuerat reuelatum. Eam ergo vi trahūt, ipſi dicentes. Sanctus Pitirum vult te videre.

te videre. erat enim is magni nominis. Ea ergo adducta, vidit magnus eius faciem, & pannum in capite & fronte eius, & cadens ad pedes eius, dicit ei. Benedic anima. Cadẽs autẽ ad pedes eius ipſa quoque dicebat. Tu mihi benedic Domine mi. Cùm hoc autem cunctæ vidiſſent, obſtupuerunt, & ei dixerunt. Ne tibi fiat probrum ac vituperiũ. eſt enim Sale, eis dicit ſanctus Pitirum, Vos eſtis ſale. Hæc enim & me & vobis eſt melior: eſt Amma. ſic enim vocãt matres ſpiritales: & quæſo vt ea dignus inueniar in hora iudicij. Eæ autem cùm audiiſſent, ceciderũt ad pedes eius flentes, & cõfitentes omnes quòd beatã diuerſis modis afficerent contumelia. alia quidem dicens, Ego hanc ſemper ſubſannabã. alia, Ego eius humilem habitũ irridebam. & alia, Ego eam tacentem afficiebã contumelia. & rurſus alia, Ego quadræ eluuiem ſæpe in eam effudi. alia, Ego ei plagas inflixi. alia rurſus, Ego ea ſum quæ ei pugnos incuſsi. alia rurſus, Ego ſinapio eius nares aſperſi. & vt ſemel dicam, ſignificabant omnes ſe eam variis affeciſſe contumeliis. Cùm harũ ergo confeſsionẽ accepiſſet ſanctus Pitirum, & pro eis ſimul cum ipſa oraſſet, & diu eſſet cõſolatus venerandam Chriſti ſeruã, ſic exiit. Paucis autem poſt diebus cùm ab omnibus valde honoraretur, & ab omnibus obſeruaretur, non ferens beata gloriã & honorem quo afficiebatur ab omni fraternitate, & excuſationes onus eſſe arbitrans, clã exiit ex monaſterio: & quò nã iuerit, aut quem locũ ſubierit, aut vbi obierit, nemo cognouit in hodiernum diem.

DE ABBATE IOANNE vrbis Lyco.

XLIII. FVit quidã Ioannes in vrbe Lyco, qui à puero quidẽ didicit artem fabrilem, cui fuit frater tinctor. Poſtea autẽ cùm eſſet circiter vigintiquinque annos natus: & cùm quinque annos verſatus eſſet in monaſterio, ſeceſsit ſolus in montẽ Lyco. & in cacumine montis factis ſibi tribus tholis, ingreſſus, ſeipſum inædificauit. Atque erat quidem vnus tholus ad vſus carnis. vnus autẽ vbi operabatur. alius verò vbi orabat. Is cùm cõpleſſet triginta annos, incluſus, & ab eo qui ei miniſtrabat, per feneſtram accipiens quæ erãt ad vſum neceſſaria, dignus eſt habitus gratia futurorũ prædictionis quem donum habere prophetiæ planũ factum eſt ex operibus. Etenim cuncta quæ à Deo in mundum veniebant, in primis pio imperatori Theodoſio prius ſignificauit: & quæ rurſus euentura erant prius annunciauit, nempe & tyrannorum in eum inſurrectionem, & rurſus velocem eorũ interitum, & quæ in eum irruebant gentium deletionẽ. adeò vt cùm quidam dux exercitus, ad eũ veniſſet ſciſcitatum, an Aethiopes qui ſunt in Syene eſſet ſuperaturus, quæ quidem eſt principiũ Thebaidis: ij autẽ tunc irruperant, & eorũ finitimam regionẽ vaſtauerant: ei autem dixiſſet Ioannes, Si aſcenderis, eos comprehendes, vinces, & ſubiunges, & clarus eris apud imperatores, id etiam factum eſt. & quæ acciderunt, confirmarunt eius prædictionẽ. Dicebat autem

autem Chriſtianiſsimũ imperatoré eſſe morte ſua moriturũ. Habuit autem hic vir admirabilé quoque & quæ modũ ſuperabat, prophetiam, vt audiuimus ex patribus qui ad eum ventitabant, quorũ vita fuit probata apud omnes qui illic erãt. Quod autem de eo nihil narrarint ad gratiam, ſed minus quàm mereretur, hinc facile ſciri poteſt. Nam cùm ad eum veniſſet quidã tribunus, & ſupplex peteret vt permitteret vxoré ſuam ad eũ venire, quæ multa paſſa fuerat, & volebat eũ videre, ventura Syenem, vt pro ipſa prius oraret, & eam data benedictione dimitteret. Is autem qui iam quadraginta annis nõ viderat mulierem in ſpelũca, cùm eſſet nonagenarius, & nec ipſe vnquam eſſet egreſſus, nec ſibi permitteret videre mulieré, recuſabat videre eius vxorem. Sed nec vir vllus ad eũ vnquam eſt ingreſſus. Solum enim benedicebat per feneſtrã, & ſalutabat eos qui accedebant, cũ vnoquoque diſſerens de eo quod volebat. Cùm ergo inſtaret tribunus, rogãs an iuberet ſuam venire coniugem, degebat enim in ſolitudine quinto ab vrbe lapide, is autem non annuiſſet, dicens id non poſſe fieri, triſtem dimiſit hominem. Vxor autem non ceſſabat die & nocte marito exhibere moleſtiã, & iureiurando affirmare ſe nuſquã abituram niſi videret prophetã. Poſtquam autem beato Ioanni à marito renunciatum eſt iuſiurandum vxoris, eius fide intellecta, dicit ad ipſum. Hac nocte ab ea videbor in ſomnis, nec amplius pergat in carne videre meam facié. Vxori autem renũciauit maritus ea quæ pater dixerat. Videt

autem

autem mulier in ſomnis prophetam ad ipſam venientem. Cui dicit, Quid tibi mecũ rei eſt mulier? Quid meam cupiiſti videre faciem? Num ſum ego propheta, aut iuſti locũ obtineo? Homo ſum peccator, & ſimiliter atque vos patibilis: oraui tamen pro te & domo mariti tui, vt fiat vobis ſecundũ fidem veſtram. Ite ergo in pace. Et cùm hæc dixiſſet, receſsit. Cùm autem excitata fuiſſet mulier, renunciauit marito verba prophetæ: & narrauit figuram & habitum: & per maritũ ei miſit agẽdas gratias. Cùm eũ autem vidiſſet beatus Ioannes, occupans ei dixit. Ecce impleui quod poſtulaueras. Eã enim videns, monui ne me videret amplius. Sed ite in pace. Alterius autẽ præpoſiti vxor abſente marito ferebat vterum. Cùm autẽ peperiſſet, eo ipſo die quo eius maritus conuenit patrem Ioannẽ, animi deliquio venit in periculum. Ei autem ſanctus annunciauit, dicens. Si vidiſſes donum Dei, & quòd tibi natus ſit hodie filius, Deum glorificaſſes. Sed mater eius propemodum venit in periculũ. Cùm veneris igitur, inuenies infantem ſeptem dies natum. Ei impone nomen Ioannes. cúmque eũ rectè educaueris, & ad annum ſeptimũ venerit, mitte eũ ad monachos qui ſunt in ſolitudine. Et hæc quidem oſtendebat miracula iis qui veniebant ab exteris. Suis autem ciuibus propter ſuum vſum aſsiduè ad ipſum venientibus, & præſciebat & prædicebat futura. & quæ ab vnoquoque occultè facta fuerant, & de Nilo, & de futura anni fertilitate eis ſignificabat. Similiter autẽ Dei quoque minas ad eos venientes

nientes prius annunciabat, & eius auctores arguebat. Atque ipſe quidem beatus Ioannes non peragebat apertè curationes. Dans autem oleum, curauit multos ex iis qui laborabant. Senatorij enim cuiuſdam viri vxor, quæ oculos amiſerat, & habebat pupillas obductas albugine, rogauit maritum ſuũ vt ad ipſum deduceretur. Cùm is autẽ diceret eum nũquam conueniſſe mulierem, ea autẽ rogaret vt ipſi ſolum ſignificaretur, & pro ipſa id efficeret, ille ſic fecit, & miſit oleum. Cùm tres autẽ dies ſolum inunxiſſet oculos, reſpexit, & Deo apertè egit gratias. Et quid opus eſt dicere de aliis eius operibus quæ ipſis oculis accepimus? Eramus enim ſeptẽ fratres in ſolitudine Netriæ, ego & beatus Euagrius, & Albinius, & Ammoni⁹. Quærebamus autẽ ſcire accuratè quænã eſſet huius viri virtus. Dixit autem magnus Euagrius. Iubẽter ſcirẽ ab aliquo qui norit examinare & mentẽ & orationem, cuiúſnam modi ſit vir. Si enim ego eũ nõ potuero videre, eius autem vitæ inſtitutũ accuratè audire potuero alio narrante, diſcam, vt eũ conueniam. Quod ſi nõ didicero, non ibo vſque ad montem. Cùm hoc autẽ audiiſſem, & nemini quidquam dixiſſem, quieui vnũ diem. alio autẽ occluſi cellam. & cùm me Deo & ipſam commendaſſem, profectus ſum vſque ad Thebaidem. Cùm eò autem decem & octo dierũ ſpacio perueniſſem, partim quidẽ pedibus, partim verò nauigando in flumine. erat autẽ tempus aſcẽſus, in quo multi ægrotant, quod mihi quoque accidit. Cùm veniſſem autẽ, inueni clauſum eius veſti

 bulum.

bulum. Fratres enim poſterius ædificarunt maximum veſtibulũ,quod capiebat viros circiter centũ. Quod claue claudentes, aperiebant ſabbato & dominica. Cùm ergo didiciſſem cauſam propter quã erat clauſum,ſilentium egi vſque ad ſabbatum. Et cùm veniſſem hora ſecunda,in congreſsione eũ inueni aſsidentem in feneſtra,per quã videbatur conſolari eos qui accedebant. Cùm me autẽ ſalutaſſet, dixit per interpretem. Cuiáſnam es, & cur veniſti? coniicio enim te eſſe ex cõuentu Euagrij. Dixi autem me eſſe hoſpitem ex Galatia. & confeſſus ſum me eſſe ex ſodalitate Euagrij. Interim autem dũ loqueremur, ingreſſus eſt præſes regionis, Alypius nomine. Ad quem accurrens, deſiit mecũ colloqui. Cùm ergo parum ſeceſsiſſem, dedi eis locum eminus. Cùm eſſent autẽ collocuti diutius, triſtitia ſum affectus, & murmuraui aduerſus venerabilem ſenem, quòd me quidẽ contempſiſſet, illum autẽ honoraſſet. & ob id animo conturbatus, in animo habebam eo cõtẽpto recedere. Vocato autẽ interprete Theodoro nomine, dicit ei. Vade. dic illi fratri vt æquo animo ferat. Iam dimitto præſidem. & eũ alloquar. Viſum eſt ergo mihi toleranter ferre, vt qui animaduertiſſem eũ eſſe ſpiritalem. Cùm exiiſſet autẽ præſes, me accerſito dicit mihi. Cur contra me fuiſti indignatus? Quid inueniſti quod te iure offenderet, quòd illa animo reputaſti quæ neque mihi adſunt, neque te decent? An neſcis ſcriptum

Matth. 9. ,, eſſe. Nõ opus habẽt ſani medico, ſed malè habẽtes.

Marc. 10. Luc. 5. ,, Te, quando volo, inuenio, & tu me. etſi te nõ fuero

conſolatus,,

conſolatus, alij te conſolantur fratres & alij patres. Hic autē qui per mūdana negocia erat deditus diabolo, & cùm breui tēporis ſpacio reſpiraſſet, vt ſeruus qui aufugit à Domino, acceſsit vt aliquā caperet vtilitatē. Abſurdū ergo fuiſſet vt eo relicto tecū verſarer, cùm tu aſsiduè vaces ſaluti. Cùm eū ergo rogaſſem vt pro me oraret, exploratū habui eū eſſe virum ſpiritalem. Tūc vrbanè mecum iocans, cùm ſiniſtrā maxillam mihi ſenſim pulſaſſet, dicit. Multæ te manent afflictiones: & grauia bella paſſus es vt exires è ſolitudine: timoréq; affectus es, & diſtuliſti. pios autem prętextus & rationi conſentaneos afferens dæmon, te ſuſcitat. Tibi enim ſuggeſsit & patris tui deſideriū, & fratris tui & ſororis tuæ in vita monaſtica inſtitutionē. Ecce ergo bonum tibi affero nuncium. Ambo ſalui ſunt. mundo enim renunciarūt. & pater tuus eſt adhuc victurus ſeptem annos. Eſto ergo forti & cōſtanti animo in ſolitudine. nec eorū cauſa velis abire in patriā. Scriptum
„ eſt enim, Nemo qui manum admouit aratro & eſt *Luc. 9.*
„ conuerſus, eſt aptus regno cœlorū. Ex his ergo verbis adiutus & ſatis roboratus, Deo egi gratias, cū intellexi eos qui me agebant prætextus eſſe peractos. Deinde rurſus mihi dicit vrbanè mecū iocās, Vis fieri epiſcopus? Dixi autem, Nequaquā. Sum enim. Is autem mihi dicit, Vbi? Dixi ego, In coquinis. in penu. in mēſis. in doliis. Ea diligenter inſpicio. etſi vinū acuerit, id ſegrego. bonū autem bibo. Similiter ollam quoque diligenter inſpicio. etſi ſal defuerit, vel condimenti aliquid, eam cōdio. & ſic

eã comedo. Hic eſt meus epiſcopatus, mea,inquã, inſpectio.me enim ad eũ delegit gula. Is verò dixit ſubridens. Mitte ridicula. Futurum eſt vt eligaris epiſcopus, & multum labores, & affligaris. Si ergo fugis afflictiones, ne exeas è ſolitudine. In ſolitudine enim nemo te poteſt ordinare epiſcopũ. Ego autem eius verborum ſum oblitus. Tribus enim poſt annis & ſplene & ſtomacho laboraui. Illinc autem à fratribus miſſus ſum Alexandriã, timens ne fierẽ hydropicus. Ab Alexandria autẽ conſuluerũt medici vt aëris gratia irem in Palæſtinã. habet enim, quod ad meam attinet temperaturã, ſubtilem aërẽ. A Palęſtina autem veni in Bithyniã. & in ea neſcio quomodo, an humano ſtudio, an potentiori volũtate, Deus ſcit, dignus habitus ſum ordinatione, quæ meas vires ſuperat, in eũ caſum incidens quẽ Ioannes prædixerat. Et vndecim menſibus latẽs in cella tenebroſa, recordatus ſum illius beati qui mihi prædixit ea quæ paſſus ſum. Porrò autem hoc quoque mihi narrabat, tanquã profuturus ad hoc. vt per narrationẽ me deduceret ad patienter ferendam ſolitudinẽ. Quadraginta annos verſor in hac cella. Non vidi faciem fœminæ. non vllũ nummũ. non vidi aliquẽ mandentem. non comedentẽ nec bibentẽ me vidit aliquis. Cũ ergo ab eo receſsiſſem, veni in ſolitudinẽ in loco conſueto, hæc omnia narrans beatis patribus, qui poſt duos menſes venerũt, & ſunt cum eo collocuti, iíque hæc nobis narrarũt. Cùm ad eũ veniſſemus, læto vultu nos excepit & ſalutauit, ſe hilarẽ vnicuiq; oſtendens. Rogabamus autem eum vt ſtatim pro nobis perageret orationẽ.

eſt

eſt enim hic mos patribus qui ſunt in Aegypto. Is autē nos interrogauit num inter nos eſſet clericus aliquis. Poſtquā autē omnes non eſſe diximus, nos omnes circunſpiciens, agnouit eum qui erat occultus. erat autē vnus ex nobis qui dignus fuerat habitus diaconatu, cū eſſet vnus frater eius rei cōſcius. cui etiā præcepit vt nemini diceret. Qui cauſa humilitatis, & in taliū patrum cōparatione, vix ſe dignum cēſebat Chriſtiani appellatione, tantū abeſt vt alicuius dignitatis. Manu ergo eū oſtendens, dicebat omnibus. Hic eſt diaconus. Cùm is autē aſsiduè negaret, & latere conaretur, è feneſtra eius manum apprehenſam oſculatus eſt, & admonēs eum hortatus eſt, dicēs. Ne irritā facias gratiā Dei fili. ne mentiaris donū Dei inficians. Mendaciū enim alienū eſt à Chriſtianis, & ſiue ſit in re magna, ſiue in parua, nō eſt tamen laudabile, cùm dicat Seruator, » Mēdacium eſt à malo. Is verò cōuictus tacuit, accipiens paternā eius reprehenſionē. Cùm preces autē cōpleuiſſemus, vnus frater ex nobis, quē iā tertiana febris vehemēs tenebat, rogabat vt curaretur. Cùm autē dixiſſet frater, ei conferre afflictionem propter exiguam quæ ei ineſt fidem, tradens tamen oleum iuſsit eum inungi. Cùm is autem ſe vnxiſſet, quidquid intus habebat per os emiſit, & à febre omnino liberatus, proprijs pedibus receſsit ad hoſpitiū. Licebat autē videre hominē nonagenariū toto corpore ita afflictū, vt præ exercitatione ne barba quidē nata eſſet in facie. Nihil enim aliud comedebat quā fruct⁹. idq; poſt ſolis occaſum in ſumma ſenectute, *Ioan.8.*

cùm ſe prius multum exercuiſſet, & neque panem ſumpſiſſet neque aliquid ex iis quæ igni admota veniūt in vſum. Cùm ipſe autē nos iuſsiſſet ſedere, Deo agimus gratias quòd eius frueremur congreſſione. Is autē cùm tanquā germanos ſuos filios longo tempore accepiſſet, ridenti vultu hæc nobis eſt locutus. Vndénam ò fili, & ex quánam regione ad hominē abiectū & humilem acceſsiſtis? Poſtquam autem diximus patriā, & adiecimus. Pro vtilitate animarum noſtrarū ad vos venimus ab Hieruſalē, vt quod auditione acceperamus, id cerneremus oculis. Sunt enim aures minus fideles oculis. & auditionem quidem ſæpe conſequitur obliuio: rei autem viſæ non deletur memoria: ſed menti quodā modo imprimitur hiſtoria. Ad nos ergo dixit beatus Ioannes. Et quid mirandū viſuri ò filij chariſsimi, tantū itineris & laboris tolerantes huc veniſtis, homines abiectos & humiles videre cupientes, qui nihil habent ſpectatu dignū nec admiratu? Vbique autē ſunt admirandi & laude digni Dei prophetæ & apoſtoli, qui leguntur in eccleſiis, quos oportet imitari. Valde autē miror, inquit, veſtrum ſtudiū, quemadmodū tot contemptis periculis, ad nos veniſtis propter vtilitatē, cùm nos præ ſocordia ne ex ipſa quidem ſpelunca velimus progredi. Sed age nunc, inquit, etiāſi res veſtra ſit laude digna, ne tanquam re aliqua pręclarè geſta, vobis ſufficere putetis. Sed imitemini virtutes quas patres veſtri perſequuntur. Quòd ſi etiam omnes poſſederitis, quod quidem eſt rarū, ne ſic quidem vobis ipſis credideritis.

ritis. Quidã enim qui ſic confiderunt, & ad ipſum virtutum faſtigiũ peruenerunt, tandem ex alto ceciderunt. Sed videte num preces veſtræ ſe rectè habeant: num cõturbata ſit cordis veſtri puritas: num mẽs veſtra inter orandũ ſit occupata aliis negociis: nũ aliqua alia mentẽ ſubiens cogitatio, auertat ad aliquid aliud: nũ aliqua cogitatorũ memoria animo exhibeat moleſtiã. Videte nũ mũdo verè renũciaſtis: num ingreſsi eſtis tanquã noſtrã ſpeculãtes libertatem: num ad vanã gloriã veſtras virtutes venamini, vt ad oſtentationẽ videamini hominibus noſtra opera imitantes. Videte ne vobis faceſſat negocium animi perturbatio, ne honor & gloria & laus humana: ne rerum ſacrarũ curæ ſimulatio, aut amor proprius. Ne putetis vos eſſe iuſtos: neque de iuſtitia gloriemini. ne propter virtutes efferamini. Ne orantibus cognationis memoria animo inſideat. Ne memoria cõmiſerationis, aut alicuius alterius rei, neq; ipſius vniuerſi mundi vobis ſuccurrat. Sin minus: res efficitur vanitas, quãdo quis Dominum alloquens, deorſum impellitur ab iis quæ ex aduerſo trahunt cogitationibus. Hęc autẽ mentis prolapſio vnicuique accidit qui hunc mũdum non omnino abnegauit, ſed venatur vt ei placeat. Per multa enim quæ aggreditur, eius mentem diuidunt curæ corporeæ & terreſtres: & dũ deinceps diſputat cum animi perturbationibus, non poteſt Deum videre. Sed nemo ipſam cognitionẽ debet accuratè & exactè cõtemplari. ne ſi forte fuerit indignus tali poſſeſsione, & eius aliquã partẽ fuerit

conſecutus,

conſecutus, exiſtimet ſe totũ cõprehendiſſe, & omnino labatur in interitum. Sed oportet ſemper moderatè & piè ad Deum accedere, quantum poteſt vnuſquiſque mente progredi, & quãtum poſſunt homines cõſequi. Oportet ergo mentem eorũ qui
Pſal. 45. » Deum quærunt, ociũ agere ab aliis omnibus. Va-
» cate enim & cognoſcite, inquit, quòd ego ſum
» Deus. Qui ergo Dei cógnitionẽ ex parte eſt conſecutus, vniuerſam enim nemo poteſt accipere, conſequitur quoque aliorũ omnium cognitionem: & videt myſteria Dei illa ei oſtendentis: & præuidet futura: & contẽplatur reuelationes, quales ſancti: & efficit virtutes: & obtinet à Deo omnẽ petitionem. Alia quoque multa dixit de exercitatione. & quòd oportet expectare mortem tanquã vitã bonę tranſlationis, & non imbecillitatem intueri corpoream: & nec vel quibuſlibet obuiis implere ventrẽ. Nã qui, inquit, fuerit ſatiatus, eadem capit conſilia quæ ij qui viuunt in deliciis: ſed tentare oportet per exercitationem etiã appetitionum parare impatibilitatem. Nec quærat aliquis eã quæ ſunt parata, & animi relaxationem: ſed nunc ſit imbecillus afflictúſq; & oppreſſus, vt regni Dei latitudinis poſ-
„ ſideat hæreditatem. Oportet enim nos per multas
Act. 14. Matth. 7. „ afflictiones intrare in regnũ Dei. Eſt enim, inquit,
„ anguſta porta, & arcta via quæ ducit ad vitam: &
„ pauci ſunt qui eã inueniant. &, Lata eſt via quę du-
„ cit ad perditionem: & multi ſunt qui ingrediũtur
„ per eã. Et oportet, inquit, nos hic contemnere, cùm paulo pòſt eamus ad vitam æternam. nec oportet aliquem

aliquem efferri ob ea quæ rectè à ſe geſta ſunt, ſed ſemper eſſe humilem, & longiores perſequi ſolitudines, quãdo ſenſerit ſe efferri. Habitatio enim propinqua vicis, eos etiã qui erant perfecti ſępe offendit. Quod etiã pſallit Dauid cui tale quid acciderat. Ecce elongaui fugiẽs, & habitaui in ſolitudine. Pſalm. 54.
Expectabam eum qui ſaluum me facit à puſillanimitate & tẽpeſtate. Hoc autẽ accidit multis quoque ex noſtris fratribus, & propter arrogantiã exciderunt à ſcopo.

NARRATIO ABBATIS IOANNIS de eo qui lapſus eſt.

ERat enim, inquit, quidam monachus, qui in propinqua ſolitudine degebat in ſpelunca, & omnẽ oſtenderat exercitationem, & propriis manibus panem ſibi quærebat. Poſtquam autem permanſit in orationibus, & profecit virtutibus, in ſeipſo deinceps habuit fiduciã, fretus pulchro ſuæ vitæ inſtituto. Qui autem tentat, eũ quoque, ſicut Iob, expetiit ad tentandum: & ei veſpere præbet phantaſiam formoſæ mulieris errantis per ſolitudinem. Quæ cùm oſtium inueniſſet apertum, ingreſſa eſt ſpeluncam. & procumbens ad viri genua, petiit vt ſibi illic liceret quieſcere, vt pote quòd nox eam apprehẽdiſſet. Ille autem cùm eius eſſet miſertus, quod quidem non debuit, eam admiſit in ſpeluncam: & de errore illam eſt percõtatus. Illa verò & narrauit: & blandã ac fallacia verba XLIIII.

Q inſperſit:

inſperſit: & ſermonem diu cum eo protraxit. Eum autẽ ſenſim neſcio quomodo pelliciebat ad amorem. pluráque deinceps verba inter ſe conferunt. ridéntque ac ſubrident. eúmque ipſa multo ſermone ſeduxit, & deinde cõtrectatione manus & genæ & ceruicis: & tandem exercitatoré redegit in ſeruitutem. Cùm autem ille internis verſaretur cogitationibus, deinde vt qui iam rem haberet in manibus, reputans opportunitatẽ & voluptatis explendę ſecuritatem, cogitationi aſſentitur, & tentat cum ea habere conſuetudinẽ, vt qui iam euaſiſſet inſipiens & equus in fœminas inſaniẽs. Illa verò cum repẽte magna voce exclamaſſet, euaſit euaneſcens ex eius manibus non ſecus ac vmbra aliqua. Riſus autẽ in aëre auditur multorũ dæmonũm qui ipſum increpabant, & in fraudem induxerant, & magna voce
Luc. 14. » ad ipſum clamabant. Qui ſe exaltat, humiliabitur. Tu autem vſque ad cœlos quidem es exaltatus, humiliatus verò es vſq; ad abyſſos. Exinde ſurgit manè nocturnũ luctum attrahẽs: & cum totum diem tranſegiſſet in lamentatione, ſua deſperata ſalute, quod non debuit, in mundum reuerſus eſt. Hoc eſt enim maligni ſtudiũ, vt quando quempiã irriſerit, eum redigat ad inſipientiã, vt non poſsit deinceps ſurgere. Vnde ò filij, nõ eſt nobis conducibilis propinqua vicis habitatio: neque mulierũ collocutio, vt ex quibus oriatur memoria quæ non poteſt deleri, quam ex viſu attrahimus & collocutione. Sed neque debemus animum deſpondere, & nos ipſos detrudere ad deſperationem. Iam enim iam ij quo-
que

que qui non ſpem abiecerunt, non fuerunt priuati Dei miſericordis clementia.

DE FRATRE QVI DVCTVS fuit pœnitentia, eiuſdem Abbatis Ioannis narratio.

ERat enim, inquit, alius adoleſcẽs in ciuitate, qui multa mala fecerat, & grauiter peccauerat. Qui Dei nutu, propter multa peccata cõpunctus, veniens ad ſepulchra, priorem ſuã vitam defleuit, pronus cadens in faciem, & non audens vocẽ emittere, nec Deũ nominare, neque ſupplicare, ipſa quoque vita ſeipſum indignum exiſtimãs. Et cùm ante mortẽ ſe incluſiſſet in ſepulchris mortuorum, & ſuã vitam diceret, gemebat ex profundo cordis. Cum iam autẽ ab eo tempore præteriiſſet hebdomada, noctu ei adſiſtunt dæmones, qui eius vitæ prius damnũ attulerant, clamantes & dicentes. Vbi eſt ille ſceleſtus & profanus, qui libidinibus & laſciuiis exatiatus, nũc nobis intẽpeſtiuus, tẽperans & honeſtus repẽte apparuit: & quãdo nõ poteſt amplius, tunc vult eſſe Chriſtianus & probis cõpoſitiſque moribus? Ecquid nã tibi boni amplius futurũ expectas, cùm ſis noſtris malis impletus? Nõ hinc cito exurges? Nõ venies ad ea quæ ſunt nobiſcum conſueta? Te manent ſcorta & caupones. Non venies, & frueris cupidinibus, cùm ſit cuncta alia tibi ſpes extincta? Velox ad te omnino veniet iudiciũ, qui ſic teipſum perimis. & cur miſer XLV.

feſtinas ad ſupplicium? Cur autem contendis tibi pœnas citius infligere? Multáq; alia dicentes. Noſter es. in noſtrum ordinē es relatus. exercuiſti omnem iniquitatē. Tu es nobis omnibus obnoxius, & audes fugere? Non aſſentieris? Non reſpondebis? Non ſimul egredieris? Poſtquā autem ille cōſtās in fletibus, ne aures quidē eis præbebat, & nec verbū reſpōdebat eum diu vrgentibus dæmonibus: poſtquam, inquam, nihil effecerunt, eadē ſæpe illi dicētes, acceperūt eum mali & turpes dæmones, & totum eius corpus malè multarunt, eum grauiter flagris cędentes. & cùm eū grauiter torſiſſent, abierūt eo relicto ſemimortuo. Ille autem nihilo ſecius immobilis iacebat vbi eum reliquerūt, rurſus gemens poſtquā animum collegerat. Cùm autem eius neceſſarij eū inueſtigaſſent & inueniſſent, & cauſam eius quod ipſius corpori acciderat didiciſſent, rogabant eum vt domum rediret. Is autem cùm vim ei ſępe attuliſſent, reſtitit. Rurſus autē ſequēti nocte eum iiſdem de cauſis peius quā prius affecerūt dæmones. & ne ſic quidem eius conſanguinei ei perſuadent vt emigret. dicens ſatius eſſe mori quā viuere in talibus vitæ maculis. Tertia nox propemodum fecit vt excederet ab hominibus, cùm crudelibus tormentis in eū inuaſiſſent dæmones, & eum vexaſſent vſque ad extremū ſpiritum. Poſtquā autem viderunt eū non cōceſsiſſe, receſſerunt homine relicto exanimi. Recedentes itaque exclamarunt, dicētes. Viciſti. viciſti. viciſti. Neque ei amplius aliquid mali occurrit: ſed in puriſsimo ſepulchro purè habi-

rè habitauit dum vixit, puram exercẽs virtutem. Is Deo quoque fuit precioſus,& virtutibus, & miraculorum effectionibus.adeò vt & multos in admirationem induxerit, & ad zelũ adduxerit & æmulationem honeſtorũ inſtitutorum.Hinc factũ eſt vt multi quóque ex iis qui de ſe valde deſperauerant, bonas actiones aggreſsi ſint,& ſe rectè geſſerint.eiſ
,,que factũ eſt id quod dicit ſcriptura.Omnis qui ſe- Luc.14.
,,ipſum humiliat,exaltabitur. Præcipuè ergo ò filij, exerceamus humilitatem,quæ eſt fundamentũ primum omniũ virtutum.Nobis autem multũ quoq; confert ſolitudo longior & remotior.

ALIA NARRATIO ABBATIS Ioannis,De eo qui lapſus,ductus eſt pœnitentia.

FVit enim alius quoque monachus qui vlteriorem occuparat ſolitudinẽ, & multis annis ſe rectè & ex virtute geſſerat. Qui cùm eſſet deinceps ſenio affectus, tentabatur à dæmonũ inſidiis.Silentiũ enim valde amplectebatur exercitator: & in orationibus & hymnis & multis contemplationibus diem trãſigebat: & viſiones quaſdam videbat,partim quidem vigilans,partim verò etiam in ſomnis. & ſomni propemodũ expers tenebatur à vita incorporea. non terrã plantans:neq; victus vllam curam gerens:neq; in plantis quçrens quod egenti præberet corpori. Sed neq; auium aucupium,neque vllum animal perſequebatur:ſed fi- XLVI.

ducia plenus, ex quo ex regione habitabili illuc mi grarat, nullam habebat rationem vt ei permaneret corpus nutritũ. ſed omniũ oblitus, ſe perfectò ſuſtinebat in Deum deſiderio, expectans vocationẽ, & ex hoc mũdo migrationem: & vt plurimũ quidem alebatur delectatione eorũ quæ non cernũtur & ſperãtur. & neque diuturnitate ei corpus liquebatur: neque mœrebat triſtíſque erat anima: ſed in quodam honeſto ac venerãdo ſtatu bonũ habebat habitũ. Verum enimuero Deus eũ honorans, poſt prolixũ temporis interuallum, dabat ei ſuper menſam panem duorũ vel trium dierũ, vt & videretur, & eſſet, & eo vteretur. & ingrediens in ſpeluncam, quando ſentiebat corpus indigere, inueniebat nutrimentum. & cùm adoraſſet & cibum ſumpſiſſet, hymnis rurſus fruebatur, perſeuerans in precibus & cõtemplatione, indies germinans, & ſe tradens præſenti virtuti & futuræ ſpei, ſemper magis magíſque progrediens. & ferè iam de meliori ſua ſorte cõfidebat, tanquã iam eam haberet in manibus. quod etiam fuit ei cauſa lapſus, cũ propemodũ exciderit per eam quæ ipſum poſtea inuaſit tentationem. Quid enim non dicimus eius eum qui propè fuit caſum? Poſtquã enim ad hanc proceſsit cogitationem, paulatim imprudẽs eò deuenit vt exiſtimaret ſe eſſe pluris quã alios, & iã maius quid poſſidere quã alij homines. & cùm talis eſſet, iam deinceps in ſeipſo habuit fiduciam. Ei ergo gignitur haud ita diu pòſt primũ parua quædam animi remiſsio, vt ne videretur quidẽ eſſe remiſsio. Deinde oritur

oritur maior negligentia,quę deinde eouſque progreſſa eſt vt ſentiretur.Nā & ex ſomno tardius ſurgebat ad hymnos: & erāt preces paulo ocioſiores, nec hymnus adeò prolixus:& dicit ei anima ſe velle requieſcere:& mens ei annuit: & fluctuabant & vagabantur ei cogitationes:& iam occultè aliquid abſurdi meditabatur. ſed prior aſſuefactio adhuc exercitatorem quodā modo abducebat,veluti quidam motus ex priori illa incitatione: & eū interim cōſeruabat. Et aliquando poſt ſolitas preces ingreſſus veſpere, inuenit panē ſuper menſam,qui ei ſuppeditabatur diuinitus: & ſe refecit.quo tēpore nec illas execrabiles abiecit cogitationes.neque reputauit animā lædi à contemptione:neque cōuerſus eſt ad quærendam mali curationem. ſed parum duxit parum abeſſe quominus excideret ab iis quæ decet facere. Amor itaque cupiditatis eū raptum cogitatione in regionē abduxit habitabilem. Cùm ſe tamen interim cohibuiſſet in diē ſequentem,ad conſuetam conuerſus exercitationem, cùm oraſſet & hymnos dixiſſet, ingreſſus ſpelūcam, inuenit quidem panem ſibi appoſitū, ſed non tam diligenter cōfectum nec tam purū, ſed ſordidum & inquinatū. Qui etſi eſſet id admiratus, & triſtitia affectus, ſumpſit tamen, & ſe refecit.Succeſsit tertia nox, & triplex malum addidit. Etenim mēs eius cito irrupit in cogitationes. Ita autem erat ei affecta memoria, vt videretur vnà cū eo adeſſe fœmina & ſimul accumbere. & eam rem habebat in oculis, & eam veluti facere perſeuerabat.Egreſſus tamen eſt tertio

quoque

quoque die ad opus, & preces, & hymnos: ſed non habens amplius mūdas cogitationes. ſed frequenter conuerſus, in altū tollebat oculos, eos huc & illuc torquens. eius enim pulchrū opus interrūpebant memorię cupiditatum. Veſpere ergo reuerſus pane indigens, illū quidem inuenit in mēſa, veluti corroſum à muribus aut canibus, & foris ſiccas quaſdam reliquias. Tūc ingemiſcit quidem & lachrymatur: ſed non quantū ſatis eſſet ad coercendā nequitiam. Nutritúſque, non quantum volebat, ſe parabat ad quietem. Eum autem aceruatim inuaſerunt cogitationes, eū vndique circūdantes: & eius mentem oppugnant, & captiuū ſtatim in mūdum abducūt. Surgens autem iuit verſus regionem quæ habitatur, ingrediēs noctu per ſolitudinem. Cùm autem dies eum apprehendiſſet, & quæ habitatur regio adhuc procul abeſſet, & eum ęſtus affligeret, defeſſus eſt. Vndiquaque autem in orbem conſiderans circunſpicit, an alicubi appareret monaſteriū, in quod ingreſſus requieſceret. quod etiā accidit, eū excipientibus quibuſdam piis & fidelibus fratribus. qui cū eum tanquam patrem germanū aſpexiſſent, vultum eius & pedes lauerūt: & cùm oraſſent, menſam appoſuerūt: & rogarunt vt quę erant appoſita ſumeret cum charitate. Poſtquam autem ſe refecit, poſtularūt fratres vt verbum ſalutis ab eo acciperent, & quánam ratione poſſent ſeruari à laqueis diaboli, & quemadmodū ſuperarent turpes cogitationes. Is autem ipſos tanquā pater filios admonens, hortabatur vt eſſent fortes & cōſtantes in

laboribus, vt qui eſſent paulopòſt in ſumma quiete collocandi. Multa quoque alia cum eis diſſerẽs de exercitatione, eos valde iuuit. Cùm autem ceſſaſſet ab admonitione, & ſe parumper collegiſſet, conſiderabat quemadmodũ alios admonens, ſe non admonebat nec corrigebat. & ſe eſſe victũ intelligens, curſu rurſus rediit in ſolitudinem, ſeipſum deflens,
» & dicens. Niſi quia Dominus mihi opẽ tulit, pro- *Pſalm. 93.*
» pemodum in inferno habitauit anima mea. Prope-
» modum in omne malũ ſum redactus. propemodũ
» me in terra confecerunt. Et in eo factum eſt quod
» dictum eſt, Frater qui à fratre adiuuatur, eſt tanquã *Prouer. 18.*
» vrbs munita & excelſa, & tanquam murus qui nõ
» poteſt corruere. Quanquam ab hinc toto vitæ tempore luxit perpetuò, multatus menſa quæ ei dabatur diuinitus, & panem ſuũ quærens cum labore. Nam cùm ſe in ſpelunca incluſiſſet, & ſibi ſaccũ & cinerem ſubſtrauiſſet, non prius è terra ſurrexit, nec ceſſauit flere, quã vocem angeli audiiſſet ei dicentẽ in ſomnis. Accepit Dominus tuam pœnitentiã, & tui eſt miſertus: deinceps autẽ vide ne decipiaris. Ad te enim venient fratres quos admonuiſti, & afferent ad te benedictiones. quas cũ acceperis, veſceris cũ ipſis, & perpetuò Deo ages gratias. Hęc ergo vobis narraui ò filij, vt humilitatẽ exerceatis, ſeu in paruis ſeu in magnis eſſe videamini. Hoc eſt enim
» primum præceptũ Seruatoris qui dicit. Beati pau- *Matth. 6.*
» peres ſpiritu, quoniã ipſorum eſt regnũ cœlorum. & ne decipiamini à dæmonibus qui vobis viſa & phantaſias excitant. Sed ſi quis ad vos venerit, aut

frater, aut amicus, aut mulier, aut pater, aut magiſter, aut mater, aut ſoror, primũ extẽdite manus ad orationem. & ſi ſit phantaſma, fugiet à vobis. Et ſi vos decipiant dæmones aut homines, vobis aſſentantes & laudantes, ne eis pareatis, nec mente efferamini. Nam me quoque ſæpe noctu ſic deceperũt dæmones. & neque me ſinebant orare nec quieſcere, quaſdam mihi phantaſias præbentes tota nocte. & manè illudentes humi procumbebant, dicentes. Condona nobis Abbas, quòd tibi labores præbea-
Pſalm.6. „ mus tota nocte. Ego autẽ dicebam, Diſcedite à me
„ omnes qui operamini iniquitatẽ: ne tẽtetis ſeruum Domini. Quare vos quoque ò filij, quietem perſequamini, vos ſemper exercentes ad contemplationem: vt puram poſsideatis mentem Deũ rogantes. Nam ille quoque eſt bonus exercitator, qui aſsiduè in mũdo exercetur, & in honeſtis occupatur actionibus. qui humanitatem oſtendit & clementiã, hoſpitalitatémque & charitatẽ, & facit eleemoſynas, & bene facit aduenientibus, & opem fert laborantibus, & permanet citra vllã offenſionem. Eſt quidem hic quoque valde bonus. Verſatur enim in actione, & præcepta exequitur; ſed in rebus terrenis occupatur. His quidẽ certè præſtãtior eſt & maior qui verſatur in cõtemplatione, qui à rebus agendis ſe transfert ad intelligentiã, eas res aliis relinquens prouidendas. Ipſe autem & ſeipſo abnegato, & ſui oblitus, ſcrutatur cœleſtia, Deo omniũ ſolutus & expeditus aſsiſtẽs, à nulla autẽ alia cura retro auulſus. Qui eſt enim huiuſmodi, vnà cum Deo degit:

vnà

vnà cum Deo verſatur, aſsiduis hymnis Deũ ſemper celebrans. Noui enim ego hominẽ in ſolitudine, qui decem annos cibi terreni nihil guſtauit. ſed ei angelus tertio quoque die cœleſtem cibum ad eũ afferebat, & ei in os iniiciebat. iſq; erat ei inſtar cibi & potus. Scio quoq; ad hunc hominẽ in phantaſia veniſſe dæmones, oſtendentes angelicos exercitus, & currus ignis, & multos ſatellites tãquam alicuius regis veniẽtis: & ei dicẽtes, In omnibus te rectè & ex virtute geſsiſti ò homo. De cætero me adora: & tanquam Eliam te aſſumã. Dicebat autem apud ſe monachus. Adoro quotidie regem meũ & ſeruatorem: etſi hic eſſet ille, nõ hoc à me peteret. Poſtquam autem ei dixit quod habebat in animo. Dominum meũ & regem habeo, Deum, quẽ ſemper adoro: tu autẽ non es rex meus: ille protinus euanuit. Hæc autem tanquã de alio diſſerens, inſtituta vitæ ſuæ & res geſtas volebat celare. Qui autẽ vnà cum eo erant patres, eum dicebãt hæc vidiſſe. Hæc & alia multa nobis narrans beatus Ioannes, & tres dies ad nonam vſque diſſerens, noſtras curauit animas. Cùm autẽ dediſſet nobis benedictiones, iuſsit ire in pace, nobis quoq; dicta quadam prophetia. Hodie, aiebat, venerũt Alexandriani epinicia maximè pij Theodoſij, propter de medio ſublatũ tyrannum Eugenium: & oportet imperatorem mori morte propria. quod quidem re vera ita fieri contigit. Licebat autem cernere multitudinẽ eorum qui cum ipſo erãt monachorũ, in eccleſia, veluti quoſdam iuſtorum choros, lucidis veſtibus indutos, &

R ij hymnis

hymnis aſsiduis Deum glorificantes. Poſtquã autem multos quoque alios patres vidimus, venerũt fratres nobis annunciãtes conſummatum eſſe beatum Ioãnem modo quodã admirabili. Nam cùm iuſsiſſet vt tres dies neminem ſinerent ad ſe venire, genibus flexis ad orationem, conſummatus eſt, ad Deum veniens. Cui gloria in ſecula.

DE POEMANIE.

XLVII. IS quoq; cum Chriſti ancilla Pœmanie, quæ ad eum videndum acceſſerat, nõ eſt quidem collocutus: ſignificauit autẽ ei quoque quędam arcana. Ei autẽ pręcepit, dicens. Deſcendens à Thebaide, ne deflectas Alexandriam. quandoquidem futurum eſt vt cadas in tentationes. Ea autem magni Ioannis prædictionem vel nihili ducẽs, vel eius oblita, deflexit Alexandriam vt videret ciuitatem. In itinere autẽ prope vrbem Niciæ, ad eam acceſſerunt naues quieſcendi gratia. Egreſsi autẽ famuli, ex quadam inſolentia, cum illius loci habitatoribus, amentibus & profligatis hominibus, manus conſeruerunt. Qui quidem vnius quidem eunuchi digitum ſecuerunt: alium autem occiderũt: Dionyſium autem ſanctiſsimum epiſcopum, in fluuium, ignorantes, proiecerunt: & illam ipſam conuitiis & maledictis impetierunt: & reliquos omnes ſeruos ſauciarunt.

VITA ABBATIS AMMONA, & eorum qui cum ipſo erant.

VIdimus autẽ alium quoque virum Thebaide, nomine Ammonã, patrem ter mille monachorum. quos etiam nominabat Tabenneſiotas, qui habebant magnum vitæ agẽdæ inſtitutum. vt qui & ouillas pelles ferrẽt: & vultu tecto comederent: & ſe deorſum inclinantes, ne quis eos aſpiceret: & tantum exercerent ſilentium, vt viderentur eſſe in ſolitudine, vnoquoque occulte peragente ſuum vitę inſtitutũ: ſolum autem ſpecie quadam in menſa ſederent, conantes ſe inuicem latere. Aliqui enim ex his ſemel vel bis manũ ori admouebant, tangentes panem vel oleum, vel aliquid ex iis quæ erant appoſita. & cùm de vnoquoque obſonio ſemel guſtaſſent, contenti erãt hoc alimento. Alij autem panem ſenſim mandentes, alia autem accipientes citra ſimulationem; ſic perſeuerabant. Alij autem ius tantùm ter guſtabant: à reliquis autem abſtinebant. quæ cùm, vt erat conſentaneum, eſſem admiratus, nõ prætermiſi eam quæ ex eis capitur vtilitatem. XLVIII.

DE ABBATE BE.

VIdimus autem alium quoque ſenem, qui lenitate ſuperabat omnes homines, nomine abbatem Be. De quo affirmabant fratres qui apud ipſum verſabãtur, cum XLIX.

nunquam iuraſſe, nunquam de aliquo mentitum eſſe, neq; aliquo verbo increpaſſe. neque iratū fuiſſe. erat enim eius vita valde quieta, & mores māſueti, vt qui ſtatum haberet angelicū. Erat autem valde quoque humilis, & ſeipſum vilipēdens. Cùm nos autem multū rogaremus, vt adhortatorium nobis ſermonem diceret, vix in animū induxit vt nobis pauca diſſereret de manſuetudine. Is, cū Hippopotamus aliquando vaſtaret vicinam regionem, ſtans propter fluuium, rogatus ab agricolis; viſa belua ingentis magnitudinis, ei pręcepit; dicens. Denuncio tibi in nomine Ieſu Chriſti, ne amplius vaſtes hanc regionem. Illa autem tanquā ab angelo loco pulſa, omnino euanuit. Sic etiam aliquādo abegit crocodilum.

DE ABBATE THEONA.

Vidimus etiam alium non procul à ciuitate, in ſolitudine, nomine Theona, virū ſanctū, in domuncula ſeorſum incluſum, qui tēpore X X X. annorū ſilentium exercuerat. Is cùm plurimas virtutes perageret, habebatur ab eis pro propheta. Exibat enim ad ipſum multitudo ægrotantium, quibus manus imponēs per feneſtrā, dimittebat eos abire ſaluos. Licebat enim videre ipſum habentem vultū Angeli, lætis oculis, & totum plenum maxima gratia. Is; cùm non multo antè tempore latrones eū noctū inuaſiſſent, exiſtimantes ſe multum auri apud eū inuenturos, & vellent eū occidere,

cidere,precatus eſt.& manſerũt immobiles ad portas eius vſque ad matutinũ. Cùm turbæ autẽ manè ad eum acceſsiſſent, & eos igni mandare in animo haberent, vnũ tantum verbũ ad eos eſt locutus. Sinite eos abire ſanos. Sin minus: à me fugiet gratia curationũ.Ij verò ipſum audierunt. non audebant enim contra eũ dicere. & protinus abiere latrones ad ea quæ erant circũcirca monaſteria,mutati moribus,& de iis quæ fecerant ducti pœnitentia. Erat autem vir eruditus in triplici gratia ſermonum, in ſcriptis Romanis, Græcis, & Aegyptiacis, ſicut à multis & ab illo ipſo audiuimus. Cùm enim nos agnouiſſet eſſe hoſpites, ſcribens in tabella, Deo propter nos egit gratias. Comedebat autem ſemina non cocta. Noctu autem,vt aiunt, egrediebatur è cella,& congregabatur cum feris: & eas potabat ex ea quam habebat aqua. Erat enim videre veſtigia bubalorum, & onagrorum,& quarundam caprearum, circa eius monaſterium, quibus ſemper delectabatur.

DE ABBATE ELIA.

VIdimus autẽ alium quoque ſenem in ſo- LI.
litudine Antinoi, quæ eſt metropolis Thebaidis, Eliã nomine, qui natus erat centum & decem annos. Super eũ dicebant ſpiritũ Eliæ prophetæ requieuiſſe. Erat enim valde celebratus, vt qui in terribili illa ſolitudine egiſſet ſeptuaginta annos. Nõ poteſt autem oratio

pro

pro dignitate narrare aſperam illam ſolitudinem, quæ eſt in monte in quo ille ſedebat, nunquam deſcendens in eam quę habitatur regionem. Eſt enim quædam ſemita eorũ qui ad ipſum accedunt eiuſmodi, vt vix poſsint inſiſtere veſtigiis ij qui accedunt. Erat autem ſedens ſub quadam petra in ſpelunca, adeò vt ipſum quoque videre eſſet formidabile. Tremebat autẽ iam totus, vt quẽ ſenectus opprimeret. Multa autem ſigna quotidie peragebat, nec ceſſabat mederi ęgrotantibus. Dicebant autem qui apud ipſum erant patres, neminem meminiſſe eius aſcẽſus in montẽ. Comedebat autẽ in ſenectute tres vncias panis, & tres oleas veſpere. In iuuentute autẽ ſemper ſemel comedebat in hebdomada.

VITA ABBATIS APOLLO.

LII. Vidimus autem alium quoque virum ſanctũ in Thebaide, in finibus Hermipolis: in quam Seruator venit cum ſancta Maria & Ioſeph, implens

Eſa. 19. „ prophetiam Eſaiæ quæ dicit. Ecce Dominus ſedet
„ ſuper nubem leuem: & veniet in Aegyptũ. & qua-
„ tientur manufacta Aegypti à facie eius, & cadent
„ in terram. Vidimus enim illic quoque templũ, in quo, ingreſſo vrbẽ Seruatore, ceciderunt omnia ſimulachra in faciẽ ſuper terram. Vidimus autem illic in ſolitudine, virũ Apollo nomine, qui monaſteria habebat ſuper montem. Erat enim pater monachorum circiter quingentorum, qui erat valde clarus & celebratus in Thebaide: erántq; eius ma-

gna.

gna opera: & magnas virtutes per eũ faciebat Dominus. & plurima ſigna & admirabilia per eum efficiebantur. Hic enim cùm à pueritia multã oſtendiſſet exercitationẽ, in perfecta ætate talem eſt conſecutus gratiam. Cùm enim eſſet octogenarius, ſibi magnũ congregauit monaſterium virorũ perfectorum, qui poterant omnes ferè ſigna efficere. Is cùm quindecim annos natus à mundo ſeceſsiſſet, & quadraginta annos in ſolitudine tranſegiſſet, & in ea omnẽ virtutem exercuiſſet: viſus eſt poſtea audire Dei vocem dicentis ei. Apollo, Apollo, Per te ſapientiã ſapiẽtũ in Aegypto, & prudẽtiã ſtultarũ gentiũ abolebo. Perdes autẽ mihi cum eis etiam ſapiẽtes Babylonis: & de medio tolles omnẽ cultum dæmoniacum. & nunc vade in eam quæ habitatur regionem. Generabis enim mihi populũ peculiarẽ, æmulatorem bonorum operũ. Is autem reſpondẽs, dixit. Aufer à me Domine arrogantiã: ne forte elatus ſupra fraternitatem, multer omni bono opere. Ei autẽ rurſus dixit vox diuina. Mitte manũ tuam ſuper collum tuũ: & deinde pones eam, & infodies in arena. Is autem cùm ſtatim manũ miſiſſet ſuper collum, apprehendit paruũ Aethiopem: & eũ infodit in arena clamantem, & dicentem, Ego ſum dęmon ſuperbiæ. Et rurſus facta eſt vox ad eũ, dicens. Vade: quoniã quod à Deo petieris, accipies. Is autem cùm primũ hoc audiſſet, profectus eſt in eam quæ habitatur regionẽ, tempore Iuliani tyranni. & tunc venit in propinquam ſolitudinẽ. Cùm quandam autem paruã occupaſſet ſpeluncam, manebat

ſubter montem. Eius autem opus erat toto diurno ſpacio preces edere: noctu quidem cẽties: interdiu autem toties, flexis genibus. Eius autem alimentũ tunc quoque ſicut prius, admirabili & præter opinionem ratione à Deo ſuppeditabatur. Ei enim in ſolitudine per angelum afferebatur nutrimẽtum. Eius autem indumentum erat lebiton, & paruum linteũ in eius capite. Hæc enim ei manebant in ſolitudine, nec veteraſcebant. Erat autem in ſolitudine propinqua terræ quæ habitatur, faciẽs ſigna & virtutes admirabiles in virtute ſpiritus. quas propter miraculi inſignẽ magnitudinem nemo poteſt omnes dicere, ſicut audiuimus à ſenibus qui cum eo verſabantur, qui ipſi quoque erant viri perfecti, & præerant multis fratribus. Fuit itaque protinus clarus ac celebratus, tanquã nouus aliquis propheta vel apoſtolus qui veniſſet noſtro ſeculo. & cùm magna fama de eo ſparſa eſſet, omnes qui circũcirca habitabant monachi, ſemper ad eũ veniebant, & tanquã patri germano, dona ſuas offerebãt animas. Is autem alios quidẽ hortabatur ad contemplationem. alios verò inſtituebat vt perſequerẽtur virtutẽ quæ verſatur in actione. primũ oſtendens opere ea quæ ipſos facere admonebat ſermone. Sæpe enim eis oſtendens exercitationẽ, dominica ſolum cũ eis verſabatur. ipſe quidem non amplius ſumens quã olera quę ſua ſponte naſcuntur in terra. non panem interim vel legumẽ, non ex fructibus arborum aliquid comedens, nec quæcunq; igni admota veniũt in vſus hominũ. Cùm autem tempore Iuliani aliquando

quando audiiſſet, fratrẽ in exercitu captum vinctũ teneri in cuſtodia, acceſsit ad eũ cum fraternitate, rogans eum & admonens vt eſſet fortis & conſtãs in laboribus, & deſpiceret pericula ſibi imminẽtia. Dicit enim eſſe ſibi tẽpus certaminũ, vt tunc quoque mens eius probetur inſultu tentationum. Poſtquam autẽ his verbis eius animũ confirmauit, adueniẽs Tribunus, qui quodã ſceleris ferebatur impetu, cũ quidã ei de ipſis ſignificaſſet, clauſis portis cuſtodiæ, & ipſum, & omnes qui cũ eo erant, monachos incluſit, tanquã futuros aptos ad militiã. & cùm eis quot ſatis eſſent cuſtodes conſtituiſſet, domum rediit. nec auditione quidẽ ab eis rogari ſuſtinens. Media autẽ nocte, lampadẽ ferens angelus apparet cuſtodibus, lumine illuſtrans omnes qui erant in carcere, adeò vt prę ſtupore hiantes ſtarent cuſtodes. Qui cũ ſurrexiſſent, eos rogarunt vt omnes abirent, eis apertis ianuis. Fatebantur enim eſſe ſatius pro iis mori, quã quæ ad eos diuinitus veniſſet libertatẽ, qui citra rationẽ detinebantur, deſpicere. Tribunus itaque cũ magiſtratibus, manè veniens in cuſtodiã, contendebat vt viri egrederẽtur è ciuitate. Dicebat enim domũ ſuam cecidiſſe terrę motu, & è ſuis ſeruis optimos oppreſsiſſe. Ij autem poſtquã audierunt, Deo gratias agentes, abierũt in ſolitudinẽ: erántque omnes ſimul, vt dicit Apoſto-
„ lus, habentes cor vnũ & vnam animã. Docebat au- Act. 4.
tẽ quotidie ornari virtutibus, & machinas diaboli in cogitationibus in principio protinus propulſare. Contrito enim capite ſerpentis, totum corpus

eſt mortuum. Iubet enim Deus vt obſeruemus caput ſerpentis. Id autem eſt, ne in principio admittamus malas & turpes cogitationes. non ſolum vt obſcœnas animi noſtri phantaſias deleamus: Conari autem nos inuicem ſuperare virtutibus: & ne quis in his laudibus altero videatur inferior: Hoc autem, inquit, ſit vobis argumentum, profectus virtutum, quando fueritis vacui affectionibus & appetitionibus. hæc enim ſunt Chriſti donorum principium. Quando autem à Deo habuerit aliquis oſtenſionem miraculorum, ne nimium intumeſcat, nec efferatur cogitatione, tanquam ſit iam magis honoratus quàm alij. neque vt oſtentans quòd talem gratiam acceperit. Sin minus: ſeipſum decipit mente captus, & gratia multabitur. Habuit ergo hãc magnam doctrinam in ſermonibus, quam nos quoque ſæpe poſtea ab ipſo audiuimus. In operibus autẽ, efficiebat maiora. Omnis enim petitio ei ſtatim dabatur à Deo. Quinetiam videbat quaſdam reuelationes. Vidit enim ſuum fratrem natu maximum, qui ipſe quóque fuerat cõſummatus in ſolitudine, & ipſo pulchro vitæ inſtituto eum ſuperauerat, cum quo ipſe quoque lõgo tempore vixit in ſolitudine. Videbatur ergo eum videre ſedentem in eodem throno cũ apoſtolis, cùm ei reliquiſſet ſuarum virtutum hæreditatem. & ſic pro ipſo intercedebat, Deum rogans, vt eſſet velox eius tranſlatio. Viſus eſt autem ei dixiſſe Seruator, oportere eũ adhuc paruo tempore eſſe in terra ad multorum perfectionem, do-

nec

nec multi fiant eius virtutis æmulatores. Magnus enim monachorum populus credetur eius fidei, & pius exercitus, vt gloriam dignam laboribus conſequatur à potentiore. Hæc vidit, quę etiam euenerunt. Nam cùm multi vndique ex auditione ad eũ conueniſſent monachi, & per eius doctrinã & conuerſationẽ plurimi omnino mundo renunciaſſent, facta eſt fratrũ cohabitatio, cùm ad quingenti fratres ſimul apud ipſum cõmunem vitam haberent & vnam menſam, tota veſte candidati. & in eis im-
›› pleta eſt ſcriptura quæ dicit. Lætare deſertũ ſitiens. *Eſa.54.*
›› erumpe & clama quę non parturis: quoniam mul-
›› ti ſunt filij deſertæ magis quàm virum habentis. Nam impletum quidem eſt hoc eloquium propheticum ex eccleſia quæ congregata eſt ex gentibus. Perfectum eſt autem in hac etiam Aegyptiaca ſolitudine, quæ plures filios Deo exhibet quàm terra quæ eſt habitata. Vbi enim ſunt in vrbibus tot greges eorum qui ſalui fiunt, quot Deo exhibent quæ ſunt in Aegypto ſolitudines? Quot ſunt enim hic populi, tot ſunt illic in deſertis monachi. Ac mihi videtur dictum Apoſtoli etiam in ipſis
›› eſſe impletum. Vbi enim abundauit peccatum, ſu- *Rom.5.*
›› perabundauit & gratia. Abundauit enim in Aegypto multus & impius idolorum cultus, adeò vt in nulla gẽte magis. Canes enim & ſimias & quædã colebant alia, & allia & cepe: & ex vilibus oleribus multa Deos exiſtimabant. vt ipſum ſanctũ patrem hęc narrantẽ audiuimus, & reddentẽ cauſam prioris ignorationis. Nam bouẽm quidẽ aiebat in

Deos referebant gentes quæ prius apud nos habitabant. quoniã per ipſum exercentes agriculturã, victum ſibi parabant. aquã autem Nili, quoniã irrigat omnes agros. Terrã quoque colebant, vt quæ eſſet aliis omnibus regionibus fertilior. Reliquas autem abominationes, canes & ſimias, & reliquã omnem animantiũ & olerum colebant turpitudinem, quatenus eorũ vſus fuit eis occaſio ſalutis, qui tẽpore Pharaonis homines occupatos tenuit, quãdo ille Iſraẽlẽ perſequens ſubmerſus eſt. Vnuſquiſque enim id in quo fuit occupatus, cùm Pharaonẽ non eſſet ſecutus, hoc in Deos retulit, dicens. Hoc fuit mihi Deus hodie, per quod effectũ eſt vt non perirem vnà cum Pharaone. Hæc quidẽ in ſermonibus habuit ſanctus Apollo. Ante ſermones autẽ ſcribendum eſt quæ poſſedit in operibus. Fuerunt enim aliquando gentiles propè accolentes in locis omnibus: & decẽ pagi. & qui erant ei propinquiores, magis colebant dæmones. Erat autem tẽplum maximũ in vno vico, & ſimulachrum maximè inſigne. Lignea autẽ erat hæc ſtatua. Pompam autem ducebant, eã per vicos circunferẽtes ſacerdotes, qui bacchabantur cũ multitudine, veluti pro aqua fluuiatili celebrantes myſteria. Accidit autem vt illo tempore illic adeſſet Apollo cũ paucis quibuſdam fratribus. Poſtquã autem vidit multitudinẽ repente dæmoniacè furẽtem per regionẽ, flexis Seruatori genibus, fecit omnes gentiles repẽte immobiles. Cùm autẽ non poſſent ex illo loco progredi, alius alium trudentes, & ęſtu toto die torrerentur, ignorantes

rantes vnde hoc eis eueniſſet, ſacerdotes eorũ dixerunt eſſe quendam Chriſtianũ habitantem in eorũ finibus ſub ſolitudine, qui hæc faceret, dicentes de Apollo: & oportere ei ſupplicare. Sin minus: fore vt veniãt in periculũ. Poſtquam autem qui procul habitabant, auditis clamoribus & lamẽtationibus, acceſſerunt, & eos rogarunt, Quídnam eſt, dicentes, quod vobis repẽte accidit: quo pacto hoc factũ eſt? Illi autem dixerunt ſe neſcire, niſi quòd virum habebant ſuſpectũ, dicẽtes oportere illum placare. alij verò teſtabantur ſe eum vidiſſe accedentẽ: & ſic rogarunt eos vt eis citò daretur auxiliũ, adductis bobus conati ſunt mouere ſimulachrum. Id autem manebat tanquam immobile cum ipſis ſacerdotibus. Cùm nullã ergo euadendi rationem inueniſſent, miſerunt per accolas legationẽ ad Apollo, vt illinc liberati ab errore recederent. His autẽ Apollo ſignificatis, celerrimè deſcendit homo Dei: & cùm oraſſet, omnes ſoluit à vinculo. Hi autẽ omnes vno animo ad ipſum proceſſerunt, vniuerſorũ ſeruatori credẽtes & Deo qui facit admirabilia, idolo protinus igni mandato. Quos omnes catecheſi inſtitutos adiecit eccleſiis. Multi autem ex his in hodiernum vſque diem degũt in monaſteriis. Huius autem rei fama peruaſit in omnes partes: & multi crediderunt in Dominum: adeò vt nullus amplius gentilis nominetur in eius finibus. Nõ multo pòſt autem tempore, duo pagi inter ſe bellum incipiũt cõmittere, pro agris decertantes. Poſtquam autem eſt Apollo renunciatum, ſtatim ad eos deſcendit,

inter-

inter eos pacem conciliaturus. Qui erant autem ex parte aduerſa non parebant, ſed contrà dicebant, freti vno latronũ principe, vt viro ad bellũ præſtantiſsimo. Cùm eum ergo Apollo vidiſſet contra dicẽtem, dixit ei. Si parueris, ò amice, rogabo Dominum meũ vt tua peccata remittantur. Is autem vbi hoc audiuit, non cunctatus, abiectis armis, eius genibus aduolutus ſupplicauit: & pace facta eius interceſsione, ſuos remiſit ad propria. Cùm ij autem pacẽ egiſſent, & abiiſſent, inſignis eorũ propugnator, Apollo de cętero ſequebatur, promiſſum apertè exigens. Quẽ cũ aſſumpſiſſet beatus Apollo in propinqua ſolitudine, admonuit & hortatus eſt, vt patienti & cõſtanti eſſet animo, poſſe enim Deũ ei condonare. Vbi autem nox aduenit, ambo viderũt in ſomnis ſe aſtare ante tribunal Chriſti. Vtriq; autem contemplabantur angelos Deũ vnà cum iuſtis adorãtes. Cúmque ipſi vnà cum eis procubuiſſent, patrem adorauerunt: & vox ad eos facta eſt Dei dicentis. Quæ eſt ſocietas luci cum tenebris? aut quæ pars eſt fidelis cũ infideli? Quid verò ſtat cũ iuſto homicida, cùm ſit indignus tali contemplatione? Tu autem abi ò homo, tibi enim eſt conceſſus hic tardè natus perfuga. Qui cùm alia multa vidiſſent & audiiſſent admirabilia, quæ neque audet oratio dicere, neque auris audire, excitati annũciarunt iis qui cum eis conuerſabantur. Omnes autẽ maxima inuaſit admiratio, vtriſque vnã narrantibus viſionem. Permanſit autem cum exercitatoribus, is qui non erat amplius homicida, vſque ad mortẽ vitam

ſuam

ſuam corrigens, ex lupo in ſimplicem & innocentem agnũ mutatus. In eo quoque impleta eſt Eſaiæ
,, prophetia, dicentis. Lupi & agni ſimul paſcentur. *Eſa.65.*
,, & leo & bos ſimul comedent paleas. licebat enim illic quoque videre Aethiopes cũ monachis ſe exercentes, & multos virtutibus ſuperantes, & ſcripturam in eis impletã, quæ dicit. Aethiopia præueniet manum eius Deo. Aliquando autem decertabant *Pſalm.67.* gentiles aduerſus Chriſtianos ruſticos pro ſuis finibus. erat autem multitudo vtrorumque armatorum. quibus adſtitit Apollo pacem inter eos concilians. Ei autem reſtitit gentiliũ in pugna princeps, qui erat vir grauis & ſæuus, affirmabat autẽ & dicebat ſe non eſſe daturũ pacem vſque ad mortem. Is autem ei dicit, Atq; adeò tibi fiat quod elegiſti. Nullus enim pręter te occidetur. Tibi autem mortuo non erit terra ſepulchrum, ſed ventres ferarum & vulturũ te implebuntur. Atque adeò oratio effectum protinus eſt ſortita, cùm ex vtraque parte nullus ſit interfectus præter principem. Quem etiam cùm in arena tumulaſſent, manè inuenerunt membra laniata ab hyænis & vulturibus. Illi autẽ cùm vidiſſent miraculum, & euentũ eius quod dixerat, omnes Seruatorem deprecantes, eum prædicabant prophetam. Erat autẽ antea in mõtis ſpelunca ſanctus Apollo cum quinque aliis fratribus, qui primi fuerũt eius diſcipuli cùm recenter veniſſet è ſolitudine. Cùm autẽ aduentaſſet dies feſtus Paſchæ, & Dei cultum impleſſent, erant eſuri ea quæ inueniebantur. erant autem aliquot ſicci panes, & quæ-

dam olera repoſita. Eis autem dixit Apollo. Si ſumus fideles ò filij, & germani Chriſti filij: petat vnuſquiſque veſtrũ à Deo id quod eius animo gratum eſt ad veſcendũ. Illi verò ei vniuerſum permiſerunt, exiſtimãtes ſe eſſe indignos tali gratia. Cùm læto autẽ vultu oraſſet, & omnes dixiſſent Amen, protinus noctu venerunt in ſpeluncam quidã viri penitus incogniti, qui dicebant ſe venire à longinqua regione: & omnia ferebant, ea etiam de quibus ne auditione quidẽ acceperant, & quæ non naſcũtur in Aegypto, orti fructus omnis generis, vuas & mala punica, & ficus intẽpeſtiuas. quinetiã quoſdam inuentos mellis fauos, & vrnã recentis lactis. & nicolaos panes maximos, & puros lupinos è regione externa. Ij autẽ qui ea attulerant, cùm ſolummodo tradidiſſent, tãquam miſsi à viro magno & diuite, protinus properè receſſerũt. Cùm quæ erant autem eſculenta percepiſſent, ea illis ſuffecerunt vſque ad Pentecoſten. adeò vt ipſi quoque mirarẽtur & dicerent fuiſſe ea verè à Deo miſſa. Quidam autem ex monachis rogabat patrem vt ſtatim Deum pro ipſo oraret, vt gratiã aliquam conſequeretur. Cùm ipſe autem oraſſet, ei datur gratia humilitatis & manſuetudinis, adeò vt mirarentur omnes eum eſſe tam manſuetũ. Has autem eius virtutes narrarunt nobis qui cum ipſo erant fratres, hæc multis quoque atteſtantibus fratribus. Etenim cùm non multo antè tẽpore fuiſſet aliquando fames in Thebaide: qui autem ea loca accolebant populi audiiſſent, quòd qui erant apud eũ monachi, prẹter ſpem omnem

Nicolai ab Auguſto appellatæ ſunt placentæ quæ donatæ ei fuerãt à Nicolao, qui Damaſci habitabat. qui etiam ſcripſit ad Herodem Iudæorum Regem de gẽtibus mirabilibus. Ex bibliotheca Photij.

omnem & opinionem alerentur: vno animo apud ipſum aderant cũ vxoribus & liberis, ſimul benedictionem petentes & alimentũ. Is autem nihil veritus ne cibus ei aliquando deeſſet, dabat omnibus venientibus, vnicuique quod in diẽ ſufficeret. Relictis autem tribus ſolis magnis ſportis cũ panibus, & fame inualeſcẽte, iubet ſportas afferri in mediũ, quas ipſo die erant eſuri monachi: & audientibus omnibus fratribus & populi multitudine, dixit magna voce. Non potens eſt manus Domini hæc implere? Hæc autẽ dicit ſpiritus ſanctus. Non deficiet panis ex his ſportis, donec nouo frumento fuerimus ſatiati. Et affirmarũt omnes qui tunc aderãt, eis panes ſuffeciſſe quatuor menſes. Similiter autem & in oleo & frumẽto. adeò vt veniret Satanas, & ei diceret. Num tu es Elias, aut alius ex prophetis & apoſtolis, quòd hæc facias? Is autẽ dixit ipſi. Quid enim? Non homines ſancti fuerunt apoſtoli & prophetæ, qui hæc nobis tradiderunt? An tunc quidem aderat Deus, nunc autẽ peregre eſt profectus? Poteſt autẽ Deus hæc ſemper facere, & nihil erit quod ipſe non poſsit. Si ergo Deus eſt bonus: cur tu malus? Quid vero non oportet nos quoque dicere ea quæ vidimus? nempe quòd fratres ingrediebantur cum ſportis, ad menſas panes afferentes, & cùm comederent quingenti fratres ad ſatietatẽ, eas rurſus plenas accipiebant? Aliud quoque miraculum, quod vidẽtes obſtupuimus, par eſt dicere. Cùm enim ad eos veniſſemus ſpacio trium dierũ, cogniti ſumus, procul viſi à fratribus, qui ex eo au-

dicerant de noſtro ad eos aduectu. qui quidem properè accurrentes nobis venerunt obuiã, pſallentes. eſt enim hic mos apud omnes monachos. & cùm proni in terrã adoraſſent, nos deoſculati ſunt, nos ſibi inuicem oſtendentes, & dicentes. Ecce venerũt fratres, de quibus pater noſter dixit tribus antè diebus, dicendo, Poſt tres dies venient ad nos fratres, venientes Hieroſolymis. Et alij quidem nos deducebant. alij verò nos retro ſequebantur, pſallentes, donec prope ipſum venimus. Cùm autem audiiſſet pater vocẽ pſallentium, venit nobis obuiã, vt mos ei erat erga omnes fratres. & cùm nos vidiſſet, adorauit primus ſe in terra extendens. & cùm ſurrexiſſet, eſt oſculatus. & poſtquã introduxiſſet, orauit: & pedes noſtros manibus lauit propriis, & hortatus eſt ad refectionẽ. Hoc autem faciebat omnibus fratribus qui ad ipſum veniebãt. Qui enim cũ ipſo erant fratres, alimentũ non prius accipiebãt quàm euchariſtiæ Chriſti communicaſſent. Hoc autem faciebant hora nona diei. Deinde cùm ſic comediſſent, ſedebant audientes eũ docentem omnia præcepta, vſque ad primum ſomnũ. Illinc alij quidem ex ipſis ſecedebant in ſolitudinem, ſcripturas tota nocte memoriter expromẽtes. Alij verò illic perſeuerabant, aſsiduis hymnis Deũ laudantes, ad diem vſq;. quos ego vidi his oculis, cùm veſpere hymnos cœpiſſent, vſque ad matutinũ non ceſſaſſe à cantu. Multi certè ex iis hora nona ſolum deſcẽdebant de monte: & euchariſtiam ſumentes, rurſus aſcendebant, contenti ſpiritali nutrimento vſque ad aliam nonam..

nonam. Hoc autem multi ex iis faciebant multos dies. Licebat autem eos videre exultantes in ſolitudine. adeò vt nullã eiuſmodi aliam exultationem in terra videre liceat, nec lætitiam corpoream. Neque enim erat inter eos aliquis mœſtus aut triſtis. Sed ſi quis videbatur præ ſe ferre triſtitiam, ſtatim pater Apollo ex eo rogabat cauſam, & quæ erant in occulto vniuſcuiuſque cordis renũciabat. Dicebat autem, Non oportet eſſe triſtes propter ſalutẽ, cùm futuri ſimus hæredes regni cælorum. Triſtes autem, inquit, erunt gentiles. flebunt Iudæi. lugebunt peccatores. Iuſti autẽ lętabuntur. Et qui terrena quidem animo agitant, lætantur in rebus terrenis. nos autem qui tanta ſpe digni ſumus habiti, quemadmodum non lætamur perpetuò? cùm nobis Apoſtolus ſuadeat vt ſemper lætemur, & oremus ſine intermiſsione. Quis autem dixerit eius in ſermone gratiam, & reliquas eius virtutes, quas propter ſummũ miraculum ſiluimus, auditas vtiq; ex ipſo & ex aliis? Cùm autem de exercitatione & vitæ inſtituto nobiſcũ ſæpe ſeorſum diſſeruiſſet, ſępe etiã dixit de ſuſcipiendis monachis, quòd oportet adorare fratres aduenientes. Nõ enim ipſos, aiebat, ſed Deũ adoraſti. Vidiſti, enim inquit, fratrem tuum. vidiſti Dominũ Deũ tuũ. & hoc, inquit, ab Abrahã accepimus. & ꝙ oporteat, inquit, nonnũquã cogere fratres ad refectionẽ, à Lot accepimus qui coegit angelos. & quòd oportet, ſi fieri poteſt, monachos quotidie cõmunicare ſacramẽtis. Qui enim ſe ab eis procul amouet, Deus quoq; procul

1. Theſſ. 5. *Gen. 18.* *Gen. 19.*

ab eo recedit. Qui autem hoc facit aſsiduè, aſsiduè ſuſcipit Seruatorē. Eſt enim, inquit, vox ſalutaris,

Ioan.6. » Qui comedit carnem meam, & bibit meũ ſangui-
» nem, manet in me, & ego in eo. Hoc cōfert monachis ſalutaris paſsionis cōmemorationē continenter facientibus, quotidie etiã ſe præparare, vt omni ex parte digni ſint qui ſuſcipiant cœleſtia ſacramēta: quandoquidem ſic quoque conſequimur remiſ ſionem peccatorum. Catholica autem & generalia ieiunia non licet ſoluere ſine ingenti neceſsitate. In quarta enim feria traditur Seruator: & in paraſceue crucifigitur. Qui ea ergo ſoluit, ſeruatorem vnà tradit, & vnà crucifigit. Sed ſi ad vos veniat frater qui opus habet vt reficiatur cùm ſit ieiuniũ, ipſi ſoli menſam apponite. Sin autē nolit: ne cogatis. Habemus enim cōmunem traditionem. Multũ autem reprehendebat eos qui ferrũ geſtabant, & comam nutriebant. Hi enim, inquit, ſe oſtentant, & quęrũt placere hominibus. cùm oporteat ipſos potius corpus ſoluere ieiuniis, & quod bonũ eſt facere in occulto. Ij verò non ſic, ſed ſe propalant omnibus. Et quid opus pluribus? Omnis enim eius doctrina eſt eius vitæ inſtituto ſimilis. quam nec quis ſcribere potuerit nec dicere. Plurima ergo nobiſcũ ſeorſum tota ſæpe hebdomada diſſerendo, tandē dimittens dixit. Habete pacem inter vos. ne ſeparemini in via. Cùm autē dixiſſet iis qui cum ipſo erant fratribus, quíſnã ex ipſis vellet nos deducere, ſanctus Apollo tribus viris delectis, qui valerēt & ſermone & vitæ inſtituto, erántq; periti linguæ Græcæ & Romanę

Per ſacramentum altaris cōſequimur remiſsionem peccatorum.

&

& Aegyptiacæ, cum eis nos dimittens, iuſsit eis ne nos prius relinquerẽt, quàm ſatisfactũ eſſet noſtro videndorũ patrũ deſiderio. quos ſi quis vellet omnes videre, ad eos aſpiciendos tota vita non ſufficeret. Cùm nobis ergo benedixiſſet, amandauit, di-
„ cens. Bene dicat vos Dominus ex Sion: & videatis
„ bona Hieruſalem omnibus diebus vitę veſtrę. Nobis autem ambulantibus meridie per ſolitudinem, videmus tractũ magni draconis, qui tanquã trabes erat protractus per arenam. Quem cũ vidiſſemus, nos magnus timor inuaſit. Qui autẽ nos ducebant fratres, hortati ſunt ne timeremus, ſed eſſemus bono animo, & ſequeremur draconis veſtigium. Videbitis enim fidem noſtrã, cùm ipſi ſimus eũ manu noſtra ſuperaturi. Multos enim, inquit, & dracones & ceraſtas manu interfecimus, ſicut ſcriptum
„ eſt. In eis enim implebatur illud. Dedi vobis pote- *Luc.10.*
„ ſtatem ambulandi ſuper ſerpẽtes & ſcorpiones, &
„ ſuper omnem poteſtatẽ inimici. Nos autem qui ferebamur incredulitate, & maiori eramus affecti formidine, rogabamus eos ne iremus per veſtigia draconis, ſed recta via. Vnus autem frater ex ipſis, magna animi alacritate, cũ nos eo in loco dimiſiſſet, profectus eſt in ſolitudinem, quærens beluam. Quam cùm inueniſſet nõ procul ab antro, magna voce exclamat dracoñe eſſe in ſpelunca: & vocabat ipſos, vt ad ſe venirent viſuri quid eſſet euenturum. & hortantibus nos aliis fratribus ne timeremus, cum magno metu abiimus viſuri beluam. Nobis autẽ repente occurrẽs frater vnus, manu nos traxit

in ſuum monaſteriũ, dicens nos nõ poſſe ferre impetum beluæ, & maximè quòd nondũ vidiſſemus talem beluã & tam vaſta magnitudine, vt quæ ſit plus quàm quindecim cubitorum. Cùm nos ergo iuſsiſſet manere in loco, abiit ad fratrem, dicẽs ei vt recederet à cauerna. conabatur enim ille à loco nõ recedere, priuſquam interfeciſſet draconem. Cui cùm perſuaſiſſet, eũ ducit ad nos increpantem modicam noſtram fidem. Quieſcẽtes autem apud illum fratrem, qui circiter vnũ milliare remotũ habebat monaſteriũ, ſatis refecti ſumus. Ille autem

Vita Abbatis Amun. LIII.

nobis narrabat, in illo loco in quo ipſe ſedebat fuiſſe virum ſanctũ, cuius ipſe fuit diſcipulus, nomine Amun, qui in illo loco plurimas fecit virtutes. ad quem ſæpe latrones venientes, accipiebant eius panem & alimenta. Hæc ergo ægrè ferens, cùm vno die egreſſus eſſet in ſolitudinẽ, adduxit ſecũ duos magnos dracones, & iuſsit eis vt in eo loco manerent, & portam cuſtodirẽt. Homicidæ autem cùm pro more veniſſent, & vidiſſent miraculũ, præ ſtupore hiantes ceciderunt in faciem. Egreſſus autem inuenit eos mutos & ferè ſemimortuos. & cũ eos excitaſſet, probris eos afficit, dicens. Videte quantũ eſtis beſtiis agreſtiores. Nam iſti quidem propter Deum noſtræ parent voluntati. Vos autem neque Deum timuiſtis. neque Chriſtianorũ eſtis reueriti religionem. Introductis autẽ eis in cellam menſam appoſuit, & monuit vt mores mutarent. Illi autem ſurgentes, protinus multis viſi ſunt meliores. non multo pòſt autem ipſi quoque viſi ſunt eadẽ ſigna facere.

facere. Aliquando autẽ, inquit, cùm vnus magnus draco propinquam vaſtaret regionẽ, & multa occideret animalia, quicunque habitabant iuxta ſolitudinem, omnes ſimul venerũt ad patrem, rogantes vt deleretur belua ex eorum regione. Is autẽ eos ita dimiſit, vt qui eis triſtitia affectis nihil prodeſſet. Manè autem ſurgens, venit in eum locum quo tranſitura erat belua. Poſtquã autem ter flexit genua ad orationẽ, in ipſum veniebat belua, magno cum ſtridore grauem emittens anhelitum, & intumeſcens ac ſibilans, tetrúmque edens ſpiritũ. Is autem nihil territus, ad draconem conuerſus, dixit. Vincet te Ieſus Chriſtus, filius Dei viui, qui eſt magnum draconẽ victurus. Idque cùm dixiſſet, protinus diſruptus eſt draco, per os omne virus euomẽs cũ ſanguine. Cùm autẽ veniſſent ruſtici poſtridie, & illud magnum vidiſſent miraculum, & non ferrent ſpiritum, in animal multam arenam congeſſerunt, patre illic eis adſtante. ad draconẽ enim licet mortuũ, non audebant accedere. Puer autẽ, inquit, paſcens cùm repente vidiſſet adhuc viuum draconem, ſtatim emota mente fuit exanimatus. Iacuit itaque puer nihil ſpirans in loco tota die in ſolitune. Cùm eum autem ſui veſpere inueniſſent parum ſpirantem, totum inflatũ ex ecſtaſi, dedcunt ad patrem, ignorãtes cauſam eius quod acciderat. Cùm is autem oraſſet, & eum vnxiſſet oleo; ſurrexit puer narrans id quòd fuerat deprehenſum. Quare vir maximè motus, ad interimendum draconem eſt conuerſus.

VITA ABBATIS COPRE presbyteri.

LIIII. ERat autem illic quidam presbyter, qui monaſteriũ propè habebat in ſolitudine, Copres nomine, vir ſanctus, propè octogenarius, qui ipſe quoque plures faciebat virtutes, morbis medens, & multas faciẽs curationes, & dæmones expellens, & res multas efficiens, atque adeò quaſdam in noſtris oculis. Is ergo poſtquã nos vidit, ſalutauit, & pro nobis orauit, & poſtquã pedes noſtros lauiſſet, ſciſcitatus eſt à nobis quænam in mundo fierent. nos autem rogauimus vt ipſe nobis potius exponeret ſui vitæ inſtituti virtutes, & quomodo ei Deus eſt dona largitus, & quánam ratione fuiſſet particeps eius gratiæ. Is autẽ nulla eo nomine elatus ſuperbia, nobis ſuam vitam narrauit, & maiorum ſuorũ qui ipſum ſuperarunt, quorum ipſe vitæ inſtitutum eſt imitatus. Non eſt, inquit, ò fili, quod à me fit admirabile, ſi conferatur cum iis quæ in vita geſta ſunt à patribus noſtris. Et cũ narraret nobis Copres presbyter quę rectè & ex virtute geſta fuerãt à patribus, vnus ex fratribus noſtris dormitans, vt qui iis quę dicebantur fidem nequaquam haberet, videt in eius manibus librum admirabilem ſcriptũ literis aureis, & canum virum adſtantẽ, & minaciter ei dicentem. Non audis attentè lecturam, ſed dormitas? Is autẽ conturbatus, nobis cum audiẽtibus ſtatim quod viderat Romanè expoſuit. Eo autem hæc nobis adhuc dicente, venit

quidam

quidam ruſticus habens cyathum arenæ,qui expectabat donec impleſſet narrationẽ. rogauimus autem nos presbyterũ, Quid ſibi vult ruſticus cum arena?nobis reſpõdit pater,dicens. Filioli mei,Nõ oportebat me gloriari apud vos, neque ea enũciare quæ geſta ſunt à patribus: ne mẽte elati amittamus mercedem. propter ſtudium autem veſtrũ & vtilitatem, quòd tam procul ad nos veniſtis, non fraudabo vos vtilitate.ſed quæ per nos Seruator geſsit, narrabo pręſentibus fratribus.Sterilis erat ager qui eſt prope nos: & ruſtici qui ipſum poſsidebant,ſeminantes, vix ſemen duplicatũ metebant. Vermis enim naſcens in ſpica, totã meſſem corrumpebat. Agricolæ autẽ catechiſmo à nobis inſtituti, & effecti Chriſtiani, rogarũt nos vt oraremus pro meſſe. Dixi autẽ eis. Si habetis fidem in Deũ, vel arena deſerti fructũ vobis afferet. Ij autẽ nihil cunctati,cũ hac arena quæ à nobis calcatur ſinus impleſſent,attulerũt, rogãtes vt benediceremus. Poſtquam autẽ ſum precatus vt illis fieret ſecundũ ipſorũ fidẽ, ipſi eam cum frumento ſeminarunt in aruis ſuis. & repentè eorum ager ita multiplicauit fructũ,vt omnẽ ſuperaret Aegyptum. Hoc ergo facere ſoliti,nobis quotannis exhibẽt moleſtiã.Vnum autem,inquit, magnũ miraculũ præbuit mihi Deus multis præſentibus. Cùm enim in ciuitatẽ aliquando deſcendiſſem, inueni quendã virum magũ, qui populos ſeduxerat. Cùm autem non poſſem ei publicè perſuadere,dixi conuerſus ad multitudinẽ. Magnum rogum in platea accẽdite, & ingrediamur in flam-

mam. & qui ex nobis illæſus à flamma manſerit, is habet bonā fidem. Poſtquam autem hoc factū eſt, & turbæ rogum citò accenderunt: ipſum mecum trahebant in ignem. Is autem dicit, Vnuſquiſq; ſeorſum ingrediatur: debéſque primus ingredi qui iuſsiſti. Cùm autem in nomine Chriſti ſignatus eſſem ingreſſus, flāma in hanc & illam partē diuiſa, me nulla affecit moleſtia, cùm ſemihorā in ea eſſem moratus. Turbæ autem viſo miraculo exclamarūt. & cogebant illum pyrā peruadere. is autē nolebat, timore affectus. Cùm eum autē accepiſſent populi, in medium protruſerūt. & totus flāma ambuſtus, eiectus eſt è ciuitate: clamantibus populis. Planum viuentem exurite. Me autem turbæ accipientes, & laudibus proſequentes, deduxerunt in eccleſiam. Cùm autem ego aliquando per quoddā templum tranſirē, quidā ex gentibus ſuis idolis ſacrificabāt. Dixi autē eis. Cur cùm ſitis participes rationis, ſacrificatis iis quæ carēt ratione: vóſque eſtis de cætero iis magis expertes rationis? Illi autē, vt qui rectè dixiſſem, me ſtatim ſunt ſecuti, credētes Seruatori. Cùm autē eſſet mihi aliquando ortus in agro propinquo, propter eā quæ ad nos veniebat fraternitatem, & quidā pauper eum operaretur, ingreſſus eſt quidā gentilis vt furaretur olera. Vbi verò ea ſuffuratus receſsiſſet, eáq; tribus horis non potuiſſet coquere, ſed manſiſſent in lebete qualia acceperat, vtpote quòd aqua minimè calefieret, vir ſe colligens, accepta olera ad nos detulit, rogans vt nobis cōdonaretur erratum, & vt fieret Chriſtianus. quod etiā factum

factum eſt. Erāt autē hac ipſa hora hoſpites,fratres qui ad nos venerant.propter quos tēpeſtiuè admodū ad nos allata ſunt olera. Quæ cùm comediſſemus, egimus Domino gratias, duplici accepta lætitia, & ex ſalute hominis, & ex refectione fratrū.

VITA ABBATIS SVRI.

ABbas autem Surus,inquit, & Eſaias,& Paulus ſibi inuicem repente occurrerunt ad fluuiū,viri pij & egregij exercitatores,inuiſuri magnum abbatem Anuph. Diſtabat autem eorū interuallum tribus māſionibus: & dicunt ad ſe inuicem. Oſtendat vnuſquiſque noſtrū ſuum vitę inſtitutū,& quemadmodū fuit in hac vita à Deo honoratus. Abbas autem Surus dixit ēis. Peto à Deo donum, vt nos virtute ſpiritus indefeſsi ad locum perueniamus.& cùm ipſe ſolū oraſſet, inuētum eſt protinus paratum nauigium, & ventus ſecundus, & momento temporis inuenti ſunt in loco, cū aduerſo flumine nauigaſſent. LV.

VITA ABBATIS ESAIAE.

ESaias autem dicit eis. Et quid mirum ò amici, ſi vir nobis occurrerit,qui vitam narret vniuſcuiuſque? LVI.

VITA ABBATIS PAVLI.

PAulus autem dicit eis. Si Deus nobis reuelauerit, quòd poſt tres dies aſſumit hominem? LVII.
Cùm autem paulò vlterius proceſsiſſent,vir eis ob-

uiam factus eos ſalutat. Paulus autem ei dicit. Dic nobis quæ rectè geſsiſti. Nam poſt craſtinũ diem abibis ad Deum.

VITA ABBATIS ANVPH.

LVIII. DIxit autem eis Anuph. Benedictus Deus qui mihi hæc quoque ſignificauit, & veſtrũ vitę inſtitutum & aduentũ. Cùm autem dixiſſet quæ vnuſquiſque eorũ rectè geſſerat, expoſuit deinceps quæ ipſe fecerat, dicens. Ex quo Seruatoris nomen profeſſus ſum in terra, ex ore meo non eſt egreſſum mẽdacium. humani cibi nihil ſumpſi, me cœleſti alimento alente quotidie angelo. nullius alterius rei cupiditas in cor meũ aſcendit, præterquã Dei. Nihil ex rebus terrenis occultauit mihi Deus, quod non ſignificarit & oſtẽderit meis oculis. Nõ interdiu ſomnum cepi. non noctu requieui, Deum quærens. Vnà mihi ſemper adfuit angelus, mundi oſtẽdens poteſtates. lumen cogitationis meæ nunquam fuit extinctum. omnem petitionem accepi à Deo protinus. Vidi ſæpenumero Deo aſsiſtentes myriades. Vidi choros iuſtorũ. Vidi martyrũ congeriem. Vidi monachorũ vitæ inſtitutionem. opus autem omniũ Deum laudabat. Vidi Satanam igni traditũ. Vidi angelos eius punitos. Vidi iuſtos lætantes in æternum. Hæc & multa alia narrans, tertio die tradit animam: eámque ſtatim ſuſcipientes angeli & chori martyrũ in cœlos ſuſtulerunt, ipſis videntibus & hymnos audientibus.

VITA

VITA ABBATIS HELLENIS.

QVidam autem alius pater, qui vocabatur LIX.
Abbas Hellen, cũ ab ineunte ætate ſe fortiter exercuiſſet, ſæpenumero ignem geſtabat in ſinu, incitãs eos qui propè erant fratres ad oſtendenda ſigna, dicens eis. Si vos verè exercetis, virtutis ſigna de cætero oſtẽdite. Aliquãdo autẽ cùm per ſe eſſet in ſolitudine, inceſſit eum mellis deſiderium: cùm verò illico fauos inueniſſet ſub petra, dixit. Recede à me intẽperans cupiditas.
,, Scriptum eſt enim. Spiritu ambulate: & deſideriũ Galat.5.
,, carnis nõ perficietis. eíſque relictis abiit. Cùm autẽ iã tres hebdomadas ieiunaſſet in ſolitudine, inuẽtis qui diſiecti erant fructibus, dixit. Nõ comedã, neque attingã aliquid ex iis. ne fratrẽ meum ſcandalizem, nempe meã animam. Scriptum eſt enim, Non in alimento ſolum viuet homo. Cùm autem Matth.4.
adhuc aliã ieiunaſſet hebdomadam, poſtea dormi- Luc.4.
tauit. & veniens angelus in ſomnis, ei dixit. Surge & tolle ea quæ inueniuntur, & comede. Is autẽ ſurrexit, & circunquaque aſpiciens, videt fontẽ in orbem herbas delicatas germinaſſe. Cùm autem & potum ſumpſiſſet, & comediſſet olera, affirmabat nihil vnquam ſibi fuiſſe iucundius. Cùm paruam autem ſpeluncã in loco inueniſſet, mãſit illic paucos dies ieiunus. Vbi autẽ egebat alimento, orabat flexis genibus. ei autẽ protinus apponebãtur eſculenta omnia, & panis calidus, & oliuę, & varij fructus. Aliquando autem inuiſit fratres ſuos: & cùm

eos,

eos multum monuiſſet, contendebat in deſertum, afferens quædam ad vſum neceſſaria. Cùm autẽ vidiſſet quoſdam onagros paſcentes, ait ipſis. In nomine Ieſu Chriſti, veniat vnus ex vobis, & ſuſcipiat onus meum. Is autẽ ſtatim ad ipſum acceſsit. Cùm autem ſupellectilem ei impoſuiſſet, & ei inſediſſet, vno die peruenit ad ſpeluncã. In ſole verò ab eo poſitis panibus & fructibus, cùm ad ea veniſſent feræ vt ſolent ad fontẽ, & panes ſolum tetigiſſent, mortuæ ſunt. Acceſsit enim aliquando ad quoſdã monachos cùm eſſet dies dominicus, & dixit eis. Cur hodie non egiſtis ſynaxim? Cùm ij autẽ apertè dicerent, Eo quòd non venerit presbyter. Dixit autẽ eis. Ego ibo & eum vocabo. Ij autem dixerunt non poſſe aliquem tranſmittere alueum propter altitudinem. Quinetiam dicebant eo in loco eſſe beluã maximam, nempe crocodilũ, qui multos homines conſumpſerat. Is autẽ non cũctatus, ſtatim ſurgens profectus eſt ad vadũ. Quem cùm belua ſtatim tergo excepiſſet, tranſmiſit. Cùm autem in agro inueniſſet presbyterum, rogauit ne deſpiceret fraternitatem. Ille autem eũ videns multis conſutis pannis obſitũ, rogauit vndénam pannũ habuiſſet, dicens. Habes veſtem animę pulcherrimã ò frater. eiúſque humilitatẽ & frugalitatem admiratus, eũ ſecutus eſt abeuntem ad fluuiũ. Cùm autem qua trãſueherentur cymbam non inueniſſent, vocem emiſit abbas Hellen, aduocans crocodilum. Is autẽ ei ſtatim obediens aderat, tergum ſubſternens. Rogauit autem presbyterum vt cum eo aſcenderet. Is vero timore

more affectus cùm vidiſſet beluã, retroceſsit. Cùm autem eum teneret admiratio & eos qui trans fluuiũ habitabant fratres, videntes eũ cum belua trãſmittentem alueũ, ille aſcendens in terram, vnà ſecũ attraxit beluam, dicens melius eſſe ei vt moreretur, quàm interemptarũ animarum acquireret ſupplicium. Ea autem cadens protinus eſt mortua. Tres autem dies permanens apud fratres, ſedebat docẽs eos præcepta, & quæ erant occulta, vniuſcuiuſque conſilia apertè enuncians. hunc quidem dicens vexari à fornicatione, illum verò à vana gloria: alium à deliciis: alium ab ira. & alium quidẽ pronunciabat eſſe mitem, aliũ verò pacificum, illorũ quidem vitia, horum verò virtutes arguens. Hæc autem audientes, mirabantur dicendo re vera ita eſſe. Eis autem dixit, Parate nobis olera. Hodie enim ad nos venient plures fratres. Cùm illi autẽ adhuc pararẽt, ſuperuenientes fratres ſe inuicem ſalutarũt. Rogauit autem eũ quidam ex fratribus, volens vnà cum eo degere in deſerto. Eo autẽ dicente non poſſe illũ ſuſtinere tentationes dæmonũ, is contentioſius ſe omnia toleraturũ aſſeuerauit. Cùm eum autem excepiſſet, iuſsit habitare in alia ſpelũca. Ad eum autem noctu aduentantes dæmones, eũ ſuffocare aggrediebantur, cùm eum primũ turpibus perturbaſſent cogitationibus. Ille autem excurrens renũciauit abbati Helleni quæ euenerant. Ipſe autem cùm ei figuram impreſsiſſet, iuſsit eũ deinde manere ſecurè. Cùm autem aliquando panes ei defeciſſent in ſpelunca, aduentans angelus in figura fratris, eius

attulit nutrimentũ. Rurſus autem ipſum aliquando quærentes fratres decem numero, errabant per ſolitudinem, ſeptimo iam die ieiuni permanentes. Cùm verò eos inueniſſet, iuſsit in ſpelũca refici. Illi verò eum victus admonuerunt. Ille qui nihil habebat quod eis apponeret, dixit eis. Potens eſt Deus menſam parare in deſerto. Statim autẽ quidã adoleſcens pontone ipſis orãtibus pulſauit fores. Cùm autem aperuiſſet, viderũt adoleſcentem habentem magnam ſportã panis & oliuarum. Iis autẽ ſuſceptis, comederunt, Deo agentes gratias, cùm adoleſcens ſtatim euanuiſſet. Hæc & alia multa miracula cũ nobis narraſſet pater Copres, nóſque benignè & humaniter tractaſſet, induxit in ſuũ ortũ, oſtendens nobis palmas, & alias arbores frugiferas quas ipſe plãtauit in ſolitudine, admonitus à fide ruſticorum quibus dixit. Poteſt deſertũ fructus producere iis qui fidem habent in Deũ. Poſtquam enim vidit, vt aiebat, eos qui arenam ſeminauerãt, & eorum agrum fructum tuliſſe, ipſe quoque idem aggreſſus, idem eſt conſecutus.

VITA ABBATIS APELLE.

LX. VIdimus autem alium quoque presbyterũ in partibus ſuperioris regionis, Apellem nomine, virum iuſtum, qui fabricæ ærariæ artẽ primùm tractauit, & exinde conuerſus eſt ad exercitationem. Is cùm ad eũ veniſſet diabolus in figura muliebri, quo tempore ad vſum monachorum

quædam

quædam tractabat fabrilia, ferrea lamina ex igne rapta, ídque manu propter feſtinationem, totũ eius vultũ & corpus combuſsit. eámque audierunt fratres vlulantem in cella. Ab eo tẽpore vir ille ſemper manu tenebat ferrũ ignitum, nec lędebatur. Is cùm nos benignè & humaniter accepiſſet, narrauit nobis de viris præclaris & Deo dignis qui cũ eo fuerant & erant adhuc ſuperſtites.

VITA ALTERIVS IOANNIS.

EST, inquit, in hac ſolitudine frater noſter nomine Ioannes, alterius quidem iam ætatis, omnes autẽ monachos ſuperãs virtutibus. LXI.
quẽ nemo poteſt citò inuenire, quòd ſemper in ſolitudinibus locum loco cõmutet. Is primùm ſtans tres annos ſub quadã rupe, orauit perpetuò. non ſedens omnino, non dormiens, niſi quantum ſomni ſtans ſuffurabatur. & dominica ſolum ſumens euchariſtiã, afferente ei presbytero, nihil aliud comedebat. Atque adeò cùm quodã die ſe Satanas tranſfiguraſſet in presbyterum, ad eũ abibat celerius, prę ſe ferẽs ſe ei velle dare euchariſtiam. Cùm eum autẽ agnouiſſet beatus Ioãnes, dixit ei. O omnis fraudis & malitiæ pater, inimice omnis iuſtitiæ, non ceſſabis decipere animas Chriſtianorum: ſed audes ſanctis inſultare ſacramentis? Is autem ipſi reſpondit. Parum abfuit quin te deiectum lucrifecerim. Nam ſic quoque ſeduxi quendã ex tuis fratribus: & mẽte motũ deduxi ad inſaniam. Pro quo cùm multi

iuſti multũ rogaſſent, vix potuerunt efficere vt eſſet ſanæ mẽtis. Hæcque cùm dixiſſet dæmon, ab eo receſsit. Cùm autem eſſent diſrupti eius pedes ex eo quòd tanto tẽpore ſtetiſſet immobilis, & exiret ſanies, adueniens angelus tetigit eius corpus, dicens. Chriſtus erit tibi verus cibus, & ſanctus ſpiritus verus potus. Interim autẽ tibi ſufficit ſpiritale nutrimentũ, ne repletus euomas. & cùm eũ curaſſet, dimouit à loco. Deinceps autẽ vitam egit in ſolitudine, circumiens, & herbis veſcens. Dominica autẽ inueniebatur in eodem loco ſumẽs cõmunionem. Cùm paucos autẽ palmæ ramos petiiſſet à presbytero, efficiebat cingula animalibus. Cũ verò vellet quidam claudus ad eum venire vt curaretur, & aſinum ſolummodo inſcẽdiſſet: vbi primũ eius pedes tetigere cingulum, fuerat autẽ à ſancto viro factũ, fuit illico curatus. Alias autẽ ægrotis mãdabat benedictiones, & à morbis liberabãtur protinus. Porrò autẽ reuelatur de eius monaſteriis, quòd quidã ex iis qui ſunt in ipſis, vitam non rectè inſtituũt. & per presbyterum ad cunctos ſcribit epiſtolas. quòd illi quidem ſunt ocio dediti, hi verò cõtendunt ad virtutem. & inuentá eſt ſic ſe habere veritas. Scribit autẽ ad eorum quoque patres, quòd quidã ex his ſunt de fratrum ſalute minus ſolliciti. alij verò eos quantũ ſatis eſt exhortantur. annunciauítq; vtrorũque honores & ſupplicia. Et rurſus alios quoque prouocans ad ſtatum perfectiorẽ, admonebat vt à ſenſilibus ſe trãsferrent ad ea quæ percipiuntur intelligẽtia. Tẽpus eſt enim, inquit, deinceps tale vitę

oſtendere

oſtendere inſtitutum.Non debemus enim,inquit, omni tẽpore permanere pueri & infantes , ſed iam nos perfectioribus applicare cogitationibus , & magni & excelſi animi virtutẽ attingere,& cęteras maximas virtutes aggredi.Hæc & cõplura alia nobis pater de patre narrabat,quæ quidem,propterea quod excedant miraculi modũ,omnia non ſcripſimus:non quòd non ſint vera, ſed propter incredulitatem aliquorum . Nos autẽ ſatis de his certiores facti ſumus,cùm multi & magni viri ea nobis narrauerint qui ſuis viderunt oculis.

DE ABBATE PAPHNVTIO.

VIdimus autem locũ quoque Paphnutij Ana LXII.
choretæ , viri magni & virtute præditi . qui
haud ita multo abhinc tẽpore conſummatus eſt in regione quæ eſt circa Heracleotas Thebaidis. de quo multi multa narrarunt.

DE TIBICINE.

IS enim poſt multam exercitationem Deum LXIII.
rogauit, vt ei ſignificaretur cuinã ex iis ſanctis qui ſe rectè geſſerũt eſſet ſimilis . Angelus autem viſus ei dixit.Es ſimilis tibicini qui degit in hac ciuitate . Is autem ſtudioſè ad eũ profectus, eius vitæ inſtitutum ab eo eſt ſciſcitatus , & omnia eius vitæ facta eſt perſcrutatus . Is autem ei dixit id quod etiam erat verũ, ſe eſſe peccatorem , & ebrioſum,& ſcortatorem,haud ita longo autem ab hinc tempore ſe ex arte latrocinandi eo contuliſſe.Cùm

autē accuratè examinaretur quídnam vnquā rectè ab eo geſtum eſſet, dixit ſe nullius rei honeſtæ ſibi eſſe conſciū, niſi quòd cùm aliquando latronis vitā ageret, Chriſti virginem cui erat à latronibus vitiū afferendum, liberauerit, & noctu ad vicum vſque reduxerit. Rurſus autem, inquit, inueni aliquando formoſam mulierem errantem in ſolitudine, fugatam ab apparitoribus & curialibus præſidis, propter publicum mariti debitū, & errorem ſuum deflētem. Sciſcitatus ſum autem ex ea cauſam fletus. Illa autem dixit, Ne me roges Domine, nec miſerā examines: ſed tanquam ancillā tuam abducas quo velis. Nam cùm maritus tēpore biennij ob debitū publicum trecentorū aureorum ſepe fuerit flagellatus, & in carcere incluſus, & tres mihi chariſsimi filij abrepti fuerint, ego recedo fugitiua locū loco commutans. nunc autem etiam errans per ſolitudinem, ſæpe inuenta, & aſsiduè flagellata, iam tres dies permanſi ieiuna in ſolitudine. Ego autem eius ſum miſerta, inquit latro. & cùm eam deduxiſſem in ſpeluncā, dedi ei trecētos aureos, & deduxi eam vſque ad ciuitatem, & eius maritum liberaui cum liberis citra vllum probrū & cōtumeliam. Cui reſpondit Paphnutius. Ego quidem nullius rei talis mihi ſum cōſcius. in exercitatione autem omnino audiiſti me eſſe celebrem. Non enim vitam traduxi in ocio. Mihi ergo Deus de te reuelauit, te rebus geſtis nihilo me eſſe inferiorem. Si ergo ò frater, non parua à diuinitate tui habetur ratio, ne tuā animam temerè neglexeris. Is autem ſtatim proiectis quos

habuit

habuit in manibus tibiis, & lyræ muſicæ harmonia in ſpiritalem traducta melodiam, virũ ſecutus eſt in deſertum. Cùm autem tribus annis ſe pro viribus exercuiſſet, & in hymnis & orationibus vitæ ſuæ tempus peregiſſet, in cœlum iter direxit, & cũ choris angelorum & iuſtorum ordinibus connumeratus, requieuit.

DE PROTOCOMITE.

VBi ergo illũ qui ſe exercuerat virtutibus, LXIIII.
prius ad Deũ miſit, maiori & accuratiori vitæ inſtituto quàm prius eſſet ſibi impoſito, rogauit Deũ vt ſibi ſignificaretur cuínam ex ſanctis eſſet ſimilis. & rurſus vox diuina ad eũ facta eſt, dicens. Es ſimilis vicini pagi Protocomiti. Is autẽ ad eũ abiit celerrimè. & cùm ipſe pulſaſſet oſtium, proceſsit ille, vt ei mos erat, ad accipiendũ hoſpitem. & cùm pedes eius lauiſſet, & mẽſam appoſuiſſet, hortatus eſt vt veſceretur. Cùm autẽ facta eius ſciſcitaretur, & ei diceret, Narra mihi, ô homo, inſtitutum vitæ tuæ. multis enim monachis, vt mihi Deus oſtendit, euaſiſti ſuperior, ille dixit ſe eſſe peccatorem, & indignũ nomine monachorum. Cùm autem inſtaret percontari, homo reſpondit dicens. Non habeo quidem neceſſe narrare ea quæ à me facta ſunt. ſed quoniá dicis te à Deo veniſſe, quæ mihi adſunt referam. Iam agitur triceſimus annus ex quo me à mea vxore ſeparaui, cùm ter cũ ea ſolum habuiſſem conſuetudinem, & tres

ex ea filios ſuſcepiſſem, qui etiã mihi ad meos vſus inſeruiunt. Hoſpitalitatem autem nunquam intermiſi vſque in hodiernũ diem. Nõ gloriatur aliquis ex comitibus ſe hoſpitem ante me excepiſſe. Non egreſſus eſt pauper, nec hoſpes ex mea aula vacuis manibus, qui non prius rationi conueniente eſſet viatico ſuſtentatus. Nõ vidi pauperem infortunio affectum, cui non ſuppeditarim quòd ſatis fuit ſolatij. Non accepi perſonã filij mei in iudicio. Non ingreſsi ſunt in domũ meã fructus alieni. Non fuit lis aliqua quam nõ cõpoſuerim, & pacificauerim. Nõ increpauit aliquis meos filios quòd ſe inhoneſtè gererẽt. Non tetigerũt fructus alienos mei greges. Nõ ſeminaui primus agros meos. ſed cùm eos omnibus propoſuiſſem cõmunes, colligebam ea quæ erant reliqua. Non conceſsi vt pauper opprimeretur à potentia diuitis. non affeci aliquem moleſtia in vita mea. nunquã malum iudicium protuli in aliquem. Hæc à me eſſe facta Deo volẽte mihi ſum conſcius. Cùm autem viri virtutes audiiſſet

Pſalm. 127. „ Paphnutius, eius caput oſculatus eſt, dicens. Bene-
„ dicat te Dominus ex Sion: & videas bona Hieru-
„ ſalem omnibus diebus vitæ tuæ. In iis enim te rectè geſsiſti. Vnum autẽ tibi reſtat quod eſt caput virtutum, nempe Dei omni ex parte ſapiens cognitio, quam non poteris ſine labore conſequi, niſi cùm teipſum à mũdo abnegaris, crucem accipias, & ſequaris Seruatorem. Is autem vbi hæc audiit, ſtatim nec ſuis quidem valere iuſsis, virum ſecutus eſt in montem. Et cùm veniſſent ad fluuium, ſcapha non

inuenta.

inuenta iuſsit Paphnutius eũ flumen traiicere pedibus, quod propter altitudinẽ nemo illo tempore pedibus traiecerat. Cùm autem tranſiiſſent, & eis perueniſſet aqua vſque ad cingulũ, conſtituit eum in quodam loco. Cùm ſe autem ſeparaſſet, Deũ rogauit vt eiuſmodi hominibus videretur præſtantior. Non multo autẽ interiecto tempore, vidit viri animam aſſumi ab angelis, Deũ laudantibus & di-
„ centibus. Beatus quem elegiſti & aſſumpſiſti. ha- *Pſalm.64.*
„ bitabit in atriis tuis. & rurſus iuſtis reſpõdentibus
„ & dicentibus. Pax multa diligẽtibus legem tuam, *Pſalm.118.*
„ & non eſt eis ſcandalum. & tunc cognouit virum
eſſe conſummatum.

DE MERCATORE.

CVm autem perſeueraret Abbas Paphnutius Deum venerari precibus, & multiplicare ieiunia, rurſus orauit vt ſibi oſtenderetur cuinam eſſet ſimilis. Dicit ei rurſus vox diuina. Similis es mercatori quærẽti bonas margaritas. Sed ſurge deinceps, & ne cunctare. Tibi enim occurret vir cui es aſsimilatus. Cùm ille autẽ deſcendiſſet, vidit virum quendam mercatorem Alexandrinũ, pium & Chriſti amãtem, vicies mille aureis negociantẽ, cum centum nauibus, deſcendentem ex ſuperiore Thebaide, qui omnes ſuas facultates & merces diſtribuerat pauperibus. Is cum ſuis filiis decem ſaccos leguminũ ad eum afferebat. Et quid hæc, ô amice, ei dixit Paphnutius. Is autem dixit ipſi. Sunt LXV.

fructus meæ mercaturæ, qui Deo offeruntur ad iuſtam refectionẽ. Quid autẽ hæc, inquit ipſi Paphnutius, & tu noſtro nomine nõ frueris? Is autẽ confeſſus eſt ſe ad id ſtudioſè contendere. Ei reſpondit Paphnutius. Quouſque ergo tu terrenã exerces negociationẽ, nec cœleſtia attingis mercimonia? Sed hæc quidẽ es alıs dimiſſurus. tu verò iis te adiungens quæ ſunt maximè opportuna, ſequere Seruatorem, ad eũ venturus paulo pòſt. Is verò nihil differẽs, iuſsit filios ſuos reliqua diuidere pauperibus. Ipſe autem cùm in montẽ aſcẽdiſſet, & ſeipſum in eo loco incluſiſſet, vbi duo priores cõſummati fuerãt, perſeuerabat in orationibus. Paruo autẽ elapſo tempore, relicto corpore factus eſt ciuis cœleſtis. Poſtquam autem eũ quoq; præmiſit in cœlos, ipſe etiã deſpondit animũ, vt qui ſe non poſſet amplius exercere. Aſsiſtens autẽ angelus ei dixit. Huc deinceps accede tu quoq; ò beate, in æterna Dei tabernacula: venerunt enim prophetæ te in ſuos choros accepturi. Hoc autem nõ tibi prius declaraui, ne ſi fuiſſes elatus, de tuis detraheretur meritis. Cũ ergo vno ſolo die ſuperuixiſſet, & per reuelationẽ ad eũ veniſſent quidã presbyteri, omnib⁹ illis narratis, tradidit animã. Apertè autẽ vidẽtes presbyteri eũ aſſumi in choris iuſtorũ & angelorũ, Deũ laudabant.

VITA ABBATIS APOLLONII.

LXVI. FVit in Thebaide quidam monachus nomine Apollonius. Is plurimas oſtẽdit virtutes & facta egregia. Dignus quoque fuit habitus.

tus dono doctrinæ ſupra multos qui tunc fuere inſignes virtutibus.Is in tẽpore perſecutionis addens animum Chriſti confeſſoribus,multos effecit martyres.Porrò autem ipſe quoque comprehenſus cuſtodiebatur in carcere .ad quem veniebant qui ex gentibus erant nequiores , & cum eo diſputabant, inceſſebántque maledictis,& irritabant.

DE PHILEMONE MARTYRE, & iis qui cum ipſo fuere martyribus.

ERat autem quidam ex ipſis choraules , vir LXVII.
nequitiis famoſus,qui accedens eũ appetebat contumeliis , dicens eum impiũ & impoſtorem,& planũ, & qui ab omnibus habebatur odio , & qui debebat mori citius. Cui dicit Apollonius. Miſerebitur tui Dominus ò homo: & eorũ quę dicta ſunt,nihil tibi reputabitur ad peccatum. Hæc autẽ cùm audiſſet ille choraules , Philemon nomine, mordebatur animo , à verbis eius cõpunctus.Statim autẽ ad tribunal profectus , coram iudice ſe ſiſtit, & ei dicit populo præſente. Iniuſtè facis ò iudex, qui viros pios & nulli culpę affines punis. Nihil enim mali faciunt nec dicũt Chriſtiani. Ille autem cùm ipſe hęc diceret,in principio quidẽ exiſtimabat eũ loqui ironicè & ludificari. Poſtquã autem eum vidit perſiſtere,Inſanis,inquit,ò homo, & mens tibi repente eſt emota.Ille autem,Non inſanio,inquit,ò iudex iniuſtiſsime. Sum enim Chriſtianus. Is autem multis blanditiis vnà cũ turba ei conabatur perſuadere.Poſtquam autẽ vidit immo-

bilem, ei omne genus tormenta adhibuit. Cùm autem rapuiſſet Apollonium, & multis eũ affeciſſet contumeliis, ipſum torquebat tanquã planũ. Apollonius autẽ ei dixit. Optarem ò Iudex, vt tu & omnes præſentes hunc meum errorem ſequeremini. Is autem eo hęc dicẽte, iuſsit ambos igni tradere toto inſpiciẽte populo. Cùm autem in flãma eſſent præſente iudice, vocẽ ad Deũ emittit beatus Apollonius, toto populo audiẽte & iudice. Ne tradas Domine beſtiis animam confitentem tibi: ſed teipſum nobis apertè oſtende. Nubes autẽ roſcida & lucida adueniens, viros texit, igne extincto. Admiratę autem turbæ & ipſe iudex, dicebant, Vnus eſt Deus Chriſtianorũ. Maleficus verò quiſpiam hęc renunciat præſidi Alexãdriæ. Qui cũ crudeles quoſdam & immanes elegiſſet protectores & apparitores, eos miſit vt vinctos adducerent iudicem & Philemonem. Ducebatur ergo vnà cũ eis Apollonius, & quidam alij confeſſores. Cùm omnes autem iter ingrederentur, eum inuaſit gratia, & cœpit docere milites. Vbi autem ipſi quoque cõpuncti, crediderũt Seruatori, erãt omnes vno animo vincti. Quos omnes cùm vidiſſet præſes à fide nõ poſſe dimoueri, iuſsit proiici in profundum maris. Hoc autem fuit eis ſignum baptiſmatis. Cùm eos autẽ ſui inueniſſent diiectos in littore, fecerũt omnibus ædem vnam, vbi nunc multæ virtutes peraguntur. Tanta autẽ fuit viri gratia, vt de iis quæ eſſet precatus ſtatim exaudiretur, eũ ſic honorante Seruatore. Quẽ etiã nos in martyrio precati, vidimus, cum iis qui cum

Pſalm. 73.

cum ipſo fuerunt teſtificati. & Deum adorantes, eorum tabernacula ſalutauimus in Thebaide.

VITA ABBATIS DIOSCVRI presbyteri.

VIdimus autem alium quoque presbyterũ in Thebaide, nomine Dioſcurũ, patrem centũ monachorum. qui cùm ad Dei gratiã eſſet acceſſurus, dicebat eis. Videte ne quis qui noctu phantaſiã habuit mulieris, audeat accedere ad ſancta ſacramẽta. Ne quis ex vobis viſis & phantaſiis pulſus ſomniet. Nam qui abſque phantaſiis fiunt fluxus ſeminis, caſu fiũt. nec ex vniuſcuiuſq; libero animi arbitrio inſunt, ſed abſque voluntate. Procedunt enim ex natura, & ex redundanti materia excernũtur. Quocirca nec ſunt peccato obnoxij. Viſa autẽ ac phantaſiæ procedunt ex libera eligendi volũtate, & ſunt argumentũ mali animi. Oportet autem, inquit, monachum tranſilire etiam legem naturæ: corpus autem liquare, nec inueniri in vllo inquinamento carnis. ſed carnem liquefacere, & non concedere vt in ipſa redũdet materia, frequentibus & prolixis ieiuniis. Sin minus autem, nos ad appetitiones & deſideria incitant. Non oportet autem monachum attingere appetitiones animi. In quo enim differt à mundanis, quos ſępe videmus abſtinere à voluptatibus propter ſanitatẽ corporis, aut propter aliquas alias cauſas à ratione minimè alienas? Quanto autem magis, inquit, curanda eſt animæ ſanitas & ſpiritus? LXVIII.

Deuenimus quoque ad LXIX.

 Netrenſes,

Netrenſes, vbi multos & magnos vidimus Anachoretas: partim quidẽ indigenas, partim verò etiã hoſpites, qui ſe inuicem ſuperabant virtutibus, & magno ſtudio ſe exercebãt, & in vita ſe inuicẽ contendebant ſuperare. & alij quidẽ ex ipſis verſabantur in cõtemplatione, alij verò in actione. Cùm vidiſſent autem aliqui ex ipſis nos procul venientes, aliqui quidem nobis cum aqua occurrerũt. & alij quidẽ pedes noſtros lauabant. alij verò veſtes mundabant. alij verò ad cibum inuitabant. alij autem ad contemplationẽ & Dei cognitionẽ. & quod vnuſquiſque ex iis poterat, in eo ſtudebat nos iuuare. Et quid dixerit quiſpiã omnes eorũ virtutes, cùm nihil poſsit dicere pro dignitate? Habitant itaque locum deſertũ: & habent cellas magno inter ſe interuallo diſiunctas, vt nullus poſsit procul agnoſci ab altero. neque citò videri, nec vox audiri. ſed degunt in multa quiete, vnuſquiſq; per ſe incluſus. Solum autem ſabbato & dominico cõgregantur in eccleſiis: & ſeinuicem excipiunt. Multi autem ex iis ſæpe etiam quatuor dies inueniuntur in cellis, abſque eo quòd ſe videant inuicem, preterquam in ſynaxi. Et alij quidem ex his veniebant ad ſynaxim à tertio & quarto lapide. tam longè ſunt remoti à ſe inuicem. Tantam autem habent inter ſe charitatem, etiam ſupra reliquam fraternitatem, vt multis qui cum ipſis ſalui eſſe voluerint, vnuſquiſque ſtudeat ſuam cellam eis dare ad ſe reficiendum.

DE

DE ABBATE AMMONIO & iis qui erant cum ipſo.

Vidimus autem patrem quoque eorũ qui LXX.
illic erant, nomine Ammoniũ, habẽtem eximias cellas, & atrium, & puteum, & reliqua neceſſaria. Cùm autem ad eũ veniſſet quidã frater qui volebat ſaluus fieri, & ei diceret vt ipſi inueniret cellam ad habitandum, illico egreſſus, præcepit ei ne egrederetur è cellis, donec ipſi inueniſſet aptum habitaculũ. & cùm ipſi reliquiſſet omnia quæ habebat, cũ ipſis cellis, ſeipſum incluſit in paruam cellam. Quòd ſi plures erãt qui conueniebant volentes ſalui fieri, congregabat vniuerſam fraternitatem. & illo quidem tradente lateres, hoc verò aquam, perficiebantur cellæ in vno die. Eos autem qui erant habitaturi in cellis, in eccleſiam vocabant ad conuiuia. Dúmque illi ſe recreant & exhilarant, vnuſquiſque cùm è ſua cella ouillam ſuam pellem aut ſportam pane vel cæteris impleſſet neceſſariis, deferebant ad nouas cellas. vt nulli nota eſſet vniuſcuiuſque oblatio. Noctu autem venientes habitaturi ſuas cellas, repente inueniebãt omnia neceſſaria. Multi autem ex ipſis neque panem comedebant nec fructus, ſed ſolum intyba agreſtia. Quidam autem ex ipſis tota nocte non dormiebant: ſed ſedentes vel ſtantes vſque ad manè, perſeuerabant in oratione.

VITA ABBATIS ISIDORI & eorum qui erant cum ipſo.

LXXI. VIdimus autem in Thebaide monaſteriũ cuiuſdã magni Iſidori, quod intus habebat mille monachos. Habebat autem intus puteos & ortos, & quæcũque ſunt ad vſum neceſſaria, nemine egrediẽte extra monaſteriũ. Sed erat presbyter ianitor, qui nullũ permittebat egredi, neq; alium ingredi, præterquã ſi quis vellet vſque ad mortẽ illic permanere nuſquã progrediens. Porrò autem eos qui portã ingrediebantur, in paruo habitaculo excipiebat hoſpitio. & cũ manè dediſſet benedictiones, in pace deducebat. Duo autẽ ex ipſis presbyteri ſolũ exibãt, opera fratrũ adminiſtrantes, & referebant ea quæ erant ipſis ad vſum neceſſaria. Dixit autẽ mihi is qui portã cuſtodiebat presbyter, eos qui intus ſunt ſanctos eſſe tales, vt poſsint omnes ſigna efficere: & neminem ante deceſſum in morbum incidere: ſed quando vniuſcuiuſque veniſſet tranſlatio, id omnibus prius ſignificantem & ſe reclinantem, dormire.

VITA ABBATIS AMMONA presbyteri.

LXXII. EST autem alia quoq; ſolitudo in Aegypto, maritima quidem, ſed difficillima. in qua multi & magni habitant Anachoretæ, quę eſt prope vrbẽ Diolcon. Vidimus autẽ illic presbyterum

terum virum ſanctū & valde humilem, & aſsiduè videntē viſiones, nomine Ammonam. Is aliquādo offerens Deo cultū, videt angelū ſtantem à dextris altaris, & ſignantem fratres accedētes ad gratiam, & ſcribētem in libro eorum nomina. Cùm autem non adfuiſſent aliqui in ſynaxi, vidit deleri eorum nomina, qui poſt tres dies ſunt mortui. Eum ſæpe torquentes dæmones, in tantā adduxerunt imbecillitatem, vt non poſſet ipſe ſtare ad aram, nec offerre. Angelus autem veniēs, eius manu apprehenſa, protinus eum cōfirmauit, & ſanū ad arā ſtatuit. Cuius tormenta cū vidiſſent fratres, obſtupuerunt.

DE ABBATE IOANNE.

Vidimus autem alium quoque in Diolco, LXXIII. Ioannem nomine, patrem monaſteriorum, qui ipſe quoque multam habebat gratiam, & Abrahæ habitū, & barbam Aaron. Efficiebat autem virtutes atque curationes: & qui multos curauit paralyticos & podagra laborantes.

VITA ABBATIS PITYRIONIS & eorum qui cum ipſo erant.

Vidimus autem in Thebaide altum montem LXXIIII. fluuio imminētem, valde terribilem & precipitē: & monachos illic viuentes in ſpeluncis. Eorum autem pater erat nomine Pityrion, qui fuit vnus ex diſcipulis Antonij, & tertius qui illū

locum excepit.qui quidem multas virtutes efficiebat,& efficaciter ſpiritus expellebat. Cũ enim ſucceſsiſſet Antonio & eius diſcipulo Ammonæ,meritò etiam ſucceſsit hæreditati donorũ. qui multos quidem alios quoque apud nos habuit ſermones, quinetiã de diſcretione ſpirituũ accuratè diſſeruit. dicens eſſe aliquos dæmones qui ſequuntur animi motus, & noſtras affectiones ad malum ſæpe conuertũt. Quiſquis ergo,ò filij,dicebat is nobis, vult exigere dæmones, prius in ſeruitutem rediget affectiones animi. Qualẽ enim quis ſuperarit affectionem,eius quoque expellit dæmonem.Oportet autem vos paulatim vincere affectiones, vt earum expellatis dæmones. Si quis ergo gulam ſuperauerit,expellit eius dæmonem. Is autẽ comedebat bis in hebdomada,dominica & quinta feria, paruum farinæ iuſculum:nec poterat aliquid aliud ſumere, propterea quòd ſuum habitum ita formaſſet.

VITA EVLOGII PRESBYTERI.

LXXV. VIdimus autem alium quoque presbyterum,nomine Eulogium. qui in offerendis Deo donis, tantam accepit gratiam cognitionis, vt vniuſcuiuſque ex iis qui accedebant monachis mẽtem cognoſceret. Is cùm ſæpe vidiſſet aliquos monachos ad aram acceſſuros,eos retinuit,dicens.Quomodo audetis ad ſancta accedere ſacramenta,cùm habeatis malas cogitationes?Et tu quidẽ hac nocte animo verſaſti tur-

pem

pem fornicationis cogitationem. Alius autē in animo ſuo reputauit, dicens nihil referre an peccator an iuſtus accedat ad Dei gratiam. Alius autem de dono dubitauit, dicens, Nunquid me accedentem ſanctificabit? Parum ergo ſecedite à ſanctis ſacramentis, & ex animo agite pœnitētiam, vt ſit vobis remiſsio peccatorum, & ſitis digni Chriſti cōmunione. Niſi enim primū mūdaueritis cogitationes, non poteritis ad Chriſti gratiam accedere.

VITA SERAPIONIS PRESBYTERI.

VIdimus verò etiam in partibus Arſenoitæ presbyterum quendā nomine Serapionem, patrem multorum monaſteriorum, & qui præeſt multæ fraternitati, vt qui ſint decies mille numero, magnámq; per fratres exequitur diſpenſationem, cùm omnes ſimul, tēpore meſsis, omnes ſuos fructus ad ipſum afferāt, quos pro meſsis mercede acceperunt, vnuſquiſq; frumenti annuos duodecim artabas, qui ſunt veluti quadraginta qui à nobis dicuntur modij. & ea ad miniſterium pauperum per ſe diſpenſat. adeò vt deinceps in ea quæ eſt circuncirca regione nullus ſit pauper, ſed etiam mittat ad eos qui ſunt Alexandriæ pauperes. Sed neque prædicti patres per totā Aegyptum vnquā neglexerunt hanc adminiſtrationem: ſed ex laboribus fraternitatis, nauigia plena frumēto & veſtimentis pauperibus miſerunt Alexandriā. propterea quòd rari eſſent apud ipſos qui egerent. LXXVI.

VITA ABBATIS POSIDONII.

LXXVII. POſidonij Thebani multa quidem ſunt, eáque narratu difficilia, quemadmodum erat mitis, & in ſe exercendo acerrimus, & quãta fuerit in eo innocentia. Neſcio an vllũ talem conuenerim. Vixi enim cũ eo anno vno in Bethleem, quando ſedit vltra Pœmęnium. & multas vidi eius virtutes. Atque inter cætera ipſe mihi quodam die narrauit. Cùm habitarim, inquit, in loco Porphyrite anno vno, toto anno nullũ hominem conueni. non audiui ſermocinationẽ. non panem tetigi. niſi ſi quando paucis vterer dactylis, & ſicubi herbas inuenirem agreſtes. Quo quidem tempore cùm mei panes aliquãdo defeciſſent, egreſſus ſum è ſpelũca, vt venirem in orbẽ terræ habitabilem. & cùm toto die ambulaſſem, vix aberã à ſpelũca duo millia. Cùm ergo circũſpexiſſem, video equitem militis habitum præ ſe ferentem, habẽtem in capite galeam tiariferam. & cùm coniectaſſem eum eſſe militem, profectus ſum vſque ad ſpeluncã: & inueni caniſtrum vuarum & ficuum nuper decerptarum. Quem cùm accepiſſem, lętus veni ad ſpeluncã, habens duobus menſibus cibos illos ad meã refectionem. Hoc autem miraculũ fecit beatus Poſidonius in Bethleem. Quædã mulier grauida habebat ſpiritum immundũ, & in ipſo tempore quo erat paritura, laborabat in partu, ipſam conterente ſpiritu. Cũ ergo à dæmone vexaretur mulier, aduenit eius maritus, & rogauit ſanctũ illum vt adeſſet. & nobis,

bis ingreſsis ad orandum, cùm ſtetiſſet & precatus eſſet, poſt ſecundã genu flexionem, eiecit ſpiritum. Surgens autem dixit nobis, orate. modo enim expellitur immũdus ſpiritus. Oportet autem eſſe aliquod ſignum vt de eo fiamus certiores. Egrediens autem dæmon, diruit à fundamento totum aulæ parietem. Mulier autem ſexennio non fuerat locuta. Poſtquam autem egreſſus eſt dæmon: & peperit, & locuta eſt.

DE HIERONYMO.

HVius ſancti noui hanc quoque prophetiam. LXXVIII.
Hieronymus enim quidam presbyter habi- *Propter amicitiã quæ ei in-*
tabat in illis locis, qui in ſermone Romano *tercedebat cũ*
magna erat virtute ornatus, & præclaro ingenio. *Ruffino, videtur Palladius*
ſed tanta fuit eius inuidia, vt ab ea obrueretur vir- *fuiſſe iniquior*
tus doctrinę. Cùm ergo multis diebus cum eo ver- *in Diuum Hie-*
ſatus eſſet ſanctus Poſidonius, dicit mihi in aurem. *ronymum.* De Paula.
Ingenua quidem Paula quæ eius curã gerit, præ- LXXIX.
morietur liberata ab eius inuidia. Vt autẽ arbitror,
propter hunc virum nõ habitabit vir ſanctus in his
locis. ſed eius peruadet inuidia vel vſq; ad propriũ
fratrẽ. Réſque ita accidit. Etenim beatum Oxy- De Oxyperẽ-
perétium Italum is hinc expulit: & Petrum alium tio. LXXX. De Petro.
quendam Aegyptium: & Symeonem, viros admi- LXXXI.
rabiles, quos ego adnotaui. Narrauit mihi hic Po- De Symeone.
ſidonius continentiſsimus & virtutis obſeruantiſ- LXXXII.
ſimus, quòd quadraginta abhinc annis panem nõ
guſtaſſet, neque acceptæ iniuriæ ſit recordatus vſq;

ad diei dimidiū.Hæc ſunt certamina & ſigna præclari Chriſti athletę Poſidonij,quę fecit prouidentia eius quæ eſt omnium virtutum maxima. & in his eſt inſignis finis vitæ huius beati.

VITA SERAPIONIS Sindonitæ.

LXXXIII. EVit alius quidam Serapion ſindonites. nam præter ſindonem nihil vnquā induebat.qui exercuit magnam poſſeſsionum & facultatum vacuitatem. Cùm eſſet autem imperitus literarū,memoriter dicebat omnes ſcripturas. Et neq; ob poſſeſsionum egeſtatem & ſcripturarū meditationem,potuit in cella quieſcere.Non quòd traheretur à terrena materia: ſed orbem terræ obiens, ſe rectè & ex virtute gerebat.Natus enim erat hac natura.Sunt enim naturarum non ſubſtantiarū differentiæ. Narrabant itaque patres,quòd cùm quendam accepiſſet exercitatorem qui cum eo luderet, ſe in quadam vrbe gentilibus vēdidit hiſtrionibus viginti nūmis. & cùm ſignaſſet mūmos, eos apud ſe ſeruabat. Tandiu autē permāſit & ſeruiit mimis qui eū emerant,donec eos fecit Chriſtianos, & eos auulſit à theatro.præter panem & aquam nihil ſumens,neque præ meditatione ſcripturarum ore ſilens. longo autem tēpore primus compunctus eſt mimus.Deinde mima.Deinde vniuerſa eorū familia. Dictum eſt autē quòd quo tempore eū ignorabant,lauabat pedes amborū. Ambo ergo baptizati,à theatro receſſerunt: & cùm ad vitam honeſtam

&

& piam proceſsiſſent, virū valde reuerebantur. Ei itaque dicunt. Adeſdum frater. nos te liberabimus, quandoquidem ipſe nos liberaſti à turpi ſeruitute. Dicit ergo eis. Quādoquidem Deus eſt operatus, & ſalua facta eſt veſtra anima, vobis dicā myſteriū actus. Ego veſtræ animæ miſertus, cùm eſſem liber exercitator genere Aegyptius, ea de cauſa meipſum vendidi, vt vos ſeruarem. Quoniā autem hoc fecit Deus, & per meā humilitatē ſalua euaſit anima veſtra, accipite aurum veſtrū, vt etiā aliis opem feram. Illi autem cùm multū rogaſſent & affirmaſſent, dicendo, Te tanquam patrem & Dominū habebimus, ſolum mane nobiſcum, nō potuerunt ei perſuadere. Tunc dicunt ei. Da aurum pauperibus. nam id nobis fuit cauſa ſalutis. Sed ſaltē poſt annum nos inuiſas. & ſic ab iis abiit. Is frequentibus peregrinationibus peruenit in Græciam. & cū tribus diebus moratus eſſet Athenis, non fuit qui ei panē præberet. Nam neque æs ferebat, neque perā. non pellem ouillam. nihil horū. Cùm autē veniſſet quartus dies, valde eſuriit. Res eſt enim grauis fames inuoluntaria, quæ adiutricem habet incredulitatem. & ſtans ſuper tumulū ciuitatis, in quo congregabantur qui erant viles & abiecti in ciuitate, cœpit vehementer & cū planctu lamentari, & clamare. Viri Athenienſes, ferte opem. Ad quē accurrentes omnes qui palliū geſtabant & pileum, dicūt ei. Quid habes, vndénā es, & quid pateris? Is verò dicit ipſis. Genere quidem ſum Aegyptius. ex quo autē abſum à vera mea patria, incidi in tres fœneratores.

ratores. Et duo quidē à me receſſerunt exſoluto eis debito: cùm non haberent de quo me accerſerent. Vnus autē à me nō diſcedit. Illi ergo ſtudioſè quærentes de fœneratoribus vt eis ſatisfacerent, ipſum rogabāt, Vbi ſunt? Quis eſt qui tibi exhibet moleſtiam? Oſtende nobis eū, vt tibi feramus auxilium. Tūc eis dicit. Moleſtiam mihi exhibuit auaritia & gula & fornicatio. Et à duobus quidē ſum liberatus, auaritia ſcilicet & fornicatione. Neque enim aurū habeo. neq; aliquid aliud poſsideo. non fruor deliciis quæ ſunt nutrices huius morbi. Quocirca nihil mihi exhibent amplius moleſtię. A gula autē non poſſum recedere. Iam enim quatuor diebus nihil comedi. & mihi pergit venter moleſtiā exhibere, quęrens conſuetum debitum, ſine quo non poſſum viuere. Tunc quidā philoſophi ſuſpicati eum eſſe mendicum, dant ei nummū. Quem acceptum poſuit in officina panaria, & accepto pane receſsit, ſtatim profectus à ciuitate, & in eam non reuerſus amplius. Tunc cognouerunt philoſophi eum verè fuiſſe virtute præditū. & cùm piſtori dediſſent pręcium panis, acceperūt nūmum. Cùm autem veniſſet in loca Lacedęmonis, audiuit quendā ex primis ciuitatis, eſſe Manichæū ſimul cū tota domo, alioqui virum bonū. Ei rurſus ſeipſum vendidit in primo actu. Et cū intra duos annos ipſum abduxiſſet ab hæreſi & eius vxorem, adduxit ad eccleſiā. Tūc eum amantes, nō amplius habebant tanquam ſeruum, ſed tanquam germanū fratrem & patrem, & Deum laudabant. Poſt hæc ſeipſum coniecit in nauem

uem tanquam Romam nauigaturũ. Nautæ autem coniicientes eũ vel intuliſſe ſumptus, vel in auro habere quod expenderet, nihil aliud percontati eum exceperunt, alius aliũ exiſtimãs accepiſſe eius vtenſilia. Cùm autẽ ipſi enauigaſſent, & abeſſent quingentis ſtadiis ab Alexãdria, cœperũt vectores veſci circa occaſum ſolis, cùm Nautę prius comediſſent. Viderunt autẽ eum primo die nõ comedere: & putauerunt cauſam eſſe nauigationẽ. Similiter & ſecundo & tertio & quarto die. Quinto autẽ die vidẽt ipſum ſedentẽ quietum, dum omnes comederent. & dicunt ei. Homo, cur non comedis? Is verò dicit eis. Quoniã non habeo quod edam. Cùm ergo inter ſe quæſiiſſent quis eius accepiſſet vtenſilia vel impenſas, vidiſſent autem neminẽ accepiſſe, neque enim habebat aliquid, cœperunt cũ eo contendere. Quomodo ſic ingreſſus es abſque impenſis? Quomodo dabis nobis naulũ? Quónam autẽ aleris? Is verò eis dicit. Ego nihil habeo. Auferte me, & abiicite vbi inueniſtis. Illi verò, Ne ſi centũ quidem aureos nobis dares, lubẽter hoc faceremus, cùm ſit nobis ventus adeò ſecundus. Scopum ergo vrgeamus, peragentes quæ ſunt nobis propoſita. Sic fuit in naui, & eũ aluerunt Romã vſque. Cùm autẽ Romã veniſſet, curioſè indagauit quis eſſet in ciuitate magnus exercitator aut exercitatrix. Inter quos incidit in quendã Domnionẽ. cuius lectus curauit ægrotos poſt mortẽ. Cùm ergo in eũ incidiſſet, & ex eo vtilitatẽ accepiſſet, erat enim vir & moribus ornatus & eruditione, & ab eo didiciſſet quíſnam

Vita Abbatis Domnionis. LXXXIIII.

eſſet illic alius exercitator aut exercitatrix, cognouit eſſe quandam virginem ſilentium agentem & quieſcentẽ, quæ iam vigintiquinque annis in cella erat incluſa, & cum nemine vnquã colloquebatur. Cùm autẽ eius domũ didiciſſet, venit, & dicit vetulæ quæ ei inſeruiebat. Dic virgini me neceſſe habere eã conuenire. Deus enim me miſit. Cùm autẽ duos vel tres dies intermiſiſſet, eã conuenit poſtea. & ei dixit. Quid ſedes? Ea verò dicit ipſi. Nõ ſedeo, ſed ambulo. Is verò dicit, Quo ambulas? Illa verò dicit, Ad Deũ. Is aũt dicit. Viuíſne, an es mortua? Illa verò ei dicit, Credo in Deũ me eſſe mortuã. Qui enim carne viuit, non poteſt non ambulare. Is autẽ dicit ei. Vt me ergo certiorẽ reddas te eſſe mortuã, fac quod facio. Ea illi dicit. Impera mihi quæ poſſunt fieri, & faciam. Is autẽ dicit ei. Nihil eſt quod non poſsit mortuus, abſque eo quòd nõ poteſt eſſe impius. Tunc dicit ei, Deſcende & progredere. Ea verò reſpõdit. Iam agitur viceſimus quintus annus ex quo nõ ſum progreſſa: & cur progrediar? Ei autem dicit, Si mortua es mundo, & tibi mundus: idẽ eſt tibi progredi & nõ progredi. Ergo progredere. Illa verò progreſſa eſt. & poſtquam progreſſa fuit vſque ad quandã eccleſiã, ei dicit in eccleſia. Si vis ergo me certiorẽ reddere quòd verè ſis mortua, & nõ amplius viuis placens hominibus: fac quod facio, & ſciam te eſſe mortuã. Ei itaque dicit. Exuens ſicut ego omnia veſtimẽta, ea impone humeris. & tranſi mediã ciuitatem, me in hoc habitu præeũte. Illa verò ei dicit. Hac re minime honeſta multos

offendam:

offendam: & poterũt dicere me eſſe emotæ mentis & dæmoniacã.Is autem dicit ei.Et quid tibi eſt curæ,ſi dixerint te eſſe emotæ mentis & dæmoniacã? tu enim es eis mortua. Tũc illa ei dicit. Dic ſi quid aliud velis.neque enim ad hũc vſque modũ me veniſſe glorior. Tunc ei dicit. Ecce ergo, ne amplius te iactes & tibi placeas,tanquã omnibus magis pia & mundo mortua. Ego enim ſum te magis mortuus.& re ipſa oſtendo me eſſe mortuũ mundo.Nã citra vllã animi perturbationẽ & pudorem hoc facio.Tunc cùm eã ad humilitatẽ inſtituiſſet, & eius fregiſſet arrogantiã, receſsit. Sunt autẽ multa quoque alia quæ pertinent ad impatibilitatem.Is decedit cùm ageret annum ætatis ſexageſimum,in ipſa Roma ſepultus.

DE EVAGRIO CELEBRI Diacono.

DE Euagrio claro Chriſti diacono, qui vixit inſtar apoſtolorum, non eſt æquum tacere. LXXXVI.
Sed ea literis mandare ad ædificationem eorum qui ſunt lecturi, & ad bonitatis Seruatoris noſtri gloriam,æquum arbitratus, ab alto expono, & quemadmodũ venerit ad inſtitutum monaſticum, & quomodo cũ ſe dignè exercuiſſet,moritur quinquaginta quatuor annos natus,in ſolitudine.Qui, „ vt ſcriptũ eſt,In breui conſummatus,impleuit lon- *Sapien.4.*
„ ga tempora.Fuit enim re vera eius anima grata Domino. Is genere quidẽ fuit Ponticus, ciuitatis Ibe-

rorum, filius presbyteri, lector promotus à ſancto Baſilio epiſcopo eccleſiæ Cæſareæ ad Argeũ. Poſt deceſſum autẽ ſancti Baſilij epiſcopi, attẽdens eius aptitudinẽ, ſapientiſsimus, & à perturbationibus animi alienus, & omni doctrina clarus Gregorius epiſcopus Nyſſenus, frater epiſcopi cui datur honor inter apoſtolos, eũ ordinat diaconum. Illinc cũ veniſſet ſanctus Gregorius epiſcopus in magnã ſynodum Cõſtantinopolitanã, relinquit eum beato Nectario epiſcopo, cùm eſſet omniũ diſſerendi artis peritiſsimus. Floruit ergo in magna ciuitate, in diſputationibus iuueniliter exultans aduerſus omnem hæreſim. Accidit autẽ vt is qui propter morũ inſignem bonitatẽ honorabatur à tota ciuitate, cõfigeretur à ſimulachro muliebris concupiſcentiæ, vt ipſe nobis narrauit poſtea cũ eſſet mens eius libera. Eum autẽ viciſsim amauit muliercula. Erat autẽ ea vna ex primis. Euagrius autem, & Deũ timens, & ſuam veritus conſcientiã, & habens ante oculos dedecus turpitudinis, & quam hæreſes de alienis malis cõcipiunt lætitiã, Deum ſupplex rogauit vt ab ipſo impediretur ſcopus quem ſibi propoſuerat mulier, quę eum vrgebat cupiditate, & eius inſano tenebatur deſiderio. Cúmque vellet ab ea recedere, non poterat, vt qui eius obſequij blandis detineretur vinculis. Haud multo poſt autẽ eam quæ præceſsit orationẽ, antequam rem eſſet expertus, adſtitit ei viſio angelica præ ſe ferens ſpeciem militum præfecti, quę eũ rapit, & ducit tanquam in iudiciũ, & cõiicit eũ in ęam quæ dicitur cuſtodiam, collari ferreo

ferreo eius collo iniecto, & catena ferrea alligatis manibus, iis videlicet qui ad ipſum venerãt, ei cauſam minimè dicentibus. Ipſe autẽ qui pungebatur conſcientia, exiſtimabat ſe ea ſubire eius gratia, arbitrans maritũ mulieris de hac re iudicẽ cõueniſſe. Animi itaque admodũ anxius conſtitit Euagrius, dum de alia cauſa ageretur, & de aliis propter tale crimen haberetur quæſtio. Poſt magnũ ergo illum metum & ſummũ animi angorem, angelus qui ab initio prębuerat viſionẽ, ita transformatur vt videretur adeſſe germanus & ſincerus amicus Euagrij, valde obſtupefactus, & triſtitia affectus ob tantam vinculorum infamiã, & dicens ei vincto inter catenas quadraginta reorũ. Cur cum tanta ignominia detineris cum reis, domine diacone? Ille ei dicit. Re vera quidẽ neſcio: ſuſpicor autem N. qui eſt ex pręfectis, me detuliſſe, motũ zelotypia citra vllam rationem. & vereor ne magiſtratus fuerit ab eo corruptus pecunia, & me maximo afficiat ſupplicio. Dicit ei is qui amici figurã ſuſceperat. Si audias amicum, tibi conſulo. Nõ tibi expedit degere in hac ciuitate. Dicit ei Euagrius, Si Deus me liberauerit ab hac calamitate, & me videris Conſtantinopoli, ſcias me iure ſubire hoc ſuppliciũ, & eſſe dignum alio maiore. Dicit ei amicus, Si ita habet, fero ad te ſanctũ euãgelium. iura mihi in eo, quòd recedes ab hac ciuitate, & tuę animę curã geres: & te liberabo ab hac neceſsitate. Euagrius autẽ, Rogo te, inquit, iurabo vt volueris. me ſolũmodo libera ab hac nube tenebroſa. Interim autẽ ei affert ſanctum euan-

gelium, & exigit iuſiurandum. Euagrius autem ei iurat per euangeliũ verbis ſic cõceptis. Non manebo hic præter vnũ diem, ídque vt meas veſtes in nauem immittã. Cùm autem proceſsiſſet iuſiurandũ, ad ſe rediit ab ecſtaſi quę ei noctu euenerat. Cúmq; ſurrexiſſet, cogitauit. Etſi mihi fuit datum iuſiurãdum in ecſtaſi, iuraui tamen. Omnibus ergo quæ habebat in nauem coniectis, venit Hieroſolyma. & illic excipitur à beata Melania Romana. Rurſus cũ diabolus eius cor tanquam Pharaonis induraſſet, vtpote adoleſcentem & ætate luxuriantem, eũ rurſus inceſsit dubitatio, & animi fuit ancipitis, cùm tamen nemini quidquam dixiſſet. Quo factum eſt vt & veſtes rurſus mutaret, & in diſſerẽdo ei veternũ afferret vana gloria. Sed Deus qui impedit omnium noſtrũ interitum, ei rurſus attulit calamitatẽ, rurſus in febrẽ coniiciens. & deinde in longũ morbum, tempore ſemeſtri eius carnẽ macerans, quę ei afferebat impedimentũ ad virtutem, medicis dubitantibus, & nõ inuenientibus modum curationis. Dicit ergo ei beata Melania. Nõ placet mihi fili, morbus tuus diuturnus. Dic ergo mihi quæ habes in animo. nõ eſt enim verus hic tuus morbus. Cõfeſſus eſt ergo ei rem quæ ſibi euenerat Conſtantinopoli. Dicit ei beata. Promitte mihi teſte Domino, te vitæ monaſticæ ſcopum eſſe ſecuturũ. & ego licet peccatrix, orabo Deum, vt detur tibi tempus cõmeatus, & vitæ terminus. Is autem eſt aſſenſus. Cùm ea autẽ oraſſet, intra paucos dies conualuit. cúmque is ſurrexiſſet, ab illa ipſa eſt amictu mona-

ſtico

ſtico indutus, & peregre proficiſcitur in montem Nitriæ qui eſt in Aegypto. In quo cùm habitaſſet biennio, tertio ingreditur ſolitudinē. Cùm itaque vixiſſet quatuordecim annis in iis quæ dicūtur cellis, comedebat quidē panis libram in die. trimeſtri autē tempore olei ſextarium: vir qui in molli delicata & lauta vita fuerat educatus. Faciebat autem cētum orationes: ſcribēs annuatim precium ſolum eorū quæ comedebat. eleganter enim ſcribebat celerem characterē. Cùm ergo intra quindecim annorum ſpacium mentē expiaſſet, dignus eſt habitus dono cognitionis & ſapientiæ, & diſcretionis ſpirituū. Is cōpoſuit tres ſacros libros monachorū, qui dicuntur Ἀντιῤῥητικά, hoc eſt, Cōtradictoria, ſuppeditans artes quibus ſit vtēdum aduerſus dæmones. Ei aliquando grauē exhibuit moleſtiā dæmon fornicationis, vt ipſe nobis narrauit: & tota nocte ſtetit in puteo cùm eſſet hyems, adeò vt eius carnes cōcreſcerent. Aliquando autē rurſus ei moleſtiam exhibuit ſpiritus blaſphemiæ: & quadraginta diebus nō eſt tectum ingreſſus, vt ipſe nobis narrauit. adeò vt corpus eius, non ſecus ac corpus ferarū animantium, ſcateret muſcis. Ei tres apparuerunt dæmones in habitu clericorum, de fide cum eo inquirentes. Et vnus quidē dicebat eum eſſe Arrianum. alter verò Eunomianum. Tertius autē Apollinariſtam. & eos paucis ſuperauit ſpiritu ſapiētiæ. Rurſus cùm quodam die periiſſet clauis eccleſiæ, ſerra cruce ſignata, manu trudens eā aperuit, Chriſto inuocato. Is à dæmonibus adeò fuit flagellatus, &

variorum dęmonum tantam fecit experientiā,vt ij nō poſsint facilè enumerari. Vni ex diſcipulis ſuis, quæ poſt decem & octo annos erant euētura ei dixit,omnia ei prædicēs in ſpecie. Dicebat autem hic beatus, Ex quo veni in ſolitudinem, non tetigi lactucam. non minutū olus. non aliquid viride. non fructum.non vuā.non lauacrum.non carnem. non panem.nō vinum. neq; omnino aliquid ex iis quæ per ignem tranſeunt, præter quædā olera cruda, & modicum aquæ. Poſtea autem ſextodecimo anno inſtituti vitæ ſuæ actæ abſq; decoctione ignis, cùm caro, propter imbecillitatē corporis & ſtomachi, opus haberet vt aliquid ſumeret quod per ignem tranſiiſſet, panem quidē tetigit, nequaquā autem ſumpſit cocta olera.ſed vel ptiſanam,vel legumina duos annos. In his corpus conſumebat hic beatus, viuificans animā ſancto ſpiritu,in epiphaniis in eccleſia cōmunicans. Nobis autem narrabat hic generoſuş Chriſti athleta circa tēpus mortis. Iā ſunt tres anni ex quo non ſum amplius vexatus à cupiditate carnis. Si autē poſt vitā ita ex virtute actā, & immenſum laborē exercitationis, eúmq; vel maximè inflexibilem, & ſobriā perpetuò orationē,hunc immortalem adeò inuaſit bonis infeſtus & exitioſus dæmon: quid ab ęxecrabili dæmone pati putamus eos qui ſunt ſocordiores, propter ſuam negligentiam? Huic ſancto ſignificata eſt aliquando mors patris ſui, & dicit ei qui renunciauit. Deſine blaſphemare: meus enim pater eſt immortalis. Deum autem dicebat. Hucuſque eſt exactiſsi-

mum & perfectiſsimum vitæ inſtitutum inſignis Euagrij.

VITA ABBATIS PIOR.

QVidam Pior nomine, Aegyptius genere, LXXXVII.
ætate iuuenis, cùm mundo renunciaſſet, exiit è domo paterna: & propter inſignẽ amorem ſpiritalem, Deo eſt profeſſus ſe nullum ex ſuis viſurũ amplius. Quinquaginta ergo pòſt annis, ſoror eius quæ cõſenuerat, & ab aliquo reſciuerat fratrem ſuũ viuere, veniebat in mentis emotæ periculum, niſi ipſum videret. Cùm autẽ nõ poſſet venire in vaſtum deſertum, rogauit illius loci epiſcopũ vt ſcriberet ad ſanctos patres qui erãt in ſolitudine, vt ipſum mitterent, & eum videret. Cũ ergo ei vis magna afferretur, patribus obediẽs, ſtatuit vno alio adſumpto, abire. & ſignificauit domui ſororis fratrẽ ſuum Pior aduenire, & foris ſtare. Cùm autẽ ſenſiſſet ſtrepitum oſtij, & quòd eius ſoror ei veniret obuiã, Pior clauſis oculis, clamauit ad ipſam. O ſoror N. Ego ſum Pior frater tuus, ego ſum: ecce, vide, aſpice quantum velis. Illa ergo facta certior, Deum glorificauit, & cùm multa feciſſet, non potuit ei perſuadere vt domum ingrederetur: ſed oratione facta in limine, reuerſus eſt in ſolitudinem, propriam patriam illic ſibi virtute comparans. Hoc eius fertur miraculũ, quòd cùm fodiſſet in loco quem ædificauit, inuenit aquã amariſsimã, & donec deceſsit illic permanſit, ſe aquæ concludens amaritudine, vt ſuam oſtenderet tolerantiam.

Multi autem monachi poſt eius mortem cùm in cella manere contendiſſent, non potuerunt vnum annum id efficere. Eſt enim locus terribilis, & alienus ab omni conſolatione.

VITA ABBATIS MOYSIS Libyci.

LXXXVIII. MOyſes Libycus fuit vir mitiſsimus, & maxima charitate præditus. Is dignus eſt habitus dono curationũ. Is hoc narrauit. In monaſterio, inquit, eram valde iuuenis. & fodiebam maximum puteũ, latum viginti pedes. In eo cũ tres dies fodiſſemus viri octoginta, & venã conſuetam, & quæ aſpiciebatur tranſiiſſemus circa cubitum, aquam non inuenimus. Magna ergo affecti moleſtia, deliberabamus de deſiſtendo ab opere. Dúmq; de eo deliberaremus, ad nos aduenies Pior ex vaſta ſolitudine, in ipſa ſexta hora æſtus, cùm eſſet ſenex, indutus ſua pelle ouilla. & cùm nos ſalutaſſet, dicit nobis poſt ſalutationẽ. Quid animũ abieciſtis homines modicæ fidei? Vidi enim vos iam ab heſterno die abieciſſe animũ. Quod cùm dixiſſet, in putei foſſam ſtatim demiſit ſcalas, & cũ eis facit orationem. & accepto ligone, & tertio ictu incuſſo, dixit. Deus ſanctorũ patriarcharum, ne irritũ & inutilem feceris laborem ſeruorum tuorum. ſed mitte ad eos vſum aquæ. & ſtatim aqua exiit, vt nos omnes ea aſpergeremur. Et cùm rurſus oraſſet, abiit, dicẽs, Hac de cauſa miſſus ſum. & aperta eſt. Cùm autẽ illi vim facerent vt illic comederet, non potuit

in

in animum inducere, dicẽs, Non ideo miſſus ſum. Hæ ſunt res admirabiles Pior præclaræ colũnæ tolerãtiæ. & hic eſt finis illius virtutis, qui pro amaro fonte: fruitur perpetuo dulcedinis fluẽto cum magno ſpiritali gaudio.

VITA ABBATIS CHRONII.

Qvidam qui dicebatur Chronius, ex vico qui dicitur Phœnix, cùm à ſuo vico qui eſt prope ſolitudinẽ, menſus eſſet decies mille quingẽtos paſſus dextero pede numeratos, illic precatus fodit puteũ. & cùm aquam inueniſſet pulcherrimam, quæ in profundo aberat quinque vlnis, illic quoq; ſibi ædificauit paruum hoſpitiolũ. & ex quo die ſeipſum collocauit in monaſterio, Deum rogauit ne reuerteretur in locũ qui habitatur. Cùm pauci autem anni præteriiſſent, dignus fuit habitus presbyteratu, circiter trecentorum virorum circa ipſum congregata fraternitatẽ. Hęc ergo fertur eius virtus exercitationis, quòd cũ ſexaginta annis aræ aſſediſſet fungẽs ſacerdotio, nõ egreſſus eſt è deſerto. nõ extra laborẽ manuũ comedit pãnẽ. LXXXIX.

Cũ eo habitauit quidã Iacob è vicinis, qui cognominatus eſt Claudus, vir ſumma cognitione pręditus. Erãt autẽ ambo noti beati Antonij. *Vita Abbatis Iacobi.* XC.

VITA ABBATIS PAPHNVtij Cephala.

Vm ergo quodam die cõueniſſet etiã Paphnutius qui dicebatur Cephala. qui quidem XCI.

habuit donum cognitionis diuinarum ſcripturarum, veteris & noui teſtamẽti, omnẽ eam interpretans, cùm non legiſſet ſcripturas: erat autem adeò modeſtus vt celaret virtutem propheticã. De quo dicitur, quòd octoginta annis non habuit ſimul duas tunicas. Cùm vnà hos conueniſſemus, ego & beati diaconi Euagrius & Albinus, quærebamus ſcire cauſas fratrum qui decidebant vel labebantur in honeſta vita.

DE CHEREMONE.

XCII. Accidit enim illis diebus vt Cheremon exercitator ſedens decederet, & inueniretur mortuus ſedens in cathedra, & tenens opus in manibus.

De eo qui fodiebat puteũ.

XCIII. XCIIII. Accidit etiam vt alius frater fodiens puteum, obrueretur à puteo.

XCV. Accidit etiam vt alius veniens à Scete, ſiti aquæ moreretur.

DE STEPHANO LAPSO.

INter quos cõmemorauimus etiam Stephanum qui in turpem lapſus eſt intemperantiam. & Eucarpũ, & Heronem Alexandrinum. & Valentem Palæſtinum, & Ptolomæũ Aegyptium qui erat in Scetè. Simul ergo rogauimus quænam eſſet cauſa, quòd qui ſic viuunt in ſolitudine: ex iis alij quidem mente decipiuntur, alij verò erumpunt in intemperantiam. Hoc ergo reſponſum nobis dedit ſanctus Paphnutius vir maxima cognitione.

cognitione prędictus. Quæcunque fiunt, in duo diuiduntur. in Dei placitum, & Dei permiſsionem. Atque quæcunque quidem fiunt ex virtute ad Dei gloriam, ea fiunt Dei placito. Quæ verò damnoſa, pericloſa, & quæ infortunia & caſus important, ea fiũt Dei permiſsione. Permiſsio autẽ ex egeſtate rationis vel infidelitate eorum qui deſerũtur. Fieri enim nõ poteſt vt qui piè viuit & rectè cogitat, incidat in ignominiæ lapſus, vel impoſturæ dæmonum. Quicunque ergo prauo ſcopo ac inſtituto, nempe vt hominibus placeant, & arrogãti cogitatione, virtutẽ videntur aggredi, ij in caſus incidunt, Deo eos deſerẽte ad eorũ vtilitatem. vt cùm per derelictionem mutationẽ ſenſerint, aut propoſitũ, aut actionem corrigant. Nam aliquando quidem peccat propoſitum, quando fit malo ſcopo. vt ſæpe accidit intẽperantem prauo ſcopo facere eleemoſynã in adoleſcẽtulas propter turpem finem. & actionẽ eſſe rationi conſentaneã, vt Orphanæ, & quæ exercetur monachæ, dare auxiliũ. Accidit autem recto quoque ſcopo facere eleemoſynam, in ægrotos, vel eos qui euerſi ſunt bonis, vel eos qui conſenuerunt. ſed parcè & cum murmuratione. & eſſe ſcopũ quidem rectũ: actionem autem ſcopo indignã. Oportet enim miſericordem miſereri in hilaritate & largitate. Hoc quoque dicebat. In multis animis ſunt dotes quædam præcipuæ. In aliis quidem, bonitas ingenij. in aliis verò aptitudo ad exercitationẽ. ſed quando non fit propter ipſum bonũ & ex diuino ſcopo, neque actio, neque ingenij bonitas, neque ij

qui dotes habent præcipuas. non bonorum datori Deo aſcribentes, ſed ſuo libero arbitrio, ingenio, & ſufficientiæ: qui tales ſunt, relicti à prouidentia, incidunt in facta turpia, turpes perpeſsiones, probráque & dedecora. Derelicti ergo, per aduenientem humilitatem & pudorẽ, ſenſim neſcio quomodo expellũt arrogantiam quam ſuſceperant ex ea quæ virtus reputabatur. Qui enim eſt inflatus, qui de bonitate, inquam, ingenij effertur, & Deo nõ aſcribit bonitatem ingenij, neque eam quæ ſibi ſuppeditatur cognitionem, ſed vel ſuæ exercitationi, vel naturæ, abducit ab eo Deus angelum prouidentię. Quo auerſo, ſuperatus à viribus aduerſarij is qui effertur ob bonitatem ingenij, incidit in intemperantiam propter inſolentiam. vt ablata teſte temperantia, non videantur credibilia quæ dicuntur ab ipſis, fugientibus piis doctrinã quæ ex tali ore procedit, tanquam fontem qui ſcatet hirudinibus. vt impleatur quod ſcriptũ eſt. Peccatori autem dixit

Pſal.49. » Deus. Cur tu enarras iuſtificationes meas, & aſſu-
» mis teſtamentũ meum per os tuũ? Eorũ enim animæ qui vitiis laborãt, ſunt re vera diuerſis fontibus aſsimiles. Nam qui ſunt gulæ & vino deditι, lutulentis fontibus. Qui verò tenentur auaritia & plura habendi cupiditate, fontibus ranas habentibus. Inuidi autem, qui habent aptitudinẽ cognitionis, fontibus ſerpẽtes habẽtibus, in quibus ſemper fluctuat ratio. propterea quòd nemo haurit ex ipſis, propter morũ acerbitatẽ. Quocirca tria rogat Dauid, bonitatẽ & diſciplinã & cognitionem. Nam

abſque

abſq; bonitate cognitio eſt inutilis. Etſi correctus quidem fuerit is qui eſt huiuſmodi, depoſita cauſa derelictionis, nẽpe arrogãtia, & aſſumpſerit humilitatem & ſui modũ cognouerit. neq; aduerſus aliquem ſe efferens, & Deo agens gratias, ad eũ rurſus reuertitur quæ teſtimonio fulcitur cognitio. Orationes enim ſpiritales, quæ nõ habent vitam honeſtam & temperantem ſimul equitãtem, ſunt ſpicæ quæ à vento intereunt. quæ habent quidem figurã, ſed ab eis ereptũ eſt alimentũ. Omnis ergo lapſus, ſiue fiat per linguã, ſiue per ſenſum, ſiue per actiones, ſiue per totũ corpus, conuenienter proportioni arrogantiæ, fit per Dei derelictionem parcentis iis qui derelinquũtur. Si enim cum intemperantia, eorũ quoque bonitati ingenij Dominus tulerit teſtimonium, ſuppeditando eloquentiam, dæmones ipſos facit ſuperbia, ſe extollentes cum immũditia. Hæc autem vobis dico, ò viri, vt cùm videritis aliquem vita quidẽ peruerſum, oratione autem aptũ ad perſuadendũ, recordemini dęmonis qui in ſacra ſcriptura cũ Chriſto loquitur, & teſtimonij quod „ dicit. Serpens autem erat prudẽtiſsimus omnium *Gen. 2.*
„ beſtiarũ quæ erãt ſuper terrã. cui prudentia potius detrimentũ attulit, cùm alia virtus nõ concurreret. Oportet enim eũ qui eſt fidelis & bonus, ea quidẽ animo ſentire quæ dat Deus. loqui autem quæ ſentit: facere autem quæ loquitur. Si enim cũ veritate verborũ non concurrat vitę cognatio, panis eſt ſine ſale, vt dicit Iob. Qui eſt autẽ talis, minimè comedetur. Quod ſi etiam comedatur, coniicit eum qui

comedit

Iob.6. „ comedit in malã habitudinẽ. Si comedetur enim, inquit, panis ſine ſale. etſi eſt guſtus in verbis inanibus, non impletis verborum teſtimonio. Ex derelictionibus ergo, vna quidem eſt, vt virtus occultata manifeſtetur, vt virtus Iob. Deo reſpondente & di-
Iob.40. „ cente. Ne reiicias iudicium meum. neque putes me „ tibi aliter reſpõdiſſe: ſed vt iuſtus appareas. es enim mihi notus qui noui occulta. Sed quoniam ignoraris ab hominibus. ſuſpicãtur enim nonnunquã me à te coli propter diuitias, ideo feci vt in caſum incideres. Demeſſui diuitias, vt oſtendam eis tuam gratiarũ actionẽ & philoſophiã. Alia autem propter auertendã ſuperbiam, vt in Paulo. Relictus eſt enim Paulus caſibus, & colaphorũ incuſsionibus,
2.Cor.11. „ & diuerſis iactatus afflictionibus. & dixit, Datus eſt mihi ſtimulus carnis, vt me colaphizet. ne forte extollar. ne forte cùm miraculis quies & rerũ ſucceſſus & honor ei accedens, eum in arrogãtiam iniiceret diabolicam. Superbia elatus relictus quoq; eſt paralyticus propter peccatũ. Cui dixit Domi-
Ioan.5. „ nus. Ecce ſanus factus es, noli amplius peccare. Derelictus quoque eſt Iudas qui pluris fecerat pecu-
Act.1. „ niam. Quocirca fuit etiam ſuffocatus. Derelictus
Gen.27. „ quoque eſt Eſau, & incidit in intemperantiã, vt qui ſtercus inteſtinorum præpoſuerit benedictioni paternæ. adeò vt cùm hæc omnia ſenſiſſet Paulus, di-
Rom.1. „ xerit de aliquibus. Quoniam enim non probaue- „ runt Deũ habere in cognitione, tradidit eos in re- „ probum ſenſum, vt faciant quę non cõueniunt. De aliis autem qui videbantur habere Dei cognitionẽ

cum

cum mente corrupta & inani tumore, dicit, Quoniam enim cùm Deum cognouiſſent, nõ vt Deum glorificauerunt, aut gratias egerunt, tradidit eos Deus in paſsiones ignominiæ: adeò vt nos ex eo cognoſcamus fieri non poſſe vt cadat aliquis in intemperantiam qui non fuerit derelictus à Dei prouidentia, propter negligentiam & ſocordiam eorum qui derelinquuntur, & deſeruntur ad hoc vt hæc eis eueniant.

VITA ABBATIS SOLOMONIS.

IN Antinoi ciuitate regionis Thebaidis quadraginta annos verſatus, eo tempore accepi etiam cognitionem eorũ quæ ſunt illic monaſteriorum. Nam circa ciuitatẽ ſedẽt viri circiter bis mille, manibus viuentes, & ſe ſummè exercentes. In his ſunt etiam Anachoretę qui ſeipſos incluſerunt in ſpeluncis rupiũ. Inter quos eſt Solomon vir mãſuetiſsimus & temperantiſsimus, & qui donum habet tolerantiæ. Is quinquaginta annos degit in ſpelunca, ſibi victum ſuppeditans manibus: & didicit totam ſcripturam. CXVI.

VITA ABBATIS DOROTHEI.

FVit etiam quidam Dorotheus, presbyter in alia ſpelunca habitans, qui in ſumma bonitate ipſe quoq; vitam vixit inculpatam. dignúſque eſt habitus presbyteratu, & miniſtrat fratribus qui ſunt in ſpeluncis. Huic aliquãdo Mela- XCVII.

nium iunior, magnæ Melaniæ neptis, de qua dicã poſtea, miſit quingentos nummos, rogans eum vt miniſtraret fratribus. Is autem cùm tres ſolos accepiſſet, miſit reliquos ad Dioclem Anachoretam, virum ſumma cognitione præditum, dicens. Eſt me ſapientior frater Diocles, & poteſt eos integrè & innocẽter diſpenſare, vt qui me melius ſciat eos quibus ſit meritò ferendum auxilium. Nam hi mihi ſufficiunt.

VITA ABBATIS DIOCLIS.

XCVIII. HIc Diocles in grammatica quidem primum eductus, cùm ſe poſtea dediſſet philoſophię, tandem trahente eum gratia, ætatis annum agens viceſimum octauũ, renunciauit quidẽ diſciplinis liberalibus, ſe Chriſto verò cõiunxit. & iam triceſimum annum agit in ſpelunca. Is dicebat nobis quòd mens quæ cogitatione recesſit à Dei contemplatione, fit vel dæmon, vel beſtia. Nobis autẽ rogantibus quónam modo, ſic dixit. Mens quæ recesſit à Dei contemplatione, neceſſario incidit vel in dęmonem cupiditatis, vel in ſpiritum iræ. Et cupiditatem quidem dicebat beluinã, iram verò dæmoniacam. Cùm ego autem cõtradicerem: Quomodo fieri poteſt vt mens humana ſit cum Deo ſine intermisſione? ipſe dicebat, quòd in quacunque cogitatione vel re pia & diuina fuerit anima, ea eſt cum Deo.

VITA.

VITA ABBATIS CAPITONIS.

PRope eum manebat quidā Capito à latro- xcix.
nibus, qui cū quinquaginta annos impleſſet in ſpeluncis, quatuor millibus longè ab vrbe Antinoi,non abiit à ſpelūca vſque ad fluuium Nilū,dicens ſe non poſſe turbas cōuenire, eo quòd aduerſarius ei adhuc reſiſtat.

VITA ANACHORETAE qui illudebatur.

CVm his vidimus etiam alterum Anachore- c.
tam, qui ipſe quoque erat ſimiliter in ſpelūca. Is in ſomnis illuſus oeſtro vanæ gloriæ, viciſsim illudebat eos qui decipiebantur, ventos paſcens. & habebat quidem in corpore temperantiam,& propter ſenectutem,& propter tempus,& forte etiam propter vanam gloriam: vanæ autem gloriæ intemperantia corruptus erat eius animus.

VITA SANCTI EPHRAIM diaconi.

AVdiiſti omnino de Ephraim diacono eccle- ci.
ſiæ Edeſſenorum. Fuit enim vnus ex iis qui digni ſunt, de quibus fiat mentio à ſanctis Chriſti ſeruis. Is cùm ſpiritus viā dignè peregiſſet, & à recta non declinaſſet,dignus eſt habitus gratia naturalis cognitionis, quam conſequitur Theologia,& poſtremo beatitudo. Cùm ergo vitam exercuiſſet quietam,& multis iam annis ædificaret eos

qui ventitabant, poſtea è cella progreſſus eſt hac de cauſa. Cùm magna fames inuaſiſſet ciuitatem Edeſſenorum, miſertus omnium qui peribant agreſtium, proceſsit ad eos qui erant diuites in ciuitate, & dicit eis. Cur non miſeremini humanæ naturæ quæ interit? ſed frumentum veſtrum ſinitis putreſcere ad condemnationem animarum veſtrarum? Se autem excuſantes, dicunt. Non habemus cui credamus, ad hoc vt panem ſubminiſtret eſurientibus. Omnes enim res cauponantur. Is verò dicit eis. Quid ego vobis videor? erat autem apud omnes in magna exiſtimatione, non falſo, ſed re vera. Ei itaque dicunt. Nouimus te hominem Dei. Mihi itaque de cętero credite. Ecce, me propter vos eligo hoſpitum exceptorem. Cúmque pecuniam accepiſſet, & in fixis vallis ſeptum conſtruxiſſet, & lectos ad trecentos ſtatuiſſet, curabat eos qui fameſcebant. eos quidem qui deficiebant ſepeliens, eorum verò qui ſpem vitę habebant curam gerens, & vt ſemel dicam, hoſpitium & miniſterium propter famem quotidie exhibens ex iis quæ ſuppeditabantur. Impleto ergo anno cùm ſucceſsiſſet fertilitas, & omnia rectè ſuccederent, cùm nihil haberet amplius quod ageret, ingreſſus eſt in ſuam cellam. & poſt menſem eſt mortuus, cùm Deus ei hãc occaſionem præbuiſſet inſtar coronæ in extremis diebus. Reliquit autem ſcripta quoque ſtudio digna, quæ magnam viri virtutem teſtantur.

VITA ABBATIS IVLIANI.

AVdiui à quodã in illis partibus fuiſſe Iulia- CII.
num virũ maximæ exercitationis, qui cùm carnem ſuam ſupra modũ liquefeciſſet, oſſa ſolum & pellem circunferebat. Is in extremis finis ſui dignus eſt habitus gratia curationum.

VITA ABBATIS INNOCENTII.

DE beato Innocẽtio presbytero Oliueti, à mul CIII.
tis quidẽ audiiſti: nihilo ſecius autẽ à nobis quoq; audies, qui tres annos cũ eo viximus. Is fuit longè ſimpliciſsimus. Cùm autẽ is fuiſſet illuſtris in palatio inter magiſtratus Conſtantini imperatoris, mundo renunciauit, profectus à matrimonio. In quo etiam habuit filiũ, Paulum nomine domeſticũ, qui militabat. Is cùm peccaſſet in filiã presbyteri, imprecatus eſt proprio filio Innocentius, Deum rogans, & dicens. Domine, da ei ſpiritum: ne amplius inueniat eius caro tempus peccãdi. melius arbitratus eum pugnare cum dæmone quàm cum intemperantia. Quod etiam factũ eſt. Nam nunc quoque adhuc eſt in monte oliuarum, ferrum geſtans, & caſtigatus à ſpiritu. Hic Innocentius adeò fuit miſericors, (fortaſſe autẽ videbor etiã nugari dũ vera narro) vt ſæpe ſuffuraretur à fratribus, & daret egẽtibus. Fuit autẽ ſummè ſimplex & innocens. Is dignus eſt habitus dono aduerſus dæmones. & ad eũ aliquando adductus eſt nobis videntibus adoleſcens quẽ inuaſerat ſpiritus & paralyſis, vt ego cũ vidiſſem, voluerim apertè matrẽ

expellere eius qui fuerat adductus, deſperans eum poſſe curari. Accidit autẽ vt interim veniens ſenex hanc videret adſtantẽ, deflentémque, & eiulantem propter inenarrabilem calamitatẽ filij. Lachrymatus ergo præclarus ſenex & commotus viſceribus, accepto adoleſcẽte ingreſſus eſt in ſuũ martyrium, quod ipſe ædificarat, in quo ſitæ ſunt reliquiæ Ioãnis Baptiſtę: & cùm pro eo oraſſet vſque ad horam nonam ab hora tertia, ſanum reddidit adoleſcentẽ. & eodẽ die & paralyſim expulit & dæmonẽ. Erat autẽ talis eius paralyſis, vt ſpuens puer tergũ ſuum conſpueret. ita erat inuerſus. Aliud rurſus fuit eius ſignũ. Quædam anus quæ ouem amiſerat, acceſsit ad eum flens. Quam ſecutus dicit ei. Oſtende mihi locum vbi amiſeris. Ea verò ducit eum ad loca quę ſunt circa Lazariũ. Stans ergo orauit. Qui ſuffurati autem erant adoleſcentes, ipſam prius occiderant. Dum ergo ipſe oraret, nemine confitente, carne occultata in vinea, alicũde veniens coruus ſtetit ſupra furtum, & rurſus euolauit. Cùm beatus autem animaduertiſſet, vidit mactatam victimã. Et ſic iuuenes ad pedes eius accidentes confeſsi ſunt ſe occidiſſe, & iuſtum precium fuit ab eis exactum.

VITA ABBATIS ADOLII.

CIIII. RVrſus noui Hieroſolymis quendam nomine Adolium, genere Tarſenſem. qui cùm veniſſet Hieroſolyma, ingreſſus eſt viam valde immutabilem. non quam multi ingreſsi ſunt, ſed

ſecto

ſecto ſibi quodã nouo vitæ inſtituto. Se enim ſuper hominem exercuit. vt etiã ipſi dæmones horrentes eius auſteritatem, ne ad eũ quidem auderẽt accedere. Propter ſummã autem exercitationẽ & vigiliã, exiſtimatus eſt eſſe ſpectrũ. In quadrageſima enim comedebat poſt quinq; dies. toto autẽ alio tẽpore, vno die interiecto. Hæc autem fuit eius res magna. A veſpera vſque ad illud tẽpus quo cõgregabatur fraternitas in oratoriis, in olіueto, in colle aſſumptionis vnde aſcendit Ieſus, perpetuò ſtabat pſallẽs & orans, & ieiunabat. & ſiue pluebat, ſiue grandinabat, manebat immobilis. Impleto autem tẽpore cõſueto, excitatorio malleo pulſabat cellas omniũ, eos congregans ad oratoria. & in vnoquoque oratorio vnà cum eis pſallens vnam aut duas antiphonas, & vnà cum eis orans. & ſic die appropinquãte ibat in cellulam, & re vera fratribus eũ exuentibus, & veſtes exprimẽtibus tanquam eas lauaturi, eum aliis induebant. Et cùm quieuiſſet vſque ad horam tertiã, pſalmodia excitatus erat ei intentus vſque ad veſperã. Hæc eſt ergo virtus Adolij Tarſenſis, qui fuit conſummatus Hieroſolymis, & ibi dormiit.

DE ABRAMIO.

FVit quidam Abramius genere Aegyptius, c v.
qui vitam aſperrimã & maximè agreſtem egit in ſolitudine. Is animo ſauciatus ab intempeſtiua perſuaſione, veniens in eccleſiam, contendit cum presbyteris, dicẽs. Noctu à Chriſto or-

dinatus

dinatus ſum presbyter. Suſcipite me vt ſacerdotē. Patres cùm abduxiſſent eum à ſolitudine, & ad vitam deduxiſſent craſsiorem, & magis indifferentē, curarunt eum à ſuperbia, deducentes eũ ad cognitionem ſuæ imbecillitatis, illuſum à dæmonibus.

VITA ABBATIS ELPIDII.

CVI. IN Amorrhæorum ſpeluncis quæ ſunt in Hiericho, quas olim conſtruxerant fugientes Ieſum Naue, qui tunc populabatur alienigenas, in monte Luca fuit quidã Elpidius Cappadox genere, poſtea autem dignatus presbyteratu monaſterij, factus à Timotheo Chorepiſcopo Cappadociæ, viro ſufficientiſsimo. Is habitauit in quadam ſpelunca, & tantã in exercitatione oſtendit continentiam, vt omnes obſcuraret. Vixit enim viginti quinque annos, veſcens ſolum ſabbatis & dominicis. Stans autē totas noctes cantabat. Is tanquam regi apum futuro, in medio fraternitatis cohabitans, illum montem ædificauit: licebátque illic videre apud vnũquenque diuerſos modos vitæ exercitationis. Hunc aliquando Elpidium, & verè Elpidiũ, qui re vera ſpe gaudebat, & propter Chriſtum ſuſtinebat afflictionem, noctu pſallentem nobis vnà cũ eo pſallētibus, ipſum pupugit ſcorpius. Quem cũ calcaſſet ſtans, non mutauit habitũ corporis. tanta tolerãtia nullam duxit rationē doloris quem inuſsit ſcorpius. Porrò autem cùm quodam die quidam frater teneret fruſtum ſcalarum, id accepit

cepit ſanctus dum ſederet in margine montis, & infodit tanquam plantans, etſi non eſſet tempus. Vſque adeò autẽ creuit, & tam ampla vitis euaſit, vt tegeret totam eccleſiam.

VITA ABBATIS AENESII.

CVm hoc ſancto Dei athleta vnà etiam fuit cõſummatus inclitus Dei ſeruus Aeneſius, vir magnæ exiſtimationis, & qui fuit inſignis in exercitatione. CVII.

VITA ABBATIS EVSTATHII.

ET eius frater Euſtathius ei honore æqualis, promptóque & alacri animo exercens vitæ certamina. Eò autem proceſsit beatus Elpidius impatibilitate corpus macerans, vt ſol eius oſſium fabricam perſpicuè oſtenderet. Fertur autem hoc quoq; in eius virtutis narrationibus à ſtudioſis eius diſcipulis, quòd totis viginti quinque annis non fuit conuerſus ad occidentem. etſi ſpeluncæ oſtium eſſet poſitum in montis cacumine. Neque poſt horam ſextam ſolem qui imminebat capiti, vidit vnquam inclinantem ad occidẽtem. Neque ſtellas quæ in occaſu oriuntur vidit viginti annis. Hic magnus athleta patientiæ, ex quo ingreſſus eſt ſpeluncam, non deſcendit de monte donec fuit ſepultus. Hæc ſunt cœleſtia facinora coronati & inuicti athletæ Elpidij, qui nunc degit in paradiſo. CVIII.

VITA ABBATIS SISINII.

CIX. HVius diſcipulus Siſinnius nomine, qui prodiit quidem ex ſeruili fortuna. fide autem liber, genere Cappadox. Oportet enim genera quoque ſignificare ad gloriam Chriſti qui nos reddit claros genere, nóſque deducit ad beatam & veram nobilitatẽ, nempe regnũ cœlorum. Hic cùm fuiſſet longo tempore apud beatũ Elpidium, acris athleta virtutũ exercitationis, vt qui ſex vel ſeptem annis didiciſſet viri virtutes, & fortitudinẽ laborũ in exercitatione, is poſtea ſeipſum incluſit monimẽto. In eo autẽ cõſtitutus tres annos, perſeuerauit in orationibus. non noctu, non interdiu ſedens, nõ accũbens, non foras egrediẽs. Is aſſecutus eſt gratiã aduerſus dęmones. Nunc autẽ reuerſus in patriam, dignus eſt habitus presbyteratu, ab eo collecta fraternitate virorũ & mulierũ dato teſtimonio impatibilitatis per honeſtã vitæ inſtitutionẽ. & maſcula expulſa ſua cupiditate, & fœminarũ mollicie conſtricta continentia. adeò vt impleatur quod ſcriptũ Galat. 3. eſt. In Chriſto Ieſu non eſt maſculus & fœmina. nõ eſt ſeruus, nec liber. Eſt autem etiã inſigniter hoſpitalis, etſi careat poſſeſsionibus, in vituperium diuitum qui minimè impertiuntur.

VITA ABBATIS GADDANA.

CX. NOui ego ſenem quendam Palæſtinũ genere, Gaddanam nomine: qui toto vitæ ſuæ tempore vixit abſq; tecto, vixit autem circa Iordanem.

danem. Hunc beatum eremitam, cùm Iudæi moti æmulatione, in locis quæ ſunt circa mare mortuū adorti, ſtricto gladio inuaſiſſent, accidit vt tale fieret miraculum. Dum enſem extolleret, & vellet Gaddanę afferre interitum, exiccata eſt manus eius qui enſem tenebat. iſque illi ita cecidit vt non ſentiret. Hoc auxiliū à Deo latum eſt beato Gaddana.

VITA ABBATIS ELIAE.

RVrſus quidam Elias monachus probatiſsimus, in iiſdem locis habitabat in ſpelunca. & cùm eſſet vitæ honeſtiſsimæ & in primis religioſæ, vacabat continentiæ & orationi, omnes aduenientes benignè excipiens. Quodam ergo die cùm complures fratres ad eum acceſsiſſent, erat enim illac eis tranſeundum, ei panes defecerunt. iuránſque nobis affirmabat dicens, Propemodum ſum exanimatus ob cibi penuriam. Ingreſſus ergo cellam mœrore animi confectus, quòd neſcirem quemadmodum in eos qui aduentarant, implerem pro viribus menſuram charitatis, inueni tres recentes panes illic poſitos, quos lætus accepi & appoſui. Cùm autem viginti viri comediſſent ad ſatietatem, ſuperfuit vnus panis. Eum autem cùm ſuſtuliſſem, vſus ſum eo viginti quinque diebus. Hæc Domini gratia facta eſt cum hoſpitali Elia. cuius laborum remunerationes paratæ ſunt apud benignum Dominum. CXR

DE SABBATIO.

CXII. QVidam Sabbatius nomine, Hierichuntinus genere, cùm haberet vxorẽ, propter Dei timorem adeò amauit monachos, vt ipſe obiret cellas & omnẽ ſolitudinẽ noctibus, & in vnoquoque monaſterio foris poneret vnum modiũ dactylorum, & olerũ quod ſatis eſſet, propterea quòd pane non veſcantur qui in Iordane ſunt exercitatores. Huic continentiũ monachorum dextero menſæ ſtratori, cũ is quodam die tuliſſet ſanctis quæ exercitationi erant neceſſaria, maligni æmulatione ei leo occurrit. inimico monachorum excitante immanẽ feram aduerſus miniſtrum monachorũ, ſtudente & illos priuare refectione, & hũc ſuo propoſito. Et cùm fera eũ cõprehẽdiſſet à lapide vnius ex monachis, ſuis vnguibus eum protruſit & euertit. Sed qui docuit in Daniele leones ieiunare, prohibuit ne eũ qui ſeruabat pręcepta deuoraret leo, etſi valde eſuriret. Quo factũ eſt vt accepto ſenis aſino recederet. Qui enim ei vitam donauerat, feræ quoque famem exatiauit.

DE PHILOROMO presbytero.

CXIII. REligioſiſsimum presbyterũ Deique amantiſsimũ Philoromũ in Galatia cõuenimus, & cum eo lõgo tempore verſati ſumus, qui fuit vir exercitatiſsimus. Is ortus quidẽ eſt ex matre ſerua, patre verò libero. Tantam autem virtutũ nobilitatem

nobilitatem oſtendit in vitæ Chriſtianæ inſtitutione, vt etiã ipſi qui ſunt in genere inſuperabiles, eius vitam angelis æqualẽ reuererentur, & efficacẽ virtutem exercitationis. Is mundo renunciauit in diebus Iuliani execrandi imperatoris. & liberè cũ hoc impio eſt locutus generoſus Chriſti athleta Philoromus. quem iuſsit radi, & à pueris ei ſtanti alapas impingi. Is verò rem fortiter & toleranter tulit, & ei egit gratias, vt ipſe nobis narrauit. Hunc præclarum virum in principio adortum eſt bellum fornicationis & gulæ, vt dicebat, quod tyrannidẽ exercens exagitat multitudinẽ. At is veluti immenſum incendiũ multa aqua extinxit, ſumma cura continentiæ, ferrum geſtando, & ſe concludendo, & abſtinendo à cibis, & vt ſemel dicã, ab omnibus coctis, & in his ſe fortiter gerẽdo ac tolerãdo propter ingluuiem. Qui cùm id vicerit, potuit hymnũ vi-
„ ctoriæ canere, ſic dicens. Exaltabo te Domine, quo- *Pſalm. 29.*
„ niàm ſuſcepiſti me, & nõ lætificaſti inimicos meos
„ ſupra me. Hic à ſpiritu fornicationis variè oppugnatus, perſeuerauit quadraginta annos in monaſterio. Is autem narrabat, dicens. Triginta & duos annos nullum fructũ tetigi. Cùm autem, inquit, timiditas me ſummè oppugnaſſet, adeò vt vel interdiu pertimeſcerem, me incluſi ſex annos in monimento: & ea ratione euaſi ſuperior, ex impatibilitate bellum gerens cum ſpiritu qui mihi hanc imponebat ſeruitutem. Huius viri inſignis magnam curam gerebat beatus Baſilius Epiſcopus, qui delectabatur eius auſteritate, conſtantia, & in opere di-

ligentia qui adhuc in hodiernũ diem à calamo & charta non receſsit, cùm ſit natus annum octogeſimum. Dixit hic beatus. Ex quo ſum initiatus & regeneratus ex ſpiritu & aqua, vſque in hodiernum diem, alienum panem gratis non comedi, ſed eum qui ex propriis laboribus ad nos venit diuinitus. Ducẽtos quinquaginta nummos ex opere manuũ mearum dedi iis qui erant manci ac mutili. neque vlli vnquam feci iniuriam. Is pedeſtri itinere venit Romam vſque ad orandũ in martyrio ſanctorum Petri & Pauli. Peruenit autem etiam vſque ad Alexandriam, cũ vouiſſet, in martyriũ venerãdi athletę Marci. Dignus autẽ inquit, ſum habitus, qui voti gratia, bis propriis pedibus venirem Hieroſolyma ad honoranda loca ſancta. & ipſe mihi ſuppeditaui impenſas. Dicebat autem nobis, vt vtilitatẽ ex eo caperemus. Non memini me vnquã animo à Deo meo receſsiſſe. Huius beati Philoromi talia ſunt certamina, & in his eſt inuicta victoria. & beatorum laborũ ei redditur finis, corona gloriæ immarceſcibilis.

VITA BEATI SEVERIANI & eius vxoris.

CXIIII. IN Ancyra Galatiæ, in ipſo loco cõtigit mihi alloqui quẽdam Seuerianũ vnà cum eius cõiuge Doſphoria. nec eorũ magnam habui experientiam. Ij quidẽ multa ſpe bona repleti ſunt, & ſuos fruſtrãtur filios, re vera in futura intuentes.

Suorum

Suorum enim prædiorum reditus conſumunt in egenos, habentes quatuor filios & duas filias. quibus ne vitis quidem ſarmentũ dederunt præterquã iis quæ nupſerant. Dicebant autẽ reliquis ſuis filiis. Poſt noſtrum deceſſum omnia ſunt veſtra. Quandiu autẽ ſumus ſuperſtites, nos poſſeſsionũ noſtrarum fructus colligemus, eos diſtribuẽtes eccleſiis, & monaſteriis, & xenodochiis, & omnibus egẽtibus. In quibus hoc quoque eſt eorũ virtutis egregiæ. Cùm eſſet magna fames, & quæ omniũ hominum peruadebat viſcera, illi tunc eas quę illic erant hæreſes traduxerunt ad rectã opinionẽ. Nam cùm in multis prædiis horrea ſua aperuiſſent, ea præbebant in alimẽtum pauperũ. adeò vt ex hac inexplicabili eorum benignitate in vnã rectæ fidei conſonantiam cõuenerint qui erant hæreticæ opinionis. Deo gratias agentes ob ſimplicem eorũ fidem, & immenſam beneficẽtiam. Alia autẽ exercitatio eorum erat admirabilis. Veſtis eorũ habitus erat maximè venerandus. erátque in eis magna & quæ dici nequit victus tenuitas. erant valde modici ſumptus. alimentorũ frugalitate cõtenti quantam vita requirebat. pietatem in Deum mirandũ in modũ exercentes: in agris degentes plurimo tẽpore: ſemper fugientes ciuitates, & vitia quæ ex eis oriũtur. ne ex iucunda cum turba conuerſatione tumultus ciuiles attraherent, & exciderent à Dei propoſito. Propter hæc omnia horum beatorũ rectę vitæ facinora, hinc iam intelligentibus oculis aſpiciũt æterna bona quæ parata ſunt à Dei gloria.

VITA

VITA ELEEMONIS MONACHI.

CXV. VIdimus in hac ciuitate monachum patrem monaſteriorũ, qui non inducebat in animũ cum vllo homine vel pauco tempore colloqui. Is viceſimũ annum agens in exercitatione, hoc habuit vitæ inſtitutum, vt permaneret apud ciuitatis epiſcopum virum ſanctiſsimũ. Eſt autem adeò benignus & miſericors, vt etiam noctu circumeat, & miſereatur eorum qui indigent. Is non negligit cuſtodiam. nõ noſocomium. non Ptochium. nõ diuitem. nõ pauperem. ſed fert opem omnibus. apud diuites quidẽ, vt immites & immiſericordes, verba faciens de miſericordia. vnicuique autem ex indigentibus prouidens quæ ſunt neceſſaria. eos qui pugnant pacificans. nudis ſuppeditans indumẽta. ægrotis medicamẽta afferens ad curationẽ. Quod autem ſolet fieri in omnibus magnis ciuitatibus, in ea quoque fiũt. In porticu enim eccleſiæ iacet multitudo mãcorum ac mutilorũ quotidianum victũ emendicantiũ. qui partim quidem vxores non duxerunt, partim verò etiam duxerunt. Quodam ergo die accidit vt vnius horũ vxor pareret in porticu, & in ipſa hyeme. Ea ergo clamãte cũ ab illo intolerabili dolore pungeretur, audiuit hic beatus vlulatum, orans in eccleſia. & relictis ſibi conſuetis precibus, egreſſus reſpexit. & cùm neminẽ inueniſſet qui illi adeſſet in hac neceſsitate, ipſe functus eſt vice obſtetricis. non abhorrens faſtidiũ quod cõſequitur mulieres parientes. mulierum inſenſibilitatem

tem ei largiẽte hac profundiſsima eleemoſyna. Atque veſtium quidem quibus eſt indutus precium non eſt vnius oboli. Cibus autẽ contendit cum veſtibus. libello autẽ non ſuſtinet incumbere, à lectionibus eum abducente clementia. Si quis ex fratribus ei librum donauerit, eum ſtatim vendit & diſtribuit pauperibus. Iis autẽ qui ſciſcitabãtur, Cur hæc vendis? dicebat. Quî poſſum meo perſuadere magiſtro me eius artem accuratè didiciſſe, niſi illo ipſo vſus fuero ad artem rectè exercendã? Hic immortalis cùm in hac actione hucuſq; permanſiſſet, perpetuò germinans memorię nomen reliquit illi, quæ eſt circũcirca regioni. Ipſe fruens æterno gaudio in regno cœlorum, recipiẽs digna pręmia beatis laboribus. & qui eſurientes hic nutriit, & nudis dedit veſtimenta, nunc apud bonorum operum remuneratorem fruitur omne genus deliciis.

VITA ABBATIS BISARIONIS.

EVit quidam ſenex, poſſeſsionibus carens, & miſericors, nomine Biſarion. Is cùm veniſſet in quendam vicum, vidit mendicum nudũ in foro mortuũ. vnam quidẽ ferens tunicam conuenienter euangelicę traditioni, & paruũ ſuperhumerale. Nihil enim poſsidebat præter hoc neceſſarium tegumentũ. Habebat autem ſemper quoque paruum euangeliũ ſub axilla, aut ad ſui faciendum periculum num perpetuò voci Domini obediret. aut potius geſtãs ſermonẽ quem erat opere execu- CXVI.

 tus.

tus. Tam admirabili enim vita vſus eſt hic vir & citra vllum dedecus, vt perinde ac terreſtris angelus cœleſte iter legitimè peregerit. Hic ergo cùm vidiſſet reliquias, ſe protinus exuens ſuperhumerali, eo induit mortuũ. Et rurſus cùm parum proceſsiſſet, nudo egenti occurrit: & ſtetit apud ſe diſceptãs, & ſic ratiocinans. Quomodo ego quidẽ, qui mundo renunciaui veſte induor, frater autem meus algore concreſcit? Si ergo ego eum ſiuero exanimari, ero omnino cauſa mortis proximo. Quid ergo, exuẽs ne ſcindam, & partem diſtribuã, an totum dabo ei qui eſt factus ad Dei imaginẽ? Sed quid mihi & illi erit vtilis pars quæ ſcinditur? Et cùm apud ſe diſceptaſſet, dixit. Damní ne aliquid patiemur, ſi plus quàm ſit præceptũ faciamus? Generoſus itaque hic athleta, prompto & alacri animo vocat pauperẽ in veſtibulum: & cùm eũ dimiſiſſet indutũ, ſtetit nudus, ſe operiens manibus, genua flectens & ſubſidens. ſolum habens ſub axilla verbũ quod facit diuites. Eius autem conſilio & prouidẽtia tranſiens quidam Irenarcha, agnouit ſenẽ. & dixit proximo ſuo ſocio. Reſpice illuc. Nõ eſt hic ſenex abbas Biſſarion. Cùm is autẽ dixiſſet, maximè. de equo deſcẽdens, rogauit ſanctũ, dicens, Quis te exuit? Ille verò dextera protendens euangelium, Hoc, inquit, me exuit. Statim autẽ ſe ſua veſte exuẽs Irenarcha, perfectum militem induit. & protinus geſtans veluti quandam paruã veſtem monachorũ, à mundo latens receſsit. declinans laudem eius qui ſuũ vidiſſet vitæ inſtitutũ. eum qui eſt ab occulto honorem celando

lando expectans. Hic ipſe poſtquā omne præceptū
euangelicum rectè eſſet executus, cùm nihil huius
mundi amplius haberet in animo, ad diuinorū di-
ctorum perfectiorē executionem, cùm in tranſitu
vidiſſet pauperem, curſu in forū cōtendit. vbi cùm
pauliſper conſtitiſſet, vendidit euangelium. Paucis
igitur pòſt diebus, qui cum eo erat abbatis diſcipu-
lus Dulas nomine, rogauit ſenē, dicens. Quid par-
uo libello factum eſt ò abba. Cui ſenex placidè, ver-
bum pulchrum admodū & valde ſcitū eſt locutus,
ſic dicens. Ne triſtitia afficiaris, ò frater. Nam vt il-
lic habeamus fiduciā, propter obediētiam, vendidi
,, ipſum ſermonem, qui mihi ſemper dicebat. Vende *Marc.10.*
,, quę habes, & da pauperibus. Sunt autem alię quo- *Luc.18.*
que res plurimæ ex virtute geſtæ huius magni pa-
tris. Cum quo nos quoque digni habeamur habe-
re partem, gratia Chriſti, Amen.

VITA BEATAE MELANIAE Romanæ.

NEceſſarium autem exiſtimaui virilium quo- CXVII.
que & honeſtarū mulierū meminiſſe in hoc
libro, quibus Deus ęqualia donauit præmia
viris qui ex virtute vitam egere: & ipſis reddidit co
ronam eorū qui ipſi placuerunt. ne molles tenerę́-
que reddātur quæ ſunt ſocordiores, & prætextum
quærant & excuſationem, tanquā quæ ſint imbe-
cilliores ad certamina virtutis, & ad honeſtam vitā
agendam. Atq; multas quidē vidi pias ac religio-

ſas. & plurimas virtutis ergò côueni & virgines & viduas. Inter quas erat etiã beatiſsima Melania Romana, quæ fuit quidem filia Marcelli conſularis, vxor cuiuſdam viri qui erat in magna auctoritate, cuius nominis nõ rectè memini. Hæc cùm eſſet vidua agẽs annum viceſimum, diuino amore digna fuit habita. & nemini quidquam dicens, prohibebatur enim iis tẽporibus Valente tenente imperiũ, cùm curaſſet vt filij ſui nominaretur tutor, ipſa acceptis ſuis mobilibus & in nauem iniectis, cum aliquot famulis & mulieribus, curſu nauigauit Alexandriam. & cùm illic res ſuas vẽdidiſſet, & in aurum minutum conuertiſſet, ingreſſa eſt in mõtem Netriæ, ſanctos patres conueniens, Pambo, & Orſiſium, & Sarapionem magnũ, & Paphnutiũ Scetiotem, & Iſidorum cõfeſſorem Epiſcopũ Hermipolis, & Dioſcurum. & verſata eſt apud eos circiter annum dimidiũ, obiens ſolitudinem, & videns omnes ſanctos. Poſt hęc autẽ cùm Auguſtalis Alexandriæ relegaſſet Iſidorum, & Pitimiũ, & Adelũ, & Paphnutiũ, & Pambo, & inter eos etiã Ammonium Parotiũ, & duodecim epiſcopos, & presbyteros, in Palæſtinã circa Diocæſaream, ipſa eos eſt ſecuta, eis ex ſuis propriis pecuniis ſubminiſtrans. Cùm autẽ prohiberentur miniſtri, vt narrabant: cõuenerunt enim ſanctũ Pitimiũ, Iſidorum, & Paphnutiũ, & Ammoniũ: hæc fortis mulier induta ſeruuli caracalla, veſpere eis ferebat quæ erãt ad vſum neceſſaria. Cùm autẽ id cognouiſſet conſularis Palęſtinæ, & vellet ſinum ſuũ implere, ſperauit fore vt

ei

ei fumo oculos præſtringeret, & ab ea aliquid exprimeret. eámque retentã coniecit in carcerẽ, ignorans eius libertatẽ. Hæc autem ſignificat ei, dicens. Ego illius quidem fui filia, huius verò vxor qui in terra fuit genere clarus: nũc autem ſum Chriſti ancilla. Neque meũ vilem habitũ deſpexeris. poſſum enim me ſi velim extollere. nec potes mihi hac in re fumo oculos prꝗſtringere, neque ex rebus meis aliquid accipere. Ne ergo forte ignorans in aliquod crimẽn incidas, quænã ſim tibi declaraui. Oportet enim aduerſus ſtolidos, tanquam cane & accipitre vti animi elatione, & in tẽpore eorum ſuperbiæ in ipſos immittere. Tunc certè iudex cùm hꝗc accepiſſet, ſe excuſauit, & eam adorauit: & iuſsit eam abſque vllo impedimento cum ſanctis viri verſari.

VITA RVFINI PRESBYTERI.

HAEc, poſtquam hi fuerunt reuocati, monaſterio ædificato Hieroſolymis, viginti ſeptẽ annos verſata eſt in Hieruſalem, habens cõuentũ virginum circiter ſexaginta. Cum qua vixit etiam nobiliſsimus & moribus ſimillimus & fortiſsimus Rufinus ex Aquilea ciuitate Italiæ. qui poſtea dignus eſt habitus presbyteratu. quo nõ eſt inuentus inter homines nec doctior nec mitior. viginti autem & ſeptẽ annis excipiebant eos qui veniebant Hieroſolyma voti cauſa, & epiſcopos & monachos & virgines, & omnes qui aduentabant, ſuis fouebant expenſis. Iuuerunt quoque habitum CXVIII.

Rufini amicitia cauſam dediſſe videtur Palladio, vt eſſet in Hieronymum iniquior.

qui eſt ſecundum Paulinum, circiter quadringentorum virorũ vitam monaſticã agentium. & omnem hæreticum ex Pneumatomachis, hoc eſt ex iis qui bellũ gerunt aduerſus ſanctum ſpiritũ, perſuaſum introduxerunt in eccleſiã. & clerum qui erat in eo loco, & donis & alimentis honorantes, ſic vitam tranſegerunt, neminẽ offendentes, ſed omnem propemodũ orbẽ terræ iuuantes. Atque de admirabili quidem & ſancta muliere Melania ſuperius quidẽ narraui attingendo leuiter. nihiloſecius autẽ reliqua, vel potius ea quæ teneo memoria de eius virtutibus, adtexã oratione. nempe inenarrabilem religioſiſsimæ mulieris beneficentiã, per quã cùm beatum incorruptionis indumẽtũ ſuis texuiſſet laboribus, & quæ nõ poteſt marceſcere gloriæ coronam, ſuis pecuniis, proprio ſuo capiti fabricata eſſet & induiſſet, cum multa fiducia hinc exceſsit ad Dominum. Me ergo incipientem narrare præclara huius beatæ facinora, ſi volo dicere quæ ſcio, tẽpus deficiet. Quantam quidem opũ materiam ea conſumpſit in egentes, cœleſti correpta deſiderio, non arbitror flammã ignis. ſi in copioſam inciderit materiam, tantã poſſe exurere. Hoc autẽ nõ eſt meum ſolum narrare, ſed etiam eorũ qui Perſidem & Britanniam, & omnes habitant inſulas. Beneficiorum enim & largitionum huius immortalis fœminæ, non Occidens, non Oriens, non Septentrio fuit expers, nec Meridies. Triginta enim & ſeptem annos hoſpites excipiens, illis ea quæ erant vſui ſuis præbuit ſumptibus, eccleſiiſque & monaſteriis & hoſpitiis

ſpitiis & carceribus. & vt ſemel dicã, nullus ex iis qui eam conuenit, non eſt aliquã partem eius opũ conſecutus. ſuppeditãtibus ei cõſanguineis, & ipſo filio, & curatoribus quotannis pecunias. Ea autem cùm in hoſpitalitate adeò perſeuerauerit, ne palmũ quidem terræ poſſedit. Non abſtracta eſt à cupiditate filij. non eam diuiſit à charitate in Chriſtũ vnigeniti filij deſiderium. Sed eius precibus adoleſcẽs & ad ſummã peruenit doctrinã, moribúſq; fuit ornatiſsimus, claróq; & illuſtri fuit matrimonio cõiunctus. & mundanos eſt honores conſecutus. qui duos quoque habuit filios, qui teſtarentur iuſtum matrimoniũ. Multis itaq; poſt annis cùm de neptis ſtatu audiiſſet, eã & nupſiſſe, & velle ſeculo renunciare: verita ne forte in aliquã malam abriperentur doctrinã, vel hæreſim, vel malam vitam, anus ſexaginta annos nata nauem aſcendit, & Cęſarea nauigans viginti dierum ſpacio Romã venit. Atque illic quidẽ cùm eſſet, beatiſsimum virũ & maximæ exiſtimationis clariſsimũ Aprianum, qui erat gentilis, catecheſi, inſtituit, & Chriſtianum fecit. perſuaſitque vt contineret etiã cum ſua vxore, eius autem ſorore, Auita nomine. Cùm autẽ ſuam quoq; neptẽ confirmaſſet Melanium vnà cum eius marito Apriano, & catecheſi inſtituiſſet Albinam nurũ ſuam, vxorem autẽ ſui filij: & perſuaſiſſet his omnibus vendere quæ habebant, Roma eos eduxit: & ad honeſtum ac tranquillũ vitæ portum deduxit. Et ſic depugnauit aduerſus omnes beſtias, nempe eos qui erãt ordinis ſenatorij, & eorũ vxores prohibentes

hibentes eã renunciare reliquis ſuis ędibus. Chriſti autẽ ancilla eis dicebat. Filij, pluſquã quadringẽtis
1. Ioan. 2. „ abhinc annis ſcriptũ eſt, Vltima hora eſt. Quid er-
„ go lubentes ac volẽtes immoramini in vanitate vitę? ne forte veniant dies Antichriſti, & non poſsitis frui veſtris opibus, & rebus maiorum veſtrorum? Cúmq; omnes his verbis liberaſſet, duxit in Siciliã. cúmque reliqua omnia ſua vẽdidiſſet, & preciũ accepiſſet, duxit Hieroſolyma. & cùm facultates diuiſiſſet, intra quadraginta dies dormiit in bona ſenectute & ſumma manſuetudine, & venerãda memoria. relicto etiam monaſterio Hieroſolymis & ſumptibus monaſterij. Poſtquã autẽ hi omnes Roma abſceſsiſſent qui catecheſi inſtituti fuerãt à beata Melania, barbarica quædam procella, quę etiã in prophetis iã olim poſita fuerat, in Romã irruit. & nec æneas quidẽ ſtatuas reliquit in foro. ſed omnia barbarica diripiens inſolẽtia, corrupit. adeò vt Roma quæ mille & ducẽtis annis pulcherrima fuerat & frequẽtiſsima, dirueretur, fierétque deſerta, & vt ait Sibylla, ῥύμη, hoc eſt vicus, non Roma. Tunc qui catecheſi fuerant inſtituti, & ei minimè aduerſati, Deũ laudauerũt, qui rerum mutatione perſuaſiſſet incredulis, quòd aliis omnibus redactis in ſeruitutẽ, ex ſolæ ſaluæ fuerint familiæ quæ Domino fuerunt holocauſta ſtudio beatæ Melaniæ.

VITA PARVAE MELANIAE.

CXIX. NOn eſt autem iuſtum vt iunioris quoque in carne Melaniæ vitã deſpiciamus, & neptis magnæ

magnæ Melaniæ tantam virtutē tacitam prætereamus, quæ longè forte præſtat prudentibus & ſtudioſis vetulis. Hanc ergo ætate iuuenē, pietatis autem ſententia vetulam, parentes inuitam nuptū dedere, eam iungentes matrimonio viro vrbis Romę primario. Hæc ſemper ſtimulata auię ſuę narrationibus, tantū fuit ſauciata, vt matrimonio non poſſet inſeruire. Cùm autem ei nati eſſent duo filij maſculi, iíque deceſsiſſent, tantum eam cepit odiū matrimonij, vt dixerit marito ſuo Pipiano filio Seueri qui erat ex Præfectis. Si volueris quidē mecum cohabitare vt ratio dictat tēperantiæ, & te Dominū agnoſco, & profiteor meā vitam eſſe in tua poteſtate. Sin autem hoc tibi graue videtur vtpote iuueni: res omnes meas tibi habe, & ſolū ſine me eſſe liberam, vt ſatis faciā meo quod eſt ex Deo deſiderio, facta hæres eius quæ eſt ex Deo virtutis meæ auiæ, cuius etiā nomen gero. Si enim vellet nos Deus degere in hoc mundo, & frui rebus mūdanis, non filios mihi nátos accepiſſet immaturos. Cùm autem longo tempore inter ſe contenderent, Deus poſtea miſertus adoleſcentis, ei quoq; zelum immiſit religionis, vt ipſe quoque mundi vniuerſę renunciaret terrenæ materiæ. adeò vt impletū fuerit quod ſcri-
,, ptū eſt ab Apoſtolo. Quid enim ſcis mulier an vi- 1. Cor. 7.
,, rum ſeruabis? Viceſimo ergo ſuæ ętatis anno mundo renūciat. Et primum quidē omnia ſua ſerica ſuperhumeralia tegumenta dedit altaribus. reliqua autē ſerica indumenta cùm cōſcidiſſet, res diuerſas fecit eccleſiaſticas. Argentum autē & aurum cùm

credidiſſet cuidam Paulo presbytero monacho, id per mare miſit ad Orientē. Atque Aegypto quidē & Thebaidi decies mille nūmos: Antiochiæ autē, & eius partibus nūmos decies mille: Palæſtinæ nūmos decies mille diſtribuit. Eccleſiis autē quæ ſunt in occidente, & monaſteriis, & xenodochiis, & omnibus egētibus per ſeipſam ſuppeditauit, & ſuppeditat his quadruplo plura. Liberauit autē ſeruorum qui voluerūt octo millia. Reliqui enim noluerunt: ſed maluerūt manere cum fratre eius. Omnes autem poſſeſsiones quas habuit in Hiſpania, & in Gallia, & in aliis ciuitatibus, cùm vēdidiſſet, eas ad tres vſque nūmos diſtribuit. Quæ autē habebat in Sicilia, Campania, & Aphrica, ſibi reliquit vt ſuppeditare poſſet monaſteriis & egenis. Hæc eſt ſapientia in primis religioſæ, & quæ mentē ſenilem ſuſceperat de pecuniæ materia, Melaniæ iunioris. Hæc autem erat eius exercitatio. Poſt diem vnum comedebat. In principio autem poſt quinq;, variè ancillis ſuis ſeruiens. quas etiā ſecum vnà reddidit exercitatrices. Iam verò ipſa quoq; multos ex ſuis cognatis ducens ad zelum diuinū, fecit vt ſimiliter atque ipſa religioſè Deum colerēt. Hæc eſt vita iuuenis Melaniæ per Dominū noſtrū Ieſum Chriſtū.

DE ALBINA.

CXX. HAbebat autem ſecum quoque matrem Albinam, quæ ſimiliter exercetur, & ſimiliter rurſus ſeorſum diſpergit ſuas pecunias. Habitant

bitant itaque in agris. aliquando quidem Siciliæ. aliquando verò Campanię cum eunuchis quindecim, & virginibus & ancillis.

DE OPIANO.

Similiter autẽ Opianus quoque eius quondam maritus, nunc autem in opere virtutis adiutor vnanimis, qui exercetur cũ triginta monachis, & legit diuinas ſcripturas, ortóque colendo eſt intentus, & congreſsionibus. Non paruo autẽ nos honore affecerunt cùm Romã veniſſemus propter beatum Ioannem epiſcopũ, nos reficientes, & abundãtiſsimis viaticis excipientes, accerſentes æternã vitã Domini noſtri Ieſu Chriſti, & optimæ vitæ inſtitutionis. CXXI. Ad eum acceſsit vir procõſularis, nomine Pammachius, qui cùm mũdo renunciaſſet, vitam egit optimã. & ſuas opes partim quidem viuus diſperſit, partim autẽ moriens reliquit pauperibus. De Pãmachio. CXXII. Similiter etiam quidã nomine Macarius ex Vicaria. De Macario. CXXIII. Conſtantius quoque aſſeſſor Præfectorũ Italiæ, inſignes viri & erudititiſsimi, qui peruenerunt ad ſummũ pietatis & religionis. quos exiſtimo adhuc nunc quoque eſſe in carne, optimã inſtituendæ vitæ rationẽ exercentes, beatámque vitam & nulli exitio obnoxiam expectãtes. De Conſtãtio. CXXIIII. Inter quos fuit etiã Paula Romana mater Toxotij, vxor N. ad ſpiritalem vitæ inſtitutionem accõmodatiſſima. De Paula Romana. CXXV. Cui impedimẽto fuit Hieronymus quidam Dalmata. Nam cũ poſſet ſuperare multas, nẽ dicã

cunctas,vt quæ ad vitam ex virtute gerendam eſſet
optimo ingenio prædita, eã ſua inuidia impediit,
De Euſtochio. CXXVI. ipſam trahẽs ad ſcopum proprium. Cuius filia
nunc quoque exercetur in Bethleem, nomine Eu-
ſtochium: quam ego non cõueni. Dicitur autem
eſſe tẽperantiſsima, habens conuentum quinqua-
De Venerea. CXXVII. ginta virginum. Inueni autem Veneream Bal-
lomeci comitis filiam, quæ onus cameli rectè di-
ſperſit,& liberata eſt à vulneribus quæ oriuntur ex
De Theodora. CXXVIII. materia. Et beatam Theodoram Tribuni filiam,
quæ ad tantam proceſsit egeſtatem poſſeſsionum,
De Vſia. CXXIX. vt ipſa eleemoſynã accipiens ſit mortua. In mo-
naſterio Heſicha propter mare, noui mulierem no
mine Vſiam, longè in omnibus honeſtiſsimam.

De Adolia. CXXX. Et eius ſororem Adoliam,quę ipſa quoque vixit
in virtute, & non pro eius quidẽ dignitate,ſed pro
De Baſanilla. CXXXI. ſuarum viriũ facultate ſibi vixit zelo Dei. Noui
autem etiã Baſianillam Candiani ducis exercitus
filiam,quę ipſa pio & alacri animo virtutem exer-
cuit, & in hodiernum vſque diem certamina acri-
De Photina. CXXXII. ter exequitur. Et Photinã virginem ſummè ho-
neſtã,filiã Theoctiſti presbyteri in Laodicea. Vidi
De Aſella. CXXXIII. autem Romæ quoque Aſellam honeſtam Dei vir-
ginem,quæ honeſtè conſenuit in monaſterio, mu-
lier longè mitiſsima, & quæ retinet conuentus, in
quibus vidi & viros & mulieres catecheſi recenter
De Auita. CXXXIIII. inſtitutos. Vidi etiam beatã Auitam Deo dignã
cum eius marito Priniano, & eorũ filia Eunomia,
in omnibus Deo bene placentes,vt apertè facile tra
ducti fuerint à diſſoluta & voluptaria vita ad ho-
neſtam

neſtam & continenté vitæ inſtitutioné,in his quoque digni habiti vt in Chriſto dormirent,ab omni quidé peccato liberi, perfectè in honeſto certamine decertantes,in bona memoria vitam ſuam relinquentes. In ciuitate Ancyra, ſunt multæ quidé aliæ virgines, nempe ad decem millia, duo autem vel plura,quæ exercentur, & in omni virtutis inſtitutione militant. omnéſque temperantiæ legibus claræ & inſignes fœminæ, & diuinum certamen ſtudio exequentes. Inter quas principatum obtinet in pietate Magna honeſtiſsima fœmina & probiſsima. Quam neſcio quid ſim nominaturus,virginém ne an viduam. A matre enim vi viro coniuncta, eum tamen variis ineſcans dilationibus, & corporis morbos prætexens, à corruptionis vicio integra & intacta permanſit, vt dicunt eius neceſſarij. Cúmque paulo pòſt deceſsiſſet eius maritus, omnium ſimul facta eſt hæres vnica.& temporalibus deinceps cõmutans æterna, totã ſeipſam Deo obtulit. ſummè curã gerens vitæ quæ ſemper manet.ſuis famulis honeſtè imperans, agens vitam laborioſiſsimam & plenã temperantia. in congreſſu tam ſeuera vt ipſum eius aſpectũ reuererentur etiã excellentiſsimi epiſcopi propter inſignem pietaté & religionem. Atque ipſa quidem ſuperuacaneã & nimiam opum materiam,poſſeſsionũ vacuitatis igne conſumpſit.quæ auté ſupererant ea conſtituit ad ſubminiſtrationé,monaſteriis, ptochotrophiis, xenodochiis, eccleſiis, pauperibus,tranſeuntibus, epiſcopis,orphanis, viduis, & omnibus egentibus

De Magna. CXXXV.

ſuppeditans auxiliū, non ceſſabat hilariter operari pietatē latenter & per ſe & per ſeruos fideliſsimos. ab eccleſia non recedens noctu maximè. in omnibus in virtute ſe exercens propter ſpem eius quæ verè eſt vita.

DE VIRGINE QVAE EXCEPIT Athanaſium epiſcopum.

CXXXVI. NOui ego Alexandrię virginem, quam offendi natam circiter ſeptuaginta annos. Ei clerus vniuerſus dabat teſtimonium, quòd cùm eſſet iuuenis nata annos circiter viginti, & lōgè formoſiſsima, fugiebatur ab iis qui erant ſtudioſi virtutis propter pulchritudinē, ne inureret eis aliquā labem ex ſuſpicione. Quādo ergo accidit vt Arriani ſtruerent inſidias beato Athanaſio Alexandrino epiſcopo per Euſebium, qui erat eo tempore præpoſitus ſub Conſtantio Imperatore, nefariorum criminū eum accuſantes & calumniantes: vitās iudicari à corrupto iudicio, apud neminē auſus eſt deliteſcere, nō apud cognatū, non amicum, non clericum, non apud aliquem aliū. ſed repēte epiſcopatum ingreſsis præfecti miniſtris & eū quærentibus, accepto ſuo ſtichario & cereo media nocte confugit ad hanc virginem. Illa autē fuit rei nouitate obſtupefacta. Dicit ergo ei epiſcopus. Quandoquidem quæror ab Arrianis, nefariorum criminū ab eis accuſatus: Ne ergo & ego veniā in malam exiſtimationē, & in peccatum coniiciā eos qui

Sticharium eſt interior alba veſtis ſacerdotalis.

qui me volunt afficere ſupplicio, ea de cauſa fugere conſtitui. Mihi ergo Deus reuelauit hac nocte me apud nullũ alium poſſe eſſe ſaluũ, niſi apud te. Illa ergo præ magno gaudio omni eiecta dubitatione, cùm tota eſſet Domini, prõpto & alacri animo occultauit ſanctiſsimũ epiſcopũ ſex annos, quandiu vixit imperator Conſtantius. ipſa & eius pedes lauans, & excrementa expurgans, & in aliis quę erãt ei vſui inſeruiẽs, libróſque ei cõmodans & præbẽs. neque vllus ſex annos nouit Alexãdrię, vbínã ageret beatus Athanaſius epiſcopus. Poſtquã ergo fuit annunciata mors imperatoris Cõſtantij, & peruenit ad eius aures, honeſto & venerabili habitu indutus rurſus noctu fuit inuẽtus in eccleſia. Quem vidẽtes omnes magna ſunt affecti admiratione, vt qui ipſum viuũ accepiſſent ex mortuis, ſimul etiã poſtulãtes eius amici de latebris quæ ab eorũ ignoratione inueniri non potuerant. Reſpondit itaque beatus Athanaſius germanis ſuis amicis. Ea de cauſa ad vos non confugi, vt vere iurare poſſetis. & alioqui etiam propter inueſtigationẽ, ad illam confugi de qua nemo ſuſpicari poterat, vtpote formoſam & iuniorem. duo bona procurans, & illius ſalutem. illi enim profui, & meæ exiſtimationi & ſecuritati.

VITA AMMAE TALIDA.

IN ciuitate Antinoi ſunt fœminarũ monaſteria duodecim. In quibus conueni etiam Ammam Talida, quę octoginta annos fuerat CXXXVII.

rat in exercitatione, vt narrabat ipſa & eius vicinæ. Vnà cum ea habitabant ſexaginta adoleſcentulæ. Eam autem adeò diligebant, vt ne eſſet quidē clauis aulę monaſterij, vt in aliis: ſed ipſæ ab eius amore detinerentur. Eò autem impatibilitatis proceſsit anus, vt cùm ego eſſem ingreſſus & conſediſſem, ipſa quoque ingreſſa ſit, & vnà mecum ſederit, & magna libertate meis humeris manū impoſuerit.

VITA AMMAE TAOR.

CXXXVIII. IN hoc monaſterio erat virgo huius diſcipula, nomine Taor, quæ triginta annos verſata erat in monaſterio. Ea veſtem nouā aut
μαφόριον. μαφόριον, aut calceum noluit accipere, dicens, Nō eſt mihi opus, ne etiā cogar progredi. Aliæ enim omnes die dominico progrediuntur in eccleſiā gratia communionis. Illa autem in monaſterio manebat pannis obſita, operi aſsiduè aſsidens. Ea autem fuit tam eleganti aſpectu, vt parū abeſſet quin etiā valde cōſtantes deciperētur eius pulchritudine, niſi inſigne præſidiū habuiſſet tēperantiā, quæ ad metū & verecūdiā deducebat honeſtate impudicos oculos.

DE VIRGINE QVAE renunciauerat.

CXXXIX. ERat quædam alia mihi vicina, cuius vultū quidem non vidi. Nunquā enim, vt aiunt, eſt progreſſa ex quo renunciauit. Cùm autē impleſſet ſexaginta annos in exercitatione cū matre

tre ſua propria, erat poſtea vita exceſſura. Ad eam autem accedens martyr qui erat in eo loco, nomine Colluthus, ei dicit. Hodie es itura ad Dominũ, & viſura ſanctos omnes. Veni ergo & prãde nobiſcũ in martyrio. Cũ ergo mane ſurrexiſſet & ſe induiſſet, & in ſporta panem accepiſſet & oliuas, & minuta olera, poſt tot annos eſt egreſſa. & cùm veniſſet in martyrium, orauit. & cùm toto die obſeruaſſet tẽpus in quo nullus erat intus, & ſediſſet, rogauit martyrem, dicẽs. Benedic cibos meos, Colluthe ſancte, & me in via comitare tuis precibus. Cùm ergo comediſſet & rurſus oraſſet, domum venit circa occaſum ſolis. Et cùm dediſſet matri ſuæ opus Clemẽtis Stromatei in prophetam Amos, dixit ei: Da id epiſcopo relegato. Et dixit ei, Ora pro me. Vado enim ad Dominum meum. & deceſsit ipſa nocte. Cúmque nec febri laboraſſet, nec ei caput doluiſſet, ſed ſeipſam ad ſepulturam compoſuiſſet, in manus Dei emiſit ſpiritum.

Martyr hic dicitur qui præeſt martyrio. Martyrium autem eſt oratorium dedicatũ in honorẽ martyris.

DE VIRGINE QVAE LAPSA eſt, & egit pœnitentiam.

QVædam virgo exercitatrix manens cum duabus aliis virginibus, ſe exercuit nouẽ vel decem annis. A quodam autẽ cantore ineſcata cum eo habuit ſtupri conſuetudinẽ. & cùm vtero concepiſſet, peperit. Cùm autem in ſummũ odium veniſſet apud eũ qui ipſam deceperat, in profundo compunctus eſt animo. & CXL.

ad eam peruenit menſurã pœnitentiæ, vt in ea perſeuerãs ſe fame vellet occidere, hoc cum lachrymis orans, Deúmq; rogans, & dicens. Deus magne, qui omniũ noſtrũ peccata portas, & immenſum totius mundi vitium. qui non vis mortem peccatorũ, & eorum qui labuntur interitũ, ſed miſereris vniuerſę creaturæ. eſt enim voluntas tua vt omnes ſeruétur. Si ergo me quoque quæ pereo vis eſſe ſaluã, in hoc mihi tuã oſtende bonitatem. & nũc tua ad me perueniant mirabilia. & iube hinc abduci fructũ meæ iniquitatis. Nam niſi hoc fiat, ego hac de cauſa vel me laqueo ſuffocabo, vel meipſam diſperdã. Cùm ſic oraret, fuit exaudita. Nã qui natus fuerat infans non multo poſt deceſsit. Ab illo ergo die non amplius conuenit eũ qui ipſam redegerat in ſeruituté. ſed ſe totam inſigniter dedens continentię, ægrotis mancíſque ac mutilatis ſeruiens triginta annos, ita Deum placauit, propiciúmque reddidit: vt cuidam ſancto presbytero reuelaretur illam Deo magis placuiſſe in pœnitentia quàm in virginitate. Hæc auté ſcribo, ne eos qui multa peccãt, & ex animo ac ſincerè agunt pœnitentiam contemnamus. ſicut hæc beata quæ cor ſuum contriuit, & in humilitate vitam ſuam liquefecit, non deſpecta fuit à Domino eorum qui ducuntur pœnitentia.

DE FILIA PRESBYTERI & Euſtathio diacono.

CXLI. CViuſdam presbyteri filia virgo in Cæſarea Palæſtinæ lapſa, ab eo qui ei vitium attulerat

docta fuerat, vt quendã ciuitatis lectorẽ calumniaretur, & quòd corrupta eſſet in eũ culpã conferret. Cúmque ferret ventrem, à patre ſuo examinata, nominauit lectorẽ. Hoc cùm audiſſet presbyter, conturbatus retulit ad epiſcopũ. Hoc cùm audiiſſet epiſcopus, cõuocauit conciliũ ſacerdotum. fecítque vocari lectorẽ, déque eo habuit quęſtionẽ, rem examinans. Rogatus autẽ ab epiſcopo rẽ non fatebatur lector. Nam quod factũ non fuerat, quomodo dici poterat? Aegrè ergo ferens epiſcopus, grauiſsima voce ei dicebat. Non fateberis lapſum tuum, & ages pœnitentiam ò infelix, & plene immundicia? Reſpõdit lector. Rogo te. Dixi id quod res eſt, hãc rem ad me nihil pertinere. Planè enim culpa careo, vt qui de ea ne cogitauerim quidẽ. Sin autẽ vultis audire id quod non eſt, dicam, Feci. Hoc cùm ipſe dixiſſet, depoſuit eũ epiſcopus ab officio lectoris. Poſt hoc accidens ad pedes epiſcopi, rogauit dicẽs. Si hoc tibi viſum eſt Domine epiſcope, vt quoniã dixi, Næ, lapſus ſum, ſim ſeparatus à cõmunione, & non ſim dignus eſſe clericus tuę ſanctitatis, iube vt mihi ab hoc tempore ea detur in vxorẽ. Neque enim ego ſum deinceps clericus, neque illa virgo. Cùm hæc audiiſſet epiſcopus & presbyter, eã tradidit pater eius lectori. ſperans fore vt iuuenis bene eſſet in eã affectus, & alioqui crẽdẽs non poſſe eum excindi à conſuetudine. Cùm eam autẽ adoleſcens accepiſſet in manus ab epiſcopo, & eius patre, eãq; eſſet cõſolatus, abduxit & depoſuit in monaſterio mulierũ, rogans eam quæ illic erat prima miniſtra

fraternitatis, vt eam illic tolerarent vſque ad partũ eius. Illa verò relicta in monaſterio, lector abiens ſeipſum incluſit in cella ſordida, vitę ſummã ſuſcipiens aſperitatẽ, & ad Chriſtum accedens in corde contrito cũ multis lachrymis & gemitibus, dicens. Tu Domine meas actiones noſti, qui ſcis omnia. quem nihil latet. neque eſt vllus locus occultus in quo quis ſe abſcondat à tua quæ omnia aſpicit poteſtate. qui vides omnia priuſquã fiant. Tu ſolus vides profunda cogitationũ. & omnis mentis conceptio à te cernitur perinde ac ſi aſpiciatur oculis. Tu cùm cogitatorũ ſis acer examinator, perfectè iudicas. Tu es qui eos arguis, qui appetũtur calumniis, cui nihil placet iniuſtũ. Omne autem momentum ſtateræ iuſtitiæ eſt à te ſemper, qui es lux ad quã nõ patet aditus: & omne opus hominis eſt corã te. Eſt ergo tui iuſti & immutabilis iudicij, ius quoque meũ pronunciare. Efficaciter autẽ orante adoleſcẽte, & in ieiunio diligenter perſeuerante, intra breue tẽpus adfuerunt dolores eius partus. Cúmque aduenisset hora, adfuit etiam iuſtũ Dei iudicium, afferens vehementem & intolerabilem dolorẽ ei quæ fuerat calumniata. gemituũ immẽſa multitudo. labores partus inenarrabiles. inferni ſuppliciorũ viſiones terribiles, hanc miſerã fortiter obſidentes. & infans propter magnitudinẽ nõ prodibat ex vtero. Pręterijt dies primus & ſecundus, & dolores erant intolerabiliores. Aduentauit tertius & quartus, & ſecutus eſt dolor multis partub⁹ grauior. Quintus & ſextus & ſeptimus tenebroſus, & infelix mulier

ex multo dolore verſabatur in inferis. In omnibus his diebus manſit neque omnino cibũ ſumens, nec tantillum ſomnũ videns. ſed luctibus & grauiſsimis dolorũ tormẽtis ſuccedẽtibus, poſt hęc omnia, viciatæ & falſæ accuſatricis cor inflexibile, victã à Dei poteſtate quæ non cadit ſub aſpectum, intolerabilibus doloribus addidit etiam cõfeſsionem, lugubri voce exclamans. Hei mihi miſera, venio in periculum ne pereã, vt quę in duo mala inciderim, nempe in calũniam & fornicationem, & amiſſa virginitate ſum tradita detractioni: & cùm mihi ſit ab alio allatum vitium, accuſaui lectorẽ. Cùm hæc autẽ audiiſſent virgines monaſterij, patri eius omnia renunciarunt. Pater autem veritus ne condẽnaretur vt calumniator, ſilet duos dies. rurſus autem miſera, ſe inuicẽ excipientibus acerbis affligebatur doloribus, cùm non poſſet deinceps vel viuere vel mori. Cúmq; id effugit, oritur dies octauus, & rurſus nonus, grauiſsimis perpetuarũ vertiginum tenebris eã offuſcantes. Cùm ergo eius magnos eiulatus non ferret conuentus, hæc curſim feſtinantes renũciant epiſcopo, iam eſſe nonũ diem ex quo illa cõfitetur ſe accuſaſſe lectorẽ, nec poſſe parere, quòd ipſum ſit calumniata. Epiſcopus autẽ cùm hæc audiiſſet à virginibus, ad lectorem mittit duos diaconos, ei omnia ſignificãs. & vt pro ipſa oraret, vt miſera mulier liberaretur ab iis neceſsitatibus. Egregius autẽ adoleſcens, neq; eis dedit reſponſum, nec aperuit oſtium. ſed à quo die ingreſſus eſt in cellã, non exiit, implens conſuetã regulã ieiunij, & Deo

 preces

preces fundens. Flexus autem pater, & filię ſuæ miſertus, veniens ad epiſcopũ, eũ valde rogauit vt pro ea orationes fierẽt in eccleſia. Et cùm pro ea preces fuſæ eſſent ab omnibus ad Dominũ, ne ſic quidem miſera liberata eſt à neceſsitate. Eius enim qui per calumniã fuerat accuſatus, orationes Dominũ mouentes, arcebant ne eorũ preces admitterentur. His ſic geſtis ſurgens epiſcopus iuit ad cellã in qua erat lector. & cùm pulſaſſet oſtium, nolebat is aperire. Cùm diu autem foris fuiſſet epiſcopus, ille autem intus, iubet epiſcopus tolli oſtium. & ingreſsi inuenerunt adoleſcentem in oratione perſeuerãtem, & humi procumbentem. Quem multum rogans epiſcopus, ei dicit. Frater Euſtathi lector, In apertum prolata calumnia Dei prouidentia, & exauditis tuis orationibus, miſerere eius quæ in te peccauit, quæ tormentorum flagellis fuit excruciata. Miſerere deinceps miſeræ, & ſurgens ſolue quod ligaſti. precibus enim hæc patitur. & dic Domino vt eã liberet à partu ventris. Cùm autem inclitus lector intenſè oraret ſimul cũ epiſcopo, ſtatim miſera liberata eſt à neceſsitate, enixa infantem. rogans omnes vt ei remitteretur iniquitas ipſius iuſti interceſsione. & illum egregiũ virum habuerũt omnes deinceps loco martyris. Nã cùm ſe deinceps liberaſſet ab omni ſolicitudine, peruenit ad ſummũ vitæ quæ ex virtute agitur: adeò vt is ſit dignus habitus ſpiritali gratia. Hæc autẽ ſcripſimus, ne quis calũniatus illaqueetur his inimici retibus, & incidat in dolores carnis intolerabiles, ſicut hæc prius

ſcripta

ſcripta eſt falſa accuſatrix . poſtquã autẽ à corpore
fuerit liberatus,tradatur æternis intolerabilibꝰ tor-
mẽtis,& quæ nunquã deſinent.Deum enim ad irã
prouocat is qui calũniatur. Qui autem per calum-
niam accuſatur, ídque fert pio & æquo animo , &
eius in apertũ prolationem permittit precibus , ex-
pectans iuſtum Dei iudiciũ,ſicut hic à Chriſto co-
ronatus , is & , quoad eius fieri poteſt, laudatur &
in honore habetur,& æternam coronã cõſequitur.
Diſcamus ergo quã ſint inſuperabiles vires oratio-
nis,quæ & fideles confirmat , & peccatorũ miſere-
tur , & flectit ac mouet omniũ creatorẽ , & eos co-
ronat qui ſe ex virtute rectè gerunt , & eïs qui in ea
perſeuerant, largitur regnum cœlorum.

VITA SANCTAE SILVANIAE.

ILlo tempore contigit vt nos ſimul nauiga- CXLII.
remus ab Aelia in Aegyptum , deducentes
beatam Siluaniam virginem , vxorem autẽ
fratris Rufini , qui fuit ex Præfectis . Inter quos De Iubino.
erat etiam nobiſcũ Iubinus, tũc quidem diaconus, CXLIII.
nunc autem epiſcopus eccleſiæ Aſcalonis, vir pius
& eruditus.Cùm autẽ vehementiſsimus nos æſtus
inuaſiſſet, & perueniſſemus Peluſiũ , accidit vt Iu-
binus accepta pelui , pedes & manus palmis laua-
ret aqua frigidiſsima . & poſtquam lauiſſet , ſuper
pelliculam humi ſtratã requieſceret . Cùm autem
illa id aduertiſſet,vt mater ſapiẽs germani filij, eius
increpauit molliciem,dicens. Quî in animũ indu-
cis,

cis, illam agens ætatẽ, viuente adhuc tuo ſanguine, vſque adeò tuam fouere carunculam, non ſentiens damna quæ ex eo oriuntur? Confide, confide. ecce ago annũ ætatis ſexageſimum. Pręter extrema manuum mearũ, non pes meus aquã tetigit. non vultus, neque vllũ ex membris meis. etiamſi me variæ inuaſerint ægritudines. & cùm à medicis cogerer vti balneo, non induxi in animũ carni reddere debitum. non in lecto quieſcens, non lectica vſquam geſtata ingrediens. Hæc cùm eſſet doctiſsima, doctrinam amore cõplexa, noctes mutabat in diem, omnia antiquorũ qui cõmentarios ediderunt ſcripta percurrens, Gregorij, & Stephani, & Pierij, & Baſilij, & quorundam aliorũ pręſtantis virtutis virorum vigintiquinque myriadũ. nõ leuiter, nec temerè hæc percurrẽs, ſed elaboratè ſepties vel octies vnũquenque librum perlegẽs, vt horum verborum gratia in altum erigeretur, ſpe bona ſeipſam auem efficiens ſpiritalẽ, & ad Chriſtum euolans, immortales ab ipſo acceptura remunerationes.

DE OLYMPIA.

CXLIIII. Ius veſtigia eſt ſecuta, & omnem virtutem diuinæ vitæ ſpiritalis, in primis veneranda & honeſta Olympias, & quæ vitæ quæ fert in cœlũ ſummo zelo tenebatur, diuinarũ ſcripturarum ſententiã ſecuta in omnibus. Fuit autem ſecundum carnẽ filia Seleuci ex comitibus. vera autẽ Dei filia ſecundũ ſpiritum. neptis autẽ Ablauij qui

erat ex Præfectis.aliquot autẽ dies ſponſa Nebridij qui fuit ex Præfectis Cõſtantinopolis. Ipſa autẽ reuera fuit vxor nullius. dicitur autẽ dormiiſſe virgo incorrupta,effecta diuini verbi cõuictrix,cõiux autẽ totius veræ humilitatis. cõmunicãs & miniſtrãs omnibus egentibus.Ipſa cũ omnes illas infinitas & immẽſas diſperſiſſet diuitias, abſolutè & indiſcriminatim opẽ ferebat omnibus.Non enim vrbs,nõ rus,nõ ſolitudo, mãſit expers largitionũ huius inclitæ virginis. Sed & eccleſiis ſuppeditauit ad donaria deputata ſacrificio. & monaſteriis, & cœnobiis,& xenotrophiis & cuſtodiis,& relegatis.& vt ſemel dicã, in omnẽ orbẽ terræ diſperſit eleemoſynas.Hęc beata proceſsit vſque ad extremũ terminũ humilitatis,vltra quẽ nihil poſsit inueniri amplius. vita ſine vlla inani gloria.ſpecies nequaquã ficta.benigni mores.facies nõ fucata.corpus florẽs.mẽs nõ glorioſa. animus ab arrogãtia alienus. cor minimè turbulentũ.ſomni expers vigilia.ſpiritus nõ curioſus.charitas immenſa. quæ cõprehendi non poteſt cõmunicatio.vilis & contempta veſtis.infinita continentia.recta cogitatio.in Deũ ſpes æterna, cum eleemoſyna quę non poteſt narrari.ornamentũ omnium humilium. cui multæ ſunt accenſæ tentationes ex operatione eius qui eſt ſua ſponte malus & omnis boni expers, nempe Dæmonis. quæ pro veritate non parua adiit certamina. quæ noctu & diu affatim vixit in immenſis lachrymis.Omni humanæ naturæ ſubiecta propter Dominum.cum omni pietate ſanctis ſubdita epiſcopis. venerans presby-

HH teratum.

teratum. honorans clerũ. reuerens exercitationem. ſuſcipiens virginitatē. opem ferēs viduitati. curam gerens orbitatis. protegens ſenectutem. ęgrotos inuiſens. peccatorũ miſerens. errantes in viam deducens. in omnes vtens miſericordia, profuſè autem in pauperes. multíſque infidelium in catecheſi inſtitutis vxoribus, etiam ad victum eis ferens auxilium, ſemper memorabile nomen benignitatis reliquit per totam vitã. A ſeruitute in libertatem innumerabilium ſeruorũ reſtituēs examina, reddidit eos honore ęquales ſuę nobilitati. vel potius, ſi vera dicere oporteat, facti ſunt hac ſancta habitu nobiliores. Neq; enim eius indumentis inueniri potuit quidquã vilius. Nam iis etiã qui ſunt pannis valde obſiti, indigna erãt huius ſanctæ tegumenta. Tãta autem erat eius mãſuetudo, vt etiam longè ſuperaret ſimplicitatem ipſorum puerorũ. Nulla vituperatione à vicino quidem vnquam inuenta eſt apud hanc quæ Chriſtum geſtabat. ſed omnis eius vita non vitalis, erat in cõpunctione & freqũēti profluuio lachrymarum. & potius videre licebat fonti æſtate ſua deficere fluenta, quàm huius non ſublimibus & Chriſtum ſemper videntibus oculis lachrymas deficere. Et quid in his immoror? Quo enim magis meus verſabitur animus in duræ inſtar ſaxi animæ narrãdis certaminibus & virtutibus, eo magis inuenientur verba à factis remotiora. Nec me exiſtimet aliquis hæc ſplendidè & magnificè colligere de hac vel maximè impatibili, & perquirere reliquias totius Olympiadis, quæ fuit precioſum

vas

vas ſancti ſpiritus.ſed qui his oculis viderim huius beatæ vitã & angelicam inſtitutionẽ,vt qui fuerim ſpiritalis huius germanus amicus, & eius cognatis familiariſsimus. adeò vt multæ eius pecuniæ ſint à me ex eius ſententia diſtributæ.Hæc ergo non amplius de cętero quę ſunt carnis ſapiẽs,ſubiecta principatibus,obediens poteſtatibus,venerans presbyteratum,honorans vniuerſum clerum, confeſsione quoque digna eſt habita pro veritate, importunorum maledictorũ multis acceptis procellis. Cuius vitam inter confeſſores referunt,quicunque pij habitant Conſtantinopolim : vt quæ proxime mortẽ periclitata ſit in iis quæ ſunt ex Deo certaminibus: & in his mortua beatã accepit gloriã. & in infinito ſeculo coronata põpam agit, nulli interitui obnoxias,cum ſanctis & ſibi ſimilibus,in ſempiternum manſiones habitans, & bonorũ operum à Chriſto Domino cum fiducia accipiens remunerationes.

DE CANDIDA.

POſt hanc ęquali quoque modo in Domino viuens, beata Candida, Traiani vxor ducis exercitus,cùm & ad ſummã perueniſſet honeſtatem, & rationi cõuenienter ornaſſet eccleſias, & venerata eſſet epiſcopos pro dignitate Chriſti ſacramentorum,& omnẽ Chriſti clerum apertè honoraſſet, & ſuam filiã inſtituiſſet in ſorte virginitatis,eã præmiſit ad Chriſtum, donum ſuorũ ilium. poſteà autẽ ipſa quoque, temperãtia & caſtitate & CXLV.

pecuniæ diſperſionibus filiam ſuam eſt conſecuta. Hanc ego vidi egregiam mulierē tota nocte laborantem & molentē, & propriis manibus faciētem panem oblationis, ad vires corporis deprimendas: & dicentem. Cùm non ſufficiat ieiuniū, hanc ei do ſociam laborioſam vigiliā, vt Eſau diſſoluam, eneruémque laſciuiā. Ea ab iis quæ ſunt ſanguine prædita & animata omnino abſtinuit. niſi quòd ſumebat piſces & oleū & olera. ídque ſolum in die feſto. Omni autem alio tēpore contenta erat oxycrato & pane arido. In hac vitę aſperitate, cùm beata requie obdormiiſſet hæc mulier inclita, nunc fruitur bonis æternis, quæ ſunt parata iis qui dilexerūt vitam quæ ex virtute agitur.

DE GELASIA.

CXLVI. CONſequenter zelo huius bonæ fœminæ, veritatis viam ingreſſa eſt, piè trahens iugū virginitatis, in primis venerāda Gelaſia, cuiuſdam Tribuni filia. Huius optimę hęc fertur virtus, quòd ſol nunquam occidit ſuper eius dolorem. nō aduerſus ſeruū. non aduerſus ancillam. non aduerſus aliquem alium. Hæc beata cùm effugiſſet viam eorum qui ſunt acceptæ iniuriæ memores, quę fert ad mortem æternam, euaſit hunc malū diaboli ſtimulum, nempe odij & maleuolentiæ. & cùm deſideraret æternam peccatorum remiſsionem, remiſit parua delicta, vt ipſa quoque inueniret maiorum remiſsionem.

DE

DE IVLIANA.

QVædam nomine Iuliana, virgo in Cæſa- CXLVII.
rea Cappadociæ, dicta eſt eſſe & doctiſ-
ſima & fideliſsima. quæ Origenem ſcri-
ptorem fugientẽ gentilium inſurrectio-
nem excepit, eum duos annos occultans. ſuis ſum-
ptibus & ſuo miniſterio virum alens. Inueni autẽ
hęc in antiquiſsimo libro ſcripto verſibus, qui qui-
dem ſcriptus erat manu Origenis. Hunc librũ in-
ueni ego apud Iulianam virginem in Cæſarea, qui
apud ipſam erat occultus. Dicebat autẽ ſe accepiſſe
à Symmacho interprete Iudæorum. Non fuit autẽ
alienum ab inſtituto opere, poſuiſſe virtutes harũ
fœminarum. ſed vt ſciamus, quòd ex diuerſis occa-
ſionibus licet lucrari, ſi velimus.

DE FOEMINA NOBILISSIma quæ fuit ſemper virgo.

IN alio libro antiquiſsimo, ſcripto ab Hip- CXLVIII.
polyto, qui fuit familiaris apoſtolorum, in-
ueni talem narrationem. Fuit quædam no-
biliſsima virgo & formoſiſsima, quę in vita ex vir-
tute agenda exercebatur Corinthi. Hanc illo tem-
pore detulerunt ad iudicem qui erat gentilis in tẽ-
pore perſecutorum, vt quę maledictis inceſſeret, &
tempora, & imperatores, & ſimulachra. Propone-
bant autem eius pulchritudinẽ harum rerum cau-
ponatores, impio iudici fœminas inſano amore

depereũti. Is verò,equinis auribus, & fœminas inſanè amantibus cogitationibus, accepit calũniam. Ea autem producta ad hominem ſceleratũ, multo magis inſana captus eſt intẽperantia. Poſtquam autem omnibus aduerſus eã adhibitis machinis huic Dei homini perſuadere non potuit, variis tormentis ſubiecit fortem fœminã.Poſtquam autem ne in his quidem id quod volebat eſt aſſecutus,vt qui nõ poſſet eam abducere à Chriſti confeſsione:in eã inſaniens crudelis,nõ tradit eam tormentorũ cruciatibus. ſed caſtam & temperantem fœminã ponens in proſtibulo, iuſsit ei qui eas poſsidebat, dicens. Hãc mihi cape: & tres nummos ex ea ad me defer quotidie.Is autem aurũ exigẽs ex turpi actione, eã tradidit volentibus in officina abominãdi flagitij. Cùm hæc ergo nouiſſent qui tenebantur inſano amore mulierũ, aſsidebant ſceleratæ exitij officinæ, mercedem dantes inhoneſtæ operationis. Illa autẽ virgo honeſtiſsima & in primis venerãda, & verba declinans quæ poſſent ad fraudem pellicere, ſuppliciter eis dicebat,rogans.Habeo vlcus in loco occulto, quod mirandũ in modũ malè olet. & timeo ne vos mei odiũ capiat propter vlcus auerſandum. Cõcedite ergo mihi paucos dies.& tunc licebit vobis vel me habere gratis. His verbis perſuaſos intẽperantes amandabat beata. Aſsiduis autẽ precibus Deum placans,& cõpunctis ſupplicationibus, eũ inflexit ad miſericordiã. Attendens ergo Deus qui nouit cogitationes,quomodo caſta pudicitiæ curã gerebat ex animo, in illis diebus pro ſalute omniũ

tale

tale quid ſtruxit. Quidã adoleſcens magiſtria- *De Magiſtriano.* CXLIX.
nus, ſpecie formoſus, mente pius, cui Deus zelum
immiſit ſpiritalem adeò ardentẽ, vt etiam mortem
contẽneret: Is cum prætextu intẽperantiæ eo acceſ-
ſiſſet, profundo veſpere ingreditur ad eũ qui illas
alebat, & dat ei quinq; nũmos, & dicit ei. Concede
mihi manere hac nocte cum hac puella. In locũ er-
go occultũ cũ ea ingreſſus, dicit ei. Surge, ſerua te-
ipſam. & cùm eã ſuis veſtibus induiſſet, tunica, ca-
miſia, & chlamyde, & omnibus virilibus, dicit ei,
Egredere, te ſumma chlamydis parte contegens.
Quæ cũ ſic feciſſet, & ſe totã ſigno crucis muniiſ-
ſet, egreſſa ex illo loco omnino ĩcorrupta & impol-
luta, ſeruata eſt Chriſti gratia, & cauſa adoleſcẽtis,
qui eã ſuo ſanguine liberauit à turpi vicio. Sequẽti
autem die res fuit cognita: & productus eſt Magi-
ſtrianus ad ſæuiſsimũ iudicem. Cùm autẽ ſtrenuũ
Chriſti athletã examinaſſet impius, & omnia di-
diciſſet, iuſsit eũ obiici beſtiis. vt etiã malis infeſtus
dęmon in eo afficeretur ignominia. Nam cùm exi-
ſtimaſſet virũ fortem in nefariũ iniicere ſuppliciũ,
eum effecit duplicẽ Chriſti martyrẽ, vt qui & pro
ſua anima pręclarè decertauerit, & pro illa beata in
laboribus ſtrenuè perſeuerauerit. Quocirca dupli-
ci honore & duabus coronis dignus eſt habitus à
Chriſti benignitate.

DE VXORE VIRI SENATORII.

MEmini autẽ alterius quoque hiſtoriæ. & bo- CL.
num eſt eam non præterire. Dicitur de Ma-
gnentino

gnentino inſurrectore, quòd habuerat ſtupri conſuetudinem cum multis gentilibus: & animũ adiecerat vt rem etiã haberet cum Christianis. Eæ autẽ malebant mori, quam prodere pudicitiã. Cùm ergo veniſſet in vnã vrbem, amauit quandam vxorẽ viri ſenatorij ex Præfectis. Timore autem affectus eius maritus dixit ei. Mitte, tolle eam. Cùm autem veniſſent ad eã milites, dixit eis mulier. Expectate parumper donec mũdũ meum cõponam, cui ſum aſſueta. Ingreſſa autẽ ſuum cubile, accepto enſe, eũ ſuis infixit viſceribus. Audiant virgines & erubeſcant, quæ profitentur ſe Chriſtũ habere ſponſum, & parua cũ produnt libidine. Nobis autẽ det vnicuique Deus ſeruare virginitatem, & exultantibus

Pſalm.118. » clamare cum pſalmographo. Cõfige in timore tuo
Galat.2. » carnes meas. A iudiciis enim tuis timui. &, Viuo
» autẽ iam non ego: viuit verò in me Chriſtus. Concedatur autẽ vt vos quoque dicatis ſobriæ. Ego patrueli meo, & patruelis meus eſt mihi, aliquando quidẽ ſponſus, aliquando verò frater: vt nihil cogitetur carnale. Si enim audieris ſpõſum & ſponſam, ſignificat ſpiritalem vnionem cum patre. Vidimus autẽ alios quoque patres & monachos per totam Aegyptum, multas virtutes & ſigna faciẽtes. quorum non meminimus propter multitudinem. ſed pauca pro multis narrauimus. Quid enim dixerit aliquis de ſuperiori Thebaide quæ eſt per Syenem. in qua ſunt viri valde admirabiles, & multitudo monachorũ infinita. quorũ non crediderit aliquis vitæ inſtituta, vt quæ vitam humanã ſuperant. qui etiam

etiã mortuos in hodiernũ vſque diẽ ſuſcitant, & ſuper aquas ambulant, ſicut Petrus: & quidquid Seruator per ſanctos effecit Apoſtolos, ea nũc quoque efficit. Sed quia magnũ imminebat periculũ, ſi vltra lyco trãſiremus, propter latronũ irruptionẽ, nõ auſi ſumus videre illos ſanctos. Neq; enim prædictos patres vidimus ſine periculo: neq; ſine labore aſpexim⁹ ſacras has fœminas: ſed multa prius paſsi, & propemodũ periclitati, vix aſſecuti ſumus vt ea videremus. Septies enim in mortẽ incidimus. In octauo autẽ malũ nos non attigit, cũ Deus nos oĩno ſeruaſſet. Semel enĩ quinq; dies & noctes ambulãtes per ſolitudinẽ, fame & ſiti propè fuimus exanimati. Aliquando autẽ in acutas & aſperas paludes incidẽtes, & pedes noſtros perforãtes, vt dolores eſſent intolerabiles, propemodũ frigore enecti ſum⁹. Tertio autẽ, cœno ad lũbũ vſque inhæſimus, & nõ erat q eriperet: & has beati Dauid voces exclamauimus. Saluũ me fac Domine Deus, quoniã, ingreſſæ ſunt aquæ vſque ad animã meã. Infixus ſum in lutũ pfundi, & nõ eſt ſubſtãtia: &, Serua me à luto, vt ne infigar. Quartũ autẽ fuit aquæ multitudo q̃ affluxit ex Nili incremento, cũ quatuor dies per aquas ambularem⁹: & in oſtiis propemodũ obrutis. Tũc clamauim⁹, dicẽtes. Ne nos demergat tẽpeſtas aquę: nec me deuoret profundũ. Quinto autẽ incidimus in latrones in littore maris, veniẽtes in Diolcon: qui nos etiã eouſque ſunt perſecuti volẽtes cõprehẽdere, donec nobis paruus relinqueretur ſpiritus, vt qui nos decies mille paſſus eſſent perſecuti. Sexto autẽ, Nilũ nauigantes, propemodũ euerſi ac

Pſal. 68.

ll ſubmerſi

ſubmerſi ſumus. Septimum fuit, quãdo in palude Mareotide, vbi charta naſcitur, abiecti ſumꝰ ĩ quãdam paruã inſulã deſertã: & tres noctes & dies ſub dio mãſimus, magno frigore & imbribꝰ nobis imminentibus: erat enim tẽpus Epiphaniorũ. Octauũ autẽ ſuperuacaneum quidẽ eſt narrare, ſed tamẽ eſt vtile. Nã cùm nos per quendã locũ veniſſemus Nitreas, erat in ea regione quoddã magnũ cõcauũ, in quo multi remãſerant crocodili, cũ aqua receſsiſſet ex agris. Tribus ergo crocodilis in margine foſſæ extenſis, acceſsimus viſuri beluas, putantes eas eſſe mortuas. Illæ aũt ſtatim in nos irruerũt. Nobis aũt magna voce Dominũ nominãtibꝰ, Chriſte adiuua nos, ſtatim beluę tãquã ab angelo auerſæ, ſeipſas in aquã ſunt iaculatę. Nos autẽ Nitreas magno curſu
Iob.5. » cõtẽdimꝰ, illã vocẽ Iob meditãtes, vbi dicit. Septies
» ex neceſsitatibꝰ liberabit te. In octauo aũt te nõ attĩ-
» get malũ. Deo ergo agimꝰ gratias ꝗ nos ex tot liberauit periculis, & nobis magna oſtẽdit ſpectacula.

VITA FRATRIS QVI cum eo verſabatur.

CLI. CVm ergo pauca dixero de fratre qui mecum verſatur à iuuẽtute vſq; in hodiernũ diẽ, hic deinceps finẽ imponam orationi. Eũ ego cognoui longo tẽpore cũ comederet, omni gulæ affectione caruiſſe, & itidẽ cũ ieiunaret, affectũ nõ fuiſſe, vt qui, vt arbitror, viciſſet affectionẽ: lõgè remotum ab auaritia cõtentũ præſentibus: nõ ſe ornantẽ veſtibus: cõtẽptũ gratias agẽtẽ: pro germanis amicis pericula adeuntẽ. Dęmones expertũ plus quàm millies:

millies:adeò vt quodã die cũ eo dæmõ pactus ſit & dixerit, Paciſcere mecum te vel ſemel peccaturũ: & quã mihi in hac vita dixeris,eã ad te adducã.Et rurſus cũ aliquãdo quatuordecim noctes cũ eo depugnaſſet, vt mihi narrauit, & noctu traxiſſet, ipſum eſt allocutus,dicens.Noli adorare Chriſtũ, & ad te nõ accedã,is reſpõdẽs dixit.Propterea eũ adoro,& innumerabilibus amplius partibꝰ glorifico,& adorabo,quoniã hoc te malè habet.In cẽtũ & ſex venit ciuitates,& in plurimis eſt etiã aliquo tẽpore verſatus.Mulieris nullã habuit experientiã ne in ſomnis qdẽ,niſi ſi ſe ſomniaret belligerari.Ter eũ noui eſculẽta accepiſſe ab angelo. Quodã die cũ in extrema ſolitudine ne micã quidẽ haberet, inuenit in pelle ouina tres panes calidos paxamidios: aliquãdo rurſus vinũ & panẽ. Aliquãdo rurſus venit ad eũ vox, dicens. Noui tibi deeſſe cibos:vade & accipe ab N, frumentũ & oleũ. Cũ ergo veniſſet ad illũ ad quẽ miſſus fuerat,is ipſi dixit.Iuſsit quidam te accipere triginta modios frumẽti,& duodecim ſextarios olei. De eo potero gloriari ac prædicare qualis eſſet: quẽ noui ſæpe eſſe lachrymatũ propter eos q ex neceſsitate laborabãt inopia.Prębebat ergo ſi quid habebat,carne excepta. Noui etiã eũ eſſe lachrymatũ propter eũ qui ceciderat in peccata & eũ qui ceciderat adduxiſſe lachrymis ad pœnitẽtiã. Is mihi aliquãdo hoc narrauit. Deũ rogaui,vt neminẽ cõpũgeret maximè ex diuitibꝰ & improbis, vt mihi aliquid darẽt quod eſſet ad vſum neceſſariũ. Mihi aũt hoc ſufficit,ꝙ dignus ſim habitus qui horũ omniũ meminiſſem quæ ſcriptis mandaui.Non enim ſine

Dei numine hoc factũ eſt, vt mẽs tua moueretur vt iuberes me hũc librũ ſcribere, ſcriptis, inquã, tradere vitã horũ virorũ. Tu autẽ fideliſsime Chriſti ſerue ac venerãde Lauſe, & caput mihi amiciſsimũ & maximè germanũ, hũc librũ lubẽter legẽs, magnã tuæ immortali animę prębebis vtilitatẽ in iuſtorũ reſurrectione, inclitorũ rectæ vitæ athletarũ inſtituta, labores, & tãtã tolerãtiã, vitæq; duriter actæ patiẽtiã aſſumẽs. Quamobrẽ ea prõpto & alacri animo ſequere, bona & incorrupta ſpe nutritus, ſemper retro videns dies qui antè ſunt breuiores: & ora pro me: teipſum cõſeruans alienũ à reprehẽſione & cuſtodiens integrũ: qualẽ te noui & habui, à cõſulatu Tatiani vſq; in hodiernũ diẽ: & qualẽ te rurſus noui meliorẽ moribus, & electũ prępoſitum in cõſeruãdo maximè pio cubili. Nã cũ ſis in tãta dignitate in tot & tãtis pecuniis, & tanta poteſtate, nõ feciſti peius quã Dei poſtularet metus. Is eſt Chriſto dedi-

Matth. 4. „ catus qui audiit à diabolo. Hęc omnia tibi dabo, ſi

„ cadens adoraueris me. Sed eum Dominus pudore

„ affecit, dicẽs, Vade poſt me. Quẽ quidẽ tu quoque imitãs, fluctibus expulſis diuitiis, & adũbrata gloria vitæ præſentis, cœleſtẽ deſideraſti & incorruptã vitã, regnũmq; æternũ, & manentẽ gloriã, & bona arcana quę neq; oculus vidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis aſcẽderunt. Quorũ nos Dominus efficiat hæredes cũ ſanctis eius patriarchis & prophetis & apoſtolis & martyribus, & iis quorum mentionem fecimus in hoc libro, gratia ipſius Seruatoris noſtrì Ieſu Chriſti. Cum quo patri gloria cum ſancto ſpiritu. In ſecula ſeculorum. Amen.

BEATI THEODORETI ΘΕΟΦΙΛῊΣ, ID EST RELIGIOSA HISTORIA.

OPTIMORVM virorum, & qui in virtute præclarè ſe exercuere, pulchrū quidem eſt videre certamina, & oculis haurire vtilitatē. Quæ enim laudantur, dum cernūtur, & digna videntur quæ poſsideātur, & amplectenda amoréque proſequenda exiſtunt, & ad ea cōparanda ſpectatores inducunt: afferunt autem nihilo ſecius non mediocrem quoque vtilitatem, eiuſmodi rerum rectè & ex virtute geſtarum narrationes, quę ab iis qui ſciunt, corū qui neſciunt auribus offerūtur. Viſum enim eſſe fideliorem auditu dicunt aliqui. auditui tamen fit quoque fides, dum ex eorum qui dicunt veritate ea quæ dicūtur iudicat. Quomodo enim linguæ & palato, de dulcedine, & amarore, & aliis huiuſmodi qualitati-

bus, creditum eſt iudiciũ, déque iis ferunt illã ſententiam: ita orationum diſcernendarũ ratio commiſſa eſt auditui, qui ſcit ſecernere à noxiis eas quæ aliquam afferũt vtilitatẽ. Atque ſi vtilium quidem narrationũ integra & incorrupta maneret memoria, & non obliuionis, veluti caligo quædã, aſperſa labes, efficeret vt ea euaneſceret, de iis vtiq; ſcribere eſſet ſuperuacaneũ, cùm quæ hinc percipitur vtilitas, ad poſteros admodum facilè perueniret. Quoniam autem corporibus quidem tempus affert interitum, inducens ſenectutẽ & mortem: rebus autẽ rectè & ex virtute geſtis, obliuionem, vt mihi quidem videtur, inferẽs, & obſcurans memoriã: nemo nos iure reprehenderit, quòd piorũ virorũ, Deíque amantiũ vitę inſtituta aggrediamur ſcribere. Quẽadmodum enim ij quorum fidei eſt credita corporum curatio, medicamenta cõparant, cum morbo bellum gerẽtes, & iis qui laborant ferentes auxiliũ: ita quæ in his conſcribendis ponitur induſtria, efficitur veluti quoddã ſalutare medicamentũ, quod obliuioni quidem inſidiatur, opem autem fert memoriæ. Quomodo enim non eſt abſurdũ, vt poëtæ quidem & ſcriptores ea conſcribant quæ in bello fortiter & præclarè geſta ſunt: Tragici autem, eas quæ rectè celabantur calamitates, tragœdiis in publicum proferant, & earũ ſcriptis mandatam relinquant memoriam: aliqui autẽ alij in comœdiis & rebus ridiculis cõſumant orationes: nos autẽ ſinamus eos viros tradi obliuioni, qui in corpore mortali & patibili oſtenderunt impatibilitatem, & incorpoream

corpoream æmulati ſunt naturam? Quáſnã autem pœnas non meritò dederimus, ſi horũ quę admiratione digna ſunt certaminũ nihili faciamus negligi memoriam? Si enim ipſi eorũ qui olim fuere ſanctorum ſummã æmulati philoſophiã, non ære & literis illorũ inſculpſere memoriam: ſed omnẽ eorum virtutem exprimentes, quaſdam eorũ animatas imagines & ſtatuas, ſeipſos effecere: quænã nobis meritò daretur venia, ſi nec literis quidem eorũ inſignem vitã honoraremus? ídque cùm athletę & pancratiaſtæ qui decertant in Olympicis, honorẽtur ſtatuis, atque etiam in equorum curriculis, qui victores eſſe videntur aurigæ, idem præmiũ accipiant. Nec hoc ſolum, ſed etiam muliebres viros & effœminatos, & de quibus dubites ſíntne viri an mulieres, ij qui horũ delectantur ſpectaculis, inſcribunt tabulis, eorum memoriã longiſsimo tempore conſeruare contendentes. licet memoria animis detrimentum afferat, non cõmodum. ſed tamen hi quidem hos amantes, his, illi verò illos, illis, ídque cùm damnum afferant, picturis honorant. & quoniam mortalem naturã mors deprædatur, colores temperantes, & illorũ effigies tabulis imponentes, excogitant rationẽ qua eorũ memoria ſit vita lõgè diuturnior. Nos autẽ ſcribimus quidem vitã philoſophiæ magiſtrã, & quæ imitata eſt vitæ inſtitutionem quæ agitur in cœlis. Deſcribimus autẽ non figuras characteréſue corporũ, neque ea expreſſa iis qui neſciunt oſtendimus. ſed formas animarũ quæ ſub aſpectũ nõ cadunt adumbramus. & bella quæ

cerni nō poſſunt, conflictúſque qui non apparent, oſtendimus. Tali enim armatura eorū phalangis imperator & in pugna princeps eos Paulus induit.
Eph.6. » Accipite enim, inquit, armaturam Dei, vt poſsitis
» reſiſtere in die malo, & omnibus confectis ſtare. Et
» rurſus. State ergo ſuccincti lūbos veſtros in verita-
» te. & induti loricā iuſtitię, & calceati pedes in præ-
» paratione euágelij pacis. in omnibus aſſumētes cly
» peū fidei, in quo poteritis omnia tela maligni igni-
» ta extinguere. Et galeā ſalutaris accipite, & gladiū
» ſpiritus, quod eſt verbū Dei. Hac cùm hos induiſſet armatura, produxit ad certamina. Talis enim eſt hoſtium quoque natura, incorporea. minimè aſpectabilis. obſcurè inuadens. clanculum inſidians, repentéq; & prçter expectationē irruens. Hoc ipſum
Eph.6. » idem quoque docens imperator, dicebat. Non eſt
» nobis colluctatio aduerſus carnē & ſanguinē, ſed
» aduerſus principes & poteſtates, aduerſus mundi
» rectores, tenebrarū huius ſeculi. aduerſus ſpiritalia
» nequitię in cœleſtibus. Sed tamen cùm tales hoſtes haberet horum ſanctorū claſsis, imo verò vnuſquiſque eorum à tot & tantis circūſideretur hoſtibus: neque enim omnes ſimul inuaſerūt, ſed modò quidem hos, modò verò illos adoriebantur: tam præclaram retulere victoriam, vt fugerint quidem aduerſarij, hi verò iis fugatis ac profligatis trophęum erexerint, cùm nihil eis afferret impedimentū. Eis autem præbuit victoriam, non natura, ea enim eſt mortalis, & innumerabilibus plena affectionibus, ſed mens quæ diuinā attrahebat gratiam. Nā cùm diuinæ

diuinæ pulchritudinis eſſent ardentes amatores, & pro eo quem amabant omnia lubenter & agere & pati ſtatuiſſent, forti quidē & generoſo animo tulerunt affectionū perturbationúmq; impetus: Diaboli autem telo procellas ſtrenuè repulerunt. & vt dicam apoſtolicè, cùm corpus caſtigaſſent & in ſeruitutem redegiſſent, iræ quidē ardorem ſedauerūt, cupiditatum autē rabiem quieſcere coēgerunt: ieiunando autē & domi cubando ſopitis animi motibus, repreſsíſque eorū exultationibus, coēgerunt corpus fœdus inire cum anima: & ſoluerunt bellū quod eſt eis à natura inſitum. Pace autē ſic inter ea inita, omnem aduerſariorū cateruam expulere. Nā cùm eis deeſſent cogitationes quæ interna proderent, & membrorū humanorum auxilio priuati eſſent, bellare non poterant. Telis enim in nos diabolus noſtris mēbris vtitur. Nam ſi neque ineſcantur oculi, neque aures demulcentur, neque tactus ſuaui quodā ſenſu titillatur, neque mens improba admittit cōſilia, fruſtra laborant qui parant inſidias. Quomodo enim vrbem in alto ædificatā, & validis propugnaculis munitā, & profundis foſsis vndique circundatam, nullus hoſtis cœperit, ſi ex iis qui ſunt intus nemo prodat, & portas aliquas aperiat: ita fieri non poteſt vt dæmones qui bellum gerunt extrinſecus, ſuperent animā circundatam à diuina gratia, niſi cogitationis alicuius ſocordia, noſtrorum ſenſuum aliquā feneſtram aperuerint, & per eā inimicum intrinſecus admiſerint. Hæc cùm à diuina ſcriptura apertè didiciſſent ij quorum lau-

des à nobis celebrantur, & Deum audiiſſent dicen-
Hier. 9. » tem per prophetã, Aſcẽdit mors per feneſtras, cùm
» diuinis legibus tanquam quibuſdam repagulis &
vectibus ſenſus clauſiſſent, menti claues eorum tra-
diderunt. & neque labra linguam aperiebant, niſi
mẽs imperaſſet. nec pupillę permittebatur vt ſe ex-
tra cilia porrigeret. auditus autẽ noxiis ſonis aditũ
obſtruens, ſtultas & inutiles repellebat orationes:
illáſque ſolas admittebat quibus mens delectaba-
tur. Sic odoratum docuere ea non deſiderare quæ
ſuauem emittunt odorẽ, vt quibus natura ſit inſitũ
vt molliant & relaxent. Sic ventris expulere ſatieta-
tem, eúmque ea ſumere docuere, quę non volupta-
tẽ afferrent, ſed vſum implerent, nec amplius quàm
quod ſatis eſſet ad prohibendũ ne fame morerẽtur.
Sic ſomni dulcẽ diſſoluere tyrannidẽ: & cùm cilia
ab eius ſeruitute liberaſſent, ea pro ſeruitute domi-
natum docuerunt, vt eius vſum admitterent, non
cùm ipſe inuaderet, ſed cùm ipſi accerſerẽt, ad bre-
ue naturę auxiliũ. Cùm ergo murorum & portarũ
cuſtodiæ eam curã geſsiſſent, & internis cogitatio-
nibus concordiã conciliaſſent, aduerſarios extrin-
ſecus inuadentes irridebãt, qui vi quidem intrare,
propter diuinæ gratię præſidiũ, non poterant: nul-
lum autem inueniebant proditorem qui vellet ini-
micos admittere. & cũ hoſtes ea eſſent natura quæ
non cadit ſub aſpectũ, corpus quod videtur & ſub-
iicitur naturæ neceſsitatibus, vincere minimè po-
tuere. Eius enim auriga & muſicus & guberna-
tor, optimè quidem tenẽs habenas, equis perſuaſit
vt

vt rectè & ordine procederent:numeroſè autē pulſans chordas ſenſuū,effecit vt ſonum omni ex parte concinnum & conſonum redderent. Scienter autē mouens clauum, & fluctuum inſultus, & ventorū fregit impetus. Hos ergo qui per innumerabiles quidē labores vitæ iter ingreſsi ſunt: ſudoribus autem & afflictionibus corpus edomuerunt: & riſus quidem affectionē ignorauerunt, in luctu autē & lachrymis omnem vitā conſumpſerunt:& delicias quidē Sybariticas ieiunium exiſtimarūt: ſomnum autem ſuauiſsimum,laborioſas vigilias:molle ſtragulum,durū ſolum:immenſam autē & inexplebilem voluptatem, in orationibus & cantandis pſalmis conuerſationem:Hos,inquā, qui omne genus virtutis cōplexi ſunt,quis nō iure fuerit admiratus: vel potius quis pro dignitate eorū laudes celebrauerit? Atque ego quidem ſatis intelligo nullā poſſe orationem eorum virtutē aſſequi. eſt tamen aggrediendum. Non enim rectè habuerit,ſi quoniā verā philoſophiā perfectè adamarunt, ideo ne minores quidem laudes conſequantur.Scribam autem laudem nō vnam cōmuniter omnibus. Diuerſa enim dona eis data ſunt diuinitus. Hoc autē docens di-
» cebat beatus Paulus, Alij enim per ſpiritum datur 1.Cor.12.
» ſermo ſapiētiæ:Alij autē ſermo cognitionis,ſecun-
» dum eundem ſpiritum:Alij autem fides,in eodem
» ſpiritu.Alij autē dona curationum,in eodē ſpiritu:
» Alij autem operationes virtutum: Alij autem pro-
» phetia.Alij genera linguarum. Alij autem interpre
» tatio linguarum.Horum verò omnium oſtendens

fontem,

fontem,ſubiunxit,Omnia autē hæc operatur vnus & idem ſpiritus,diuidens ſeparatim vnicuiq; ſicut vult. Quoniā ergo diuerſa ſunt dona cōſecuti, meritò vniuſcuiuſque narrationem faciemus ſeparatam.non quæcunque ab eis geſta ſunt perſequētes. ad ea enim ſcribēda ne tota quidem vita ſuffecerit: ſed cū pauca de vniuſcuiuſque eorū viuendi ratione,& de iis quæ fecit, narrauerimus, & paucis totius vitæ characterem & formā oſtenderimus, ad alium trāſibimus. Neque verò omniū ſanctorum, qui vbique inſignes extitere, vitæ hiſtoriam literis mandare conabimur. neque enim eos qui vbique clari fuere cognoſcimus. neque fieri poteſt vt vnus conſcribat de omnibus. Eorum ergo ſolum vitam deſcribam, qui tanquam lumina fulſere in oriēte, & fines orbis terrarū ſuis cōplexi ſunt radiis. Narrando autē procedet oratio, non vtens legibus encomiorū,ſed pauca quędā verè referens. Rogo autē eos qui in hāc religoſam inciderint hiſtoriā, ſeu formā monaſticæ exercitationis, vocet enim quis hoc opus vt voluerit,ne iis quæ dicūtur minus credant, ſi quid audiant quod eorū vires ſuperet: nec ex ſe illorū virtutē metiantur.ſed apertè ſciāt,quòd piorū animis deus deſuper metitur dona ſanctiſsimi ſpiritus,& maiora largitur perfectioribus.Hæc autem à me dicta ſunt ad eos,qui in rerum diuinarum myſteriis, non ſunt admodū accuratè initiati. Myſtæ enim adytorū ſpiritus,ſciūt gloriā ſpiritus, & quænam per homines in hominibus faciat miracula, attrahens incredulos ad Dei cognitionem.

Qui

Qui autē non eſt crediturus iis quæ à me dicenda ſunt, clarũ eſt eũ ne iis quidē credere tanquã veris q̃ per Moſem, & Ieſum, & Eliã & Eliſæũ facta ſunt, habere autem etiã pro fabulis miracula quæ facta ſunt à ſanctis Apoſtolis. Sin autē illa eſſe vera teſtatur, hæc quoq; credat eſſe à falſo aliena. Quæ enim in illis operata eſt gratia, ea per illos quoq; fecit ea quæ fecit. Perennis enim gratia, & eos qui digni ſunt eligens, veluti per quoſdam ſalientes, per hos effundit fluenta ſuæ operationis. Ex iis autem quæ ſunt dicenda, ipſe quidem vidi nonnulla. quæ autē non vidi, audiui ab illis qui viderunt, viris virtutis amantibus, & qui digni ſunt habiti vt & eos viderent, & eorũ doctrina fruerentur. Euangelicæ autē doctrinæ ſcriptores fide digni, nō ſolum ſunt Matthæus & Ioannes, magni & primi ex Euangeliſtis, qui Domini videre miracula: ſed etiam Lucas & Marcus. quos qui ab initio viderunt, & fuerũt verbi miniſtri, non ſolum quæ paſſus eſt & quæ fecit Dominus, ſed ea etiam quæ perpetuò docuit, accuratè edocuerunt. Etenim cùm non vidiſſet ipſe beatus Lucas, in principio operis dicit ſe ea narrare de quibus certior factus eſt. Nos autē etſi audiamus eum non vidiſſe ea quæ narrat, ſed hanc doctrinã accepiſſe ab aliis, non minus ei & Marco credimus quàm Matthæo & Ioãni. Vterque enim eſt in narrando fide dignus, vt qui didicerit ab eis qui viderunt. Nos itaque alia quidem narrabimus vt quæ à à nobis viſa ſint: alia autem vt qui crediderimus eis qui viderant narrantibus, viris qui illorum vitam

ſunt æmulati. Prolixiori autem de iis vſus ſum oratione, dum volo perſuadere me vera narraturum. Hinc autem deinceps narrare incipiam.

IACOBVS.

Huius Iacobi Niſibitæ meminit Gennadius in opere, De ſcriptoribus eccleſiaſticis. in quo multa recenſet prætermiſſa à Theodoreto: & enumerat opera quæ ab eo ſcripta ſunt. Eius quoq; meminit hic ipſe Theodoretus in hiſtoriæ eccleſiaſticæ libro ſecundo. & idē in primo eiuſdē hiſtoriæ cū dicit ſuſcitaſſe mortuos.

MOſes ille diuinus legiſlator, qui imū maris fundum aperuit, & inundatione aquarum aridam obruit ſolitudinē, & alia omnia fecit miracula, ſcripſit res geſtas eorū ſanctorum qui fuere antiquitus. non ea vſus ſapientia quā acceperat ab Aegyptiis, ſed ſplendore gratię accepto à ſuperis. Vndénā enim alioqui Abelis didiciſſet virtutem, & Enoch virtutis ſtudium, & Noë iuſtitiā, & Melchiſedec pium ſacerdotiū, Abrahæ vocationem, fidem, fortitudinē, & quæ ei magnæ erat curę hoſpitalitatē. vulgo iactatum filij ſacrificiū, & aliorum quæ ab eo præclarè geſta ſunt catalogū: & vt in ſumma dicā, diuinorum virorum certamina, victorias, præconia, niſi intelligentis diuiníque ſpiritus radios accepiſſet? Hoc mihi quoque in præſentia opus eſt auxilio, qui conor eorū vitam ſcribere ſanctorū, qui parum ante nós & noſtris tēporibus claruere, & veluti quaſdā leges iis qui imitari volent velim proponere. Horum ergo ſunt preces inuocandæ, & incipiendū eſt narrare. Niſibis eſt ciuitas in confinio regni Romanorum & Perſarū, quæ olim quidem erat Romanis vectigalis, & eorum parebat imperio. Ex ea ortus magnus ille Iacobus, ſolitariam vitam & quietam eſt amplexus.

& altiſsimorum montium occupatis verticibus,in eis vitã egit.vere quidẽ & æſtate & autumno vtens ſyluis, & pro tecto habens cœlum.tempore autem hyemis, antrum ipſum excipiebat, quod ei paruũ præbebat tegumentum.Habebat autẽ alimentum, non quod cum labore naſcitur & ſeritur:ſed quod ſua ſponte producitur. Nã ex ſyluestribus colligẽs arboribus fructus qui ſponte naſcuntur, & ex herbis eas quæ ſunt eſculentæ,& habent inſtar olerũ, ex iis dabat corpori ea quæ ſatis erant ad viuendũ, ignis vſum recuſans. Vſus quoque lanæ erat ei ſuperuacaneus. Aſperrimi enim caprarum villi eius vſum implebant.Ex eis ipſi fiebat & tunica & ſimplex amiculũ.Ita corpus affligens,ſpiritale alimentum aſsiduè exhibebat corpori. & cogitationis facultatem expurgans contẽplantem,& diuini ſpiritus perſpicuum efficiens ſpeculum, reuelata facie, ex diuini apoſtoli ſententia, gloriã Domini ſpeculans,eandem transformabatur imaginẽ à gloria in gloriã, tanquã à ſpiritu Domini. Hinc quæ ei erat 1.Cor.3. in Deum fiducia augebatur in dies. & à Deo petẽs quæ oportebat petere,ea ſtatim accipiebat.Porrò autem hinc quoque futura præuidebat prophetice. & virtutem ad facienda miracula à ſanctiſsimi ſpiritus accipiebat gratia. Ex his pauca narrabo,& apoſtolici eius ſplendoris radium iis qui neſciunt aperiam. Vigebat illo tẽpore in ſimulachra hominum inſania. & inanimæ quidẽ ſtatuæ diuinum cultum ſibi vendicabant. Dei autẽ cultus negligebatur à plurimis.cõtemptui autẽ habebantur

qui eorum ebrietatis nolebant eſſe participes, quique perfecta virtute præditi, ea quæ ſunt diſcernebant, & ſimulachrorum quidẽ ridebant imbecillitatem, vniuerſorum autẽ adorabant opificem. Illo tẽpore venerat in Perſidem, viſurus plãtas veræ religionis, & ei quã par erat curã adhibiturus. Cùm is autem fontẽ tranſmitteret, puellæ quædam quæ pannos lauabant, & veſtes pedibus emũdabant, ne nouum quidẽ, & qui decentẽ præ ſeſe ferebat grauitatem, ſunt reueritæ habitum. ſed exuto pudore, & perfricta facie, & impudentibus oculis diuinũ hominem aſpiciebant, neque capita operientes, neque veſtes quas ſuccinxerant demittẽtes. Hoc cùm ægrè tuliſſet homo Dei, & vellet Dei virtutẽ in tẽpore oſtẽdere, vt facto miraculo liberaret ab impietate, fontem quidẽ eſt execratus, & fluentum confeſtim euanuit. Puellas quoq; eſt execratus, & impudentem earum iuuentutẽ caſtigauit canis ante tempus inductis. & ſermonẽ factum eſt conſecutũ. mutatúſque eſt nigror pilorum: & ſimiles euaſerũt nuper plantatis arboribus, quæ vere circumtectæ ſunt foliis autumnalibus. Eę autẽ cùm ſic ſenſiſſent ſupplicium (nã & fontis fluenta effugerant, & ſua inuicem capita intuentes, videbant repentinã illam mutationem) curſu ad vrbẽ contenderunt, renunciaturæ illud quod acciderat. Illi autẽ cùm accurriſſent, & magnũ Iacobum offendiſſent, rogauerũt vt irã cõpeſceret, & ſupplicium remitteret. Ille autem non diu cunctatus, Domino quidẽ preces obtulit: fluenta autem rurſus ſcatere iuſsit. Illa verò

mox rurſus è ſuis emanarunt penetralibus, iuſti deriuata nutibus. Illi autẽ cùm hoc impetraſſent, petebãt vt filiarum quoque ſuarum crinibus color ſuus redderetur. Aiunt autẽ eum hoc quoque conceſsiſſe, requiſiiſſe autem puellas quæ illã acceperant diſciplinam. & quoniã nõ venerunt, reliquiſſe ſuppliciũ, documentum tẽperantiæ, & argumentum moderationis, & diuinæ virtutis perpetuum & euidens monimentũ. Tale eſt noui huius Moſis miraculum, quod quidẽ non factum eſt virgę percuſsione, ſed operationẽ accepit ſigno crucis. Ego autẽ præter miraculum valde quoque miror manſuetudinem. Neque enim, vt magnus Eliſæus, impudẽtes illas puellas vrſis tradidit immanibus: ſed quadã innoxia diſciplina, & quę dedecoris parum habebat, vſus, pietatẽ ſimul docuit & moderationem. Hæc autem dixi, non vt prophetã ſeuitiæ accuſem, abſit vt adeò inſaniam: ſed vt oſtendã quòd cùm eandem haberet virtutem, ea effecit quæ congruebant Chriſti mãſuetudini & nouo teſtamento. Is cùm aliquando vidiſſet iudicẽ Perſam iniquã tuliſſe ſentẽtiã, quendã maximũ lapidẽ, qui propẽ ſitus erat, execratus, iuſsit eum conteri & diſpergi, & illius iniquã arguere ſententiam. Lãpide autem ſtatim cõminuto in particulas innumerabiles, conterriti fuere qui aderant. horrore autem plenus iudex, reuocauit quidem priorẽ, alteram autem iuſtã tulit ſententiam. Et hic quoque ſuum Dominum eſt imitatus: qui cùm vellet oſtendere ſe ſua ſponte ac lubentem ſubire paſsionem, & facilè ſi voluiſſet

puniiſſet ſceleratos, non eis intulit ſuppliciũ,ſed ficum inanimã verbo areſaciens, ſuã oſtendit virtutem. Hanc ipſe quoque imitans clementiã,non puniit iniuſtũ iudicem: ſed ictu lapidis illum docuit iuſtitiam. Cùm his rebus eſſet inſignis,& omnibus amabilis,& in ore omnium verſaretur, trahitur ad munus Pontificatus,& ſuæ patrię præficitur. Cùm illam autem montanã viuendi mutaſſet rationem, & ciuilem vitæ conſuetudinẽ non ex ſui animi cepiſſet ſententia,neque cibũ mutauit nec veſtitũ. ſed loca quidem erant mutata,vitę autẽ inſtitutio nullam accipiebat mutationẽ. Creſcebãt verò labores, & erant longè maiores prioribus. Ieiunio enim,& cubili humi ſtrato,& ſacco quo induebatur, acceſſerant etiã omnino curæ eorum qui indigebant. vt de viduis, inquã, eſſet ſollicitus, & prouideret orphanis,& eos qui iniuriã faciebant argueret, & iis quibus fiebat iniuria iuſtũ afferret auxiliũ. & quid opus eſt omnia recenſere, apud eos qui norũt quænam illis cõpetant qui hanc ſuſcepere curationem? Inſigniter autẽ ille tales amplectebatur labores, vt qui ouium dominum inſigniter & cuperet & timeret. Quò autẽ virtutis opes colligebat maiores, eo maiore ſanctiſsimi ſpiritus fruebatur gratia. & cùm aliquando ei in vicum quendã aut oppidum iter eſſet,neque enim locum ſatis teneo,ad eum accedũt quidã pauperes, vnum quempiam ex eis qui cum eis verſabantur, tanquam mortuũ proponentes,& quæ ad illum ſepeliendũ erant neceſſaria ſupplices ab eo poſtulantes. Ille autẽ conceſsit quidem rogantibus.

rogantibus: Deo autem preces obtulit tanquã pro mortuo, rogans vt ei remitteret quæ in vita peccauerat, & eũ in chorum iuſtorũ dignaretur admittere. Hæc autẽ cùm dicerentur, eius qui tunc mortem ſimulabat euolauit anima, ſuppeditata ſunt autem corpori teguméta. Poſtquam autem parũ proceſsiſſet homo admirabilis, iubebant eũ qui iacebat ſurgere, ij qui actum cõpoſuerant. Poſtquam autẽ viderunt eũ non exaudire, & quod ſimulabatur id verum euaſiſſe, & in verã faciem mutatam eſſe perſonam, ad magnũ quidem adeunt Iacobũ, ſuppliciter autem obſecrãtes, & ad pedes eius prouoluti, & actus quem temere agendũ ſuſceperãt, dicentes cauſam fuiſſe paupertatem, rogabant vt eis ſuum mitteret delictũ, & ei qui iacebat ablatam reſtitueret animam. Domini itaque imitans clemẽtiam, & preces exaudiit, & oſtendit miraculũ: vt qui vitam precibus ablatam, per preces iacẽti reſtituerit. Hoc autem mihi quidẽ videtur eſſe ſimile magni Petri miraculo. qui Ananiã & Saphiram ſuffuratos mẽtitóſque morti tradidit. Etenim hic quoque ſimiliter, eius qui veritatẽ erat furatus, & mendacio erat vſus, abſtulit animam. Sed ille quidem cùm furtũ cognouiſſet, reuelauerat enim gratia ſpiritus, intulit ſupplicium. Hic autem actus argumentum neſciens, obtulit quidem preces, ſtitit autẽ vitæ curſum ei qui ſimulauerat. Et diuinus quidem apoſtolus mortuos à calamitate minimè eripuit. Salutaris enim prædicationis initia metu opus habebant. Hic autem cùm eſſet refertus gratia apoſtolica, &

puniit

puniit ad tẽpus, & pœnã mox remiſit. Hoc enim opus habebat eo qui eſſet lucrifacturus eos qui offenderant. Sed enim & eſt eundũ ad alia, & ſunt illa breuiter exponẽda. Poſtquã enim Arius, in vnigenitum & ſanctiſsimũ ſpiritũ maledicti blaſphemiæque pater & opifex, in eum qui ipſum fecerat linguã mouens, impleuit Aegyptum tumultu & perturbatione, Conſtantinus autẽ imperator maximus, gregis noſtri Zorobabel: illius enim inſtar vniuerſam piorũ captiuitatẽ reduxit ab exilio, & diuina tẽpla humi diſiecta in altũ erexit & excitauit. Poſtquam ergo is omnes eccleſiarum præſides illo tẽpore congregauit Niceę, venit cum aliis magnus quoque Iacobus, pro veris decertaturus decretis, vt vir fortis & princeps totius phalangis. Romanorũ enim imperio tunc parebat Niſibis. Poſtquam autem fuit dimiſſus ſacer ille conuentus, & vnuſquiſque in ſuam eſt reuerſus, rediit hic quoque tanquã vir fortis victoria potitus, exultãs propter trophæa pietatis. Cùm autẽ aliquantum proceſsiſſet temporis, imperator quidem ille magnus & admirabilis, exceſsit è vita cum coronis pietatis. Illius autẽ filij fuere hæredes imperij orbis terræ. Tunc rex Perſarum, cui nomẽ erat Sapores, cõtẽptis filiis vt quorum potentia nõ eſſet patri æqualis, bellum mouit aduerſus Niſibim magnis & equitum & peditum copiis. Duxit autẽ elephantos quoque quàm plurimos. & ad vrbem obſidendam diuiſo exercitu, eã circunſedit. & machinas extruxit, & turres ædificauit. vallóſq; figens, & quod inter eos intercedit,

ramis

ramis tanquam cratibus cōtextis, obſtruens, iuſsit militibus vt aggerem extruerent, & turres contra turres excitarent. Deinde illic ſagittarios collocās, & in eos qui erant ſuper muros tela iubēs mittere, alios iuſsit inferius fodere muróſq; ſubruere. Poſtquam autē omnia illi erant irrita & inania, vt quæ viri diuini diſſoluerentur precibus: poſtremò cùm fluuij præterfluentis, multitudine hominū fretus, fluxum prohibuiſſet, extructíſque muris, & ad retinendum cōparatis impedimentis, fluuij plurimū collegiſſet, id totū ſimul immiſit in mœnia, eo vſus tanquam aliqua vehementiſsima machina. Ea verò aquę inſultum non tulerunt. ſed impetu cōcuſſa in illa parte funditus corruerūt. Illi verò magnum clamorem ſuſtulerunt, vt pote quòd vrbs iam eſſet captu facilis. habitantiū enim ciuium magnū murum ignorabant. Diſtulere tamen irrūpere, cùm viderent non poſſe vrbem adiri propter aquas. Cùm ergo procul receſsiſſent, vtpote quòd labor eis eſſet ceſſaturus, quieſcebāt ipſi & equos curabant. Qui autem vrbem habitabant, ex animo conuerſi erant ad ſupplicationes, magnū Iacobum habētes interceſſorem. Qui autē ætate adhuc vigebant, omnes quā maxima poterant contentione rurſus ædificabant, nec pulchritudinis nec concinnæ cōpagis vllam curā gerentes, ſed omnia temere cōponentes, & lapides & lateres, & quidquid portabat quilibet. vnáque nocte opus tantum proceſsit, & in tantam creuit altitudinem, vt & ſatis eſſet ad arcendū curſum equorū, & hominū aſcēſum abſque ſcalis.

MM Tunc

Tunc omnes ab homine Dei petunt ſupplices, vt & in muris ſe oſtẽdat, & tela execrationũ iaculetur in hoſtes. Is verò exoratus aſcendit, & eorum plurima millia contemplatus, à Deo ſupplex petiit vt in eos immitteret nubem cyniphum & culicũ. Et is quidem dixit, Deus verò immiſit, ab eo tãquam à Moſe exoratus. & viri quidẽ diuinis telis vulnerabantur. equi autẽ ac elephanti ruptis vinculis fugiebant, huc & illuc diſperſi, vt qui non poſſent illos ferre aculeos. Cùm itaq; vidiſſet rex impius & machinas nulli ſibi fuiſſe vſui, & aquæ irruptionẽ fuiſſe inutilem: murus enim qui corruerat, rurſus fuerat ædificatus: & omnem exercitũ & affligi laboribus, & malè ſe habere ſub dio, & vexari à plaga immiſſa diuinitus: vidiſſet autẽ diuinũ quoque hominem ſuper muros ambulantem, & cõieciſſet ipſum imperatorem ei præeſſe operi: ſibi enim viſus erat & purpura indutus, & redimitus diademate; indignatus quidem eſt in eos qui eũ decepiſſent, & vt bellũ moueret perſuaſiſſent, & dixiſſent non adeſſe imperatorem. & cùm eos dãnaſſet capitis, dimiſit exercitum, & in ſuam regiã rediit quam citiſsimè. Hæc in hoc quoque Ezechia Deus fecit miracula, non illis minora, ſed etiã maiora, vt mihi quidẽ videtur. Quòd enim cùm corruiſſet murus, vrbs non capta fuerit, quódnã poteſt eſſe eo maius miraculũ? Ego autem præter hoc illud quoq; valde admiror, quòd cùm vteretur execrationibus, nõ petiit vt fulgura & fulmina è cœlo mitterentur, vt
4. Reg. 1. fecit magnus Elias, quãdo ad ipſum vterque quin-

quagenarius veniſſet cum ſuis quinquaginta. Audiuerat enim Dominum apertè dixiſſe Iacobo &
» Ioanni qui hoc ipſum conabantur facere, Neſcitis *Luc.9.*
» cuius ſpiritus ſitis. & ideo non petiit vt terra eis dehiſceret. nec rogauit vt phalanx igne cõſumeretur. ſed vt animalculis illis ſauciaretur, & cùm Dei cognouiſſet virtutẽ, tandem mutata ediſceret pietatẽ & verum Dei cultũ. Tantam habuit hic homo diuinus apud Deum fiduciam, tantam à ſuperis gratiam eſt cõſecutus. Cùm in his perpetuò verſaretur, & in rebus diuinis quotidie creſceret, cum maxima gloria hãc vitã depoſuit, & ex his locis migrauit. Cùm autem præteriiſſet aliquantũ temporis, & hoc oppidũ, ab eo qui tunc imperabat, regno Perſarum eſſet traditũ, exierunt quidẽ omnes qui in eo habitabant. ſui autẽ defenſoris ac principis corpus ferebant, egrè quidem ferentes & dolentes quòd tranſmigrarent, canentes autẽ celebrantéſque virtutem fortiſsimi victoris. Si ille enim vixiſſet, ij minimè veniſſent in poteſtatem barbarorũ. Hæc cùm de viro diuino recenſuerim, ad aliã tranſibo narrationem, rogans vt conſequar eius benedictionem.

IVLIANVS.

IVlianus, quem cognomine Sabam honorãtes nominabant incolæ, πρεσβύτην autem, id eſt ſenem, græca voce hoc nomen ſignificat, in regione quæ olim quidẽ Parthorum, nunc autẽ nominatur Oſroënorum, fixit ad exercitationem 11.

Huius Iuliani meminit idem Theodoretus in quarto hiſtoriæ eccleſiaſticæ.

monaſticam tuguriũ. Ea autem patet ad occidentẽ quidem vſque ad ripã fluuij. eſt autẽ ei nomen Euphrates. Ad orientem autem ſolem, habet limitem Romani imperij. Aſſyria enim excipit Perſas, cùm Perſici regni ſit finis occidentalis, quam qui poſtea ſunt ſecuti, nominarunt Adiabenem. In hac gente, multę quidem ſunt vrbes magnę & populoſæ. Regionis autem plurimũ quidem habitatur, plurimũ autem eſt & inhabitabile & deſertũ. Ad extrema huius ſolitudinis cùm hic vir diuinus perueniſſet, & antrum non manu factũ, neque bene ac pulchrè effoſſum, inueniſſet, ſed quod poſſet exiguum aliquod tegumentũ præbere iis qui ad ipſum confugiebãt, locũ lubenter habitauit, auro & argẽto fulgentibus regiis id exiſtimans eſſe magnificentius. In eo autem degebat, in hebdomada ſemel cibum capiens. Cibus autẽ erat panis ordeaceus, íſque furfuraceus. Obſoniũ autem, ſales. Potus autem ſuauiſſimus, per ſe natiuũ aquæ fluentum, ídque non ſatietate dimenſum, ſed vſu demiſsi prius cibi definitum. Erant autem ei deliciæ, opiparúmque & lautiſsimum epulũ, Dauidicorum hymnorũ decantatio, & aſsidua cũ Deo conuerſatio. & cùm eis frueretur inſatiabiliter, eorũ nunquam voluit capere ſatietatem. ſed ſemper quidẽ implebatur: ſemper au-
Pſal.118. » tem clamabat, Quàm dulcia gutturi meo eloquia
» tua? ſuper mel & fauũ ori meo. Rurſus enim audi-
Pſal.18. » uit beatũ Dauid dicentem. Iudicia Domini vera iu
» ſtificata in idipſum. Deſiderabilia ſuper aurum &
» lapidem precioſum multũ: & dulciora ſuper mel
&

„ & fauum. Rurſus audiuit eũ dicentem, Delectare *Pſal.36.*
„ in Domino, & dabit tibi petitiones cordis tui. Et *Pſal.104.*
„ rurſus. Lætetur cor querentiũ Dominum. &, Læti- *Pſal.33.* *Pſal.41.*
„ fica cor meũ, vt timeat nomen tuum. &, Guſtate &
„ videte quàm benignus eſt Dominus. &, Sitiuit ani
„ ma mea ad Deum fortem, viuũ. &, Adhæſit anima
„ mea poſt te. & eius qui hæc dixit, amorẽ in ſe tranſtulit. Hac enim de cauſa, magnus quoque Dauid hæc canẽs docuit, vt multos ſocios & in Deo amãdo riuales cõſtitueret. Neque verò ſpe falſus eſt. ſed & hunc virum diuinũ, & alios innumerabiles diuino amore ſauciauit. Hic enim tanto amoris igne fuit incenſus, vt inebriaretur deſiderio, & nihil videret ex terrenis: ſolum autem dilectum & noctu ſomniaret, & interdiu viſione apprehenderet. Hãc ſummam eius philoſophiã cùm multi didiciſſent, alij quidẽ qui propius habitabant, alij verò qui remotius, alata enim fama percurrebat in omnes partes, accurrebant ſupplicantes vt eſſent palęſtræ participes, & ei tanquã exercitationis magiſtro & pædotribæ parentes, viuerẽt in poſterum. Non ſolum enim aues aues venantur, canentes, & ad ſe eas euocantes quæ ſunt eiuſdẽ generis, & ſubiectis laqueis implicantes: ſed etiã homines venãtur eos qui ſunt eiuſdem naturæ, alij quidem ad exitiũ, alij verò ad ſalutem. Sic congregati quidem citò fuere decem. Deinde duplo & triplo plures. Eos autem cùm tot eſſent, accipiebat illud antrum. A ſene enim didicerant negligere curã corporis. Veſcebantur autem ipſi quoq; ſimiliter atque Pædotriba, ordeaceo pa-

ne ſale condito. Aliquo autē poſt tempore, & olera ſponte naſcentia colligentes, deinde dolia implentes, & muriæ quantū ſatis erat miſcentes, id habebant obſonium qui opus habebant curatione. His autē oleribus humida habitacula ſunt maximè infeſta. Solent enim ſua natura eis ingenerare ſitū & putrefactionē. Cùm huic ergo obſonio id accidiſſet, erat enim antrum vndiquaque valde humidū, ſupplicarunt ſeni ſodales, vt ſibi paruam aliquam domunculam liceret extruere, quæ ſufficeret obſonij vaſis accipiendis. Ille autē primò quidē poſtulatum minimè admittebat. tandē autem perſuaſus, à magno enim Paulo didicerat non quærere quæ ſua ſunt, ſed aliquid concedere & ſe accommodare humilibus, dedit quidē domunculæ breuē quandam & exiguā menſurā, abiit autem procul ab antro, ſolitas oblaturus Deo ſupplicationes. Solitus enim erat ſæpe quidem quinquaginta ſtadia, nonnunquam autem etiā bis totidem in deſertū proficiſcens, & ſe ab omni humana conſuetudine ſeparās, & ad ſeipſum rediens, per ſe cum Deo cōgredi ac conuerſari, & diuinam illā & ineffabilē ſpeculari pulchritudinē. Hoc ocium cùm ſumpſiſſent, qui vt ab illo cura eorū gereretur digni erāt habiti, vſui quidem iuſta ſymmetria reſpōdentem, ſed maiorē quàm iuſſi fuerāt, extruxere domunculā. Decimo autem die, veluti quidā Moſes, reuerſus à monte, & ab ea quæ verbis explicari nequit contemplatione, cùm vidiſſet maius factū quàm volebat ædificium, Vereor, inquit, ò viri, ne dū terrena dilatamus habitacula,

bitacula, minuamus cœleſtia. Atqui hæc quidem ſunt ad tẽpus, & quæ nobis parumper conuenient. cœleſtia autẽ ſunt ęterna, & quæ nullũ poſſunt finẽ capere. Et hæc quidem dixit, chorũ docens ea quæ ſunt perfectiora. tolerauit tamen cũ vocẽ audiiſſet apoſtolicam, Non quæro quod mihi eſt vtile, ſed quod multis, vt ſeruentur. Illos quoque docuit, intus quidem cõmunem Deo offerre hymnodiam: poſt aurorã autem duos ſimul exire in ſolitudinẽ: & vnũ quidem flexis genibus offerre eã quæ Domino debetur adorationem: alterum verò ſtantem Dauidicos pſalmos canere quindecim. Deinde operis facta cõmutatione, alterũ quidem ſurgentem canere, alterũ verò humi procũbentem adorare. & id à mane vſque ad crepuſculum aſsiduè faciebãt. Ante occaſum autẽ ſolis, in antro paululũ quieſcẽtes, hi quidem hinc, illi verò illinc, omnes verò vndiquaq; in antrũ conueniebant, & hymnos veſpertinos ſimul Domino offerebãt. Solebat autem ipſe quoque ſenex vnũ aliquem ex inſignioribus aſſumere ſocium officij. Sequebatur autem eũ frequentius vir quidã genere quidem Perſa, forma autem corporis magnus & admirabilis. forma verò corporis magis admirabilem poſsidebat animã. Erat autem ei nomen Iacobus, qui etiã poſt illius mortẽ in omni quidem virtute reſplenduit: fuit autẽ inſignis & illuſtris, non iis ſolis quæ illic erant, ſed etiã iis quæ erant in Syria philoſophiæ gymnaſiis ſeu monaſteriis, in quibus etiam vitam finiit, cùm vixiſſet, vt fertur, centum & quatuor annos. Is cùm

eſſet magno ſeni ad ſolitudinẽ viæ comes, ſequebatur eminus. Nõ ſinebat enim Magiſter eũ propius accedere, ne occaſio diſſerendi ex eo ſumeretur: ſermo autem abſtraheret mentẽ à Dei contẽplatione. Sequens autem, in via vidit draconem maximum. Deinde eũ contemplatus, non eſt quidẽ auſus progredi: cùm ſæpe autem eũ præ metu voluiſſet declinare, rurſus confirmauit animũ. Deinde cùm inclinatus accepiſſet lapidem & eũ proieciſſet, vidit draconem in eodem ſtatu manentem nõ poſſe ſe omnino mouere. Cùm autem eũ intellexiſſet eſſe mortuũ, exiſtimauit eſſe opus ſenis mortẽ beluæ. Confecto autem itinere, & hymnorum cõpleto officio, poſtquam venit tempus quietis, & ſedens ſenex, ei quoque iuſsit vt corpus quieti parumper traderet, primũ quidem ſedebat tacitus. Cùm autem ſenex ſermonem quendã leniter ſubridens aggreſſus eſt, rogauit Iacobus vt ei aperiret id quod ignorabat. Cùm is autẽ permiſiſſet rogare, Vidi, inquit, in via maximũ draconem iacentem. & primum quidem timui, illum viuere exiſtimãs. Poſtquã autem eum aſpexi mortuũ, ſecurus iter ſum ingreſſus. Dic mihi, inquit, ò pater, quis eũ interfecit? Tu enim præcedebas: nullus autẽ alius hac præteriit. Senex autẽ Ceſſa, inquit, de iis curioſè percõtari quę iis qui ſciſcitãtur non poſſunt vllã afferre vtilitatẽ. Verũ nihilo ſecius inſtabat Iacobus admirabilis, verũ ſcire deſiderans. Senex autẽ diu quidem tentans celare, non ferens autem amicum diutius angere, Ego, inquit, tibi dicã, ſi id ſcire deſideras. Præcipio autem

vt

vt me viuo nullus alius hoc à te reſciſcat quod dicendum eſt. Hæc enim ſunt celanda, quæ ad arrogantiam & faſtũ ſæpe excitant. Sed ſi ego hinc exceſſero, & ab eiuſmodi animi perturbationibus fuero liberatus, non veto quo minus dicas & narres vim diuinæ gratiæ. Scias ergo, inquit magnus Iulianus, quòd me iter ingredientem illa inuaſit bellua, óſque aperuit me cupiens deuorare. Ego autem Ieſum appellans, & digito trophæum crucis oſtendens, omnem quidem excuſsi timorem. Extemplo autem vidi humi cecidiſſe belluam: & communi laudato Seruatore perrexi vlterius. Sic finita narratione, ad antrũ eſt profectus. Aliquãdo autẽ adoleſcens, nobili quidẽ loco natus, ſed molliter educatus, maiorẽ autem oſtendens prõptitudinẽ & animi alacritatẽ quàm vires ferre poſſent, ſupplex petiit à ſene vt eſſet illi viæ comes eunti in ſolitudinem, non eius quidem quã omnes obibant quotidie, ſed longiſsimæ, & qua ſæpe erat octo & decem diebus peregrinandũ. Is autem erat celeberrimus ille Aſterius. Cùm autẽ diuinus ſenex prohiberet iuuenem, & aridã, ãquáque carentem diceret eſſe ſolitudinem, inſtabat adoleſcens obſecrans vt hoc ei donum concederet. Victus autẽ precibus ceſsit ſenex: ille verò ſequebatur, primò quidẽ alacriter. Cùm autẽ primus & ſecũdus & tertius dies præteriiſſet, & à radiis ſolis exureretur, erat enim æſtas, vigente autẽ æſtate eſt vtique flamma ſolis ardentior, ſiti perpetuò laborabat. Et primũ quidem eum morbũ aperire pudebat, memoria reputans ea

quæ ſibi prædicta fuerāt à Magiſtro. Tandem autē victus & planè omnino deficiens, orauit ſenē vt ſui miſereretur. Is autē cùm quæ ei prædixerat reuocaſſet in memoriā, iuſsit eum reuerti. Cùm autē diceret adoleſcens nec ſe ſcire viā quę ducit ad antrum, nec ſi ſciret, ire poſſe, cùm ſint vires ſiti conſumptę: miſertus homo diuinus caſus adoleſcētis, & ignoſcens imbecillitati corporis, genibus flexis orauit Dominū, & calidis lachrymis ſolum irrigauit, & viā ſalutis petiit adoleſcenti. Qui autē facit voluntatem eorum qui ipſum timent, & eorum exaudit orationē, ſtillas lachrymarum quæ puluerē attigerant effecit fontem aquarū. & ſic fluento repletum adoleſcentē, iuſsit abire protinus. Fons autē manſit vſque in hodiernū diem, Moſaicæ diuini ſenis orationi ferens teſtimoniū. Quomodo enim ille olim cùm ſterilē illam petrā virga percuſsiſſet, effecit vt produceret exundantes aquas fluuiatiles, vt ſatiaret multa illa hominū millia ſiti confecta: ita hic cū arenā illam aridiſsimā irrigaſſet lachrymis, fecit vt fontana emanarent fluenta: non vt multarū myriadum, ſed vt vnius adoleſcentis afferret ſiti remediū. A diuina enim gratia anima illuminatus, apertè præuidit futurā adoleſcentis perfectionē. Is enim multis pòſt tēporibus à diuina prouocatus gratia, vt alios quoque multos ad eandē exerceret gratiā, in locis quæ ſunt circa Gendarum (eſt autē is vicus maximus ſub Antiochia) palæſtrā fixit monaſticā. & multos quidē etiā alios ad ſe traxit athletas philoſophiæ, traxit autem magnū quoque Acacium,
inſignem

inſignem in quā illum & fama clarū, qui fuit quidem egregius in vita monaſtica, emiſit autē ſplendidos virtutis radios, vt qui ſit dignus habitus qui fieret pontifex, & Berrhœam paſcendā eſt ſortitus. Cùm quinquaginta autem & octo annis ei fuiſſet cura gregis credita, nō reliquit quidem formā vitæ monaſticæ, monaſticā autem & ciuilē ſimul temperauit virtutē. & illius quidem ſumēs exactā perfectionem, huius autem œconomiā ac diſpenſationem, in vnū coëgit ea quæ erant inter ſe diſiuncta. Sed huius virtutis & venator & exercitator fuit ille Aſterius, qui magni illius ſenis tanto ſemper tenebatur amore, vt ſæpe quidē bis in anno, ſæpe etiā ter ad eū proficiſceretur. Veniens autem ſolebat caricas afferre ſodalibus, onerans tria vel quator iumenta. Duos autē medimnos colligens, vt qui ſeni toto anno ſufficerent, id onus ſuis imponebat humeris, ſe Magiſtri iumentū & vocans & præſtans. Portabat autē id onus, nō decem vel viginti ſtadiis, ſed ſeptem dierū iter conficiens. Cùm eum autē aliquando vidiſſet ſenex ferentē humeris ſarcinā caricarum, ęgre ferens dixit hæc non ſibi eſſe exhibenda alimenta. nō eſſe enim iuſtum, vt ille quidē tantum ſubiret laborem, ipſe verò delicatè eius frueretur ſudoribus. Cùm is autē iuraſſet ſe nō eſſe onus à ſuis humeris depoſiturū, niſi aſſenſus eſſet ſenex ſe allati cibi futurū participem, Faciam, inquit ſenex, quod iubetur, modo tu quāprimum deponas caniſtrum. Nā in hoc quoque imitabatur primū Apoſtolorum, qui cùm voluiſſet Dominus lauare

Duo medimni ſunt 14. modij.

eius pedes, prius quidem negauit, apertè affirmans id nō eſſe futurum. Poſtquā autem audiuit fore vt abrumperetur à Domini cōmunione niſi hoc concederet, orauit vt præter pedes, manus quoque & caput lauaret. Ita etiā egregius Ioannes iuſſus tingere Seruatorem, priùs quidem & ſuā confeſſus eſt ſeruitutem, & oſtendit Dominū. Poſtea autem iuſſum eſt executus, non ſe aſperè gerens, ſed parens Domino. Ita etiā hic quoque vir diuinus, grauabatur quidem alio laborante, ipſe frui alimento: ſed poſtquam vidit ardentiſsimā clientis animi alacritatem, præpoſuit ſuæ voluntati illius miniſterium. Forte autē aliquis ex iis qui ex aliorū reprehenſione magnā capiunt voluptatem, & ea quæ ſunt honeſta ſolùm didicerunt irridere, dixerit hanc narrationem non eſſe dignā quæ cōmemoretur. Ego autē aliis huius viri miraculis hoc quoque adieci, non ſolum magnorū virorum volens in eū pietatē oſtendere, ſed etiā morum eius ſuauitatem & moderationem declarare, exiſtimans conducibile. Nā cùm tanta eſſet & tali virtute, ne leuiſsimo quidem honore ſeipſum dignū eſſe cenſebat, ſed eum repellebat vt qui ad ſe nequaquā pertineret: rurſus autē eum ſuſtinebat, vt qui eos qui faciebant afficeret beneficio. Aufugiens autem, nā vt qui omnibus euaſiſſet manifeſtus, ad ſe trahebat per famā, eorū, quæ ſunt bona & honeſta, amatores, venit in montē Sinæum cū paucis ex paulò familiarioribus: non oppidū ingrediens, non vicū: ſed iter per inuiā iniens ſolitudinem. Ferebat autē humeris alimentū quo-

que

que neceſſarium, panem, inquã, & ſalem, lagenã & cyathũ ligneũ, & ſpongiã fune alligatã: vt ſi quãdo aquam inueniſſent profundiorẽ, exhaurirent quidem ſpongia, expreſſam autẽ in cyathũ ebiberent. Cùm itaque iter multorũ dierum confeciſſent, ad montem optatum perueniunt: & cùm ſuũ Dominum adoraſſent, illic longũ tẽpus perpetuò tranſegerunt, loci ſolitudinẽ & animæ quietem maximã exiſtimantes voluptatem. Cùm autem in illa petra ſub qua latens Moſes prophetarũ princeps, dignus eſt habitus qui Deum videret ſicut videri poterat, eccleſiam extruxiſſet, & diuinã aram conſecraſſet, quę etiam manſit vſque in hodiernum diẽ, in ſuam reuerſus eſt palæſtram. Cùm autẽ eius cui erat quidem idem quod ipſi nomen, ſed impij imperatoris, minas intellexiſſet, pios enim ſe funditus perditurum minatus, profectus erat in Perſas, & qui eadẽ quæ ipſe ſentiebant, abominandum illum reditum inhiantes expectabant, tunc Deo orationẽ magno ſtudio & vehementi deſiderio offerens, & eam ad decimũ vſque diem extendens, audiuit vocẽ dicentem, execrandum illum & fœtidũ porcum, de medio eſſe ſublatum. Sed neq; accepto fine orationis, confeſtim finiit orationẽ, ſed mutauit petitionem in hymni decantationem, gratias agens ſeruatori ſuorum, clementíque & potenti hoſti alienorum. Longiſsimo enim tẽpore fuit clemens & lenis in impium: ſed cùm eius lenitas & patientia ſceleratũ ad maiorem exercuiſſet rabiem, opportunè intulit ſupplicium. Cùm autem impleſſet orationem, &

ad ſuos eſſet conuerſus, planũ fuit eum eſſe læto & tranquillo animo. Animi enim alacritas vultũ oſtendebat hilarẽ. Cùm autẽ qui cum eo verſabãtur nouũ admirati eſſent ſpectaculum, nã cùm ſemper triſti aſpectu videretur, tunc viſus eſt ſubridere. & cùm cauſam rogaſſent lætitiæ, Præſens tempus, inquit, ò fratres, eſt gaudij. Ceſſauit enim impius, vt eſt vox Eſaię, & audaciũ inceptorum meritas dedit pœnas. & qui tyrannidẽ exercuit in Deũ qui fecit & ſeruauit, ab eius qui illius parebat imperio, dextera, iure eſt cæſus. Ideo lætor cùm videã eccleſias quæ ab eo ſunt oppugnatę exultantes, & cernã ſceleratum, ab iis quos colebat, Dęmonibus, nihil auxilij cõſecutum. Huius ergo impij cædis talem habuit præſcientiã. Cùm autẽ Valens qui poſt illum accepit habenas Romani imperij, relicta veritate euangelicorum dogmatum, erroris Arij accepiſſet impoſturã, tunc exorta eſt maior procella aduerſus eccleſiã. cùm gubernatores quidẽ vndique expellerentur, prædones autem quidã & hoſtes in eorum locum ſufficerentur. Ne autem totã illã in præſentia recenſeam tragœdiã, alia nunc prætermittam, vnius autem ſolummodo faciam mentionẽ, quod apertè oſtendit diuini ſpiritus gratiam in hoc ſene florentem. Ab Antiochena quidẽ eccleſia eiectus erat magnus Meletius, quæ à Deo vniuerſorũ paſcenda ei credita fuerat. A diuinis autẽ tẽplis eiecti fuerant cum populo qui erat eiuſdẽ cũ eis ſententiæ, quicunque in clerum cooptati, trinitatis diuinam vnam colebant eſſentiam. & nunc quidem in

aliquem

aliquem ſpecum montis venientes, ſacros illic cœtus celebrabant. nunc autẽ ripã fluminis faciebant oratorium . aliquando autem bellicum gymnaſiũ, quod ſitum eſt ante portam ſeptentrionalem. Non permittebant enim qui bellũ gerebant, in vno loco pios conſiſtere. Iactarant autem alumni mendacij, & rumorẽ in illa ciuitate ſparſerãt, quòd magnus, hic inquã ſenex, eorũ quæ ipſi tenebant religionis dogmatũ amplecteretur cõmunionem. Hoc pios maximè angebat, ne fama rudiores & ſimpliciores decipiẽs, eos hæreticorũ ĩplicaret laqueis. Sed diuini & beati viri, Flauianus & Diodorus, q̃ digni erãt habiti vt eſſent ſacrifici, & præeſſent piorũ populo, & Aphraates, cuius per ſe vitam vobis, ſi Deus cõceſſerit, adiiciã, perſuadent magno illi Acacio, cuius fecimus mentionem, vt vix acciperet comitem ſuum quidem Magiſtrum, ſancti autem ſenis diſci pulum, inſignem illũ Aſterium, curreret autem ad cõmunem pietatis ſplendorem, & euangelicæ doctrinę ſuſtentaculum, & perſuaderet vt relinqueret quidem illam in ſolitudine verſandi rationem, veniret autẽ vt ferret auxiliũ tot millibus quæ fraude interibant, & rore ſui aduentus flãmam extingueret Arianã. Cucurrit diuinus Acacius, & ſumpto, vt iuſſus erat, magno Acacio, acceſsit ad maximũ lumen eccleſiæ. & cùm eum ſalutaſſet, Dic mihi, inquit, ò pater, quãnam de cauſa totum hunc laborem tam lubenter toleras? Cùm is autem reſpõdiſſet, Et corpore, & anima vitáque, & omnibus quæ ad vitam pertinent, eſt mihi Dei cultus precioſior.

conor

Conor autẽ, quoad eius à me fieri poteſt, illi à ſorde mundum offerre miniſteriũ, & ei perpetuò placere. Oſtendam tibi, inquit Acacius, rationem, per quam ei plus quàm nunc ſerules. Idque dicam, non ſola vtens ratiocinatione, ſed vt qui id ab eius doctrina didicerim. Cùm enim Petrũ aliquando rogaſſet, an eum plus quàm alij amaret, & didiciſſet id quod ſciebat vel ante Petri vocem, Tu enim, inquit, noſti Domine quòd amo te. Oſtẽdit ei quídnam agens eũ magis coleret. Si enim, inquit, amas me, paſce oues meas, & paſce agnos meos. Hoc quoque tibi, ò pater, eſt faciendũ. Periculum enim eſt ne oues à lupis intereant: eas autem valde amat, qui à te valde amatur. Eſt autem propriũ amantiũ illa facere, quæ cũ fiunt, eis qui amantur grata ſunt. Et alioqui non paruum eſt periculum, multorúmque & magnorum illorũ ſudorum detrimentũ, ſi pati potueris negligere, & tacitus præterire, veritatem quidem grauiter oppugnari, eos autem qui ei adhærent, captari: ad eos autẽ venandos eſſe eſcam tui nominis appellationẽ. Te enim habere ſocium ſuæ impietatis, gloriantur & iactant Præſides Arij abominationis. Hoc cùm primum audiiſſet ſenex, quietem quidẽ iubens valere ad tempus, neque ciuitatis ſtrepitus, quòd eis non eſſet aſſuetus, refugiens, accurrit Antiochiã. Cùm autẽ duorum vel trium dierum iter confeciſſet in ſolitudine, noctu venit in quoddã prædium. Quædam autem diues muliercula, cùm ſacrum illũ chorũ audiiſſet venire, cucurrit vt perciperet eorum benedictionem: & ad

eorum

eorũ pedes prouoluta, rogabat vt ſua domus eſſet eorũ diuerſoriũ. Cõceſsit ſenex, ídq; cùm pluſquã quadraginta annis à tali fuiſſet ſpectaculo ſeparatus. Cùm autẽ admirabilis illa mulier, eſſet in ſacris illis viris miniſtrando occupata, puer ſeptẽ annos natus, cuius ſolius erat mater, quæ hoſpitalitatem Sarræ eſt æmulata, eſſet autem veſperũ & tenebræ, cecidit in puteum. Cùm autẽ ex eo, vt eſt conſentaneum, exortus eſſet tumultus, mater autẽ ſenſiſſet, iubet quidem omnes quieſcere: puteo autẽ operculo impoſito, inſtabat miniſterio. Menſa autẽ viris diuinis appoſita, diuinus ſenex iuſsit vocari puerũ mulieris, & accipere benedictionẽ. Cùm autẽ admirabilis mulier diceret eum malè habere, perſtitit iubere vt is duceretur. Poſtquã autem ei quod accidiſſet ſignificauit mulier, menſam quidẽ relinquit ſenex, accurrens autem ad puteũ, cùm auferri quidem operculum, afferri autẽ lucem iuſsiſſet, videt puerum ſedentem ſuper aquæ ſuperficiem, & aquã manu pueriliter pulſantem, & qui reputatus fuerat interitus, eum ludum putãtem: & cùm quoſdã funes alligaſſent & eos demiſiſſent, puerum extraxerunt: & ſtatim accurrit puer ad pedes ſenis, dicens ſe eũ vidiſſe in aquis ipſum ferentem, & ne mergeretur prohibentem. Hanc hoſpitalitatis mercedem recepit mulier à beato ſene. Et vt alia prętermittam quæ facta ſunt in itinere, venerunt quidem Antiochiam: omnes autẽ vndique cõcurrebant, Dei hominem videre cupientes, & morbi ſui medicinam vnuſquiſque accipere deſiderans. Habitabat autẽ

in ſpeluncis quæ erant in latere montis: vbi diuinũ quoque apoſtolum Paulum & habitaſſe dicunt & latuiſſe. Sed ſtatim vt ſcirent omnes eũ eſſe hominẽ, eum inuadit febris vehementiſsima. Cùm autẽ videret magnus Acacius multitudinem eorũ qui ſimul erant congregati, & eam quæ acciderat ægrè ferret ægritudinem: exiſtimabat enim fore vt ij qui cõuenerant perturbarentur, ſi viri morbũ reſciſcerent, à cuius manu ſe inuenturos ſperabant medicinam: Noli angi animo, inquit ſenex. Si eſt enim neceſſaria ſanitas, eã ſtatim dabit Dominus. Statim ergo poſt hæc verba ad preces conuerſus, & vt ſolebat, & genua & frontem ſolo admouens, rogauit vt aſſequeretur ſanitatẽ, ſi ex ea reditura ſit aliqua vtilitas ad eos qui conuenerant. Nondum finierat preces, & repente multus ſudor profluens extinxit flãmam febris. Cùm illic autem liberaſſet multos à morbis omnis generis, profectus eſt ad conuentũ piorum. Tranſeunte autẽ eo per portas regię, mendicus quidam qui clunibus vtebatur pro pedibus, & per terrã trahebatur, cùm manũ extendiſſet, & eius pallium tetigiſſet, fide quidem morbũ exegit, exiliens autem oſtendit ſe æquè currere atque ante morbũ: idem faciens quod claudus quem Petrus & Ioannes ſuſcitarunt. Hoc cùm factum eſſet, confluxit totus populus ciuitatis: erátque bellicum gymnaſium plenum iis qui concurrebant. Pudore autem afficiebantur calũniatores & mendacij artifices: lęto autem & tranquillo animo eránt alumni veritatis. Ex hinc in domos ſuas trahebant lumen

veritatis,ij qui opus habebāt vt curarentur. Vir autem quidam cui fuerat maximus mandatus magiſtratus, eiúſque fidei cōmiſſus erat clauus orientis, ad eum miſit rogans vt ad ſe veniret, & à morbo vrgente liberaret. Ille verò acceſsit nihil cunctatus, & cōmuni Domino fuſis precibus,verbo ſoluit ægritudinē,& iuſsit vt Deo ageret gratias. Cùm hęc & talia feciſſet,ſtatuit deinceps reuerti ad ſuæ exercitationis monaſticæ tugurium. Cùm per Cyrum autem iter faceret, diſtat autem hæc ciuitas duorū dierum itinere ab Antiochia, diuertit quidem in ædem præclari martyris Dionyſij. Qui illic autem vero Dei cultui & rectæ religioni præerant,conuenientes ſupplicarunt vt ſibi opem ferret exitiū præuiſum expectātibus. Dicebant enim Aſterium qui in ſophiſtica & falſa diſſerēdi arte fuerat educatus, & ſe in hæreticorū eccleſiā iniecerat, & epiſcopale munus erat aſſecutus, falſum acriter defendere, & improbo vti artificio aduerſus veritatem: & veremur,inquiebant,ne facundia veluti quadam eſca falſum cōtegens, & nexus ſyllogiſmorū tanquam quædam retia extendens, capiat multos ex ſimplicioribus: ea enim de cauſa fuit ab aduerſariis accerſitus. Senex autem, Eſtote, inquit, bono animo,& Deo nobiſcum ſupplicate, orationem & corporis afflictionem precibus adiungentes. His Deum ſic rogantibus,vno die ante diem feſtum ac celebrem, quo verba erat facturus falſi defenſor & hoſtis veritatis,is diuinitus immiſſam accepit plagā, & cū vno tantum die egrotaſſet,exceſsit è viuis, illam,vt

eſt probabile,vocē audiens, Stulte,hac nocte repetunt à te animā tuam : quæ autem paraſti retia & laqueos,iis tu implicaberis,& non alij. Hæc Balaā quoque acciderunt, qui ipſe quoque aduerſus Dei populum accerſitus, cùm impia quædam Balaac aduerſus ipſum conſuluiſſet, eius dedit pœnas, vt qui ab Iſraëlitica dextera fuerit cæſus. Igitur hic quoque, cùm in Dei populum quaſdā callidas excogitaſſet ſententias,per Deum populi vita fuit priuatus. Hanc autē ſalutem Cyrus eſt conſecuta per huius orationem. Hæc autē quæ narraui,mihi diuinū caput,ille magnus tradidit Acacius: qui pulchrè ſciebat omnia quę ab ipſo facta fuerant. Cùm ergo illinc eſſet profectus, & ad ſuos ſodales reuerſus, & vnà cū eis non paruo tēpore eſſet verſatus,ad vitam ſenij & moleſtiæ expertem valde prōptè & alacriter tranſiit, vt qui in mortali natura meditatus eſſet impatibilitatem, expectaret autē corporis immortalitatem. Egò autē hic de eo ſiſtens orationem,tranſibo ad alium:rogans ſanctos qui in hanc ingrediuntur narrationem, per ſuam interceſsionē mihi ſupernam conciliare beneuolentiam.

MARCIANVS.

Hui⁹ meminit idem Theodoretus in quarto libro hiſtoriæ eccleſiaſticæ.

III. ILlum autem tantopere celebratū Marcianum, quomodo pro rei dignitate admirabimur? Num videlicet eū ſimul coniungentes cum Elia & Ioanne & ſimilibus,qui circūibant in ouinis & caprinis pellibus, egentes, afflicti, vexati,

xati, quibus dignus non erat mundus: errantes in ſolitudinibus & mõtibus & ſpeluncis & foraminibus terræ. Is enim olim patriam quidem habuit Cyrum, cuius prius quoque meminimus: poſt hęc autem ſolitudinẽ: hac autẽ & illa relicta nunc habet cœlũ. Et illa quidẽ eum genuit: hæc verò aluit, & victorem effecit: cœlum autẽ accepit vt coronatum: contempta enim claritate generis. Ducebat enim genus à patritiis, & à ſplendore regio. In illis enim florebat, corporis ſpecie & magnitudine accepta ab opifice naturæ, & animo ingenij ſolertia ornato. In Deum autẽ, & ea quæ ad eum pertinent, totum amorẽ tranſtulit: & omnibus valere iuſsis, ſolitudinis occupat vmbilicum, & parua extructa domuncula quæ ne eius quidem corpori iuſta reſpondebat proportione, cùm eã quodã alio paruo ſepto circundediſſet, incluſus erat aſsiduè, ſeparatus quidem ab omni humana conſuetudine, differens autẽ cum Domino vniuerſorũ, & dulcem illã vocem exaudiens. Diuina enim verſans eloquia, ſe diuina voce frui putabat. Orans autẽ & ſupplicationes offerens, ipſe loquebatur cum Domino: & cùm ſemper tantis frueretur delitiis, eum nunquã capiebat ſatietas. Audiuit enim diuinum ſpiritum
„ per magnũ Dauid pſallentẽ. Qui meditatur in lege *Pſal. 1.*
„ Domini die ac nocte, erit tanquã lignũ quod plan-
„ tatum eſt ſecus decurſus aquarum, quod fructum
„ ſuum dabit in tẽpore ſuo. Et foliũ eius non defluet.
Hos fructus deſiderans, iucundiſsimũ hunc laborem amplectebatur: & orationẽ quidẽ pſalmodia:

pſalmodiā autem excipiebat oratio: & vtraq; rurſus diuinorū eloquiorum lectio. Cibus autē ei erat ſolus panis, iſque certa prębebatur menſura. Ea autem erat menſura, vt nec puero quidē nuper ablactato ſatis eſſet. Aiunt enim panis librā in quatuor partes diuiſam, quatuor diebus fuiſſe diſtributā: & vnicuique diei attributā fuiſſe partem vnā. Statuerat enim veſpere comedere quotidie, nunquā autē ſatiari: ſed ſemper quidē eſurire, ſemper verò ſitire: corpori autem ea exhibere quæ ad viuendū ſufficiunt. Dicebat enim, quòd qui poſt multorū dierū inediā capit cibum, in diebus quidē inediæ, officia dominica exequitur imbecillius. Quo autem die rurſus capit cibum, plura, vt eſt conſentaneū, exhibens, ventrem onerat: is autem grauatus tardiorem reddit animā ad vigilandū. Dicebat igitur eſſe melius veſci quidē quotidie, nunquā autem expectare ſatietatem. Verum enim ieiuniū eſt perpetua indigentia. Hanc legē perpetuò ferebat vir ille diuinus, & cùm corpus haberet maximum, & omnium ſui temporis hominū eſſet & maximus & pulcherrimus, hoc paruo cibo alebat. Cùm autem præteriiſſet aliquantū tēporis, duos admiſit contubernales, Euſebiū qui ſacri illius tugurij fuit hæres: & Agapetum, qui has leges angelicas tranſtulit Apameā. Eſt enim quidam vicus maximus & populoſiſsimus: eſt autē ei nomen Nicerte. In eo ergo conſtru-

φροντιστήρια. xit duo maxima philoſophiæ gymnaſia, quorum vnum quidē eſt ab eius nomine denominatū: alterū verò ab admirabili Symeone, qui quinquagin-

ta

ta annorũ ſpacio refulſit in hac philoſophia. In his in hodiernum vſque dië degunt plus quàm quadringenti viri, virtutis athletæ & amatores religionis veríque Dei cultus, & qui ſuis cœlũ coëmunt laboribus. Huius autẽ reipublicę legiſlatores fuere Agapetus & Symeones, qui leges accepere à magno Marciano. Ab his autẽ plurima quæ plantata ſunt exercitatorũ virtutis habitacula, quæ quidem iiſdem legibus reguntur & inſtitutis, difficile eſt enumerare. Cæterùm horum omniũ plantator fuit vir ille diuinus. Qui enim pulcherrimũ ſemen prębuit, is iure vocari poſsit auctor bonorum quæ naſcuntur. Primũ ergo, vt dixi, ſolus voluntariũ illum tenebat carcerẽ. Deinde cùm hos duos admiſiſſet, non habitabant illi in eadẽ domo. Neque enim ei ſoli ſufficiebat domuncula, vt quæ eſſet valde parua, & quæ ipſi & ſtanti & recumbenti multum afferret laboris. Neque enim ſtans, rectus ſtare poterat, cùm tectum caput & collum tangeret: neque recubans poterat pedes extendere, cùm domus nõ haberet longitudinẽ æqualem longitudini corporis. Cùm ergo eis permiſiſſet aliã extruere, iuſsit in ea degere: per ſe autẽ hymnos dicere & orare, & diuina legere eloquia. Cùm autẽ oporteret eſſe plures huius vtilitatis participes, alio habitaculo eius iuſſu procul extructo, iuſsit eos qui vellent in illo degere. Eorum autem dux erat Euſebius, qui magni Marciani tranſmittebat doctrinã. Diuinus autẽ ille Agapetus, vt oportuit inſtitutus & exercitatus, & in hac arte athletica optimè eruditus, reuerſus

eſt, vt dixi, & ſeminauit ſemina quæ à diuina illa anima acceperat. Euaſit autem adeò clarus & illuſtris, vt pōtificali ſede dignus ſit habitus, & ei mādata ſit paſtoralis curatio, & eius fidei credita fuerit cura patriæ. Euſebius autē ille admirabilis, congregati gregis præfectus, & curā Magiſtri ſuſceperat, & ſolus dignus habebatur qui ad eū in tempore ventitaret, & eum rogaret nunquid vellet. Cùm

φωταγωγίς. autem vellet noctu videre quid ageret, auſus eſt ad feneſtrā, erat autem ea breuis admodum, accedere, & cùm ſe inclinans reſpexiſſet, videt lumen, non ex lucerna, neque quod eſſet manu factum, ſed à Deo datum, & quod ſuperna gratia præceptoris ſui caput circunfulgebat, & diuinorū eloquiorū ſcripturæ oſtendebat intelligentiā: tenebat enim librū, & diuinę voluntatis ſacroſanctū inquirebat theſaurū. Hoc cùm eſſet cōtemplatus admirabilis Euſebius, ingenti timore horroréque eſt affectus, & Dei miniſtri diffuſam edoctus eſt gratiam, & Dei in ſuos ſeruos didicit beneuolentiā. Aliquādo autem cùm in veſtibulo magnus oraret Marcianus, draco quidā qui reptauerat ſupra parietē verſum ad orientē, deſuper è muro deſpexit, ſimul & hians, & horribiliter intuens, & ſe inuaſurum ſignificans. Procul autem ſtans Euſebius, & illud horrendū ſpectaculum pertimeſcens, & id Magiſtrū ignorare ſuſpicans, illi oſtendit clamans & vt fugeret rogans. Ille autem cùm eū reprehendiſſet, & timorem expellere iuſſiſſet, nam eum quoque eſſe exitiale vitium, digito quidem crucis prius expreſſit figuram, ore

autem

autem inſufflauit, & veteres oſtēdit inimicitias. Ille autem ſpiritu oris, tanquā igne aliquo, exiccatus, & veluti exectus, inſtar exuſtæ ſtipulæ in multas partes eſt diſſolutus. Vide ergo nū imitatus eſt Dominum vt ſeruus beneuolus? Dominus enim cùm aliquando fureret mare in cimbam diſcipulorum, eos autē vidiſſet anxios & perturbatos, non prius maris ſedauit tēpeſtatem, quàm increpando diſcipulos, cōpeſcuit eorum incredulitatē. Hinc doctus hic vir admirabilis, primum expulit timorē diſcipuli, deinde ſic belluam affecit ſupplicio. Talis magni Marciani fuit & ſapientia, & miraculorū effectio, & in Deū fiducia. Sed tamen cùm tanta gratia dignus eſſet habitus, & magna poſſet facere miracula, ſtudebat tamen celare virtutē, prædonis virtutis ſuſpectas habens machinas. Arrogantię enim vitiū ſubter ſeminans, labore collectos fructus conatur eripere. Et cùm ſibi datā vellet celare gratiā, inuitus ad facienda veniebat miracula, cum eius rectè factorum iubar reſplendeſceret, & quę occultabatur virtutē aperiret. Quinetiā aliquando contigit vt tale quid fieret. Vir quidā honeſto loco natus, & cui militares magiſtratus ſæpe fuerant mandati, ex Berhœa Syriæ vrbe proficiſcens, cùm eius filia diu debaccharetur, & à malo dæmone vexata inſaniret, venit in ſolitudinē, cùm eſſet quidē magni Marciani familiaris, ſperaret autem propter priorē conſuetudinē eum conuenire & rogare. Spe autē falſus, cùm non liceret ei Dei videre ſeruum, rogat quendā ſenem, cui illo tempore diuini illius

viri cōmiſſum fuerat miniſterium, vt paruum lecythum oleo plenū acciperet, & ad oſtiū domunculæ poneret. Senex autem ſæpe quidem ſe id facturum inficiatus, ſępe autē rurſus rogatus, victus eſt à precibus. Cùm autē ſtrepitum magnus ſenſiſſet Marcianus, rogauit & quiſnam eſſet, & quonam opus habens veniret. Is autem verā quidem celabat cauſam, ſimulabat autem ſe veniſſe vt ſciret num iuberet aliquid: & hoc dicens dimiſſus eſt. Cùm autem ſub aurorā rurſus pater puellæ rogaſſet vt ſibi redderetur lecythus, illè timēs quidē, iuit tamen cum quàm maximo potuit ſilentio, & porrecta manu, & accepto lecytho, cupiebat latere. Is autem rurſus rogauit quídnā volens veniret. Poſtquā autem eandem dixit cauſam quā etiam veſpere præ ſe tulerat, ægre ferens homo Dei, vtpote quòd præter conſuetudinem fuiſſet eius aduētus, iuſsit vera dicere. Ille autem timens & cōtremiſcens, cùm non poſſet eū latere qui plenus erat Dei gratia, dixit & quis eſſet qui ſupplicabat, & eum morbi docuit tragœdiā, & oſtendit lecythū. Is autem ſuccenſuit quidē, vt eſt conſentaneū, quòd nollet virtutē oſtendere. Minatus tamē quòd ſi hæc rurſus auderet, & ab illa priuabitur conſuetudine, & ei auferetur miniſterium, erat autē maxima iactura iis qui quæſtū ſciebant, remiſit, iubens reddere ei qui dederat. Et Marcianus quidem hæc iubebat: Dæmon autē qui aberat iter quatuor dierū, eius qui exigebat vociferabatur virtutem: & Marcianus Berhoæ functus eſt officio iudicis, quibuſdā lictoribus vſus aduerſus dæmonem,

nem, & illum ſceleratũ expellens, & puellã mundam reddens ab illa vexatione. Hoc autem exactè ἐνεργείας. ſciuit pater puellæ. Ei enim reuertenti, cùm pauca ſtadia abeſſet ab vrbe, occurrit quidã ſeruus à domina in agrum miſſus. Is cùm vidiſſet Dominum, miraculi facti attulit nunciũ, quatuor antè diebus dicens factum eſſe miraculũ. Diebus ergo ſupputatis, & tẽpore rectè examinato, didicit illud fuiſſe in quo ſenex attulit lecythum. Mihi autem venit in mentem cogitare, quid nõ feciſſet ille vir magnus ſi voluiſſet facere miracula. Si enim etiã cùm ſtuderet celare quã acceperat virtutem, tantum oſtendit ſplendorem: quod nõ miraculũ feciſſet ſi voluiſſet? Sic autem ſpiritalem quoque ſuam ſapientiã non oſtendebat omnibus. Itaq; cùm poſtremò poſt diẽ feſtũ ſalutaris paſsionis & dominicæ reſurrectionis, permiſiſſet iis qui volebant ad ſe ingredi: illo certè tẽpore omnes ſtudebant eũ videre. Atque ad eum aliquando congregati primi veniebant pontifices. Flauianus ille magnus, cuius fidei erat credita paſcẽda Antiochia: & diuinus Acacius, cuius prius quoq; meminimus: & Euſebius Chalcidenſis epiſcopus: & Iſidorus cui tunc erat cõmiſſa Cyrus gubernãda, qui erant virtute inſignes. Vnà autem cum illis erat etiã Theodotus qui tenebat habenas Hierapolitanorũ eccleſiæ, clarus monaſtica exercitatione & mãſuetudine. Erant autẽ nonnulli quoq; ex magiſtratibus, incenſi ardore fidei. Omnibus ergo cum ſilentio ſedentibus, & ſacram illã vocem expectãtibus, ipſe quoque diu tacens ſede-

bat, lingua quidē ocioſus, auribus autem prōptus. Tunc aliquis ex iis qui ſedebāt, qui erat ei familiaris propter curam animæ, & alioqui auctoritate & dignitate clarus. Omnes, inquit, ò pater, diuini hi patres, ſitientes expectant ſuauiſsima tuæ doctrinę fluenta. Omnes ergo præſentes impertias vtilitate, nec claudas riuos tuæ beneficentiæ. Ille autem cùm valde ingemuiſſet, Deus, inquit, vniuerſorū quotidie loquitur per creaturas, & per diuinas ſcripturas diſſerit & monet ea quæ oportet, & inducit ea quæ ſunt vtilia: terrétque minis & adhortatur promiſsis: & ex his nullā capimus vtilitatē. Quemadmodum ergo loquens profuerit Marcianus, qui tantā vtilitatē amittit cum aliis, & cōmodum non vult ex eis capere? Hinc factum eſt vt multi quidē ſermones mouerētur à patribus, quos inſerere narrationi duxi ſuperuacaneū. Cùm autē ſurrexiſſent & oraſſent, & ad conferendū ſacerdotij ordinē vellent ei manus imponere, rurſus ei manus admouere ſunt veriti: & hic quidem illi, ille verò huic iubebat. Cùm omnes autem id ſimul recuſaſſent, redierunt. Sed enim volo his quoque aliā addere narrationē, qua cognoſci poterit diuina eius prudentia. Auitus quidam, primus in ſolitudine, gratia monaſticæ exercitationis, fixerat tuguriū. Id autē magis quàm hoc vergit ad ſeptentrionem, & aliquantum ſitum ad oriētem, ſpectat ventū Aparctiā qui eſt proximus ſubſolano. Is magno Marciano erat & tempore & labore atiquior, vir autem philoſophus, & in vita dura & aſpera educatus. Is cùm de viri

viri virtute quæ vbique celebrabatur audiiſſet, ratus tale ſpectaculum eſſe ſilentio & quiete vtilius, accurrit ſtudens videre eũ quem deſiderabat. Cùm autem eius aduentũ magnus ſciuiſſet Marcianus, oſtio aperto eũ ad ſe admiſit. Admirabili autẽ præcepit Euſebio vt & legumẽ coqueret & olus, ſi haberet. Poſtquã verò mutuum inter ſe colloquendi expleſſent deſideriũ, & alter alterius virtutem didiciſſent, nonæ ſimul peregerũt officiũ. Venit autem Euſebius menſam ferens, & panẽ afferens. Magnus autem Marcianus diuino dixit Auito. Adeſdum omniũ mihi amiciſsime, & huius menſæ ſimus ſimul participes. Ille verò, Neſcio, inquit, me vnquã cibum ſumpſiſſe ante veſperã: ſæpe autem duos & tres dies ſimul maneo ieiunus. Magnus autẽ Marcianus, Mea ergo, inquit, cauſa hodie mutetur conſuetudo. Nã cùm ſim corpore imbecillo, non poſſum expectare veſperã. Poſtquam autẽ hæc dicens nõ perſuaſit admirabili Auito, ingemuiſſe dicitur & dixiſſe. At ego, inquit, animo angor & valde crucior, quòd tantũ laborem ceperis vt virum aliquem laborioſum videres & philoſophum, ſpe autem falſus, cauponem videris aliquem profuſè & delicatè viuentẽ. Cùm ex his autem moleſtia eſſet affectus Auitus, & dixiſſet ſe malle veſci carnibus quàm hæc audire, dixit magnus Marcianus. Nos quoque ò amice, eandem quã tu vitã perſequimur, & amplectimur eandem viuendi rationẽ: & quieti labores præferimus: & ieiunium magis expetimus quàm cibũ, eúmque nocte aduentante capimus: ſed

ſcimus charitatē eſſe ieiunio prętantiorem. Charitatis enim opus à lege diuina præcipitur. Ieiunium autem eſt poteſtatis noſtrę & arbitrij. Oportet autē exiſtimare diuinas leges eſſe noſtris longè prętantiores. Hæc cùm inter ſe inuicem diſſeruiſſent, & parū cibi ſumpſiſſent, & Deū laudauiſſent, & tres dies ſimul verſati eſſent, rurſus ſunt ſeparati, videntes ſe inuicē ſpiritu. Quis ergo non admiretur huius viri ſapientiā, à qua gubernatus, ſciebat quidē tempus ieiunij, ſciebat autem etiā fraternæ charitatis: ſciebat virtutis quoque partiū differentiam, & quamnam cuínā cedere oporteat, & cuínam in tēpore danda ſit victoria. Poſſum autē aliud quoque narrare quo eius cognoſcatur in diuinis perfectio. Ad eū enim ex patria venit ſoror cum filio, qui & vir erat & vrbis Cyri facile princeps, ea quæ ei vſui erant abundè afferens. Is autē ſororem quidem videre non eſt paſſus, ſororis autem admiſit filiū: erat enim id tempus definitum quo eū licebat conuenire. Cùm autem eū rogarent vt acciperet quæ allata fuerant, Per quot, inquit, monaſteria tranſiiſtis, & quænā ex his, eis ipſis impertiiſtis? Cùm is autē dixiſſet ſe nulli dediſſe, Abite, inquit, cum iis quæ attuliſtis. Nos, inquit, nullo horum egemus, nec ſi egeremus acciperemus. Naturalis enim cognationis, non autem diuinę pietàtis & ſeruitij curam gerentes, hanc exercetis in nos beneficentiā. Si enim non honoraretis ſolam generis neceſsitudinem, nō ea quæ attuliſtis nobis ſolis impertiiſſetis. Hæc dicens, filiū ſororis dimiſit cum ſorore, iubens vt nihil

hil acciperetur ex iis quæ attulerant. Ita erat extra naturã, & in cœleſtem migrarat viuendi rationem. Quódnã enim aliud afferri poteſt exemplũ apertius, quòd Deo eſſet dignus, cõueniẽter ipſius Dei
„ voci? Qui non relinquit enim, inquit, patrem & Matth.10.
„ matrem & fratres & ſorores, & vxorem & filios,
„ non eſt me dignus. Si autem qui non relinquit eſt indignus: qui relinquit, & tam accurata exactáque vtitur perfectione, clarum eſt eũ fuiſſe digniſsimũ. Ego præter hæc admiror quoq; eius in diuinis decretis ſummã perfectionẽ. Abhorrebat enim Arij inſaniã, quæ à poteſtate imperatoris accendebatur illo tempore. Abominabatur etiam amentiã Apol linaris. Fortiter autẽ & ſtrenuè decertabat aduerſus eos qui cum Sabellio ſentiebant, tréſque hypoſtaſes ſeu perſonas in vnã cogebant. Valde quoque auerſabatur eos qui nominantur Euchitæ, qui in habitu monaſtico laborabant morbo Manichæorum. Erat autẽ adeò feruens eius zelus pro decretis eccleſiaſticis, vt etiã aduerſus virum admirandum & diuinũ, iuſtam pugnam ſuſceperit. Erat Abraames quidã ſenex in illa ſolitudine, vir canis quidẽ pilis, ſed magis cana prudentia, omni virtute clarus, & vberes ſemper profundens lachrymas compunctionis. Is in principio à quadã inductus ſimplicitate, primũ paſcha peragere ſuſtinuerat: ignorans quidem, vt eſt veriſimile, quæ de eo Niceæ à patribus conſtituta fuerant, antiquæ autem ſeruire malens cõſuetudini. Multi autem alij laborabant eo tempore eadẽ quoq; ignoratione. Sed magnus

Marcianus,

Marcianus,multis quidem ſæpe verbis vſus, conatus eſt ſenem Abraamen (ita enim eum appellabāt qui in ea habitabant regione) vt cum eccleſia conſentiret,traducere. Cùm eū autem vidiſſet non parere,aperte deſtitit cum ipſo cōmunicare.Sed procedente tempore, ille quoque vir diuinus abiecta macula, in feſto celebrando amplexus conſenſum
*Pſal.*118. » eccleſiæ, verè pſallens cecinit. Beati immaculati in
» via qui ambulant in lege Domini.Hoc autem effectum eſt à magni Marciani doctrina.Ei multi quidem vbique ędificabant oratoria.In Cyro quidem, eius ſororis filius Alypius. Zenobia autem quædā in Chalcide, quæ & genere erat clara, & inſignis virtute, & magnas habebat diuitias. Alij quoque non pauci hoc faciebant, victoria parta illuſtrem illum athletā rapere contendentes.Hoccùm noſſet homo Dei, rogat admirabilem illū Euſebiū, omni terrore plenū illi offerens iuſiurandū, vt corpus in illo loco deponeret, & nemo ſepulchrū dignoſceret præter duos qui ſimul habitabāt familiariores, donec præteriiſſet magnus annorū numerus. Hoc autem iuſiurandū impleuit homo ille admirabilis. Poſtquam enim inſignis illius victoris venit finis, & chorus angelorum ſacram illā & diuinam animam ad cœleſtes tranſtulit manſiones, non prius eius ſignificauit obitum,donec cum duobus ex familiarioribus factā foſſa, & corpore depoſito,com planauit terræ ſuperficiem: & quinquaginta annis vel pluribus elapſis,cùm innumerabiles concurriſſent & corpus ſcrutati eſſent, ignotū manſit ſepulchrum.

chrum. Poſtquam autẽ vnũquodque ex prædictis oratoriis, vnũ quidem apoſtolorum, alterum verò martyrum accepit reliquias, ſecurè deinceps illius tabernaculi & doctrinæ hæredes, cùm duobus antè annis arcam conſtruxiſſent lapideã, in ea poſuerunt precioſi corporis reliquias, cùm vnus oſtendiſſet ſepulchrũ. Is enim ſolus ſupererat ex illis tribus. Cùm illius autẽ fuiſſet virtutis æmulator Euſebius admirabilis, longo tẽpore corpus perpetuò affligebat. Nam cùm centum & viginti ferri libras corpori haberet impoſitas, ſibi quoque impoſuit alias diuini Agapeti quinquaginta. Adiecit autem magni quoque Martiani alias octoginta. Habebat autem oratoriũ, lacum quendã in quo nulla aqua remanſerat. Tribus autẽ annis perpetuis hoc modo vitam tranſegit. Ad hæc autẽ dicenda ſum digreſſus, cùm vellem oſtendere quot & quantarũ rerum rectè & ex virtute geſtarum auctor & procurator fuerit Marcianus. Huius autẽ philoſophiæ fructũ quoq; percepit admirandus ille Baſilius, qui multis poſtea tẽporibus, apud Seleucobelum, eſt autem vrbs Syriæ, monaſticum extruxit habitaculum, & clarus quidẽ fuit in multis generibus virtutũ, inſigniter autẽ fuit clarus in ea quæ Deo lõgè eſt gratiſsima poſſeſsione charitatis, & in diuino opere hoſpitalitatis. Quàm multos autẽ hic quoq; Deo exhibuerit operarios, citra pudorem, vt apoſtolicè dicam, verbum tractãtes veritatis, quis facile enumerauerit? Nam vt alios in præſentia prætermittã, qui ſunt quidem laude digni, nimis autem prolixã

redderent narrationẽ,huius vnius & ſolius memi-nero. Fuit quidam qui ad eũ ventitabat, eum autẽ appellabant Sabinum, qui corpus conſumpſit laboribus innumerabilibus. Neque enim panis, neque obſonij fuit alicuius particeps: cibus autẽ erat ei farina aqua madefacta. Conſueuerat autem is totum vnius menſis miſcere nutrimentũ, vt ſitũ contraheret, & tetrum odorem emitteret. Volebat autem hoc genere alimenti hebetare ſui corporis appetitiones, & efficere vt fœtore nutrimẽti flacceſceret voluptas. Cùm autẽ per ſe ſic degeret, ſi quis ex familiaribus ad eum accederet, ſimpliciter & citra diſcrimen veſcebatur iis quę apponebantur. Tantã autem diuinitus gratiã acceperat, vt mulier quædã Antiochena nobilis, cuíque & genus & opes ingẽtes faciebant ſpiritus, ad eũ accurrerit, & ei ſupplicarit vt opẽ ferret filiæ quæ vexabatur à dæmone. In ſomnis enim, inquiebat, vidi quendã iubentem vt huc accurrerem, & precibus præſidis monaſterij ſalutem filiæ procurarẽ. Dicebat ergo is qui reſponſa dabat, non ſolere præſidem loqui cum mulieribus. Cùm autem inſtaret mulier, lachrymans, & eiulans, & grauiter vociferans, egreſſus quidem eſt præfectus monaſterij. Dicebat autem mulier nõ eſſe ipſum: fuiſſe autem alium ſibi oſtenſum ſubrubicundum, qui puſtulas quaſdã habebat in genis. Vbi autem cognouerunt eum qui quęrebatur, erat autem is tertius monaſterij, non primus, eum perſuaſum adduxerũt ad mulierẽ. Protinus autem illa quidem agnouit faciem: malus autẽ dæmon vociferans

ferans reliquit puellam. Hæc præclara fecerunt facinora magni Martiani diſcipulorũ diſcipuli. Tales vbiq; plantas plantauit plantator optimus. Ego autem huic narrationi rurſus finem imponens, rogo & quæſo vt per horum omniũ interceſsionem diuinum conſequar auxilium.

EVSEBIVS.

QVales quidem Deo obtulerit fructus deſertum ſterile, nempe pulchros, & maturos, & ei qui plantauit gratos, & iis qui ſapiunt hominibus charos & maximè expetendos, oſtendimus in iis quæ iam ſcriptæ ſunt narrationibus. Ne quis autẽ exiſtimet virtutem eſſe loco circunſcriptam, & ſolam ſolitudinem eſſe aptam ad tales ferendos redditus, age tranſeamus deinceps oratione ad terrã quæ habitatur: & oſtendamus ad parandam philoſophiã eam minime eſſe impedimento. Eſt mõs altus, qui Antiochiæ quidem ſitus eſt ad orientem: Berhœæ autem ad occidentẽ, omnes autẽ montes propè ſitos ſuperat: in ſummo autẽ cacumine imitatur figurã conoadem, ab altitudine autẽ accepit denominationem. κορυφὴν enim, id eſt verticem, eũ ſolent appellare accolæ. Olim in eius ſummo vertice erat tẽplum dæmonũ, quod apud vicinos in magno erat honore. Subtus autem ad meridiem patet cãpus, ſinus præ ſe ferens figurã, qui vtrinque coërcetur vlnis non admodũ altis. Pertinent autem eę vſque ad IIII.

Huius Euſebij meminit idem Theodoretus in quarto hiſtoriæ eccleſiaſticæ.

viam qua equitatur, quæ vtrinque à meridie ad ſeptentrionem ſectæ ſunt, ſemitas excipientes. In eo autem ſunt conſtructæ villæ & magnæ & paruæ, continentes iis qui ſunt vtrinque mõtibus. Propter ipſas autem excelſi montis oras, eſt quidam vicus maximus & populo frequentiſsimus: vocabulo autẽ regionis eũ vocant Teledam. In ſuperiori autẽ parte lateris montis, eſt quidã ſaltus non admodũ accliuis, ſed qui modicè inclinatur, ſpectans ad illũ campũ & ventũ auſtrũ. In eo, philoſophiæ gymnaſium extruxit quidã Ammianus, vir qui cũ multis quidẽ aliis virtutibus eſſet clarus, tum ſumma modeſtia ſuperabat alios. Hoc autẽ ſatis eſt argumenti. Etenim cùm ad doctrinã, non ſolum ſuis ſodalibus, ſed vel bis totidẽ aliis poſſet ſufficere, ſæpe ad magnum accurrebat Euſebiũ, rogans & ſupplicãs vt is eſſe vellet adiutor, pædotriba, & magiſter eius palæſtræ quam fundauerat. Aberat autem viginti-quinque ſtadiis, in quodã valde paruo habitaculo, & quod nec feneſtras quidẽ habebat, incluſus. Eũ autem ad hanc virtutẽ deduxerat Martianus, eius quidem patruus, fidelis autem Dei ſeruus. Sufficit enim hoc dicere, cùm etiã magnũ Moſem hoc cognomine honorarit Dominus. Hic Martianus cũ diuinũ guſtaſſet amorem, noluit ſolus frui bonis: ſed multos etiã fecit alios in amore ſocios. Venatus eſt autem & magnũ Euſebium, & eius fratrem qui in vita verè quoq; erat frater. Nõ exiſtimauit enim rationi eſſe conſentaneũ, vt eos quidem qui ad eum nihil attinebant venaretur ad virtutem, fratres autẽ

*φροντιστήριον.

non

non itidem. Hos ergo ambos cùm in parua incluſiſſet domuncula, eos euangelicam vitę docebat rationem. Sed fratrem quidem morbus inuadens, illum curſum interrupit: morbũ mors autem eſt cõſecuta. Nam cùm paucis diebus vixiſſet poſtquam illinc eſt egreſſus, vitæ finem accepit. Permanſit autem magnus Euſebius toto tẽpore vitæ patrui, neque cum vllo loquens, neq; lucem intuens, ſed perpetuò incluſus: & poſt illius mortem hanc vitã eſt amplexus, donec admirabilis ille Ammianus, ei multis delinito precibus perſuaſit. Dic enim mihi, ad illum dicebat, ò optime, Cuínam placere exiſtimans, laborioſam hanc ſordidámque & ſqualliđã vitam es perſecutus? Cùm autẽ, vt par eſt, is vtique dixiſſet, Deo qui eſt virtutis legiſlator & magiſter. Quoniã ergo eũ amas, inquit Ammianus, ego tibi modũ oſtendã, per quẽ & amorẽ magis accendes, & ei quẽ amas ſeruies. Nã quòd omnis tua cura & induſtria in teipſum cõuertatur, non effugiet, vt ſentio, crimẽ nimij in te ipſum amoris. Lex enim diuina iubet proximum amare vt teipſum. Multos autem opũ ſumere participes, hoc eſt propriũ veri
» muneris charitatis. Hanc autẽ diuinus Paulus ap- *Rom.13.*
» pellauit legis plenitudinẽ. Rurſus quoque clamat.
» Tota lex & prophetæ in hoc ſermone in ſummam *Galat.5.*
» rediguntur, nempe, Diliges proximũ tuũ ſicut te-
» ipſum. Porrò autẽ Dominus quoque in ſacris euã- *Ioan.21.*
» gelijs, Petro qui confeſſus eſt eum amare plus alijs,
» præcepit paſcere oues ſuas. Eos autẽ qui hoc nõ fe-
» cerunt reprehendens, clamat per prophetã: ò paſto- *Ezech.34.*

res, Non ſeipſos paſtores paſcunt, nō oues? Et ideo magnum quoque Eliam qui hanc vitā perſequebatur, iuſsit verſari in medio impiorū: & ſecūdum Eliam, tantopere celebratum Ioannem, qui amplectebatur ſolitudinem, tranſmiſit ad ripas Iordanis, illic baptizare iubens & prædicare. Quoniā ergo tu quoque es Dei qui te fecit ardens amator, multos quoque tecum alios effice amatores. Hoc enim eſt valde gratum cōmuni Domino. Propterea Ezechielem quoque appellauit ſpeculatorem, & peccatoribus iuſsit teſtificari: & Ionam iuſsit currere Niniuem: & nolentē tranſmiſit in vinculis. Cùm hæc diceret & ſimilia, diuinū virum manſuefecit, & voluntario illo effoſſo carcere, eduxit & abduxit, & ſuorū ſodalium ei curam tradidit. Ego autē neſcio vtrum plus admirer, huiúſne moderationē, an illius obedientiā, & quòd ab eo ſit perſuaſus. Is enim fugiebat principatum, & magis volebat eſſe ex iis qui parebant, vt qui præfecturæ formidaret periculum: & magnus Euſebius aūerſabatur quidem cum pluribus conuerſationē, ceſsit tamen, & captus retibus charitatis, ſuſcepit curam gregis, & duxit chorum: non multis verbis opus habens ad docendū. Sufficiebat enim vel ſolus aſpectus, vt vel lōgè tardiſsimū celerē efficeret ad curſum virtutis. Dicunt autē qui viderunt, eū ſemper habuiſſe grauē vultū, & qui poterat timorē afferre ſpectātibus. Cibum autē ipſe quidem capiebat tertio & quarto quoq; die. Iis autē qui ſecum habitabāt iubebat veſci alternis diebus. Pręcipiebat autē cum Deo aſſiduè

ſiduè colloqui, & nullũ tempus relinquere vacuũ ab hac operatione: ſed cõmuniter quidẽ præfinita exequi officia: partes autẽ diei quæ inter hæc intercedunt, vnũquenq; per ſe, vel ſub aliqua vmbra arboris, vel propter petrã aliquã, vel vbicunque quieſceret aliquis, vel ſtãtem, vel humi iacentem, rogare Dominũ, & petere ſalutem. Ita autem vnãquãque ex partibus corporis edocuit virtutẽ, vt illa faceret quæ ſola permittit ratio. Vt autẽ hoc reddã manifeſtũ omnibus, mentionẽ faciã vnius eius narrationis. Sedebat ſuper quãdã petrã ipſe & Ammianus ille admirabilis: & diuinorũ euãgeliorum hiſtoriã, alter quidem legebat: alter verò eorũ quę erant obſcuriora explicabat ſententiam. Cùm autem quidã Agricolæ in ſubiecto campo terrã colerent, ad hãc cõtemplationẽ magnus tractus eſt Euſebius. Cùm autẽ diuinus Ammianus legiſſet locum euangelicum, ſciſcitaretur autem interpretationẽ, iuſsit magnus Euſebius vt repeteret lectionẽ. Cùm is autem dixiſſet, Iis qui arãt forte delectatus, minimè exaudiſti, vt eſt veriſimile: ſuis deinceps oculis legẽ tulit, vt neque cãpum illum vnquã cõtemplarentur, neque cœleſti pulchritudine, & chori aſtrorũ aſpectu fruerentur: ſed anguſtiſsima vtens ſemita, cuius menſurã aiunt fuiſſe vnius palmi, ferẽte ad oratoriũ, extra eã deinceps egredi nõ eſt paſſus. Dicunt autem eum pluſquã quadraginta annis vixiſſe poſt hanc legẽ. Vt autẽ cum animi ſui ſententia, ad hæc quoq; eũ traheret aliqua neceſsitas, cũ lũbos zona ferrea alligaſſet, & grauiſsimũ collare collo impoſuiſſet,

ſuiſſet, aliquo alio ferro coniunxit zonã collari qui erat collo impoſitus: vt hoc modo inclinatus, cõnaretur aſsiduè in terram deſpicere. Has ipſe de ſe exegit pœnas: quòd illos eſſet contẽplatus Agricolas. Hoc autẽ & multi quidem alij me docuerũt ex iis qui illũ nouerunt, & res eius optimè ſciuerunt, narrauit autẽ ſenex quoque magnus Acacius, cuius prius quoque meminimus in aliis narrationibus. Dixit autem ſe eũ quoque aliquando interrogaſſe cùm eũ ſic vidiſſet incuruatũ, Quámnam capiẽs vtilitatem, neque cœlũ patiatur aſpicere, neq; campũ illum ſubiectum contẽplari: neque ex angusta illa via egredi: eũ autem dixiſſe ſe hæc moliri aduerſus maligni dæmonis machinationes. Nam ne, inquit, de magnis bellũ gerat, conans auferre tẽperantiam & iuſtitiã, & iram armans, & cupiditatem accendens, & vt faſtu efferar & ſuperbia intumeſcam efficiens, & quæcunque aduerſus eã machinatur animã, conor hoſtem ad hęc parua traducere: in quibus etiã ſi vicerit, non magnũ affert detrimentũ: etſi victus fuerit, euadit magis ridiculus, vt qui ne in paruis quidem poſsit euadere ſuperior. Quoniã ergo noui hoc bellũ minus periculoſum, nõ valde enim feritur qui in his damni aliquid accipit: Quod enim damnũ eſt vel videre campũ, vel in cœlũ oculos attollere, ad hoc me genus pugnæ tranſtuli. In hac enim me nec ferire poteſt nec perimere. Non ſunt enim hæc iacula letifera, vt quæ illis ferreis careãt aculeis. Hæc ſe audiuiſſe dixit magnus Acacius, eiúſque ſe admiratũ eſſe ſapientiam, virtu-

virtutémq; bellicã & experientiam. Quamobrem hoc quoque narrabat eis qui talia diſcere cupiebãt, vt & admirabile & dignum quod mandetur memoriæ. Hæc eius gloria cùm in partes omnes vndíque peruaderet, ad ſe attraxit omnes virtutis amatores. Venerunt autem diuiniſsimi quoque Iuliani, ſenis, cuius prius perſecuti ſumus narrationem, qui optimi gregis erant perfecti. Poſtquam enim vir ille diuinus, fine vitæ accepto, migrauit ad vitam ſupernam, ad magnum accurrerunt Euſebium, melius eſſe rati rectè regi quàm regere & prçeſſe. Iacobi auté, cuius prius quoque iã memini, cùm ſummatim eius oſtendi virtutem, nunc quoque euidẽs argumentum oſtendam ſummæ eius philoſophię. Poſtquã ille diuinus hinc excedens Euſebius, iuſſit eum præeſſe gregi, & recuſans curationem, non perſuaſit cupientibus eum hanc curam ſuſcipere, abiit ad alium gregẽ, malens paſci quàm paſcere, & cùm plurimo tẽpore ſuperuixiſſet, hanc vitã ſic finiit. Suſcipit itaque illam præfecturam Agrippa, vir qui & multis aliis ornatus erat bonis, præcipuè autem puritate animæ: per quã & diuinæ pulchritudinis viſionem aſsiduè apprehendens, & illius amoris igne accenſus, irrigabat genas perpetuis lachrymis. Cùm is autem longo tempore electũ illũ & diuinum gregẽ rectè pauiſſet, deinde è vita exceſsiſſet, Dauides ille diuinus cuius aſpectu mihi quoque frui contigit, ſuſcepit prçfecturam: vir qui re vera, ex diuini apoſtoli ſententia, mortificauerat mẽbra quæ ſunt ſuper terrã. Tantum enim fructũ

cœperat ex doctrina magni Euſebij, vt quadraginta quinque annos egerit in illo monaſterio, abſque ira autem & excandeſcentia toto hoc tēpore vixerit. Neque enim poſt ſuſceptam præfecturam vidit eum aliquis ſuperatū ab hac animi perturbatione, ídque cùm, vt eſt veriſimile, eſſent innumerabilia quæ cogerent. Centum enim & quinquaginta viri paſcebantur ab illius dextera: aliqui quidē ſumma & excellenti virtute, & eam quæ eſt in cœlo viuendi rationē imitantes: alij verò qui pennas tunc primum producebant, & terrā tranſilire & ſuperuolare docebantur. Et tamen cùm tot eſſent qui diuina docebantur, & aliquid, vt eſt veriſimile, delinquerent, neque enim facile fieri poteſt, vt qui modo ventitat, rectè ſe gerat in omnibus, manſit immobilis vir ille diuinus tanquā incorporeus, nulla eum occaſione ad iram excitante. Hoc enim nō ſolum accepi ex auditione, ſed etiam ex experientia. Nam cùm aliquando deſideraſſem videre illū gregem, acceſsi habens etiā alios ſocios peregrinationis, qui eandem quam ego vitam amplectebantur. Toto ergo tēpore hebdomadæ apud illum virum diuinū degentes, vidimus eius vultum nullā accipere mutationē, neque nunc quidem hilaritate diffundi, nunc verò triſtitia cōtrahi. Oculos quoque ſimiliter, non aliquando quidem truces ac toruos, nunc verò lætos: ſed in eodē ſemper honeſti decoríque tenore permanere. Hi autem ſufficiunt ad arguendum animi tranquillitatē. Sed veriſimile eſt exiſtimaturum quempiam eum talem eſſe viſum,

quòd

quòd nulla eum moueret cauſa. Quamobrem neceſſe habeo eiuſmodi quid narrare quod accidit, cùm nos illic eſſemus. Sederat apud nos vir ille diuinus de philoſophia agitans rationes, & quærens id quod eſt ſummũ euangelicæ vitæ inſtitutionis. Cùm autẽ interceſsiſſent eiuſmodi ſermones, Publius quidam, genere quidem Romanus, moribus autem ipſe quoque admirandus, & ſacerdotij honore præditus, & illius præfecturę ſecundas partes obtinens, ad nos venit aduerſus diuinũ Dauidem vociferans, & cõmune damnum illam nominans lenitatẽ; & omnibus perniciem afferre dicens eius manſuetudinem, & amentiã, non modeſtiã, ſummam illam vocans philoſophiã. Ille autem habens animam veluti adamantinam, accipiebat quidem rationes, nõ pungebatur autẽ ab iis quæ ſua natura ſolent pungere: vultũ itaque nõ mutauit, neque ſermonem inſtitutũ dimiſit, ſed cum leni voce & verbis ſerenitatem animæ ſignificantibus, illũ ſenem dimiſit: rogans eum vt eorũ quæ vellet curam gereret. Ego autẽ cũ his qui ad nos venerunt loquor, vt vides, exiſtimans neceſſarium eſſe hoc officium. Quomodo oſtenderit quis melius animi lenitatẽ? Eum enim cui illa credita erat præfectura, talẽ accepiſſe contumeliã ab eo qui tenebat ſecundas partes, præſentibus maximè hoſpitibus, & maledictũ audientibus, & nullam irę ſubiiſſe tempeſtatem & perturbationem, quam nõ magni & excelſi animi virtutem ſuperat & fortitudinem? Ac diuinus quidem Apoſtolus cõſiderans humanę naturæ imbe-

 cillitatem,

Pſal.4. cillitatem, eam quã fert legem, natura metiens. Ira-
» ſcimini, inquit, & nolite peccare. Sol non occidat
» ſuper iracundiã veſtram. Nam cùm iræ quidẽ mo-
» tus noſſet eſſe naturæ, nõ noſtri arbitrij, noluit lege
ea decernere quæ, eſſent laborioſa, & forte etiã eiuſmodi vt fieri non poſſent: ſed motui naturæ & iræ tempeſtati menſuram præfinit, diem: iubens rationi vt eam compeſcat, & tanquam freno reprimat, & non concedat progredi vltra terminos. Vir autem hic diuinus vltra leges quæ latæ ſunt decertauit, & ſepta tranſiliit: non vſque ad veſperam iræ vt moueretur concedens, ſed nec vt moueatur quidem omnino permittens. Talem fructum accepit is ex magni Euſebij conſuetudine. Vidi multos quoque alios in illo tugurio qui huius philoſophiæ amatores fuere & æmulatores: alios quidem in flore corporis: alios verò etiam in profunda ſenectute. Nam cùm plus quam nonaginta annis vixiſſent homines, laborioſam vitam noluerũt relinquere, ſed inſignes fuere obeuntes labores iuuẽtutis, noctu quidem & interdiu Deum laudantes, & ſacra illa officia peragentes: poſt duos autem dies vilibus illis cibis veſcentes. Vt alios autẽ prętermittam, qui non ſunt quidem digni qui ſileantur, ſed vel maximè laudentur & celebrẽtur: ſed ne ſit prolixior quàm par ſit narratio, in diuino illo loco fuit quidam, eum autem Abbatem nominant, qui ex Iſmaelitide quidem radice germinauit, non fuit autem eiectus à domo Abrahæ, vt is à quo genus duxerat, ſed paternæ hæreditatis fuit cum Iſaac particeps,

particeps, vel potius ipſum rapuit regnum cœlorum. Is Monaſticæ huius exercitationis protinus attigit inſtitutionem apud quendam qui tunc habitabat ſolitudinem, qui eos optimè exercebat: erat autem ei nomen Maroſas. Poſt hæc autem ille quoque aliis pręeſſe deſiſtens, ad hunc cum Abbate venit gregem: nec paruo vixit tempore, ſed cùm præclarè decertaſſet, & inſignis euaſiſſet, exceſsit ex hac vita. Hic autem illic quidem fuit continuos triginta & octo annos: ita autem deſiderabat laborare, vt qui modò laborare cœpiſſet. Nam in hodiernũ vſque diẽ pedes nũquam texit calceis. Cùm eſt autẽ frigus, in vmbra ſedẽs, in æſtu ſolem ſuſcipit, & tanquã auram Zephyri, quæ ex eo procedit flãmam excipit. Toto autem hoc tẽpore, aquã potare nõ paſſus eſt: non illa comedẽs quæ iis exhibẽtur, qui ad nõ bibendũ ſe exercent: ſolẽt enim ij vti cibis humidioribꝰ: ſed iis vtẽs cibis quibus alij. Verùm pauca comedens & quæ modicas ei vires afferunt, exiſtimat vſum aquæ ſuperuacaneum. Graui autẽ ferro lumbos ſuccinctus, raró quidẽ ſedet, noctu autem, & maiori parte diei vel ſtans vel flectens genua, offert Domino officiũ precationis: vſu autem accubitus ſe omnino priuauit. Nemo enim in hodiernum vſque diem eum vidit cubantẽ. Quin etiã cùm eſt chori renuntiatus Coryphæus, & ei cõtingit vt præſit, totum hũc laborẽ fert prompto & alacri animo, ſe iis qui eius parent imperio præbens exẽplar philoſophiæ. Tales victoria inſignes decertatores, diuinus Euſebius, horũ certaminum

pædotriba & exercitator, exhibuit Domino: & cũ alios quoque plurimos tales feciſſet, eos tranſmiſit doctores ad alias palæſtras, qui totum illũ ſacrum mõtem diuinis his pratis & ſuauem emittentibus odorem impleuere. Nam cùm ad orientẽ ab initio fuiſſet illius exercitationis monaſticę tuguriũ, licet videre eius philoſophiæ fœtus ad occidentẽ & meridiem, veluti quaſdã ſtellas circa lunã choros ducentes: & alios quidẽ græca, alios vero eius in qua habitant regionis voce, laudantes creatorem. Sed enim id aggredior quod fieri non poteſt, cupiens omnia perſequi quæ à diuina illa anima rectè geſta fuere. Huic ergo narrationi finis eſt imponendus, & ad aliam cõuertenda eſt oratio, & rurſus eſt addenda quæ illinc capitur vtilitas, cùm horum magnorum virorum benedictionis rogauerimus vt ſimus participes.

PVBLIVS.

V. *Huius meminit Theodoretus in quarto libro hiſtoriæ eccleſiaſticæ.*

EOdem tempore fuit quidã Publius, & propter formã ſpectatu dignus, & anima præditus quæ formę conueniebat, vel potius eã oſtendens corpore magis admirabilem. Is ex ſenatorio quidem ordine ducens originẽ, natus autem ex ciuitate apud quam Xerxes ille, cuius vbique eſt fama tam celebris, in Græciam bellũ gerens, & volens exercitu fluuium Euphratem tranſmittere, nauiũ congregata multitudine, iiſdem inter ſe cõiunctis, & hoc modo ſuper fluuiũ ponte cõſtructo locum

cum zeugma, id eſt coniunctũram appellauit, & ciuitatem ex re denominauit. Ex ea ortus & ex tali genere procreatus, altum locũ occupat, qui diſtabat ab vrbe nõ plus quã triginta ſtadiis. In eo cùm quandam paruã extruxiſſet domunculam, omnia quidem vendidit quæ à patre acceperat, domum, inquam, & poſſeſsiones, & greges, & veſtes, vaſáque argentea & ænea, & ſi quid erat cum his aliud. Et cùm ex lege diuina ea diuiſiſſet iis quibus oportebat, & ſe ab omni cura terrena liberaſſet, illã vnã curam ſuſcepit pro omnibus, nẽpe vt ei ſeruiret qui eum vocauerat: eámque animo perpetuò verſabat: noctu diúque cõſiderans & perſcrutans quemadmodũ eam augeret. Ea de cauſa ei labor creſcebat quotidie, amplióque & intẽſior euadebat in dies, erátque dulcis & voluptate plenus, & procul expellens ſatietatem. Nemo enim eum vnquam vidit quieſcentẽ vel minima parte diei, ſed pſalmodiam quidem oratio: orationẽ verò pſalmodia: vtrunque autem excipiebat diuinorũ eloquiorũ lectio. Deinde cura hoſpitum venientiũ. Deinde fiebat aliquid ex operibus neceſſariis. In his vitæ iter ingrediens, & iis qui imitari volebant exẽplar virtutis propoſitus, veluti quędam auis canora, multos ſui generis in hæc retia coëgit ſalutaria. Cæterum ab initio quidem nullũ habere paſſus eſt qui ſecũ habitaret: ſed paruas domunculas foribus vicinas ædificans, vnũquenque ex iis qui conueniebant, iubebat per ſe degere: domunculas ſæpe inuiſens, & perſcrutans, nunquid præter vſum habeant repoſitum.

Aiunt

Aiunt autem eum quoque accedentẽ ad trutinam, panis menſuram diligenter perpendiſſe. & ſi quando inueniſſet plus quàm eſſet definitum, ægrè tuliſſe, & eos qui hoc faciebant, Helluones appellaſſe. Iubebat enim neque comedentes, neque bibentes expectare ſatietatem: ſed tãtum capere quantũ ſatis eſſet ad tuendam vitam corporis: ſiquãdo autem vidiſſet etiam farinã opertam furfure, eos qui hoc feciſſent impetebat maledictis, vt qui Sybariticis fruerentur delitiis. Porrò autem noctu quoque ex improuiſo veniens ad oſtium vniuſcuiuſque, ſi aliquẽ quidẽ inueniſſet vigilantẽ & Deum laudãtem, recedebat tacitus. Siquem autem ſenſiſſet dormientem, manu quidem pulſabat hoſtium, lingua autem in eum qui iacebat inuehebatur, vt qui corpus pluſquam oporteret curaret. Hunc eius laborem cùm conſideraſſent aliqui qui erant eiuſdem animi & ſententiæ, ad eum retulerunt vt omnibus vnum edificaret habitaculum. Eos enim qui nunc ſunt diſperſi exactius & accuratius dixerunt eſſe victuros, eumque fore liberum à magna parte ſolicitudinis. Probauit conſilium vir ſapientiſsimus, & cùm omnes ſimul coëgiſſet, & paruas illas diruiſſet domunculas, iis autem qui erant congregati vnam ædificaſſet, rogauit vt ſimul viuerent & ſe inuicem incitarent: & hic quidem illius imitaretur manſuetudinem, ille verò manſuetudinem huius zelo temperaret. & alius communicans vigilias, acciperet ieiunij diſciplinã. Sic enim, inquit, à nobis inuicem id quod deeſt ſumentes, perfectiſſimam

ſimam efficiemus virtutem. Quomodo enim in foris ciuitatum, alius quidem vendit panes, alius verò olera: alius habet veſtes vænales, alius eſt opifex calceorum: à ſe autem inuicē id quo opus habent comparantes, vitam agunt iucundiorē. Qui dat enim veſtem, pro ea accipit calceos. Qui autē emit olus, vendit panem. Ita nos oportet inuicem permutare virtutis partes pretioſiſsimas. Cùm qui erant eiuſdem linguæ ſic exercerentur & decertarent, & Græca voce Deum laudarent, huius vitæ inſtituti eos quoque cepit amor qui lingua vtebātur illius regionis: & concurrentes aliqui ſupplicarunt vt ipſi quoque in eorum gregem admitterētur, & eſſent eius ſacræ doctrinæ participes. Cōceſsit autem quod poſtulabant, legis memor Dominicæ quam ſanctis tulit Apoſtolis, dicens, Euntes docete omnes gentes: & cùm iuxta illud habitaculum ædificaſſet alterum, eos iuſsit illic degere, diuino quodam templo conſtructo, in quod iuſsit & hos & illos conuenire, incipiente die & deſinēte: vt veſpertinos & matutinos hymnos Deo ſimul offerrent: in duas quidem diuiſi partes, & ſinguli ſua voce vtentes, ex ſucceſsione autem canticum emittentes. Permanſit autem in hodiernum vſque diem forma eius inſtituti: & neque tempus, quod hæc & talia mutare vehementer contendit: nec ij qui illius ſucceſſere curationi, vt ex limitibus ab eo poſitis aliquid euerterēt, in animū induxere: idque cùm non duo vel tres, ſed plures hanc ſuſceperint præfecturam. Cùm primū enim ille certamen im-

pleſſet, & ex hac vita exceſsiſſet, & in illam omni moleſtia vacuam cõmigraſſet, Theotecnus quidẽ Græcæ linguæ: Aphtonius verò Syriæ præfecturã accepere, qui vtrique illius virtutis fuerunt quædam animatæ ſtatuæ & imagines. Neque enim iis qui ſimul conueniebant, neque iis qui extrinſecus adueniebant, conceſſerunt mortis illius vllum habere ſenſum, vt qui illius vitæ inſtituti ſeipſos expreſſa oſtenderent ſimulachra. Sed diuinus quidẽ Theotecnus cùm non diu vixiſſet, tradidit Theodoto præfecturam. Aphtonius autẽ gregis curam gerens, & iam latis legibus regens, permanſit diutiſsime. Hic autẽ Theodotus ex Armenia oriũdus, cùm exercitationis Monaſticæ illum vidiſſet ordinem, primum quidẽ erat in numero eorũ qui magno parebant gubernanti Theotecno. Poſtquam autem, vt dixi, ille quidẽ exceſsit, ipſe verò accepit præfecturam, eam tot bonis exornauit, vt fama ſua priores propemodum obſcurarit. Sic enim eũ diuinum affecit deſiderium, cúmque tot & talibus conſauciauit iaculis, vt noctu & interdiu effunderet lachrymas compunctionis. Erat autẽ ſpiritali tanta plenus gratia, vt eo quidem precante, ſilerent quidẽ omnes qui aderant, ſolum autẽ illa ſacra verba audirent, illam auditionem planè ducentes bonã precationem. Quis enim fuiſſet adeò adamantinus, vt illis verbis tam ſincerè & germanè prolatis, non demulceretur anima, illiúſque duritiem emolliret & inobedientiam, & ad Deo ſeruiendũ traduceret? Cùm ſic opes augeret quotidie, & ſacros

cros oſtéderet theſauros talibus bonis plenos, poſtquã viginti quinque annis gregem pauiſſet, adiectus eſt ad patres ſuos, vt diuina dicit ſcriptura, in bona eductus ſenectute, traditis habenis Theotecno, qui erat quidem genere fratris filius, frater autem moribus. Iã verò diuinus quoque Aphtonius, cùm plus quàm quadraginta annis choro præfuiſſet, ſedẽ accepit pontificalem: nec ciliciũ mutans monaſticum, nec tunicam contextã ex pellibus caprarũ. Iiſdem quoque cibis veſcebatur quibus antequam fieret Antiſtes. Quinetiam quãuis hanc accepiſſet curationẽ, nihiloſecius curam gerebat illius gregis, illic multos dies verſans: & nunc quidem cõponens eorum lites qui inter ſe depugnabant: nunc verò eis conſulens qui erant aliqua affecti iniuria: aliquando autem ſodalibus diuinam porrigẽs admonitionẽ. Faciebat autẽ vnumquodque horum, vel contubernaliũ interim pannos cõſuens, vel lentẽ expurgans, vel frumentũ abluens, vel aliquid tractans ex iis quæ ſunt eiuſmodi. Cùm ſic autẽ & Pontificatum ornaſſet, & virtutẽ auxiſſet, ad diuinũ portum peruenit cũ ſuis oneribus. Et quid opus eſt dicere de Theotecno, & qui illũ ſecutus eſt Gregorio, quorum ille quidẽ à iuuentute omne genus virtutis collegit, & cùm maiorum ſuorum exceſsit gloria: hic verò adhuc in hodiernũ diem laborat in profunda ſenectute, perinde ac ſi eſſet in florenti ætate. Perſtitit enim vitis fructum perpetuò recuſans, & nec aceto quidẽ vel vuis paſſis veſcens: non lacte, neque recenti, nec concreto.

Sic enim viuere magnus conſtituit Publius. Olei autem vſum agnoſcentes in tempore Pentecoſtes, rurſus recuſant eius eſſe participes. Hæc didici de magno Publio, quæ partim quidē audita accepi, partim verò ab ipſis eius quos vidi diſcipulis, in quibus agnoui præceptorem, & per Athletas didici Pædotribā. Iniquū igitur eſſe arbitratus, & hominis mundi, tantā vtilitatem mandare ſilentio, iis qui ignorabant propoſui narrationem, vt & ipſi vtilitatē hinc accipiant procurans, & memoriæ hinc mihi quæſtum parans. Audiui enim Dominū dicentē, Quicūque me cōfitebitur corā hominibus, ego quoque eum confitebor coram patre meo qui eſt in cœlis: & planè ſcio quòd ſi eorū memoriam fecero in hominibus, futurum ſit vt ij quoque mei meminerint apud Deum vniuerſorum.

SYMEONES PRISCVS.

VI. *Huius meminit Theodoretus libro quarto hiſtoriæ eccleſiaſticæ.*

SYmeonem autem ſenē ſi quis de induſtria prætermiſerit, & illius philoſophiæ memoriam mandarit obliuionī, iniurię & inuidiæ meritò accuſari poterit, vt qui neque velit laudare ea quæ ſunt laude digna, nec iis qui volunt iuuari ea proponat quæ ſunt maximè expetenda. Ego autem non ne accuſer metuens, ſed laudibus eū proſequi cupiens, narrabo eius vitę inſtitutum. Is enim longiſsimo tempore perpetuò vitam amplexus eſt ſolitariam: & in parua quadam ſpelunca vitam agens

gens, nulla humana fruebatur anima, ſolus enim viuere ſtatuerat: ſed cum Deo vniuerſorum loquebatur aſsiduè. Herbas autem eſculentas ſibi parabat cibum. Ea in re eius labor conſumebatur. A ſuperis autem tã copioſa donatus erat gratia, vt vel fortiſsimis & audaciſsimis imperaret beſtiis. Idq́; nõ ſolis piis ſed etiam incredulis Iudæis euaſit manifeſtum. Nam cùm propter aliquod eorũ negotium, peregrè proficiſceretur ad aliquod caſtellum quod ſitum erat extra eã quæ à noſtri imperij hominibus habitatur regionẽ, ortus autem eſſet imber vehemens & ingruiſſet tẽpeſtas, à via quidem aberrarunt, vt qui anteriora videre non poſſent, errabant autem per ſolitudinẽ, nec vicum, nec antrũ, nec viatorem aliquẽ inuenientes. Cùm autem in medio continente non ſecus vndis iactarentur, quàm ij qui nauigant in mediis fluctibus, diuini Symeonis antrum, veluti quendam portum, animaduertere: ſordidúmque & ſqualliдum hominẽ aſpexere, & quendam exiguum ex pelle caprina contextum pannum habentem ſuper humeros. Ille autem ſimulac vidit, eos ſalutauit, erat enim affabilis, & eos rogauit cauſam aduentus. Poſtquam autem narrarunt quod euenerat, & rogarunt vt eos doceret viam quæ ducit ad caſtellum. Manete, inquit, ſtatim vobis dabo duces qui oſtendent viam quam deſideratis. Atque ij quidem tunc parebant & quieſcebant. Ipſis autem ſedentibus, venere duo leones, non toruè & ferociter intuentes, ſed veluti cuidam Domino blan-

tute acceperit. Aeſtas erat, & meſsis, & ferebantur manipuli in areas. Vir autem quidam qui non erat ſuis iuſtis contentus laboribus, ſed aliena concupiſcebat, proximi quidem aliquot ſuſtulerat manipulos, per hæc autem conabatur ſuum augere cumulum: ſed ſtatim in eius furtũ diuina lata eſt ſententia: cecidit fulmen, & exuſta eſt area. Miſer autẽ ille ad Dei hominẽ acceſsit, qui non procul à vico fixerat tabernaculum: & quæ ſibi quidẽ acciderat, narrabat calamitatem, furtum autem celare conabatur. Poſtquam autem vera dicere iuſſus, eſt furtũ confeſſus: coëgit enim caſus vel ſeipſum accuſare, iuſsit vir ille diuinus, vt corrigendo iniuriam, faceret vt liberaretur à pœna. Nam ſi tu, inquit, illos ſolueris manipulos, extinguetur ille ignis immiſſus diuinitus: licebat ergo videre illum quidem currẽtem, & ſpicas furto ſurreptas ei cui facta fuerat iniuria offerentem, pyram autem abſque igne extinctam, diuini ſenis oratione & interceſsione. Hoc non incolas ſolùm impleuit terrore, ſed etiã totam ciuitatem, Antiochiam inquam: erat enim in eius ditione hoc prædiũ, coëgit illuc currere: & vnum quidem petere vt liberaretur à rabie Dæmoniaca, alium verò, vt quieſceret febris: alium autem vt alicuius ex iis quæ eum cruciabant conſequeretur remediũ. Ille verò, iis qui inhabitabant, gratiæ fluenta abundè ſuppeditabat. Sed rurſus amans quietis, ad mõtem Sinæum voluit peruenire. Cùm autem id ſciuiſſent multi viri optimi, & qui eandem perſequebantur philoſophiam, ſimul accurrerunt cupientes

piétes eſſe ſocij eius peregrinationis. Cùm autē iter multorū dierū confeciſſent, poſtquā in Sodomiticā venerunt ſolitudinē, vident eminus viri manus quæ ex profundo in altū expandebantur. Et primū quidē exiſtimabāt eſſe fraudē Dæmonis. Cùm autē maiore animi ſtudio precati eſſent, & eadē vidiſſent, profecti ſunt ad illū locū: & vident quidē paruam foſſam, qualem ſolent vulpes facere, cùm quæ ſubeant luſtra machinantur: nullum autem illi videbant illic apparere. Nam cùm ſenſiſſet pedū ſtrepitus qui manus habebat extenſas, ſe intra cauernā occultauerat. Diu autem moratus ſenex, valde rogauit vt ſe illi oſtenderet ſi humanam habeat naturam, & non ſit impoſtor aliquis Dæmon, qui ſe in has formas verteret. Etenim nos quoque, inquit, perſequentes vitam monaſticæ exercitationis, & quietem amantes, erramus per hanc ſolitudinē, in monte Sina cupientes adorare Deum vniuerſorū, in quo cùm Moſi ſeruo ſuo apparuiſſet, dedit legū tabulas: non quòd exiſtimemus Deum eſſe loco circumſcriptum: audimus enim eū dicentem, Cœ- *Hierem.* 23.
„ lum & terram ego impleo, inquit Dominus: &
„ quòd cōtineat terræ ambitum, & eos qui in ea ha-
„ bitant tanquam locuſtas: ſed quoniam ij qui ardenter amant, non ſolum eos qui amantur deſiderant, ſed etiam illis loca grata ſunt & iucunda in quibus ij fuere præſentes, & in quibus verſati ſunt. Hæc & ſimilia cùm diceret ſenex, ex cauerna ſe oſtendit homo qui in ea deliteſcebat. Erat autē aſpectu quidem agreſtis, coma ſquallida, facie corrugata,

gata, exſiccatis & planè exanguibus omnibus mẽbris corporis. Erat autem ſordidis quibuſdam pannis indutus, ex conſutis palmarum germinibus. Cùm autẽ ſalutaſſet, & pacis verbum dediſſet, rogauit quinam eſſent, & vnde venirent, & quò abirent. Ille autem & ad rogatum reſpondit, & viciſsim rogauit vndénam veniſſet, & cur hanc vitã delegiſſet. Idem, inquit, me quoque cœperat deſiderium eò eundi quò vos nunc itis. Huius autem vitæ ſociũ aſſumpſeram quendam meũ familiarẽ, & qui erat eiuſdem animi & ſententiæ, & cui erat idem qui mihi ſcopus & inſtitutum. Adegeramus autem nos inuicem iureiurando, ne morte quidem noſtrã ſeiungere conſuetudinem. Accidit ergo vt is quidem in peregrinatione vitæ finem hic acciperet. Ego autẽ iureiurando aſtrictus, & foſſam feci vt potui, & corpus tradidi ſepulturæ: propter hoc verò monimẽtũ effoſſo mihi altero ſepulchro, vitæ finem hîc expecto, & Domino conſuetũ offero officium. Veſcor autem dactylis, quos ad me afferre ab eo qui curã gerit iuſſus eſt quidam frater. Hæc cùm ſic dicerẽtur, leo procul apparuit. Cùm autẽ ij qui erant cùm ſene, animi angore & metu cecidiſſent, ſentiens is qui iacebat in cauerna, ſurrexit, & leoni annuit, vt tranſiret ad aliam partem. Is autem ſtatim paruit & venit, botrũ afferens dactylorum. Deinde rurſus abiit cùm ſibi fuiſſet permiſſum, & procul à viris decumbens obdormiit. Cùm ergo dactylos diuiſiſſet omnibus, & eorum precibus & pſalmodiæ cõmunicaſſet, & poſt finẽ

matutini officij ſalutaſſet, eos dimiſit nouitate ſpectaculi ſtupefactos. Siquis autem non habet fidem iis quæ dicta ſunt, recordetur vitæ inſignis Eliæ, & coruorum miniſterij, qui manè quidem panem, veſpere autem ei carnem perpetuò afferebant: vniuerſorum enim effectori eſt facile, vt ſuis prouideatur, omnē viam inuenire. Sic Ionam in ventre ceti trium dierum & noctium ſpatio cōſeruauit: & effecit vt leones in lacu Danielem obſtupuerint, & vt ignis inanimus operaretur tanquam ratione prçditus, & eos quidem qui erant intus illuminaret, eos autem qui erant foris vreret. Sed enim rem facio ſuperuacaneām, qui ad probandam Dei potentiam argumenta affero. Poſtquàm ergo peruenit in montem quem deſiderabat, aiunt ſenē illū admirabilem, in illo loco in quo Moſes dignus eſt habitus qui Deum videret, (vidit autē vt videri potuit ab humana natura,) genua flexiſſe, & non prius ſurrexiſſe quàm vocem diuinam audiuerit, quæ illi ſignificabat Domini beneuolētiam. Quoniam autē tota vertente hebdomada ita perpetuò fuerat inclinatus, & ne minimū quidem cibi ſumpſerat, iuſsit vox quæ ad eum facta eſt, vt ea ſumeret quæ erant appoſita, & prōpto & alacri animo comçderet. Cùm autē manum extendiſſet, & tria mala inueniſſet, & ea comediſſet, vt iuſſerat qui dederat: & ei plenæ reſtitutæ ſunt vires, & alacri, vt par erat, animo eos qui cum eo verſabantur ſalutauit. Lætus ergo & hilaris reuerſus eſt, vt qui & vocem diuinā exaudierat, & rurſus comederat cibū

à Deo

à Deo datum. Reuerſus autem, duo philoſophiæ extruxit gymnaſia: vnum quidem in vertice montis de quo prius diximus: alterum autẽ infrà, propter ipſas oras lateris montis. Cùm in vtroque autem athletas virtutis congregaſſet, horum & illorum exercitator fuit & pædotriba. Et aduerſarij docens inſultus, & agonothetæ promittens beneuolentiã, & bono animo, non autẽ degeneri & puſillo eſſe iubens, & in ſuos quidẽ moderatione, in hoſtem autẽ animi magnitudine vti præcipiẽs, hęc docens, ſic viuens, hæc miracula faciens, & ſplendorẽ omnis generis emittens, laborioſæ huius vitæ finem cepit, & migrauit in eã quæ eſt ſenij & moleſtiæ expers, relicta gloria quæ extingui nõ poteſt, & memoria quæ manet in perpetuum. Huius benedictionem, cum is adhuc eſſet ſuperſtes, beata, atque adeò ter beata, mater mea eſt conſecuta, & ſæpe mihi multa de eo narrauit. Ego autem nunc oro, vt quã dare poteſt, eius conſequar interceſsionem: & ſcio me conſecuturum. Omnino enim dabit petitionem, imitans Domini benignitatem.

PALLADIVS.

QVi autem multorum ſermone celebratus eſt Palladius, & tempore ei fuit æqualis, & moribus ſimilis, notúſque & familiaris. Ad ſe enim, vt aiunt, inuicem ventitantes ex ſe inuicem capiebant vtilitatem, ſe mutuò prouocantes, & ad zelum Dei incitantes. VII.

Huius meminit Theodoretus in libro quarto hiſtoriæ Eccleſiaſticæ.

tantes. Incluſus autem erat in quadam domuncula quæ erat propinqua vico maximo & populo lōgè frequentiſsimo: eſt autem ei nomen Iemme. Ac de maxima quidem viri à cibo abſtinentia ſeu ieiunio & inedia, vigiliáque, & oratione perpetua, dicere exiſtimo eſſe ſuperuacaneum. In his enim idem traxit iugum quod beatus Symeon. Miraculum autem quod in hodiernum vſque diem decātatur, ab illius autem voce & manu factum eſt, exiſtimaui ſi narrarem facturum me operæpretium. In prædicto vico fit celeberrimus conuentus, qui vndique attrahit mercatores, & maiorem multitudinem quàm quæ poſsit numerari. In eo quidam mercator, iis quæ attulerat venditis, & auro coacto, noctu volebat recedere. Quidam autem homicida, qui aurum illic collectum aſpexerat, œſtro quodam & furore percitus, ſomnum quidem à ciliis depulit: obſeruabat autem quando vir ille eſſet profecturus. Poſt galli autem cantum, ille quidem abibat ſecurus: hic autem præueniens, cùm quendam locū aptum inſidiis occupaſſet, repētè adortus, eum & percuſſit & cædem fecit. Execrando autem facinori impium quoque aliud factum adiicit. Nam cùm aurum cepiſſet, mortuum illud corpus proiecit ad oſtium Palladij. Cùm autē dies veniſſet, & fama peruaſiſſet, & totus hominum conuentus de eo quod factū erat paſsim loqueretur, concurrerunt omnes, & effracto oſtio, cædis factæ pœnam exigere volebant à diuino Palladio: vnus autem ex iis qui hoc faciebāt, erat is qui ſua manu cædem fecerat. Cùm ergo

ergo vir diuinus circunſideretur à tanta multitudine, cœlum intuens, & mente cœlum ſuperans, ſupplicauit Domino vt calumniæ mendacium refelleret, & veritatem quæ latebat oſtenderet. Cùm ſic oraſſet, & iacentis manũ prehendiſſet, Dic, inquit, ô adoleſcens, quis hanc tibi plagam intulit? Oſtende quis hoc execrandum facinus admiſerit: & libera innocentem ab hac improba calumnia. Sermonem autem ſermo quidem eſt conſecutus. Dextera autem homo etiam ſedens, circũſpiciebat quidem eos qui accedebãt, digito autem oſtendebat homicidam. Clamor ſublatus eſt ab omnibus, & miraculum ſtupentibus, & calumniam quæ fuerat intentata deflentibus. Cùm autem illum ſceleratum exuiſſent, & gladium inuenerunt adhuc cruentum ſanguine, & aurum illud quod cædis cauſam dederat. Diuinus autẽ Palladius cùm prius fuiſſet admirabilis, hinc meritò euaſit longè admirabilior. Sufficiebat enim miraculum ad viri oſtendendam apud Deum fiduciam. Ex eodem autẽ ordine fuit etiam Abraames admirabilis, qui ædificauit quidẽ id quod vocatur Paratomon, virtutis autem ſplendores in omnem partem emiſit. Quàm clara autem fuerit eius vita, teſtantur quæ poſt eius mortẽ fiunt miracula. Ex eius ſepulchro in hodiernũ vſque diem ſcaturiunt omnis generis morborum curationes. Huius autẽ ſunt locupletes teſtes, qui eas abundè illinc per fidẽ hauriũt. Mihi autem quoque detur conſequi auxilium, qui eorum memoria linguam ſanctificaui.

APHRATES.

.VIII. *Huius meminit Theodoretus in quarto hiſtoriæ eccleſiaſticæ.*

QVód vna ſit omnium hominum natura, & philoſophari ſit facile volentibus, ſiue ſint Græci, ſiue barbari, ex multis quoq; aliis ſcire eſt in promptu: ad hoc autem apertè oſtendendum ſufficit vel ſolus Aphrates. Is enim in Perſis qui ſunt iniuſtiſsimi, & natus & educatus, & ortus ex talibus parentibus, & in eorũ legibus inſtitutus, ad tantam peruenit virtutem, vt eos qui ex piis nati fuerant, & piam doctrinam ab ineunte ætate acceperãt, obſcurauerit. Primũ enim contempto genere, erat autem id clarũ & illuſtre, accurrit ad Dominum adorandum, maiores ſuos imitatus Magos. Deinde ſui generis hominũ impietatem abominatus, ſuæ prætulit alienam regionẽ. Et cùm veniſſet Edeſſam, eſt autem ciuitas maxima & populo frequẽtiſsima, & quæ pietate inſigniter exornatur, cùm extra eius ambitus inueniſſet domunculam, & ſe in ea incluſiſſet, ſuæ curam gerebat animæ, veluti quidam optimus agricola, vitiorum ſpinas excindens radicitus, & diuinã expurgans ſegetem, & maturos Euangelij fructus offerens domino. Illinc venit Antiochiã, quæ ab hæretica procella grauiter circunſidebatur, vbi cùm antè ciuitatẽ, in quoddã philoſophiæ gymnaſium diuertiſſet, & Gręcæ linguę pauca verba didiciſſet, ad diuinos quidẽ ſermones audiẽdos traxit plurimos: vtens autem lingua barbarie cõmixta, fœtus proferebat ingenij & intelligentiæ, ex gratia diui-

ni

ni ſpiritus accipiens hæc fluenta. Quis enim ex iis qui ſuam iactant eloquentiã, & ſupercilia contrahentes elatè loquuntur & magnificè, & propter ſyllogiſmorũ laqueos iuueniliter exultant, in erudita illa & barbara voce fuit vnquam ſuperior? Ratiocinationibus enim ratiocinationes, & diuinis eloquiis philoſophorum vincebat rationes, cum magno Paulo clamãs. Etſi imperitus ſermone, non tamen ſcientia. Hoc autem modo perpetuò ex Apoſtoli ſententia, deprimebat rationes, & omnem altitudinẽ quę extollitur aduerſus Dei cognitionem, & captiuabat omnẽ intelligentiam ad Chriſti obedientiam. Licebat autem videre concurrentes eos qui gerebant magiſtratus, & qui erant relati in aliquos militiæ numeros, eóſque qui manu ſibi victũ comparabant, & vt ſemel dicam, & priuatos & milites, & doctos, & literarum rudes, & pauperes, & diuites: & alios quidem ſilentio accipientes ea quę offerebantur: alios verò rogantes & ſciſcitantes, & orationi præbentes occaſionẽ. Cùm autem tantum laborem caperet, non paſſus eſt vnquam vllum accipere qui ſecum habitaret. Quinetiam malebat ſuam ipſius operam quàm officiũ & miniſterium quod ſibi offerebatur ab aliis. Cúmque eius congreſsiones & collocutiones fierent ad portam atrij, ipſe eam aperiebat ingredientibus, & abeuntes deducebat ac dimittebat. Nihil autem vnquã omnino accepit ab aliquo: non panem, non obſonium, non veſtem, ſed vnus ſolus ei notus panem ſuppeditabat. Cùm autem vſque ad profundum proceſ-

ſiſſet

ſiſſet ſenium, poſt occaſum Solis veſcebatur oleribus. Aiunt autem Anthemium, qui poſtea fuit & Præfectus & Cōſul, cùm electus legatus profectus eſt ad Perſas, ad eū attuliſſe tunicā apud Perſas cōtextam, & dixiſſe, Cùm ſcirē vnicuique ſuam dulcem eſſe patriā, & qui illic naſcūtur fructus eſſe iucundiſsimos, hanc ex patria ad te attuli tunicā, rogóque vt tu eā accipias: ego verò ſim tuæ benedictionis particeps. Is autē eam quidem primū iuſſit poni in ſubſellio. Deinde cùm multi fuiſſent interiecti ſermones, dixit ſe angi animo, vtpote quòd ſit in duas partes diuiſa cogitatio. Illo autē rogante cauſam, Semper, inquit, conſtitui habere vnum ſolum qui mecū habitaret: mihíque ipſi hanc legē impoſui, vt mihi omnino denegetur duorū ſimul habitatio. Cùm ergo vnus mecū iam ſedecim annis habitaſſet & eſſet mihi cordi, acceſsit quidam meus contribulis, volens mecū habitare, & rogans vt hoc ſibi liceat. Hoc mihi mentē diſtrahit. Duos enim ſimul habere non patiar. Contribulem enim amplector vt contribulem: priorem autem, vt qui mihi cordi fuerit expellere, & graue & iniquum exiſtimo. Ille verò, Meritò, inquit, ô pater. Neque enim fas eſt vt eum qui tibi plurimo tēpore inſeruiit, amandes, tanquam nō aptum: eum autē cuius morum nondū feciſti periculum, propter ſolā admittas patriam. Ad hæc diuinus Aphrates, Nō accipiam ergo, inquit, ô vir admirande, hanc tunicā: duas enim habere non patiar. Eſt enim mea quidē ſententia iucundior, tua verò melior, ea quæ mihi tanto

tanto tempore inſeruiit. Cùm callido ergo cōmento ſic eluſiſſet Anthemium, & ingenij ſolertiæ exhibuiſſet miraculum, perſuaſit vt nemo deinceps cum eo ageret de illa tunica. Ego autē hæc retuli, volens duo ſimul oſtendere: & quòd ab vno ſolo acceperit quod curando corpori ſatis erat, & quòd tanta eius fuerit ſapientia, vt effecerit, vt qui rogabat vt acciperet, ſententiam tulerit eum non debere accipere. Sed his & quæ ſunt huiuſmodi relictis, narrabo maiora. Cùm Iulianus Deo infeſtus in barbarorum regione pœnas dediſſet impietatis, res quidem fuere parūper tranquilliores alumnis pietatis, cùm Iouinianus accepiſſet clauū Romani imperij. Poſtquam autem hic quoque cùm paruo tempore regnaſſet, accepit finem vitæ, Valens autem accepit principatum, procellæ & tempeſtates rurſus mare noſtrum agitabant, grauíſque fluctus excitabatur, & vndæ maximæ ſcaphā vndiq; impetebant. Efficiebat autē grauiorem tempeſtatē ſolitudo gubernatorum. Eos enim Imperator, qui in ſolam verā religionem ſuam exercebat audaciā, coëgit habitare in exilio. Et cùm tanta eſſet vſus iniquitate, impietatis eū non capiebat ſatietas, ſed diſpergebat ac diſsipabat cœtum piorū omnium, inſtar feræ immanis gregē contendens diſcerpere. Ea de cauſa eos nō ſolùm expulit ab omni eccleſia, ſed etiam ex latere montis, & ex ripa fluuij, & ex bellico gymnaſio. Hæc enim loca perpetuò mutabant, vt in quos obiter ſæuiret armata manus. Et Scythæ quidem, & alij barbari, totam Thraciam à Danu-

bio vſque ad popontidem ſecurè populabantur. Ille autem eorū auditionem, ne arrectis quidem, vt dicitur, auribus, poterat accipere: ſed in eos qui erāt eiuſdem generis, & eius ditionis, pietatéque ac religione clari, armis vtebatur. Diuinus autem populus illorum malorum deflebat importunitatē, Da-
» uidicum illud canens canticū. Super flumina Ba-
» bylonis illic ſedimus, & fleuimus, dū nos recorda-
» remur tui Sion. Reliqua autem cantici eis non cōueniebant. Aphraates enim, & Flauianus, & Diodorus, non permiſerunt vt ſuſpenderentur in ſalicibus inſtrumenta doctrinæ: nec paſsi ſunt dicere,
» Quomodo cantabimus canticū Domini in terra
» aliena? Sed & in montibus, & in campis, & in vrbe, & in ſuburbanis, & in ædibus, & in foris, canticū Domini aſsiduè canebant. A Dauide enim didice-
» rant, Domini eſt terra, & plenitudo eius. orbis ter-
» ræ, & omnes qui habitabant in eo. Rurſus autē au-
» dierant eundē prophetam clamantem. Benedicite
» Domino omnia opera eius, in omni loco domi-
» nationis eius. Audiuerunt autē diuinum quoque Paulum præcipientē orare viros in omni loco, tollentes manus ſanctas abſq; ira & diſceptationibus. Porrò autē ipſe quoq; Dominus loquens cum Sa-
» maritano, hoc prædixit apertius. Amen enim, in-
» quit, dico tibi mulier. Venit hora, & nūc eſt, quā-
» do neque in loco hoc, neque Hieroſolymis, ſed in
» omni loco adorabunt patrē. Hæc cùm didiciſſent: & in domo, & in foro, & , vt apoſtolicè dicam, publicè & per domos perpetuò teſtificabantur: & veluti

luti quidã præſtantiſsimi imperatores, ſuos quidẽ armabant, aduerſarios autẽ confodiebant. Atque magnũ quidẽ Flauianũ, & diuinũ Theodorũ, qui tũc ſub alio paſcebant, & ſecunda cathedra digni erant habiti, hęc facere quę dixi, & admirandũ quidem eſt & laude dignum: ſed tamen hęc faciebant cùm eſſent electi exercitus imperatores, & ſubiecti legibus imperatoriis. Sapiẽtiſsimus autẽ Aphraates, ſua ſponte ad hęc proſiluit certamina. In quiete enim educatus, & cùm eius inſtitutũ eſſet per ſe viuere, & extra teli iactum ſederet, vt dicitur, cùm vidiſſet belli vehementiã, non illi placuit quòd eſſet ſecurus: ſed quietẽ iubens valere ad tempus, piorũ phalangis fuit in pugna princeps, feriens quidẽ & vita & ſermone & miraculis, ipſe autẽ nunquã percuſſus. Quinetiam cùm imperator omni ex parte ſtultus cùm aliquãdo vidiſſet exeuntẽ in gymnaſium bellicum: contigerat enim vt tunc illic congregarentur qui erant ritè venerandæ trinitatis ſocij: oſtendit autẽ quis eum ad ripam fluuij ambulantem ſpectanti imperatori: rogauit eum quonã tenderet. Cùm is autem dixiſſet ſe ire deprecatum pro terrarũ orbe & pro imperio, rurſus reſpondit imperator, Et quanã de cauſa vitam profitens monaſticam, ſecurè per forum ingrederis, ſilentio & quiete relicta? Ille autem, ſolebat enim Dominum imitans, parabolicè ratiocinari, Dic mihi, inquit, imperator, Si eſſem virgo abſconſa in thalamo, vidiſſem autem aliquẽ in domum patris ignem inijcientem, quid mihi conſuluiſſes facere, videnti flã-

mam ardentē, & domum quæ cōburitur, intúſne ſedere, & domum quæ crematur deſpicere? Sed ſic ego quoque fuiſſem conſumpta ab incendio. Sin autem dicis oportere properare, aquā ferre, & ſúſq; déque currere, flammámque extinguere: ne me reprehendas ô Imperator, ſi id ipſum facio. Quod enim tu conſulueris virgini quæ eſt in thalamo, hoc ego cogor facere qui vitam ſum profeſſus monaſticam. Quòd ſi tu me reprehendis qui quietem reliquerim, teipſum reprehende qui hanc flammam in domū diuinam inieceris, & non me qui conor extinguere. Quòd enim oporteat opē ferre Domui paternæ quæ vritur, ipſe quoque confiteberis. Quòd autē Deus ſit magis verus & germanus pater quàm ij qui ſunt in terra, eſt cuiuis apertum etiā qui rebus diuinis non eſt omnino initiatus. Nihil ergo abſurdum facimus ô Imperator, neque cœpto noſtro & inſtituto contrarium, ſi veræ religionis alumnos congregamus & paſcimus, & eis herbam diuinam exhibemus. His dictis, Imperator quidē tacitè aſſentiebatur, conſiderans iuſtam defenſionē: vnus autem ex iis qui nec viri cēſentur nec mulieres, ſed poſſe vnquam patres fieri eis eſt ademptū, & hac de cauſa cenſentur bene velle Imperatori, & ei loqui cōfidenter, is ex loco ſuperiore diuinū virū conuitio eſt inſectatus, & mortem minitatus: ſed non ita diu pòſt pœnas luit ſuæ audaciæ. Nam cùm vellet Imperator corpus lauare in balneo, acceſsit quidem miſer tanquam ſoliū viſurus an bene eſſet temperatū, mente autē captus,

inſiluit

inſiluit in ſolium, quod aquam calidã minimè tẽperatam continebat: & cùm nullus adeſſet intus, ſolus enim ingreſſus fuerat viſurus an eſſet paratũ, remáſit coctus & reſolutus. Cùm autem tẽpus interim tereretur, mittit Imperator aliũ qui eum vocaret. Cùm is autem neminẽ in nulla domo inueniſſet, id renuntiat Imperatori. Cùm deinde autem plures accurriſſent omnia perſcrutãtes ſolia, & ad illud tandem veniſſent, eum iacentẽ & vita priuatum aſpiciunt. Excitato autẽ tumultu, & omnibus deflentibus, alij quidẽ aquam illam calidã exhauſerunt: alij verò corpus miſerrimũ extulerũt. Hinc factũ eſt vt metus inuaderet Imperatorẽ, & omnes qui armabãtur aduerſus pietatẽ. Sparſa eſt autẽ fama per totã ciuitatẽ, quales infœlix ille luerit pœnas cõtumeliæ qua affecit Aphraatẽ: omnéſq; Deũ Aphraatis perpetuis celebrabãt laudibus. Hoc, etſi inſtarẽt aduerſarij, obſtitit quo minus homo Dei mitteretur in exiliũ. Imperator enim perterrit⁹, eos quidẽ qui hęc ſuadebãt, auerſabatur, virũ aũt reuerebatur. Porrò aũt aliũde quoq; eius virtutẽ didicit. Equus quidã bono genere nat⁹, & portare apprimè doctus, erat imperatori chariſsim⁹. Morbus quidã qui ei acciderat, malè habebat imperatorẽ. retinebatur autẽ humidorũ excremẽtorũ excretio. Ad eũ curãdũ accerſebãtur, qui in hac arte fuerant exercitati. Cùm ea autẽ eſſet etiã morbo inferior, Imperator quidẽ moleſtia afficiebatur: lamentabatur autẽ is cui equorũ cura fuerat credita. Cùm eſſet autem pius & fide firmus, in meridie venit vnà cum equo

ad magni Aphraatis habitaculum: & cùm morbũ dixiſſet, & fidem ſuam ſignificaſſet, orauit vt ſolueret morbum ſuis precibus. Ille autem nihil cunctatus, ſed ſtatim Deum precatus, iuſsit aquã hauriri ex puteo: & cùm ei ſalutaris crucis ſignum impoſuiſſet, iuſsit eam ad equum afferre. Is autem bibit plus quàm cõſueuerat. Deinde cùm oleum diuina inuocatione impleſſet benedictione, equi vẽtrem inungit: & manus cõtrectatione ſtatim morbus eſt ſublatus. Lætus ergo homo equo accepto, cucurrit ad ſtabulum. Veſpere autẽ, ſolebat enim eo tempore venire ad ſtabulum Imperator, venit & interrogauit quomodo equus ſe haberet. Is autem cùm & ſanum eſſe ſignificaſſet, & equum valẽtem, & exultantẽ, hinniẽtémque, & collũ ſuperbè erigẽtem eduxiſſet, rogauit eum cauſam ſanitatis. Vbi autem diu cunctatus, (verebatur enim oſtendere medicum, ſciens eum qui rogabat eſſe ei infenſum) tandem verum coactus eſt dicere, & docuit modum curationis. Obſtupuit quidem Imperator, & confeſſus eſt eum eſſe virum admirabilẽ: nec tamen à priore deſtitit inſania: ſed perrexit furere aduerſus vnigenitum, donec à barbarico fuit igne cõſumptus, ne ſepultura quidẽ, qua famuli vel mẽdici, dignatus. Diuinus autem Aphraates & in illa tempeſtate ſuã oſtendit virtutẽ, & reddita tranquillitate fecit quoque conſimiliter. Porrò autem alia quoque miracula fecit innumerabilia, quorũ vnius vel duorum meminero. Mulier quædã genere nobilis, ſimul cum viro intemperante trahens iugum

matrimonij

matrimonij, venit ad beatũ illum hominẽ, deflens propriam calamitatẽ. Dicebat enim maritum concubinæ captum conſuetudine, magicis quibuſdã pręſtigiis fuiſſe incantatũ, & odio habere ipſam legitimo matrimonio coniunctã. Hæc autẽ dicebat mulier ſtans pro foribus atrij. Sic enim ſolebat colloqui cum fœmina: nullam enim vnquam admiſit intra fores. Tunc ergo mulieris miſertus eiulantis, oratione incantationis abolet operationẽ: & cùm olei guttum ab ipſa allatũ inuocatione diuina ſanctificaſſet, iuſsit vt eo vngeretur. Hæc præcepta cũ impleſſet mulier, coniugis amorẽ in ſe tranſtulit: & perſuaſit vt pro illegitimo, legitimũ cubile eligeret. Iam verò dicunt etiã quòd cùm locuſtæ aliquando regionẽ repente inuaſiſſent, & inſtar ignis omnia conſumerent, ſegetes, arbores, prata & nemora: venit ad eũ quidã vir pius, rogans vt opem ferret vnũ quidẽ agrũ habenti, ex eo autem & ſe & vxorẽ & filios & familiã alenti, & à quo etiam imperatoria exigeretur collatio. Is ergo rurſus dominicam imitans benignitatẽ, iuſsit ad ſe afferri congium aquę. Poſtquam autẽ aquæ cõgium attulit is qui orabat, ei quidem manũ impoſuit: Deum autem eſt precatus vt fluentũ impleret diuina virtute. Deinde finita oratione, iuſsit vt in prædij limitibus aqua aſpergeretur. Qui eã attulerat, fecit vt iuſſus fuerat: idq; fuit illis agris pro vallo ſacroſancto & inexpugnabili. Nam vſque ad illos fines, reptantes & circunuolantes locuſtæ inſtar exercitus, rurſus retroceſſerunt, benedictionem impoſitam extimeſcentes, &

veluti

veluti quodam freno ſuffocatæ, & vltra progredi prohibitæ. Et quid opus eſt dicere omnia quę facta ſunt à beata illa anima? Hæc enim ſatis ſunt ad oſtendendum ſplendorẽ gratię quę in eo habitabat. Eum ego vidi, & ſanctæ illius dexteræ percepi benedictionem, cùm eſſem quidẽ adhuc adoleſcens, matri autẽ me adiunxiſſem comitem ad illũ profectionis. Et cùm pro more quidem ianuã aperuiſſet, illã & ſuo ſermone dignatus eſt & benedictione: me autẽ intromiſſum impertiit opibus deprecationis. Ea nunc quoque fruar, vt qui credam eũ viuere & vnà cũ angelis choros ducere, & maiori quàm olim apud Deum vti fiducia. Eã enim tunc metiebatur corpus mortale, ne occaſio arrogantiæ euaderet, ſi fuiſſet maior quã par eſſet fiducia. Nũc autẽ depoſito onere animi perturbationũ, vt athletã victoria potitus, fiducia & libera loquẽdi facultate vtitur apud agonothetam. Qua de cauſa oro quoquę vt eius conſequar interceſsionem.

PETRVS.

IX. DE Gallis quidem audimus qui ſunt in Europa ad occidentem. Scimus autẽ eos quoque qui ſunt in Aſia, ab illis oriundi, qui ſedes fixerunt propter pontum Euxinũ. Ex iis germinauit beatus Petrus, atque adeò térque quatérque beatus. Septem autẽ annis, vt aiunt, poſtquam natus eſt, à parentibus educatus, conſumpſit totã reliquam vitã in philoſophiæ certaminibus. Dicitur

tur autem obiiſſe, cum vixiſſet nonaginta & nouẽ annos. Eũ ergo qui nonaginta & duos annos decertauit, & noctu diúque ſemper victor euaſit, quis pro dignitate laudauerit? Quænam autem lingua ſuffecerit ad eius narrandas res præclarè & ex virtute geſtas, in pueritia & adoleſcẽtia, in virili & in ingraueſcente ætate, & in extrema ſenectute? Quis illum ſudorem menſus fuerit? Quis luctas quæ in tanto tẽpore factæ ſunt enumerauerit? Quænã autem oratio conſequi potuerit, vel ſemina ab eo deiecta, vel collectos manipulos? Quis eſt adeò magna & excelſa mente præditus, vt poſsit perfectè intueri facultates & copias collectas ex præclara mercatura? Scio rerũ illius geſtarum vaſtum pelagus: & ideo vereor accedere ad narrandã hiſtoriã, ne obruatur oratio. Quamobrem ambulabo propter littus, & quæ in cõtinente geſta ſunt ante mare admirabor & enarrabo, profundũ autem relinquã ei qui, vt diuina dicit ſcriptura, ſcrutatur profunda, & occulta cognoſcit. Hic ergo primo tẽpore certauit in Galatia. Illinc videndi gratia venit in Palæſtinã: vt cùm vidiſſet loca quæ ſuſceperunt ſalutares paſsiones, in his Deum qui ſeruauit adoraret: non vt qui loco circunſcribatur: ſciebat enim eius naturam non poſſe circunſcribi: ſed vt paſceret oculos ſpectaculo eorũ quæ deſiderantur: nec ſola animæ vis qua contẽplatur, abſq; viſu, ſpiritali alimento per fidem frueretur. Iis enim qui amore aliquem proſequuntur eſt à natura inſitum, vt non ex ſolo eius aſpectu capiant voluptatem, ſed & do-

mum & veſtes & calceos cõtemplentur cũ magna lætitia. Tali in ſponſum amore prædita, ſpõſa quæ deſiderabat in cantico canticorũ,clamabat dicens,
» Sicut malum in lignis ſylųæ, ita patruelis meus in
» medio filiorũ. In vmbra eius deſideraui & ſedi: &
» fructus eius dulcis in gutture meo. Nihil ergo abſurdum & alienum fecit hic homo diuinus, qui in ſponſum quidẽ eundem accepit amorem, iiſdem autẽ verbis vſus eſt quibus ſponſa,Vulneratus ſum ego, clamabat, ab amore. Cùm autem deſideraſſet contemplari ſpõſi quandam veluti vmbrã,abiit viſurus loca ex quibus ſcaturierũt fontes omnibus hominibus ſalutares. Cùm ergo quæ deſiderabat eis frui licuiſſet, profectus quidem eſt Antiochiã: cùm autẽ vidiſſet ciuitatis pietatem ac religionem, externã regionem patriæ ſuæ prætulit, ciues exiſtimans, non cõtribules & cognatos,ſed eos qui erãt eiuſdem cum ipſo ſententiæ, & in fide ſocij, & trahebant idem iugũ pietatis ac religionis. Cùm illic autem morari placuiſſet, nõ extendit tabernaculũ: non fixit tugurium: non excitauit domunculã:ſed totum tempus tranſegit in alieno ſepulchro. In eo autem erat proiectũ quoddam ſuperius tabulatũ, cui cõiunctę ſcalę eos excipiebãt qui volebãt aſcendere. In eo permanſit incluſus lõgiſsimo tempore, aqua quidem vtens calida: ſolo autẽ pane veſcens. ídque non quotidie, ſed vno quidem manens ieiunus:poſtridie autem ea ſumens.Cùm autem quidã inſaniens, & furore percitus, & maligni dæmonis plenus operatione,ad eũ veniſſet, eum quidẽ mundauit,

dauit, deprecatus, & ab illo diabolico furore liberauit. Cùm verò nollet abire, ſed obſecraſſet vt pro illa curatione ei ſuum impertiret miniſteriū, eum admiſit vt ſecū habitaret. Eum ego & noui: & memini miraculi: & vidi mercedē curationis: & audiui ſermonē quem de me habuerunt. Dicebat enim Danielus, erat enim hoc illi nomen, me quoq; præclari miniſterij huius futurū ſocium. Vir autē ille diuinus nō eſt aſſenſus vt hoc fieret, parentū meorum in me amorem conſiderans. Sæpe autē me genibus impoſitum vua aluit & pane. Nā cùm mater feciſſet periculum ſpiritalis eius gratię, iuſsit me ſemel in hebdomada decerpere illius benedictionē. Eius autē habuit notitiā hac de cauſa. Morbus qui ei in alterum ex oculis incubuerat, viſus eſt medicinæ ſuperare ſcientiā. Nihil enim erat aut ſcriptū à veteribus, aut inuentū ab iis qui fuere poſterius, quod nō morbo fuerit adhibitum. Poſtquā autem omnia probauit, & oſtendit nullā afferre vtilitatē, venit quædā ei familiaris quæ diuinum virū oſtendebat, & ab eo factum docebat miraculū. Dicebat enim vxorem eius qui eo tempore tenebat clauum orientis adminiſtrationis, erat autē is Pergamenus, cùm ea in hunc morbū incidiſſet, eum ipſam curaſſe cùm deprecatione eſſet vſus & crucis ſignaculo. Audiuit mater, & ad diuinū ſtatim accurrit hominem. Habebat autē inaures, catenas, & torques, & alia aurea quæ ſibi induerat, & veſtem variā ex ſericis filis contextā. Nōdum enim virtutem guſtarat perfectiorem: florebat autem tēpore, & mundum

muliebrẽ geſtabat vt adoleſcétula. Cùm diuinum ergo caput hæc aſpexiſſet, nimij ornatus amoris primum morbum curauit, vſus verbis talibus. Dic mihi, inquit, filia, vtar enim eius voce, & non mutabo verbum ſanctæ illius linguæ. Si quis pictor in arte bene exercitatus, aliquã pinxiſſet imaginẽ, vt præcipit lex artis, & eã propoſuiſſet videre volentibus, veniret autẽ aliquis alius, artẽ non ſciens perfectè & accuratè, temeréque & inconſultè, vt ſibi videtur, vellet contrà pingere: deinde illã artificioſam reprehendens picturã, ſuperciliis quidẽ & ciliis lineas adderet longiores, faciem autẽ efficeret albiorem, & genis rubrũ adderet colorem: non tibi videtur prior ille pictor iure ſuccenſurus, quòd & ars eius probro eſſet & cõtumelia affecta, & eorum quibus opus nõ erat additamentũ à manu indocta accepiſſet. Ergo vniuerſorũ quoque, inquit, opificem, & noſtræ naturæ effictorem & pictorem, iure iraſci credite, quòd illã quę verbis explicari nõ poteſt, naturam & ſapientiã accuſetis inſcitiæ. Non enim rubrũ & album & nigrũ colorem vobis infunderetis, ſi non exiſtimaretis eſſe vobis opus hac additione. His autem corpus egere arbitrantes, imbecillitatis damnatis creatorẽ. Sciendum eſt autem eum habere poteſtatẽ ſuæ volũtati iuſta ſymmetria

» reſpõdentẽ. Omnia enim, vt ait Dauid, quæ voluit

» Dominus fecit. Eius autẽ quod eſt omnibus vtile futurum curã gerens, non dat ea quæ damnum afferunt. Nolite ergo Dei corrũpere imaginẽ: neque tentetis ea addere quæ ſapienter non dedit: neque hanc

hanc adulterinã excogitate pulchritudinem, quæ vel pudicis affert exitiũ, videntibus inſidians. Hæc audiuit prẹſtãtiſsima & omni ex parte optima fœmina, & ſtatim Petri reti fuit implicata. Piſcabatur enim hic quoque ſimiliter atque is qui idem quod ipſe nomen habebat: pedéſq; tangens, & vociferãs, obſecrauit vt curaret oculũ. Is autẽ dicebat ſe quidẽ eſſe hominẽ, & eandem habere quã ipſa naturã: ſe autem peccatorum magnam geſtare ſarcinam, & ideo priuatũ eſſe ea quæ ad Deum habetur fiducia. Cùm autem mater fleret & oraret, & diceret ſe nõ eſſe eum relicturam, niſi ſanitatẽ aſſequeretur, dixit Deum eſſe horum curatorem, petitiones autem ſemper dare iis qui credunt. Dabit ergo, inquit, nũc quoque, non mihi donãs gratiam, ſed tuam fidem contemplans. Si eam ergo habes ſinceram & verã, purámque & ab omni liberã dubitatione, iubẽs & medicos valere & medicamenta, à Deo datũ ſume hoc medicamentũ. Hæc cùm dixiſſet, manum impoſuit oculo, & ſalutaris crucis ſigno facto, morbum expulit. Illinc domũ reuerſa, cùm & medicamentum abluiſſet, & omnem extrinſecus inductũ abieciſſet ornatũ, ex legibus à Medico latis vitam inſtituebat: neque varia veſte induta: neque aureis monilibus exornata: ídque cùm eſſet ætate adhuc admodum iuuenis: nata enim erat viceſimumtertium, necdum mater facta fuerat. Cùm enim ſeptẽ alios annos vixiſſet, me peperit, qui fui eius primus & ſolus fœtus. Tantum fructũ cepit ex magni Petri doctrina, & duplicem accepit curationem: &

cùm corpori quæreret medicinam, bonã quoque animæ ſibi parauit habitudinem. Talia & dicendo ille operabatur, & tam potens erat precando. Cùm ea autẽ aliquando adduxiſſet obſonatorem famulum, qui à malo dæmone vexabatur, rogauit vt ei ſuum non negaret auxilium. Cùm precatus autem eſſet vir diuinus, iuſsit dæmoni vt diceret cauſam cur haberet poteſtatem in Dei creaturam. Ille autẽ, tanquam homicida aliquis vel murorũ perfoſſor ac latro ſtans ante iudicem, & iuſſus dicere quæ fecit, ſic omnia eſt perſecutus, vt qui præter conſuetudinem cogeretur vera dicere: & dixit Heliopoli ægrotaſſe quidẽ Serui Dominũ: Dominã autem coniugi, vt pote ægrotanti, aſſediſſe: ancillis autem Dominæ domus in qua manebant, narraſſe vitam monachorum qui philoſophabantur Antiochię, & quantas vires habeãt aduerſus dæmones: & has quidem, vtpote puellas, ludo delectatas, dæmoniacas & inſanas egiſſe, illum ipſum autẽ famulum, monaſtica veſte ex caprina pelle cõfecta indutum, ἐξορκίζειν. illas monaſticè adiuraſſe. Cùm hæc, inquit, fierẽt, ego ſtans pro foribus, ſuperbáque illa & glorioſa quæ de monachis dicebantur non ferens, volui facere periculum de illa quam illos habere iuueniliter iactabant poteſtate. Ea de cauſa relictis ancillis, in hunc me intruſi, volens ſcire quemadmodũ expellerer à monachis. Nunc autẽ, inquit, didici: nec vlla alia egeo experientia: mox autẽ te iubẽte exeo. Hæc dicens, aufugit: fuitque liberatus famulus. Iã verò alium quoque ruſticum cùm matris quidem

meæ

meæ mater, mea verò matertera, adduxiſſet, rogabat aduerſarium vitij vt ei opem ferret. Is autē rurſus rogauit, & vndenā eſſet, & à quonam accepiſſet poteſtatem in Dei creaturam. Vt autem ſilēs ille non dedit reſponſum, orauit Petrus flexis genibus, Deúmque eſt precatus, vt execrando illi dæmoni ſuorū famulorū oſtenderet potentiā. Deinde rurſus ſurrexit: ille autem rurſus reſiſtens, tacebat: & hæc facta ſunt vſque ad horā nonam. Poſtquam autē maiore ſtudio & magis vehementem Domino obtulit orationem, ſurgens dixit ſcelerato dæmoni, Non tibi imperat Petrus, ſed Petri Deus. Reſponde ergo, vt qui ab illius cogaris potentia. Reueritus eſt, etſi ſit impudens, pernicioſus dęmō, ſancti lenitatem ac moderationem: & magna vſus voce, clamauit, quòd in monte quidem Amano verſaretur. Cùm eum autem vidiſſem, inquit, in via, ex aliquo fonte aquam haurientē & bibentem, contendi hoc mihi ſumere habitaculū. Sed egredere, inquit homo Dei, eo qui pro orbe terrarum eſt crucifixus, hoc tibi imperante. Audiuit ille, & fugit: & à furore liber materteræ redditus eſt Agricola. Cùm alia autem huiuſmodi innumerabilia poſſim de beata illa narrare anima, plurima prætermittam, pertimeſcens vulgi imbecillitatem. Ad ſeipſos enim reſpicientes, fidem non habent diuinorum virorū miraculis. Cùm vnum autē vel duo narrauero, tranſibo ad alium athletam. Erat quidā vir libidinoſus, qui ſuperioribus temporibus fuerat dux militiæ. Puella autē quædam innupta, ſed nubilis,

nubilis, quæ eius ſuberat dominio, relicta matre & ſuis, fugit in quoddam gynæceũ in quo erat cœtus athletarum. Decertant enim fœminæ quoque ſimiliter atque viri, & deſcendunt in ſtadium virtutis. Cùm huius fugã didiciſſet dux militiæ, matrem flagris cecidit, & vinxit, nec eã prius emiſit è vinculis quàm religioſarum mulierum oſtẽdit habitaculũ. Sua itaque vſus rabie, illinc rapuit puellã, & domũ ſuã reduxit: & ſperauit infelix ſe ſuã expleturum libidinẽ. Sed qui magnis & malis tentationibus de Sara vxore Abrahæ tentauit Pharaonem, & pudicã mulierem conſeruauit intactã: & qui Sodomitas percuſsit cęcitate, qui eos qui erant incorporei, aggreſsi fuerant, tanquam hoſpites, inſectari contumeliis. Is cùm huius vidẽdi virtutem percuſsiſſet cæcitate, effecit vt præda euaderet è manibus. Et ipſe quidem ingreſſus fuerat in thalamũ: illa autem quæ intus cuſtodiebatur, mox exiit & euanuit ex oculis, & ad maximè expetendum peruenit habitaculũ. Sic cùm didiciſſet ſtolidus, ſe nõ eſſe eam ſuperaturum, quę Deũ ſponſum elegiſſet, coactus eſt quieſcere, eam quæ capta fuerat, & diuina poteſtate euaſerat, nõ amplius requirens. Hæc tempore procedente in grauem morbũ inciderat: morbus autem erat cancer: cum mamilla autẽ inflata dolor quoque creſcebat. Sed magnũ vocabat Petrum cùm dolor eſſet vehementiſsimus: & dicebat ſacra illa voce in aures ſuas immiſſa, totum illũ ſopiri dolorem, & nullum exhinc ſenſum ſentire moleſtiæ. Ea de cauſa eum acccerſens frequentius,

accipiebat

accipiebat conſolationẽ. Dicebat enim toto illo tẽpore illius præſentię, dolores omnino recedere. Sed illam quidem, cùm ſic decertaſſet, laudibus victoriam ſignificantibus ex hac vita excedentẽ eſt proſecutus. Rurſus autem matrem meã, cùm poſtquã me peperiſſet, eſſet in ipſis mortis foribus, à matertera rogatus, veniens eripuit à mortis manibus. Iacebat enim, vt aiunt, medicis quidẽ deſperantibus, familiaribus autem deplorantibus, & finẽ expectãtibus, clauſis oculis, febre vehementi laborans, nullum ex notis agnoſcens. Poſtquã autem venit qui apoſtolico & ſermone dignatus fuerat & gratia, & Pax tibi, dixit, filia, hæc enim erat eius ſalutatio, dicitur protinus & cilia erexiſſe, & eum fixis oculis aſpexiſſe, & benedictionis fructum renunciaſſe. Poſtquam vlulauit autẽ chorus fœminarũ, animi enim angor & lætitia ſimul erant cõmixta, & cauſa erãt illius vociferationis, præcipit homo diuinus vt eæ omnes ſint ſociæ eius orationis. Sic enim dicebat etiam Tabitham fuiſſe ſalutem conſecutam, viduis quidem deflentibus, magno autẽ Petro offerente Deo illorũ lachrymas. Precatæ ſunt vt iuſſit, & acceperunt vt prædixit. Nam cùm finẽ accepiſſet oratio, morbus quoque finem cepit: & ſudor repẽte fluxit ex toto corpore: & ignis ille eſt extinctus: & ſanitatis ſigna apparuerunt. Talia noſtris quoque tẽporibus per ſuos ſeruos beneuolos Deus fecit miracula. Huius quoq; veſtiũ ſuperficies operata eſt ſimiliter atque diuiniſsimi Pauli. Hoc autẽ poſui, nõ vtens aliqua hyperbole, ſed cõſentientem

habens dicto veritatem. Nam cùm propriã zonam diuiſiſſet in duas partes, erat autẽ lata & longa, ex craſſo lino contexta, huius quidẽ dimidio ſuos lũbos, altero verò meos cinxit. Hanc cùm ſępe quidẽ mihi ægrotanti mater impoſuiſſet, ſæpe autẽ patri quoque, morbũ exegit. Quinetiã ipſa quoque hoc medicamento ſæpe vſa eſt ad ſanitatem. Multi autẽ ex notis quoq; cùm hoc didiciſſent, aſsiduè ad ferendum ægrotis auxilium hanc zonã accipiebant: & vbique illius gratiæ oſtẽdebat operationẽ. Cùm quidam ſic eam accepiſſet, priuauit eos qui donauerant, in eos qui ipſum beneficio affecerant ſe ingratũ oſtendens. Hoc modo fuimus illo dono nudati. Cùm ſic reſplenduiſſet, & radiis Antiochiam illuſtraſſet, abductus fuit à certaminibus, expectãs coronam quæ eſt repoſita victoribus. Ego autẽ cuius, dum adhuc eſſet ſuperſtes, percepi benedictionem, ea vt nunc quoque fruar precatus, finem imponam huic narrationi.

THEODOSIVS.

X. ROſus eſt oppidum Ciliciæ, à dextra ei qui nauigat in pontũ Cilicium. Huius ad oriẽtem & meridiem eſt mons altus, ſpatioſus, & vmbroſus. Alit autem feras in nemoribus. In eo cùm quendam ad mare vergentẽ lucum inueniſſet magnus & vulgo celebratus Theodoſius, quadã modica extructa domuncula, euangelicum viuẽdi inſtitutũ ſolus amplectebatur; vir oriundus quidẽ

Antiochia, inſignis autem claritate generis: ſed tamen & domo, & cognatione, & omnibus aliis relictis, pretioſiſsimã, vt euangelicè dicam, emit margaritam. Ac de eius quidem à cibo abſtinentia, & quomodo humi cubaret, & cilicio indueretur, ſuperuacaneũ eſt dicere iis qui eius vident diſcipulos & ſodales, & in eis eandem cernũt viuendi formã. Hæc tamen ille inſigniter perſequebatur, vt qui ſeipſum certantibus exemplar proponeret. His autẽ adiiciebat ferreũ onus collo & lumbis & ambabus manibus. Porrò autẽ geſtabat quoque comam ſordidam, & quæ ad ipſos vſque pedes pertingebat, & vlterius etiã progrediebatur, & ideo erat lumbis eius alligata. Deprecatione autẽ & hymnodia vtẽs aſsiduè, cupiditatẽ, & iram, & arrogantiã, & alias animi beluas ſopiebat. Labores autẽ ſemper augẽs laboribus, perſequebatur eã quoque quæ manibus fit operationem: nunc quidem ſportellas quæ vocantur, & vimineas crates contexens: nunc autem parua prædia in ſaltu efficiens, & ſemina deiiciens, & illinc quantũ victui ſatis eſſet colligens. Poſtquã autem procedente tempore eius fama peruaſit in omnem partẽ, multi multis ex locis concurrebant, eius & habitationis, & laboris, & inſtituti eſſe ſocij cupientes. Quos quidẽ excipiens, ad eandem vitã deducebat. Et videre licebat alios quidẽ vela, alios verò ſaga ex pellibus texentes: alios verò crates vimineas vel ſportellas connectentes: alios verò terrã colentes. Et quoniã locus erat maritimus, ad tranſmittendum quoque quãdam conſtructa nauicula,

quæ Ponto appellatur, ea vtebantur ad ea quęerāt inferenda, & exportans opera eorū qui ſimul habitabant, & importans ea quę erant neceſſaria. Me-
» mor enim vocis apoſtolicæ quæ dicit, Noctu diú-
» que operantes, ne eſſemus oneri alicui veſtrum. &,
» Manus hę mihi & iis qui erant mecum ſuppedita-
» runt: & ipſe laborabat, & hortabatur ſuos cōtubernales, vt cum animæ laboribus, corporis quoque labores coniungerent. Eſt enim abſurdum, vt ij quidem qui aluntur in vita ſeculari, ſe affligentes & laborātes alant filios & vxores, & prætereà & tributa conferant, & ab eis exigantur vectigalia, & Deo offerant primitias, & mendicorū pro viribus medeantur inopiæ: nos autem nō quæramus ex laboribus ea quæ ſunt neceſſaria, ídque cùm vili quidē & modico cibo, vili autem veſte vtamur: ſed ſedeamus quidem cōpreſsis manibus, alienis autē fruamur laboribus. Hæc & talia dicens, hortabatur ad operandū, in tēpore quidem quæ ſunt vbique prę-ſcripta diuina peragens officia; id autem quod intercedebat temporis, impendens operi. Non leuem autem curam gerebat hoſpitū, viris lenitate & morum manſuetudine ornatis, & in proximum charitate præditis, vt eis prouiderent committens. Ipſe autem viſebat & inſpiciebat omnia, perſcrutans an ex latis legibus vnuſquiſque ſuo fungeretur officio. Hinc factum eſt vt tam inſignis & celebris eſſet eius fama, vt qui nauigabant, & plus quā mille ſtadiis aberant, Deū Theodoſij inuocarent in periculis, & Theodoſij appellatione ſedarent tempe-ſtatem.

ſtatē. Eũ audaces quoque & immanes hoſtes ſunt reueriti, qui maximam orientis partem ſunt depopulati. Quis enim ex iis qui in noſtro habitabili orbe terrarum habitant, non auditione accepit ea quæ illo tempore facta ſunt ab iis qui olim quidem Solymi, nunc autem nominantur Iſauri? Illi tamen qui nec oppido nec vico pepercerũt, & quęcunque capere potuerunt, diripuerũt & igni mandauerunt, ſunt illam reueriti philoſophiã: & cùm ſolummodo panem petiiſſent, & vt pro ſe orarent ſignificaſſent, illud illæſum reliquere monaſteriũ: ídque non ſemel, ſed etiam bis fecere. Veriti tamen præſides eccleſiarum, nę pecuniæ cupiditate illis barbaris à diabolo immiſſa, captiuum abduceretur magnum illud lumen: erat enim veriſimile fore vt magna vis pecuniæ ad eum redimendum tranſmitteretur ab omnibus qui habẽt in honore res diuinas, ei perſuadent vt ſe conferret Antiochiã. Iam enim captiuos ceperant duos præſides eccleſiarũ: & eos quidem omni officij genere ſunt proſecuti: cùm autẽ quatuordecim millia aureorũ pro vtriſq; accepiſſent, permiſerunt vt redirent quò vellent. Poſtquam autẽ peruenit Antiochiã, habitauit quidem in habitaculo quod inuenit ſitum prope fluuium, omnes autem traxit ad ſeipſum qui ſciunt talia colligere. Dum autem me trahit impetus orationis, prætermiſi narrare miraculum quod à diuino illo viro factum eſt, quod multis quidẽ fortaſſe videbitur eſſe incredibile, & tamen remanet in hodiernum vſque diem, oratione teſtificans, &

 oſten-

oſtendens qualem apud Deum gratiã & fiduciam eſt conſecutus hic vir admirabilis. Præceps quædã petra imminet monaſterio, quod ipſe ædificauit. Erat autem primò ſicca & omni humore vacua. In ea fecit aquæ ductum, qui à vertice fertur in monaſterium, tanquã qui motum aquarum haberet in poteſtate. Plenus autem fiducia in Deum & firmiter credens, vt eſt veriſimile, ſe Dominũ habere beneuolũ, & fidem habens in quam nulla cadebat dubitatio, aſcẽdit in ſupremam partẽ eius qui nũc eſt aquæductus, priuſquàm ſurrexiſſent ſodales ad preces conſuetas: & Deum precatus, fretus eo qui facit voluntatem timentiũ eum, virga cui innixus erat petrã percuſsit. Ea verò rupta, aqua inſtar fluminis ſcaturiit: & monaſteriũ ingrediens per aquæ ductum, & quantum ad omnẽ vſum ſufficit abũdè ſuppeditans, in mare propinquũ influit: & in hodiernũ vſque diem oſtenditur operans, Moſaica magni Theodoſij gratia. Sufficit vel hoc ſolùm ad oſtendẽdam viri huius erga Deum fiduciam. Cùm autẽ Antiochiæ vixiſſet paruo tempore, migrauit ad choros Angelorũ. Per mediã autem vrbẽ ferebatur ſacrũ corpus, tanquam aureis quibuſdã coronis, ferro illo decoratũ, cùm omnes duces cõcurriſſent, & qui magnos ſuæ fidei creditos gerebant magiſtratus. De cubili autem erat magna lis & decertatio, cùm id omnes auferre contenderent, & ex eo benedictionem & vtilitatẽ percipere cuperent. Sic elatus, ponitur in æde ſanctorũ Martyrũm, cùm Iuliani victoria inſignis in pietate athle-

tæ

tæ fuiſſet & cõtubernalis, & eodem tecto vſus. Idẽ autẽ loculus eum excepit, qui illũ quoque diuinũ & beatum Aphraatem. Gregis autẽ præfecturam accepit Helladius ille admirabilis, qui in illis quidẽ locis perpetuis fuit ſexaginta annis, deinde Cilicum diuinitus electus eſt Antiſtes, cùm neque priorem reliquiſſet philoſophiã, & illis laboribus Pontificatus ſudores quotidie adderet. Huius cùm beatus quoque Romulus fuiſſet auditor, dux maximi gregis fuit creatus. Permanſit autẽ illius chorus in hodiernum vſque diẽ, idem ſeruãs vitæ inſtitutũ. Eſt autem prope monaſterium vicus qui Syriacè appellatur Maratus. Ego autẽ fine impoſito huic narrationi, rogo vt eius quoque conſequar benedictionem.

ROMANVS.

MAgnus ergo Theodoſius ab Antiochia profectus, cum in montibus Roſicis decertaſſet, & Antiochiam reuerſus eſſet, ſic vitæ finem accepit. Diuinus autem Romanus, Roſi & natus, & primũ educatus, Antiochiæ oſtendit prima virtutis certamina, extra ambitum quidẽ ciuitatis ad latus montis fixo tabernaculo, in aliena autem domũcula eáque parua viuens toto tempore. Nunquam autẽ vſque ad ſenectutem neque igne vſus eſt, neque lumine lucernæ. Cibus autem ei erat panis & ſal. Potus autem fontanũ fluentum. Erat autem coma magno Theodoſio ſimilis: veſtis

XI. *Huius meminit Theodoretus lib. 4. hiſtoriæ Eccleſiaſticæ.*

ſtis autem ferrũ quoque ſimiliter. Abundauit autẽ hic & morũ ſimplicitate ac manſuetudine & moderatione, & ideo emiſit ſplendorẽ diuinæ gratiæ.
Eſa. 66. „ Super quem, inquit, reſpiciam, niſi ſuper mitem
„ & quietum, & trementem ſermones meos? Iá verò
Matth. 11. „ rurſus quoque dixit ſuis diſcipulis. Diſcite à me:
„ quoniam mitis ſum & humilis corde, & inuenie-
Matth. 5. „ tis requiem animabus veſtris. Et rurſus, Beati mi-
„ tes, quoniam ipſi hæreditabunt terram. Quinetiã Moſis legiſlatoris erat hoc vel maximè inſigne. E-
Num. 12. „ rat enim, inquit, Moſes mitiſsimus præter omnes
„ homines qui erant ſuper terrã. Hoc de propheta Dauide teſtatus quoque eſt ſanctiſsimus ſpiritus.
Pſal. 131. „ Memento, enim inquit, Domine Dauid & omnis
„ manſuetudinis eius. Didicimus etiã de patriarcha Iacob, quòd non fictus erat domum habitans. Has virtutes cùm inſtar apis collegiſſet ex diuinis illis pratis, mel confecit veræ philoſophiæ. Profundebantur autem eius quoque in externos fluenta iucundiſsima: & iis qui ad ipſum veniebant, leni ac dulci voce vtens, de amore in fratres, de concordia & pace, multas offerebat admonitiones. Multos autem vel ſolo aſpectu effecit rerũ diuinarum amatores. Quis enim non eſſet mirandũ in modũ admiratus, cùm videret eũ corpore afflictum, & qui prolixam geſtabat comã, & maximũ ferri pondus ſua ſponte ferebat, & veſte ex pilis contexta vtebatur, & tantũ capiebat alimenti quantum ſatis erat ad prohibendũ ne fame moreretur? Magnitudini autem & multitudini laborum accedebat quæ in

eo florebat gratia, qua quidē omnes perſuadebātur, vt eum admirarentur & honore afficerent. Multorum enim ſæpe morbos exegit difficiles: multis autem ſterilibus mulieribus filios impetrauit. Et cùm tantam à diuino ſpiritu accepiſſet poteſtatem, ſeipſum appellabat egenum & mendicum. Quotquot itaque ad eum ventitabant, eos & aſpectu & ſermone, toto vitæ ſuæ tempore, impleuit vtilitate. Porrò autem cùm hinc quoque exceſsiſſet, & in angelicum chorum eſſet tranſlatus, reliquit memoriam quæ non fuit ſepulta ſimul cum corpore, ſed quæ viget, floret, & germinat, & quæ extingui non poteſt, ſed ſemper permanet, & quæ ſufficit ad eos qui volunt adiuuandos. Cùm hinc itaque benedictionē mihi conciliauero, aliorū quoque athletarum res geſtas narrabo, vt potero.

ZENO.

ZEnonem admirabilem non multi quidem XII.
cognoſcunt: qui cognoſcunt autem, non poſſunt admirari pro dignitate. Is enim cū maximas opes reliquiſſet in patria, ea autem erat pontus, magni quidē vt dicebat, Baſilij hauſit fluēta, qui erat vicinus, & Cappadocum irrigabat regionem: irrigatione autē dignos fructus reddidit. Cùm primū enim imperator Valens fuiſſet de medio ſublatus, militare depoſuit cingulum: erat autē adſcriptus in numerum eorū qui literas imperatoris ferebant celeriter. Cùm autem à regia veniſſet in

quoddã ſepulchrum, multa autem ſunt in monte quod eſt ſitum prope Antiochiã, ſolus illic degebat expurgans animã: & eius contemplandi facultatem ſemper emundans: & diuinã contemplationem ſemper viſione apprehendens: & Dei aſcenſus in corde diſponens: & pennas tanquã columbę accipere deſiderans: & in diuinã requiem euolare cupiens. Ea de cauſa non habuit lectum, non lucernã, non focum, nõ ollam, non guttum, non arculam, non librum, non aliquid aliud: ſed erat quidẽ pannis indutus veteribus: erãt quoque calcei eiuſmodi vt indigerent vinculis: erat enim diuulſum ac diſcerptum ſolearum coriũ. Ab vno autẽ ex familiaribus neceſſarium accipiebat alimentũ. Id autẽ erat vnus panis, qui duobus ſuppeditabatur diebus: aquam autẽ procul hauriens, ferebat ipſe. Cùm quis autem eũ aliquando vidiſſet onus portantẽ, rogabat vt eũ leuaret labore. Ille autem primùm quidẽ reſiſtebat, docẽs ſe non poſſe in animũ inducere vt biberet aquã quæ eſſet portata ab alio. Poſtquã autem non perſuaſit, dedit vrnas: ferebat enim duas ambabus manibus. Poſtquam autẽ fuit intra portã atrij, cùm aquã effudiſſet & diſperſiſſet, rurſus cucurrit ad fontem, reipſa confirmans quæ dixerat. Porrò autem ego quoque quando eũ primùm deſiderans videre, aſcendi in mõtem, aſpexi eũ tenentem vrnas manibus. Deinde rogaui eũ vbínam eſſet admirabilis Zenonis habitaculum. Is autẽ dixit ſe nullum noſſe monachũ qui ſic appellaretur. Ego autem cùm eũ ipſum eſſe conieciſſem, ſecutus ſum,

id

id coniiciens ex eius ſermonis modeſtia. Poſtquam autem ingreſſus ſum oſtium, vidi torum ex fœno conſtructum, & quandam aliam ſtoream ita ſuper lapides ſtratam, vt qui ſuper illã ſedebant, ab ea minimè læderentur. Poſtquam autem de philoſophia multa verba fecimus: ego enim interrogabam: ipſe verò nobis explicabat ea quæ quærebãtur: & oportebat deinceps domũ reuerti: ego eum precabar vt daret viaticũ benedictionis: ille autẽ repugnabat, dicens ęquum eſſe vt nos preces impleremus: & ſeipſum quidem priuatũ, nos autẽ milites appellans: tunc enim ſacros libros legebã Dei populo. Cùm nos autẽ iuuentutem & ętatis immaturitatẽ adduceremus, tunc enim primũ paucam quandam producebamus lanuginem, & iuraremus nos non eſſe rurſus venturos, ſi cogeremur hoc facere, vix tandẽ quidem multis flexus precibus, Deo obtulit quidẽ interceſsionem: ſed quòd id feciſſet multis verbis ſe excuſauit, dicẽs ſe id feciſſe & amoris cauſa & obedientiæ: appropinquantes enim audiuimus precãtem. Quòd autem in tam profunda philoſophia, tanta eſſet modeſtia ac moderatione vir ſenex, quadraginta enim annis perpetuis verſatus erat in monaſtica exercitatione, quis ſatis pro dignitate potuerit admirari, quaſnam autem laudes rei magnitudini pares potuerit afferre? Cùm autem virtutis tales poſsideret opes, tanquã qui eſſet in extrema inopia, ad Dei eccleſiã die dominico veniebat cum populo, diuinos audiens ſermones, & aures accõmodans doctoribus: & poſtquã menſam partici-

paſſet myſticam, reuertebatur in nouũ illud habitaculum, non habens clauem, non clauſtrũ, non relinquens cuſtodẽ: erat enim maleficis planè inuiũ & ſacroſanctum, vt quod ſolam illã haberet ſtoreã. Vnum autem librũ accipiens à familiaribus, eũ totum legebat: & eo prius reddito, alium accipiebat. Sed licet nec clauſtra haberet, nec vectibus vteretur, cuſtodiebatur à ſuperna gratia. Idq; per ipſam experientiã apertè didicimus. Quãdo enim Iſauri per inſidias noctu arcẽ cepere: deinde manè vſque ad latus montis faciebant incurſiones, multos quidem viros, & multas mulieres quæ vitã exercebant monaſticã, crudeliter confodere. Tunc ergo vir diuinus, aliorũ cædem intuens, effecit oratione vt eorum caligarent oculi: & per oſtiũ ingredientes, nõ videbant aditum: vt autẽ dicebat, teſtem appellans veritatẽ, apertè quoque tres vidit adoleſcentes, qui totam illam cateruam expellebant, Deo manifeſtè ſuam oſtendente gratiã. Qualem ergo vitam egerit hic vir diuinus, & qualem ſit diuinitus gratiam aſſecutus, ad docendũ hæc ſufficiunt. Sed enim neceſſe eſt hoc quoque his adiicere. Valde eum angebat & malè habebat quòd eius manſiſſent facultates, & non ex lege euangelica & venundatæ eſſent & diſtributæ. Huius autem cauſa fuit, fratrũ ætas immatura. Quoniam enim erant cõmunes & pecuniæ & poſſeſsiones, ipſe quidem nolebat diuiſionis cauſa redire in patriã: alij autem verebatur vendere partẽ ſuarum facultatum, ne emptores moti auaritia fratres circũſcribentes, illi inurerent ignominiam.

miniam. Hæc apud ſe animo verſans, diu diſtulit venditionem. Poſtea autem cùm cuidam ex notis ſuis vēdidiſſet omnia, plurima quidē diſtribuit: interim autem mala quæ accidit valetudo, coëgit eū conſultare de reliquis. Accerſito itaque antiſtite ciuitatis, is autem erat magnus Alexander, ſplendor veræ religionis, & exēplar virtutis, exacta & accurata imago philoſophiæ, Adeſdum, inquit, ò diuinum caput. harum tu pecuniarū ſis mihi optimus Oeconomus, eas ex diuino inſtituto diſtribuens, tanquā iudici illi rationem redditurus. Alias enim ego manu mea diſpēſaui, & diſtribui vt mihi viſus ſum optimè. Vellē autē reliqua quoque diſpenſare ſimiliter. Sed quoniā iubeor migrare ex hac vita, te ego earū conſtituo diſpenſatorē, qui es & pontifex, & pontificatū legibus rectè geris. Pecunias itaque tanquā Dei quęſtori tradidit. Ipſe autē cū non plus quàm annū vixiſſet poſtea, tanquā quidam Olympicus victor receſsit à ſeptis, nō ab hominibus ſolū gloriam aſſecutus, ſed etiā ab angelis. Ego autem cùm eum vt pro me ad Dominū intercedat, orauero, me ad aliam conuertam narrationem.

MACEDONIVS.

XIII.

MAcedonium autem cognomine κριθοφάγον, id eſt, veſcentem ordeo, is enim cibus hoc ei cognomen impoſuit, ſciunt quidē omnes Phœnices & Syri & Cilices. Sciunt autem horum quoque vicini & finitimi, qui partim quidem ipſi

Huius meminit Ioannes Damaſcenus in libro qui inſcribitur aduerſus vituperatores imaginū.

viri videre miracula, partim autẽ ea famam celebrantẽ audiuere. Neque verò ſciunt omnes omnia: ſed cùm alij quidem hoc, alij verò illud didicerint, quod ſciunt meritò ſolum admirantur. Ego autẽ cùm de hoc diuino capite aliis ſciã perfectius: multa enim me mouerunt vt ad eum irẽ & frequens apud eum eſſem, narrabo ſingula vt potuero. Hunc autẽ ei ordinem ſeruaui, & poſt multos, eius poſui narrationem, non quòd is aliis fuerit virtute ſecundus: erat enim vel ſummis & primis æqualis: ſed quòd cùm vixerit lõgiſsimo tẽpore, poſt illos quorum memini, vitæ finẽ accepit. Hic ergo habebat palæſtrã & ſtadium, cacumina montiũ: non in vno loco poſitus, ſed nunc quidẽ in hoc agens, nunc verò in illum tranſiens. Hoc autẽ faciebat, non loca ægrè ferens, ſed eorũ qui ad ipſum conueniebant, & vndique concurrebant, effugiens multitudinẽ. Quadraginta autẽ & quinque annis perpetuis vixit hoc modo: non vtens tabernaculo: nõ tugurio: ſed ſtans in foſſa profunda. Vnde etiam quidã eum vocabant Gubbam. Id autem nomen, ſi ex lingua Syriaca in Græcam transſeratur, ſignificat λάκκον, id eſt lacum. Poſt id autem temporis cùm euaſiſſet ſenex, ceſsit rogantibus, & fixit tugurium. Poſtea autẽ orantibus familiaribus, domunculis quoque non propriis, ſed alienis eſt vſus. Vigintiquinque autem annis perpetuò vitam egit in tugurio & domunculis, vt deinde colligatur certaminũ tempus ſeptuaginta anni. Cibo autem vſus eſt, non pane, nec leguminibus, ſed purgato ordeo, & aqua ſola madefa-

madefacto. Hunc autem cibum mater mea quæ ei fuit familiaris, longiſsimo tempore ſuppeditauit. Cùm aliquando autem ad eã veniſſet ęgrotantem, & didiciſſet eam nolle perſuaderi vt ſumeret cibũ morbo conuenientem: nam ipſa quoque, iam exercitationem amplectebatur monaſticam, conſuluit vt cederet medicis: & illud nutrimentũ exiſtimaret eſſe medicamentum: non enim deliciarum, ſed neceſsitatis gratia adhibetur. Nã ego quoque, inquit, qui quadraginta annis, vt ſcis, ordeo ſolo ſum vſus, cùm quædam mihi pridie huius diei veniſſet infirmitas, iuſsi eũ qui mecũ habitabat parũ mihi panis petere & afferre. Venit enim mihi in mentem quòd ſi morerer, mortis redderem rationem apud iuſtũ iudicem, vt qui fugiſſem certamina & detrectaſſem labores ſeruitutis. Nã cùm pauco cibo poſſet mors prohiberi, & in hac vita poſſem ſic manere, laborans & me affligens, & opes quæ ex his percipiuntur colligens, mori fame quã viuere in philoſophia duxi magis expetendũ. Timore ergo hinc repletus, cùm vellem cogitationis obtundere aculeos, & panem petere iuſsi, & allatũ comedi: & tibi præcipio ne mihi amplius ordeum, ſed panem præbeas. Ex illa ergo lingua ab omni mendacio aliena audiuimus, quòd quadraginta annis comederit ordeum. Atque hæc quidem ſufficiunt ad coniiciendũ quàm eſſet vir in exercitatione monaſtica ſtrenuus & quàm laborioſus. Integritatem autem & ſimplicitatem morũ per alia declarabimus. Poſtquã enim magnus fuit ordina-

tus

tus Flauianus, vt magnũ Dei gregem paſceret, viri autem virtutem didicit: prædicabatur enim & erat in ore omniũ: eum quidem abducit à vertice montis: tanquam in eum ad ſe delata fuiſſet accuſatio. Cùm autem myſticũ eſſet propoſitum ſacrificiũ, adducit ad altare, & eum cooptat in numerum ſacerdotũ. Poſtquam autem fuit ſacrum finitũ officium, & hoc ei ſignificauit aliquis, quod enim factum fuerat ignorabat omnino: primũ quidem inceſſebat omnes maledictis & conuitiis: poſtea autẽ accepto baculo, ſolebat enim eo innitens ingredi propter ſeniũ, & ipſum perſequebatur pontificem, & alios quotquot aderant. Exiſtimabat enim ordinationẽ eum eſſe priuaturã & cacumine montis, & ea quã deſiderabat viuendi ratione. Sed tunc quidem vix eum iraſcentem ſedauerunt quidã ex familiaribus. Poſtquam autem fuit finitus hebdomadę circulus, & rurſus venit dies feſti Dominici, rurſus eum magnus accerſit Flauianus, rogans vt cum eis eſſet particeps huius celebritatis: ille verò ad eos qui venerant, Non ſufficiunt, inquit, vobis ea quæ facta ſunt: ſed me rurſus vultis efficere preſbyterum. Cùm ij autẽ dicerent fieri nõ poſſe vt bis eadem fieret ordinatio, non ceſsit, neque venit, donec tẽpus & eius familiares eum id docuerũt. Scio quidem fore vt hæc narratio videatur multis non adeò admiranda: eam autẽ poſui, vt qui eam dignã quæ cõmemoretur exiſtimẽ, vt ex qua ſatis poſsit coniici & eius animi ſimplicitas & animæ puritas. Iis autẽ qui ſunt huiuſmodi, Dominus regnũ cœlorum

„ lorũ eſt pollicitus. Amen enim, inquit, dico vobis, *Matth. 18.*
„ niſi conuerſi fueritis vt puelli iſti, non intrabitis in
„ regnũ cœlorum. Quoniá ergo ſummatim oſtendimus eius animæ formam ac characterem, age eius quoque oſtendamus ex virtute fiduciá. Quidam dux militum qui delectabatur venatione, aſcendit in mõtem venaturus. Eum auté ſequebantur & canes & milites, & quæcunque ſunt apta ad venationem. Poſtquá autem procul vidit hominẽ, & ab iis qui cum eo erant audiit quíſná eſſet, ſtatim ex equo deſiliens, acceſsit, & allocutus eſt, & rogauit quid faciens hic degeret: is auté contra viciſsim interrogauit, Tu auté quid hic veniſti facturus? Cùm dux auté dixiſſet, Venaturus, Et ego, inquit, meũ venor Deum: & eũ capere cupio: & cõtemplari deſidero: nec ab hac pulchra ceſſabo venatione. Hæc cũ dux audiiſſet, & vt par erat miratus eſſet, receſsit. Cùm auté aliquãdo ciuitas à malo aliquo dæmone incitata baccharetur, & in imperatoris fureret ſtatuas, venerant quidẽ ex ducibus præſtantiſsimi, qui aduerſus ciuitaté internecionis ferebant ſententiam. Cùm is auté è monte deſcendiſſet, ambos accedentes duces in foro retinuit. Illi verò cùm quiſnam is eſſet didiciſſent, & ex equis deſiluerunt, manúſque & genua prehenderũt, & ei ſaluté ſignificarũt. Ille auté iuſsit vt diceret imperatori, quòd homo eſſet, & eandem haberet naturá quàm ij qui eum affecerant cõtumelia: & cùm natura irá metiri oporteat, ira ſit vſus immoderata: & pro ſuis imaginib⁹ Dei imagines occidat: & pro ære ſtatuarum, corpora

morti tradat. Ac nobis quidem æneas effingere & rurſus formare, eſt in promptu & facile. Tu autē, etſi ſis imperator, non potes occiſa corpora ad vitā reducere. Et quid dico corpora? Neque enim pilum vnum potes effingere. Hęc dixit voce vſus Syriaca. Illi autem, interprete in linguā græcā transferente, audientes, & exhorruerunt, & ea ad imperatorem tranſmiſſuros ſignificarūt. Ego autē exiſtimo omnes cōfeſſuros hæc verba eſſe gratiæ diuini ſpiritus. Quomodo enim aliter hæc eſſet locutus, vir quidē expers omnis eruditionis, in agris autē educatus, vitam autem agens in cacuminibus montiū, omnē autem animo circunferens ſimplicitatē, & qui nec diuinis quidem vacauerat eloquiis? Cùm itaq; eius & ſpiritalem declarauerim ſapientiā, & quæ iuſtis cōuenit fiduciā, iuſtus enim cōfidit vt leo, tranſibo ad miracula. Vxor quędā cuiuſdam locupletis nobilis, inciderat in morbū ingluuiei: & alij quidē eū morbum appellabant operationē ſeu vexationem dæmonis: alij aûtem eū exiſtimabant imbecillitatē corporis. Siue autē hoc, ſiue illud eſſet, erat huiuſmodi. Dicebant eā comedentē in die triginta gallinas, nō poſſe appetitionē extinguere ſatietate, ſed adhuc alias appetere. Cùm ſic ergo in ea conſumerentur facultates, eius miſerti qui ad eā attinebant, diuinum illū hominem obſecrant. Ille autem venit quidem & precatus eſt: & cùm aquæ dexterā impoſuiſſet, & ſalutare efformaſſet ſignaculū, & iuſſiſſet bibere, curauit morbū: & adeò retudit immoderatam illā appetitionē, & deinceps parua aliqua

gallinæ

gallinæ particula quotidie eius alēdæ vſum impleret. Hic quidē morbus hoc modo eſt curatus. Cùm autem quædā puella thalamo adhuc contineretur, & repente cepiſſet vexari à malo dæmone, accurrit pater ad diuinū hominem, orans, & vociferans, & poſtulās vt curaretur filia. Is autem precatus, iuſsit vt dæmō ſtatim abiret à puella. Is autem dicebat ſe eam non ſua ſponte eſſe ingreſſam, ſed magicis coactum præſtigiis. Dicebat autē eius quoque nomē qui coëgerat, & amorem eſſe cauſam incātationis. Sed cùm hæc audiiſſet, non tulit pater iræ impetū: nec expectauit vt curaretur puella: ſed omniū magiſtratuum ſummū adit, prę ſidem ſcilicet qui pluribus præerat gentibus: accuſat hominem, & rem narrat. Is autē reus in iudiciū adductus, rem negabat, & accuſationē nominabat calumniā. Hic autē non aliū citabat teſtem quàm ipſum dæmonē qui miniſter fuerāt incantationis: & orabat iudicem vt curreret ad illū virum diuinū, & acciperet eius teſtimoniū. Cùm is autem diceret non eſſe fas nec iuſtum vt in loco monaſticę exercitationis haberetur quæſtio: dixit pater puellæ ſe in iudiciū ducturum Macedoniū: & currens perſuaſit, & duxit. Sedens autē extra iudiciū iudex, non fuit iudex, ſed ſpectator. Magnus enim Macedonius fungebatur officio iudicis, vtēs ea quæ intus habitabat poteſtate. Et cū iuberet dæmoni vt conſuetum mitteret mendaciū, cum tota autē veritate rei narraret tragœdiā. Ille à maxima adactus neceſsitate, & virū oſtendit qui ei magicis carminibus vim attulerat, & ancillam per

quam illa potio puellæ data fuerat. Cùm autẽ alia quoque pararet dicere quæ fecerat coactus ab aliis, vnius quidem ædes exurens, alterius verò iumenta interimens: aliũ verò aliquo alio dãno afficiens, iuſſit homo Dei eũ ſilere, & ſtatim procul recedere à puella & ab vrbe. Ille autẽ tanquã Domini legi parens, fecit quod iuſſus erat, & protinus effugit. Sic cùm hanc vir diuinus liberaſſet à furore, illũ quoq; miſerũ eripuit ab accuſatione, & obſtitit quo minus iudex in eum ferret ſententiã capitis: nõ eſſe fas dicens vt propter ea quæ per ipſum ſunt conuicta, ſupplicium capitis decerneretur, ſed potius per pœnitentiam ei daretur ſalus. Atque hæc quidem ſatis ſunt ad oſtendendã diuinæ potentiæ copiã quæ ei data fuerat: ego tamẽ alia quoque narrabo. Mulier quædã nobili loco nata, & longè ditiſsima, ea autẽ vocabatur Aſſyria, erat quidem emotæ mentis, ex domeſticis autẽ agnoſcebat neminem: vt cibũ autẽ & potum ſumeret ferre non poterat. Plurimo autẽ tempore aſsiduè delirabat: & hoc alij quidem dicebant eſſe vexationẽ & operationẽ dæmonis: Medici autẽ dicebant eſſe morbũ cerebri. Cùm omnis ergo ars eſſet conſumpta, & ex ea nullum daretur auxiliũ; eius maritus, erat autẽ is Abrodianus, vir qui & erat ex magiſtratibus, & magna dignitate præditus, ad diuinũ illud caput accurrens, narrauit morbũ coniugis, & orauit vt ea aſſequeretur curationem. Ceſsit vir diuinus: & domũ quidẽ venit, & magno ac vehementi ſtudio Deo obtulit orationẽ. Perfecta autẽ oratione cùm iuſsiſſet aquã afferri, &

feciſſet

feciſſet figurā ſalutaris ſignaculi, iuſsit illā bibere. Cùm autē prohiberēt medici, vtpote ꝙ potu aquæ frigidæ morbus creſceret, expulſa tota illorū caterua, obtulit mulieri potionem. Illa autē ſimulac bibit, ad ſe rediit, & à morbo omnino liberata, diuinum virum agnouit, & vt dextrā acciperet rogauit, oculíſque eā impoſuit, & ori admouit, & deinceps ſemper fuit mentis compos. Cùm autē illud vitę genus amplecteretur in montibus, paſtor quidam quærens oues errantes, venit ad illum locum vbi erat homo Dei: erat autē nox profunda & multa nix deſcenderat: & vidit, vt ipſe dixit, pyrā circa ipſum accenſam: & quoſdam duos candida veſte indutos, igni præbentes materiā. Animi enim alacritatē afferēs, diuino fruebatur auxilio. Quin etiam doni erat prophetici particeps. Et cùm ad eum aliquando veniſſet quidā dux, pietate & vera religione clarus, quis autem ignorat virtutē Lupiciani? dixit ſe eſſe de quibuſdam ſollicitum, qui ab vrbe regia per mare ad ipſum ferebant neceſſaria. Dicebat enim præteriiſſe quinquaginta dies, ex quo ex portu ſoluerant, de eis autem nihil audiuerant. Ille autem nihil cunctatus, Vna, inquit, nauis, amice, periit: altera autem poſtridie portum occupabit Seleuciæ. Et hoc quidē audiuit diuinā illam vocem locutā; didicit autem experientia eorū quæ dixerat veritatem. Vt autem alia prætermittam, ea narrabo quæ ad nos ipſos pertinent. Cùm mater mea vnà cùm patre meo habitaſſet tredecim annis, ea non fuerat facta mater filiorum: erat enim ſteri-

 lis,

lis, vt quæ fructum ferre à natura prohiberetur. Et ipſa quidem id non valde ægre ferebat. Quæ enim erat in rebus diuinis erudita, credebat hoc eſſe vtile: magnã autem moleſtiam accipiebat pater quòd careret filiis: & circunquaque curſitans, rogabat Dei ſeruos vt à Deo ei peterent filios. Alij ergo pollicebantur ſe & Deũ deprecaturos, & iubebant vt eſſet Dei voluntate contentus. Hic autẽ homo diuinus eſt aperte profeſſus, ſe vnum petiturũ ab vniuerſi opifice, & ſe petitionem accepturũ eſt pollicitus. Cùm tres itaque anni præteriiſſent, & promiſsio finem non accepiſſet, rurſus acceſsit pater promiſſum exigens. Ille autẽ iuſsit vt ad ſe mitteretur coniux. Cùm autem veniſſet mater, dixit ille vir diuinus, ſe & petiturũ, & eam filium accepturam, & quòd oportet eum ei qui dederat dedicari. Cùm autẽ mater ſolum rogaret vt animæ ſalutem acciperet, & vt liberaretur à gehenna: Præter hoc, inquit, liberalis & munificus Deus tibi dabit filiũ. Iis enim q̃ purè & ſincerè petũt, duplices largitur petitiones. Illinc reuerſa eſt mater afferens promiſſi benedictionẽ. Et quarto anno à promiſsione concipit, & gerit vterum: & accedit ad diuinũ hominem, benedictionis oſtendens manipulos. Quinto autem menſe à conceptione, fuit periculũ abortionis. Illa autem rurſus miſit ad nouum ſuũ Eliſęum: vetabat enim morbus ne ad ipſum veniret: & ei reuocauit in memoriam quod nolebat fieri mater filiorũ: & eius promiſſa adduxit in mediũ. Ille autẽ cùm procul vidiſſet veniẽtẽ, & agnouit, & cauſam
ſignificauit

ſignificauit. Noctu enim & morbum & ſalutem ei oſtenderat Dominus. Accepto ergo baculo, venit, ei innitens: & cùm fuiſſet intra ædes, & pacis ſalutationem dediſſet vt conſueuerat, Bono, inquit, ſis animo: nec timueris. Neque enim donũ auferet is qui dedit, niſi tu pacta conuenta tranſilieris. Pollicita es autẽ te ei redditurum eum qui datus fuerit, & ei conſecraturũ ad diuinum miniſteriũ. Sic autem, inquit mater, ego & opto & volo. Exiſtimo enim vel imperfectiſsimum fœtũ eſſe magis expepetendum quàm à Deo alienam filij educationem. Cùm itaque aquã accepiſſet & benedixiſſet, Bibe ergo, inqut, vir diuinus, hanc aquam: & ſenties diuinum auxiliũ. Bibit itaque vt iuſſerat, & abortionis effugit periculũ. Hęc ſunt noſtri Eliſæi miracula. Ego eius benedictionem & doctrinã ſæpe percepi. Me enim adhortans, ſæpe dicebat. Natus es, ô fili, cum multis laboribus. Multas noctes Deũ hoc ſolum perpetuò rogaui, vt tui parentes hoc fierent quod te nato ſunt nominati. Vide ergo vt vitã agas dignam laboribus, vt qui, antequã naſcereris, promiſsis fueris dedicatus. Quæ ſunt autem Deo dedicata, ſunt omnibus veneranda, & quæ à vulgo minimè ſunt contrectanda. Conuenit ergo vt tu quoque malos animi motus non admittas: illa autem ſola & facias & cogites quæ Deũ placant virtutis legiſlatorẽ. Hæc mihi perpetuò ſuadebat vir diuinus. Ego autem & eorum quæ mihi dixit memini: & donum diuinum ſum edoctus. Cùm autẽ non oſtendã factis ea quæ mihi ſuaſit, rogo vt per

illius

illius preces diuinum conſequar auxiliũ, & quod eſt vitæ reliquũ, agam ex illius præceptis. Qualis ergo ille fuerit, & quibus vſus laboribus diuinam attraxerit gratiã, hæc quoque ad docendum ſufficiunt. Accepit autẽ etiam in hoc mundo eius obitus dignũ honorẽ laboribus. Omnes enim & ciues & externi, & quibus credita fuerat magnorũ magiſtratuum diſpenſatio, ferentes illum ſacrum lectum ſuper humeros, deportarunt in ędẽ martyrum victoria inſigniũ: & cũ diuinis viris Aphraate & Theodoſio, ſanctum illud & Deo gratum corpus depoſuerunt: manſit autem gloria eiuſmodi vt extingui non poſsit. Nos autem impoſito fine narrationi, eum qui percipi poteſt ex narratione bonum odorem percepimus.

MAESYMAS.

XIIII. SCimus quidẽ alia quoque plurima in vrbe Antiochena reſplenduiſſe pietatis & veræ religionis lumina, magnum Seuerum, & Petrum Aegyptium, & Eutychen, & Cyrillum, & Moſem, & Malchum, & alios quoque plurimos eadẽ via eſſe ingreſſos. Sed ſi res ab omnibus in vita geſtas conaremur ſcribere, totum tẽpus nobis non ſuffecerit: maximè cùm etiam multis permultorum lectio afferat ſatietatem. Ex iis ergo qui ſcripti ſunt, de eorum quoque qui ſunt prętermiſsi vita coniecturã facientes, proſequantur laudibus & imitentur, & vtilitatem percipiant. Ego autem

tranſibo ad prata Cyri,& eorum qui in eis fuerunt fragrãtium ſpecioſorúmque florum, quã maximè potero, oſtendam pulchritudinem. Fuit quidam Maeſymas, in iis quæ nos præceſſerunt temporibus: voce quidem Syrus, & ruri educatus, & qui virtutis omne genus oſtendit. Cùm autem claruiſſet in ea quæ eſt per ſe vita, ei cuiuſdã vici cura fuit credita. Sacrificans autem, & Dei oues paſcens, illa & dicebat & faciebat quæ lex iuſsit diuina. Aiunt autem eum neque tunicam, neque cilicium ſæpe mutaſſe, ſed iis quæ in eis fiebant rupturis aliquot pãnos conſuendo, ſenectuti hoc modo remedium attuliſſe. Hoſpitum autem & pauperum tam alacri animo curã gerebat, vt patefaceret portas omnibus qui aderant. Dicitur enim habuiſſe duo dolia: vnum quidem, frumenti: alterum verò, olei. Ex his ſemper quidem ſuppeditabat omnibus egentibus: habebat autem ea ſemper plena benedictione quæ data eſt viduę Sarephtanę, & immiſſa fuerat in hęc dolia. Ipſe enim Dominus omnes opes effundit in omnes eos qui ipſum inuocant: & ſicut illius hydriam & guttum iuſsit ſcaturire, prębens manipulos ſeminum hoſpitalitatis: ita etiam huic viro admirabili exhibuit ſuppeditationem, quæ ex æquo reſpondebat eius animi alacritati. Iam verò ad facienda quoque miracula à Deo vniuerſorum magnam accepit gratiam. Faciam autem mentionem vnius aut duorum miraculorũ: reliqua autem prætermittam, vt qui properem venire ad alios. Mulier quædam & genere & fide ornata, filiũ qui ceciderat

derat in malam valetudinem, erat autē admodum tenera ætate, multis obtulit medicis. Arte autē ſuperata, cùm & medici deſperaſſent, & puerum eſſe moriturū apertè dixiſſent: non abiecit mulier ſpem meliorē: ſed illā imitata Sumanitidem, mulis imponit camerā. Cùm in ea autem ſe & puerum impoſuiſſet, peruenit ad virum illū diuinum. Lamentans autē, & naturæ oſtendēs affectionem, rogauit vt ferret auxilium. Is autem cùm puerum manibus accepiſſet, & aræ baſi admouiſſet, iacebat pronus, animarum & corporū rogās medicum: & accepta petitione reddidit valentem matri filium. Ego autē id audiui ab ea quæ hoc vidit miraculum, & pueri accepit ſalutem. Aiunt autē illius quoque vici dominū cùm veniſſet (is autem erat Latoius, qui Antiocheni quidē ſenatus primas partes tenebat, impietatis autē tenebatur caligine) & fructus acrius quā oportebat exigeret ab agricolis, diuinum illū hominem clementiā illi conſuluiſſe, & de miſericordia apud eū verba feciſſe: manſiſſe autem illum inexorabilem, experientia autem cognouiſſe ſecutum damnum ex eo quòd nō paruerit. Cùm enim eum abire oporteret, & currus eſſet paratus, & ſedens aurigæ iuſsiſſet vt mulas incitaret: illæ quidē trahebant totis viribus, vrgentes, & temonē aſportare molientes: viſæ ſunt autem rotę ferro & plumbo alligatæ. Cùm autem agreſtium quoque multitudo, rotas mouens vectibus nihil proficeret, quidam ex amicis qui Latoio aſsidebat, ei cauſam ſignificat, dicens ſacerdotem ſenem eū eſſe execratū,
&

& quòd oportet eum placare & reddere beneuolũ. De curru itaque exiliens, ei fuit ſupplex quẽ prius reſpuerat: & ad eius pedes prouolutus, & ſordidos pannos amplectens, rogabat vt iram cõpeſceret. Is autem cùm preces accepiſſet, & eas Domino obtuliſſet, ſoluit vincula rotarũ quæ ſub viſum non cadebant, & effecit vt ſicut ſolebat veheretur vehiculum. Porrò autem multa quoque alia huiuſmodi narrant de diuino illo capite. Poteſt autem ex his quoque intelligi, quòd iis qui volunt philoſophari, nihil detrimenti afferat mora quę trahitur in oppidis & vicis. Oſtendit enim hic, & qui huic ſimiles, Dei culturæ curã gerunt, quòd etiã qui verſantur in media hominum multitudine, peruenire poſſint ad ipſum virtutum faſtigium. Cuius ego vtinã ad aliquam ſaltem partem exiguam ſuſtollar, eorum adiutus precibus.

ACEPSEMAS.

ACepſemas fuit eodẽ tẽpore, cuius fama latè ſparſa eſt per orientẽ. Is cùm in domuncula ſeipſum incluſiſſet, ſexaginta annos tranſegit, neque viſus vidẽs, neque loquẽs: ſed in ſeipſum conuerſus, & Deum viſione apprehendens, illinc omnem accipiebat conſolationem, conuenienter *XV. Huius meminit idẽ Theodoretus lib. 4. hiſtoriæ eccleſiaſticæ.*
„ prophetiæ quæ dicit. Delectare in Domino, & ora *Pſalm. 36.*
„ eũ, & ipſe dabit tibi petitiones cordis tui. Per exiguam autem quandã foſſam manũ porrigens, accipiebat id quod afferebatur nutrimentũ. Foſſa autẽ

nõ ita effoſſa fuerat vt omnino tenderet in directũ, ne eſſet ex aduerſo eorũ qui vellent ipſum videre, ſed erat obliqua, & ita constructa vt eſſet inſtar incuruæ lineæ. Ei autem afferebatur cibus, lens aquæ madefacta. Semel autẽ in hebdomada noctu egrediens, hauriebat ex fonte propinquo quantum ſatis erat aquæ: & cùm aliquando quidã paſtor procul oues paſcens, in tenebris vidiſſet eũ moueri, & eum conieciſſet eſſe lupum: ibat enim incuruus, vt qui multo eſſet ferro grauatus: mouit fundam tanquam iaculaturus lapidem. Cùm autẽ eius manus longo tempore maneret immobilis, & lapidẽ non poſſet emittere donec vir ille diuinus hauſta aqua reuerſus eſt, ſenſit ignorantiã: & poſt aurorã venit ad virtutis gymnaſiũ: & narrat quod acciderat, & petit veniam, & accipit delicti remiſsionẽ: non audita voce loquente, ſed per manus motiones intellecta placatione. Quidam autẽ alius, vſus quodam maligno inueſtigandi ſtudio, & ſcire deſiderans quid toto tẽpore ageret perpetuò, auſus eſt cõſcendere platanum, quæ ſita erat iuxta foſſam: ſed percepit illico fructus ſuæ audaciæ. Media enim parte corporis vſq; ad pedes exſiccatus, ſupplex erat, ſuũ peccatum accuſans. Ille verò, ſecta platano prius ſignificauit futurã ſanitatem. Ne enim alius quoque cùm ſimilia feciſſet, pœnas lueret ſimiles, arborem iuſsit excindi. Arboris autem ſectionem ſecuta eſt etiam ablatio ſupplicij. Tanta quidẽ fortitudine & tolerantia vſus eſt hic vir diuinus: ab Agonotheta autem tantam accepit gratiam. Cùm autem ſe ad hinc

hinc migrandũ pararet, prædixit quòd poſt quinquaginta dies vitæ finem eſſet accepturus: excepit autem omnes qui vellent eum videre. Cùm autem eccleſię quoque veniſſet Antiſtes, eum quidẽ vrgebat vt iugum acciperet presbyteri, Noui, dicens, ò pater, & tuæ philoſophiæ altitudinẽ, & quanta ſit mea paupertas. Sed cùm mihi ſit credita pontificatus adminiſtratio, ex hac non ex illa ordino manus imponens. Accipe ergo, inquit, donum ſacerdotij mea quidem dextera miniſtrante, ſanctiſsimi autẽ ſpiritus gratia ſuppeditante. Ad hæc fertur dixiſſe, paucis poſt dieb⁹ hinc migraturus, De his, inquit, minimè decertabo. Si enim eſſem diutius victurus, omnino fugiſſem hoc graue & terribile onus ſacerdotij, pertimeſcens reddendã depoſiti rationẽ. Quoniam autem nõ ita diu abhinc recedã iis quæ hic ſunt relictis, iuſsis non inuitus pareo. Statim ergo nullo ducente, hic quidẽ flectens genua, expectabat gratiã: ille verò manum imponens, erat adminiſter ſpiritus. Cùm autẽ accepto ſacerdotio vixiſſet paucos dies, vita vitã mutauit: ſeniíque & curæ expertem, pro hac quę multis curis eſt obnoxia, accepit. Cùm vellent autẽ omnes corpus rapere, & in animo haberent vnuſquiſq; in vicum ſuũ transferre, quidã cum ſancti iuſiurandũ ſignificaſſet, ſuſtulit contentionẽ. Dixit enim ſanctũ eũ iureiurando adegiſſe, vt eũ in hoc loco traderet ſepulturæ. Ita etiam poſt mortẽ, frugalitatis & ſimplicitatis curã gerebant ciues cœlorũ: & neque cùm viuebant, in animum vnquã induxerunt vt eis res vlla magnos

ſpiritus faceret, & mortui nõ ſunt amplexi honorem hominum: ſed totum amorẽ tranſtulerunt in ſponſum: non ſecus ac pudicæ mulieres, quæ à ſolis coniugibus ſtudent & amari & laudari, laudes aliorum contẽnẽtes. Ea de cauſa ſponſus eos etiãſi noluit, reddit claros & inſignes, & hominũ gloria ex redundanti quadam copia impertit. Cùm enim quis diuina perſequens, petit cœleſtia, vnà cũ illis multa quoque alia adiicit, multiplicatas largiens
Luc.12. „ petitiones. Hoc etiã dixit in ferendis legibus. Petite
„ regnum Dei & iuſtitiã, & cætera omnia adiiciẽtur
„ vobis. Et rurſus, Qui reliquerit patrẽ & matrem &
„ fratres & filios propter meum euangelium, etiã in
Matth.19. „ hoc ſeculo centuplũ accipiet, & in futuro erit hęres
„ vitæ æternæ. Hæc & dixit & fecit. Nobis quoque adſit & ſermone & opere eruditis, & eorũ precibus innixis, tanquã ſcopum, attingere præmiũ ſupernę vocationis, quę eſt in Chriſto Ieſu Domino noſtro.

MARO.

XVI. MAronis poſt hunc meminero. Nã is quoque diuinum ſanctorũ chorum exornauit. Eam enim quę ſub dio fit vitã amplexus, occupauit quoddã cacumẽ quod in honore habebatur ab iis qui erant olim impij: & cùm quod in eo erat tẽplum dæmonũ Deo conſecraſſet, in eo eſt verſatus, paruo quodã in eo fixo tabernaculo, quo tamẽ rarò eſt vſus. Non ſolum àutẽ conſuetis vſus eſt laboribus, ſed etiam alios excogitauit, accumulans opes philo-

philoſophię. Agonotheta autẽ menſus eſt gratiam eius laboribus. Liberalis enim & munificus Deus: ei tam copioſè dedit donũ curationũ, vt in omnes quidem partes eius gloria peruaſerit, omnes autem vndique attraxerit, & experientia docuerit eam famam eſſe verã. Videre enim erat & febres extingui rore benedictionis: & horrorẽ ceſſare: & dæmones fugere: & varios omníſq; generis morbos vno curari medicamento. Medici enim vnicuique morbo exhibent cõueniens medicamentũ. Sanctorum autem deprecatio eſt cõmune omnium morborũ remedium. Non ſolùm autẽ medebatur ægritudinibus corporis, ſed etiã animis conuenientem exhibebat curationẽ: huius quidem auaritiã, illius verò curans iracundiã: & vni quidem exhibens doctrinam moderationis: alteri verò diſciplinam iuſtitię: & illius quidẽ caſtigans intemperantiã, illius verò excitans hebetudinẽ. Hac vtens agricultura, effecit multas plantas philoſophiæ: & ortũ qui nunc germinat in regione Cyri, ipſe Deo plantauit. Huius plãtationis opus eſt magnus Iacobus, ad quẽ quiſpiam vocem illã traxerit propheticam, Tanquam cedrus quæ eſt in libano multiplicabitur: & etiam alij omnes, cuius ſeorſum, ſi Deus velit, faciã mentionem. Sic autem agriculturæ diuinæ curam gerens, & animas ſimul curans & corpora, paruam paſſus ægritudinem, vt & naturæ imbecillitatem & animi diſcamus fortitudinem, ipſe quidem exceſsit è vita: Acre autem bellum inter vicinos exortum eſt de corpore. Ex finitimis autem quidam

Pſalm. 91.

vicus

vicus populo frequentiſsimus, cùm toto ſimul coacto populo adueniſſet, alios quidem fudit ac fugauit: maximè autem expetendum illum rapuit theſaurũ: & maxima æde extructa, ea quæ ex eo percipitur vtilitate fruuntur in hodiernum diẽ: publiblico ac celebri feſto illum inſignem victorem honorantes. Nos autẽ etiam abſentes fruimur benedictione. Nobis enim pro mominento ſufficit memoria.

ABRAAMES.

XVII. *Huius quoque meminit Theodoretus lib. 4. hiſtoriæ eccleſiaſticæ.*

NEc admirabilis Abraamis memoriã fas eſt prætermittere, hoc prætextu, quòd poſt vitam monaſticam Põtificiæ ſedi fuerit ornamento. Nam hoc quidem certè nomine iure fuerit dignior qui cõmemoretur, quòd inſtitutum vitæ mutare coactus, vitã non mutauerit: ſed cum monaſticę exercitationis trãſierit afflictione: & ſimul monaſticis laboribus & curis Pontificalibus circunſeſſus, vitæ curſum peregerit. Porrò autem eſt hic quoque fructus Cyri regionis. Hic enim & natus & educatus, collegit opes virtutis monaſticæ. Qui enim ſimul cum eo verſati ſunt, dicunt eum & vigilando & ſtando & ieiunãdo ita corpus edomuiſſe, vt longiſsimo tempore permanſerit immobilis, minimè valens ingredi. Diuina autem prouidentia liberatus ab illa imbecillitate, voluit grauia pati pericula pro diuina gratia. Venit autem in Libanum, cùm didiciſſet vicum quendã teneri magna

gna impietatis caligine: & perſona mercatoris vultu celato monaſtico, cum iis qui ſimul verſabantur ferens caniſtros tanquam nuces empturus: hunc enim fructū præcipuè ferebat vicus, cùm domum conduxiſſet, & aliquantum pecuniæ prærogaſſet poſſeſſoribus, quieuit quidē tres & quatuor dies. Deinde paulatim diuinum aggreſſus eſt officium, vtens voce moderata. Poſtquā autē ſenſerunt pſalmodias, Præco quidem clamauit, & omnes conuocauit. Erant autē ſimul congregati & viri & pueri & mulieres: & confractis extrinſecus foribus, deſuper ex tecto multum puluerem cōgerentes deiiciebant. Poſtquam autem eos viderunt ſuffocari & obrui, & nec aliquid aliud velle facere nec dicere, ſed ſolùm Deo preces offerre, ſeniorū monitu deſtiterunt ab inſania. Deinde apertis foribus cùm eos euulſiſſent ab aggere, iuſſerūt eos ſtatim abire. Sed eodem tempore venerunt exactores qui eos vectigalia cogebant exoluere. Et alios quidem ex iis vinciebant: alios verò per contumeliam afficiebant verberibus. Sed vir ille diuinus, nullius ex iis quæ in ipſos facta erant recordatus, Dominū imitans, qui cruci affixus, eorum quì hoc fecerant curā gerebat, orauit illos exactores vt moderatè ac clementer exigerēt. Cùm autē fideiuſſores requiſiiſſent, ſua ſpōte ſuſcepit fideiuſsionē: & paucis pòſt diebus centum aureos ſe daturum eſt pollicitus. Qui autem grauia illa eis fecerant, valde admirati viri benignitatem, de iis quidem quæ auſi fuerant petunt veniam: rogant autē vt ipſe fiat eorum præſes, neque

enim habebat vicus Dominũm: erant autẽ ipſi & Agricolæ & Domini. Centum autem aureos, cùm veniſſet in ciuitatẽ, eſt autẽ ei nomen Emeſa, & notos aliquos inueniſſet, accepit mutuo. Deinde in vicum reuerſus, die prǫſtituto implet quod promiſerat. Cùm hoc eius vidiſſent ſtudium, vehemẽtius id ab eo contendunt. Cùm is autem ſe id facturum eſſet pollicitus, ſi ſe pollicerentur ædificaturos eccleſiã, rogarunt vt ſtatim aggrederentur: & deduxerunt beatum virũ, aptiora loca illi indicantes: & vnus quidem hunc, alius verò locum illũ laudabat. Cùm autẽ meliorẽ elegiſſet, & fundamenta ieciſſet, tectũm breui tempore impoſuit. Cúmque finẽ accepiſſet ædificiũ, iuſsit vt admitterent ſacerdotẽ. Cùm autem dicerent ſe nullum aliũ electuros, & rogarent vt eum haberent & patrem & paſtorem, accipit gratiã ſacerdotij. Poſtquam autem cum eis verſatus eſt tres annos, & eos pulchrè deduxit ad res diuinas, cùm effeciſſet vt vnus ex eis qui ſimul erant, vice ſui præficeretur, ad monaſticũ rediit habitaculum. Et ne, ſi omnia illius narrem, prolixiori vtar narratione, cùm in his reſplenduiſſet, fit Carrarum pontifex. Erat autem ea quidem ciuitas circunſeſſa ab ebrietate impietatis, & ſeipſam dederat debacchationi dǫmonũ. Sed cùm eſſet dignata huius agricultura, & accepiſſet ignẽ huius doctrinæ, permanſit quidem libera à prioribus ſentibus: nũc autem vberem profert ſegetem ſpiritus, maturarũ frugum Deo offerens manipulos. Sed non ſine labore vir diuinus hanc exercuit agriculturã: ſed laboribus

boribus vtens innumerabilibus, & eorum qui corporibus medentur artē imitans, partim quidē dulcem adhibens adhortationem, partim verò acribus vtens medicamentis: nonnunquā verò & vrēns & ſecans, effecit hanc ſanitatem. Doctrinæ autē & alij eius diligentiæ vitæ quoque lumina ſuffragabātur. Illis enim illuminati, & audiebant ea quę dicebantur, & ea quæ fiebant lubenter accipiebant. Toto enim tēpore quo fuit Antiſtes, ei quidem fuit panis ſuperuacaneus: aqua quoque ſuperflua: inutilis autē lectus, & ſuperuacaneus vſus ignis. Noctu enim quadraginta hymnos, quos inter ſe inuicē loquendo & reſpondendo dicunt, implebat, earū quæ intercedunt precū duplicans numerū: reliquum autem noctis in ſede ſedebat, concedens palpebris vt aliquantulum quieſcerent. Atque quòd nō in ſolo quidē pane viuit homo, dixit quidē contemplator Dei Moſes: meminit autē huius quoque vocis Dominus, prouocationē diaboli recuſans. Quòd autem etiā ſine aqua viui poſsit, à nullo loco diuinæ ſcripturæ didicimus. Etenim tantus ille Elias primum quidem ex torrente aquā hauſit. Deinde etiā cùm ad viduā acceſsiſſet Sareptanam, ſibi primum iuſsit aquā afferri, deinde panem. Sed hic vir admirabilis, toto tēpore pontificatus, neque panē, neque legumina, neque olera quæ igni appropinquaſſent comedit: neque aquā bibit, quæ ab iis qui in his rebus ſibi docti ſunt viſi, propter vſum exiſtimata eſt prima ex elementis: ſed lactucas, intyba, & apia, & ſimilia, cibū ducebat & potū, piſtorum & coquo-

rum artes oſtendens ſuperuacaneas. Tēpore autem autumni, fructus ei illū vſum implebant. Hæc autē ſumebat poſt officiū veſpertinū. Cùm corpus autē talibùs conſumeret laboribus, in aliorū cura gerenda erat inſatiabilis. Aduenictibus enim hoſpitibus erat & torus paratus: egregius autē & ſelectus panis eis offerebatur, & vinū odoriferū: piſcéſque & olera, & quæcunque ſunt eis coniuncta. Quinetiā ipſe quoque meridie aſsidebat cōuiuantibus, eorū quæ apponebantur partes vnicuique offerens, & dans vnicuique calices, & iubens bibere, & eū qui erat eiuſdem ſecū nominis imitans, patriarchā inquam: qui miniſtrabat quidē hoſpitibus, ſed non ſimul conuiuabatur. Interdiu autē verſans in iudiciis eorū qui inter ſe litigabant & decertabant, aliis quidem perſuadebat vt inter ſe inuicem reconciliarentur: alios autem cogebat, qui leni & manſuetæ doctrinæ non parebant. Nullus autem iniuſtus receſsit ſua audacia aduerſus iuſtū victoria potitus. Ei enim qui iniuria afficiebatur iuſti partē ſemper addens, reddebat eū inexpugnabilem, & eo qui volebat iniuriā facere ſuperiorem. Similíſque erat optimo medico, qui ſemper prohibet eos humores qui redundant, & procurat vt ſit inter materias æqualitas. Hunc quoque deſiderauit videre Imperator. Eſt enim alata fama, quæ facile omnia quæ bona ſunt & quæ mala ſignificat: & ad ſe accerſiuit, & venientem ſalutauit & excepit: & agreſte illud cilicium ſua purpura exiſtimauit præſtantius. Iam verò reginarum quoque chorus eius & manus prehendit

hendit & genua: virúmque rogabāt qui nec exaudire quidem poterat linguã Græcam. Adeò & regibus & omnibus hominibus res honore & reuerentia digna videtur philoſophia. Quinetiam vbi obierint ij qui eius ſunt amatores & ſectatores, maiorem aſſequuntur gloriã. Et poteſt quidẽ hoc ſciri etiã ex multis aliis, ſed vel maximè quidem ex iis quæ diuino huic viro acciderunt. Poſtquam enim obiit, & hoc reſciuit Imperator, voluit quidem eũ deponere in aliqua æde ſacra: cùm autẽ intellexiſſet piũ eſſe & honeſtũ vt gregibus redderetur corpus paſtoris, ipſe quidẽ & id deduxit præcedens, & reginarum chorus conſequens, omnéſque & magiſtratus, & qui ab iis regebatur, populus, militéſque & priuati. Tanto ſtudio eũ accepit & ciuitas Antiochi, & quæ eã ſunt conſecutę, donec peruenit ad magnum illum fluuiũ. Ad ripã autem Euphratis concurrebant quidem ciues: & concurrebant etiã hoſpites, concurrebant etiã ruſtici. Quinetiam finitimi feſtinabant ad fruendũ benedictione. Lectũ autem multi ſequebantur lictores, eos percutiendo terrentes qui corpus veſte nudare conabantur, & cupiebant illinc pannos ſumere. Et licebat audirę alios quidẽ pſallentes: alios verò lamentantes. Alia enim deflens eũ vocabat præſidem: alia verò altorẽ: alia autem paſtorem & magiſtrũ: & alius quidem lachrymãs nominabat patrem: alius verò adiutorẽ & curatorem: & cum tot laudibus & lamentationibus ſanctum illud & ſacrum corpus ſepulchro mandauere. Ego autem admiratus quòd cùm vitæ

mutaſſet inſtitutum, vitam non vnà cõmutauerit, neque dum eſſet Antiſtes, remiſſum ac ſolutũ vitæ genus ſit amplexus, ſed exercitationis monaſticæ labores adauxerit, cum recenſui in hiſtoria monachorum: nec receſsi ab eo qui ei placuit ordine, benedictionem quoque ab eo deſiderans.

EVSEBIVS.

XVIII. *Huius meminit Theodoretus lib. 4. hiſtoriæ eccleſiaſticæ.*

PRius dictis ſanctis magnum quoque addã Euſebium, qui non longo quidem ab hinc tempore eſt mortuus. Cùm multis autem annis vixiſſet, tempori quidem ęqualẽ ſuſtinuit laborem: labori autem æqualem ſimul delegit virtutem. Multiplex autem lucrũ ex eo retulit. Magnitudine enim remunerationũ Agonotheta ſuperat certamina. Hic ergo cùm primò aliorũ fidei ſui curam credidiſſet, quo illi ducebãt, ducebantur: erant enim ipſi quoque viri diuini, virtutiſque athletę & exercitatores: & cùm aliquo tempore cùm eis eſſet verſatus, & bene rectéque philoſophiæ accepiſſet ſcientiam, vitã monaſticam eſt amplexus: & cùm quoddã dorſum montis occupaſſet, imminet autem ei vicus maximus, quem nominant Aſicham, foſſa ſolummodo facta, & lapidibus ne luto quidem coniunctis, ſub dio reliquam tranſegit vitam ſeipſum affligẽs, veſte quidẽ opertus pellicea, ciceri e autem & fabis aqua madefactis ſe nutriens. Quin etiam aliquando quoque veſcebatur caricis, ſic vtcunque conãs ſuſtentare imbecillitatem corporis.

Cúmque

Cúmque ad ſummã perueniſſet ſenectutem, vt etiã dentes plurimos amiſiſſet, neque mutauit cibũ, neque habitationẽ. Sed & cùm hyeme congelaretur, & æſtate vreretur, fortiter ferebat contrarias qualitates aëris, faciem quidẽ habens corrugatam, arefacta autem omnia mẽbra corporis. Tam multis autem corpus conſumpſit laboribus, vt ne zona quidem maneret ſuper lũbos, ſed caderet inferius: nihil enim erat quod vetaret: nam & clunes, & coxendices conſumpti erant, & zonæ facilem deſcenſum præbebãt ad inferiora. Zonã itaque adſuit tunicæ, hac ratione vt ſtaret excogitans. Egre ferebat autẽ conuerſari cum multis. Nam cùm diuinã contemplationem viſione aſsiduè apprehenderet, mentẽ ab ea nolebat abſtrahere. Sed tamen etſi eſſet amore tam vehementi præditus, permittebat aliquibus ex notis, vt id quod portã obſtruebat auferrent, & intrarent: & cùm eis exhibuiſſet doctrinam ex diuinis eloquiis, iubebat rurſus abeuntes portæ lutũ imponere. Verum cùm omnino ſatius exiſtimaſſet etiã cum paucis vitare congreſsionẽ, aditũ omnino obſtruxit, illi portæ maximo admoto lapide. Per quandã autem foſſam colloquebatur quidẽ cum paucis ex familiaribus, ſed non videbatur. Sic enim prouiderat. Illinc autem illud quoque exiguũ accipiebat nutrimentũ. Rurſus autẽ cùm omnibus colloqui denegaſſet, me ſolum dulci illa & Deo grata voce dignabatur: & abire volentẽ me ſæpe detinebat, de rebus diſſerens cœleſtibus. Cùm multi autẽ ad eũ venirent & poſtularẽt donũ benedictionis &

cum

cũ ægrè ferret tumultũ, nec ſenectutẽ conſiderans nec vrgentẽ reputans imbecillitatem, tranſilit foſſam quæ nec à robuſtis quidem & valentibus facile tranſiri poterat: & cùm ad quandam propinquã veniſſet monachorum claſſem, parua rurſus foſſa actá ad muri angulum, cùm conſuetis decertabat laboribus. Huius autem gregis præfectus, vir omni virtute plenus, dixit eum cũ comediſſet quindecim caricas, tranſegiſſe ſeptem hebdomadas ſancti ieiunij. Hoc autem ſubiit certamen, cùm vixiſſet plus quàm nonaginta annos, imbecillitate autẽ quæ narrari nõn poteſt eſſet affectus. Sed imbecillitatẽ ſuperabat animi alacritas: & Dei amor omnia facilia reddebat & expedita. Cùm hic talibus circũflueret ſudoribus, peruenit ad metam curſus, & Agonothetam videns, & coronam deſiderans. Ego autem rogo vt illam conſequar interceſsionẽ, quã huc vſque percepi dum eſſet adhuc ſuperſtes. Credo enim eum viuere, & habere puriorem ad Deum fiduciam.

SALAMANVS.

XIX. NE virtuti iniuriã facere arbitratus, ſi admirabilis Salamani vitã poſteris non ſignificauerò, ſed obliuione obrutã neglexero, ſummatim afferã narrationẽ. Eſt quidam vicus ad occidentem fluuij Euphratis, ipſi ripæ imminens, vocatur autẽ Caperſana. Hic ex eo ortus, cùm vitam amplecteretur quietam, & in vico qui eſt ex aduerſo

ſo paruã inueniſſet domunculam, ſeipſum in ea incluſit, nec oſtio relicto, nec feneſtra. Semel autẽ in anno terrã fodiẽs, accipiebat totius anni nutrimẽtum: cũ nullo vnquã homine loquens. Idq́ue facere perſeuerauit, non paruo tẽpore, ſed longiſsimo. Porrò autem pontifex ciuitatis cuius erat is vicus, cùm viri didiciſſet virtutem, acceſsit, volens ei dare donum ſacerdotij: & domunculæ perfoſſa aliqua parte eſt ingreſſus: & manum impoſuit, & peregit precationem: & ſæpe quidem ei dixit, & quæ ad eum aduenerat gratiam ſignificauit. Cùm nullã autem vocẽ audiiſſet, abiit iubens vt foſſa rurſus ædificaretur. Aliquãdo autẽ rurſus qui erant illius vici ex quo erat profectus, cùm noctu fluuium traieciſſent, & domum perfodiſſent, eum accipientes nec reſiſtentem nec iubentem, in ſuum vicum exportarunt: & cùm talem ad orientem conſtruxiſſent domunculam, eum protinus incluſerunt. Ille autem ſimiliter quietem agebat cum nullo loquens. Paucis autem poſt diebus, qui erant illius vici qui eſt ex aduerſo, cùm noctu rurſus aggreſsi eſſent, & domum perfodiſſent, ad ſe abduxerunt, neque cõtradicentem, nec vt maneret vrgentem: neque rurſus prompto & alacri animo recedentem. Ita ſeipſum omnino mundo mortuum conſtituit, & Apoſto-
„ licam illã vocem verè loquens, dicebat. Cum Chri- *Galat. 2.*
„ ſto ſum crucifixus. Viuo autem iam non ego: viuit
„ verò in me Chriſtus. Quod autem nunc viuo in
„ Chriſto, in fide viuo filij Dei qui me dilexit, & pro
„ me ſeipſum dedit. Talis hic quoque fuit. Sufficiũt

enim hęc ad oſtendendū totum eius vitæ inſtitutū. Ego autem cùm benedictioně ab eo quoque percepero, ad alium tranſibo.

MARIS.

XX. EST Homeri quidā vicus qui à nobis vocatur Netis. Cùm apud eum paruam quādam domunculam ædificaſſet diuinus Maris, in ea permanſit incluſus triginta & ſeptē annis. Ex mōte autem propè ſito ea ſuſcipiebat multum humoris. Tempore autem hyemis quædā quoque guttæ aquæ in ea emanabant. Quantum autē hinc damni oriatur corporibus, ſciunt & ciues & ruſtici. Nam iis quoque qui in agris habitant manifeſti ſunt morbi qui ex eo naſcuntur. Sed tamen ne hæc quidē ſacro illi capiti perſuaſerunt, vt mutaret domunculā: ſed fortiter & conſtanter permanſit donec curſum confecerit. Quinetiā priorem quoque vitā tranſegit cum virtutis laboribus: vnde & corpori & animæ conſeruauit caſtitatem: ídque ipſe mihi apertè ſignificauit, docens ſibi manſiſſe corpus integrum & incorruptum, & quale egreſſum fuerat ex materno vtero, ídque cùm multos quidem dies feſtos martyrum celebraſſet cùm eſſet adoleſcens, vocis autem bonitate demulſiſſet populum. Nam & plurimo tempore perſeuerauit pſallere, & fuit inſigni pulchritudine corporis. Sed tamen nec ſpecies corporis, nec vocis claritas, nec quæ ei cum multis intercedebat congreſsio, animæ

mæ pulchritudini aliquid detrimenti attulit: ſed viuens ſimiliter atque ij qui ſunt incluſi, ſuæ curam gerebat animæ. Virtutem autem auxit quoque laboribus quos ſuſtinebat incluſus. Ego huius ſæpe vſus ſum conſuetudine. Iuſsit enim mihi aperire oſtium. Quinetiam complectebatur me venientem: & de philoſophia fuſa, prolixáque vtebatur oratione. Porrò autem hic quoque fuit ſimplicitate inſignis, & varios mores omnino abhorrebat. Inopiam autem magis dilexit quàm ſummas copias. Nonaginta autem annos natus, vtebatur veſtibus contextis ex villis caprinis. Panis autem & parum ſalis nutrimenti eius vſum implebant. Cùm autem longo tempore deſideraſſet videre offerri ſpiritale & myſticum ſacrificium, rogauit vt diuini doni illic fieret oblatio. Ego verò lubenter parui: & iuſsi ſacra vaſa afferri, pagus enim haud longè aberat: & pro altari vſus diaconorum manibus, myſticum, diuinum, & ſalutare obtuli ſacrificium. Ille autem omni ſpiritali implebatur voluptate, & exiſtimabat ſe ipſum cœlum videre: dicebátque ſe nunquam tantam cepiſſe lætitiam. Ego autem cùm ab eo valde fuerim dilectus, putaui me & ei iniuriam eſſe facturum ſi non etiam mortuum laudauerim, & aliis, ſi non hanc optimam philoſophiá eis propoſuerim imitandam. Cùm itaque nunc orauero vt eius conſequar auxilium, imponam finem narrationi.

IACOBVS.

XXI. QVoniam eorũ qui iam ſunt victores declarati, virtutis athletarũ, certamina recẽſuimus, ſummatim narrantes & quos in meditando ſuſcepere labores, & quos in certaminibus perpeſsi ſunt ſudores, & longè clariſſimas & maximè inſignes victorias: age eorũ quoque qui adhuc ſunt ſuperſtites, & magnificè decertant, & contendunt priores vincere ſudoribus, vitæ inſtituta cõſcribamus, & poſteris vtilem relinquamus memoriã. Quomodo enim eorum qui olim reſplenduere, ſanctorũ, vitæ inſtitutũ, poſteris maximam attulit vtilitatem: ita iis qui nos cõſequentur erunt exemplaria eorũ narrationes. Initium autem ducam à magno Iacobo. Is enim & tẽpore & labore eſt prior aliis: & qui eũ ſunt ęmulati, faciunt admirabilia & quę ſunt pręter opinionẽ. Vſuuenit autẽ neſcio quomodo, vt & eorũ qui exceſſerunt, & eorum qui adhuc ſunt ſuperſtites, hoc ſit primũ nomen. Etenim quãdo narraui eorũ vitæ inſtitutũ, initiũ ſumpſi à diuino illo Iacobo, qui Perſicũ illũ exercitũ fudit ſuis precibus: & cùm corruiſſent vrbis murorũ ambitus, neque permiſit vrbẽ capi, & coëgit fugere aduerſarios, cùm in eos miſiſſet exercitum muſcarum & culicum. Qui ergo illi ſimile nomen eſt ſortitus, & eſt ei ſimilis moribus, ſit primus in ordine athletarum qui adhuc ſunt ſuperſtites, non quoniam eiuſdem eſt nominis particeps, ſed quoniam eſt illius virtutem æmulatus:

&

& fuit ipſe aliis exemplar philoſophiæ. Nam cùm ſimul cũ inclyto illo Marone eſſet verſatus, & eius diuinæ fuiſſet doctrinæ particeps, obſcurauit præceptorem maioribus laboribus. Ille enim & murorum tegumentum habuit templũ veteris erroris, & ex pellibus contextũ fixit tabernaculum: & eo vtens, imbris & niuis effugiebat impetus. Hic autẽ his omnibus valere iuſsis, & tabernaculo, & tugurio, & murorum tegumento, pro tecto habet cœlũ, cõtrarios omnes aëris impetus ſuſtinens: nunc quidem pluuia vehementi obrutus, nunc autẽ glacie & niue cõgelatus: aliquãdo autẽ radiis ſolis toſtus & exuſtus: & aduerſus omnia ſe fortiter & cõſtanter gerens, & tanquã in alieno certans corpore: & contendens vincere naturã corporis alacritate animi. Mortali enim hoc & patibili corpore indutus, vitam agit tanquã impatibilis: & vitam incorpoream in corpore meditans, clamat cũ beato Paulo.
„ In carne ambulantes, non ſecundum carnẽ milita- 2.Cor.10.
„ mus. Arma enim noſtra non ſunt carnalia, ſed po-
„ tentia Deo ad deſtructionem munimentorum, de-
„ ſtruentes cogitationes & omnẽ altitudinem quę ſe
„ extollit aduerſus Dei cognitionem, & captiuantes
„ omnem intellectũ ad Dei obedientiã. Sed hæc quidem certamina quæ ſunt ſuper naturã, in minoribus ſe exercendo laboribus eſt meditatus. Nã cùm in parua quadã domuncula ſe prius incluſiſſet, & ab externis tumultibus animã liberaſſet, & recordationi Dei mentem affixiſſet, ſic perfectã & abſolutam meditabatur virtutem. Cum autẽ ſe optimè

 exer-

exercuiſſet, & bonis laboribus animã aſſueſeciſſet, maiora auſus eſt aggredi certamina: & cũ ad hunc montẽ perueniſſet,qui triginta ſtadiis diſtat ab hac vrbe,eum reddidit illuſtrem & venerandũ,qui erat olim obſcurus & penitus infertilis : nunc autẽ creditur tantam accepiſſe benedictionem,vt terra quę eſt ei impoſita conſumatur, omnibus qui vndique adueniunt,ad vtilitatem eam exportantibus. In eo vitã agens cernitur ab omnibus accedentibus, non habens,vt dixi, ſpeluncã, non tabernaculum,non tugurium,non foſſam , non ſepem quæ eũ circundet ac muniat: ſed videtur orans & quieſcens: & ſtans & ſedens: & ſanus & cũ aliqua tenetur ægritudine: adeò vt aſsiduè præſentibꝰ decertet ſpectatoribus,& naturæ expellat neceſsitates. Neq; enim aliis hominibus qui ſunt ingenuè vtcũque educati, externis præſentibus eſt facile excrementa egerere, nedũ viro in ſumma philoſophia exercitato. Et hęc dico, non vt qui ab aliis didicerim , ſed qui ipſe viderim. Nã cũ quatuordecim ab hinc annis in grauem morbũ incidiſſet, affecit quidẽ, vt par eſt,eum qui eſt mortali corpore præditus.Erat autem æſtus vehemens, & flãma radiorũ ardebat vehementius, cùm ſopiti quidẽ eſſent venti, aër autẽ maneret immobilis. Erat autem morbus inundatio flauæ bilis quæ deorſum ferebatur, & mordebat ac cõprimebat inteſtinũ,& cogebat extra egredi. Tũc magnã vidi tolerantiã.Nam cùm ex multis vicis cõgregati eſſent homines,vt glorioſum hoc corpus ſalutarẽt, ſedebat in duas partes diſtractus. Nã natura quidẽ

vim

vim afferebat vt iret ad excernēdū: pudor autē eius q̃ aderat multitudinis, cogebat eū manere in eodē ſtatu & habitu. Ego autē hoc ſciens, cū eis qui conuenerant, partim multis egi adhortationibus, partim etiā minis, abire iubens: poſtremò autē eos etiā implicaui vinculis ſacerdotij: & non ſine maximo labore veſpere tandē amādaui. Ille autē vir diuinus, ne cùm ij quidē abſceſsiſſent, victus eſt à natura: ſed perſtitit tolerās, donec accedēs nox profunda coëgit omnes domū recedere. Rurſus autē die ſequēti cùm ad eū veniſſem, vt vidi æſtū euaſiſſe vehementiorem, & qua laborabat, febrē igne extrinſecus allato nutriri & augeri, prætexēs dolorē capitis, dixi me ægrè ferre vim ſolis radiorū: & rogaui vt mihi aliquam modicā apud ſe vmbrā expanderet. Qui poſtquā iuſsit, tribus fixis arundinibus, & iis duobus impoſitis ciliciis, vmbrā adinuenimus. Cùm autē iuberet me ingredi. Turpe eſt, inquā, ò pater, vt ego qui ſum & iuuenis & valens viribus, hanc aſſequar conſolationē: tu autem qui & vehementi febre teneris, & opus habes tali conſolatione, foris ſedeas excipiens impetū radij ſolaris. Si vis ergo, inquam, me vmbra frui, ſis mihi ſocius modici huius tabernaculi: nā tecum quidē volo manere: ſed prohibet radius. Ceſsit itaq; his verbis auditis: & meū accepit remedium. Et quoniam vmbra fruebamur communiter, cepi rurſus alium ſermonem afferre: & dixi, Opus eſt vt accumbam, cùm coxendix non citra moleſtiam patiatur ſeſsionem. Sed rurſus rogabat quidem vt accumberem: ei autem

contrà

contrà reſpondi,non eſſe tolerandũ vt ego decumberem videns eum ſedentem. Si vis ergo, inquam, me quoque frui hac quiete, cõmuniter accumbamus ô pater. non erubeſcam enim ſolus decumbens. Cùm talibus verbis decepiſſem eius tolerantiam,ei accubitus exhibui ſolatium. In ſolo autem iacenti ſuaues adhibui ſermones,traducens ad animi iucunditatẽ. Manu autem immiſſa intra veſtẽ, tentabam eius dorſum moderatè abſtergere: tunc vidi magnum ferri pondus, quod & lumbos alligabat & collũ. Iam verò aliæ quoque catenæ à circulo qui erat circa collum, duæ quidem antè,duæ verò ponè,ad inferiorem circulũ obliquè pertinentes,& literæ X figurã efficientes,antè & ponẽ duos circulos colligabant. Iam verò manus quoque interius circa cubitos talia quoque alia habebant vincula. Cùm ergo aſpexiſſem onus ponderis multorum talentorum, obſecraui vt opem ferret corpori laboranti, quòd non poterat ſimul ferre & onera voluntaria,& inuoluntariam ægritudinẽ. Nunc quidem, inquam, ô pater, febris fungitur officio ferri. Cùm ea autem ceſſauerit,tunc rurſus corpori imponemus laborẽ qui ex ferro capitur. Hoc quoque conceſsit multis delinitus eiuſmodi carminibus. Sed tunc quidem cùm paucis ægrotaſſet diebus,facilè conualuit. Poſtea autẽ cùm in morbum incidiſſet grauiorem, multi autem vt corpus raperent multis ex locis conueniſſent, audiẽtes id ciues, concurrerunt omnes & milites & priuati: illi quidem,ſumptis armis militaribus: hi verò, armis

vtentes

vtentes quibuſlibet. Denſa autem & inſtructa acie pugnare cœperunt,tela emittentes, & fundis lapides torquentes: non vt percuterẽt,ſed ſolũ vt terrerẽt: & ſic expulſis accolis,victoriis inſigni Athleta lecto impoſito, qui nihil ſentiebat eorum quæ fiebant, nam nec cùm coma eius à ruſticis velleretur, ſenſerat, venerunt in vrbem. Cùm in ædem autem veniſſent Propheticã, in monaſterio ei propinquo lectum depoſuerunt. Venit autẽ quidã Berhœam, illic enim tunc eram, ea quæ facta fuerant ſignificans, & nuncium mortis afferens. Cùm itaque ſtatim cucurriſſem, & totam noctẽ in itinere conſumpſiſſem, poſt auroram offendi hominem, neque loquentẽ, neque vllum ex iis qui aderant potentem agnoſcere. Poſtquam autem eum ſum allocutus, & nomine magni Acacij ei dixi ſalutem, ſtatim & aperuit oculos, & rogauit quomodo ſe haberet: & quando veniſſem eſt percontatus. Cùm autem ad hæc reſpondiſſem, rurſus clauſit oculos. Cùm verò tres dies præteriiſſent, veſpere rogauit vbinam eſſet. Cùm autem reſciuiſſet, ægrè tulit, & rogauit vt ſtatim rurſus referretur in montẽ. Cùm autẽ vellem eum perpetuò obſeruare & ei inſeruire, iuſsi mox ferri lectũ, & deferri in locum quẽ cupiebat. Tunc vidi quantopere ab ambitione & gloriæ cupiditate eſſet alienum caput mihi venerandum. Poſtridie enim ei obtuli ius ptiſanæ cùm id refrigeraſſem: nihil enim omnino calidi ſumere patiebatur, cùm vſum ignis ſibi interdixiſſet. Cùm autẽ nollet ſumere, Nobis omnibus, inquã, ô pater, hoc conce-

de. Cõmunem enim ſalutẽ tuã ducimus ſanitatem. Non ſolùm enim es vtilitatis exẽplar propoſitum, ſed etiã orans fers auxilium, & Dei concilias nobis beneuolentiã. Quòd ſi te hoc malè habet quòd nõ ſis aſſuetus, hoc quoque, inquã, ò pater, conſtanter tolera: eſt enim hoc quoque genus philoſophiæ. Quomodo enim cùm eſſes ſanus, cibum appetẽs, tolerantia vicisti appetitionẽ: ita etiã nunc minimè appetens in veſcendo oſtende tolerantiã. Hæc cùm dicerem, aderat homo Dei Polychronius, qui id quod dicebã defendens, dixit ſe id primũ velle ſumere, ídque cùm eſſet manè, cùm ſæpe poſt interiectum ſeptẽ dierũ ſpacium corpus aleret. Victus ergo oratione, vnũ iuris poculũ clauſis demiſit oculis, quod quidẽ ſolemus facere cũ amaras bibimus potiones. Quoniã autẽ pedes quoque qui propter imbecillitatem ingreſſum amiſerant, ei lauare perſuaſimus: operæpretiũ exiſtimo hanc quoque eius animæ aperire philoſophiã: propè enim aderat ſcyphus, voluit autem quidã ex iis qui miniſtrabant eum caniſtro tegere, vt non videretur ab iis qui ad ipſum veniebant. Ille autem, Cur, inquit, ſcyphum tegis? Cùm is autem dixiſſet, Ne videatur ab iis qui veniũt ad cõtẽplandũ. Abſit, inquit, ò fili. ne celes homines ea q̃ ſunt aperta Deo vniuerſorũ. Illi enim ſoli volens viuere, nullã humanæ gloriæ curã gero. Quid enim me iuuerit, ſi hi quidẽ me magis laboraſſe & maiori exercitatione vſos eſſe ſciuerĩt, Deus verò minori? Non ſunt enim hi datores mercedis pro laboribus: ſed Deus eſt ſuppeditator. Quis ergo

go nō valde admiretur & ſermones, & mentē quæ ſermones genuit, quæ omni humana gloria adeò fuit ſuperior? Tale quid etiā alias memini accidiſſe. Erat veſper, & altum veſper, & tēpus comedendi. Accepta ergo teſta appoſita, madefactę lentis cibū ſumpſit. Id enim erat ei alimentū. Venit autē quidā à ciuitate, cui erat cōmiſſa quædam militaris exactio. Is autem cùm eum procul vidiſſet, lētem non depoſuit, ſed cibū demiſit vt conſueuerat: & cùm viſione apprehendiſſet eū eſſe dæmonē, eum verbis inſectabatur vt hoſtem: & oſtendens ſe non vereri, interim ori lentē admouit. Obſecrabat autē is qui inceſſebatur maledictis, & dicebat ſe eſſe hominē: & quòd prius quodā adactus iureiurando ſe ante veſperam ab vrbe eſſe profecturum, veniſſet hoc tēpore: Ille, Bono, inquit, animo eſto, & ne extimeſcito: ſed cum precatus fueris recedito. Sis autem mihi cōuiua, & mei cibi particeps. Simul autē hæc dicens impleuit dexterā, & lente eum impertiit. Sic vanæ gloriæ morbum cum aliis expulit ex animo. De tolerantia autē ſuperuacaneum eſt dicere, cùm viſus ipſe teſtetur. Tres enim ſæpe dies & totidem noctes niue delapſa, ita fuit obrutus, pronus iacens, & Deum orans, vt ne parum quidem videretur ex pannis quibus fuerat indutus: ſæpe autem marris & ligonibus vicini ei niuem impoſitam detrahentes, eum iacentem euellunt & excitant. Ex his laboribus collegit dona diuinæ gratiæ, quorum volunt omnes eſſe participes. Illius enim benedictione multæ quidem extinctæ ſunt & extinguuntur ò mirandum

febres, & multæ ægritudines ceſſarunt & omnino abierunt, multi autem dæmones coacti ſunt fugere: & aqua quæ ab illius dextera benedicitur, fit ſalutare pharmacũ. Quis neſcit puerũ mortuũ per eius orationem fuiſſe excitatũ? In ſuburbanis enim ciuitatis erant eius parentes, qui multos quidem filios genuerunt: omnes autẽ immaturos ad ſepulchrum tranſmiſerunt. Quando ergo hic vltimus natus fuit filius, cucurrit pater ad hominem Dei, rogans vt is longam haberet vitam, & pollicens ſe eum eſſe Deo dicaturum ſi viueret. Cùm itaque vixiſſet quatuor annis, vitæ finem accepit: pater autem aberat, adueniens autem videt eum repente efferri. Cùm eum itaque è lecto rapuiſſet, Oportet, inquit, me implere promiſſum, & Dei homini reddere vel mortuum. Detulítque vt prius dixit, & ante pedes ſanctos illũ poſuit, dicens illa quæ ſuis quoque dixerat domeſticis. Homo autem diuinus cùm ante ſe poſuiſſet puerum, flexis genibus orabat pronus, vitæ & mortis rogans Dominum. Veſpere autem puer edidit vocem, & patrem vocauit. Cùm ſic ſenſiſſet vir ille diuinus, quòd ſuas precès ſuſcepiſſet dominus, & vitam puero ſuppeditaſſet, ſurrexit, & eo adorato qui facit voluntatem timentiũ eum, & audit eorũ preces, finiit orationẽ: & filium reddidit patri. Hoc & ego vidi, & patrẽ audiui narrantẽ: & multis aliis narrauit miraculũ Apoſtolicum, cùm ſciret multis audituris futurum id cõducibile. Porrò autẽ eius quoque ſum conſecutus auxilium: vnius autẽ aut duorum faciã mentio-

mentionẽ: exiſtimans ingrati eſſe animi ea ſilentio præterire, & non docere genera beneficij. Execrandus Marcio multas ſpinas impietatis ſeminauit in regione vrbis Cyri. Eas cùm conarer euellere radicitus, omnem laborẽ ſubibam, & omnibus machinis aſsiduè vtebar. Qui autẽ mea fruebatur cultura, cùm me eo nomine deberent diligere, pro eo, vt
„ propheticè dicam, detrahebant mihi: ego autem *Pſalm.118.*
„ orabam, & reddebant mala pro bonis, & odium *Pſalm.198.*
pro dilectione mea: & magicis vtentes præſtigiis, & malignorũ freti ope dæmonũ, conabantur bellũ gerere quod ſub viſum non caderet: & noctu venit quidam dæmon exitialis, clamans, & lingua vtens Syriaca. Cur tu bellum geris cum Marcione? Cur hanc pugnã aduerſus eum ſuſcipis? Quanam is te vnquã affecit moleſtia? Deſine belligerari: deſiſte à maleuolentia: aut diſces experientia quantum bonum ſit quies. Scias quòd te iampridem confodiſſem, niſi chorũ martyrum te cuſtodientẽ vidiſſem cũ Iacobo. Hæc ego audiui, & dixi cuidã ex familiaribus qui prope me dormiebat, Audis, inquam, quæ dicuntur? Ille verò, Omnia, inquit, audiui: & cùm vellẽ ſurgere, & reſpicere, & ſcire quis loqueretur, tua cauſa quieui, cùm te putarem quieſcere. Ambo itaque ſurgentes reſpeximus, neque vllum qui moueretur vidimus, nec qui loqueretur, audiuimus. Illa verba alij quoque qui nobiſcũ habitabant, audiuerunt. Intellexi igitur quòd martyrum quidem chorũ dicebat Lecythum olei martyrum, qui cum à multis martyribus collectã haberet be-

nedictionẽ,pendebat à meo lecto:ſub meo autẽ capite erat magni Iacobi vetus amictus, qui quouis clauſtro adamantino fuit mihi validior. Quinetiã cùm eorum maximũ vicum eſſem ingreſſurus, deinde multa eſſent intermedia quę mihi prohibebãt exitum,miſi ad meũ Eſaiam, rogans vt diuinũ con ſequerer auxilium.Ille verò,Eſto,inquit,bono animo. Soluta ſunt omnia illa impedimenta inſtar telæ aranearum: ídque noctu me docuit Dominus, non in ſomnis adumbrans,ſed re vera oſtẽdens.Vidi enim, aiebat,cùm incepiſſem hymnodiã, in illa parte in qua illa loca ſita ſunt, ſerpentem quendã, ignis ſpeciem præ ſe ferentẽ, qui ab occidẽte reptabat in orientẽ,& ferebatur per mediũ aërem. Cùm orationes autẽ tres peregiſſem, rurſus vidi inflexũ, & orbiculatam oſtendentem figurã, & eius caudã capiti coniunctã. Cùm rurſus autẽ octo orationes abſoluiſſem, aſpexi eũ in duas partes diſſectum & in fumum reſolutũ.Hæc ipſe quidem ſic præuidit: nos autem vidimus exitũ qui conſenſit eius prædictioni. Manè enim mali auctoris dæmonis imperio parentes qui olim quidẽ erant ſectæ Marcionis, nunc autem ſunt claſsis apoſtolicæ, ab occidente profecti,nudos nobis enſes oſtendebant. Hora autem diei tertia ſimul coacti, curã gerebant ſuæ ſolũ cuſtodiæ, ſicut ſerpens qui cauda caput ſuũ contexit. Octaua autẽ diſperſi, dederũt nobis locum ingrediendi in vicum. Statim autem inuenimus ſerpentem factum ex ęris materia,qui ab eis adorabatur. Cùm enim aduerſus opificem & vniuerſorum creatorem

creatorem bellū apertè ſuſcepiſſent, execrandū ſerpentem, tanquā illius hoſtē, colere contendebant. Talia ego beneficia à mihi venerando capite ſum cōſecutus. Quoniā autem diuinarum reuelationū narrationē ingreſſa eſt oratio, age narrabo quæ audiui ab illa lingua ab omni mendacio aliena. Narrauit autē non vlla gloriæ inductus cupiditate: fuit enim diuina anima ab eo vitio remotiſsima: ſed cū illum quidā vſus ea coëgiſſet dicere quę volebat celare. Supplex ab eo cōtendebā vt oraret Deum vniuerſorum, vt redderet mihi ſegetem mundā à zizaniis, & à ſeminibus hæreticis eā omnino liberaret. Me enim valde angebat abominādi Marcionis error qui plurimū inualuerat. Dixit itaque à me oratus. Nec me, nec vllo alio tibi opus eſt ad Deum interceſſore. Habes enim Ioānē illum inſignē, Verbi vocem, Domini præcurſorē, has pro te preces aſsiduè offerentem. Cùm autē ego dicerem me & eius credere orationibus, & aliorū ſanctorū apoſtolorum & prophetarū, quorum ad nos nuper delatæ ſunt reliquię. Eſto, inquit, bono animo. Habes Ioānem Baptiſtam. Sed nec ſic eū paſſus ſum ſilere: ſed multò magis vrgebā interrogans, & ſcire deſiderans cur eius potius meminiſſet. Ille autē, Vellem, inquit, amplecti & deoſculari eius amabiles reliquias. Cùm autē dixiſſem, Non afferā eas, niſi pollicitus fueris te ea dicturū quæ videris. Atque ipſe quidem eſt pollicitus: ego verò poſtridie attuli ea quæ deſiderabat: & cùm omnes iuſsiſſet abſcedere, hæc mihi ſoli narrauit. Quando hos, inquit, ciuitatis

tis patronos, qui à Phœnicea venerãt & Palæſtina, cũ Dauidica excepiſti chorea, venit mihi in mentẽ cogitare, num hæ eſſent illius inſignis Ioannis reliquiæ, & non alterius martyris qui eſſet eiuſdem nominis. Poſt vnũ ergo diem, ego quidem ſtabam ad hymnos decantandos: video autẽ quendam candida veſte indutũ, & dicentẽ, Frater Iacobe, Cur nobis aduenientibus non veniſti obuiã? Cùm ego autem rogarem quinã eſſent, reſpondit dicens. Qui à Phœnicia & Palæſtina nuper venimus: & cũ prõptò & alacri animo nos omnes excepiſſent, & paſtor & populus, & ciues & ruſtici, tu ſolus eorum honoris nõ fuiſti particeps: innuebat autem eã quæ fuerat dubitationem. Ad hæc ergo dicit ſe dixiſſe. Abſentib⁹ & vobis & aliis, & vos honoro, & adoro Deum vniuerſorũ. Rurſus autẽ die ſequenti eodem tẽpore cum ille ipſe apparuiſſet. Vides, inquit, frater Iacobe eũ illic ſtantem: cuius quidẽ veſtis eſt colore niui ſimilis: eſt autẽ prope illũ poſitus ignis clibanus. Cùm autem ego illuc oculos conuertiſſem, & illum eſſe Ioannem Baptiſtam coniecisſem: nam & veſtitu erat indutus, & manum habebat vt baptizans. Is eſt, inquit, quem tu conieciſti. Quin etiam, inquit, cùm tu aliquando noctu ad primum vicum ad ſeditioſos, eos docturus, abires, & vt ego maiori ac vehementiori ſtudio Deo offerrẽ orationem, mandaſſes, tota nocte vigilaui rogans Dominum. Deinde audiui vocẽ dicentẽ. Ne timeas ò Iacobe. Magnus enim Ioannes Baptiſta tota nocte orat Deum vniuerſorũ. Facta enim fuiſſet magna

cædes,

cædes, niſi illius interceſsionibus fuiſſet extincta diaboli audacia. Hæc cùm mihi narraſſet, præcepit vt ego ſolus ſcirem, & ne alios aſſumerẽ conſcios. Ego autem vtilitatis gratia non ſolùm multis narraui, ſed etiã mando ſcriptis. Iam verò à ſe quoque dicebat eſſe viſum Ioſeph patriarcham, capite & barba canũ, & in ſenio formæ emittentẽ ſplendorem, & in virtutis faſtigio ſeipſum ſanctorũ extremum nominantem. Nã cùm ego, inquit, eum primum dicerẽ ex iis qui ſunt eiuſdẽ cum ipſo feretri participes, ipſe ſeipſum nominabat vltimũ. Mihi autem narrauit etiã varios & multiplices dæmonũ inſultus qui in ipſum facti ſunt. Cùm primũ enim, aiebat, hoc vitæ genus ſum ingreſſus, viſus eſt mihi quidã nudus forma Aethiops ignẽ ex oculis emittens. Ego autẽ cùm eũ viderem, & timore ſum affectus, & ad preces conuerſus, nec in animũ inducere potui vt cibũ ſumerem: illo enim tempore mihi apparebat. Cùm autẽ ſeptem & octo & decẽ dies tranſiiſſent, & ieiunus permanerẽ: tandem improbum illum inſultũ cõtemnens, ſedi & cibũ ſumpſi. Ille autẽ cùm hanc meã non tuliſſet animi magnitudinem, minatus eſt ſe virga percuſſurũ. Ego autem, inquit, dixi. Si tibi quidẽ eſt permiſſum à Deo vniuerſorum, percute: & plagã lubenter accipiã, vt qui ab illo feriar. Sed ſi non ſit tibi permiſſum, non percuties licet millies inſanias. His auditis tunc effugit. Sed me rurſus clanculum perpetua afficiebat moleſtia. Nam aquã quæ mihi bis in hebdomada infernè afferebatur, ei qui afferebat occurrens, &

meam formã imitans accipiebat: & illum iubens recedere, fluentum effundebat. Idque cùm non ſolùm bis ſed etiã ter feciſſet, me ſitis perpeſsione validè oppugnauit. Cùm ergo valde angerer, rogaui eum qui ſolebat ad me afferre, cur iam quindecim diebus ad me aquã non attuliſſet: is dixit ſe iam ter & quater attuliſſe, & me accepiſſe. Et vbi, inquam ego, à te eã afferente accepi? Ille locum oſtendit. Etſi millies, inquã ego, me illuc accedentem videris, ne vas dederis donec ad hunc locũ veneris. Sic cùm hę quoque eius apertæ & irritæ fuiſſent inſidiæ, alias rurſus eſt aggreſſus. Dixit enim noctu vociferans, te tam tetro implebo odore, & tibi tantã inuram infamiã, vt nemo te vlla ex parte aſpiciat. Ego autem, inquit, ad hęc reſpondi. Agam tibi gratias. Inuitus enim tuũ inimicum beneficio afficies, vt qui efficias vt magis verſer in Dei recordatione. Nam quò mihi plus eſt ocij, eò magis occupor in perpetuò contemplanda diuina pulchritudine. Cùm itaque pauci dies præteriiſſent, meridie cõſuetũ peragens officiũ, Video, inquit, duas mulieres de mõte deſcendentes. Ego autem cùm id præter conſuetudinem ægrè tuliſſem, & eas lapidibus petere eſſem aggreſſus, memini minarum ſcelerati dæmonis: & conieci hanc eſſe eam quã dicebat infamiam. Dixi ergo magna voce, quòd etiãſi meis inſiderent humeris, non eas impetã lapidibus, nec perſequar: ſed ſola vtar deprecatione. Ego quidẽ hæc dixi: illæ verò euanuerunt: & ſermone finẽ accepit viſio ſpectaculi. Poſt hæc rurſus, inquit, noctu ego quidẽ orabam:

bam:ferebatur autem vehiculi ſtrepitus, & clamor aurigę & equorũ hinnientium. Me autẽ conturbauit rei nouitas. Cogitabã enim quòd nec princeps tunc eſſet in ciuitate:nec ea eſſet via vehiculorũ: nec tempus aptũ vehiculis. Hæc autem cùm apud me reputarem, audiebatur quidã ſtrepitus appropinquantis multitudinis, & clamabant quidã præcedentes lictores, ſibilantes, & de medio turbam exigentes, & ei qui præerat viã parantes. Poſtquã autem mihi viſi ſunt valde appropinquare, Dixi, aiebat, quiſnam es, & vnde venis: & quo opus habens veniſti hoc tẽpore? Quouſque ludificaris ò infelix, & diuinam contemnis patientiã? Hoc ego quidem dicebã, conuerſus ad orientem, & Deo preces offerens. Ille autẽ truſit quidem, ſed non potuit deiicere:reſiſtebat enim diuina gratia: & extẽplò omnia illa euanuerunt. Dicebat autẽ ſe etiã tempore pernicioſorum illorũ latronũ, quando ex Iſauria profecti, maximam partẽ orientis vrentes prædas egerunt, valde extimuiſſe: non ne occideretur: neque enim tenebatur tanto amore corporis: ſed ne raperetur in ſeruitutẽ & captiuus fieret, impietatíſque & iniquitatis videret ſpectaculum. Hunc metum cùm ſenſiſſet diabolus, ſæpe enim audiuerat cùm hoc notis ſuis aperiret: imitatur noctu vlulatũ mulierum. Ego autem, inquit, videbar audire quòd venirent hoſtes, & quòd vicis ignẽ iniicerent. Statim ergo cùm capillos in duas partes diſcriminaſſem, & partim quidẽ à dextris, partim verò à ſiniſtris ad pectus tranſtuliſſem, parabam collum vt id

enſis amputaret facilius, & breui plaga accepta,ab illo abominãdo liberarer ſpectaculo. Cùm ſic totã illam noctẽ tranſegiſſem, & aſsiduè incurſionẽ illorum expectarem, cùm fuiſſet dies & quidã venifſent,rogaui quidnam audiiſſent de Iſauris.Illi autẽ dixerunt ſe nihil noſſe illis diebus:& ſic agnoui,inquit, diabolicam quoque illã fuiſſe viſionem. Aliquando autẽ aſsimilatus viuido & vegeto adoleſcenti, ſpecie decoro, & flaua coma ornato, ad me accedebat ſubridens ſimul & ludens. Ego autẽ,inquit,ira armatus,eiiciebã inſectans maledictis. Ille autem permanebat, aſpectu meretricio, riſúque & ſermone ad voluptatẽ alliciens. Tunc ergo maiore ira percitus, Quomodo, inquã, potes totam terrã obire,& omnibus tales parare inſidias? Is autẽ dicebat ſe non eſſe ſolũ,ſed dæmonũ multitudinẽ per totũ terrarum orbẽ eſſe diſperſam, qui hoc modo ſimul & ludũt, & ſeriò agunt:ludo enim qui videtur, ſtudent ſimul totã perdere humanã naturam. At tu,dicebam ego,abi,Chriſto tibi id iubente,qui totã legionem per porcos tranſmiſit in profundũ. Audiuit ſimul & fugit: nec Domini appellationis vim ferens, nec eius famuli philoſophiæ ferre valẽs ſplendorem.Porrò autem cùm multa alia ſciã quæ poſsim narrare,ea nolo ſcribere,ne imbecillioribus eorum multitudo cauſa ſit incredulitatis. Nam iis quidem qui diuinũ cernunt hominem, nihil eiuſmodi quod dicitur videtur incredibile,cùm ea quę videtur virtus confirmet ea quę dicuntur.Sed quoniam tranſmittentur ad poſteros ſcripta harũ narrationum,

rationum, ſunt autẽ multis aures magis incredulę quàm oculi, imbecillitate auditorum metiemur narrationem. Ei ergo ædificarunt alij quoque maximam ædem in vico propinquo, quæ non diſtat multis ſtadiis. Conſtruxi ego quoque loculum in æde victoria inſigniũ apoſtolorum. Sed cũ hoc reſciuiſſet vir diuinus, ſæpe me rogauit vt in illo mõte corpus mandaretur ſepulturæ. Ego autẽ ſæpe dixi, quòd non oportet eum qui vitã præſentem non curarit, ſepulchri curã gerere. Vbi autem vidi hoc ei eſſe cordi, annui & ſum aſſenſus: & feci vt ſcinderetur arca & ſurſum ferretur. Cùm autẽ viderẽ lapidem corrũpi à pruina, rogaui vt ſineret arcæ paruam fieri domunculã: vbi autem iuſsit, & perfecto ędificio tectũ impoſuimus, Non patiar, inquit, hoc vocari ſepulchrũ Iacobi: ſed volo hanc fieri ædem martyrum victoria inſigniũ: me autem tanquã aliquem inquilinũ poni in altero ſepulchro, vt qui dignus ſim habitus vt apud eos habitarẽ. Neque verò hoc ſolũ dixit, ſed etiã fecit: & cùm multos quidem prophetas, multos autem apoſtolos, maximè autem plurimos martyres vndique collegiſſet, eos poſuit in vna arca, volens ſimul habitare cũ populo ſanctorũ, & deſiderans cũ eis reſurgere, & dignari Dei contẽplatione. Hoc autem ſufficit ad faciendã coniecturã quanta eius eſſet modeſtia. Qui enim tantas opes collegerat, perinde acſi eſſet in extrema paupertate, deſiderauit habitare tanquam peregrinus apud diuites mercatores. Quales ergo venerãdi mihi capitis ſint labores, & quanta certamina,

& quantam gratiam acceperit diuinitus, & quàm multis ſit victoriis potitus, & quàm multis coronis ornatus, hęc ad oſtendendũ ſufficiunt. Quoniã autẽ aſperos & difficiles eius mores reprehendunt aliqui, & ægrè ferunt quòd ſolitudine tantopere delectetur & quiete, cũ de eo pauca dixero, imponam finem narrationi. Proponitur, vt iã dixi, aſpectandus ab omnibus: neque foſſa circundatus: neque tugurio aliquo aut tabernaculo tectus. Vnuſquiſque autem ex iis qui veniunt, à nullo clauſtro prohibitus, ſtatim accedens, ea quæ vult loquitur. Aliis autẽ amatoribus huius philoſophiæ, ſunt & foſſæ & fores: & eis licet frui quiete: & qui eſt incluſus, aperit cum voluerit, & quantũ vult differt: & quantum vult impletur diuina cõtemplatione. Hîc autem horũ nihil eſt. Quocirca eos fert ægerrimè qui in tẽpore orationis ei exhibent moleſtiã: & ſi cùm iuſsit quidem, ſtatim receſſerint, rurſus proſequitur orationẽ. Quòd ſi perrexerint exhibere moleſtiam, & cũ ſemel aut bis iuſſerit nõ paruerint, tunc ægreferens & increpans amandat. Ego autem de eo quoque aliquando ſum cũ illo locutus: & dixi aliquos moleſtè ferre quòd expulſi fuerint, & nõ fuerint participes eius benedictionis: & quòd oporteret eos qui hac de cauſa veniũt, & iter multorum dierum conficiunt, recedere non indignantes, ſed animi lætitia repletos, & qui philoſophiæ narrationum conuiuio excipere poſsint eos qui ignorant. Ille autem, Non alicuius, inquit, alterius, ſed mea cauſa veni in montem: & cùm ſcateam

team admodùm multis peccatorũ vlceribus, plurima opus habeo medicina: & ea de cauſa oro clementẽ dominum, vt mihi præbeat medicamenta quæ mea curent vitia. Quomodo ergo non fuerit valde reprehendendum & valde ſtultũ, interrumpere quidem ſeriem orationis, interim autẽ loqui cum hominibus? Si enim hominis qui eſt eiuſdem cuius ego naturæ eſſem famulus, eo autẽ tempore quo eſt miniſtrandum domino, dimittens in tempore afferre cibum vel potũ, confabularer cum aliquo ex conſeruis, quot plagas iure acciperẽ? Si autem cùm etiam acceſsiſſem ad Pręſidem, & qua ab aliquo afficior narrans iniuriam, ſermonẽ quidem in medio interrumperẽ: apud aliquẽ autem ex pręſentibus aliqua alia verba facerem, non tibi videtur Iudex id ægrè eſſe laturus, & auxilium quidẽ eſſe denegaturus, flagris autẽ præterea eſſe cæſurus, & à tribunali eiecturus? Quomodo ergo eſt honeſtũ, vt ſeruus quidem in dominum, qui autẽ ſupplicat in Iudicẽ, ita vt oportet ſe gerat: ego autem ad Deũ & æternum dominum & Iudicem iuſtiſsimum & omnium Regem accedens, ne ſimiliter quidem atque ij accedã: ſed inter orandum, me conuertã ad conſeruos, & prolixo cùm eis vtar ſermone? Hæc & audiui, & ad eos qui ægrè ferunt tranſmiſi: & mihi videtur rectè pulchréque dixiſſe. Nam pręter ea quæ dicta ſunt eſt etiam amantium proprium, omnes quidẽ alios deſpicere, illi autem ſoli quem amãt & diligunt adhærere, cúmque & noctu ſomniare, & interdiu viſione apprehendere. Ideo mihi

hi videtur ægrè ferre, vt qui in ea quidē quam deſiderat verſetur contēplatione, prohibeatur autē impleri expetenda & dignißima quę ametur pulchritudine. Hæc vt narrantes, non vt encomij ritu laudantes conſcripſimus: breuitatis magnā curam gerentes, ne prolixitate moleſtia lectores afficeremus. Quòd ſi etiam fuerit huic ſuperſtes narrationi, innumerabilia alia præclara facinora adiiciet prioribus: & illa quoque conſcribent alij. nos enim hinc excedere valde cupimus. Pietatis autē certaminum agonotheta, & ei det finem dignū ſuis certaminibus: præſtétque vt reliquus curſus priori conſentiat, vt victor perueniat ad metā: & noſtram imbecillitatē ſuſtentet ac ſuffulciat ſuis orationibus, vt cōfirmati, multas quas alij in nos cōſecuti ſunt victorias eis eripiamus, & victores è vita excedamus.

THALASSIVS, aut Limnæus.

XXII. HElimna eſt apud nos quidā vicus, qui olim quidem excepit ſemina impietatis Marcionis, nunc autem Euangelica fruitur agricultura. Eius ad meridiem eſt quidam collis, neque valde aſper, neque admodùm accliuis. In eo monaſticum ædificauit habitaculum Thalaſsius vir admirabilis, qui eſt multis quidē aliis quoque bonis exornatus, ſed morum ſimplicitate manſuetudinéque & moderatione omnes homines ſui temporis ſuperauit. Hoc autē dico, non vt qui ſoli credam

dam auditui, ſed qui eius etiam fecerim periculū. Ad virum enim ſæpe acceſsi, & eius ſum ſæpe vſus ſuaui cōſuetudine. Ab eo in hoc loco fuit initiatus, qui nūc ab omnibus decantatur Limnæus: & cùm admodùm iuuenis ad illā perueniſſet palæſtram, pulchrè in hac ſumma inſtituebatur philoſophia. Et primùm quidem cùm linguā ſciret eſſe lubricā, adhuc adoleſcens hoc ſibi conſtituit ſilentiū: manſitque longiſsimo tempore cum nemine quidquā loquens. Poſtquam autē diuini illius ſenis doctrinæ ſatis fuit particeps, & ſe oſtendit expreſſam illius virtutis imaginem, acceſsit ad magnum illum Maronem cuius prius quoque meminimus. Acceſſit autem codē tempore quo diuinus quoque Iacobus. Cùm autē ex eo quoque magnam percepiſſet vtilitatē, & quæ ſub dio agitur vitā eſſet æmulatus, occupauit aliud montis cacumen quod imminet cuidam vico, quē nominant Targallam. In eo degit vſque in hodiernum diem, nō habens domunculam, non tabernaculū, non tuguriū: ſed ſolo continetur ſepto quod eſt ædificatū ex lapidibus. Habet autē quoddā paruum oſtium luto aſsiduè obſtructum: quod aduenientibus quidē aliis nunquā aperit: mihi autē ſoli accedenti hoc permittit facere. Ea de cauſa vndiquaque congregantur plurimi cùm meum aduentū ſenſerint, deſiderātes eſſe mei ingreſſus participes. Cum iis autē qui aliquādo ad ipſum veniunt, loquens per paruam quandā feneſtram, eos impertit benedictione, per eam plurimis ſanitatē largiens. Seruatoris enim noſtri vtens no-

mine, & morbos ceſſare facit: & dæmones expellit: & apoſtolica imitatur miracula. Non ſolùm autẽ iis qui ad ipſum veniunt ſuppeditat curationẽ: ſed eã quoque ſæpenumerò præbuit ſuo corpori. Eum enim iampridẽ inuaſerat morbus colicus. Quàm ſint autem acres qui ex eo oriuntur dolores & cruciatus, optimè quidẽ ſciunt qui illum ſunt experti: ſciunt autem ij quoque qui eius fuere ſpectatores. Prouoluũtur enim ſimiliter atque ij qui rabie agitant, vrhuc & illuc ſe vertentes: & crebrò pedes extendentes & contrahentes: nonnunquam autẽ & ſedent & ſurgũt & ambulant, aliquã quietis viam quærentes: & ideo aſsidẽt balneis, ſæpe ex eo aliquam accipientes conſolationem. Et quid opus eſt longiori vti oratione in iis enumerandis quæ ſunt aperta & manifeſta omnibus? Cũ hoc morbo colluctans, & tot tantíſque cruciatus doloribus, non medicinæ accepit auxiliũ, non lectum ingredi ſuſtinuit, nõ à medicamẽtis aut cibis eſt recreatus: ſed in tabula humi iacẽte ſedens, oratione & crucis ſignaculo eſt curatus: & carmine diuinæ appellationis ſopiit cruciatus. Porrò autẽ cùm is quoque noctu aliquando ambularet, calcauit dormientem viperam. Ea verò apprehendens plantã pedis, in eam dentes infixit. Cùm autẽ pedi conaretur opem ferre, ſe quidem inclinauit, & ei manũ admouit: os autem beſtiæ in eã conuertit. Cùm autem rurſus ſiniſtra eſſet vſus vt ei ſuccurreret, in eam quoque traxit iram beſtiæ. Poſtquam autẽ fuit eius furor exatiatus: illi enim plus quàm decem morſus intulit:

tunc

tunc quidem receſsit, & ſuam cauernã repetiit. Ille autẽ vndique maximis cruciabatur doloribus. Sed neque tunc paſſus eſt vti arte medicina: ſed vulneribus adhibuit ſola fidei medicamenta, crucíſque ſignaculum, & orationẽ, & Dei inuocationem. Ideo autem, vt exiſtimo, Deus vniuerſorum permiſit illam beſtiam in illud ſacrum corpus furere, vt diuinæ illius animæ omnibus apertam oſtenderet tolerantiã. Nã eius quoque quod generoſi & fortis animi Iob idem videmus fuiſſe conſilium. Siuit enim eum maximis iíſque omnis generis agitari fluctibus, cùm ſapientiam gubernatoris vellet omnibus oſtendere. Vndénam enim aliâs cognouiſſemus vel illius fortitudinem, vel huius tolerantiam, niſi in eos quæuis tela coniiciendi, datus eſſet locus inimico pietatis? Atque ad viri quidem tolerantiam docendã hæc ſufficiunt: clementiã autem & benignitatem aliunde oſtẽdemus. Nã cùm multos viſu priuatos, & qui mendicare cogebantur, congregaſſet, & vtrinque ad orientem & occidentem eis habitacula ædificaſſet, iuſsit in eis degegere, & Deum laudare: alimentum eis neceſſarium præcipiens ſuppeditari ab illis qui ad ipſum veniebant. Ipſe autem medius inter eos incluſus, & hos & illos incitat ad hymnodiam: & licet eos audire Deũ aſsiduè laudantes. Tanta eſt eius perpetua benignitas in eos qui ſunt eiuſdẽ generis. Eorũ autem quæ ſub dio ſuſcipiuntur certaminum, ipſi & magno Iacobo eſt idem tempus. Iam enim cõplerunt triceſimumoctauum annum.

DE IOANNE.

XXIII. *Huius meminit Theodoretus lib. 5. hiſtoriæ eccleſiaſticæ.*

HOc vitæ inſtitutũ æmulatus quoque eſt Ioannes, vir præter cætera clarus lenitate & manſuetúdine. Is cùm rupem quandã valde aſperam, tempeſtatibúſque obnoxiam, & ad ſeptentrionem vergentẽ occupaſſet, in illa iam tranſegit vigintiquinque annos, aëris contrarios excipiens impetus. Alia autẽ omnia, ne ſingula perſequar, cibus & veſtis & ferri põdera, ſunt iis qui prius dicti ſunt ſimilia. Eſt autem humanis omnibus adeò ſuperior, vt nullo ex eis fruatur ſolatio. Afferam autẽ huius rei indicium euidens. Nã cùm propter torum eius herbaceum vir quidã bonus plantaſſet amygdalũ, & ea deinde procedente tempore arbor euaſiſſet, adeò vt & ei vmbrã præberet, & oculos paſceret, iuſsit eam excindi: vt ex ea nullam acciperet recreationẽ. Hoc vitæ inſtitutum amplexus quoque eſt Moſes, in alto quodã montis vertice, qui impendet vico Ramæ, decertãs: & Antiochus vir ſenex, qui in monte maximè deſerto paruum ſeptum extruxit: & Antonius, qui in corpore ſenio confecto æquè decertat atque iuuenes. Eſt autem eis eadẽ veſtis, & cibus, & ſtatus, & oratio, nocturníque & diurni labores: & nec longitudo temporis, nec ſenectus, nec naturæ imbecillitas, eorum ſuperat tolerantiam: ſed in eis floret ac viget laborandi ſtudium. Alios quoque plurimos athletas habet in montibus & agris Deus virtutis Agonotheta, quos non eſt enumerare facile, nedũ vitam

vniuſcuiuſque ſcribere. Cùm ergo ſufficientem ex eis vtilitaté iis qui lucrari voluerint adiecerim, me conuertá ad aliud genus narrationis, rogans vt ſim eorum quoque benedictionis particeps.

ZEBINAS, AVT Polychronius.

ZEbinam prędicant vſquè in hodiernũ diem, XXIIII.
qui vt illũ viderent digni ſunt habiti. Aiunt autem eũ cùm ad extremam perueniſſet ſenectuté, iiſdem eſſe laboribus vſum vſque ad finẽ: nec licet grauiſsimo premeretur ſenio, ex certaminibus iuuentutis aliquid immutaſſe. Superabat autem, vt dixerunt, omnes ſui temporis homines aſsiduitate orationis. In ea enim diu noctúque verſans, non ſolùm non ſatiabatur, ſed etiã deſiderium efficiebat vehementius. Quinetiã cũ iis qui ad ipſum veniebant paucis diſſerens, non poterat in animum inducere vt cogitationẽ à cœlis deduceret: ſed ſtatim ab illis liberatus, vt nec tantillũ quidem ab iis quę ſunt Dei vniuerſorũ ſeparatus, offerebat rurſus deprecationẽ. Poſtquam auté non permittebat ſenectus vt citra moleſtiã ſtare poſſet aſsiduè, ſuſtentaculum ei præbebat baculum: cui innixus, Dominum & laudabat & orabat. Cùm auté præter alia bona eſſet ornatus amore in hoſpites, iubebat multos ex iis qui ad ipſum veniebant, expectare veſperam. Illi auté timentes ne tota nocte illic ſtarent, aliqua ſua negocia prætexentes, ſe ab illis ſubducebãt

laboribus. Hunc ille quoque magnus admiratus eſt Maron: & omnes ad ſe venientes ad illũ ire iubebat, & accipere eius benedictionem: eũ patrẽ & magiſtrum nominans, & totius virtutis exemplar vocans. Rogauit autẽ vt in eodẽ quoque ſepulchro poneretur: ſed non ſiuerunt qui corpus illud ſacrũ diripuerunt, & in eũ locum quem diximus detulerunt. Diuinus autem Zebinas cùm ante eũ obiiſſet, in vico ei propinquo, is autem appellatur Cittica, iuſta ſibi facta accepit. In eius autẽ ſepulchro maximã ædem ædificarunt. Iis enim qui cũ fide accedunt, variã ac multiplicem effundit curationem. Habet autem nunc quoque ſub eodẽ tecto martyres, qui apud Perſas quidẽ decertarunt, annuis autem & celebribus feſtis à nobis honorãtur, Huius doctrinã magnus accepit Polychronius. Quinetiã diuiniſsimus Iacobus dicebat eum ſibi primũ dediſſe tunicã ex pilis contextam. Ego autem qui illũ nunquam vidi, ante meũ enim aduentũ vitæ finem acceperat, in hoc egregio Polychronio diuini Zebinæ video philoſophiam. Nõ ſic enim cera exprimit figuras annulorum, vt hic illius effingit formã & characterem. Hoc autẽ apertè ſcio, ea quæ de illo narrantur, cum iis quæ ab hoc fiunt, conferens. Eſt enim ſimiliter diuino incenſus deſiderio: & eſt terrenis omnib⁹ ſuperior: & corpori alligatus mẽtem habet alatam, & quę fertur ſublime, aërémque traiicit & ętherem, & cœlis fit ſublimior, & perpetuò diuinam viſione apprehendit contẽplationem: nec poteſt illinc vnquã mentem detrahere. Quinetiam

etiam cum iis qui aduenium̃t colloquens, ſuperna mente peragrat. Eius autẽ per totam noctem vigiliam & ſtationem hinc didici. Cùm eũ viderem ſimul & cum ſenio conflictantem & cũ imbecillitate, & nullam omnino habentẽ curam corporis, ſæpius precatus ei perſuaſi vt duos aſſumeret qui ſimul habitarent, & aliquã conſolationem ab eis acciperet. Quoniam autẽ petiit viros virtute claros qui per ſe in alio degebãt monaſterio, illis quoque viris admirandis perſuaſi, vt diuini hominis curã omnibus præponerent. Ij cùm paruo tempore cum eo habitaſſent, conati ſunt fugere, per noctem illã non ferentes ſtationem. Cùm autem virũ diuinum obſecrarem vt imbecillitate corporis metiretur laborem, Non ſolũ, inquit, eos non cogo ſtare mecũ aſsiduè, ſed etiam ſæpe præcipio vt decumbant. Illi autem, Et quomodo poſſemus, aiebant, eo qui in laboribus conſenuit, ſtante, & imbecillitatẽ corporis deſpiciente, decũbere, cùm ſimus ſani & in media ætate? Sed venerandi quidem mihi capitis nocturnos labores ſic didici. Hi autẽ viri procedente tempore ſibi tantã parauere virtutem, vt cum hoc magno viro eandẽ perſequerentur philoſophiam: & Moſes quidẽ, hoc eſt enim ei nomen, permanſit vſque in hodiernũ diem, tanquam patri & Domino omne ei ſeruitiũ exhibens: & quæ ex ſacra illa anima coruſcat virtutẽ, accuratè perfectéque exprimens. Damianus autẽ, hoc enim erat nomen alteri, cùm perueniſſet ad quendam vicũ non procul ſitũ, ei autem eſt nomen Niara, & præter alias paruam quandam

quandam inueniſſet domunculã, in illa degit, idẽ vitæ inſtitutũ perſequens: adeò vt qui hunc & illũ rectè norunt, eum aſpicientes, exiſtiment ſe videre beati Polychronij animam in alio corpore. Eadem enim & ſimplicitas & manſuetudo & moderatio: eadem lenitas ſermonis: eadẽ in congreſſu ſuauitas: eadem animę vigilantia, & Dei intelligentia: idem ſtatus & labor & vigilia & cibus: & quæ eſt ex lege diuina, paupertas & nihil poſsidere. Nam præter vnam ſportulam quæ lentem habet madefactã, nihil eſt in habitaculo. Tantam accepit vtilitatẽ ex conſuetudine magni Polychronij. Ego autem relicto diſcipulo redibo ad magiſtrũ. A fonte enim riui fluenta procedunt. Hic ergo cũ aliis vitiis eiecta quoque ex anima gloriæ cupiditate, & inanis gloriæ conculcata tyrannide, ſtudebat ſemper labores occultare. Et ferrum quidem vt geſtaret non inducebat in animũ, timens ne ex eo aliquid dãni hauriret, ſi arrrogantiæ inflammationem anima ex ea accepiſſet. Cùm autẽ quercus grauiſsimam radicẽ ad ſe deferri iuſsiſſet, vt qui ad aliũ ſcilicet vſum ea opus haberet, eam & noctu imponebat humeris, & ea impoſita orabat: & interdiu, cùm eſſet ei ociũ. Cùm autem veniret aliquis, & pulſaret oſtiũ, eam in loco aliquo abſcõdebat. Hanc cùm vidiſſet quidam mihi indicauit: & cùm vellem ſcire quantum eſſet eius pondus, vix eam potui tollere ambabus manibus. Is autem cùm me aſpexiſſet, iuſsit eã dimittere. Ego autem eũ rogabam vt mihi eam permitteret accipere, vt ei eripereem occaſionẽ laboris.

Poſtquam

Poſtquam autem eũ vidi ægrè ferre, ei ceſsi deſiderio victoriæ. Ex his laboribus effloreſcit ei quoque data gratia diuinitus: & multa fiũt miracula illius orationibus. Etenim cùm grauis illa ſiccitas quæ homines affligebat, ad preces incitaret, venit ad eũ multitudo ſacerdotũ. Erat autem vnà cum eis quidam quoque cui Antiochenæ regionis multi vici paſcendi erant crediti. Is ex iis qui aderant rogabat ſeniores, vt ei perſuaderent vt manũ dexteram imponeret lecytho. Cùm ij autem dixiſſent eum non eſſe id facturum, dũ preces poſt hæc fierent, & venerandum mihi caput oraret, ille ponè ſtans porrexit duabus manibus lecythũ. Is autẽ ita cœpit ſcatere, vt duo aut tres ex iis qui aderãt manus extenderent, & eas plenas oleo acciperent. Sed licet & diuinæ gratiæ fundat radios, & rectis officiis præclaríſque & ex virtute rebus geſtis ſit plenus, & quotidie colligat opes philoſophiæ, eſt tamen tãta modeſtia & moderatione præditus, vt vniuſcuiuſque ex iis qui ad ipſum veniũt ambos pedes amplectatur, & frõtem terræ imponat: ſiue fuerit miles: ſiue opifex: ſiue ruſticus. Narrabo autem aliquid quod poſsit docere eius ſimplicitatem & moderationẽ. Quidam vir bonus cui huius gentis obtigit pręfectura, cùm Cyrũ veniſſet, cupiebat mecũ frui aſpectu horum magnorũ athletarum. Cùm alios ergo obiiſſemus, ad hunc quoque acceſsimus cuius virtutẽ nunc narramus. Cùm ego itaque dixiſſem eſſe præfectum qui mecum acceſsiſſet, & ęqui iuſtíque amatorem, ſtatim homo diuinus vtraſque manus

tendens, & ambos pedes prehendens, Volo, inquit, vt mihi aliquã promittas petitionem. Cùm is autẽ ægrè ferret, & vt ſurgeret oraret, & ſe quod iuſſerit facturum polliceretur: coniiciebat enim eum velle rogare pro aliquo ex iis qui eius parebant ditioni. Quoniã ergo, inquit, homo diuinus es pollicitus, & iureiurando promiſſum confirmaſti, acri & vehementi ſtudio Deo pro me offer preces. Is autem frontem pulſans, obſecrabat vt eũ abſolueret à iureiurando, vt qui non eſſet dignus pro ipſo preces offerre Domino. Eius ergo qui in tã alta philoſophia tanta ſit modeſtia ac moderatione, quænam oratio poſsit eius laudes pro dignitate conſequi? Huius in laboribus ſuſcipiendis ſtudiũ, ne varij quidem ac multiplices morbi qui in eũ incubuere, retardarũt. Sed cùm à variis morbis obſideatur, eoſdem labores ſuſtinet. Cùm multis autem ſæpe verbis apud eũ egerimus, vix hanc ædificauimus domunculã, corpori planè frigefacto aliquantulũ caloris procurantes. Ei multi quidẽ adhuc ſuperſtites aurum ſæpe obtulerunt, & qui etiã exceſſere reliquerunt, ſed nihil ab vllo vnquam accepit: ſed eorum quæ offerebantur eos iuſsit eſſe diſpenſatores. Porrò autem magnus quoque Iacobus cilicium ab aliquo ad ſe delatũ ad ipſum miſit: ſed id quoque remiſit, cùm id eſſe videret denſius & elegantius. Perpetuò enim vſus eſt vilibus & minimi pretij veſtibus. Adeò autem exiſtimauit paupertatem eſſe quouis regno magis expetendam, vt nec neceſſarium quidem ſemper haberet nutrimentum. Scio enim me

ſæpe

ſæpe veniſſe, & benedictioné petiiſſe, neque aliquid aliud inueniſſe quã ſolas duas caricas. Huius mel, & iis qui vident eſt valde expetendũ, & iis qui audiunt ſuaue & maximè iucundum. Nullum enim vidi hominem, ne ex iis quidem qui ſunt faceti & dicaces, qui vlla vnquam reprehenſionis labe eum aſperſerit: ſed omnes eum & prædicant & celebrant: & ad ipſum venientes, minimè volunt recedere.

ASCLEPIVS.

HVius ordinis eſt admirabilis quoque Aſclepius, qui abeſt quidem decem ſtadiis, idem autem vitæ inſtitutum eſt æmulatus. Eſt enim ei idem & cibus, & veſtis, & morum moderatio, in hoſpitéſque & in fratres charitas, lenitáſque & manſuetudo: & cum Deo conuerſatio, & ſumma paupertas, & maximæ virtutis copiæ, & opes philoſophiæ, & alia omnia quæ de illo ſacro capite recenſuimus. Dicunt autem eum quoque, cùm eſſet in numero fratrum qui in vico habitant, monaſticam & temperatam vitam fuiſſe amplexum, nec ex multorum congreſſu vllam contraxiſſe maculam. Cùm ergo in vtraque vita, nempe & ciuili & ſolitaria, ſe egregiè geſſerit, duplicibus quoque coronis meritò dignabitur. Porrò autem multi quoque alij ſunt horum æmulati virtutem: & plena eſt non noſtra ſolùm, ſed etiam vicinæ ciuitates, & pagi, tali philoſophia. XXV.

Eſt autem vnus ex his diuinus quoque Iacobus, in quadam domuncula incluſus iuxta vicum qui dicitur Duzan. Qui cùm ſit etiam in ipſo vitę termino, eſt enim pluſquam nonaginta annos natus, incluſus eſt ſolus: & per quandam modicam foſſam, inſtar incuruæ lineæ factam, reſponſa quidem reddit, ſed non videtur: & neque igne vtitur, neque lumine lucernæ. Me quidem bis perfoſſo oſtio iuſsit admitti, hoc me honore afficiens, & quàm mihi bene velit oſtendens. Atque ij quidem qui adhuc ſunt ſuperſtites, ſcriptis meis nō indigent. Poſſunt enim ſi velint, ipſi eorum contemplari philoſophiam. Poſteris autem & qui hoc non videre ſpectaculum, hæc quoque ad vſum ſufficiunt, vt quæ philoſophiæ oſtendant characterem. Hîc ergo & de his abſoluta oratione, & benedictionis poſtulata remuneratione, ad aliam tranſibo narrationem.

SYMEONES.

XXVI.

Huius meminit Euagrius in primo libro hiſtoriæ eccleſiaſticæ. Metaphraſtes in vita Theodoſii Cœnobiarchæ: & Ioānes Damaſcenus in libro quē ſcripſit aduerſus vituperatores imaginum.

SYmeonem illum inſignem, magnum illud orbis terrarum miraculum, ſciunt quidem omnes qui parent imperio Romanorum: norunt autem Perſæ quoque & Indi & Aethiopes. Quinetiam ad Scythas vſque Nomadas fama peruadens, eius in laboribus ſubeundis diligentiā docuit & philoſophiam. Ego autem etiam cùm omnes, vt ſemel dicam, homines teſtes habeam, vereor narrare certamina, quæ omnē ſuperant orationem: ne poſteris videatur fabula nuda ab omni veritate.

veritate. Quæ enim fiunt, humana ſunt natura ſuperiora. Solent autē homines natura metiri ea quæ dicuntur. Si quid autem dicatur quod eius excedat limites, falſa videtur oratio iis qui non ſunt diuinis initiati myſteriis. Quoniam autem piis & vera religione præditis terra & mare plena ſunt: & qui in rebus diuinis ſunt eruditi, & ſanctiſsimi ſpiritus gratiā accepere, tantū abeſt vt non credant iis quæ dicenda ſunt, vt iis etiam magnā fidem ſint habituri: prōpto & alacri animo accedam ad narrationē. Illinc autem incipiam vnde etiam ſuperna dignatus eſt vocatione. Eſt quidam vicus ſitus in confinio noſtræ regionis & Cilicū: eum autē Seſam nominant. Ex hoc ortus, primò à parentibus docebatur oues paſcere: vt in hoc conferri poſsit cum magnis viris, Iacob patriarcha, Ioſeph temperante, & Moſe legiſlatore, & Dauid Rege & Propheta, & Michæa Propheta, & viris diuinis qui illis fuere ſimiles. Cùm aliquando autem plurimum nauigaſſet, & coactæ eſſent oues intus manere, facta ei poteſtate quieſcendi, ad templum diuinū venit cum parentibus. Hęc autem narrantem audiui ſanctam linguam. Dicebat ergo ſe vocem audiuiſſe Euangelicā, quæ eos quidē qui flent & lugent beatos pronunciat: miſeros autē vocat eos qui rident, & eos nominat felices qui ſunt mundo corde præditi, & alia quæ ſunt his connexa. Deinde ex iis qui aderāt interrogaſſe quempiam, quidnam fecerit aliquis vt horum vnūquodque conſequatur? Eum autem illi vitam retuliſſe ſolitariā, & ſummam illam oſtē-

diſſe philoſophiam. Cùm ergo verbi diuini hęc ſuſcepiſſet ſemina, & profundis animæ ſulcis ea pulchrè occuluiſſet, dicebat ſe iuiſſe in proximam ædẽ ſanctorum Martyrum. In ea autẽ & genua & frontẽ in ſolo defixiſſe, & eum rogaſſe qui vult omnes homines ſaluos facere, vt eum deducat ad viã perfectã pietatis & veræ religionis. Cùm autem hoc modo diu eſſet moratus, dulcẽ quidem ſomnum quendã ſibi obrepſiſſe, tale autem vidiſſe ſomniũ. Mihi, inquit, videbar fodere fundamenta: deinde audire aliquem ſtantem, quòd me oporteat foſſam facere profundiorẽ. Cùm itaque adieciſſem vt iuſſit altitudinem, rurſus tentabam quieſcere: ſed me quoque rurſus iubebat fodere, & non ceſſare à labore. Cùm autem hoc mihi ter & quater præcepiſſet facere, tandem dixit eam ſufficere altitudinem: & iuſsit ædificare deinceps nullo labore: vtpote quòd cùm ceſſaſſet labor, futura quoque eſſet ædificatio citra laborem. Huic prædictioni res ferunt teſtimonium. Ea enim quæ fiunt, humanam naturam excedunt. Cùm illinc ſurrexiſſet, ad propinquorum quorundã monachorum venit habitaculum. Duobus autẽ annis cum illis verſatus, & perfectioris virtutis amore captus, venit ad vicũ illum Teledam, cuius prius quoque meminimus: apud quẽ magni & diuini viri Ammianus & Euſebius palæſtram fecere monaſticam. Sed non venit in hãc diuinus Symeones, ſed in àliã quæ ex hac germinauit. Euſebonas enim & Abiton cùm magni Euſebij doctrinam ſatis percepiſſent, hoc philoſophię

ædifica-

ædificauere gymnaſium. Cùm itaque toto vitæ tẽpore fuiſſent & animis concordes & moribus, & veluti vnam animã oſtendiſſent in duobus corporibus, multos habuerunt qui eiuſdẽ vitæ tenebantur amore. Cùm ij autẽ ex hac vita glorioſè exceſſiſſent, Heliodorus admirandus ſuorum ſodalium accepit præfecturam: qui cùm vixiſſet ſexaginta & quinque annos, ſexaginta & duos annos intus incluſus tranſegit. Cùm enim tres annos apud ſuos parentes fuiſſet educatus, hunc gregẽ eſt ingreſſus, cùm nihil vnquam aſpexiſſet eorum quæ fiunt in mundo. Dicebat autem ſe ne ipſam quidem noſſe formam porcorum vel gallorum vel aliorũ huiuſmodi. Eum ego ſæpe vidi, & ſimplicitatẽ morum ſum admiratus, & eius animi puritatẽ ſum mirum in modũ amplexus. Cùm ad hunc veniſſet hic pręſtãtiſsimus pietatis Athleta, decem quidem annos perpetuos decertauit. Cùm autẽ haberet octoginta eiuſdem certaminis ſocios, omnes longo interuallo ſuperauit. Et cùm alij poſt duorũ dierum ſpatium veſcerentur, ipſe totam hebdomadam permanebat ieiunus, ægrè ferentibus præſidibus, & cum eo contendentibus, & ordinis perturbationẽ eam rẽ vocantibus, iis tamen quæ dicebantur non perſuadentibus, nec animi alacritatẽ refrenare valentibus. Audiui autem illum ipſum narrantẽ qui nunc eſt huius gregis præfectus, quòd cùm aliquando funem contextũ ex palmis, eſt autẽ is aſperrimus, ſumpſiſſet, & manibus aſtrinxiſſet, eo lumbos ſuccinxit, non apponens extrinſecus, ſed ipſi pelli applicans:

plicans: & tam arctè cõpreſsit, vt tota illa pars cui fuerat impoſitus, circuncirca exulceraretur. Poſtquam autẽ plus quàm decẽ dies hoc modo tranſegiſſet, & vlcus quod incrudeſcebat guttas ſanguinis emitteret, rogauit quidã qui hoc viderat quænam eſſet cauſa ſanguinis. Cùm is autem diceret nihil eſſe quod ei afferret moleſtiam, eius ſocius per vim & manum immiſit, & cauſam didicit, & eam præfecto renunciauit. Mox ergo increpans, & rogans, & rei crudelitatem reprehendens, vix illi ſoluit vinculum: ſed nec ſic perſuaſit vt illi vlceri vllã adhiberet medicinam. Porro autẽ cùm eum viderẽt facere alia eiuſmodi, iuſſerunt vt ab illa palæſtra recederet: ne iis qui erant corpore imbecilliori, ea quæ eſſent ſupra vires æmulari conantibus, damni cauſa fieret. Egreſſus ergo cùm veniſſet ad montis loca magis ſolitaria, & quendam ſine aqua lacum non valde profundum inueniſſet, in eum ſeipſum demiſit, & in eo Deo offerebat hymnodiã. Pœnitentia autem ducti illius palæſtræ præfecti, duos quoſdã emiſerunt permittentes vt eum quærerent & ducerent. Cùm itaque ij montem circuiſſent, rogarunt quoſdam qui illic paſcebant pecora, an vidiſſet aliquẽ tali colore præditum & ſic veſtitum. Vbi autem lacum paſtores oſtenderunt, valde quidem ſtatim exclamauerunt, fune autẽ allato, eum cùm magno labore extraxerũt. Non eſt enim ęquè facilis aſcenſus atque deſceſus. Cùm itaque paruo tẽpore apud illos eſſet moratus, venit in vicũ Telaneſſum, ſubiectum cacumini montis in quo nunc degit.

degit.In eo cùm paruam inueniſſet domunculam, tres annos tranſegit incluſus. Cùm autẽ contenderet virtutis augere diuitias, deſiderauit ſimiliter ac diuini homines Moſes & Elias,ieiunus permanere quadraginta diebus: & admirabili Baſſo conatur perſuadere,qui tunc multos obiit vicos,vt qui pręeſſet iis qui erãt in pagis ſacerdotibus, vt nihil quidem intus relinquat, luto autem oſtium obſtruat. Cùm is autem rei referret difficultatẽ, & moneret ne violentam mortem exiſtimaret eſſe virtutem: eſt enim id crimen & maximũ & primum. At tu,inquit, ò pater, repone mihi decem panes, & hydriã aquæ: & ſi videro corpus egere alimento, ero eorũ particeps.Factum eſt vt iuſsit: & illa quidẽ fuerunt repoſita,oſtium autem luto eſt obductum. Finitis autẽ diebus, venit quidem ille admirandus & homo Dei Baſſus:amoto autẽ luto, oſtium ingreſſus, inuenit quidem panum numerum: inuenit autem vrnã quoque aqua plenam: ipſum autẽ iacentem, nec ſpirantem, & nec loqui nec moueri potentem. Spõgia ergo petita,cùm os ea humectaſſet & eluiſſet, ei obtulit diuinorũ ſacramentorum ſymbola: & ſic per hæc confirmatus, ſurrexit, & modicum cibi ſumpſit,lactucas & intybũ & his ſimilia paulatim mandens, & ad ventriculum tranſmittens. Obſtupefactus itaque magnus ille Baſſus, venit ad ſuum gregem,magnũ hoc narrans miraculũ. Habebat enim pluſquã ducentos ſodales, cùm nec eis iumentũ habere,nec molam permiſiſſet, neque aurum ab aliquo oblatũ accipere, neque aliquẽ extra

fores egredi aut aliquid ex neceſſariis empturum, aut aliquem ex ſuis notis viſurum: ſed intus agere, & quod à diuina gratia mittebatur alimentum accipere. Hanc legem in hodiernũ vſque diẽ ſeruant ſodales: & quanuis creuerit eorũ numerus, mandata quæ eis data ſunt non tranſilierunt. Ego autẽ ad magnũ tranſibo Symeonem. Ab illo ergo tẽpore vſque in hodiernũ diem, iam autem præterierunt viginti & octo anni, manet ieiunus quadraginta dies. Tempus autẽ & aſſuefactio multum detraxit de labore. Solebat enim primis diebus ſtare & Deũ laudare. Deinde cùm propter inediam non poſſet amplius corpus pati ſtationem, deinceps ſedere & diuinũ peragere officium: poſtremis autem diebus etiam accũbere. Nam cùm paulatim conſumerentur & extinguerentur vires, cogebatur iacere ſemimortuus. Poſtquã autem ſtetit in columna, non inducebat quidem in animũ vt deſcenderet, ſed alia ratione excogitauit vt ſtaret. Nã cùm trabẽ quandam columnę alligaſſet, & ſeipſum rurſus funibus trabi adaptaſſet, ſic quadraginta dies perpetuos tranſegit. Poſt hæc autẽ cùm maiorẽ deinceps à ſuperis gratiam accepiſſet, ne hoc quidẽ opus habuit auxilio: ſed ſtetit quadraginta dies, cibũ quidẽ non ſumens, ſed alacritate animi & diuina gratia confirmatus. Cùm hos ergo tres perpetuos, vt dixi, annos in illa tranſegiſſet domuncula, ad hoc tantopere ſermonibus iactatũ & celebratũ venit cacumen: & cùm ſeptũ circuncirca fieri mandaſſet, ferreã autem catenam viginti cubitorum cõparaſſet, & eius

vnum

vnum quidẽ initium cuidã petræ maximæ appendiſſet, alterum autẽ dextero pedi adaptaſſet, vt nec ſi vellet quidem, abiret extra eos limites, in eo degit cœlum aſsiduè viſione apprehendens, & vt ea quæ ſunt ſupra cœlos contemplaretur ſibi vim afferens. Mentis enim volatũ non impediebat ferri vinculũ. Poſtquã autem Meletius ille admirabilis cui tunc mandata erat cura epiſcopatus regionis Antiochenæ ciuitatis, vir cordatus, & prudentia clarus, & ingenij ſolertia ornatus, ſuperuacaneum dixit eſſe ferrum, cùm ſufficiat mens ad corpori imponenda rationis vincula, ceſsit quidẽ, & eius paruit ſuaſioni. Cùm autẽ æris fabrum accerſiri iuſsiſſet, præcepit ſolui vinculũ. Cùm autẽ tibiæ quoque adaptata eſſet pellis, ne corpus lęderetur à ferro, & oporteret eã, fuerat enim conſuta, diſrũpi, dixerunt ſe vidiſſe plus quàm viginti maximos cimices, in ea tanquã in cauerna delitеſcẽtes: & hoc ſe dicebat vidiſſe admirandus Meletius. Ego autẽ huius memini, hinc quoque oſtẽdens magnã viri tolerantiam. Nã cùm poſſet pellem manu cõprimere, & omnes facilè interimere, moleſtos morſus toleranter paſſus eſt, in paruis ſe lubenter ad maiora exercens. Cùm ergo peruolaret fama in omnes regiones, concurrebant omnes, non ſolũ vicini, ſed qui etiã multorum dierum itinere aberant: alij quidẽ paralyticos afferentes: alij verò ęgris ſanitatẽ petentes: alij autem vt patres fierent rogantes: & quod à natura non acceperant, ab illo volebant accipere: cúmque acciperent, & quæ poſtulabant impetrarent, læti quidẽ redi-

bant:quæ autē erant conſecuti beneficia prædicantes,longè plures eadē petituros emittebant. Sic autem omnibus vndique aduenientibus, & per totā viā inſtar fluminis affluentibus, videre eſt pelagus hominum in illo loco conſtitutū,quod fluuios vndiquaque excipit. Non ſolùm enim confluunt qui noſtrā habitant regionem,ſed & Iſmaëlitæ,& Perſæ, & Armenij qui ſunt eis ſubiecti, & Iberes, & Homeritæ,& qui illis ſunt interiores. Venerunt autem multi quoque qui habitant extrema occidentis, Hiſpani,inquā,& Britanni, & Galli,qui quod eſt intermediū occupant. De Italia enim ſuperuacaneum eſt dicere. Aiunt enim Romæ,quę eſt longè maxima, eū fuiſſe adeò omniū ſermone celebratum, vt in officinarū omnibus veſtibulis & porticibus ei paruas poſuerint imagines,hinc ſibi præſidium & tutelā parantes. Cùm ergo venirent innumerabiles, conabantur autem omnes contrectare, & ex pelliceis illis veſtibus aliquā percipere benedictionē, primùm quidē abſurdum & alienū exiſtimans tam inſignē ſibi haberi honorem, deinde etiam rē ægrè ferens, vt nimis laborioſam, machinatus eſt illam in columna ſtationē: primùm quidem iubens ædificari ſex cubitorū: deinde duodecim: poſtea autē viginti duorum: nunc autē ſex & triginta. Cupit enim in cœlū euolare,& ab hac terrena liberari conuerſatione. Ego autē nec abſque diuino conſilio exiſtimo hanc factā füiſſe ſtationem. Quamobrē eos hortor qui reprehendendi ſtudio delectantur,vt linguā ſuam refrenent,& non temerè

Hic locus fuit citatus in ſepti ma ſynodo iiſdem verbis: in actione quarta.

rè eã ferri permittant: ſed potius conſiderent quòd ſæpe talia machinatus eſt Dominus vt eis prodeſſet qui ſunt ſocordiores. Etenim iuſsit Eſaiã ambulare nudũ & nudis pedibus: & Hieremiã lumbis cingulum circumponere, & ſic incredulis offerre prophetiam: & aliquando etiã lignea collaria & ferrũ collo imponere: quinetiã Oſee quoque vxorẽ accipere fornicariã: & rurſus amare mulierem fornicariam & adulterã: & Ezechieli ſuper dexterũ latus cubare quadraginta dies: & ſuper ſiniſtrũ cẽtũ & quinquaginta: & rurſus murũ perfodere, & fugiẽtẽ exire, & ſibi deſcribere captiuitatẽ. Quinetiã enſem aliquando acuere, & eo caput radere, & in quatuor partes capillos diuidere: & alios q̃dẽ huic: alios verò illi diſtribuere: ne omnia recenſeã. Vnunquodque autẽ horum iuſsit fieri rector vniuerſorũ, eos qui ſermoni non parebant, nec vt prophetiã audirent in animum inducebant, admirabilitate ſpectaculi colligens, & vt diuina reſponſa audirent, efficiens. Quis enim nõ obſtupuit, cùm videret diuinum hominẽ nudum ingredientem? Quis autem non deſiderauit ſcire cauſam, cur hoc fieret? Quis autem non eſt percontatus, cur fornicariã propheta ſecum habitare pateretur? Quomodo ergo vniuerſorum Deus iuſsit illorum vnunquodque fieri, curam gerens eorũ qui ignauè & ſocorditer viuebant: ita etiã hoc nouum & admirabile procurauit ſpectaculum, rei nouitate & admirabilitate omnes trahens ad ſpectandũ, & efficiens vt aduenientibus credibilis exhiberetur admonitio. Nouitas enim

ſpectaculi eſt pignus ſufficiẽs doctrinę: & qui venit ad ſpectaculũ, cũ res diuinas doctus fuerit, recedit. Et quemadmodũ ij quibus obtigit vt eſſent reges hominum, poſt aliquã temporis conuerſionẽ mutant imagines nũmorum: aliquando quidem leonum exprimentes imagines: aliquando autẽ ſtellarum: & aliquando angelorũ, nouo charactere tentantes aurũ reddere pretioſius: ita etiã ſummus rex vniuerſorum, veluti quaſdã figuras ac characteres, hæc noua & multiplicia viuendi inſtituta, pietati veræque religioni adiiciens, non ſolùm fidei alumnorum, ſed eorum etiã qui laborant morbo incredulitatis, ad laudandũ linguas excitat. Et quòd ita ſe habeat, non ſolùm verba teſtantur, ſed etiam res ipſę clamant. Iſmaëlitarũ enim millia innumerabilia, quæ impietatis ſeruiebant caligini, illa in colũna illuminauit ſtatio. Nã veluti ſuper candelabrũ aliquod poſita hæc lucerna lucidiſsima, ſolis inſtar emiſit circunquaque radios: & eſt, vt dixi, videre Iberas venientes, & Perſas, & Armenios, & diuinũ baptiſmum accipientes. Iſmaëlitæ autẽ turmatim veniẽtes, ducenti ſimul & trecenti, & nonnunquã etiam mille, errorem quidẽ patrium negant cum clamore: quæ autem illi coluerant ſimulachra, ante magnum illud lumen conterentes: & veneris orgiis renũciantes, ab alto enim repetitis temporibus acceperant cultum huius dæmonis, diuina percipiunt ſacramẽta: leges accipientes à diuina illa lingua, & patrios ritus valere iubentes, aſinorúmque agreſtiũ & camelorum eſum abnegantes. Eóſque

ego

ego & vidi & audiui, & patriã impietatem abnegantes, & doctrinæ euangelicæ aſſentientes. Semel autem maximũ adij periculum. Ipſe enim eis dixit vt ad me accederent, & ſacerdotalẽ acciperent benedictionem: dicens fore vt magnũ hinc fructum perciperent. Cùm illi autẽ paulò magis barbaricè concurriſſent, alij quidem antè trahebant, alij verò ponè, alij autẽ ex obliquo. Qui autem aliis aberant longius, irruentes, & manus protẽdentes, alij quidem barbã vellebant: alij verò veſtes apprehendebant: & à vehementiori illorũ aditu fuiſſem ſuffocatus, niſi ille clamorem edens omnes diſperſiſſet. Talem, quæ à dicacibus irridetur hominibus, columna effudit vtilitatẽ, & tantum emiſit radiũ Dei cognitionis in mentes barbarorũ. Scio etiam aliud ab eo fuiſſe factũ eiuſmodi. Obſecrabat vna tribus diuinum hominẽ, vt deprecationem quãdã & benedictionẽ emitteret ſuæ tribus præfecto. Alia autem quæ aderat tribus contradicebat, dicens non oportere illi emitti benedictionẽ, ſed ei qui præeſt ſuæ tribui: illum enim eſſe iniuſtiſsimũ: hunc verò alienum ab iniuſtitia. Cùm autem inter eos magna fuiſſet contentio, & barbarica decertatio, tandẽ in ſe inuicem irruerunt. Ego autẽ prolixa vſus oratione, ſuadebã vt quieſcerent: vtpote quòd vir diuinus ſufficeret ad dandam & huic & illi benedictionẽ. Sed hi quoque dicebant non oportere illum hanc aſſequi, & illi ea alterum priuare conabantur. Cùm eis autẽ deſuper eſſet minatus, & eos canes vocaſſet, vix ſedauit contentionem. Hæc autem dixi, volens oſtendere

oſtendere quanta eſſet eorũ animi fides. Non enim ſic inter ſe inſaniiſſent, niſi diuini viri benedictionẽ credidiſſent maximã habere virtutem. Vidi autem aliud quoque miraculum quod fuit valde celebratum. Quidam enim ingreſſus, erat autẽ is quoque Saracenorum vnius tribus præfectus, ſupplex petebat à diuino capite, vt cuidam opem ferret cui in via erant paralyſi ſoluta mẽbra corporis. Dicebat autem eum morbũ ei accidiſſe in Callinico: eſt autẽ id caſtellum maximũ. Cùm is itaque fuiſſet allatus in medium, effecit vt negaret impietatẽ maiorum. Vbi autem lubenter obediit, & quod iuſſus fuerat impleuit, rogauit an crederet patri, & vnigenito filio, & ſancto ſpiritui. Cùm is autẽ ſe confeſſus eſſet credere. His, inquit, credens appellationibus, ſurge. Poſtquàm autem ſurrexit, iuſsit vt tribus præfectũ ſuis ferret humeris vſque ad ipſum tabernaculum: habuit autẽ corpus maximum: & ille quidẽ eo accepto, ſtatim abiit. Qui autẽ aderant, ad Dei laudes linguas mouerunt. Hoc autẽ iuſsit, Dominum imitãs, qui iuſsit paralytico ferre lectum. Sed imitationẽ nemo vocet tyrãnidem. Eſt enim vox eius,
,, Qui credit in me, opera quæ ego facio ille quoque
,, faciet: & maiora his faciet. Etenim huius promiſsi euentũ vidimus. Nam cùm vmbra Domini nunquam fecerit miraculum, magni Petri vmbra & mortẽ fregit, & morbos exegit, & fugauit dæmones. Sed Dominus & hæc per ſuos ſeruos fecit miracula: & nunc quoque ſimiliter eius vtens appellatione, diuinus Symeones innumerabilia efficit

miracula,

miracula. Accidit enim vt aliud quoque fieret miraculũ, priore minimè inferius. Ex iis enim qui in nomen ſalutare Domini Chriſti crediderant, quidam Iſmaëlita nõ obſcuro loco natus, Deo votum fecerat, hoc diuino viro teſte. Pollicitus autem erat futurum vt ſe deinceps perpetuò abſtineret ab eſu cuiuſuis animati. Hoc promiſſum neſcio quomodo quodã tempore tranſgreſſus, occiſam auem auſus eſt comedere. Cùm Deus autẽ per increpationem eum ad conuerſionem voluiſſet deducere, & ſuum famulũ honorare, qui fuerat teſtis promiſsi quod is fuerat tranſgreſſus, mutata eſt in lapidis naturam caro auis, adeò vt nec ſi vellet quidem, deinceps poſſet eo veſci. Quomodo enim potuiſſet, cũ lapiduiſſet quod ad cibum ſumptũ fuerat corpus? Hoc admirando & incredibili ſpectaculo obſtupefactus barbarus, ad ſanctũ venit quã celerrimè, quod erat occultũ peccatum in lucem proferens, & ſuam tranſgreſsionem omnibus enuncians, & delicti à Deo petens veniam, & ſancti auxilium inuocans: vt omnipotẽtibus ſuis precibus ipſum peccati vinculum exolueret. Multi autẽ id videre miraculũ, qui auis partem ex oſſe & lapide conſtãtem viderunt in eius pectore. Nõ ſolùm autem fui ſpectator miraculorum, ſed etiam auditor eorum quę prædicta ſunt futura. Etenim eã quæ fuit ſiccitatẽ, & magnã illius anni ſterilitatem, & eam quæ conſecuta eſt ſimul famem & peſtem, duobus annis antè prædixit: dicens ſe præuidiſſe virgam quæ infligitur hominibus & flagella quæ per eam inten-

 tantur.

tantur. Porrò autem aliàs quoque ſignificauit irruptionem eius qui Bruchus ſeu eruca dicitur: & eã non eſſe magnum detrimentum allaturã, cùm diuina clementia mox ſequatur ſuppliciũ. Cùm autem triginta dies præteriiſſent, innumerabilis quidem ſuprà ſtetit multitudo, vt etiam radium diſſecarent, & vmbram offunderent: ídque omnes planè & perfectè vidimus: ſolum autem dedit damnũ beſtiarum paſcuis: cibum autem hominũ nulla ex parte læſit. Iã verò mihi quoque qui ab aliquo oppugnabar, ſignificauit ante quindecim dies futurũ belli finem: & prædictionis veritatem didici experientia. Quinetiã ei aliquando viſæ ſunt duæ virgę quæ ferebantur quidem de cœlis, in terram autem orientalem cadebant & occidentalem. Hanc autẽ Perſicæ & Scythicę gentis in imperium Romanorum inſurrectionem, ſignificauit vir diuinus, & iis qui aderant effatus eſt viſionem: multíſque lachrymis & precibus aſsiduis repreſsit plagas quarũ intentabantur minæ in orbem terræ. Gens quidem certè Perſarum iam armata, & parata ad Romanos inuadendos, eis diuina aduerſante voluntate, à cepto eſt retardata, & intrinſecus in malis propriis occupata. Cùm autem ſciã plurima alia eiuſmodi, ea prætermittã, orationis vitans prolixitatem. Sufficiunt hæc quidem certè ad oſtendendam ſpiritalem eius mentis contẽplationem. Eius quoque fuit magna fama apud regem Perſarum: vt enim narrarunt legati qui ad ipſum venerunt, diligenter ſciſcitabatur quænam eſſet eius vita, & quænam miracula.

racula. Dicunt autem eius quoque coniugem, & petiiſſe oleum dignatū eius benedictione, & tanquam donum maximū accepiſſe. Quinetiā omnes regis aſſeclę, & à fama commoti, & multas in eum à magis adornatas accipientes calumnias, diligenter rogabant, & cùm intellexiſſent, virum diuinum nominabāt. Cætera verò turba, & ad muliones accedentes & ad famulos & milites, & pecuniam offerebant, & rogabant vt eſſent participes olei benedictionis. Iſmaëlitarum autē regina cùm eſſet ſterilis, & cuperet filios, primùm quidem miſſo aliquo ex iis qui valebant dignitate & auctoritate, obſecrauit vt mater fieret. Poſtquam autem aſſecuta eſt petitionem, & peperit vt cupiit, accepto rege qui natus fuerat, profecta eſt ad diuinū ſenem: & quoniam non licebat mulieribus ad eum accedere, ad eum miſſo infante, rogauit vt conſequeretur eius benedictionem. Tuus enim, inquit, eſt hic actus. Ego enim obtuli cum lachrymis ſemen orationis: tu autem ſemen effeciſti manipulum, cùm diuinæ gratiæ imbrem attraxiſſes per deprecationem. Sed quouſque conor metiri altitudinē maris Athlantici? Nam ſicut eā non poſſunt homines dimetiri: ita narrationem exuperant quæ ab illo fiunt quotidie. Ego autē eius ante hæc omnia admiror tolerantiā. Noctu enim & interdiu ita ſtat vt videatur ab omnibus. Ablatis enim foribus, & non minima parte ambitus diſſoluta, proponitur omnibus ſpectaculum nouū & admirabile: nunc quidem ſtans longo tempore, nunc autem frequenter ſe incuruans,

& Deo offerens adorationē. Iam verò multi quoque ex adſtantibus enumerant has adorationes. Semel autem quidam ex iis qui mecum erant, cùm enumeraſſet mille & ducētas & quadraginta quatuor, deinde lapſus eſſet, deſtitit numerare. Semper autem ſe inclinans, prope digitos pedum frontem admouet. Nā cùm venter ſemel in hebdomada alimentum accipiat, ídque exiguū, quantum eſt diuinorum ſacramentorum participatio, dorſo concedit vt facilè inflectatur. Aiunt autem ei ex ſtatione in altero pede enatū eſſe vlcus chironium, & illinc aſsiduè plurimam excerni ſaniem. Sed nihil quod ei accidit, reprimit philoſophiam: ſed fert forti & generoſo animo voluntaria & inuoluntaria, alacritate animi & hæc & illa ſuperans. Hoc autem vlcus coactus quoque eſt aliquando alicui oſtendere. Dicam autē cauſam: Venit ab Arabena quidam vir bonus, & honoratus Chriſti miniſterio. is cùm ad illud perueniſſet cacumen, Dic mihi, inquit, per ipſam veritatem, quæ hominum genus ad ſe conuertit, éſne homo, an natura incorporea? Cū autem qui aderant ægrè ferrent interrogationem, omnes quidem iuſsit tacere: ad illum autem dixit, Cur hanc mihi propoſuiſti interrogationē? Cùm autem dixiſſet, Quoniam omnes vulgo iactare audio, te neque comedere nec dormire: vtrunque autē eſt hominum proprium. nemo enim qui hac ſit natura prædìtus, vixerit abſque alimento & ſomno. Ille autem iuſsit quidem ſcalas admoueri columnæ, illum autē aſcendere: & primùm quidem manus

manus aſpicere:deinde intra pelliceum illum amictum manum mittere: & videre non ſolùm pedes, ſed etiã vlcus illud grauiſsimum. Cùm autẽ homo vidiſſet, & admiratus eſſet vlceris magnitudinẽ, & ex eo didiciſſet quomodo ſumat nutrimentum, illinc quidẽ deſcendit, ad me autem veniens narrauit omnia. In feſtis autẽ publicis aliã quoque oſtendit tolerantiam. Nam poſt occaſum ſolis, donec is rurſus venerit ad orizontem occidentalẽ, manibus in cœlum extenſis ſtat tota nocte, nec à ſomno delinitus, nec à labore ſuperatus. In tantis autẽ laboribus, tantáque rerũ geſtarũ magnitudine, & miraculorum multitudine, eſt tanta morũ modeſtia ac moderatione præditus acſi ſit dignitate poſtremus omniũ hominum. Præter modeſtiã autem, & facilis ad eũ patet aditus, & eſt affabilis & ſuauis: & reſpondet vnicuique eorum qui loquuntur, ſiue ſit opifex, ſiue mendicus, ſiue ruſticus. A munifico autem & liberali domino accepit etiã donum doctrinæ: & bis quotidie faciens admonitiones, irrigat aures eorum qui audiunt, pulchrè admodũ loquens, & diuini ſpiritus exhibens diſciplinã: & iubens in cœlum ſuſpicere & euolare, & à terra diſcedere, & regnũ quod expectatur viſione apprehendere, & gehennę minas timere, & terrena contemnere, & futura expectare. Licet autẽ eum quoque videre iudicantem & rectas ac iuſtas ferentẽ ſententias. Hæc autem & quæ ſunt huiuſmodi, fiunt poſt horã nonam. Totam enim noctem & diem vſque ad nonã orat perpetuó. Poſt nonam autẽ, primùm

 quidem

quidem diuinam doctrinam exhibet præſentibus. Deinde audita vniuſcuiuſque petitione, cùm aliquas fecerit curationes, cōponit lites eorum inter quos eſt controuerſia. Circa occaſum autem ſolis deinceps incipit conuenire dominū. Sed quamuis in his verſetur, & hæc omnia faciat, nec ſanctarum eccleſiarum curam abiicit & prouidentiā, aliquando quidem pugnans cum impietate gentium: aliquando autem frangens Iudæorum audaciam: aliquando autē fundens ac profligans turmas hæreticorum: & aliquando quidem de his ſcribens ad Imperatorem, aliquando autem præſides ac magiſtratus ad diuinum zelum excitans: aliquando autem ipſis quoque eccleſiarum paſtoribus maiorem gregis curā gerere præcipiens. Hæc autē ſum perſecutus, ex gutta conatus oſtendere pluuiam, & iis qui hæc ſcripta legerint, tanquam indice guſtandam præbere mellis dulcedinem. Quæ autem decantantur ac celebrantur ab omnibus, ea ſunt iis lōgè plura. Sed non ſum omnia ſcribere pollicitus, ſed paucis eius vitæ inſtituti oſtendere formam & characterē. Conſcribent autem, vt eſt conſentaneū, alij quoque his longè plura. *Cùm poſt hæc autem diu vixiſſet, & multis miraculis & laboribus, ardoréque ſolis, & hiberna glacie, & vehementibus ventorum inſultibus, & humanæ naturæ imbecillitate, ſolus ex omnibus qui vnquam fuerunt manſiſſet inexpugnabilis, poſtquā eum deinceps oportuit eſſe cum Chriſto, & immenſorum certaminū coronas accipere, quòd homo quidem eſſet morte confir-

Hæc non ſunt Theodoreti, ſed ab aliquo addita poſt mortē Symeonis. Cùm enim vitā ſcriberet Theodoretus, adhuc viuebat Symeones.

confirmauit iis qui non credebant: manſit autē etiā poſt mortem immobilis: & in cœlum quidē anima peruenerat: corpus autē ne ſic quidem cadere ſuſtinuit: ſed rectum ſtetit in loco certaminū, tanquam inuictus Athleta nulla parte membrorū volens terrā tangere. Sic Chriſti Athletis manet etiā poſt mortē cum eis ſimul verſans victoria. Variorū certè morborū curationes, & miracula, & diuinarum virtus operationū, ſicut quando erat ſuperſtes, ita nunc quoque fiunt, non ſolùm apud loculos ſanctarum reliquiarum, ſed etiā apud ſummæ eius virtutis & diuturnæ decertationis monimentum: magnā, inquā, illam & celebratā columnam huius iuſti & laudibus celebrandi Symeonis. Cuius ſanctis interceſsionibus cupio vt ego adiutus, in his ſanctis perſeuerē laboribus: Deúmque precor qui eſt cōmunis ornatus, & eſt ſplendor pietatis & veræ religionis, vt & mea vita corrigatur, & ad Euangelicam vitæ formam dirigatur.

BARADATVS.

ET cōmunis hominū hoſtis inuenit multas viæs vitij, vniuerſam humanā naturam ſtudens penitus perdere: & pietatis veræque religionis alumni, multas & diuerſas excogitauere ſcalas quibus in cœlum aſcenderetur. Alij quidē per claſſes decertantes, ſunt autem hi cœtus innumerabiles, incorruptis fruuntur corónis, & deſideratū aſcenſum conſequuntur. Alij autem vitā am- XXVII.

plectentes

plectentes monaſticã, & cum Deo ſolũ loqui meditantes, & nullã conſolationem humanã participantes, ſic victores publicè renuntiantur. Alij autẽ in tabernaculis, & alij in tuguriis degentes, Deum laudibus celebrant. Alij verò amplectuntur vitam in antris & ſpeluncis. Multi autem, ex quibus aliquorum meminimus, non antrum, non tabernaculum, non ſpeluncã, non tuguriũ habere decreuerunt: ſed nudo aëri ſua corpora mandantes, contrarias qualitates tolerant: aliquando quidẽ ſummo gelu concreti: aliquando autẽ igne radiorum exuſti. Iam verò eorũ quoque rurſus eſt vita diuerſa. Nam alij quidẽ ſtant aſsiduè. Alij verò in ſeſsionem & ſtationẽ diem diuidunt: & alij quidẽ ſeptis quibuſdã incluſi, fugiunt multorum congreſsionẽ. Alij verò nullo huiuſmodi vtentes tegumento, propoſiti ſunt omnibus qui eos volunt contẽplari. Vnũquodque autẽ horum in præſentia neceſſe habui perſequi, cùm admirabilis Baradati vellẽ vitã cõſcribere. Is enim excogitauit nouas rationes exercendæ tolerantię. Nam cùm primùm quidẽ longo tempore ſe incluſiſſet in domuncula, ſola diuina fruebatur contemplatione. Illinc cùm rupẽ occupaſſet imminentẽ, & paruã quandam arcã, nec iuſta quidem ſymmetria corpori congruentem, ex lignis conſtruxiſſet, in ea vitam degebat, deorſum aſsiduè incuruari coactus. Non habebat enim altitudinem eius longitudini iuſta proportione conuenientem. Non erat autem ea cõpacta aſſeribus: ſed erat aperta ſimiliter atque cãcelli: & erat ſimilis

lis feneſtris quæ latiores habent ingreſſus luminis. Quocirca nec à pluuiæ erat impetu libera, nec erat tecta à flamma ſolis: ſed vtraque non minus admittebat quàm alia quæ ſunt ſub diuo: in hoc autẽ ſolo ea ſuperabat, quòd accederet labor incluſionis. Cùm autem longum tẽpus hoc modo tranſegiſſet, poſtea egreſſus eſt, cedens precibus diuini Theodoti, cui obtigerat pontificalis ſedes Antiochena. Stat autẽ aſsiduè manus in cœlũ extendens, & vniuerſorum Deũ laudans: totum corpus tunica pellicea contegens: circa naſum autẽ ſolũ & os, reliquit modicũ ingreſſum ſpiritui, vt reſpiret, cõmunem aërem excipiens: quoniã humana natura non poſſet aliter viuere. Omnem autẽ eum laborẽ ſuſtinet, cùm non ſit corpore valde robuſto, ſed valetudinario & multis morbis obnoxio. Feruens autẽ animi alacritas, & diuino amore incenſa, cogit vt laboret qui nõ poteſt laborare. Iam verò ſapientia quoque & intelligentia ornatus, optimè & interrogat & reſpondet, & ratiocinatur nonnunquã melius & potentius iis qui Ariſtotelicos legêre labyrinthos. Cùm ſit autẽ in ipſo ſummo virtutis faſtigio, non ſinit vt arrogantia ſimul efferatur ſpiritus, ſed iubet eum deorſum repere circa ipſum latus montis. Scit enim quantum ſibi damnum mens conciliat quæ tumet & ardet inſolentia. Hæc eſt in ſumma eius philoſophia. Cui cõcedatur vt creſcendo poſſit metam curſus attingere. Eſt enim cõmunis piorum lætitia, horum qui victoria potiti ſunt gloria. Mihi autem detur, vt eorũ ſuffultus precibus, non

ſim procul ab hoc mõte: ſed paulatim conſcendã, & me eorum contemplationis voluptate expleam.

THALELAEVS.

XXVIII. NEque Thalelæi ſilebo narrationem, eſt enim plenum miraculo ſpectaculum. Non ſolùm autem alios audiui narrantes, ſed etiam ipſe vidi admirabile & præter opinionẽ ſpectaculum. Nã cùm viginti ſtadiis procul à Gabalis, ea eſt autẽ vrbs parua & elegans, tumulũ quendã occupaſſet, in quo erat templũ dedicatũ dæmonibus, & quod ab iis, qui iam erant antiquitus impij, multis honorabatur ſacrificiis, paruum quoddã fixit tuguriũ. Sceleratos autem illos & execrandos perpetuò colebant, vt dicebant, magnã eorum crudelitatẽ cultu placare adnitentes. Multis enim perniciẽ afferebant, & iis qui accedebant, & iis qui erant vicini: nec ſolũ hominibus, ſed & aſinis, & mulis, & bobus, & ouibus: non cum beſtiis bellũ gerentes, ſed per eas quoq;, hominibus tendentes inſidias. Tunc ergo cùm eũ vidiſſent adueniſſe, perterrere quidem conabantur, ſed non poterant, cùm & eũ muniret fides, & pro eo pugnaret gratia. Rabie itaque & furore repleti, in eas quæ tunc illic plantatæ erant arbores fecerunt impetum. In illo autẽ tumulo multę erant ficus & oleæ quæ florebãt. Ex iis dicunt plus quàm quingentas repentè fuiſſę euulſas: audiuíque plures vicinos agreſtes id narrantes, qui olim quidem detinebantur caligine impietatis: per eius autem

tem doctrinā & miracula, acceperunt lucem Dei cognitionis. Quoniā autē cùm hoc feciſſent pernicioſi & ſcelerati dæmones, non exterruerunt athletam philoſophię, rurſus in eū alias parauere machinas. Noctu enim vlulantes, & lāpades oſtentantes, conabantur perterrefacere, & eius rationē perturbare. Vbi autē riſit omnes eorū inſultus, eo poſtea relicto effugere. Is autē cū duas rotas conſtruxiſſet, quæ duorum cubitorū habebant diametrū, aſſeribus, nō inter ſe cōpactis, ſed diſiunctis ac ſeparatis, ambas rotas coniunxit. Deinde cùm intus ſediſſet, & cuneis & clauis diſiunctas illas confixiſſet tabulas, ſub dio rotam appendit, tribus aliis altis lignis in terram defixis, & ſuperioribus eorū initiis aliis lignis cōmiſsis, & in eorū medio duplici illa rota alligata, & ſublime elata. Huius autē, ſpatium quidem quod eſt interius, habet quidē cubitorū duorum altitudinē: cubiti verò latitudinē. In eo ſedens vel potius ſuſpenſus, annis iam fuit decē perpetuis. Cùm autem corpus habeat maximū, neque ſedens quidem poteſt collū erigere, ſed ſemper ſedet incuruatus, genibus habens affixā faciem. Ad eum cùm veniſſem, inueni quidem eū ex euāgeliis colligentē vtilitatem: eū autem interrogaui, cupiens ſcire cauſam illius noui vitæ inſtituti. Ille autē græca lingua vſus, erat enim Cilix genere, Ego, inquit, multis peccatis obnoxius, & credens ſuppliciis quorū minæ ſunt intentatæ, hoc vitæ genus excogitaui, hoc agens vt caſtigetur corpus pœnis mediocribus: vt eripiar à magnitudine earū quæ expectantur. Sunt

enim illæ grauiores, non ſolũ quantitate, ſed etiam ipſa qualitate. Sunt enim inuoluntarię. Quod autẽ ab inuito fit, id eſt valde moleſtũ. Quod autem eſt voluntariũ, etiamſi ſit laborioſum, minorem affert dolorem: ſponte enim ſuſcipitur. Sed nõ labor violentus: ſi his ergo, inquit, paruis moleſtiis minuero ea quæ expectãtur, hinc magnũ lucrum referã. His auditis, eius ingenij ſolertiã valde ſum admiratus, quòd non ſolùm iã facta ſepta tranſiliebat, ſed etiã ex ſe alia excogitabat certamina: & quòd nõ ſolùm decertabat, ſed eorũ etiã cauſas ſciebat, & alios docebat. Iã verò multa quoque miracula per eius preces fieri dixerunt accolæ: non ſolũ hominibus, ſed etiam camelis, & aſinis, & mulis, curationem per eum adipiſcentibus. Hinc vniuerſa illa gens quæ impietate detinebatur, paternũ quidem abnegauit errorem, diuinæ autem lucis accepit ſplendorem. His vtens adminiſtris, & templũ dæmonũ diruit, & maximã ædẽ excitauit victoria inſignibus martyribus: iis qui Dij falſò nominabãtur, diuinos opponẽs mortuos. Horũ cõcedatur interceſsionibus, vt & hic cũ eadem victoria, certaminum terminũ occupet: & nos ab his & illo adiuti, ſimus vehemẽtes amatores certaminum philoſophiæ.

MARANA ET CYRA.

XXIX. POſtquam optimorũ & præſtantiſsimorum virorum vitæ conſcripſi inſtitutũ, operępretium exiſtimo mulierũ quoque meminiſſe, quæ

quæ nõ minus, ſi non etiã amplius certauerunt. Eæ enim ſunt digniores quę laudentur, vt quibus quidẽ obtigerit natura imbecillior, eandẽ autem quã viri oſtendant animi alacritatẽ, & à prima parente accepto dedecore genus liberauere. Maranæ autem & Cyrę meminero in præſentia, quæ tolerãtiæ certaminibus omnes alias vicere. His patria quidẽ eſt Berhœa: patrię autẽ genus inſigne: educatio autem generi cõueniens. Sed his omnibus contẽptis, cùm exiguũ quendã locũ ante vrbem cõprehendiſſent, & intra eũ fuiſſent, luto & lapidibus oſtiũ obſtruxere. Famulas autem quæ eiuſdẽ vitæ volebant eſſe participes, extructo extra ambitũ habitaculo, iuſſerunt in illo habitare. Ipſæ autẽ per quandam paruã feneſtram reſpiciunt ea quæ ab illis fiunt, & eas frequenter excitant ad orationẽ, & accendunt ad diuinũ amorẽ. Ipſæ verò cùm neque domũ habeant, nec tugurium, ſub dio ſua ſponte vitam agunt. Pro ianua autẽ eis quædam parua extructa eſt feneſtra, per quam neceſſarium alimentũ accipiunt: & cum iis quæ ad ipſas veniunt colloquuntur mulieribus. Ad eã autem congreſsionẽ definitum eſt tempus pentecoſtes: alio autem tẽpore vitã amplectuntur quietam: ſola autẽ Marana loquitur cũ aduenientibus: alterã autem nemo audiuit vnquã loquentem. Ferrum autẽ geſtant, & tantũ onus ferunt, vt Cyra, cui corpus obtigit imbecillius, ad terrã vſque incuruetur, & corpus minimè poſsit erigere. Habent autẽ vela maxima, vt retro quidẽ trahantur, & pedes omnino contegant, anterius autẽ vſq; ad ipſam

zonam demittantur, vultũ ſimul & collũ & pectus & manus occultantia penitus. Eas ego ſæpe vidi, intra ianuã intromiſſus: iuſſerũt enim mihi aperiri, ſacerdotij dignitatẽ honorãtes. Vidi ergo illud ferri pondus quod nec à viro quidẽ forti & robuſto ferri poſſet: & cùm vehemẽter rogaſſem, tunc quidem auferre potui: poſtquã autẽ receſsimus, id rurſus ſuis mẽbris impoſuere: collo quidem, collare: lũbis autem zonã: manibus autẽ & pedibus ea quę eis ſunt attributa. Hoc modo autẽ viuunt, nõ quinque ſolũ vel decẽ ſolis tranſactis annis, ſed quadraginta duobus. Et cùm tanto tẽpore decertauerint, tanquã quæ nuper certamina attigerint, delectantur ſudoribus. Viſione enim apprehendentes ſpõſi pulchritudinẽ, facilè ferunt curſus laborẽ, & properant peruenire ad finẽ certaminis: videntes in illo ſtare dilectũ, & oſtendentẽ coronã victoriæ. Ea de cauſa & imbris & niuis & ſolis excipientes impetum, non cruciatũ nec dolorem ſentiunt: ſed ex iis quæ videntur moleſta, animi gaudiũ percipiunt. Et diuini Moſis æmulatæ ieiuniũ, ter tanto tempore inediã ſuſtinuere. Quadraginta enim diebus exigui cibi fuere participes. Ter quoq; diuini Danielis à cibo abſtinentiã ſunt æmulatæ, tres dierũ hebdomadas conficientes, & cibũ corpori ſuppeditantes. Cùm autẽ aliquando deſideraſſent ſalutarium Chriſti paſsionũ ſancta loca contemplari, venerunt Aeliã, cùm in via nihil cibi ſumpſiſſent. Sed poſtquam in illã vrbem venerunt, & adorationem impleuerunt, cibum ſumpſerunt, & reuerſæ ſunt, rurſus

ſus à ieiunis confecto itinere: eſt autē iter non pauciorum quàm viginti dierum. Quinetiam cùm victoria inſignis Theclæ cupiiſſent videre ædem quę eſt in Iſauria, vt dilectionis in Deum flāmam vndiquaque accenderent, ſic profectæ ſunt & reuerſæ ſunt ieiunæ. Tantum eas diuinum amatoriū fecit diuino quodā furore debacchari. Tantū diuinus amor, earum in ſponſum concitauit inſaniam. Atque ex quidē quæ tali vitæ inſtituto fœmininū genus exornauere, vt quæ aliis fuerint exēplaria, coronabuntur à domino coronis victricibus. Ego autē propoſita quæ hinc percipitur vtilitate, cum decerpſero benedictionē, ad aliā tranſibo narrationē.

DOMNINA.

Diuini Maronis cuius prius meminimus, vitam æmulata Domnina admirabilis, in orto maternæ domus paruū quoddā fixit tugurium. Ei autem tuguriū efficit pannici ſtipula. Continuis autem lachrymis non ſolùm rigat genas, ſed etiam veſtimenta ex pilis. talibus enim indumentis tegit corpus. Circa gallorū autem cantū, ad diuinum templū quod non eſt procul, vadens cum aliis & fœminis & viris, vniuerſorum domino offert laudes. Hoc autem facit, nō ſolùm die incipiente, ſed etiam deſinente: quouis alio loco, locū Deo conſecratū magis eſſe venerandū cenſens, & docens alios. Ea de cauſa & eius magnā curā geſſit, matri perſuadens, & fratribus vt facultates ſuas xxx.

in id conſumerent. Habet autem nutrimentũ lentem aqua madefactã. Omnem autem hunc laborem ſuſtinet, cùm ſit planè exiccato corpore & ſemimortuo. Pellis enim ſubtiliſsima, & quæ eſt inſtar membranæ, eſt oſsibus tenuibus circunie cta, adipe & carne conſumpta à laboribus. Proponitur autem omnibus eam videre volentibus, & viris & mulieribus, neque vultũ aſpiciens, neque alij vultum ſpectandũ exhibens, ſed amictu quidem penitus contecta, ad genua autem vſque incuruata, valde gracili autem voce & non ſatis expreſſa loquens, & eam quoque ſemper cum lachrymis proferens. Sæpe enim cùm meam dexterã ſumpſiſſet, & oculis impoſuiſſet, eam dimiſit adeò madefactã, vt ex ipſa manu diſtillarent lachrymæ. Eam ergo cuius ſunt tantæ opes philoſophiæ, flentem lamentantem & ingemiſcentem ſimiliter atque eæ quæ ſunt in extrema paupertate, quænam pro dignitate laudauerit oratio? Vehemens enim amor in Deum illas parit lachrymas, ad diuinã inflãmans contemplationem, & pungens aculeis, & vrgens ad eũ qui eſt hinc futurus exceſſum. Porrò autem quanuis in his diu noctúque verſetur, ne aliorum quidem generum virtutis curam abiicit. Sed pro viribus quidem curat optimos Athletas, quorũ meminimus, & quos prętermiſimus: curat autem eos quoque qui ad ipſum veniunt: iubens quidem habitare apud vici paſtorem, ipſa verò mittens omnia quæ ſunt neceſſaria. Matris enim & fratrum facultates ei ſunt propoſitæ ad ſumptum faciendum,

quæ

quæ per ipſum accipiunt benedictionem. Quin-etiam mihi quoque venienti ad illam partem, eſt autem noſtræ regioni ad auſtrum, mittit & panem & fructus & lentem madefactam. Sed quouſque prolixa vtor oratione, ſtudens omnem eius narrare virtutem, cùm oporteat aliorum quoque proferre vitam, quæ imitatæ ſunt & hanc & illas quarum prius meminus? Multæ enim aliæ partim quidem vitam amplexæ ſunt ſolitariam: partim autem viuere amarunt cum pluribus: adeò vt ducentæ & quinquaginta & plures, & pauciores ſimul viuāt, vno cibo veſcentes, ſuper ſolas ſtoreas ex inſtituto dormientes, & manus quidem lanæ attribuentes, hymnis verò linguā conſecrantes. Sunt autē eiuſmodi innumerabilia ſapientiæ gymnaſia, non ſolùm in noſtra regione, ſed etiam per totum orientem. Iis autem plena eſt & Palæſtina & Aegyptus, & Aſia & Pontus, & tota Europa. Ex quo enim Chriſtus Dominus honorauit virginitatem, vt qui natus ſit ex virginitate, prata virginitatis natura germinauit, & hos ſuaue olentes, & qui non marceſcunt, flores offert Creatori: non virtutem in maſculo & fœmina diſcernens: nec in duas differentias diuidens philoſophiam: eſt enim differentia
» corporum, ſed non animorum. In Chriſto enim *Galat. 3.*
» Ieſu, vt ait diuinus Apoſtolus, non eſt maſculus & *Epheſ. 4.*
» fœmina. Vna autē mulieribus & viris eſt fides ſup-
» peditata. Vnus enim Dominus, vna fides, vnum
» baptiſma: vnus Deus & pater omniū, Qui eſt ſuper omnia, & per omnia, & in omnibus nobis.

Quinetiam vnum regnum cœlorum Agonotheta propoſuit victoribus, hoc commune præmium definiens certaminibus. Sunt ergo, vt dixi, multæ & virorum & mulierùm pietatis palæſtræ, non apud nos ſolùm, ſed etiam in vniuerſa Syria & Palæſtina & Cilicia, & in ea quæ eſt media inter duos fluuios. In Aegypto autem dicunt etiã plus quàm quinque millia virorum habere monaſteria, qui operantur, & interim Dominum laudant hymníſque celebrant: nec ſolùm ex operibus neceſſarium alimentum comparant: ſed etiam aduenientibus hoſpitibus & egentibus opem ferunt. Sed omnia narrare non ſolùm ego, ſed nec omnes ſcriptores potuerint: & vt maximè fieri poſſet, ſuperuacaneum id eſſe exiſtimo, & honoris cupiditatem quę nihil habeat commodi. Iis enim qui volunt aliquam percipere vtilitatem, ſufficiunt ea quæ dicta ſunt ad præbendum id quod deſideratur. Ideo enim & vitæ diuerſorum fecimus mentionem, & mulierum narrationes narrationibus virorum adiecimus, vt & ſenes & iuuenes & mulieres philoſophiæ habeant exemplaria: & vnuſquiſque eam quæ ſibi cordi eſt vitam exprimens, habeat ſuæ vitæ quandam regulam & gnomonem, qui eſt ſitus in narratione: & quomodo pictores ad exemplar reſpicientes, & oculos imitantur, & naſum, & os, & genas, & aures, & frontem, & ipſos capitis & barbæ pilos, & ad hæc & ſeſsionem & ſtationem: quinetiam ipſos oculorum intuitus, ſiue ſint læti & alacres, ſiue ſeueri & truces: ita etiam oportet vnun-

vnunquemque ex iis qui hæc ſcripta legunt, volentem vitam aliquam imitari, ſuã ad illam quam eligit componere: & quomodo fabri aſſeres rubrica dirigentes, eouſque id quod eſt ſuperfluum auferunt, donec appoſita regula, viderint aſſerem eſſe æqualem: ita etiam eũ qui velit vitam aliquam imitari, oportet eum ſeipſum ponere pro regula, & vitij reſecare ſuperflua, & virtutis replere ea quę deſunt. Ea enim de cauſa ſcriptionis laborẽ ſuſcepimus, vtilitatis occaſionẽ proponentes volentibus. Rogo autem eos qui ſunt lecturi, vt cùm ex aliorum laboribus abſque labore voluptatem capiunt, labores ſuis compenſent precibus. Eos quoque obſecro quorum vitam conſcripſi, ne me deſpiciant procul degentem ab illorum ſpiritali chorea: ſed trahant infrà iacentẽ, & ad virtutis tollant altitudinẽ, & ſuo choro coniungant: vt non ſolùm laudẽ alienas diuitias, ſed ipſe etiam habeam aliquã laudis occaſionem, & facto & verbo & cogitatione glorificans ſeruatorem vniuerſorũ. Cum quo patri gloria, cum ſancto ſpiritu, nunc & ſemper & in ſecula ſeculorum. Amen.

EIVSDEM ORATIO
De charitate.

QVanti quidem ſint virtutis athletæ, quã multíſque & qualibus coronis decorentur, apertè docent quę à nobis de eis ſcriptæ ſunt narrationes. Nam etſi non con-

tinent omnia eorum certamina: ſufficiunt tamen vel pauca ad oſtendendam totius vitę formam. Etenim non totum aurum quod affertur conſumens lapis, ſed eius paululo affricatus, oſtendit eſſe vel probum vel improbum: ſimiliter quoque ſagittariũ, ex paucis quæ emittuntur telis, rectè didicerit quiſpiam, an rectè ſagittet & ad ſcopum dirigat, an ab eo aberret, in arte minimè exercitatus. Ita etiam alij artifices, ne dicam de ſingulis, poſſunt dignoſci, & athletæ, & curſores, & tragœdiæ hiſtriones, & gubernatores, & nauiũ ædificatores, & medici, & agricolæ, & alij, vt ſemel dicam, qui artem tractant aliquam. Sufficit enim pauca experientia & ad oſtendendam artem eorum qui ſunt præditi ſcientia, & ad conuincendam eorum inſcitiam qui ſolo vtuntur nomine. Sufficiunt ergo, vt dixi, vel pauca quæ ſcripta ſunt ex iis quæ rectè & ex virtute ab vnoquoque geſta ſunt, ad vitæ vniuerſum docendum inſtitutum. Conuenit autem nos in præſentia ſcrutari & inquirere & perfectè diſcere, vndénam incitati hoc vitæ inſtitutum amplexi ſunt, & quibuſnam moti rationibus, ad hoc philoſophiæ faſtigium peruenere. Quòd enim non freti viribus corporis, ea quæ humanã naturã ſuperant amauerint, & ei poſitos trãſgreſsi terminos, & pietatis Athletis fixa ſepta tranſilierint, apertè docet experientia. Nemo enim ex iis qui ſunt expertes huius philoſophiæ, oſtendit vnquam eorum tolerantiam. Nam etiamſi niuem patiantur paſtores: at non ſemper: nam & vtuntur antris, & domos re-

deunt,

deunt, & calceis pedes tegunt, & veſtibus calidioribus alias partes corporis amiciunt: & bis & ter in die & fortaſſe etiam quater cibum capiunt: quinetiã carniũ eſus & vini potus quouis foco melius corpora calefaciunt. Quando enim tale nutrimentum fuerit alteratum, & veluti quodam colo diſcretum, & ad iecur perueniens fuerit mutatum in ſanguinem, ad cor quidem procedit per venam concauam: illinc autem excalefactum peruadit in omnes partes corporis. Quocunque autem venerit, non ſolùm irrigat, ſed etiam ignis inſtar calefacit, & melius quàm molles veſtes fouet corpus. Non enim, vt quidã arbitrantur, tunicæ indumẽta & veſtes calorem præbent corpori: lapides enim & ligna calefacerent, quibus ea admota eſſent. Sed nemo vnquam vidit lignum vel lapidem veſtibus euaſiſſe calidiorem. Ergo nec corpori præbent ea calorem, ſed ſeruant calorem corporis: & frigidi quidem aëris arcent incurſionem: ſuſcipientes autem vapores qui exeunt ex corpore, & iis calefiunt, & calorem exhibent corpori. Huius autem rei teſtis eſt experientia. Sæpe enim frigidum lectum ingredientes, corporis applicatione ſtragulum quod prius erat frigidum calidum efficimus. Cibus ergo corpus magis calefacit quàm veſtis. Qui eum autem ſumunt ad ſatietatem, habent ſufficiẽs propugnaculum aduerſus impetus frigoris. Eo enim armant corpus, & parant ac inſtruunt vt poſſit reſiſtere tali anni tempeſtati. Qui autem nec cibum nec potum quotidie ſumunt, & quando ſu-

munt, non expectant ſatietatem, ſed adhuc acrem ac vehementẽ refrenant appetitionẽ, & ea ſumunt non quæ poſſunt corpus calefacere, ſed vel veſcuntur herbis non ſecus ac bruta animantia, vel ſolis madefactis vtuntur leguminibus: ex tali nutrimẽto quemnam calorem hauſerint? Quanta hinc autem fuerit fluxio ſanguinis? In nullo ergo ſunt alij eorum ſtudiis ſimiles. Neque enim eſt eadem veſtis & horum & illorum. Hæc eſt enim aſperrima, & quæ minimè poteſt calefacere, neque ſimilis cibus, ſed qui repugnat ex diametro. Paſtoribus enim & huiuſmodi aliis comedẽdi tempus eſt omne tempus: metiuntur enim tempus appetitione, & ſi manè eos fames inuaſerit, ſtatim cibum adhibent: & adhibent quidquid cõtigerit. non eſt enim eis definitum, vt hoc quidem veſcantur, illo verò minimè: ſed ſecurè comedunt quæcunque voluerint. Hic autem & dies, & tempora, & cibi genera, & mẽnſuræ: & eſt eius excluſa ſatietas. Nullus ergo ex iis qui delectantur aliorum reprehenſione, agricolas & paſtores & nautas adducens in medium, conetur horum maximorum Athletarũ minuere certamina. Nã & Agricola laborans interdiu, domi noctu curatur, eam omni officio proſequente coniuge. Quinetiam paſtor eſt ſimiliter particeps omnium quæ prius diximus. Nauta autem corpore quidem ſolis radium excipit: ſed aquis adhibitis curat corpus. Natat enim quantum lubet, & flammæ radij adhibet remedium, aquæ frigiditatem. Hos autem nemo eſt qui curet. Non enim ſimul

mul habitant mulieres, quæ viros variis modis recreant & conſolantur. Neque cùm radius inuadit vehementius, aquarum adhibent ſolatium: nec hiberno tempore cibum opponunt frigori, neque noctis quietem, tanquam aliquod medicamentũ, diurnis exhibent laboribus. Huius enim ſunt plures & maiores ſudores quàm ij qui fiunt interdiu. In hac enim & luctantur contra ſomnum: nec patiuntur vinci ab illius dulcedine, ſed dulciſsimam ſuperant tyrannidem, & tota nocte dominum hymnis perpetuò celebrant. Nullus ergo ex iis qui ſunt extra horum philoſophiam, horum oſtendit tolerantiam. Si autem nullus ex aliis hominibus, poteſt talibus reſiſtere laboribus, clarum eſt quòd amor in Deum, effecit vt naturæ terminos tranſilirent: & ſuperna flamma accenſi, lubenter ferunt impetum frigoris, & qui à ſuperis deſcendit rore, flammam radiorum mitigant. Is eos & alit & rigat & amicit: & dat pennas, & edocet volare: & efficit vt cœlum tranſcendant: & eum qui amatur quoad eius fieri poteſt oſtendit: & viſione contẽplationis incendit deſiderium, & excitat amatorium, & flammam accendit ardentiorem. Quomodo enim ij qui amant corpora, & aſpectu eorum qui amantur præbent amori materiam, & illud œſtrum reddunt vehementius: ita ij qui accipiunt ſtimulos diuinæ dilectionis, diuinam illam, & quæ nunquam interit, viſione apprehendentes pulchritudinem, efficiunt acutiores aculeos dilectionis: & quo magis frui deſiderant, eo magis ex-

pellunt

pellunt ſatietatẽ. Voluptatem enim corporũ conſequitur repletio. Diuinus autẽ amor non accipit leges ſatietatis. Talis erat Moſes magnus ille legiſlator, qui ſæpe, quantũ homini licuit, diuina cõtemplatione dignatus, cùm beatã ſæpe vocẽ excepiſſet, & fuiſſet intra caliginẽ quadraginta diebus, & accepiſſet leges diuinas, non ſolùm eũ vlla cepit ſatietas, ſed etiã vehementius & ardentius fuit eius deſiderium. Quadã enim veluti crapula accepta ab illius amoris temulentia, & amatorio furore ſupra modũ percitus, propriã quidem ignorauit naturã, quæ autẽ non licet videre, ea videre concupiit. Nã veluti dominij oblitus, & ſolũ amorẽ conſiderans,

Exod. 33. » dixit Deo vniuerſorũ, Ecce tu dicis mihi, inueniſti » gratiam apud me: & noui te præter omnes. Si ergo inueni gratiã coram te, oſtende mihi teipſum: ita te videam vt cognoſcam. Tantã ex diuina dilectione accepit ebrietatẽ: nec ebrietas ſedauit ſitim, ſed eam effecit vehementiorẽ. & additamentũ cognitionis, effectum eſt incrementum deſiderij: & in fruendo aucta eſt appetitio: & quomodo ignis quò plus accipit nutrimenti, eò maiorem accipit operationem: ea enim acceſsione materiæ augetur, non obtunditur: ita in Deum dilectio accenditur diuinarum rerum contemplatione, & operationem hinc ſuſcipit maiorem & vehementiorem: & quò magis in rebus diuinis verſatus quis fuerit, eò magis accendit flammam dilectionis. Nec nos hoc docuit ſolùm magnus Moſes, ſed etiam ſancta ſponſa, de qua dicit beatus Paulus. Deſpondi vos vni

viro

„ viro virginem caſtam exhibere Chriſto. Ea e- 2.Cor.11.
„ nim in cantico canticorum cantat ad ſponſum. Cant.2.
„ Oſtende mihi vultum tuum: & fac vt audiam vo-
„ cem tuam: vox enim tua eſt ſuauis: & vultus tuus formoſus. Nam cùm ex iis quæ de eo dicuntur amore capta fuerit, non eſt contenta orationibus, ſed vult etiam ipſam vocem audire: & cùm alas accepiſſet, & ſublime elata eſſet, iis quæ de eius ſpecie feruntur narrationibus, deſiderat ipſam quoque contemplationem: iis quæ dictæ ſunt laudi-
„ bus ſuum amorem ſignificans. Oſtende, inquit,
„ mihi vultum tuum: & fac vt ego audiam vocem
„ tuam. Quoniam vox tua eſt ſuauis, & vultus tuus
„ eſt formoſus. Eius quoque pulchritudinis amore captus pronubus & ſponſæ deductor, Paulus, inquam, ille diuinus, amatoriam illam emiſit vo-
„ cem. Quis nos ſeparabit à charitate Chriſti? affli- Rom.8.
„ ctio an anguſtia: an fames, an perſecutio, an nudi-
„ tas, an periculum, an gladius? ſicut ſcriptum eſt.
„ Propter te mortificamur tota die. Reputati ſumus
„ tanquam oues occiſionis. Deinde oſtendit etiam cauſam tolerantiæ. In his, enim inquit, omnibus ſuperamus propter Deum qui dilexit nos. Conſiderantes enim quínam cùm ſimus, quænam bona accepimus: & quòd non nos primi diligimus, ſed amati viciſſim amauimus: & cùm haberemus odio, amati ſumus: & cùm inimici eſſemus, fuimus reconciliati: cùm non ipſi ſupplices petiiſſemus vt fieret reconciliatio, ſed ad nos legatus veniſſet vnigenitus: & qui iniuriam feceramus, inui-

tati ſumus ab eo qui fuerat affectus iniuria: & præter hæc reputantes ſuſceptam pro nobis crucem: ſalutares paſsiones: mortis ceſſationem: datam nobis ſpem reſurrectionis. Hæc & quæ ſunt huiuſmodi conſiderantes, ſuperamus eas quæ in nos incurrunt difficultates: & beneficiorum memoriam conferentes cum ea quæ eſt ad breue tempus afflictione corporis, lubenter ferimus rerum moleſtarum impetus. Omnes enim vitæ moleſtias, cum amore in Dominum, tanquam in trutina conferentes, eas valde leues inuenimus. Etſi omnia quæ videntur iucunda & delectabilia, ſimul collegerimus, ſi contrà diuinum expendatur deſiderium, ea vmbra magis euanida, & quæ vernis floribus facilius intereant, oſtendit. Id autem & per ea quæ dicta ſunt, & quæ dicenda, apertè ſignificat. Per-
» ſuaſum, enim inquit, habeo quòd neque mors, ne-
» que vita, neque angeli, neque principatus, neque
» poteſtates, neque virtutes, neque præſentia, neque
» futura, neque altitudo, neque profunditas, neque
» aliqua alia creatura, poterit nos ſeparare à charita-
» te Dei, quæ eſt in Chriſto Ieſu Domino noſtro.
Quoniã enim cùm ſuperius ea ſola quæ ſunt moleſta poſuiſſet, ad examen adduxit afflictionem, & anguſtias, & famem, & perſecutionem, & nuditatem, & periculum, & gladium, hoc eſt, cædem violentã: meritò hic quoque triſtibus adiicit ea quæ ſunt iucunda: morti, vitam: ſenſilibus ea quæ percipiuntur intelligentia: iis quæ videntur, eas quæ ſub aſpectũ minimè cadunt virtutes: præ-

ſentibus

ſentibus & prætereuntibus, ea quæ futura ſunt & manent: & præterea gehennæ profunditati, regni altitudinem. Hæc autem omnia cùm examinaſſet & comparaſſet, & amori omnia cedere inueniſſet, tam quæ ſunt moleſta quàm quæ iucunda, & charitatis priuationem, eo quod eſt in gehenna ſupplicio acerbiorem: & oſtendiſſet quòd ſi fieri poſſet, mallet cum diuina dilectione ſuppliciũ cuius minæ intentantur, quàm abſque ea, regnum quod eſt promiſſum: ebrius deſiderio, ea quærit quæ non conſtant: & ea contendit conferre cum diuino a-
„ more. Neque altitudo, enim inquit, neque profun-
„ ditas, neque aliqua alia creatura, poterit nos ſepa-
„ rare à charitate Dei, quæ eſt in Chriſto Ieſu Domi-
„ no noſtro. Non ſolum, enim inquit, omnibus quæ ſimul videntur, & quæ ſub aſpectum non cadunt, præfero amorem in Seruatorem & Creatorem, ſed etiam ſi aliqua alia creatura, hac maior & pulchrior apparuerit, non perſuadebit vt mutem charitatem. Sed etſi quis ea quæ ſunt iucunda præbuerit, abſque ea non accipiam: etſi propter eam ea quæ ſunt moleſta intulerit, mihi amabilia videbuntur & valde expetenda: & quæ propter eam ſuſtinetur, fames, eſt mihi quibuſuis deliciis gratior: & pace perſecutio iucundior: & nuditas, purpura & ex auro laboratis veſtibus delectabilior: & periculum quauis ſecuritate iucundius: & violenta cædes quauis vita magis expetenda. Cauſa enim eorum quæ mihi eueniunt, efficitur mihi conſolatio. Nam propter amatorem ſimul & eum qui a-

1.Cor.5. ,, matur, has excipio procellas. Eum enim qui non
,, nouit peccatum, propter nos fecit peccatum, vt
,, nos efficiamur Dei iuſtitia in ipſo. Qui cùm eſſet diues, propter nos pauper factus eſt, vt nos paupertate illius diteſcamus: & nos redemit à maledicto legis, factus pro nobis maledictum: & humiliauit ſeipſum factus obediens vſque ad mortem, mortem autem crucis: & cùm nos adhuc eſſemus peccatores, Chriſtus pro nobis eſt mortuus. Hæc & quæ ſunt eiuſmodi reputans, non acceperim regnum cœlorum, abſque in ipſum charitate: non fugerim ſupplicium in gehenna, ſi conſentaneum eſſet vt qui eam habet pateretur ſupplicium. Hoc
2.Cor.5. ,, autem alibi quoque docet apertè, dicens. Dei enim
,, charitas non continet, cùm hoc iudicauerimus
,, quòd vnus mortuus eſt pro omnibus: vt qui viuũt,
,, nõ amplius ſibi viuant, ſed ei qui pro ipſis eſt mor-
,, tuus & reſurrexit. Qui ergo non amplius ſibi viuunt, ſed ei qui pro ipſis eſt mortuus, & reſurrexit, omnia pro ipſo & agere & pati lubenter ſuſtinent. Porrò autem ea quoque quæ ſunt natura magna & perpeſſu difficilia, cum amore compa-
2.Cor.4. rans, parua dicit & ad ferendum facilia. Id enim
,, quod in præſenti eſt momentaneum & leue tri-
,, bulationis noſtræ ſupra modum, ſupra modum
,, æternæ gloriæ pondus operatur in nobis. De-
,, inde etiam docet quomodo conferre oporteat.
,, Non conſiderantibus nobis ea quæ videntur, ſed
,, ea quæ non videntur. Quæ enim videntur, mo-
,, mentanea. Quæ autem non videntur, æterna.

Oportet

Oportet enim, inquit, conferre futura cum præſentibus: æterna autem cum momentaneis, cum afflictione autem, gloriã. Illa enim habet id quod eſt momentaneum: hæc verò id quod eſt æternum. Ea de cauſa ipſa quidem eſt leuis, & ad ferendum facilis. Illa autem eſt magnifica & præclara & maximi pretij. Et ideo illud quoque Supra modum, adiecit vtriſque: nempe & lenitati afflictionis, & ponderi gloriæ. Nam & hæc, inquit, ſunt inſigniter parua & leuia & momentanea, & illa ſimiliter inſigniter & ſupra modum glorioſa, præclara & magnifica, & maximi pretij, & æterna.
„ Quinetiam alibi quoque clamat ſimiliter, Placeo 2.Cor.12.
„ mihi in infirmitatibus meis, in contumeliis, in ne-
„ ceſsitatibus, in perſecutionibus, in anxietatibus
„ pro Chriſto. Quando enim infirmor, tunc potens ſum. Hoc magnus quoque Petrus ſauciatus deſiderio, nec cùm prius quidem futuram didiciſſet negationem, latere voluit: ſed ſatius duxit ſequens negare, quàm fugiens confiteri. Quòd enim ab amore & non à temeritate proficiſceretur hæc conſectatio; res ipſa teſtatur. Neque enim poſt negationem in animum induxit vt magiſtrum relinqueret: ſed fleuit quidem amarè, vt docet hiſtoria, & quòd victus eſſet ſuam defleuit imbecillitatem: aſſedit autem vinculis amoris irretitus. Quinetiam cùm accepiſſet nuncium reſurrectionis, primus venit ad ſepulchrum. Iam verò cùm in Galilæa quoque piſcans, intellexiſſet ipſum eſſe dominum qui ſtabat & loquebatur in littore,

non ſuſtinuit quidem, cùm cimba tardius proſcinderet terga maris: deſiderauit autem ſumptis pennis, per aërem occupare littus quàm celerrimé. Quoniam autem pennis priuata eſt natura, aquis quidem vtitur pro aëre: pro pennis autem, manibus. Natans autem peruenit ad eum quem amabat: & accipit curſum præmij, quòd in honore præponatur in aliis. Vbi enim eum ſedere iuſsit, & cibos inuentos diſtribuit, protinus eum cœpit alloqui: percunctans quidem & interrogans quanta eſſet eius dilectio, aliis autem ape-
Ioan.21. » riens magni Petri amorem. Simon enim Petre,
» inquit, amas me plus his. Is autem ipſum citauit
» ad ſuum in eum amorem teſtificandum. Domine,
» enim inquit, tu ſcis quia amo te. In animis enim hominũ inſides, & apertè ſcis motus cogitationis: nec te aliquid latet ex rebus humanis. Noſti enim omnia & antiqua & extrema. His ſubiunxit dominus, Paſce oues meas. Ego enim, inquit, nullius reí egeo. Maximum autem duco beneficium, mearum ouium curam: & quæ in illas confertur diligentiam ac ſolicitudinem, ego in me recipio. Oportet ergo te eam qua frueris prouidentiam impertiri conſeruis, & eos paſcere vt paſceris, & quas mihi debes gratias, per illos exoluere. Hæc rurſus iterum interrogauit dominus: & bis reſpondit magnus Petrus: & bis accepit factam paſtoris electionem. Poſtquam autem tertia quoque fuit propoſita interrogatio, non amplius æquè audacter & ſecurè reſpondit Petrus: ſed & timore impletur,

impletur, & animo angitur & conturbatur: & timuit ſuſpicans ne alteram præuidens negationem dominus verba amoris irrideret. Priora enim reuocabat in memoriam, & ei veniebat in mentem, quòd iam prius quoque ſæpe quidem vſque ad mortem non ſe eſſe relicturum magiſtrum affirmaſſet: audiiſſet autem quòd prius quàm gallus cantaret ter eſſet negaturus: & inueniſſet ſuã promiſsionem non accepiſſe finem: ſed fuiſſe confirmatam domini prædictionem. Horum hęc ipſum terrebat memoria: & non ſinebat eam quam conueniebat afferre reſponſionem: ſed acutos quidem & moleſtos accepit aculeos, in cognitione tamen conceſsit domino: non reſiſtens quidem, vt prius: nec dicens. Etiamſi me oporteat tecum mori, non te relinquam: ſed dicens ſe quidem habere dominum conſcium ſuæ dilectionis: perfectam autem vniuerſorum cognitionem eſſe apud ipſum ſolum vniuerſorum creatorem confitens. Domine, enim
„ inquit, tu noſti omnia: tu ſcis quòd amo te. Quòd enim amo te, & noſti, & teſtaris. An autem ſim in amore perſeueraturus, ipſe noſti apertius: ego enim nihil dico de futuris: neque de iis decertabo quæ neſcio. Didici experientia non contradicere domino. Tu es fons veritatis. Tu es abyſſus cognitionis: didici ego ſtare tuis decretis. Hunc eius timorem cùm vidiſſet dominus, & rectè ſciret eius amorem, prædictione mortis eius ſoluit timorem: & dat teſtimonium dilectioni: & Petri confirmat confeſsionem: & vlceri negationis confeſ-

confeſsionis adhibet medicamentum. Propterea enim, vt exiſtimo, hanc quoque exegit triplicem: vt tot numero vlceribus totidé exhiberet medicamenta: & præſentibus diſcipulis flámam aperiret charitatis. Mortis itaque prædictio & Petrum eſt conſolata: & alios docuit diuini conſilij & diſpenſationis fuiſſe negationem, non autem eius animi. Hoc quoque ipſe innuit Seruator & dominus no-
Luc.22. „ ſter, quando dixit ad eum. Simon Simon, expe-
„ tiuit te Satanas, vt te cribraret ſicut triticum. Et
„ ego rogaui pro te, vt non deficiat fides tua: ſed &
„ tu quoque aliquando conuerſus, confirma fratres
„ tuos. Sicut enim, inquit, ego te non deſpexi cùm fluctuares & labares: ita ſis tu quoque ſuſtentaculum fratribus qui circumaguntur: & id quod es aſſecutus, imperti auxilium: & ne eos pellas qui labuntur: ſed erige eos qui periclitantur. Ea enim de cauſa concedo vt tu quoque labaris, ſed te non ſino cadere, procurans vt qui labant per te ſtent & erigantur. Ita orbem terrarum qui lababat & agitabatur, magna hæc columna fulciit, & vt omnino caderet non permiſit, ſed erexit ſtabilémque reddidit, Dei oues paſcere iuſſus: & cùm pro eo probris afficeretur, ſuſtinebat: & cùm per ignominiam cæderetur, gaudebat: & ex improbo exiens concilio, lætabatur cum ſocio, quòd dignus eſſet habitus pro nomine domini pati contumeliam. Quinetiam cùm coniiciebatur in carcerem, geſtiebat & exultabat, & cùm à Nerone propter crucem eſt ad mortem crucis damnatus, rogauit carnifices,

nificces, ne ſimiliter atque dominus trabi affigeretur, ſed contrario modo: veritus, vt eſt veriſimile, ne eadem paſsio, eundem ſibi ab inſipientibus honorem conciliaret. Et ideo rogauit vt manus ſuperius, inferius autem pedes affigerentur. Extremum enim eligere, non in honore ſolùm, ſed etiam in ignominia, didicimus. Quòd ſi etiam fieri potuiſſet vt hanc mortem decies vel etiam quinquageſies ſubiret, eam cum voluptate maxima ſuſtinuiſſet, vt qui eſſet diuino incenſus deſiderio. Hoc ipſum clamat quoque diuinus Paulus, nunc quidem dicens. Quotidie morior, per noſtram gloriationem quam habeo in Chriſto Ieſu: nunc autem, Cùm Chriſto ſum crucifixus. Viuo autem non amplius ego: viuit autem in me Chriſtus. Qui ergo diuinum accepit amorem, terrena quidem ſimul omnia contemnit: conculcat autem omnes voluptates corporis: deſpicit opes & gloriam, & hominum honorem: à telis aranearum nihil differre exiſtimat purpuram Imperatoriam: pretioſas gemmas aſsimilat calculis qui ſunt in littoribus: non rem beatam ducit exiſtimandam ſanitatem corporis: neque morbum appellat calamitatem: neque infelicitatem vocat paupertatem, nec res ſuas malè gerere dicit pauperem: nec diuitiis & delitiis metitur felicitatem: ſed aquis fluuiorum, quæ in ripis plantatas arbores præterfluunt, & apud nullam ex iis conſiſtunt, vnumquodque eorum ſemper eſſe ſimile rectè exiſtimat. Similiter enim & paupertas, & diuitiæ, & ſanitas, & mor-

1.Cor.15. Galat.2.

OOO bus,

bus, honor & infamia, & quæcunque alia: naturam hominũ prætercurrunt, non cernuntur ſemper apud eoſdem manentia, ſed eos qui poſsident mutantia, & ab aliis ad alios aſsiduè tranſeuntia: multi enim à magnis opibus cadunt in extremam inopiam: multi autem ex pauperibus conſcendunt in diuitum catalogum. Iam verò morbus quoque & ſanitas, ingreditur per omnia, vt vno verbo dicam, corpora, & eſurientia, & lautitiis ac deliciis fruentia. Virtus autem & philoſophia eſt bonum conſtans ac ſtabile. Vincit enim & manus latronis, & linguas Sycophantarum, & hoſtilium telorum, haſtarúmque procellas. A febre non conſumitur: non perit obiter in fluctibus: nec patitur iacturam in naufragio. Eius vires non aufert tempus, ſed auget. Eius autem materia eſt in Deum dilectio. Fieri enim non poteſt vt ſe rectè quis gerat in philoſophia, qui non fuerit Dei amator vehemens: imo verò hoc ipſum vocatur philoſophia. Sapientia enim Deus & eſt & vocatur. De Deo e-

1.Tim.1. » nim vniuerſorum dicit beatus Paulus. Immorta-
» li, inuiſibili, ſoli ſapienti Deo. De vnigenito au-
1.Cor.1. » tem dicit. Chriſti Dei virtus, & Dei ſapientia. Et
» rurſus, Data eſt nobis ſapientia à Deo, iuſtitia, &
» ſanctificatio, & redemptio. Qui eſt ergo re vera philoſophus, iure etiam vocari poterit pius & Dei amans. Qui Deum autem amat, alia omnia deſpiciens, & eum ſolum qui amatur reſpiciens, illius curam & ſuam in eum ſeruitutem cæteris præfert omnibus: illa ſolùm & dicens & faciens & cogitans,

tans, quæ ei quem amat placent & grata ſunt: & abhorret omnia quæcunque ille prohibet. Hanc charitatem cùm Adam contempſiſſet, & ingratus fuiſſet in benefactorem, ingrati ſui animi mercedem, accepit ſpinas, labores, & ærumnas. Eam cùm ei qui bona ſuppeditat Abel firmam conſeruaſſet & ſtabilem, & ventris quidem voluptates contempſiſſet, Deum autem colere & ei ex animo ſeruire inſtituiſſet, perpetuis, & in quas non cadit interitus, coronis eſt ornatus: & per omnem procedit generationem, laudis fructum colligens per memoriam. Eam cùm veram & germanã Enoch acquiſiiſſet, & bene plantauit, & meſſuit melius: & Dei cultus retulit mercedem, tranſlationem, & vitam tunc immortalem, glorioſámque & illuſtrem per omnem vitam memoriam. Quid dixerit quiſpiam de Noë pietate & in Deum amore, quam nec retardauit quidem iniquorum & ſceleratorum impetus: ſed cùm omnes declinaſſent, & via contraria ingredi conſtituiſſent, ſolus via recta eſt ingreſſus, omnibus ſimul præponens creatorem. Quocirca ſolus quoque cum filiis ſalutem eſt conſecutus, & ſemen relictum eſt naturæ, & ſcintilla cõſeruata eſt generi. Sic Melchiſedech magnus ille pontifex, cùm eorum qui ſimulachra colere inſtituiſſent, abhorreret amentiam, vniuerſorum creatori ſuum dedicauit ſacerdotiũ. Quamobrem magnam illam accepit mercedem, vt qui fuerit figura & vmbra eius qui re vera eſt ſine patre & matre & abſque genealogia, & neque habet

principiũ dierum, nec vitæ finẽ. Sed enim recta via procedens oratio, venit ad eum qui Dei dictus fuit amicus, qui amicitiæ leges diligenter & accuratè ſeruauit & docuit. Quis enim neſcit ex iis qui in rebus diuinis ſunt vtcunque eruditi, quomodo magnus patriarcha Deo qui eum vocauit obedierit? quemadmodum domum paternam reliquerit, & patriæ regionem externam prętulerit, quoniam eum omnino amabat qui ipſum vocauerat, & viſum eſt illi omnia poſthabere illius amicitiæ? Qui cùm in multas incidiſſet difficultates, non reliquit eum quem amabat, etſi promiſsis finem non imponeret. Sed licet & ſiti premeretur, & bibere aquam ex iis quos cupiebat puteis prohiberetur, neque ei qui vocauit ſuccenſuit, neque eos qui iniuriam faciebant eſt vltus. Famis quoque impetũ ſuſtinuit, & charitatis flammam minimè extinxit. Ei quoque fuit ablata coniux, quę & inſigni erat pulchritudine, & ornata pudicitia, & ei per omnia vitam prębebat delectabilem: & non vnà cum muliere ſimul etiam fuit priuatus charitate in Deum. Sed & Deo ei opem ferente, & diuturna tolerantia exercente, & permittente eum accipere inſultus iniuſtitiæ, perſeuerauit ſimiliter in amore. Senex euaſerat, & pater non erat factus: & in eum qui ipſum patrem facturum promiſerat, nondum autem fecerat, erat ſimiliter affectus. Poſtquàm autem tandem & promiſſum eſt aſſecutus, & Sarræ vicit naturam, & fines tranſiliuit ſenectutis, & effectus eſt pater Iſaac, exiguo quidem tempore percepit fructum

ctum illius conſolationis: puerum autem cùm ad adoleſcentiæ ætatem perueniſſet, iuſſus eſt Deo qui dederat offerre in ſacrificium: & reddere ei donum qui id fuerat largitus: & effici ſacrificus fructus promiſsionis: & offerre in ſacrificium magnum fontem gentium: & manus cruentare ſanguine vnigeniti filij. Sed tamen cùm hęc omnia & his adhuc longè plura haberet ſacrificium, non contradixit patriarcha, neque produxit iura naturæ: neque promiſſa adduxit in medium: neque quòd is in ſenectute ipſum erat alturus & deinde ſepulturus, reuocauit in memoriam: ſed omni humana abiecta ratiocinatione, cùm deſiderium deſiderio oppoſuiſſet, & legi legem obieciſſet, legi naturæ, diuinam, profectus eſt ad ſacrificium, plagam illaturus citra hæſitationem, niſi citò munificus ac liberalis Deus, accepta eius animi alacritate, cædem prohibuiſſet. Sed neſcio an vlla ſuffecerit oratio ad narrandam eius amoris magnitudinem. Qui enim ne filio quidem pepercit vnigenito, quoniam hoc iuſſit is quem amabat, quem non propter eum deſpexiſſet? Quinetiam ipſe quoque magnus Iſaac eandem charitatem habuit in Dominum: & eius quoque filius Iacob patriarcha. Vtriuſque autem in Deum amorem diuinæ ſcripturæ celebrant. Porrò autem ipſe quoque Deus vniuerſorum, nuſquam ramos ſeparat à radice: ſed ſeipſum Deum nominat Abrahæ, Iſaac & Iacob. Horum pius fructus quoque eſt Ioſeph: qui & inter iuuenes erat ſenex: & inter ſenes fortis & generoſus: cuius amorem in

Deum neque conſumpſit inuidia: neque extinxit ſeruitus, neq; dominę diſſoluerunt blanditiæ,neq; minæ ac terrores vt marceſceret effecere:nō calumnia & carcer & temporis lōgitudo proſtrauit, non poteſtas,copiæ,opes & delitiæ ex animo expulere: ſed ſimiliter perſeuerauit & eũ qui amabatur aſpicere,& eius Leges implere.Hāc charitatē cùm poſſediſſet Moſes,in regia viuere contemnens, maluit affligi cum populo Dei,quàm ad tempus frui peccato.Et quid opus eſt vltra modum extendere orationē? Diuina enim charitate vniuerſus ordo prophetarum vtens & exornatus, & perfectiſsimè ſe geſsit ex virtute, & reliquit gloriam ſemper memorabilē. Iam verò chorus quoque apoſtolorũ, & populi martyrum, hoc igne accepto, contempſerunt quidem omnia quæ videbantur:cuiuis autem vitæ iucundiſsimæ mortis innumerabilia genera prætulerunt. Capti enim amore Dei pulchritudinis, cùm Dei amorē in nos conſideraſſent, & innumerabilia cum animis cogitaſſent beneficia,turpe duxerunt, neque illam quæ verbis explicari non poteſt deſiderare pulchritudinem, & ingrati eſſe in benefactorem. Ea de cauſa ad mortē vſque ea quæ fuerant cum eo pacta conuenta obſeruauere. Huius quoq; pulchritudinis amore capti noui Athletæ, quorum vitam breuiter conſcripſimus,ad magna illa, & quæ humanam vincunt naturam, proſilire certamina. Hoc autem eos apertè diuinæ docuere ſcripturæ. Canunt enim cum magno Da-
Pſal.103. „ uid. Domine Deus meus magnificatus es vehementer.

„ menter. Confeſsionem & decorem induiſti, ami-
» ctus lumine ſicut veſtimento. Extendens cœlum
» ſicut pellem: & alia quæcunque docent vim eius
» ſapientiæ. Et rurſus, Dominus regnauit, decorem
» eſt indutus: indutus eſt dominus virtutem, & præ-
» cinxit ſe. Etenim direxit orbem terræ qui non com
» mouebitur. Et hic quoque ſimiliter fuit prædica-
ta & ſapientia & pulchritudo & potentia: & alibi.
» Speciosus forma præ filiis hominum. Hic autem
« humanam quoque Dei verbi laudibus celebrauit
» pulchritudinẽ. Laudat autem etiam ſapientiã. Dif-
» fuſa eſt enim, inquit, gratia in labiis tuis. Oſtendit
» etiam potentiam, cùm dicit, Accingere gladio ſu-
» per fœmur tuum ô potens. Specie & pulchritudi-
» ne tua intende, proſperè procede, & regna. Propter
» veritatem, manſuetudinem & iuſtitiam. Hæc e-
» nim ſunt eius opes & pulchritudo & potentia.
» Porrò autem Eſaias quoque clamat. Quis eſt hic *Eſa. 3.*
qui venit ex Edom? Rubor veſtimentorum eius ex
Boſor. Hic eſt ſpecioſus in veſte ſua, nempe vi cum
fortitudine. Neque enim humana veſtis diuinam
operuit pulchritudinem. Sed ea quoque indutus,
ſplendores emittit ex ſpecie, adeò vt vim afferat vi-
dentibus, & illiciat ad amorẽ. Hoc etiam ad eum
dicit ſancta ſponſa, loquens in cantico canticorũ.
„ Vnguentum effuſum nomen tuũ. Ideo te dilexerũt
„ adoleſcẽtulę, traxerunt te retro. Ad odorẽ vnguẽto *Cant. 1.*
„ rũ tuorũ cucurrerunt. Iuueniles enim animæ bonũ
tuũ odorẽ participãtes, currunt te deſiderãtes com
prehẽdere: & odore, tanquã quadã catena, irretitæ,

non inducunt in animum vt perfringant vinculum: eſt enim dulce, & quod voluntariè eſt eis illigatum. His conſentiunt etiam verba diuini Pau-
2.Cor.2. „ li. Chriſti bonus odor ſumus, in iis qui ſalui fiunt,
„ & in iis qui pereunt: aliis quidem odor mortis ad
„ mortem: aliis verò odor vitæ ad vitam. Cùm ergo & eum eſſe pulchrum doceantur à diuina ſcriptura, & habere diuitias quæ verbis explicari nequeunt, & eſſe fontẽ ſapientiæ, & poſſe omnia quæ vult, eſſeque clementia & benignitate infinita, & ex eo ſcatere fontes manſuetudinis, & in omnibus velle homines ſolùm beneficio afficere, & innumerabilia genera beneficiorum à viris diuinis doceantur, ſuauibus telis charitatis fuere vulnerati: & cùm ſint mẽbra ſponſæ, cum illa clamant. Vulnerati nos à charitate. Clamat enim magnus Ioan-
Ioan.1. „ nes. Ecce agnus Dei, qui tollis peccatum mundi.
Eſa.52. „ Propheta autem Eſaias, tanquam facta quæ erant
„ futura prædixit, dicens. Ipſe vulneratus eſt pro-
μεμαλά-κισται. „ pter iniquitates noſtras, & infirmatus eſt propter
„ peccata noſtra. Diſciplina pacis noſtræ ſuper
„ ipſum. Vibice eius ſanati ſumus, & alia quæ de ſalutaribus perſequitur paſsionibus. Porrò autem
Rom.8. „ Paulus quoque prædicat clamans. Qui proprio fi-
„ lio non pepercit, ſed pro nobis omnibus tradidit
„ ipſum, quomodo non vnà quoque cum ipſo no-
2.Cor.5. „ bis omnia largietur? Et rurſus, Pro Chriſto lega-
„ tione fungimur, tanquam Deo rogante per nos.
„ Rogamus pro Chriſto, reconciliamini Deo. Eum
„ enim qui non cognouit peccatum, Pro nobis peccatum

catum fecit: vt nos efficiamur iuſtitia Dei in ipſo. Hæc & quæ ſunt huiuſmodi inuenientes apud eos qui fuerunt diuini verbi miniſtri, diuinæ charitatis ſtimulos vndique accipiunt, & omnia deſpicientes, eum cuius amore tenentur viſione apprehendunt: & ante eam quæ ſperatur incorruptionem, corpus ſpiritale reddiderunt. Hunc nos quoque amorem accipiamus, & à ſponſi illecti pulchritudine, & bona quæ ſunt promiſſa deſiderantes, & beneficiorum multitudinem cogitantes, & ingrati animi crimen reformidantes, amantes autem, eius leges cuſtodiamus. Hæc eſt enim definitio amicitiæ eadem amare & eadem odiſſe. Pro-
,, pterea dicebat etiam Abrahæ, Benedicam benedi- *Gen.12.*
,, centibus te, & te execrantes execrabor. Et Dauid *Pſal.15,8.*
,, ait ad ipſum, Mihi autem nimis honorati ſunt a-
,, mici tui, Deus. Et rurſus, Nunquid eos qui oderũt *Pſal.138.*
,, te domine, odio habui, & propter inimicos tuos
,, liqueſcebam? Perfecto odio oderã illos, in inimicos
,, mihi facti ſunt. Et alibi, Iniquos odio habui, legem *Pſal.113.*
,, autem tuam dilexi. Et alibi, Quàm dilexi legem
,, tuam domine: tota die meditatio mea eſt. Eſt er- *Pſal.97.*
,, go ſignum euidens in Deum charitatis, diuina-
,, rum eius legum obſeruatio. Qui enim me diligit,
,, mandata mea ſeruabit, dixit dominus Chriſtus, *Ioan.14.*
cum quo Patri gloria, cum ſancto ſpiritu, nunc & ſemper, & in ſecula ſeculorum. Amen.

FINIS.

1-C03-693